150

נחלתן ד׳ וסימנהון ונגרעה נחלתן מנחלת
אבתינו ונוספה נחלתן על נחלת: ב׳ בו ותהי נחלתן על מטה משפחת:

ממטה אל מטה כי איש בנחלתו
מטה אבתיו ידבקו בני ישראל:
וכל בת ירשת נחלה ממטות בני
ישראל לאחד ממשפחת מטה
אביה תהיה לאשה למען ירשו
בני ישראל איש נחלת אבתיו:
ולא תסב נחלה ממטה למטה
אחר כי איש בנחלתו ידבקו
מטות בני ישראל: כאשר צוה
יהוה את משה כן עשו בנות
צלפחד: ותהיינה מחלה תרצה
וחגלה ומלכה ונעה בנות
צלפחד לבני דדיהן לנשים:
ממשפחת בני מנשה בן יוסף
היו לנשים ותהי נחלתן על
מטה משפחת אביהן: אלה
המצות והמשפטים אשר
צוה יהוה ביד משה אל בני
ישראל בערבת מואב על ירדן
ירחו: קלב וסימ׳ בלק

חזק

א

הדברים אשר דבר משה אל
כל ישראל בעבר הירדן במדבר
בערבה מול סוף בין פארן ובין
תפל ולבן וחצרת ודי זהב: אחד
עשר יום מחרב דרך הר שעיר
עד קדש ברנע: ויהי בארבעים
שנה בעשתי עשר חדש באחד
לחדש דבר משה אל בני ישראל
ככל אשר צוה יהוה אתו אלהם:
אחרי הכתו את סיחן מלך
האמרי אשר יושב בחשבון
ואת עוג מלך הבשן אשר יושב
בעשתרת באדרעי: בעבר
הירדן בארץ מואב הואיל
משה באר את התורה הזאת
לאמר: יהוה אלהינו דבר אלינו
בחרב לאמר רב לכם שבת בהר
הזה: פנו וסעו לכם ובאו הר
האמרי ואל כל שכניו בערבה
בהר ובשפלה ובנגב ובחוף הים
ארץ הכנעני והלבנון עד הנהר

אלה הדברים ה׳ דסמי׳ וסימנהון ואתם תהיו לי: ויקהל משה: אלה הדברים אשר דבר משה: עשיתם ולא עזבתם: אשר תעשו:
את סיחן יא׳ בטע׳ וסימנהון אחרי הכתו את סיחן: או בנבלת בהמה טמאה: כי מאסו את תורת: והיה כל מעבר: איש אחרי איש
יושב שקר הנביאים: די כל מלך: די מלכות: די מדת עבר נהרה: כל חרול בדברי: הואיל ג׳ ומל׳ וסימ׳ הואיל משה: כי הואיל: כי הואיל הלך אחרי
צו

אלכם ו̇ חס כתו̇ וסימנהון הוא אשר דברתי אלכם לאמר ולא ישמע אלכם פרעה כי ידבר אלכם פרעה לאמר ואמר
אלכם בעת ההוא לאמר לא אוכל לבדי ואמר אלכם באתם עד הר האמרי ואמר אלכם לא תערצון ולא תיראון מהם [illegible] אבותכם ל כתו̇ כן [illegible]

הגדל נהר פרת׃ ראה נתתי לפניכם
את הארץ באו ורשו את הארץ
אשר נשבע יהוה לאבתיכם
לאברהם ליצחק וליעקב לתת
להם ולזרעם אחריהם׃ ואמר
אלכם בעת ההוא לאמר לא
אוכל לבדי שאת אתכם׃ יהוה
אלהיכם הרבה אתכם והנכם
היום ככוכבי השמים לרב׃ יהוה
אלהי אבותכם יסף עליכם ככם
אלף פעמים ויברך אתכם כאשר
דבר לכם׃ איכה אשא לבדי
טרחכם ומשאכם וריבכם׃ הבו
לכם אנשים חכמים ונבנים וידעים
לשבטיכם ואשימם בראשיכם׃
ותענו אתי ותאמרו טוב הדבר
אשר דברת לעשות׃ ואקח את
ראשי שבטיכם אנשים חכמים
וידעים ואתן אתם ראשים עליכם
שרי אלפים ושרי מאות ושרי
חמשים ושרי עשרת ושטרים
לשבטיכם׃ ואצוה את שפטיכם
בעת ההוא לאמר שמע בין
אחיכם ושפטתם צדק בין איש
ובין אחיו ובין גרו׃ לא תכירו פנים
במשפט כקטן כגדל תשמעון

לא תגורו מפני איש כי המשפט
לאלהים הוא והדבר אשר יקשה
מכם תקרבון אלי ושמעתיו׃
ואצוה אתכם בעת ההוא את
כל הדברים אשר תעשון׃ ונסע
מחרב ונלך את כל המדבר הגדול
והנורא ההוא אשר ראיתם דרך
הר האמרי כאשר צוה יהוה
אלהינו אתנו ונבא עד קדש
ברנע׃ ואמר אלכם באתם עד
הר האמרי אשר יהוה אלהינו
נתן לנו׃ ראה נתן יהוה אלהיך
לפניך את הארץ עלה רש
כאשר דבר יהוה אלהי אבתיך
לך אל תירא ואל תחת׃ ותקרבון
אלי כלכם ותאמרו נשלחה
אנשים לפנינו ויחפרו לנו את
הארץ וישבו אתנו דבר את
הדרך אשר נעלה בה ואת
הערים אשר נבא אליהן׃ וייטב
בעיני הדבר ואקח מכם שנים
עשר אנשים איש אחד לשבט׃
ויפנו ויעלו ההרה ויבאו עד
נחל אשכל וירגלו אתה׃ ויקחו
בידם מפרי הארץ ויורדו אלינו
וישבו אתנו דבר ויאמרו טובה

במשפט ה̇ דגש וסימנהון לא תעשו עול במשפט וחבריה לא תכירו פנים במשפט ויגבה יי צבאות במשפט על כן לא
יקומו רשעים במשפט ידרך ענוים במשפט שאת פני רשע לא טוב [illegible]
והדבר אשר יקשה מכם והדבר אשר דברנו [illegible] והדבר הזה לא אוכל לעשות

לבבנו ד' וחס' וסימנהון אנה אנחנו עלים אחינו ושמע ויזם לבבנו להטות לבבנו אליו נשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים
ינחלנה ג' חס בליש וסימנהון כי הוא ינחלנה את ישראל וכסא כבוד ינחלם כי ליי מצוקי ארץ מאחוזתו ינחל את כבנו

הארץ אשר יהוה אלהינו נתן
לנו׃ ולא אביתם לעלת ותמרו
את פי יהוה אלהיכם׃ ותרגנו
באהליכם ותאמרו בשנאת
יהוה אתנו הוציאנו מארץ מצרים
לתת אתנו ביד האמרי להשמידנו׃
אנה אנחנו עלים אחינו המסו
את לבבנו לאמר עם גדול ורם
ממנו ערים גדלת ובצורת בשמים
וגם בני ענקים ראינו שם׃ ואמר
אלכם לא תערצון ולא תיראון
מהם׃ יהוה אלהיכם ההלך
לפניכם הוא ילחם לכם ככל
אשר עשה אתכם במצרים
לעיניכם׃ ובמדבר אשר ראית
אשר נשאך יהוה אלהיך
כאשר ישא איש את בנו בכל
הדרך אשר הלכתם עד באכם
עד המקום הזה׃ ובדבר הזה
אינכם מאמינם ביהוה אלהיכם׃
ההלך לפניכם בדרך לתור לכם
מקום לחנתכם באש לילה
לראתכם בדרך אשר תלכו
בה ובענן יומם׃ וישמע יהוה
את קול דבריכם ויקצף וישבע
לאמר׃ אם יראה איש באנשים

האלה הדור הרע הזה את
הארץ הטובה אשר נשבעתי
לתת לאבתיכם׃ זולתי כלב בן
יפנה הוא יראנה ולו אתן את
הארץ אשר דרך בה ולבניו יען
אשר מלא אחרי יהוה׃ גם בי
התאנף יהוה בגללכם לאמר
גם אתה לא תבא שם׃ יהושע
בן נון העמד לפניך הוא יבא
שמה אתו חזק כי הוא ינחלנה
את ישראל׃ וטפכם אשר
אמרתם לבז יהיה ובניכם אשר
לא ידעו היום טוב ורע המה
יבאו שמה ולהם אתננה והם
יירשוה׃ ואתם פנו לכם וסעו
המדברה דרך ים סוף׃ ותענו
ותאמרו אלי חטאנו ליהוה
אנחנו נעלה ונלחמנו ככל
אשר צונו יהוה אלהינו ותחגרו
איש את כלי מלחמתו ותהינו
לעלת ההרה׃ ויאמר יהוה
אלי אמר להם לא תעלו ולא
תלחמו כי אינני בקרבכם ולא
תנגפו לפני איביכם׃ ואדבר
אליכם ולא שמעתם ותמרו
את פי יהוה ותזדו ותעלו ההרה׃

יען ג בטע וסימנהון יען אשר מלא אחרי יי יען אשר לא שמעתם את דברי יען אשר גבהת בקומה ויתן צמרתו אל בין
חזק ד' וסימנהון אתו חזק כי הוא ינחלנה ולבלתי חזק את בדק הבית חזק מתנים מאד ועתה חזק את ידי
באנשים ג ב וצ וסימנהון אם יראה איש זקן בא באנשים ויחלו באנשים הזקנים וכל לאנשים פת במא רק לאנשים האל

ויצא האמרי הישב בהר ההוא
לקראתכם וירדפו אתכם כאשר
תעשינה הדברים ויכתו אתכם
בשעיר עד חרמה׃ ותשבו
ותבכו לפני יהוה ולא שמע יהוה
בקלכם ולא האזין אליכם׃
ותשבו בקדש ימים רבים כימים
אשר ישבתם׃ ונפן ונסע המדברה ב
דרך ים סוף כאשר דבר יהוה
אלי ונסב את הר שעיר ימים
רבים׃ ויאמר
יהוה אלי לאמר׃ רב לכם סב
את ההר הזה פנו לכם צפנה׃
ואת העם צו לאמר אתם עברים
בגבול אחיכם בני עשו הישבים
בשעיר וייראו מכם ונשמרתם
מאד׃ אל תתגרו בם כי לא אתן
לכם מארצם עד מדרך כף
רגל כי ירשה לעשו נתתי את
הר שעיר׃ אכל תשברו מאתם
בכסף ואכלתם וגם מים תכרו
מאתם בכסף ושתיתם׃ כי
יהוה אלהיך ברכך בכל מעשה
ידך ידע לכתך את המדבר
הגדל הזה זה ארבעים שנה
יהוה אלהיך עמך לא חסרת

דבר׃ ונעבר מאת אחינו בני
עשו הישבים בשעיר מדרך
הערבה מאילת ומעצין גבר
ונפן ונעבר דרך
מדבר מואב׃ ויאמר יהוה אלי
אל תצר את מואב ואל תתגר
בם מלחמה כי לא אתן לך
מארצו ירשה כי לבני לוט נתתי
את ער ירשה׃ האמים לפנים
ישבו בה עם גדול ורב ורם
כענקים׃ רפאים יחשבו אף
הם כענקים והמאבים יקראו
להם אמים׃ ובשעיר ישבו
החרים לפנים ובני עשו יירשום
וישמידום מפניהם וישבו
תחתם כאשר עשה ישראל
לארץ ירשתו אשר נתן יהוה
להם׃ עתה קמו ועברו לכם
את נחל זרד ונעבר את נחל
זרד׃ והימים אשר הלכנו
מקדש ברנע עד אשר עברנו
את נחל זרד שלשים ושמנה
שנה עד תם כל הדור אנשי
המלחמה מקרב המחנה
כאשר נשבע יהוה להם׃ וגם
יד יהוה היתה בם להמם

ואת ארצו ה׳ וסימנהון אל תירא אתו כי בידך ׳ וחב׳ דמשת׳ ראה החלתי תת לפניך קומו סעו ויאמר יי אל יהושע
החל ד׳ ב׳ וצ׳ וסימנהון החל רש והתגר בו׳ החל רש לרשת את ארצו׳ ביום ההוא אקים אל עלי׳ וגלת החל הזה׳ בתרי׳ פת׳

מקרב המחנה עד תמם׃ ויהי
כאשר תמו כל אנשי המלחמה
למות מקרב העם׃ וידבר יהוה
אלי לאמר׃ אתה עבר היום
את גבול מואב את ער׃ וקרבת
מול בני עמון אל תצרם ואל
תתגר בם כי לא אתן מארץ
בני עמון לך ירשה כי לבני לוט
נתתיה ירשה׃ ארץ רפאים
תחשב אף הוא רפאים ישבו
בה לפנים והעמנים יקראו
להם זמזמים׃ עם גדול ורב ורם
כענקים וישמידם יהוה מפניהם
ויירשם וישבו תחתם׃ כאשר
עשה לבני עשו הישבים בשעיר
אשר השמיד את החרי מפניהם
ויירשם וישבו תחתם עד היום
הזה׃ והעוים הישבים בחצרים
עד עזה כפתרים היצאים
מכפתור השמידם וישבו תחתם׃
קומו סעו ועברו את נחל ארנן
ראה נתתי בידך את סיחן מלך
חשבון האמרי ואת ארצו
החל רש והתגר בו מלחמה׃
היום הזה אחל תת פחדך
ויראתך על פני העמים תחת

כל השמים אשר ישמעון שמעך
ורגזו וחלו מפניך׃ ואשלח
מלאכים ממדבר קדמות אל
סיחון מלך חשבון דברי שלום
לאמר׃ אעברה בארצך בדרך
בדרך אלך לא אסור ימין ו
ושמאול׃ אכל בכסף תשברני
ואכלתי ומים בכסף תתן לי
ושתיתי רק אעברה ברגלי׃
כאשר עשו לי בני עשו הישבים
בשעיר והמואבים הישבים
בער עד אשר אעבר את הירדן
אל הארץ אשר יהוה אלהינו
נתן לנו׃ ולא אבה סיחן מלך
חשבון העברנו בו כי הקשה
יהוה אלהיך את רוחו ואמץ
את לבבו למען תתו בידך כיום
הזה׃ ויאמר
יהוה אלי ראה החלתי תת
לפניך את סיחן ואת ארצו החל
רש לרשת את ארצו׃ ויצא
סיחן לקראתנו הוא וכל עמו
למלחמה יהצה׃ ויתנהו יהוה
אלהינו לפנינו ונך אתו ואת
בנו ואת כל עמו׃ ונלכד את כל
עריו בעת ההוא ונחרם את כל

אחל ג׳ ב׳ וצ׳ וסימנהון היום הזה אחל תת פחדך׳ אחל גדלך ד׳ יהושע׳ ולא אחל את שם קדשי׳ עוד בתרי׳ פת׳
וכל עמו ב׳ וסימנהון ויפנו ויעלו דרך הבשן ונפנו ונעל׳ דרך הבשן׳ ויצא סיחן לקראתנו הוא וכל עמו כראות מלך העי
סיחון ד׳ כל בתו׳ וסימנהון תבנה ותכונן עיר סיחון׳ אוי לך מואב׳ ואשלח מלאכים ממדבר קדמות׳ ועשה יי להם כאשר עשה

מתם כל ל' חס בב"ר מל וסימנהון ממתים ידך ה' כ כפסו' ברוך מתים יהרישו מעיר מתים ינאקו ונפש חללים תשוע
מנחל ד' וסימנהון ונקח בעת ההוא ואלה מלכי הארץ ולא הוסיף עוד מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש

עיר מתם והנשים והטף לא
השארנו שריד׃ רק הבהמה
בזזנו לנו ושלל הערים אשר
לכדנו׃ מערער אשר על שפת
נחל ארנן והעיר אשר בנחל
ועד הגלעד לא היתה קריה
אשר שגבה ממנו את הכל
נתן יהוה אלהינו לפנינו׃ רק
אל ארץ בני עמון לא קרבת
כל יד נחל יבק וערי ההר וכל
אשר צוה יהוה אלהינו׃ ונפן ג
ונעל דרך הבשן ויצא עוג מלך
הבשן לקראתנו הוא וכל עמו
למלחמה אדרעי׃ ויאמר יהוה
אלי אל תירא אתו כי בידך נתתי
אתו ואת כל עמו ואת ארצו
ועשית לו כאשר עשית לסיחן
מלך האמרי אשר יושב ב ז
בחשבון׃ ויתן יהוה אלהינו
בידנו גם את עוג מלך הבשן
ואת כל עמו ונכהו עד בלתי
השאיר לו שריד׃ ונלכד את
כל עריו בעת ההוא לא היתה
קריה אשר לא לקחנו מאתם
ששים עיר כל חבל ארגב מ
ממלכת עוג בבשן׃ כל אלה

ערים בצרות חומה גבהה דלתים
ובריח לבד מערי הפרזי הרבה
מאד׃ ונחרם אותם כאשר
עשינו לסיחן מלך חשבון ז
החרם כל עיר מתם הנשים ז
והטף׃ וכל הבהמה ושלל
הערים בזונו לנו׃ ונקח בעת
ההוא את הארץ מיד שני מלכי
האמרי אשר בעבר הירדן ז
מנחל ארנן עד הר חרמון׃ ז
צידנים יקראו לחרמון שרין
והאמרי יקראו לו שניר׃ כל
ערי המישר וכל הגלעד וכל
הבשן עד סלכה ואדרעי ערי
ממלכת עוג בבשן׃ כי רק
עוג מלך הבשן נשאר מיתר
הרפאים הנה ערשו ערש ב
ברזל הלה הוא ברבת בני
עמון תשע אמות ארכה
וארבע אמות רחבה באמת
איש׃ ואת הארץ הזאת ירשנו
בעת ההוא מערער אשר על
נחל ארנן וחצי הר הגלעד
ועריו נתתי לראובני ולגדי׃
ויתר הגלעד וכל הבשן ממלכת
עוג נתתי לחצי שבט המנשה

כי רק עוג ה בטע בית רא פסו וסימנהון כי תשא את ראש בני ישראל כי תפגע שור איבך או חמרו תעה כי לך
מטה בני הראובני לבית אבתם כי רק עוג מלך הבשן נשאר מיתר הרפאים כי תכלה לעשר את כל מעשר תבואתך ה הלה ל' בית ה
ונפן ג וסימנהון ונפן ונסע המדברה דרך ים סוף ונפן ונעבר דרך מדבר מואב ונפן ונעל דרך הבשן ויצא עוג מלך הבשן

ועד ים יהושוע ד׳ ב׳ מל׳ וסימנהון ושתי את גבלך מים סוף והערבה והירדן וגבל וכל הערבה עבר הירדן ועד ים הערבה דיהושע
וסימנהון ואת יהושוע צויתי בעת ההוא לאמר ויעבדו בני ישראל את יי׳ כל ימי יהושוע ואצו

כל חבל הארגב לכל הבשן
ההוא יקרא ארץ רפאים
יאיר בן מנשה לקח את כל
חבל ארגב עד גבול הגשורי
והמעכתי ויקרא אתם על שמו
את הבשן חות יאיר עד היום
הזה׃ ולמכיר נתתי את הגלעד׃
ולראובני ולגדי נתתי מן הגלעד
ועד נחל ארנן תוך הנחל וגבל
ועד יבק הנחל גבול בני עמון׃
והערבה והירדן וגבל מכנרת
ועד ים הערבה ים המלח תחת
אשדת הפסגה מזרחה׃ ואצו
אתכם בעת ההוא לאמר יהוה
אלהיכם נתן לכם את הארץ
הזאת לרשתה חלוצים תעברו
לפני אחיכם בני ישראל כל
בני חיל׃ רק נשיכם וטפכם
ומקנכם ידעתי כי מקנה רב
לכם ישבו בעריכם אשר נתתי
לכם׃ עד אשר יניח יהוה
לאחיכם ככם וירשו גם הם
את הארץ אשר יהוה אלהיכם
נתן להם בעבר הירדן ושבתם
איש לירשתו אשר נתתי לכם׃
ואת יהושוע צויתי בעת ההוא

לאמר עיניך הראת את כל
אשר עשה יהוה אלהיכם לשני
המלכים האלה כן יעשה יהוה
לכל הממלכות אשר אתה
עבר שמה׃ לא תיראום כי יהוה
אלהיכם הוא הנלחם לכם׃

ואתחנן אל יהוה
בעת ההוא לאמר׃ אדני יהוה
אתה החלות להראות את
עבדך את גדלך ואת ידך
החזקה אשר מי אל בשמים
ובארץ אשר יעשה כמעשיך
וכגבורתך׃ אעברה נא ואראה
את הארץ הטובה אשר
בעבר הירדן ההר הטוב הזה
והלבנן׃ ויתעבר יהוה בי
למענכם ולא שמע אלי ויאמר
יהוה אלי רב לך אל תוסף דבר
אלי עוד בדבר הזה׃ עלה ראש
הפסגה ושא עיניך ימה וצפנה
ותימנה ומזרחה וראה בעיניך
כי לא תעבר את הירדן הזה׃
וצו את יהושע וחזקהו ואמצהו
כי הוא יעבר לפני העם הזה
והוא ינחיל אותם את הארץ
אשר תראה׃ ונשב בגיא מול

הראת ד׳ ב׳ חס׳ וב׳ מל׳ וסימנהון ואת יהושוע צויתי עיניכם הראות את אשר עשה יי׳ כי עיניכם הראת והשכו הראות תנ׳ וביתר׳ מל׳
וכגבורתך ג׳ בליש׳ וסימנהון אשר יעשה כמעשיך וכגבורתך איה קנאתך וגבורתיך דור לדור ישבח מעשיך וגבורתיך יגידו
ושא ג׳ וסימנהון ושא את כיספר שמתם ושא עיניך ימה וצפנה ותימנה ומזרחה ראה עניי ועמלי ושא לכל חטאתי

תחיו ג׳ וסימנהון למען תחיו ובאתם וירשתם את הארץ׳ למען תחיו ימים רבים על פני האדמה׳ דרש טוב ואל רע למען תחיו׳
כי״ה ד׳ וסימנהון למען תדע כי אין כי״ה אלהינו׳ כי״ה אלהינו בכל קראנו אליו׳ אין קדוש כי״ה כי אין בלתך׳ מי כי״ה אלהינו המגביהי׳

בית פעור׃
ועתה ישראל שמע אל החקים
ואל המשפטים אשר אנכי
מלמד אתכם לעשות למען
תחיו ובאתם וירשתם את הארץ
אשר יהוה אלהי אבתיכם נתן
לכם׃ לא תספו על הדבר אשר
אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו
ממנו לשמר את מצות יהוה
אלהיכם אשר אנכי מצוה
אתכם׃ עיניכם הראות את
אשר עשה יהוה בבעל פעור
כי כל האיש אשר הלך אחרי
בעל פעור השמידו יהוה אלהיך
מקרבך׃ ואתם הדבקים ביהוה
אלהיכם חיים כלכם היום׃ ראה
למדתי אתכם חקים ומשפטים
כאשר צוני יהוה אלהי לעשות
כן בקרב הארץ אשר אתם
באים שמה לרשתה׃ ושמרתם
ועשיתם כי הוא חכמתכם
ובינתכם לעיני העמים אשר
ישמעון את כל החקים האלה
ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי
הגדול הזה׃ כי מי גוי גדול אשר
לו אלהים קרבים אליו כיהוה

אלהינו בכל קראנו אליו׃ ומי
גוי גדול אשר לו חקים ומשפטים
צדיקם ככל התורה הזאת אשר
אנכי נתן לפניכם היום׃ רק השמר
לך ושמר נפשך מאד פן תשכח
את הדברים אשר ראו עיניך
ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך
והודעתם לבניך ולבני בניך׃ יום
אשר עמדת לפני יהוה אלהיך
בחרב באמר יהוה אלי הקהל
לי את העם ואשמעם את דברי
אשר ילמדון ליראה אתי כל
הימים אשר הם חיים על הא
האדמה ואת בניהם ילמדון׃
ותקרבון ותעמדון תחת ההר
וההר בער באש עד לב השמים
חשך ענן וערפל׃ וידבר יהוה
אליכם מתוך האש קול דברים
אתם שמעים ותמונה אינכם
ראים זולתי קול׃ ויגד לכם את
בריתו אשר צוה אתכם לעשות
עשרת הדברים ויכתבם על
שני לחות אבנים׃ ואתי צוה
יהוה בעת ההוא ללמד אתכם
חקים ומשפטים לעשתכם
אתם בארץ אשר אתם עברים

ישמעון ה׳ וסימנהון והיה אם לא יאבינו אשר ישמעון שמעך׳ ושמרתם ועשיתם׳ ועבדתם שם אלהים׳ את שמך הגדול׳ דמלכים׳
ופן ה׳ וסימנהון ופן יסורו מלבבך׳ ופן תשא עיניך׳ ופן תדרש לאלהיהם׳ ופן ירך לבבכם ותיראו׳ ופן אורש וגנבתי ותפשתי שם אלהי׳
באמר ג׳ וסימנהון באמר י״י אלי הקהל לי׳ באמר להם עם י״י אלה׳ באמר אלי כל היום איה אלהיך׳ בתרא בשוא האלף׳ ובינתכם

154

תשחתון ז חס בל״ש וסימניהון
כבני עמון אשר השחיתו אבותי את גוזן ואת חרן כמעט קט ותשחתו מכן בכל דרכיך פן תשחתון ועשיתם לכם פסל כי השחת תשחתון וסרתם מן הדרך וישחתי ארע
וגערתי לכם באכל ולא ישחת לכם את פרי האדמה

שמה לרשתה׃ ונשמרתם מאד
לנפשתיכם כי לא ראיתם כל
תמונה ביום דבר יהוה אליכם
בחרב מתוך האש׃ פן תשחתון
ועשיתם לכם פסל תמונת כל
סמל תבנית זכר או נקבה׃ תבנית
כל בהמה אשר בארץ תבנית
כל צפור כנף אשר תעוף בשמים׃
תבנית כל רמש באדמה תבנית
כל דגה אשר במים מתחת
לארץ׃ ופן תשא עיניך השמימה
וראית את השמש ואת הירח
ואת הכוכבים כל צבא השמים
ונדחת והשתחוית להם ועבדתם
אשר חלק יהוה אלהיך אתם
לכל העמים תחת כל השמים׃
ואתכם לקח יהוה ויוצא אתכם
מכור הברזל ממצרים להיות
לו לעם נחלה כיום הזה׃ ויהוה
התאנף בי על דבריכם וישבע
לבלתי עברי את הירדן ולבלתי
בא אל הארץ הטובה אשר
יהוה אלהיך נתן לך נחלה׃ כי
אנכי מת בארץ הזאת אינני
עבר את הירדן ואתם עברים
וירשתם את הארץ הטובה

הזאת׃ השמרו לכם פן תשכחו
את ברית יהוה אלהיכם אשר
כרת עמכם ועשיתם לכם פסל
תמונת כל אשר צוך יהוה אלהיך׃
כי יהוה אלהיך אש אכלה הוא
אל קנא׃ {פתו} כי תוליד בנים ובני
בנים ונושנתם בארץ והשחתם ועשיתם
פסל תמונת כל ועשיתם הרע
בעיני יהוה אלהיך להכעיסו׃
העידתי בכם היום את השמים
ואת הארץ כי אבד תאבדון
מהר מעל הארץ אשר אתם
עברים את הירדן שמה לרשתה
לא תאריכן ימים עליה כי
השמד תשמדון׃ והפיץ יהוה
אתכם בעמים ונשארתם מתי
מספר בגוים אשר ינהג יהוה
אתכם שמה׃ ועבדתם שם
אלהים מעשה ידי אדם עץ
ואבן אשר לא יראון ולא
ישמעון ולא יאכלון ולא יריחן׃
ובקשתם משם את יהוה אלהיך
ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך
ובכל נפשך׃ בצר לך ומצאוך
כל הדברים האלה באחרית
הימים ושבת עד יהוה אלהיך

ויעברתם ד קמ׳ וסימניהון ונדחת והשתחוית להם והיה אם שכח תשכח ואם יפנה לבבך ולא תשמע אם חיום תהיה עבד
ויוצא ד כתי׳ כן וסימניהון ויוצא אתכם מכור הברזל ויוצא את בן המלך ויוצא נזלים מסלע ויוצא עמו בששון ברנה את
אכלה ה וסימניהון אש אכלה הוא אל קנא הוא יכנעם אכלה בשר כי חרבי [illegible] אכלה מקול מרכבות [illegible] ואכלה ותהי בפי

ברא אלהים ג׳ וסימנהון ברא אלהים את השמים׳ אשר ברא אלהים לעשות׳ למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ׳
ובמלחמה ג׳ וסימנהון או הנסה אלהים לבוא לקחת לו גוי׳ ואת בית יהודה ארחם והושעתים ב׳ רעב פדך ממות ובמלחמה׳

ושמעת בקלו׃ כי אל רחום
יהוה אלהיך לא ירפך ולא
ישחיתך ולא ישכח את ברית
אבתיך אשר נשבע להם׃ כי
שאל נא לימים ראשנים אשר
היו לפניך למן היום אשר ברא
אלהים אדם על הארץ ולמקצה
השמים ועד קצה השמים
הנהיה כדבר הגדול הזה או
הנשמע כמהו׃ השמע עם קול
אלהים מדבר מתוך האש
כאשר שמעת אתה ויחי׃ או
הנסה אלהים לבוא לקחת לו
גוי מקרב גוי במסת באתת
ובמפתים ובמלחמה וביד
חזקה ובזרוע נטויה ובמוראים
גדלים ככל אשר עשה לכם
יהוה אלהיכם במצרים לעיניך׃
אתה הראת לדעת כי יהוה
הוא האלהים אין עוד מלבדו׃
מן השמים השמיעך את קלו
ליסרך ועל הארץ הראך את
אשו הגדולה ודבריו שמעת
מתוך האש׃ ותחת כי אהב את
אבתיך ויבחר בזרעו אחריו
ויוצאך בפניו בכחו הגדל

ממצרים׃ להוריש גוים גדלים
ועצמים ממך מפניך להביאך
לתת לך את ארצם נחלה כיום
הזה׃ וידעת היום והשבת אל
לבבך כי יהוה הוא האלהים
בשמים ממעל ועל הארץ
מתחת אין עוד׃ ושמרת את
חקיו ואת מצותיו אשר אנכי
מצוך היום אשר ייטב לך
ולבניך אחריך ולמען תאריך
ימים על האדמה אשר יהוה
אלהיך נתן לך כל הימים׃

אז יבדיל משה שלש ערים
בעבר הירדן מזרחה שמש׃
לנס שמה רוצח אשר ירצח
את רעהו בבלי דעת והוא לא
שנא לו מתמל שלשם ונס אל
אחת מן הערים האל וחי׃ את
בצר במדבר בארץ המישר
לראובני ואת ראמת בגלעד
לגדי ואת גולן בבשן למנשי׃
וזאת התורה אשר שם משה
לפני בני ישראל׃ אלה העדת
והחקים והמשפטים אשר
דבר משה אל בני ישראל

ודבריו ה׳ וסימנהון ודבריו שמעת׳ ודבריו הראשנים ראשיהו׳ ודרכיו ודבריו ראביה׳ ודבריו לא בהשכיל׳ ודבריו אינם נשמעים׳
בפניו ה׳ וסימנהון ויוצאך בפניו בכחו׳ ונגשה יבמתו אליו׳ וענה גאון ישראל בפניו׳ ותב׳ דבתריה׳ העז איש רשע בפניו׳ וישר הוא׳
למנשי ד׳ וסימנהון את בצר במדבר׳ ונקח בעת ההוא את הארץ׳ מן הירדן׳ ואחיו בני חיל׳ מזרחה שמש

לעשתם ד̇ ב̇ חס וב̇ מל̇ וסימנהון ויקרא משה אל כל ישראל והיתה עמו הלין חס ושמרית את המצוה לשמרי בריתו הלי מל̇
יראתם ג̇ וסימנהון ומדוע לא יראתם לדבר כי יראתם מפני האש חרב יראתם וב̇ למען יראתם

בצאתם ממצרים׃ בעבר הירדן
בגיא מול בית פעור בארץ סיחן
מלך האמרי אשר יושב בחשבון
אשר הכה משה ובני ישראל
בצאתם ממצרים׃ ויירשו את
ארצו ואת ארץ עוג מלך הבשן
שני מלכי האמרי אשר בעבר
הירדן מזרח שמש׃ מערער
אשר על שפת נחל ארנן ועד
הר שיאן הוא חרמון׃ וכל הערבה
עבר הירדן מזרחה ועד ים
הערבה תחת אשדת הפסגה׃

ה ויקרא משה אל כל ישראל
ויאמר אלהם שמע ישראל
את החקים ואת המשפטים
אשר אנכי דבר באזניכם היום
ולמדתם אתם ושמרתם לעשתם׃
יהוה אלהינו כרת עמנו ברית
בחרב׃ לא את אבתינו כרת
יהוה את הברית הזאת כי אתנו
אנחנו אלה פה היום כלנו חיים׃
פנים בפנים דבר יהוה עמכם
בהר מתוך האש׃ אנכי עמד בין
יהוה וביניכם בעת ההוא להגיד
לכם את דבר יהוה כי יראתם

מפני האש ולא עליתם בהר
לאמר׃ אנכי יהוה
אלהיך אשר הוצאתיך מארץ
מצרים מבית עבדים׃ לא יהיה
לך אלהים אחרים על פני׃ לא
תעשה לך פסל כל תמונה
אשר בשמים ממעל ואשר
בארץ מתחת ואשר במים
מתחת לארץ׃ לא תשתחוה
להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה
אלהיך אל קנא פקד עון אבות
על בנים ועל שלשים ועל
רבעים לשנאי׃ ועשה חסד
לאלפים לאהבי ולשמרי
מצותו׃ לא תשא
את שם יהוה אלהיך לשוא
כי לא ינקה יהוה את אשר ישא
את שמו לשוא׃ שמור
את יום השבת לקדשו כאשר
צוך יהוה אלהיך׃ ששת ימים
תעבד ועשית כל מלאכתך׃
ויום השביעי שבת ליהוה
אלהיך לא תעשה כל מלאכה
אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך
ושורך וחמרך וכל בהמתך
וגרך אשר בשעריך למען

אנכי יי̇ יב̇ וסימנהון מי שם פה לאדם אנכי יי̇ אלהיך וחברי̇ דמ̇ש̇ תור̇ כי אנכי יי̇ אלהיך אל קנא וחברי̇ דמ̇ש̇ תורה
ואנכי יי̇ אלהיך רוגע הים עוד אושיבך באהלים כימי מועד ואלהים זולתי לא תדע כי אנכי יי̇ ד̇ שמוא̇ הרחב פיך ואמלאהו
שמור ג̇ מל̇ בתו̇ וסימנהון שמור את יום השבת שמורת שמרון את מצות יי̇ אלהיכם שמור את חדש האביב ועשית

למען ינוח עבדך ואמתך כמוך׃
וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים
ויצאך יהוה אלהיך משם ביד
חזקה ובזרע נטויה על כן צוך
יהוה אלהיך לעשות את יום
השבת׃ כבד את
אביך ואת אמך כאשר צוך
יהוה אלהיך למען יאריכן ימיך
ולמען ייטב לך על האדמה
אשר יהוה אלהיך נתן לך׃
לא תרצח׃
ולא תנאף׃
ולא תגנב׃
ולא תענה ברעך
עד שוא׃ ולא תחמד
אשת רעך ולא תתאוה
בית רעך שדהו ועבדו ואמתו
שורו וחמרו וכל אשר לרעך׃
את הדברים
האלה דבר יהוה אל כל קהלכם
בהר מתוך האש הענן והערפל
קול גדול ולא יסף ויכתבם על
שני לחת אבנים ויתנם אלי׃
ויהי כשמעכם את הקול מתוך
החשך וההר בער באש ות
תקרבון אלי כל ראשי שבטיכם

וזקניכם׃ ותאמרו הן הראנו יהוה
אלהינו את כבדו ואת גדלו ואת
קלו שמענו מתוך האש היום
הזה ראינו כי ידבר אלהים את
האדם וחי׃ ועתה למה נמות כי
תאכלנו האש הגדלה הזאת
אם יספים אנחנו לשמע את
קול יהוה אלהינו עוד ומתנו׃ כי
מי כל בשר אשר שמע קול
אלהים חיים מדבר מתוך האש
כמנו ויחי׃ קרב אתה ושמע
את כל אשר יאמר יהוה אלהינו
ואת תדבר אלינו את כל אשר
יאמר יהוה אלהינו ואת תדבר
אלינו את כל אשר ידבר יהוה
אלהינו אליך ושמענו ועשינו׃
וישמע יהוה את קול דבריכם
בדברכם אלי ויאמר יהוה אלי
שמעתי את קול דברי העם
הזה אשר דברו אליך היטיבו
כל אשר דברו׃ מי יתן והיה
לבבם זה להם ליראה אתי ולשמר
את כל מצותי כל הימים למען
ייטב להם ולבניהם לעלם׃ לך
אמר להם שובו לכם לאהליכם׃
ואתה פה עמד עמדי ואדברה

סימן ואלה שמות ומשלי מזוזות כתי׳ שמע ישראל ושופטים מזוזות כתי׳ והיה אם שמע תשמעו וכלכם מל דמל כתי׳
ובתים ד׳ וסימנהון ובתים מלאים כל טוב ובתים טובים תבנה ובתים מאין אדם וחמדו שדות וגזלו ובתים ונשא

אליך את כל המצוה והחקים
והמשפטים אשר תלמדם
ועשו להם בארץ אשר אנכי
נתן להם לרשתה: ושמרתם
לעשות כאשר צוה יהוה
אלהיכם אתכם לא תסרו ימין
ושמאל: בכל הדרך אשר צוה
יהוה אלהיכם אתכם תלכו
למען תחיון וטוב לכם והארכתם
ימים בארץ אשר תירשון:
וזאת המצוה החקים והמשפטים
אשר צוה יהוה אלהיכם ללמד
אתכם לעשות בארץ אשר
אתם עברים שמה לרשתה:
למען תירא את יהוה אלהיך
לשמר את כל חקתיו ומצותיו
אשר אנכי מצוך אתה ובנך
ובן בנך כל ימי חייך ולמען
יארכן ימיך: ושמעת ישראל
ושמרת לעשות אשר ייטב
לך ואשר תרבון מאד כאשר
דבר יהוה אלהי אבתיך לך
ארץ זבת חלב ודבש:

שמע ישראל יהוה אלהינו
יהוה אחד: ואהבת את יהוה

אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך
ובכל מאדך: והיו הדברים הא
האלה אשר אנכי מצוך היום
על לבבך: ושננתם לבניך ודברת
בם בשבתך בביתך ובלכתך
בדרך ובשכבך ובקומך: וקשרתם
לאות על ידך והיו לטטפת בין
עיניך: וכתבתם על מזזות ביתך
ובשעריך: והיה
כי יביאך יהוה אלהיך אל
הארץ אשר נשבע לאבתיך
לאברהם ליצחק וליעקב לתת
לך ערים גדלת וטבת אשר לא
בנית: ובתים מלאים כל טוב
אשר לא מלאת וברת חצובים
אשר לא חצבת כרמים וזיתים
אשר לא נטעת ואכלת ושבעת:
השמר לך פן תשכח את יהוה
אשר הוציאך מארץ מצרים
מבית עבדים: את יהוה אלהיך
תירא ואתו תעבד ובשמו תשבע:
לא תלכון אחרי אלהים אחרים
מאלהי העמים אשר סביבותיכם:
כי אל קנא יהוה אלהיך בקרבך
פן יחרה אף יהוה אלהיך בך
והשמידך מעל פני האדמה:

לעלם יח חס וסימנהון ואכל וחי לעלם לא ידון רוחי באדם לעלם זה שמי לעלם יי ימלך לעלם ועד ועבדו לעלם
ביני ובין בני ישראל ונהלו לעלם למען ייטב להם ולבניהם לעלם ואברתי חי אנכי לעלם יחי אדני המלך דוד לעלם ושבו דרכיהם באהבת יי את
עמו ממלכתך והתנחלתם אתם לבניכם אחריכם לעלם יי עולם עמים יהודה ואני אגיד לעלם ואתה מרום לעלם יי כי אמתי לא לעלם אחיה

לא תנסו את יהוה
אלהיכם כאשר נסיתם במסה׃
שמור תשמרון את מצות יהוה
אלהיכם ועדתיו וחקיו אשר
צוך׃ ועשית הישר והטוב
בעיני יהוה למען ייטב לך ובאת
וירשת את הארץ הטבה אשר
נשבע יהוה לאבתיך׃ להדף
את כל איביך מפניך כאשר
דבר יהוה׃ כי
ישאלך בנך מחר לאמר מה
העדת והחקים והמשפטים
אשר צוה יהוה אלהינו אתכם׃
ואמרת לבנך עבדים היינו
לפרעה במצרים ויוציאנו יהוה
ממצרים ביד חזקה׃ ויתן יהוה
אותת ומפתים גדלים ורעים
במצרים בפרעה ובכל ביתו
לעינינו׃ ואותנו הוציא משם
למען הביא אתנו לתת לנו את
הארץ אשר נשבע לאבתינו׃
ויצונו יהוה לעשות את כל
החקים האלה ליראה את יהוה
אלהינו לטוב לנו כל הימים
לחיתנו כהיום הזה׃ וצדקה
תהיה לנו כי נשמר לעשות

את כל המצוה הזאת לפני יהוה
אלהינו כאשר צונו׃
כי יביאך יהוה אלהיך
אל הארץ אשר אתה בא שמה
לרשתה ונשל גוים רבים מפניך
החתי והגרגשי והאמרי והכנעני
והפרזי והחוי והיבוסי שבעה
גוים רבים ועצומים ממך׃ ונתנם
יהוה אלהיך לפניך והכיתם
החרם תחרים אתם לא תכרת
להם ברית ולא תחנם׃ ולא
תתחתן בם בתך לא תתן לבנו
ובתו לא תקח לבנך׃ כי יסיר
את בנך מאחרי ועבדו אלהים
אחרים וחרה אף יהוה בכם
והשמידך מהר׃ כי אם כה
תעשו להם מזבחתיהם תתצו
ומצבתם תשברו ואשירהם
תגדעון ופסיליהם תשרפון
באש׃ כי עם קדוש אתה ליהוה
אלהיך בך בחר יהוה אלהיך
להיות לו לעם סגלה מכל
העמים אשר על פני האדמה׃
לא מרבכם מכל העמים חשק
יהוה בכם ויבחר בכם כי אתם
המעט מכל העמים׃ כי מאהבת

157

לאלף דור ג וסימנהון שמר הברית והחסד לאהביו ולשמרי מצותיו לאלף דור זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלף דור וחבריה
ומשלם ג וסימנהון ומשלם לשנאיו אל פניו להאבידו ומשלם עון אבות אל חיק בניהם ומשלם על יתר עשה גאוה

יהוה אתכם ומשמרו את
השבעה אשר נשבע לאבתיכם
הוציא יהוה אתכם ביד חזקה
ויפדך מבית עבדים מיד פרעה
מלך מצרים׃ וידעת כי יהוה
אלהיך הוא האלהים האל
הנאמן שמר הברית והחסד
לאהביו ולשמרי מצותו לאלף
דור׃ ומשלם לשנאיו אל פניו
להאבידו לא יאחר לשנאו אל
פניו ישלם לו׃ ושמרת את
המצוה ואת החקים ואת המ
המשפטים אשר אנכי מצוך
היום לעשותם׃ קי"ט וסי' פלט
פרש הפטר ותאמר ציון
והיה עקב תשמעון את המשפ
המשפטים האלה ושמרתם
ועשיתם אתם ושמר יהוה
אלהיך לך את הברית ואת
החסד אשר נשבע לאבתיך׃
ואהבך וברכך והרבך וברך
פרי בטנך ופרי אדמתך דגנך
ותירשך ויצהרך שגר אלפיך
ועשתרת צאנך על האדמה
אשר נשבע לאבתיך לתת לך׃
ברוך תהיה מכל העמים לא
יהיה בך עקר ועקרה ובבהמתך׃

והסיר יהוה ממך כל חלי וכל
מדוי מצרים הרעים אשר
ידעת לא ישימם בך ונתנם בכל
שנאיך׃ ואכלת את כל העמים
אשר יהוה אלהיך נתן לך לא
תחוס עינך עליהם ולא תעבד
את אלהיהם כי מוקש הוא לך׃
כי תאמר
בלבבך רבים הגוים האלה
ממני איכה אוכל להורישם׃
לא תירא מהם זכר תזכר את
אשר עשה יהוה אלהיך
לפרעה ולכל מצרים׃ המסת
הגדלת אשר ראו עיניך והאתת
והמפתים והיד החזקה והזרע
הנטויה אשר הוצאך יהוה
אלהיך כן יעשה יהוה אלהיך
לכל העמים אשר אתה ירא
מפניהם׃ וגם את הצרעה ישלח
יהוה אלהיך בם עד אבד הנ
הנשארים והנסתרים מפניך׃
לא תערץ מפניהם כי יהוה
אלהיך בקרבך אל גדול ונורא׃
ונשל יהוה אלהיך את הגוים
האל מפניך מעט מעט לא תוכל
כלתם מהר פן תרבה עליך חית

תשמעון ו וסימנהון והיה עקב תשמעון עקב לא תשמעון אם שמוע תשמעון אלי בעדנא די תשמעון וחב' ורחוקים יבאו ובנו
ונורא ו וסימנהון לא תערץ מפניהם איום ונורא הוא ונורא מאד ומי יכילנו ונורא הוא על כל אלהים אל נערץ יודו שמך פרות
תערץ כל חס במד מל וסימנהון אולי תערוצו העלה נדף תערוצו בערוץ נחלים לשכן כי אערוץ המון רבה לא תערץ

והמם כהומה גדלה עד השמדם והמם גלגל עגלתו ופרשיו לא ידקנו [illegible] בצקה [illegible]
ותעב כל ל״ע פת בגבר וסימנהון למתעב גוי לעבד משלים ודובר תמים יתעבו ומרמה יתעב [illegible] ויחר אף [illegible] בעמו ויתעב את נחלתו

השדה׃ ונתנם יהוה אלהיך
לפניך והמם מהומה גדלה
עד השמדם׃ ונתן מלכיהם
בידך והאבדת את שמם מתחת
השמים לא יתיצב איש בפניך
עד השמדך אתם׃ פסילי
אלהיהם תשרפון באש לא
תחמד כסף וזהב עליהם ולקחת
לך פן תוקש בו כי תועבת יהוה
אלהיך הוא׃ ולא תביא תועבה
אל ביתך והיית חרם כמהו
שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו
כי חרם הוא׃
כל המצוה אשר אנכי מצוך ח
היום תשמרון לעשות למען
תחיון ורביתם ובאתם וירשתם
את הארץ אשר נשבע יהוה
לאבתיכם׃ וזכרת את כל
הדרך אשר הוליכך יהוה
אלהיך זה ארבעים שנה
במדבר למען ענתך לנסתך
לדעת את אשר בלבבך התשמר
מצותו אם לא׃ ויענך וירעבך
ויאכלך את המן אשר לא ידעת
ולא ידעון אבתיך למען הודיעך
כי לא על הלחם לבדו יחיה

האדם כי על כל מוצא פי יהוה
יחיה האדם׃ שמלתך לא בלתה
מעליך ורגלך לא בצקה זה
ארבעים שנה׃ וידעת עם לבבך
כי כאשר ייסר איש את בנו יהוה
אלהיך מיסרך׃ ושמרת את
מצות יהוה אלהיך ללכת
בדרכיו וליראה אתו׃ כי יהוה
אלהיך מביאך אל ארץ טובה
ארץ נחלי מים עינת ותהמת
יצאים בבקעה ובהר׃ ארץ
חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון
ארץ זית שמן ודבש׃ ארץ
אשר לא במסכנת תאכל בה
לחם לא תחסר כל בה ארץ
אשר אבניה ברזל ומהרריה
תחצב נחשת׃ ואכלת ושבעת
וברכת את יהוה אלהיך על
הארץ הטבה אשר נתן לך׃
השמר לך פן תשכח את יהוה
אלהיך לבלתי שמר מצותיו
ומשפטיו וחקתיו אשר אנכי
מצוך היום׃ פן תאכל ושבעת
ובתים טבים תבנה וישבת
ובקרך וצאנך ירבין וכסף
וזהב ירבה לך וכל אשר לך

מים ב׳ בזין קמ׳ וסימנהון בלשון תרגום נחליא יבשין ופירושם ארץ נחלי מים כי יבשו אפיקי מים וכל אתנ׳ וסו׳ פסו׳ דכותי׳
על הלחם ב׳ וסימנהון בלשון תרגום גורא דמדברא בגיהנם ופירו׳ באנו באש ובמים ישם מדבר לאגם מים שאול ועדרחם
וסימנהון והקרבתם על הלחם כי לא על הלחם לבדו [illegible] ובהר ב׳ א׳ סופסו׳ וא׳ רא׳ פסו׳ וסי׳ יצאים בבקעה ובבהר ובהר שמיר

158

להיטבך ט חסבליש וסימנהון להטבך באחריתך והיטבך והרבך מאבתיך כי ייטב אל אבי ומיטב נגן והיטב יש
לאדני מה תיטבי דרכך לבקש אהבה והיטבתי מראשותיכם לב שמח ייטב גהה וארבעה מטבי לכת המוליכך ל המאכלך ל

ירבה ורם לבבך ושכחת את
יהוה אלהיך המוציאך מארץ
מצרים מבית עבדים המוליכך
במדבר הגדל והנורא נחש
שרף ועקרב וצמאון אשר אין
מים המוציא לך מים מצור
החלמיש המאכלך מן במדבר
אשר לא ידעון אבתיך למען
ענתך ולמען נסתך להיטבך
באחריתך ואמרת בלבבך כחי
ועצם ידי עשה לי את החיל
הזה וזכרת את יהוה אלהיך
כי הוא הנתן לך כח לעשות
חיל למען הקים את בריתו
אשר נשבע לאבתיך כיום הזה

והיה אם שכח תשכח את יהוה
אלהיך והלכת אחרי אלהים
אחרים ועבדתם והשתחוית להם
העדתי בכם היום כי אבד
תאבדון כגוים אשר יהוה
מאביד מפניכם כן תאבדון
עקב לא תשמעון בקול יהוה
אלהיכם
שמע ישראל אתה עבר היום
את הירדן לבא לרשת גוים

גדלים ועצמים ממך ערים
גדלת ובצרת בשמים עם
גדול ורם בני ענקים אשר אתה
ידעת ואתה שמעת מי יתיצב
לפני בני ענק וידעת היום כי
יהוה אלהיך הוא העבר לפניך
אש אכלה הוא ישמידם והוא
יכניעם לפניך והורשתם
והאבדתם מהר כאשר דבר
יהוה לך אל תאמר בלבבך
בהדף יהוה אלהיך אתם
מלפניך לאמר בצדקתי
הביאני יהוה לרשת את
הארץ הזאת וברשעת הגוים
האלה יהוה מורישם מפניך
לא בצדקתך ובישר לבבך
אתה בא לרשת את ארצם
כי ברשעת הגוים האלה יהוה
אלהיך מורישם מפניך ולמען
הקים את הדבר אשר נשבע
יהוה לאבתיך לאברהם
ליצחק וליעקב וידעת כי לא
בצדקתך יהוה אלהיך נתן לך
את הארץ הטובה הזאת
ט לרשתה כי עם קשה ערף
אתה זכר אל תשכח את

תאבדון ד וסימנהון העדתי בכם היום והיה אם שכח תשכח את יי כגוים אשר יי מאביד מפניכם הגדתי לכם היום כי אבד
הביאני ד וסימנהון בצדקתי הביאני יי כמראות אלהים הביאני אל ארץ הביאני המלך חדריו הביאני אל בית היין ודגלו עלי
בצדקתי ב וסימנהון בצדקתי הביאני יי בצדקתי החזקתי ולא ארפה וברשעת ברשעת ל כותי

אשר הקצפת את יהוה אלהיך
במדבר למן היום אשר יצאת
מארץ מצרים עד באכם עד
המקום הזה ממרים הייתם עם
יהוה׃ ובחרב הקצפתם את
יהוה ויתאנף יהוה בכם להשמיד
אתכם׃ בעלתי ההרה לקחת
לוחת האבנים לוחת הברית
אשר כרת יהוה עמכם ואשב
בהר ארבעים יום וארבעים
לילה לחם לא אכלתי ומים
לא שתיתי׃ ויתן יהוה אלי את
שני לוחת האבנים כתבים
באצבע אלהים ועליהם ככל
הדברים אשר דבר יהוה עמכם
בהר מתוך האש ביום הקהל׃
ויהי מקץ ארבעים יום וארבעים
לילה נתן יהוה אלי את שני
לחת האבנים לחות הברית׃
ויאמר יהוה אלי קום רד מהר
מזה כי שחת עמך אשר הוצאת
ממצרים סרו מהר מן הדרך
אשר צויתם עשו להם מסכה׃
ויאמר יהוה אלי לאמר ראיתי
את העם הזה והנה עם קשה
ערף הוא׃ הרף ממני ואשמידם

ואמחה את שמם מתחת השמים
ואעשה אותך לגוי עצום ורב
ממנו׃ ואפן וארד מן ההר וההר
בער באש ושני לוחת הברית
על שתי ידי׃ וארא והנה חטאתם
ליהוה אלהיכם עשיתם לכם
עגל מסכה סרתם מהר מן
הדרך אשר צוה יהוה אתכם׃
ואתפש בשני הלחת ואשלכם
מעל שתי ידי ואשברם לעיניכם׃
ואתנפל לפני יהוה כראשנה
ארבעים יום וארבעים לילה
לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי
על כל חטאתכם אשר חטאתם
לעשות הרע בעיני יהוה
להכעיסו׃ כי יגרתי מפני האף
והחמה אשר קצף יהוה עליכם
להשמיד אתכם וישמע יהוה
אלי גם בפעם ההוא׃ ובאהרן
התאנף יהוה מאד להשמידו
ואתפלל גם בעד אהרן בעת
ההוא׃ ואת חטאתכם אשר
עשיתם את העגל לקחתי
ואשרף אתו באש ואכת אתו
טחון היטב עד אשר דק לעפר
ואשלך את עפרו אל הנחל

אורי וכתו יֹט אלהים בפ̇ח אדני יהוה וסימניהון אדני יהוה מה תתן לי׳ אדני יהוה במה אדע׳ אדני יהוה אתה החלות׳ אדני יהוה אל
תשחת עמך ונחלתך׳ שתי באדני יהוה מחסי׳ אל ישובו קויך אדני יהוה צבאות׳ אבוא בגבורת אדני יהוה׳ כי אתה תקותי אדני יהוה מבטחי מנעורי׳ ט

הירד מן ההר׃ ובתבערה ובמסה
ובקברת התאוה מקצפים
הייתם את יהוה׃ ובשלח יהוה
אתכם מקדש ברנע לאמר עלו
ורשו את הארץ אשר נתתי
לכם ותמרו את פי יהוה אלהיכם
ולא האמנתם לו ולא שמעתם
בקלו׃ ממרים הייתם עם יהוה
מיום דעתי אתכם׃ ואתנפל לפני
יהוה את ארבעים היום ואת
ארבעים הלילה אשר התנפלתי
כי אמר יהוה להשמיד אתכם׃
ואתפלל אל יהוה ואמר אדני
יהוה אל תשחת עמך ונחלתך
אשר פדית בגדלך אשר
הוצאת ממצרים ביד חזקה׃
זכר לעבדיך לאברהם ליצחק
וליעקב אל תפן אל קשי העם
הזה ואל רשעו ואל חטאתו׃
פן יאמרו הארץ אשר הוצאתנו
משם מבלי יכלת יהוה להביאם
אל הארץ אשר דבר להם
ומשנאתו אותם הוציאם ל
להמיתם במדבר׃ והם עמך
ונחלתך אשר הוצאת בכחך
הגדל ובזרעך הנטויה׃

פ

בעת ההוא אמר יהוה אלי
פסל לך שני לוחת אבנים
כראשנים ועלה אלי ההרה
ועשית לך ארון עץ׃ ואכתב
על הלחת את הדברים אשר
היו על הלחת הראשנים אשר
שברת ושמתם בארון׃ ואעש
ארון עצי שטים ואפסל שני
לחת אבנים כראשנים ואעל
ההרה ושני הלחת בידי׃ ויכתב
על הלחת כמכתב הראשון את
עשרת הדברים אשר דבר יהוה
אליכם בהר מתוך האש ביום
הקהל ויתנם יהוה אלי׃ ואפן
וארד מן ההר ואשם את הלחת
בארון אשר עשיתי ויהיו שם
כאשר צוני יהוה׃ ובני ישראל
נסעו מבארת בני יעקן מוסרה
שם מת אהרן ויקבר שם ויכהן
אלעזר בנו תחתיו׃ משם נסעו
הגדגדה ומן הגדגדה יטבתה
ארץ נחלי מים׃ בעת ההוא
הבדיל יהוה את שבט הלוי
לשאת את ארון ברית יהוה
לעמד לפני יהוה לשרתו ולברך

אל תפן ג̇ וסימניהון אל תפן אל מנחתם לא חמור אחד׳ אל תפן אל קשי העם הזה׳ השמר אל תפן אל און כי על זה בחרת׳
ובזרעך ה̇ חס בליש וסימניהון והם עמך ונחלתך׳ וגדעתי את זרעך׳ כי ישמעון את שמך הגדול׳ הנה אתה עשית׳ וזרעך השופל׳
ואשם ה̇ חס וסימניהון ואשם הנזם׳ ואשם את הלחת׳ ואשם שם מקום דמלכים׳ ואשם דברי בפיך׳ ואשם על מתנ׳

ללוי [illegible] ג׳ וסימנהון וישם אשת עמרם יוכבד בת לוי׳ על כן לא היה ללוי חלק ונחלה׳ ללוי חשבנה׳ וג׳ וללוי אמר תמיך׳
תקשו [illegible] ג׳ וסימנהון ומלתם את ערלת לבבכם׳ עתה אל תקשו ערפכם׳ אל תקשו לבבכם כמריבה כיום מסה במדבר׳

בשמו עד היום הזה׃ על כן לא
היה ללוי חלק ונחלה עם אחיו
יהוה הוא נחלתו כאשר דבר
יהוה אלהיך לו׃ ואנכי עמדתי
בהר כימים הראשנים ארבעים
יום וארבעים לילה וישמע יהוה
אלי גם בפעם ההוא לא אבה
יהוה השחיתך׃ ויאמר יהוה
אלי קום לך למסע לפני העם
ויבאו וירשו את הארץ אשר
נשבעתי לאבתם לתת להם׃

ועתה ישראל מה יהוה אלהיך
שאל מעמך כי אם ליראה את
יהוה אלהיך ללכת בכל דרכיו
ולאהבה אתו ולעבד את יהוה
אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך׃
לשמר את מצות יהוה ואת
חקתיו אשר אנכי מצוך היום
לטוב לך׃ הן ליהוה אלהיך
השמים ושמי השמים הארץ
וכל אשר בה׃ רק באבתיך
חשק יהוה לאהבה אותם
ויבחר בזרעם אחריהם בכם
מכל העמים כיום הזה׃ ומלתם
את ערלת לבבכם וערפכם

לא תקשו עוד׃ כי יהוה אלהיכם
הוא אלהי האלהים ואדני
האדנים האל הגדל הגבר
והנורא אשר לא ישא פנים
ולא יקח שחד׃ עשה משפט
יתום ואלמנה ואהב גר לתת
לו לחם ושמלה׃ ואהבתם את
הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים׃
את יהוה אלהיך תירא אתו
תעבד ובו תדבק ובשמו תשבע׃
הוא תהלתך והוא אלהיך אשר
עשה אתך את הגדלת ואת
הנוראת האלה אשר ראו עיניך׃
בשבעים נפש ירדו אבתיך
מצרימה ועתה שמך יהוה
אלהיך ככוכבי השמים לרב׃
יא ואהבת את יהוה אלהיך ושמרת
משמרתו וחקתיו ומשפטיו
ומצותיו כל הימים׃ וידעתם
היום כי לא את בניכם אשר לא
ידעו ואשר לא ראו את מוסר
יהוה אלהיכם את גדלו את ידו
החזקה וזרעו הנטויה׃ ואת
אתתיו ואת מעשיו אשר עשה
בתוך מצרים לפרעה מלך
מצרים ולכל ארצו׃ ואשר עשה

ואנכי ט׳ ר״א פסו׳ וסימנהון ואנכי עמדתי בהר כימים׳ ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא׳ ואנכי לא חטאתי לך׳
[illegible] ואנכי נטעתיך שורק׳ ואנכי אמרתי איך אשיתך בבנים׳
[illegible] ב׳ וסימנהון לא מרבכם מכל העמים׳ רק באבתיך חשק יה׳

160

אשר פצתה | ב כתו | וסימנהון | ועתה ארור אתה מן האדמה אשר פצתה · ואשר עשה לדתן ולאבירם בני אליאב בן ראובן
היקום | ג ומל | וסימנהון | ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי · וימח את כל היקום אשר על פני · ואת כל היקום אשר ברגליהם

להיל מצרים לסוסיו ולרכבו אשר
הציף את מי ים סוף על פניהם
ברדפם אחריכם ויאבדם יהוה
עד היום הזה: ואשר עשה לכם
במדבר עד באכם עד המקום הזה:
ואשר עשה לדתן ולאבירם בני
אליאב בן ראובן אשר פצתה הארץ
את פיה ותבלעם ואת בתיהם ואת
אהליהם ואת כל היקום אשר
ברגליהם בקרב כל ישראל: כי
עיניכם הראת את כל מעשה יהוה
הגדל אשר עשה: ושמרתם את
כל המצוה אשר אנכי מצוך היום
למען תחזקו ובאתם וירשתם את
הארץ אשר אתם עברים שמה
לרשתה: ולמען תאריכו ימים על
האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם
לתת להם ולזרעם ארץ זבת חלב
ודבש: כי הארץ אשר
אתה בא שמה לרשתה לא כארץ
מצרים הוא אשר יצאתם משם
אשר תזרע את זרעך והשקית
ברגלך כגן הירק: והארץ אשר
אתם עברים שמה לרשתה ארץ
הרים ובקעת למטר השמים תשתה

מים: ארץ אשר יהוה אלהיך דרש
אתה תמיד עיני יהוה אלהיך בה
מרשית השנה ועד אחרית שנה:
והיה אם שמע תשמעו
אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם
היום לאהבה את יהוה אלהיכם
ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם:
ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה
ומלקוש ואספת דגנך ותירשך
ויצהרך: ונתתי עשב בשדך לבהמתך
ואכלת ושבעת: השמרו לכם פן
יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם
אלהים אחרים והשתחויתם להם:
וחרה אף יהוה בכם ועצר את השמים
ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן
את יבולה ואבדתם מהרה מעל
הארץ הטבה אשר יהוה נתן לכם:
ושמתם את דברי אלה על לבבכם
ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות
על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם:
ולמדתם אתם את בניכם לדבר
בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך
ובשכבך ובקומך: וכתבתם על
מזוזות ביתך ובשעריך: למען ירבו
ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר

תאריכו | ג | וסימנהון | ולמען תאריכו ימים על האדמה · ובדבר הזה תאריכו ימים על האדמה · על מי תרחיבו פה תאריכו לשון
מטר | ד | וסימנהון | ונתתי מטר ארצכם בעתו · יפתח יי לך את אוצרו הטוב · יתן ... ונתן מטר ארצך ... ומטר
והאדמה | ג | וסימנהון | והאדמה לא תשם · והאדמה לא תתן את יבולה · והאדמה תשאה שממה ... למטר

כמי השמים / כימי שמים · הנה השמים / הנה שמים · הגידו השמים / ויגידו שמים · אל השמים / אל שמים · כי השמים / כי שמים · מעל השמים / מעל שמים · בהעצר השמים / בהעצר שמים

נשבע יהוה לאבתיכם לתת להם
כימי השמים על הארץ
כי אם שמר תשמרון את
כל המצוה הזאת אשר אנכי מ
מצוה אתכם לעשתה לאהבה
את יהוה אלהיכם ללכת בכל דרכיו
ולדבקה בו והוריש יהוה את כל
הגוים האלה מלפניכם וירשתם
גוים גדלים ועצמים מכם כל המקום
אשר תדרך כף רגלכם בו לכם
יהיה מן המדבר והלבנון מן הנהר
נהר פרת ועד הים האחרון יהיה
גבלכם לא יתיצב איש בפניכם
פחדכם ומוראכם יתן יהוה אלהיכם
על פני כל הארץ אשר תדרכו בה
כאשר דבר לכם

פרש ראה אנכי נתן לפניכם היום
ברכה וקללה את הברכה אשר
תשמעו אל מצות יהוה אלהיכם
אשר אנכי מצוה אתכם היום
והקללה אם לא תשמעו אל מצות
יהוה אלהיכם וסרתם מן הדרך
אשר אנכי מצוה אתכם היום
ללכת אחרי אלהים אחרים אשר
לא ידעתם והיה

כי יביאך יהוה אלהיך אל הארץ
אשר אתה בא שמה לרשתה
ונתתה את הברכה על הר גרזים
ואת הקללה על הר עיבל הלא
המה בעבר הירדן אחרי דרך
מבוא השמש בארץ הכנעני
הישב בערבה מול הגלגל אצל
אלוני מרה כי אתם עברים את
הירדן לבא לרשת את הארץ אשר
יהוה אלהיכם נתן לכם וירשתם אתה
וישבתם בה ושמרתם לעשות את כל
החקים ואת המשפטים אשר אנכי נתן לפניכם
יב היום אלה החקים והמשפטים אשר
תשמרון לעשות בארץ אשר נתן
יהוה אלהי אבתיך לך לרשתה
כל הימים אשר אתם חיים על
האדמה אבד תאבדון את כל
המקמות אשר עבדו שם הגוים
אשר אתם ירשים אתם את
אלהיהם על ההרים הרמים
ועל הגבעות ותחת כל עץ רענן
ונתצתם את מזבחתם ו
ושברתם את מצבתם
ואשריהם תשרפון באש
ופסילי אלהיהם תגדעון

ואבדתם ב׳ וסימנהון ואבדתם את כל כי שכיתם ואבדתם את שמם מן המקום ההוא
עד עתה ד׳ וסימנהון עם לבן גרתי ואחר עד עתה כי לא באתם עד עתה ויתן יי אותם עתה קום צא ודבר

ואבדתם את שמם מן המקום
ההוא׃ לא תעשון כן ליהוה
אלהיכם׃ כי אם אל המקום
אשר יבחר יהוה אלהיכם
מכל שבטיכם לשום את שמו
שם לשכנו תדרשו ובאת
שמה׃ והבאתם שמה עלתיכם
וזבחיכם ואת מעשרתיכם
ואת תרומת ידכם ונדריכם
ונדבתיכם ובכרת בקרכם וצאנכם
ואכלתם שם לפני יהוה
אלהיכם ושמחתם בכל משלח
ידכם אתם ובתיכם אשר ברכך
יהוה אלהיך׃ לא תעשון ככל
אשר אנחנו עשים פה היום
איש כל הישר בעיניו׃ כי לא
באתם עד עתה אל המנוחה
ואל הנחלה אשר יהוה אלהיך
נתן לך׃ ועברתם את הירדן
וישבתם בארץ אשר יהוה
אלהיכם מנחיל אתכם והניח
לכם מכל איביכם מסביב
וישבתם בטח׃ והיה המקום
אשר יבחר יהוה אלהיכם בו
לשכן שמו שם שמה תביאו
את כל אשר אנכי מצוה אתכם

עולתיכם וזבחיכם מעשרתיכם
ותרמת ידכם וכל מבחר נדריכם
אשר תדרו ליהוה׃ ושמחתם
לפני יהוה אלהיכם אתם
ובניכם ובנתיכם ועבדיכם
ואמהתיכם והלוי אשר
בשעריכם כי אין לו חלק
ונחלה אתכם׃ השמר לך פן
תעלה עלתיך בכל מקום אשר
תראה׃ כי אם במקום אשר
יבחר יהוה באחד שבטיך שם
תעלה עלתיך ושם תעשה
כל אשר אנכי מצוך׃ רק בכל
אות נפשך תזבח ואכלת בשר
כברכת יהוה אלהיך אשר נתן
לך יהוה אלהיך בכל שעריך
הטמא והטהור יאכלנו כצבי
וכאיל׃ רק הדם לא תאכלו על
הארץ תשפכנו כמים׃ לא
תוכל לאכל בשעריך מעשר
דגנך ותירשך ויצהרך ובכרת
בקרך וצאנך וכל נדריך אשר
תדר ונדבתיך ותרומת ידך׃
כי אם לפני יהוה אלהיך תאכלנו
במקום אשר יבחר יהוה אלהיך
בו אתה ובנך ובתך ועבדך

על הארץ ט׳ בספר וסימנהון כי שאל נא לימים ראשנים למען ירבו ימיכם וימי בניכם ואכלת ושבעת וברכת את יי אלהיך
רק הדם לא תאכלו לא תאכלנו על הארץ רק את דמו לא תאכל כי יקרא קן צפור לפניך לגבריתשיך ולאחיך לא תשיך הרבה בך והענגה
כברכת ב׳ וסימנהון רק בכל אות נפשך תזבח ואכלת בשר כברכת יי איש כמתנת ידו כברכת יי אלהיך

ולא תאכל ג׳ וסימנהון ולא תאכל הנפש עם הבשר שורך טבוח לעיניך ולא תאכל ממנו כן תכעיסנה ותבכה ולא תאכל

הטוב והישר ד׳ וסימנהון שמר ושמעת ויעש אסא הטוב והישר ועשית הטוב והישר ויעש חזקיהו הטוב והישר

ואמתך והלוי אשר בשעריך
ושמחת לפני יהוה אלהיך
בכל משלח ידך השמר לך
פן תעזב את הלוי כל ימיך על
אדמתך׃ כי ירחיב
יהוה אלהיך את גבלך כאשר
דבר לך ואמרת אכלה בשר
כי תאוה נפשך לאכל בשר
בכל אות נפשך תאכל בשר׃
כי ירחק ממך המקום אשר
יבחר יהוה אלהיך לשום שמו
שם וזבחת מבקרך ומצאנך
אשר נתן יהוה לך כאשר צויתך
ואכלת בשעריך בכל אות
נפשך׃ אך כאשר יאכל את
הצבי ואת האיל כן תאכלנו
הטמא והטהור יחדו יאכלנו׃
רק חזק לבלתי אכל
הדם כי הדם הוא הנפש ולא
תאכל הנפש עם הבשר׃ לא
תאכלנו על הארץ תשפכנו
כמים׃ לא תאכלנו למען ייטב
לך ולבניך אחריך כי תעשה
הישר בעיני יהוה׃ רק קדשיך
אשר יהיו לך ונדריך תשא
ובאת אל המקום אשר יבחר

יהוה׃ ועשית עלתיך הבשר
והדם על מזבח יהוה אלהיך
ודם זבחיך ישפך על מזבח
יהוה אלהיך והבשר תאכל׃
שמר ושמעת את כל הדברים
האלה אשר אנכי מצוך למען
ייטב לך ולבניך אחריך עד
עולם כי תעשה הטוב והישר
בעיני יהוה אלהיך׃ סתו׳
כי יכרית יהוה אלהיך את הגוים
אשר אתה בא שמה לרשת
אותם מפניך וירשת אתם וישבת
בארצם׃ השמר לך פן תנקש
אחריהם אחרי השמדם מפניך
ופן תדרש לאלהיהם לאמר
איכה יעבדו הגוים האלה את
אלהיהם ואעשה כן גם אני׃
לא תעשה כן ליהוה אלהיך
כי כל תועבת יהוה אשר שנא
עשו לאלהיהם כי גם את בניהם
ואת בנתיהם ישרפו באש
לאלהיהם׃ את כל הדבר אשר יג
אנכי מצוה אתכם אתו תשמרו
לעשות לא תסף עליו ולא
תגרע ממנו׃
כי יקום בקרבך נביא או חלם

איכה יז׳ וסימנהון איכה אוכל להורישם איכה אשא לבדי איכה יעבדו הגוים איכה נדע את הדבר איכה ירדף אחד אלף איכה נהיתה הרעה אהה אדני איכה נעשה איכה היתה לזונה איכה תאמרו גבורים אנחנו איכה נשבר מטה עז ואמרו איכה ידעאל הגידה לי שאהבה נפשי ב׳ בפסוקא איכה ישבה בדד העיר איכה יעיב באפו יג׳ איכה יועם זהב ישנא הכתם הטוב איכה נחשבו לנבלי חרש מעשה ידי יוצר

ידיעתם ד קמ׳ וסימנהון ובא האות והמופת׳ שמעת חזה כלה ואתם׳ קרא אלי ואענך׳ והכעסתי לב עמים רבים בהביאי׳
והנביא ג ר״פ פסו׳ וסימנהון והנביא ההוא או חלם החלום׳ והנביא והכהן והעם׳ והנביא כי יפתה ודבר דבר אני יי פתיתי את׳

חלום ונתן אליך אות או מופת׃
ובא האות והמופת אשר דבר
אליך לאמר נלכה אחרי אלהים
אחרים אשר לא ידעתם ונעבדם׃
לא תשמע אל דברי הנביא ההוא
או אל חולם החלום ההוא
כי מנסה יהוה אלהיכם אתכם
לדעת הישכם אהבים את יהוה
אלהיכם בכל לבבכם ובכל
נפשכם׃ אחרי יהוה אלהיכם
תלכו ואתו תיראו ואת מצותיו
תשמרו ובקלו תשמעו ואתו
תעבדו ובו תדבקון׃ והנביא
ההוא או חלם החלום ההוא
יומת כי דבר סרה על יהוה
אלהיכם המוציא אתכם מארץ
מצרים והפדך מבית עבדים
להדיחך מן הדרך אשר צוך
יהוה אלהיך ללכת בה ובערת
הרע מקרבך׃
כי יסיתך אחיך בן אמך
או בנך או בתך או אשת חיקך
או רעך אשר כנפשך בסתר
לאמר נלכה ונעבדה אלהים
אחרים אשר לא ידעת אתה
ואבתיך מאלהי העמים אשר

סביבתיכם הקרבים אליך או
הרחקים ממך מקצה הארץ
ועד קצה הארץ׃ לא תאבה
לו ולא תשמע אליו ולא תחוס
עינך עליו ולא תחמל ולא
תכסה עליו׃ כי הרג תהרגנו ידך
תהיה בו בראשונה להמיתו ויד
כל העם באחרנה׃ וסקלתו
באבנים ומת כי בקש להדיחך
מעל יהוה אלהיך המוציאך
מארץ מצרים מבית עבדים׃
וכל ישראל ישמעו ויראון׃
ולא יוספו לעשות כדבר הרע
הזה בקרבך׃
כי תשמע באחת עריך
אשר יהוה אלהיך נתן לך לשבת
שם לאמר׃ יצאו אנשים בני
בליעל מקרבך וידיחו את ישבי
עירם לאמר נלכה ונעבדה
אלהים אחרים אשר לא ידעתם׃
ודרשת וחקרת ושאלת היטב
והנה אמת נכון הדבר נעשתה
התועבה הזאת בקרבך׃ הכה
תכה את ישבי העיר ההוא
לפי חרב החרם אתה ואת כל
אשר בה ואת בהמתה לפי ח

ואת מצותיו ג׳ וסימנהון ושמרת את חקיו ואת מצותיו׳ אחרי יי אלהיכם תלכו׳ סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא׳
יומת ד קמ׳ וסימנהון מחלליה מות יומת׳ ונקב שם יי מות יומת׳ והנביא ההוא או חלם׳ בנשך נתן ותרבית לקח׳
יוספו ד כת׳ כן וסימנהון וכל ישראל ישמעו וייראו׳ ויעלה אליו בן הדד׳ ועתה יוספו לחטא׳ אמרו בגוים לא יוספו לגור׳

שה ושה ... וסימנהון שור שה כשבים ושה עזים ב׳ בפסוקא׳ לא הבאת לי שה עלתיך שא אול אחת הכון כתר כתי׳
מעלי ג׳ כתי׳ יוד וסימנהון אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וחב׳ דמ׳ תורה ועד מעלי שמשא הוה משתדר להצלותה

חרב׃ ואת כל שללה תקבץ
אל תוך רחבה ושרפת באש
את העיר ואת כל שללה כליל
ליהוה אלהיך והיתה תל עולם
לא תבנה עוד׃ ולא ידבק בידך
מאומה מן החרם למען ישוב
יהוה מחרון אפו ונתן לך רחמים
ורחמך והרבך כאשר נשבע
לאבתיך׃ כי תשמע בקול
יהוה אלהיך לשמר את כל
מצותיו אשר אנכי מצוך היום
לעשות הישר בעיני יהוה יד
אלהיך׃ בנים אתם
ליהוה אלהיכם לא תתגדדו
ולא תשימו קרחה בין עיניכם
למת׃ כי עם קדוש אתה ליהוה
אלהיך ובך בחר יהוה להיות
לו לעם סגלה מכל העמים
אשר על פני האדמה׃
לא תאכל כל תועבה׃
זאת הבהמה אשר תאכלו
שור שה כשבים ושה עזים׃
איל וצבי ויחמור ואקו ודישן
ותאו וזמר׃ וכל בהמה
מפרסת פרסה ושסעת שסע
שתי פרסות מעלת

גרה בבהמה אתה תאכלו׃ אך
את זה לא תאכלו ממעלי הגרה
וממפריסי הפרסה השסועה
את הגמל ואת הארנבת ואת
השפן כי מעלה גרה המה
ופרסה לא הפריסו טמאים הם
לכם׃ ואת החזיר כי מפריס
פרסה הוא ולא גרה טמא הוא
לכם מבשרם לא תאכלו
ובנבלתם לא תגעו׃
את זה תאכלו מכל אשר
במים כל אשר לו סנפיר
וקשקשת תאכלו׃ וכל אשר
אין לו סנפיר וקשקשת לא
תאכלו טמא הוא לכם׃
כל צפור טהרה
תאכלו׃ וזה אשר לא תאכלו
מהם הנשר והפרס והעזניה׃
והראה ואת האיה והדיה
למינה׃ ואת כל ערב למינו׃
ואת בת היענה ואת התחמס
ואת השחף ואת הנץ למינהו׃
את הכוס ואת הינשוף והתנשמת׃
והקאת ואת הרחמה ואת
השלך׃ והחסידה והאנפה
למינה והדוכיפת והעטלף׃

ואת כל נפש החיה אשר אתכם ולא תשקצו את נפשתיכם מעלת גרה בבהמה וחב׳ דמ׳ תו׳

וכי ח׳ ר״א פסו׳ בספר וסימנהון
מאחר שעריך וכי תאמר בלבבך איכה נדע את הדבר וכי ירבה ממך הדרך וכי תשלחנו חפשי מעמך וכי יהיה בו מום פסח או עור וכי יבא הלוי
וכי יהיה באיש חטא משפט וכי תחדל לנדר לא יהיה בך חטא וכי יהיה איש שנא לרעהו

וכל שרץ העוף טמא הוא לכם
לא יאכלו׃ כל עוף טהור
תאכלו׃ לא תאכלו כל נבלה
לגר אשר בשעריך תתננה
ואכלה או מכר לנכרי כי עם
קדוש אתה ליהוה אלהיך לא
תבשל גדי בחלב אמו׃

עשר תעשר את כל תבואת
זרעך היצא השדה שנה שנה׃
ואכלת לפני יהוה אלהיך
במקום אשר יבחר לשכן שמו
שם מעשר דגנך תירשך
ויצהרך ובכרת בקרך וצאנך
למען תלמד ליראה את יהוה
אלהיך כל הימים׃ וכי ירבה
ממך הדרך כי לא תוכל שאתו
כי ירחק ממך המקום אשר
יבחר יהוה אלהיך לשום שמו
שם כי יברכך יהוה אלהיך׃
ונתתה בכסף וצרת הכסף
בידך והלכת אל המקום אשר
יבחר יהוה אלהיך בו׃ ונתתה
הכסף בכל אשר תאוה נפשך
בבקר ובצאן וביין ובשכר ובכל
אשר תשאלך נפשך ואכלת

שם לפני יהוה אלהיך ושמחת
אתה וביתך׃ והלוי אשר
בשעריך לא תעזבנו כי אין לו
חלק ונחלה עמך׃
מקצה שלש שנים תוציא
את כל מעשר תבואתך בשנה
ההוא והנחת בשעריך׃ ובא
הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך
והגר והיתום והאלמנה אשר
בשעריך ואכלו ושבעו למען
יברכך יהוה אלהיך בכל מעשה
ידך אשר תעשה׃

טו מקץ שבע שנים
תעשה שמטה׃ וזה דבר
השמטה שמוט כל בעל משה
ידו אשר ישה ברעהו לא יגש
את רעהו ואת אחיו כי קרא
שמטה ליהוה׃ את הנכרי
תגש ואשר יהיה לך את אחיך
תשמט ידך׃ אפס כי לא יהיה
בך אביון כי ברך יברכך יהוה
בארץ אשר יהוה אלהיך נתן
לך נחלה לרשתה׃ רק אם
שמוע תשמע בקול יהוה
אלהיך לשמר לעשות את
כל המצוה הזאת אשר אנכי

ובכל אשר ה׳ וסימנהון ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו ובכל אשר תרמש האדמה ובכל אשר תשאלך נפשך ושאול לכד
המלוכה ובכל אשר ענבה בכל גלוליהם נטמאה שנה שנה ל׳ הם הם ל׳ והנער נער ל׳ צא צא ל׳ אחיך אחיך ל׳ נחמו נחמו ל׳
לנתחיה לנתחיה ל׳ ארבעה ארבעה ל׳ יברך יברך ל׳ נפלה נפלה ל׳ גבהה גבהה ל׳ אכול אכול ל׳ הלוט הלוט ל׳ מזבח מזבח ל׳ חן חן ל׳

פתח ג׳ ב׳ חס׳ וא׳ מל׳ וסימנהון כי פתח תפתח את ידך לו. על כן אנכי מצוך לאמר פתח. לאיבך פתוח נפתחו שערי ארצך בתר׳ מל׳

עבד עולם ג׳ בליש׳ וסימנהון והיה לך עבד עולם ואף לאמתך. ויאמן אכיש בדוד. היכרת ברית עמך תקחנו לעבד עולם

מצוך היום׃ כי יהוה אלהיך
ברכך כאשר דבר לך והעבטת
גוים רבים ואתה לא תעבט
ומשלת בגוים רבים ובך לא
ימשלו׃ כי יהיה בך
אביון מאחד אחיך באחד
שעריך בארצך אשר יהוה
אלהיך נתן לך לא תאמץ את
לבבך ולא תקפץ את ידך
מאחיך האביון׃ כי פתח תפתח
את ידך לו והעבט תעביטנו
די מחסרו אשר יחסר לו׃ השמר
לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל
לאמר קרבה שנת השבע שנת
השמטה ורעה עינך באחיך
האביון ולא תתן לו וקרא עליך
אל יהוה והיה בך חטא׃ נתון
תתן לו ולא ירע לבבך בתתך
לו כי בגלל הדבר הזה יברכך
יהוה אלהיך בכל מעשך ובכל
משלח ידך׃ כי לא יחדל אביון
מקרב הארץ על כן אנכי מצוך
לאמר פתח תפתח את ידך
לאחיך לעניך ולאבינך בארצך׃
כי ימכר לך אחיך
העברי או העבריה ועבדך שש
שנים ובשנה השביעת תשלחנו
חפשי מעמך׃ וכי תשלחנו חפשי
מעמך לא תשלחנו ריקם׃
העניק תעניק לו מצאנך ומגרנך
ומיקבך אשר ברכך יהוה אלהיך
תתן לו׃ וזכרת כי עבד היית
בארץ מצרים ויפדך יהוה
אלהיך על כן אנכי מצוך את
הדבר הזה היום׃ והיה כי יאמר
אליך לא אצא מעמך כי אהבך
ואת ביתך כי טוב לו עמך׃ ולקחת
את המרצע ונתתה באזנו
ובדלת והיה לך עבד עולם
ואף לאמתך תעשה כן׃ לא
יקשה בעינך בשלחך אתו
חפשי מעמך כי משנה שכר
שכיר עבדך שש שנים וברכך
יהוה אלהיך בכל אשר תעשה׃

כל הבכור אשר יולד בבקרך
ובצאנך הזכר תקדיש ליהוה
אלהיך לא תעבד בבכר שורך
ולא תגז בכור צאנך׃ לפני יהוה
אלהיך תאכלנו שנה בשנה
במקום אשר יבחר יהוה אתה
וביתך׃ וכי יהיה בו מום פסח

ורעה ט׳ ג׳ בישן וג׳ טבין וסימנהון ורעה עינך באחיך האביון. ורעה לא תמצא בך. ורעה לך זאת. ורעה לא ראינו. גם זה הבל ורעה רבה. ורעה בלבבם. והקיפותי עליהם רעה אחר. ורעה אתכם. ורעה הכרמל. והבשן. ורעה בעז. ויעמד ורעה בעז יי׳ ג׳ בתראין טבין

הבכור ד׳ מל׳ בתו׳ וסימנהון ויקרא יוסף את שם הבכור. שכל את ידיו. כל הבכור אשר יולד. והיה הבכור אשר תלד יקום

164

תאכל יז וסימנהון ויעו יי אלהים ובתכהן וחבריה ועשית עלתיך רק את דמו כי תצור אל עיר עליה עשן באפו וחבריה ויען השליש וחבריה
כי בערה כאשר שעה לחמך ברעש תאכל האנך דסבתים כי אש היא עד אבדון תאכל יבוא אלהינו ואל יחרש יג עכפיך כי תאכל צופיה הליכות ביתה ∵

או עור כל מום רע לא תזבחנו
ליהוה אלהיך: בשעריך תאכלנו
הטמא והטהור יחדו כצבי
וכאיל: רק את דמו לא תאכל
על הארץ תשפכנו כמים:

יו שמור את חדש האביב ועשית
פסח ליהוה אלהיך כי בחדש
האביב הוציאך יהוה אלהיך
ממצרים לילה: וזבחת פסח
ליהוה אלהיך צאן ובקר במקום
אשר יבחר יהוה לשכן שמו
שם: לא תאכל עליו חמץ ש
שבעת ימים תאכל עליו מצות
לחם עני כי בחפזון יצאת מארץ ג
מצרים למען תזכר את יום
צאתך מארץ מצרים כל ימי
חייך: ולא יראה לך שאר בכל
גבלך שבעת ימים ולא ילין מן
הבשר אשר תזבח בערב ביום
הראשון לבקר: לא תוכל לזבח
את הפסח באחד שעריך אשר
יהוה אלהיך נתן לך: כי אם אל
המקום אשר יבחר יהוה אלהיך
לשכן שמו שם תזבח את הפסח
בערב כבוא השמש מועד

צאתך ממצרים: ובשלת ואכלת
במקום אשר יבחר יהוה אלהיך
בו ופנית בבקר והלכת לאהליך:
ששת ימים תאכל מצות וביום
השביעי עצרת ליהוה אלהיך
לא תעשה מלאכה:
שבעה שבעת תספר
לך מהחל חרמש בקמה תחל
לספר שבעה שבעות: ועשית חג
שבעות ליהוה אלהיך מסת
נדבת ידך אשר תתן כאשר
יברכך יהוה אלהיך: ושמחת
לפני יהוה אלהיך אתה ובנך
ובתך ועבדך ואמתך והלוי
אשר בשעריך והגר והיתום
והאלמנה אשר בקרבך במקום
אשר יבחר יהוה אלהיך לשכן
שמו שם: וזכרת כי עבד היית
במצרים ושמרת ועשית את
החקים האלה:
חג הסכת תעשה לך שבעת
ימים באספך מגרנך ומיקבך:
ושמחת בחגך אתה ובנך
ובתך ועבדך ואמתך והלוי
והגר והיתום והאלמנה אשר
בשעריך: שבעת ימים תחג

בחפזון ג וסימנהון ואכלתם אתו בחפזון פסח הוא ליי כי בחפזון יצאת מארץ מצרים כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכון ∵
יראה יג וסימנהון בהר יי יראה מצות יאכל את שבעת הימים ב בפסו שלש פעמים בשנה שלש פעמים בשנה ולא יראה
לך שאר שלוש פעמים בשנה דמש תורה ב בפסו מגן אם יראה ורבים וכבודו עליך יראה ויי עליהם יראה יראה אל אלהים בציון יראה אל עבדיך פעלך ∵

ליהוה אלהיך במקום אשר
יבחר יהוה כי יברכך יהוה אלהיך
בכל תבואתך ובכל מעשה
ידיך והיית אך שמח: שלוש
פעמים בשנה יראה כל זכורך
את פני יהוה אלהיך במקום
אשר יבחר בחג המצות ובחג
השבעות ובחג הסכות ולא
יראה את פני יהוה ריקם: איש
כמתנת ידו כברכת יהוה אלהיך
אשר נתן לך:
שפטים ושטרים תתן לך בכל
שעריך אשר יהוה אלהיך נתן
לך לשבטיך ושפטו את העם
משפט צדק: לא תטה משפט
לא תכיר פנים ולא תקח שחד
כי השחד יעור עיני חכמים
ויסלף דברי צדיקם: צדק
צדק תרדף למען תחיה וירשת
את הארץ אשר יהוה אלהיך
נתן לך: לא תטע
לך אשרה כל עץ אצל מזבח
יהוה אלהיך אשר תעשה לך:
ולא תקים לך מצבה אשר
שנא יהוה אלהיך: לא תזבח
ליהוה אלהיך שור ושה אשר

יהיה בו מום כל דבר רע כי תועבת
יהוה אלהיך הוא:
כי ימצא בקרבך באחד
שעריך אשר יהוה אלהיך נתן
לך איש או אשה אשר יעשה
את הרע בעיני יהוה אלהיך
לעבר בריתו: וילך ויעבד אלהים
אחרים וישתחו להם ולשמש
או לירח או לכל צבא השמים
אשר לא צויתי: והגד לך ושמעת
ודרשת היטב והנה אמת נכון
הדבר נעשתה התועבה הזאת
בישראל: והוצאת את האיש
ההוא או את האשה ההוא א
אשר עשו את הדבר הרע הזה
אל שעריך את האיש או את
האשה וסקלתם באבנים ומתו:
על פי שנים עדים או שלשה
עדים יומת המת לא יומת על
פי עד אחד: יד העדים תהיה
בו בראשנה להמיתו ויד כל
העם באחרנה ובערת הרע
מקרבך:
כי יפלא ממך דבר למשפט בין
דם לדם בין דין לדין ובין נגע
לנגע דברי ריבת בשעריך

ובאת ז̇ בטע̇ מל̇ וסימנהון ובאת אל התבה אתה ובניך ובאת אתה וזקני ישראל ובאת אל הכהנים הלוים ובאת אל
הכהן אשר יהיה ושלשת תרד מאד ובאת אל המקום ובאת אתה וקראת במגלה לקוח מאת הגולה מחלדי קדמ̇ דפסוקא יורון

וקמת ועלית אל המקום אשר
יבחר יהוה אלהיך בו׃ ובאת אל
הכהנים הלוים ואל השפט אשר
יהיה בימים ההם ודרשת והגידו
לך את דבר המשפט׃ ועשית
על פי הדבר אשר יגידו לך מן
המקום ההוא אשר יבחר יהוה
ושמרת לעשות ככל אשר יורוך׃
על פי התורה אשר יורוך ועל
המשפט אשר יאמרו לך תעשה
לא תסור מן הדבר אשר יגידו
לך ימין ושמאל׃ והאיש אשר
יעשה בזדון לבלתי שמע אל
הכהן העמד לשרת שם את
יהוה אלהיך או אל השפט
ומת האיש ההוא ובערת הרע
מישראל׃ וכל העם ישמעו
ויראו ולא יזידון עוד׃
כי תבא אל הארץ אשר
יהוה אלהיך נתן לך וירשתה
וישבתה בה ואמרת אשימה עלי
מלך ככל הגוים אשר סביבתי׃
שום תשים עליך מלך אשר
יבחר יהוה אלהיך בו מקרב
אחיך תשים עליך מלך לא
תוכל לתת עליך איש נכרי

אשר לא אחיך הוא׃ רק לא ירבה
לו סוסים ולא ישיב את העם
מצרימה למען הרבות סוס
ויהוה אמר לכם לא תספון
לשוב בדרך הזה עוד׃ ולא ירבה
לו נשים ולא יסור לבבו וכסף
וזהב לא ירבה לו מאד׃ והיה
כשבתו על כסא ממלכתו וכתב
לו את משנה התורה הזאת על
ספר מלפני הכהנים הלוים׃
והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו
למען ילמד ליראה את יהוה
אלהיו לשמר את כל דברי
התורה הזאת ואת החקים הא
האלה לעשתם׃ לבלתי רום
לבבו מאחיו ולבלתי סור מן
המצוה ימין ושמאול למען
יאריך ימים על ממלכתו הוא
ובניו בקרב ישראל׃
יח לא יהיה לכהנים
הלוים כל שבט לוי חלק ונחלה
עם ישראל אשי יהוה ונחלתו
יאכלון׃ ונחלה לא יהיה לו
בקרב אחיו יהוה הוא נחלתו
כאשר דבר לו׃
וזה יהיה משפט הכהנים

בכל הגוים ד̇ וסימנהון אשימה עלי מלך והיינו גם אנחנו עתה שימה לנו מלך והיינו ככל הגוים וישבתה
משנה ד̇ וסימנהון וכתב לו את משנה התורה וכתב שם על האבנים ושלמתי להם משנה ענים ואת אלקנה משנה המלך
ואת החקים ד̇ וסימנהון ושמרת את המצוה והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו והתורה והמצוה דמלכים חבל חבלנו לך ולא שמרנו

וידעני ד בליש ג חס ג מל וסימניהון ואיש או אשה כי יהיה בהם אוב או ידעני ישאל אוב וידעני ודרש אל המתים ותאמר
האשה אל שאול ועשה אוב וידעני בתרי מל אסף ג וסימניהון ככל אשר שאלת ודרש אסף עליכם לא אסף אהבתם

מאת העם מאת זבחי הזבח
אם שור אם שה ונתן לכהן הזרע
והלחיים והקבה: ראשית דגנך
תירשך ויצהרך וראשית גז צאנך
תתן לו: כי בו בחר יהוה אלהיך
מכל שבטיך לעמד לשרת בשם
יהוה הוא ובניו כל הימים:
וכי יבא הלוי מאחד
שעריך מכל ישראל אשר הוא
גר שם ובא בכל אות נפשו אל
המקום אשר יבחר יהוה: ושרת
בשם יהוה אלהיו ככל אחיו
הלוים העמדים שם לפני יהוה:
חלק כחלק יאכלו לבד ממכריו
על האבות: כי אתה
בא אל הארץ אשר יהוה אלהיך
נתן לך לא תלמד לעשות
כתועבת הגוים ההם: לא ימצא
בך מעביר בנו ובתו באש קסם
קסמים מעונן ומנחש ומכשף:
וחבר חבר ושאל אוב וידעני
ודרש אל המתים: כי תועבת
יהוה כל עשה אלה ובגלל
התועבת האלה יהוה אלהיך
מוריש אותם מפניך: תמים
תהיה עם יהוה אלהיך: כי הגוים

האלה אשר אתה יורש אותם
אל מעננים ואל קסמים ישמעו
ואתה לא כן נתן לך יהוה אלהיך:
נביא מקרבך מאחיך כמני יקים
לך יהוה אלהיך אליו תשמעון:
ככל אשר שאלת מעם יהוה
אלהיך בחרב ביום הקהל לאמר
לא אסף לשמע את קול יהוה
אלהי ואת האש הגדלה הזאת
לא אראה עוד ולא אמות: ויאמר
יהוה אלי היטיבו אשר דברו:
נביא אקים להם מקרב אחיהם
כמוך ונתתי דברי בפיו ודבר
אליהם את כל אשר אצונו: והיה
האיש אשר לא ישמע אל דברי
אשר ידבר בשמי אנכי אדרש
מעמו: אך הנביא אשר יזיד
לדבר דבר בשמי את אשר לא
צויתיו לדבר ואשר ידבר בשם
אלהים אחרים ומת הנביא ההוא:
וכי תאמר בלבבך איכה נדע את
הדבר אשר לא דברו יהוה:
אשר ידבר הנביא בשם יהוה
ולא יהיה הדבר ולא יבא הוא
הדבר אשר לא דברו יהוה
בזדון דברו הנביא לא תגור

מעם יי ט וסימניהון ככל אשר שאלת אשר לבי פנה היום נקי אנכי וממלכתי שאל לך אות מעם יי אלהיך הנה אנכי והילדים
והילדים גם זאת מעם יי צבאות יצאה מעם יי צבאות תפקד ערי מעם יי עשה שמים וארץ ישלם יי פעלך ותהי משכרתך שלמה מעם יי
וכי תאמר ב רא פסו וסימניהון וכי תאמר בלבבך איכה נדע את הדבר וכי תאמר אלי אל יי אלהינו בטחנו ואשר ידבר

166

מתמול כתמול ד׳ חס וסימניהון ראה אנכי את פני אביכן ואם שור נגח הוא לנס שמה דאז יבדיל וזה דבר הרצח אשר ינס שמה וחי׳
וללכת ד׳ וסימניהון כי תשמר את כל המצוה את יי׳ האמרת היום רק שכרו מאד וארח לחברה עם פעלי און וללכת עם אנשי׳

ממנו׃ כי יכרית
יהוה אלהיך את הגוים אשר
יהוה אלהיך נתן לך את ארצם
וירשתם וישבת בעריהם ובבתיהם׃
שלוש ערים תבדיל לך בתוך
ארצך אשר יהוה אלהיך נתן
לך לרשתה׃ תכין לך הדרך
ושלשת את גבול ארצך אשר
ינחילך יהוה אלהיך והיה לנוס
שמה כל רצח׃ וזה דבר הרצח
אשר ינוס שמה וחי אשר יכה
את רעהו בבלי דעת והוא לא
שנא לו מתמל שלשם׃ ואשר
יבא את רעהו ביער לחטב עצים
ונדחה ידו בגרזן לכרת העץ
ונשל הברזל מן העץ ומצא את
רעהו ומת הוא ינוס אל אחת
הערים האלה וחי׃ פן ירדף גאל
הדם אחרי הרצח כי יחם לבבו
והשיגו כי ירבה הדרך והכהו
נפש ולו אין משפט מות כי לא
שנא הוא לו מתמול שלשום׃
על כן אנכי מצוך היום לאמר
שלש ערים תבדיל לך׃ ואם
ירחיב יהוה אלהיך את גבלך
כאשר נשבע לאבתיך ונתן לך

יט את כל הארץ אשר דבר לתת
לאבתיך׃ כי תשמר את כל
המצוה הזאת לעשתה אשר
אנכי מצוך היום לאהבה את
יהוה אלהיך וללכת בדרכיו׃
כל הימים ויספת לך עוד שלש
ערים על השלש האלה׃ ולא
ישפך דם נקי בקרב ארצך אשר
יהוה אלהיך נתן לך נחלה והיה
עליך דמים׃ וכי
יהיה איש שנא לרעהו וארב לו
וקם עליו והכהו נפש ומת ונס
אל אחת הערים האל׃ ושלחו
זקני עירו ולקחו אתו משם
ונתנו אתו ביד גאל הדם ומת׃
לא תחוס עינך עליו ובערת דם
הנקי מישראל וטוב לך׃
לא תסיג גבול
רעך אשר גבלו ראשנים
בנחלתך אשר תנחל בארץ
אשר יהוה אלהיך נתן לך לרשתה׃
לא יקום עד אחד
באיש לכל עון ולכל חטאת
בכל חטא אשר יחטא על פי
שני עדים או על פי שלשה
עדים יקום דבר׃ כי יקום עד

כתמול שלשום ב׳ מל בליש באורי וסימניהון ויירא יעקב את פני לבן והנה איננו עמו פן ירדף גאל הדם אחרי הרצח כי יחם לבבו והשיגו
יחם ב׳ א׳ פת וא׳ קמ׳ וסימניהון כי יחם לבבו והשיגו כי ירבה הדרך והכהו נפש גם אם ישכבו שנים וחם להם ולאחד איך יחם
דם הנקי ג׳ וסימניהון ובערת דם הנקי מישראל וטוב לך וגם דם הנקי אשר שפך ועל דם הנקי לשפך ועל העשק

שני האנשים ד׳ וסימנהון ועמדו שני האנשים ותקח האשה את שני האנשים ויקמו שני האנשים ויעידוהו דנבות היזרעאלי
השפטים ד׳ וסימנהון ודרשו השפטים כי לא נעשה כפסח הזה ויאמר אל השפטים ויהי בימי שפט השפטים וז׳ והשפטים

חמס באיש לענות בו סרה
ועמדו שני האנשים אשר
להם הריב לפני יהוה לפני
הכהנים והשפטים אשר יהיו
בימים ההם ודרשו השפטים
היטב והנה עד שקר העד
שקר ענה באחיו ועשיתם לו
כאשר זמם לעשות לאחיו
ובערת הרע מקרבך והנשארים
ישמעו ויראו ולא יספו לעשות
עוד כדבר הרע הזה בקרבך
ולא תחוס עינך נפש בנפש
עין בעין שן בשן יד ביד רגל
ברגל   כי תצא
למלחמה על איבך וראית
סוס ורכב עם רב ממך לא תירא
מהם כי יהוה אלהיך עמך
המעלך מארץ מצרים והיה
כקרבכם אל המלחמה ונגש
הכהן ודבר אל העם ואמר
אלהם שמע ישראל אתם
קרבים היום למלחמה על
איביכם אל ירך לבבכם אל
תיראו ואל תחפזו ואל תערצו
מפניהם כי יהוה אלהיכם
ההלך עמכם להלחם לכם

עם איביכם להושיע אתכם
ודברו השטרים אל העם לאמר
מי האיש אשר בנה בית חדש
ולא חנכו ילך וישב לביתו פן
ימות במלחמה ואיש אחר
יחנכנו ומי האיש אשר נטע
כרם ולא חללו ילך וישב לביתו
פן ימות במלחמה ואיש אחר
יחללנו ומי האיש אשר ארש
אשה ולא לקחה ילך וישב
לביתו פן ימות במלחמה ואיש
אחר יקחנה ויספו השטרים
לדבר אל העם ואמרו מי האיש
הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו
ולא ימס את לבב אחיו כלבבו
והיה ככלת השטרים לדבר אל
העם ופקדו שרי צבאות בראש
העם   כי תקרב אל
עיר להלחם עליה וקראת
אליה לשלום והיה אם שלום
תענך ופתחה לך והיה כל העם
הנמצא בה יהיו לך למס ועבדוך
ואם לא תשלים עמך ועשתה
עמך מלחמה וצרת עליה
ונתנה יהוה אלהיך בידך והכית
את כל זכורה לפי חרב רק

עינך ו׳ חס׳ וסימנהון לא יקשה בעינך בשלחך ארתו חפשי ולא תחוס עינך נפש בנפש וקצתה את כפה לא תחוס עינך להיות
עינך פתחות ימלכים פקח יה׳ עינך וראה דישעיה אף על והפקחת עינך ט׳ איבך ב׳ חס׳ וסי׳ כי תצא למלחמה קדמ׳ אשר יציק לך
והכית ה׳ בטע׳ מלר׳ וסימנהון והכית את כל זכורה והכית את מדין כאיש אחד ענה לך והכית את עמלק והכית את בית אחאב והכית את ארם
באפק

167

תחיה ג׳ וסימנהון מכשפה לא תחיה · נתן לך נחלה לא תחיה כל נשמה · ויתרון דעת החכמה תחיה בעליה
גרזן ד׳ בליש וסימנהון ונדחה ידו בגרזן · לנדח עליו גרזן כי ממנו תאכל · היתפאר הגרזן · ומקבות והגרזן כל כלי ברזל

הנשים והטף והבהמה וכל אשר
יהיה בעיר כל שללה תבז לך
ואכלת את שלל איביך אשר
נתן יהוה אלהיך לך׃ כן תעשה
לכל הערים הרחקת ממך מאד
אשר לא מערי הגוים האלה
הנה׃ רק מערי העמים האלה
אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה
לא תחיה כל נשמה׃ כי החרם
תחרימם החתי והאמרי הכנעני
והפרזי החוי והיבוסי כאשר
צוך יהוה אלהיך׃ למען אשר
לא ילמדו אתכם לעשות ככל
תועבתם אשר עשו לאלהיהם
וחטאתם ליהוה אלהיכם׃
כי תצור אל עיר
ימים רבים להלחם עליה
לתפשה לא תשחית את עצה
לנדח עליו גרזן כי ממנו תאכל
ואתו לא תכרת כי האדם עץ
השדה לבא מפניך במצור׃
רק עץ אשר תדע כי לא עץ
מאכל הוא אתו תשחית וכרת
ובנית מצור על העיר אשר הוא
עשה עמך מלחמה עד רדתה׃
פ

כא כי ימצא חלל באדמה אשר
יהוה אלהיך נתן לך לרשתה
נפל בשדה לא נודע מי הכהו׃
ויצאו זקניך ושפטיך ומדדו
אל הערים אשר סביבת החלל׃
והיה העיר הקרבה אל החלל
ולקחו זקני העיר ההוא עגלת
בקר אשר לא עבד בה אשר
לא משכה בעל׃ והורדו זקני
העיר ההוא את העגלה אל נחל
איתן אשר לא יעבד בו ולא
יזרע וערפו שם את העגלה
בנחל׃ ונגשו הכהנים בני לוי
כי בם בחר יהוה אלהיך לשרתו
ולברך בשם יהוה ועל פיהם
יהיה כל ריב וכל נגע׃ וכל זקני
העיר ההוא הקרבים אל החלל
ירחצו את ידיהם על העגלה
הערופה בנחל׃ וענו ואמרו
ידינו לא שפכה את הדם הזה
ועינינו לא ראו׃ כפר לעמך
ישראל אשר פדית יהוה ואל
תתן דם נקי בקרב עמך ישראל
ונכפר להם הדם׃ ואתה תבער
הדם הנקי מקרבך כי תעשה
הישר בעיני יהוה׃

עשה ו׳ קמ׳ וסימנהון רק עץ אשר תדע · קול רנה וישועה · ימין יי׳ רוממה · רוח סערה עשה דברו · לשחוק אמרתי מהולל · אין אסתר מגדת
יד כת׳ ה׳ בסו׳ תיבו׳ וקר׳ ו׳ וסימנהון לא יקימה קרחה · ידינו לא שפכה · נשבכה · עדיו נעתה · צאן אבדות היה עמי · עבים לא
נשבה · עתה יזנה תזנותיה ולא יהיה עוד לשני גוים · לאמר שכמה · פני חמרמרה · עדינה תכלינה עינינו · כאין שפכה אשורי · די יאמר שלה על אלההון

ירח ימים ב׳ וסימנהון ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים׃ וימלך ירח ימים׃ ל׳ ואחר כן ב׳ וסימ׳ יבא הכהן תבוא אליה׃ ל׳
אנו ב׳ חס׳ וסימנהון כי הוא ראשית אנו׃ יהי רעב אנו׃ ול׳ בנ״ לד חדיד ואנו בתרי׳ דספרא׳ ל׳ ובכתה ל׳ ובעלתה ל׳

כי תצא למלחמה
על איביך ונתנו יהוה אלהיך
בידך ושבית שביו: וראית בש
בשביה אשת יפת תאר וחשקת
בה ולקחת לך לאשה: והבאתה
אל תוך ביתך וגלחה את ראשה
ועשתה את צפרניה: והסירה
את שמלת שביה מעליה וישבה
בביתך ובכתה את אביה ואת
אמה ירח ימים ואחר כן תבוא
אליה ובעלתה והיתה לך לאשה:
והיה אם לא חפצת בה ושלחתה
לנפשה ומכר לא תמכרנה
בכסף לא תתעמר בה תחת א
אשר עניתה: כי
תהיין לאיש שתי נשים האחת
אהובה והאחת שנואה וילדו
לו בנים האהובה והשנואה
והיה הבן הבכור לשניאה: והיה
ביום הנחילו את בניו את אשר
יהיה לו לא יוכל לבכר את בן
האהובה על פני בן השנואה
הבכר: כי את הבכר בן השנואה
יכיר לתת לו פי שנים בכל אשר
ימצא לו כי הוא ראשית אנו
לו משפט הבכרה:

כי יהיה לאיש בן סורר
ומורה איננו שמע בקול אביו
ובקול אמו ויסרו אתו ולא ישמע
אליהם: ותפשו בו אביו ואמו ז
והוציאו אתו אל זקני עירו ואל
שער מקמו: ואמרו אל זקני
עירו בננו זה סורר ומרה איננו
שמע בקלנו זולל וסבא: ורגמהו
כל אנשי עירו באבנים ומת ז
ובערת הרע מקרבך וכל ישראל
ישמעו ויראו: וכי
יהיה באיש חטא משפט מות
והומת ותלית אתו על עץ: לא
תלין נבלתו על העץ כי קבור
תקברנו ביום ההוא כי קללת
אלהים תלוי ולא תטמא את
אדמתך אשר יהוה אלהיך נתן
כב לך נחלה: לא
תראה את שור אחיך או את שיו
נדחים והתעלמת מהם השב
תשיבם לאחיך: ואם לא קרוב
אחיך אליך ולא ידעתו ואספתו
אל תוך ביתך והיה עמך עד
דרש אחיך אתו והשבתו לו:
וכן תעשה לחמרו וכן תעשה
לשמלתו וכן תעשה לכל אבדת

ומרה ה׳ חס׳ וסימנהון אצל אלון מרה׳ בננו זה סורר ומרה׳ כי ראה יי׳ את עני ישראל מרה באצבעתיו ולא יהיו כאבותם דור סורר׳ ל׳
קללת ג׳ וסימנהון כי קללת אלהים תלוי׳ קללת יותם בן ירבעל׳ כן קללת חנם לא תבא׳ ל׳ קבור ל׳ ומל׳ שיו ל׳ כו
תלוי ג׳ וסימנהון לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו׳ הנה ראיתי את אבשלום׳ אלף המגן תלוי עליו כל שלטי הגבורים׳ ל׳

168

תשלח ה׳ וסימנהון תשלח חרבך׳ שלח תשלח את האם׳ ויאמר חזאל מדוע אדני בכה׳ תשלחק צירה׳ תשלח רוחך׳
עלילת ד׳ וסימנהון ושם לה עלילת דברים׳ והנה הוא שם עלילת דברים׳ כך כת׳ ולו נתכנו עללות׳ להתעולל עללות׳ כך כת׳

אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה
לא תוכל להתעלם׃
לא תראה את חמור
אחיך או שורו נפלים בדרך
והתעלמת מהם הקם תקים
עמו׃ לא יהיה כלי גבר
על אשה ולא ילבש גבר שמלת
אשה כי תועבת יהוה אלהיך
כל עשה אלה׃
כי יקרא קן צפור לפניך בדרך
בכל עץ או על הארץ אפרחים
או ביצים והאם רבצת על
האפרחים או על הביצים לא
תקח האם על הבנים׃ שלח
תשלח את האם ואת הבנים
תקח לך למען ייטב לך והארכת
ימים׃ כי תבנה בית
חדש ועשית מעקה לגגך ולא
תשים דמים בביתך כי יפל הנפל
ממנו׃ לא תזרע כרמך כלאים
פן תקדש המלאה הזרע אשר
תזרע ותבואת הכרם׃
לא תחרש בשור ובחמר
יחדו׃ לא תלבש שעטנז צמר
ופשתים יחדו׃ גדלים
תעשה לך על ארבע כנפות

כסותך אשר תכסה בה׃
כי יקח איש אשה ובא
אליה ושנאה׃ ושם לה עלילת
דברים והוצא עליה שם רע
ואמר את האשה הזאת לקחתי
ואקרב אליה ולא מצאתי לה
בתולים׃ ולקח אבי הנער ואמה
והוציאו את בתולי הנער אל
זקני העיר השערה׃ ואמר אבי
הנער אל הזקנים את בתי נתתי
לאיש הזה לאשה וישנאה׃
והנה הוא שם עלילת דברים
לאמר לא מצאתי לבתך בתולים
ואלה בתולי בתי ופרשו השמלה
לפני זקני העיר׃ ולקחו זקני העיר
ההוא את האיש ויסרו אתו׃
וענשו אתו מאה כסף ונתנו לאבי
הנערה כי הוציא שם רע על
בתולת ישראל ולו תהיה
לאשה לא יוכל לשלחה כל
ימיו׃ ואם אמת
היה הדבר הזה לא נמצאו
בתולים לנער׃ והוציאו את הנער
אל פתח בית אביה וסקלוה
אנשי עירה באבנים ומתה כי
עשתה נבלה בישראל לזנות

ושם ח׳ וסימנהון וישם יעקב את המקלות׳ ושם לה עלילת דברים׳ מעשה ידי חרש ושם בסתר׳ ושם לו במלחמתו׳
ושם בשר זרעו ומן יט יסור לבו׳ ושם חטה שורה ושערה נסמן׳ ושם אותם כסוס הודו במלחמה׳ ושם דרך אראנו בישע אלהים׳
וישנאה ב׳ א׳ סופ פסו׳ וא׳ ר״א פסו׳ וסימנהון את בתי נתתי לאיש הזה לאשה וישנאה׳ וישנאה אמנון שנאה גדולה׳ וסקלוה

דכה ג׳ א׳ כתי׳ ה׳ וב׳ כתי׳ א׳ וסימנהון לא יבא פצוע דכה ואת דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים תשב אנוש עד דכא קדמ׳ ה׳
עמוני העמוני ה׳ מל׳ וסימנהון לא יבא עמוני ומואבי ויעל נחש העמוני וישמע סנבלט החרני קדמ׳ צלק העמוני דדה׳ וטוביה העמוני אצלו

בית אביה ובערת הרע מקרבך׃
כי ימצא איש
שכב עם אשה בעלת בעל
ומתו גם שניהם האיש השכב
עם האשה והאשה ובערת
הרע מישראל׃
כי יהיה נער בתולה
מארשה לאיש ומצאה איש
בעיר ושכב עמה׃ והוצאתם
את שניהם אל שער העיר
ההוא וסקלתם אתם באבנים
ומתו את הנער על דבר אשר לא
צעקה בעיר ואת האיש על דבר אשר
ענה את אשת רעהו ובערת הרע מקרבך׃
ואם בשדה ימצא האיש
את הנער המארשה והחזיק
בה האיש ושכב עמה ומת
האיש אשר שכב עמה לבדו׃
ולנער לא תעשה דבר אין
לנער חטא מות כי כאשר יקום
איש על רעהו ורצחו נפש כן
הדבר הזה׃ כי בשדה מצאה
צעקה הנער המארשה ואין
מושיע לה׃ כי
ימצא איש נער בתולה אשר
לא ארשה ותפשה ושכב

עמה ונמצאו׃ ונתן האיש השכב
עמה לאבי הנער חמשים כסף
ולו תהיה לאשה תחת אשר
ענה לא יוכל שלחה כל ימיו׃
כג לא יקח איש את
אשת אביו ולא יגלה כנף אביו׃
לא יבא פצוע דכה
וכרות שפכה בקהל יהוה׃
לא יבא ממזר בקהל
יהוה גם דור עשירי לא יבא
לו בקהל יהוה׃
לא יבא עמוני ומואבי
בקהל יהוה גם דור עשירי לא
יבא להם בקהל יהוה עד עולם׃
על דבר אשר לא קדמו אתכם
בלחם ובמים בדרך בצאתכם
ממצרים ואשר שכר עליך את
בלעם בן בעור מפתור ארם
נהרים לקללך׃ ולא אבה יהוה
אלהיך לשמע אל בלעם ויהפך
יהוה אלהיך לך את הקללה
לברכה כי אהבך יהוה אלהיך׃
לא תדרש שלמם וטבתם כל
ימיך לעולם׃ לא
תתעב אדמי כי אחיך הוא לא
תתעב מצרי כי גר היית בארצו׃

על רעהו ה׳ וסימנהון וכי יזיד איש ולנער לא תעשה דבר ופגשו ציים את איים כה תאמרו איש על רעהו וגבר מחליק על ריעהו
קדמו ה׳ וסימנהון על דבר אשר לא קדמו בלחמו קדמו נודד קדמו שרים קדמו עיני אשמרות כי לא קדמו את בני ישראל
לעולם ב׳ מלבתו וסימנהון וגם בך יאמינו לעולם לא תדרש שלמם וטבתם כל ימיך לעולם

169

ויד ב̇ וסימנהון בלשון תרגום תפוק ברי למדברא׳ ופירו ויד אל תשלחו בו׳ ויד תהיה לך מחוץ ויד ברא בראש דרך עיר׳
אתנן ה̇ בליש וסימנהון לא תביא אתנן זונה׳ ושרפו באש׳ כאש׳ ויהי בך הפך מן הנשים׳ ב̇ בפסו׳ ועד אתנן זונה ישובו׳

בנים אשר יולדו להם דור
שלישי יבא להם בקהל
יהוה׃ כי תצא מחנה
על איביך ונשמרת מכל דבר
רע׃ כי יהיה בך איש אשר לא
יהיה טהור מקרה לילה ויצא
אל מחוץ למחנה לא יבא אל
תוך המחנה׃ והיה לפנות ערב
ירחץ במים וכבא השמש יבא
אל תוך המחנה׃ ויד תהיה לך
מחוץ למחנה ויצאת שמה
חוץ׃ ויתד תהיה לך על אזנך
והיה בשבתך חוץ וחפרתה בה
ושבת וכסית את צאתך׃ כי
יהוה אלהיך מתהלך בקרב
מחנך להצילך ולתת איביך
לפניך והיה מחניך קדוש ולא
יראה בך ערות דבר ושב
מאחריך׃ לא תסגיר
עבד אל אדניו אשר ינצל אליך
מעם אדניו׃ עמך ישב בקרבך
במקום אשר יבחר באחד
שעריך בטוב לו לא תוננו׃
לא תהיה קדשה
מבנות ישראל ולא יהיה קדש
מבני ישראל׃ לא תביא אתנן

זונה ומחיר כלב בית יהוה אלהיך
לכל נדר כי תועבת יהוה אלהיך
גם שניהם׃ לא תשיך
לאחיך נשך כסף נשך אכל
נשך כל דבר אשר ישך׃ לנכרי
תשיך ולאחיך לא תשיך למען
יברכך יהוה אלהיך בכל משלח
ידך על הארץ אשר אתה בא
שמה לרשתה׃
כי תדר נדר ליהוה אלהיך
לא תאחר לשלמו כי דרש
ידרשנו יהוה אלהיך מעמך
והיה בך חטא׃ וכי תחדל לנדר
לא יהיה בך חטא׃ מוצא שפתיך
תשמר ועשית כאשר נדרת
ליהוה אלהיך נדבה אשר
דברת בפיך׃ כי
תבא בכרם רעך ואכלת ענבים
כנפשך שבעך ואל כליך לא
תתן׃ כי תבא בקמת
רעך וקטפת מלילת בידך
וחרמש לא תניף על קמת רעך׃
כי יקח איש אשה
ובעלה והיה אם לא תמצא חן
בעיניו כי מצא בה ערות דבר
וכתב לה ספר כריתת ונתן

בטוב ט̇ דגש וסימנהון בטוב בעיניך שב׳ בטוב לו לא תוננו׳ חמאה ודבש יאכל׳ כי בטרם ידע הנער מאוס ברע׳ הנני פקד׳
על שמעיה הנחלמי ועל זרעו׳ יכלו בטוב ימיהם׳ יכלו ימיהם בטוב ושנתם׳ וחסידיך ישמחו בטוב׳ המשביע בטוב עדיך תתחדש כנשר נעוריכי׳
תאחר ד̇ וסימנהון מלאתך ודמעך לא תאחר׳ כי תדר נדר ליהוה אלהיך׳ ותשועתי לא תאחר׳ כאשר תדר נדר לאלהים׳

כריתת ג׳ ב׳ חס׳ וא׳ מל׳ וסימנהון כי יקח איש אשה ובעלה ושנאה האיש האחרון א׳ זה ספר כריתות אמכם בחרא׳ מל׳
ולא תבוא ג׳ וב׳ מל׳ וסימנהון ולא תבוא עליו השמש חשובה ויאבירו לא הוא ולא תבוא עלינו רעה ולא תבוא רגליך

בידה ושלחה מביתו ויצאה מביתו
והלכה והיתה לאיש אחר ושנאה
האיש האחרון וכתב לה ספר
כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו
או כי ימות האיש האחרון אשר
לקחה לו לאשה לא יוכל בעלה
הראשון אשר שלחה לשוב
לקחתה להיות לו לאשה אחרי
אשר הטמאה כי תועבה הוא
לפני יהוה ולא תחטיא את הארץ
אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה
כי יקח איש
אשה חדשה לא יצא בצבא
ולא יעבר עליו לכל דבר נקי
יהיה לביתו שנה אחת ושמח
את אשתו אשר לקח לא יחבל
רחים ורכב כי נפש הוא חבל
כי ימצא איש גנב
נפש מאחיו מבני ישראל
והתעמר בו ומכרו ומת הגנב
ההוא ובערת הרע מקרבך
השמר בנגע הצרעת
לשמר מאד ולעשות ככל אשר
יורו אתכם הכהנים הלוים כאשר
צויתם תשמרו לעשות זכור
את אשר עשה יהוה אלהיך

למרים בדרך בצאתכם ממצרים
כי תשה ברעך
משאת מאומה לא תבא אל
ביתו לעבט עבטו בחוץ תעמד
והאיש אשר אתה נשה בו יוציא
אליך את העבוט החוצה ואם
איש עני הוא לא תשכב בעבטו
השב תשיב לו את העבוט כבוא
השמש ושכב בשלמתו וברכך
ולך תהיה צדקה לפני יהוה
אלהיך לא תעשק
שכיר עני ואביון מאחיך או מגרך
אשר בארצך בשעריך ביומו
תתן שכרו ולא תבוא עליו השמש
כי עני הוא ואליו הוא נשא את
נפשו ולא יקרא עליך אל יהוה
והיה בך חטא לא
יומתו אבות על בנים ובנים לא
יומתו על אבות איש בחטאו
יומתו לא תטה משפט
גר יתום ולא תחבל בגד אלמנה
וזכרת כי עבד היית במצרים
ויפדך יהוה אלהיך משם על
כן אנכי מצוך לעשות את
הדבר הזה כי תקצר
קצירך בשדך ושכחת עמר

ולעשות ט״ו וסימנהון השמר בנגע הצרעת ונתנך יה׳ לראש וחזקתם מאד ולשום לו ומי כעמך דשמוא׳ ועברה העברה ולשלמה בנ׳ ואיתה אם תלך ויאמר ליהודה כי עזרא הכין לבבו וילכו כל העם לאכל ולשתות מחזיקים על אחיהם ויקשרו כלם ולעשות טוב בחייו ולעשות את בקשתי ס׳
בחוץ ב׳ ראש פסו׳ וסימנהון בחוץ תעמד והאיש אשר אתה נשה בו בחוץ לא ילין גר דלתי לארח אפתח ס׳ כעבטו ל׳ ואליו ל׳

170

בן ה כליש וסימנהון והיה אם בן הכות׳ שכן לילה היה׳ ב בפסו׳ דברי אגור בן יקה׳ כי תשב ללחום את מושל ופל הושע ויהושע בן נון דכו׳
ונקלה ב וסימנהון ונקלה אחיך לעיניך׳ ונקלה כבוד מואב בכל ההמון הרב׳
תפאר ל ופת ושפטום

בשדה לא תשוב לקחתו לגר
ליתום ולאלמנה יהיה למען
יברכך יהוה אלהיך בכל מעשה
ידיך׃ כי תחבט זיתך
לא תפאר אחריך לגר ליתום
ולאלמנה יהיה׃ כי תבצר כרמך
לא תעולל אחריך לגר ליתום
ולאלמנה יהיה׃ וזכרת כי עבד
היית בארץ מצרים על כן אנכי
מצוך לעשות את הדבר הזה׃
כי יהיה ריב בין כה
אנשים ונגשו אל המשפט
ושפטום והצדיקו את הצדיק
והרשיעו את הרשע׃ והיה אם
בן הכות הרשע והפילו השפט
והכהו לפניו כדי רשעתו במספר׃
ארבעים יכנו לא יסיף פן יסיף
להכתו על אלה מכה רבה ונקלה
אחיך לעיניך׃ לא תחסם שור
בדישו׃ כי ישבו
אחים יחדו ומת אחד מהם ובן
אין לו לא תהיה אשת המת
החוצה לאיש זר יבמה יבא
עליה ולקחה לו לאשה ויבמה׃
והיה הבכור אשר תלד יקום
על שם אחיו המת ולא ימחה

שמו מישראל׃ ואם לא יחפץ
האיש לקחת את יבמתו ועלתה
יבמתו השערה אל הזקנים וא
ואמרה מאן יבמי להקים לאחיו
שם בישראל לא אבה יבמי׃
וקראו לו זקני עירו ודברו אליו
ועמד ואמר לא חפצתי לקחתה׃
ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים
וחלצה נעלו מעל רגלו וירקה
בפניו וענתה ואמרה ככה יעשה
לאיש אשר לא יבנה את בית
אחיו׃ ונקרא שמו בישראל בית
חלוץ הנעל׃ כי
ינצו אנשים יחדו איש ואחיו
וקרבה אשת האחד להציל
את אישה מיד מכהו ושלחה
ידה והחזיקה במבשיו׃ וקצתה
את כפה לא תחוס עינך׃
לא יהיה לך בכיסך אבן
ואבן גדולה וקטנה׃ לא יהיה
לך בביתך איפה ואיפה גדולה
וקטנה׃ אבן שלמה וצדק יהיה
לך איפה שלמה וצדק יהיה
לך למען יאריכו ימיך על
האדמה אשר יהוה אלהיך נתן
לך׃ כי תועבת יהוה אלהיך כל

השערה ג וסימנהון והוציאו את בתולי הנער׳ ואם לא יחפץ האיש לקחת את יבמתו׳ והפרשים שת שתו השערה׳
גדולה ד מל בתו וסימנהון אם יתן לי בלק מלא ביתו׳ הראך את אשו הגדולה׳ לא יהיה לך בכיסך אבן ואבן׳ לא יהיה לך בביתך איפה׳
וצדק ד וסימנהון אבן שלמה וצדק יהיה לך׳ ב בפסו׳ עשיתי משפט וצדק׳ אם עשק רש וגזל משפט וצדק תראה במדינה׳

עיף ה׳ וסימנהון ויבא עשו מן השדה והוא עיף ואתה עיף ויגע כי אמרו העם רעב אין עיף ואין כושל בו לא ינום ולא יישן

ויוצאנו ג׳ וסימנהון וישלח מלאך ויוצאנו ממצרים ואמרת לבנך עבדים ויוצאנו כת׳ ויוצאנו יהוה ממצרים ביד חזקה ובזרע נטויה כך כת׳

עשה אלה כל עשה עול׃
וזכור את אשר עשה
לך עמלק בדרך בצאתכם
ממצרים׃ אשר קרך בדרך
ויזנב בך כל הנחשלים אחריך
ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים׃
והיה בהניח יהוה אלהיך לך
מכל איביך מסביב בארץ אשר
יהוה אלהיך נתן לך נחלה
לרשתה תמחה את זכר עמלק
מתחת השמים לא תשכח׃

כו והיה כי תבוא אל הארץ אשר
יהוה אלהיך נתן לך נחלה
וירשתה וישבת בה׃ ולקחת
מראשית כל פרי האדמה אשר
תביא מארצך אשר יהוה אלהיך
נתן לך ושמת בטנא והלכת אל
המקום אשר יבחר יהוה אלהיך
לשכן שמו שם׃ ובאת אל הכהן
אשר יהיה בימים ההם ואמרת
אליו הגדתי היום ליהוה אלהיך
כי באתי אל הארץ אשר נשבע
יהוה לאבתינו לתת לנו׃ ולקח
הכהן הטנא מידך והניחו לפני
מזבח יהוה אלהיך׃ וענית

ואמרת לפני יהוה אלהיך ארמי
אבד אבי וירד מצרימה ויגר
שם במתי מעט ויהי שם לגוי
גדול עצום ורב׃ וירעו אתנו
המצרים ויענונו ויתנו עלינו
עבדה קשה׃ ונצעק אל יהוה
אלהי אבתינו וישמע יהוה את
קלנו וירא את ענינו ואת
עמלנו ואת לחצנו׃ ויוצאנו
יהוה ממצרים ביד חזקה ובזרע
נטויה ובמרא גדל ובאתות
ובמפתים׃ ויבאנו אל המקום
הזה ויתן לנו את הארץ הזאת
ארץ זבת חלב ודבש׃ ועתה
הנה הבאתי את ראשית פרי
האדמה אשר נתתה לי יהוה
והנחתו לפני יהוה אלהיך
והשתחוית לפני יהוה אלהיך׃
ושמחת בכל הטוב אשר נתן
לך יהוה אלהיך ולביתך אתה
והלוי והגר אשר בקרבך׃

כי תכלה לעשר
את כל מעשר תבואתך בשנה
השלישת שנת המעשר ונתתה
ללוי לגר ליתום ולאלמנה ואכלו
בשעריך ושבעו׃ ואמרת לפני

יברך ג׳ וסימנהון השקיפה ממעון קדשך מן השמים · ועתה הואל וברך · הושיעה את עמך וברך את נחלתך ורעם ונשאם ·
ולשם ד׳ וסימנהון ולשם ילד גם הוא · ולתתך עליון על כל הגוים · כי כאשר ידבק האזור · הנני עשה את כל מעניך ·

יהוה אלהיך בערתי הקדש מן
הבית וגם נתתיו ללוי ולגר ליתום
ולאלמנה ככל מצותך אשר
צויתני לא עברתי ממצותיך
ולא שכחתי׃ לא אכלתי באני
ממנו ולא בערתי ממנו בטמא
ולא נתתי ממנו למת שמעתי
בקול יהוה אלהי עשיתי ככל
אשר צויתני׃ השקיפה ממעון
קדשך מן השמים וברך את
עמך את ישראל ואת האדמה
אשר נתתה לנו כאשר נשבעת
לאבתינו ארץ זבת חלב ודבש׃
היום הזה יהוה אלהיך מצוך
לעשות את החקים האלה
ואת המשפטים ושמרת
ועשית אותם בכל לבבך ובכל
נפשך׃ את יהוה האמרת היום
להיות לך לאלהים וללכת
בדרכיו ולשמר חקיו ומצותיו
ומשפטיו ולשמע בקלו׃ ויהוה
האמירך היום להיות לו לעם
סגלה כאשר דבר לך ולשמר
כל מצותיו׃ ולתתך עליון על
כל הגוים אשר עשה לתהלה
ולשם ולתפארת ולהיתך עם

קדש ליהוה אלהיך כאשר דבר׃

כז ויצו משה וזקני ישראל את העם
לאמר שמר את כל המצוה
אשר אנכי מצוה אתכם היום׃
והיה ביום אשר תעברו את
הירדן אל הארץ אשר יהוה
אלהיך נתן לך והקמת לך
אבנים גדלות ושדת אתם בשיד׃
וכתבת עליהן את כל דברי
התורה הזאת בעברך למען
אשר תבא אל הארץ אשר
יהוה אלהיך נתן לך ארץ זבת
חלב ודבש כאשר דבר יהוה
אלהי אבתיך לך׃ והיה בעברכם
את הירדן תקימו את האבנים
האלה אשר אנכי מצוה אתכם
היום בהר עיבל ושדת אותם
בשיד׃ ובנית שם מזבח ליהוה
אלהיך מזבח אבנים לא תניף
עליהם ברזל׃ אבנים שלמות
תבנה את מזבח יהוה אלהיך
והעלית עליו עולת ליהוה
אלהיך׃ וזבחת שלמים ואכלת
שם ושמחת לפני יהוה אלהיך׃
וכתבת על האבנים את כל

על כל הגוים ה׳ וסימנהון ולתתך עליון · הנני שלח והבאתי על הארץ · קהלך מגלת ספר · זאת העצה · כי קרוב יום ה׳ ואס ערס ·
בעברכם ג׳ וסימנהון והיה בעברכם את הירדן · אלה יעמדו לברך את העם על הר גרזים · בעברכם את ברית ה׳ · גדלות ל׳ כת׳ כן ·
והעלית ג׳ וסימנהון והעלית עליו עולת ליהוה אלהיך · ובנית מזבח ליהוה · והעלית את ירמיהו הנביא מן הבור בטרם ימות ·

והכהנים הלוים ג׳ וסימניהון וידבר משה והכהנים הלוים כראותכם את ארון ברית ה׳ והכהנים הלוים בני צדוק אשר שמרו את
בסתר ד׳ קמ׳ וסימניהון מעשה ידי חרש ושם בסתר ארור מכה רעהו בסתר כי יאכלם בחסר כל בסתר כי אתה עשית בסתר

דברי התורה הזאת באר היטב׃
וידבר משה והכהנים
הלוים אל כל ישראל לאמר
הסכת ושמע ישראל היום הזה
נהיית לעם ליהוה אלהיך׃ ושמעת
בקול יהוה אלהיך ועשית את
מצותו ואת חקיו אשר אנכי
מצוך היום׃ ויצו
משה את העם ביום ההוא לאמר׃
אלה יעמדו לברך את העם על
הר גרזים בעברכם את הירדן
שמעון ולוי ויהודה ויששכר
ויוסף ובנימן׃ ואלה יעמדו על
הקללה בהר עיבל ראובן גד
ואשר וזבולן דן ונפתלי׃ וענו
הלוים ואמרו אל כל איש ישראל
קול רם׃ ארור האיש
אשר יעשה פסל ומסכה תועבת
יהוה מעשה ידי חרש ושם
בסתר וענו כל העם ואמרו אמן׃
ארור מקלה אביו
ואמו ואמר כל העם אמן׃
ארור מסיג גבול
רעהו ואמר כל העם אמן׃
ארור משגה עור
בדרך ואמר כל העם אמן׃

ארור מטה משפט
גר יתום ואלמנה ואמר כל העם אמן׃
ארור שכב עם אשת
אביו כי גלה כנף אביו ואמר כל
העם אמן׃ ארור
שכב עם כל בהמה ואמר כל
העם אמן׃ ארור
שכב עם אחתו בת אביו או בת
אמו ואמר כל העם אמן׃
ארור שכב עם חתנתו
ואמר כל העם אמן׃
ארור מכה רעהו בסתר
ואמר כל העם אמן׃
ארור לקח שחד להכות
נפש דם נקי ואמר כל העם
אמן׃ ארור אשר לא
יקים את דברי התורה הזאת
לעשות אותם ואמר כל העם
כח אמן׃ פתוח והיה אם
שמוע תשמע בקול יהוה אלהיך
לשמר לעשות את כל מצותיו
אשר אנכי מצוך היום ונתנך
יהוה אלהיך עליון על כל גויי
הארץ׃ ובאו עליך כל הברכות
האלה והשיגך כי תשמע בקול
יהוה אלהיך׃ ברוך אתה בעיר

לקח ט׳ חס׳ וסימניהון אם לקח יעקב אשה ארור לקח שחד לקח את ארנך מעליך מעל ראשך העני לקח כמך את מחמד עיניך
הנה אני לקח את עץ יוסף הנה אני לקח את כל ישראל [illegible] ולקח נפשות חכם
מקלה אביו מסיג גבול רעהו משגה עור בדרך שכב עם כל בהמה שכב עם חתנתו מכה רעהו בסתר ארור נתן אשה לבנימן

172

וברוך ז׳ וסימנהון
וברוך אתה בצאתך׳ ח׳ י״ט וברוך אל עליון אשר מגן צריך בידך׳ ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה׳ ברוך אתה בבאך
וברוך צורי וירום אלהי צור ישעי׳ וחבר׳ ידתהלות׳ וברוך טעמך וברוכה את׳ וברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו׳ ט

וברוך אתה בשדה׃ ברוך פרי
בטנך ופרי אדמתך ופרי בהמתך
מל שגר אלפיך ועשתרות צאנך׃
בתו ברוך טנאך ומשארתך׃ ברוך
אתה בבאך וברוך אתה בצאתך׃
יתן יהוה את איביך הקמים
עליך נגפים לפניך בדרך אחד
יצאו אליך ובשבעה דרכים ז
ינוסו לפניך׃ יצו יהוה אתך את
מל הברכה באסמיך ובכל משלח
בתו ידך וברכך בארץ אשר יהוה
וי׳ וימלאו אסמיך שבע אלהיך נתן לך׃ יקימך יהוה לו
לעם קדוש כאשר נשבע לך
כי תשמר את מצות יהוה אלהיך
והלכת בדרכיו׃ וראו כל עמי
הארץ כי שם יהוה נקרא
ב׳ עליך ויראו ממך׃ והותרך יהוה
חס יוד לטובה בפרי בטנך ובפרי
וי׳ מל בהמתך ובפרי אדמתך על
דמל האדמה אשר נשבע יהוה
לאבתיך לתת לך׃ יפתח יהוה
לך את אוצרו הטוב את השמים
ד׳ לתת מטר ארצך בעתו ולברך
וי׳ ומטר גשם את כל מעשה ידך והלוית
גוים רבים ואתה לא תלוה׃ ז
ב׳ ונתנך יהוה לראש ולא לזנב

ח והיית רק למעלה ולא תהיה
למטה כי תשמע אל מצות יהוה
אלהיך אשר אנכי מצוך היום
ל׳ טו לשמר ולעשות׃ ולא תסור מכל
הדברים אשר אנכי מצוה אתכם
היום ימין ושמאול ללכת אחרי
אלהים אחרים לעבדם׃

והיה אם לא תשמע בקול יהוה
ה אלהיך לשמר לעשות את כל
מצותיו וחקתיו אשר אנכי
מצוך היום ובאו עליך כל ז
ל׳ מל הקללות האלה והשיגוך׃ ארור
אתה בעיר וארור אתה בשדה׃
יד׳ פסו ארור טנאך ומשארתך׃ ארור
מן ג׳ מלין פרי בטנך ופרי אדמתך שגר
אלפיך ועשתרות צאנך׃ ארור
אתה בבאך וארור אתה בצאתך׃
יב׳ יב׳ פסו ישלח יהוה בך את המארה
את את המהומה ואת המגערת
את ואת בכל משלח ידך אשר תעשה
ומלה בניהו עד השמדך ועד אבדך מהר
מפני רע מעלליך אשר עזבתני׃
ל׳ ידבק יהוה בך את הדבר עד
ל׳ חס כלתו אתך מעל האדמה אשר
אתה בא שמה לרשתה׃ יככה

ולברך ד׳ וסימנהון בעת ההוא הבדיל י״ט ונגשו הכהנים בני לוי׳ יפתח י״ט לך את אוצרו הטוב׳ ויבדל אהרן להקדישו קדש׳ ט
ישלח י״ב וסימנהון בלכתך לשוב מצרימה׳ ושלחתי את ידי והכיתי׳ עוד נגע אחד אביא על פרעה׳ וגם את הצרעה׳ ישלח י״ט
בך את המארה׳ כמשמני רזון׳ הן ישלח איש את אשתו׳ ועל יובל ישלח שרשיו׳ יהי למלא בטנו׳ ישלח בם חרון אפו׳ ישלח בהם ערב׳ איש תהפכות׳ ט

עד ·יא בטע סו פסו וסימנהון אם תתן ערבון עד שלחך עשה עמך מלחמה עד רדתה ורדפוך עד אבדך מכף רגלך ועד קדקדך וישבו
תחתם במחנה עד חיותם אנו אשב עד שובך מכף רגלו ועד קדקדו ואשמתנו גדלה עד לשמים עד שתחפץ עד שתחפץ עד שתחפין

יהוה בשחפת ובקדחת ובדלקת
ובחרחר ובחרב ובשדפון וב
ובירקון ורדפוך עד אבדך והיו
שמיך אשר על ראשך נחשת
והארץ אשר תחתיך ברזל יתן
יהוה את מטר ארצך אבק ועפר
מן השמים ירד עליך עד השמדך
יתנך יהוה נגף לפני איביך בדרך
אחד תצא אליו ובשבעה דרכים
תנוס לפניו והיית לזעוה לכל
ממלכות הארץ והיתה נבלתך
למאכל לכל עוף השמים
ולבהמת הארץ ואין מחריד
יככה יהוה בשחין מצרים
ובעפלים ובגרב ובחרס אשר
לא תוכל להרפא יככה יהוה
בשגעון ובעורון ובתמהון לבב
והיית ממשש בצהרים כאשר
ימשש העור באפלה ולא
תצליח את דרכיך והיית אך
עשוק וגזול כל הימים ואין
מושיע אשה תארש ואיש
אחר ישגלנה בית תבנה ולא
תשב בו כרם תטע ולא תחללנו
שורך טבוח לעיניך ולא תאכל
ממנו חמרך גזול מלפניך ולא

ישוב לך צאנך נתנות לאיביך
ואין לך מושיע בניך ובנתיך
נתנים לעם אחר ועיניך ראות
וכלות אליהם כל היום ואין
לאל ידך פרי אדמתך וכל
יגיעך יאכל עם אשר לא ידעת
והיית רק עשוק ורצוץ כל
הימים והיית משגע ממראה
עיניך אשר תראה יככה יהוה
בשחין רע על הברכים ועל
השקים אשר לא תוכל להרפא
מכף רגלך ועד קדקדך יולך
יהוה אתך ואת מלכך אשר
תקים עליך אל גוי אשר לא
ידעת אתה ואבתיך ועבדת
שם אלהים אחרים עץ ואבן
והיית לשמה למשל ולשנינה
בכל העמים אשר ינהגך יהוה
שמה זרע רב תוציא השדה
ומעט תאסף כי יחסלנו הארבה
כרמים תטע ועבדת ויין לא
תשתה ולא תאגר כי תאכלנו
התלעת זיתים יהיו לך בכל
גבולך ושמן לא תסוך כי ישל
זיתך בנים ובנות תוליד ולא
יהיו לך כי ילכו בשבי כל עצך

שמיך ג׳ וסימנהון והיו שמיך אשר על ראשך נחשת כי אראה שמיך מעשה אצבעתיך ·יט הט שמיך ותרד געב בהרים
נגף ב׳ וסימנהון יתנך ·יה נגף לפני איביך אף נגף נגף הוא לפננו כבראשונה
עשוק ג׳ וסימנהון והיית ממשש בצהרים פרי אדמתך וכל יגיעך עשוק אפרים אדם עשק בדם נפש

והשיגוך ג̇ ב̇ מל̇ וא̇ חס̇ וסימנהון ובאו עליך כל הברכות והיה אם לא תשמע בקול יי̇ אלהיך ורדפוך והשיגוך עד השמידך קדמ̇ חס̇
ברעב ד̇ וסימנהון ועבדת את איביך אשר ישלחנו יי̇ הלא יחזקיהו ברעב פדך ממות העטופים ברעב בראש כל חוצות

ופרי אדמתך יירש הצלצל הגר
אשר בקרבך יעלה עליך מעלה
מעלה ואתה תרד מטה מטה
הוא ילוך ואתה לא תלונו הוא
יהיה לראש ואתה תהיה לזנב
ובאו עליך כל הקללות האלה
ורדפוך והשיגוך עד השמדך
כי לא שמעת בקול יהוה אלהיך
לשמר מצותיו וחקתיו אשר
צוך והיו בך לאות ולמופת
ובזרעך עד עולם תחת אשר
לא עבדת את יהוה אלהיך
בשמחה ובטוב לבב מרב כל
ועבדת את איביך אשר ישלחנו
יהוה בך ברעב ובצמא ובעירם
ובחסר כל ונתן על ברזל על
צוארך עד השמידו אתך ישא
יהוה עליך גוי מרחק מקצה
הארץ כאשר ידאה הנשר גוי
אשר לא תשמע לשנו גוי עז
פנים אשר לא ישא פנים לזקן
ונער לא יחן ואכל פרי בהמתך
ופרי אדמתך עד השמדך אשר
לא ישאיר לך דגן תירוש ויצהר
שגר אלפיך ועשתרת צאנך
עד האבידו אתך והצר לך בכל

שעריך עד רדת חמתיך הגבהת
והבצרות אשר אתה בטח בהן
בכל ארצך והצר לך בכל
שעריך בכל ארצך אשר נתן
יהוה אלהיך לך ואכלת פרי
בטנך בשר בניך ובנתיך אשר נתן
לך יהוה אלהיך במצור ובמצוק
אשר יציק לך איבך האיש
הרך בך והענג מאד תרע עינו
באחיו ובאשת חיקו וביתר בניו
אשר יותיר מתת לאחד מהם
מבשר בניו אשר יאכל מבלי
השאיר לו כל במצור ובמצוק
אשר יציק לך איבך בכל
שעריך הרכה בך והענגה
אשר לא נסתה כף רגלה הצג
על הארץ מהתענג ומרך תרע
עינה באיש חיקה ובבנה ובבתה
ובשליתה היוצת מבין רגליה
ובבניה אשר תלד כי תאכלם
בחסר כל בסתר במצור ובמצוק
אשר יציק לך איבך בשעריך
אם לא תשמר לעשות את כל
דברי התורה הזאת הכתבים
בספר הזה ליראה את השם
הנכבד והנורא הזה את יהוה

לאחד ז̇ פת̇ וסימנהון מתת לאחד מהם מבשר בניו ויקרא דוד לאחד הנערים ואלישע הנביא קרא לאחד ואתם תלקטו
לאחד אחד וכי יתן מתנה מנחלתו וארעה את צאן ההרגה ב̇ בפסו̇ לשנו כל חס̇ בכמ̇ מל̇ וסימנהון כל אשר ילק בלשונו
ולשונו כאש אכלת ולשונו תמכן בפיהם אלה פיהו מלא פי צדיק יהגה חכמה עקש לב לא ימצא טוב שומר פיו ולשונו וכל מגלה דכו̇ כמ̇א חס̇ ועם
ועם כלשנו בתר̇

שש ה׳ קמ׳ וא׳ פתח כת׳ סמך וסימנהון והיה כאשר שש יי׳ עליכם כאשר שש על אבתיך כי כבנר יאכלם עש
וכצמר יאכלם סס דין כת׳ סמך פגעת את שש ועשה צדק שש אנכי על אמרתך ישיש ג׳ וסימ׳ כן ישיש יי׳ ומשוש חתן ישיש כגבור

אלהיך והפלא יהוה את מכתך
ואת מכות זרעך מכות גדלת
ונאמנות וחלים רעים ונאמנים
והשיב בך את כל מדוה מצרים
אשר יגרת מפניהם ודבקו בך
גם כל חלי וכל מכה אשר לא
כתוב בספר התורה הזאת יעלם
יהוה עליך עד השמדך ונשארתם
במתי מעט תחת אשר הייתם
ככוכבי השמים לרב כי לא שמעת
בקול יהוה אלהיך והיה כאשר
שש יהוה עליכם להיטיב אתכם
ולהרבות אתכם כן ישיש יהוה
עליכם להאביד אתכם ולהשמיד
אתכם ונסחתם מעל האדמה
אשר אתה בא שמה לרשתה
והפיצך יהוה בכל העמים מקצה
הארץ ועד קצה הארץ ועבדת
שם אלהים אחרים אשר לא
ידעת אתה ואבתיך עץ ואבן
ובגוים ההם לא תרגיע ולא יהיה
מנוח לכף רגלך ונתן יהוה לך
שם לב רגז וכליון עינים ודאבון
נפש והיו חייך תלאים לך מנגד
ופחדת לילה ויומם ולא תאמין
בחייך בבקר תאמר מי יתן ערב

ובערב תאמר מי יתן בקר מפחד
לבבך אשר תפחד וממראה עיניך
אשר תראה והשיבך יהוה
מצרים באניות בדרך אשר אמ
אמרתי לך לא תסיף עוד לראתה
והתמכרתם שם לאיביך לעבדים
ולשפחות ואין קנה

אלה דברי הברית אשר
צוה יהוה את משה לכרת את
בני ישראל בארץ מואב מלבד
הברית אשר כרת אתם בחרב
כט ויקרא משה אל
כל ישראל ויאמר אלהם אתם
ראיתם את כל אשר עשה יהוה
לעיניכם בארץ מצרים לפרעה
ולכל עבדיו ולכל ארצו המסות
הגדלת אשר ראו עיניך האתת
והמפתים הגדלים ההם ולא נתן
יהוה לכם לב לדעת ועינים לראות
ואזנים לשמע עד היום הזה
ואולך אתכם ארבעים שנה
במדבר לא בלו שלמתיכם מעליכם
ונעלך לא בלתה מעל רגלך לחם
לא אכלתם ויין ושכר לא שתיתם
למען תדעו כי אני יהוה אלהיכם
ותבאו אל המקום הזה ויצא סיחן

ובגוים ד׳ וסימנהון ובגוים לא יתחשב ובגוים ההם לא תרגיע ובגוים זריתנו ובגוים הרבים לא היה מלך כמהו ואהוב
באניות ד׳ וסימנהון והשיבך יי׳ מצרים באניות ירדו עבדי עם עבדיך וכשדים באניות רנתם יורדי הים באניות וא׳ ובאניות
תסיף ג׳ כת׳ כן וסימנהון בדרך אשר אמרתי לך לא תסיף וכבד עליה פשעה ונפלה ולא תסיף קום ואמר עד פה תבוא ולא תסיף

המנשי ד׳ בליש וסימנהון את בצר במדבר בארץ המישר ונקח את ארצם מן הירדן מזרחה השמש ואחיו בני חיל
מימיך ג׳ וסימנהון ויברך את לחמך ואת מימיך ואם מימיך נשתה אני ומקני ונתתי מכרם מחטב עציך עד שאב מימיך

מלך חשבון ועוג מלך הבשן
לקראתנו למלחמה ונכם׃ ונקח
את ארצם ונתנה לנחלה לראובני
ולגדי ולחצי שבט המנשי׃ ושמ
ושמרתם את דברי הברית הזאת
ועשיתם אתם למען תשכילו
את כל אשר תעשון׃ קכב וסימ׳

פרש

הפטרה שוש אשיש

אתם נצבים היום כלכם לפני יהוה
אלהיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם
ושטריכם כל איש ישראל׃ טפכם
נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך
מחטב עציך עד שאב מימיך׃
לעברך בברית יהוה אלהיך ובאלתו
אשר יהוה אלהיך כרת עמך היום׃
למען הקים אתך היום לו לעם
והוא יהיה לך לאלהים כאשר
דבר לך וכאשר נשבע לאבתיך
לאברהם ליצחק וליעקב׃ ולא
אתכם לבדכם אנכי כרת את
הברית הזאת ואת האלה הזאת׃
כי את אשר ישנו פה עמנו עמד
היום לפני יהוה אלהינו ואת
אשר איננו פה עמנו היום׃ כי
אתם ידעתם את אשר ישבנו
בארץ מצרים ואת אשר עברנו

בקרב הגוים אשר עברתם׃ ותראו
את שקוציהם ואת גלליהם עץ
ואבן כסף וזהב אשר עמהם׃ פן
יש בכם איש או אשה או משפחה
או שבט אשר לבבו פנה היום מעם
יהוה אלהינו ללכת לעבד את
אלהי הגוים ההם פן יש בכם שרש
פרה ראש ולענה׃ והיה בשמעו
את דברי האלה הזאת והתברך
בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי
בשררות לבי אלך למען ספות
הרוה את הצמאה׃ לא יאבה יהוה
סלח לו כי אז יעשן אף יהוה
וקנאתו באיש ההוא ורבצה בו
כל האלה הכתובה בספר הזה
ומחה יהוה את שמו מתחת
השמים׃ והבדילו יהוה לרעה
מכל שבטי ישראל ככל אלות
הברית הכתובה בספר התורה
הזה׃ ואמר הדור האחרון בניכם
אשר יקומו מאחריכם והנכרי
אשר יבא מארץ רחוקה וראו
את מכות הארץ ההוא ואת
תחלאיה אשר חלה יהוה בה׃
גפרית ומלח שרפה כל ארצה
לא תזרע ולא תצמח ולא יעלה

ישנו ד׳ וסימנהון כי את אשר ישנו פה כי אם ישנו כי יהונתן כנ׳ והיה אם ישנו בארץ ישנו עם אחד מפזר ומפרד בין העמים
פנה ג׳ וחס׳ וסימנהון אשר לבבו פנה היום מעם יי׳ אלהינו וצפונה פנה אל הגלגל אל השער אשר פנה דרך הקדים
בשמעו ג׳ וסימנהון בשמעו את תלנתיכם על יי׳ והיה בשמעו את דברי האלה הזאת וירא כצר להם בשמעו את רנתם

האף ג׳ קמ׳ וסימנהון כי יגרתי מפני האף והחמה׳ מה חרי האף הגדול הזה׳ כי גדול האף והחמה אשר דבר יי אל העם׳
ידעום ב׳ בת׳ וסימנהון אלהים אשר לא ידעום ולא חלק להם׳ יזבחו לשדים לא אלוה אלהים לא ידעום חדשים מקרב׳

בו כל עשב כמהפכת סדם ועמרה
אדמה וצביים אשר הפך יהוה
באפו ובחמתו׃ ואמרו כל הגוים
על מה עשה יהוה ככה לארץ
הזאת מה חרי האף הגדול הזה׃
ואמרו על אשר עזבו את ברית
יהוה אלהי אבתם אשר כרת
עמם בהוציאו אתם מארץ
מצרים׃ וילכו ויעבדו אלהים
אחרים וישתחוו להם אלהים
אשר לא ידעום ולא חלק להם׃
ויחר אף יהוה בארץ ההוא להביא
עליה את כל הקללה הכתובה
בספר הזה׃ ויתשם יהוה מעל
אדמתם באף ובחמה ובקצף
גדול וישלכם אל ארץ אחרת
כיום הזה׃ הנסתרת ליהוה
אלהינו והנגלת לנו ולבנינו
עד עולם לעשות את כל דברי
התורה הזאת׃
והיה כי יבאו עליך כל הדברים
האלה הברכה והקללה אשר
נתתי לפניך והשבת אל לבבך
בכל הגוים אשר הדיחך יהוה
אלהיך שמה׃ ושבת עד יהוה
אלהיך ושמעת בקלו ככל

אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך
בכל לבבך ובכל נפשך׃ ושב
יהוה אלהיך את שבותך ורחמך
ושב וקבצך מכל העמים אשר
הפיצך יהוה אלהיך שמה׃ אם
יהיה נדחך בקצה השמים משם
יקבצך יהוה אלהיך ומשם
יקחך׃ והביאך יהוה אלהיך אל
הארץ אשר ירשו אבתיך
וירשתה והיטבך והרבך מאבתיך׃
ומל יהוה אלהיך את לבבך ואת
לבב זרעך לאהבה את יהוה
אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך
למען חייך׃ ונתן יהוה אלהיך
את כל האלות האלה על איביך
ועל שנאיך אשר רדפוך׃ ואתה
תשוב ושמעת בקול יהוה ועשית
את כל מצותיו אשר אנכי מצוך
היום׃ והותירך יהוה אלהיך בכל
מעשה ידך בפרי בטנך ובפרי
בהמתך ובפרי אדמתך לטבה
כי ישוב יהוה לשוש עליך לטוב
כאשר שש על אבתיך׃ כי
תשמע בקול יהוה אלהיך לש
לשמר מצותיו וחקתיו הכתובה
בספר התורה הזה כי תשוב אל

ומשם ח׳ וסימנהון ונהר יצא מעדן׳ ומשם הפיצם יי׳ ומשם בארה הוא הבאר׳ משם יקבצך יי אלהיך ומשם יקחך׳
קדמה מזרחה אל הר הכרמל׳ ומשם שב שמרון׳ הנבה ראה בעיניך ומשם לא תאכל׳ וחבריה׳
עד יי ה׳ וסימנהון בצר לך ומצאוך כל הדברים׳ ושבת עד יי אלהיך ושמעת בקלו׳ ונגף יי את מצרים נגוף ורפוא׳ שובה ישראל עד יי אלהיך׳ נחפשה דרכינו ונחקרה ונשובה׳

175

השמימה יא וסימנהון ויצא אתו החוצה ויחלם והנה סלם מצב ארצה וזרקו משה השמימה ויזרק אתו משה השמימה
ופן תשא עיניך השמימה לא בשמים הוא ויפנו אנשי העי ויהי בעלות הלהב והמשאת החלה ויזרקו עפר על ראשיהם ויפרש כפיו השמימה ס

יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל
נפשך׃
כי המצוה הזאת אשר אנכי
מצוך היום לא נפלאת הוא ממך
ולא רחקה הוא׃ לא בשמים
הוא לאמר מי יעלה לנו השמימה
ויקחה לנו וישמענו אתה ונעשנה׃
ולא מעבר לים הוא לאמר מי יעבר לנו
אל עבר הים ויקחה לנו וישמענו אתה
ונעשנה׃ כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך
ובלבבך לעשתו׃ ראה נתתי לפניך
היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת
הרע׃ אשר אנכי מצוך היום לאהבה את
יהוה אלהיך ללכת בדרכיו ולשמר
מצותיו וחקתיו ומשפטיו וחיית
ורבית וברכך יהוה אלהיך
בארץ אשר אתה בא שמה
לרשתה׃ ואם יפנה לבבך ולא
תשמע ונדחת והשתחוית
לאלהים אחרים ועבדתם׃ הגדתי
לכם היום כי אבד תאבדון לא
תאריכן ימים על האדמה
אשר אתה עבר את הירדן לבוא
שמה לרשתה׃ העדתי בכם
היום את השמים ואת הארץ
החיים והמות נתתי לפניך הב

הברכה והקללה ובחרת בחיים
למען תחיה אתה וזרעך׃ לאהבה
את יהוה אלהיך לשמע בקלו
ולדבקה בו כי הוא חייך וארך
ימיך לשבת על האדמה אשר
נשבע יהוה לאבתיך לאברהם
ליצחק וליעקב לתת להם׃

מ׳ וסי׳ יהודיה

וילך משה וידבר את הדברים
האלה אל כל ישראל׃ ויאמר
אלהם בן מאה ועשרים שנה
אנכי היום לא אוכל עוד לצאת
ולבוא ויהוה אמר אלי לא
תעבר את הירדן הזה׃ יהוה
אלהיך הוא עבר לפניך הוא
ישמיד את הגוים האלה
מלפניך וירשתם יהושע הוא
עבר לפניך כאשר דבר יהוה׃
ועשה יהוה להם כאשר עשה
לסיחון ולעוג מלכי האמרי
ולארצם אשר השמיד אתם׃
ונתנם יהוה לפניכם ועשיתם
להם ככל המצוה אשר צויתי
אתכם׃ חזקו ואמצו אל תיראו
ואל תערצו מפניהם כי יהוה
אלהיך הוא ההלך עמך לא

ויקחה ג׳ וסימנהון לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו מי יעבר לנו אל עבר הים ויקחה לנו ויעבר אחד מהנערים ויקחה ס
לעשתו ה׳ וחס וסימנהון וממהר האלהים לעשתו ואז יקרב לעשתו בפיך ובלבבך לעשתו כי שקר אני על דברי לעשתו כי לא יכלו לעשתו ס
ולא תשמע ד׳ וסימנהון לא תאבה לו ואם יפנה לבבך ולא תשמע ולא תשמע מה ידבר עד אנה יי שועתי ולא תשמע אזעק אליך ס

ויט | ו בטע | רא פסו | וסימנהון | ויט אמר אל אברם אחרי הפרד לוט ויט נתן את חן העם בעיני מצרים ויט האמירך היום
להיות לו לעם סגלה ויט הוא ההלך לפניך הוא יהיה עמך ויט חפץ דכאו החלי ויט מציון ישאג ויט אמר אל אליהו דאחזיהו

ירפך ולא יעזבך׃
ויקרא משה
ליהושע ויאמר אליו לעיני
כל ישראל חזק ואמץ כי אתה
תבוא את העם הזה אל הארץ
אשר נשבע יהוה לאבתם
לתת להם ואתה תנחילנה
אותם׃ ויהוה הוא ההלך
לפניך הוא יהיה עמך לא
ירפך ולא יעזבך לא תירא
ולא תחת׃ ויכתב משה
את התורה הזאת ויתנה
אל הכהנים בני לוי
הנשאים את ארון ברית
יהוה ואל כל זקני ישראל׃
ויצו משה אותם לאמר
מקץ שבע שנים במעד שנת
השמטה בחג הסכות׃
בבוא כל ישראל לראות
את פני יהוה אלהיך במקום
אשר יבחר תקרא את
התורה הזאת נגד כל
ישראל באזניהם׃ הקהל
את העם האנשים והנשים
והטף וגרך אשר בשעריך
למען ישמעו ולמען ילמדו

ויראו את יהוה אלהיכם ושמרו
לעשות את כל דברי התורה
הזאת׃ ובניהם אשר לא
ידעו ישמעו ולמדו ליראה
את יהוה אלהיכם כל הימים אשר
אתם חיים על האדמה אשר אתם
עברים את הירדן שמה לרשתה׃
פרש פתו
ויאמר יהוה אל משה הן קרבו
ימיך למות קרא את יהושע
והתיצבו באהל מועד ואצונו
וילך משה ויהושע ויתיצבו
באהל מועד׃ וירא יהוה באהל
בעמוד ענן ויעמד עמוד הענן
על פתח האהל׃ ויאמר יהוה
אל משה הנך שכב עם אבתיך
וקם העם הזה וזנה אחרי
אלהי נכר הארץ אשר הוא
בא שמה בקרבו ועזבני והפר
את בריתי אשר כרתי אתו׃
וחרה אפי בו ביום ההוא ועזבתים
והסתרתי פני מהם והיה לאכל
ומצאהו רעות רבות וצרות
ואמר ביום ההוא הלא על כי
אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות
האלה׃ ואנכי הסתר אסתיר
פני ביום ההוא על כל הרעה

לראות | ג ומל | וסימנהון | בעליתך לראות את פני יי אלהיך בבוא כל ישראל לראות את פני יי אלהיך כי תבאו לראות פני מי בקש
הקהל | ג | וסימנהון | ואת כל העדה הקהל יום אשר עמדת לפני יי אלהיך הקהל את העם האנשים והנשים וטף והקהל ארו
באהל | ו קמ | וסימנהון | הנה באהל וכל אשר באהל וירא יי באהל מנשים באהל תברך ואת כל הקדש אשר באהל וחברו דדה

176

אל האדמה ו וסימנהון בזעת אפיך תאכל לחם והשבותיך אל האדמה הזאת כי אביאנו אל האדמה אשר נשבעתי
לאבותיו והשיבותים אל האדמה והבריה ואשלח אליכם את כל עבדי ושבע ב וסי׳ ואכל ושבע ודשן ודויד זקן ושבע ימים

אשר עשה כי פנה אל אלהים אחרים ׃ ועתה כתבו לכם את השירה
הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם למען תהיה לי
השירה הזאת לעד בבני ישראל ׃ כי אביאנו אל
האדמה אשר נשבעתי לאבתיו זבת חלב
ודבש ואכל ושבע ודשן ופנה אל אלהים
אחרים ועבדום ונאצוני והפר את
בריתי ׃ והיה כי תמצאן אתו
רעות רבות וצרות וענתה
השירה הזאת לפניו
לעד כי לא תשכח
מפי זרעו כי
ידעתי את
יצרו
אשר הוא עשה היום בטרם אביאנו אל הארץ אשר נשבעתי ׃ ויכתב
משה את השירה הזאת ביום ההוא וילמדה את בני ישראל ׃ ויצו את
יהושע בן נון ויאמר חזק ואמץ כי אתה תביא את בני ישראל אל
הארץ אשר נשבעתי להם ואנכי אהיה עמך ׃ ויהי ככלות משה
לכתב את דברי התורה הזאת על ספר עד תמם ׃ ויצו משה
את הלוים נשאי ארון ברית יהוה לאמר ׃ לקח את
ספר התורה הזאת ושמתם אתו מצד ארון
ברית יהוה אלהיכם והיה שם בך
לעד ׃ כי אנכי ידעתי את מריך
ואת ערפך הקשה הן בעודני
חי עמכם היום ממרים
הייתם עם יהוה ואף כי אחרי מותי ׃ הקהילו אלי את כל זקני שבטיכם
ושטריכם ואדברה באזניהם את הדברים האלה

לקח ד ג מל וא חס וסימנהון בלשון תרגום ספרא וספריא עאנא בגלותא ופירושם לקח את ספר התורה
הזה דין חס לקוח את הספרים האלה את ספר מבחר הצאן לקוח ונסדור העצמים תחתיה לקוח מאת הגולה מחלדי ומאת טוביה ומאת ידעיה
הייתם ב חס וסימנהון הן בעודני חי עמכם היום ממרים הייתם עם יי והייתם גם אתם וגם המלך אשר מלך עליכם

ואעידה ה׳ וסימנהון ואעידה בם את השמים ׃ ואעידה לי עדים נאמנים ׃ על מי אדברה ואעידה ׃ ישראל ואעידה בך ׃ שמע עמי ואעידה ׃
וקראת ד׳ וסימנהון וקראת שמו ישמעאל ׃ וקראת אתכם הרעה ׃ וקראת שמו עמנו אל ׃ וקראת ישועה חומתיך ושעריך תהלה ׃

ואעידה בם את השמים ואת הארץ ׃ כי ידעתי אחרי מותי כי
השחת תשחתון וסרתם מן הדרך אשר צויתי אתכם וקראת
אתכם הרעה באחרית הימים כי תעשו את הרע בעיני יהוה
להכעיסו במעשה ידיכם ׃ וידבר משה באזני כל
קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תמם ׃

פסוקיא דתרתין פרשייתא ע׳ וסימ׳ אדעה וסימ׳ יהודה

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי
יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי
כשעירם עלי דשא וכרביבים עלי עשב
כי שם יהוה אקרא הבו גדל לאלהינו
הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט
אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא
שחת לו לא בניו מומם דור עקש ופתלתל
הליהוה תגמלו זאת עם נבל ולא חכם
הלוא הוא אביך קנך הוא עשך ויכננך
זכר ימות עולם בינו שנות דר ודר שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך ׃
בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם
יצב גבלת עמים למספר בני ישראל
כי חלק יהוה עמו יעקב חבל נחלתו
ימצאהו בארץ מדבר ובתהו ילל ישמן
יסבבנהו יבוננהו יצרנהו כאישון עינו
כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף יפרש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו ׃
יהוה בדד ינחנו ואין עמו אל נכר
ירכבהו על במותי ארץ ויאכל תנובת שדי
וינקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור
חמאת בקר וחלב צאן עם חלב כרים ואילים

ארץ יד׳ זק קמ׳ וסימניהון ירכבהו על במותי ארץ ׃ שאול מתחת רגזה לך ׃ הכינו לבניו מטבח ׃ אבל אמללה ארץ ׃ רנו שמים וגילי ארץ ׃ רב׳ ו
שמים כי עשה יי ׃ ואשם דברי בפיך ׃ ותשכח יי עשך ׃ חשף יי את זרוע קדשו ׃ כי קול נהי נשמע מציון ׃ הנני מביא אותם ׃ יי עזי ומעזי ׃ משא דבר יי ׃
על ישראל כי לא בחרבם ירשו ארץ ׃ וכל אתג וסו פסו דכו׳ בכור וסימ׳ ועל רגעי ארץ ׃ על קיצוי ארץ ׃ לאכל עניים מארץ ׃ תחת שלש רגזה ארץ ׃ ס

ישעתי ו חס בליש וסימנהון ויבל צור ישעתו ותהי התשעה מי יתן מציון ישעות ישראל בתרא ולבה לישעתה
לנו אמר לנפשי ישעתך אני וכעב עברה ישעתי ט ~ ט רשף ג וסימ מזי רעב ולחמי רשף ויצא רשף לרגליו ובני רשף יגביהו עוף ט

בני בשן ועתודים　　עם חלב כליות חטה
ודם ענב תשתה חמר　　וישמן ישרון ויבעט
שמנת עבית כשית　　ויטש אלוה עשהו
וינבל צור ישעתו　　יקנאהו בזרים
בתועבת יכעיסהו　　יזבחו לשדים לא אלה
אלהים לא ידעום　　חדשים מקרב באו
לא שערום אבתיכם　　צור ילדך תשי
ותשכח אל מחללך　　וירא יהוה וינאץ
מכעס בניו ובנתיו　　ויאמר אסתירה פני מהם
אראה מה אחריתם　　כי דור תהפכת המה
בנים לא אמן בם　　הם קנאוני בלא אל
כעסוני בהבליהם　　ואני אקניאם בלא עם
בגוי נבל אכעיסם　　כי אש קדחה באפי
ותיקד עד שאול תחתית　　ותאכל ארץ ויבלה
ותלהט מוסדי הרים　　אספה עלימו רעות
חצי אכלה בם　　מזי רעב ולחמי רשף
וקטב מרירי　　ושן בהמות אשלח בם
עם חמת זחלי עפר　　מחוץ תשכל חרב
ומחדרים אימה　　גם בחור גם בתולה
יונק עם איש שיבה　　אמרתי אפאיהם
אשביתה מאנוש זכרם　　לולי כעס אויב אגור
פן ינכרו צרימו　　פן יאמרו ידנו רמה
ולא יהוה פעל כל זאת　　כי גוי אבד עצות המה
ואין בהם תבונה　　לו חכמו ישכילו זאת
יבינו לאחריתם　　איכה ירדף אחד אלף
ושנים יניסו רבבה　　אם לא כי צורם מכרם

אמן ז חס כספ וסימנהון ותמנת יי יביט בנים לא אמן בם את עדקתו ואת אמנתו כי באמנה הם עשים דמלכים
ויבאגוי צדיק שמר אמנים באמנתך ענע בצדקתך האמנים עלי תולע ט ~ ט תשכל ג וסימ מחוץ תשכל חרב ולא תשכל לכם הגפן בשדה
רבבה ד וסימנהון את היי לאלפי רבבה ומאה מכם רבבה ירדפו ושנים יניסו רבבה רבבה כצמח השדה נתתיך ט

צורים ג̇ וסימנהון אם לא כי צורם מכרם כי לא כצורנו צורם ואיבינו פלילים וזכרו כי אלהים צורם ואל עליון גאלם
באוצרתי ג̇ וסימנהון הלא הוא כמס עמדי חתום באוצרתי לא היה דבר אשר לא הראיתים באוצרתי וחבריה דישעיה

ויהוה הסגירם׃ כי לא כצורנו צורם
ואיבינו פלילים כי מגפן סדם גפנם
ומשדמת עמרה ענבמו ענבי רוש
אשכלת מררת למו חמת תנינם יינם
וראש פתנים אכזר הלא הוא כמס עמדי
חתום באוצרתי לי נקם ושלם
לעת תמוט רגלם כי קרוב יום אידם
וחש עתדת למו כי ידין יהוה עמו
ועל עבדיו יתנחם כי יראה כי אזלת יד
ואפס עצור ועזוב ואמר אי אלהימו
צור חסיו בו אשר חלב זבחימו יאכלו
ישתו יין נסיכם יקומו ויעזרכם
יהי עליכם סתרה ראו עתה כי אני אני הוא
ואין אלהים עמדי אני אמית ואחיה
מחצתי ואני ארפא ואין מידי מציל
כי אשא אל שמים ידי ואמרתי חי אנכי לעלם
אם שנותי ברק חרבי ותאחז במשפט ידי
אשיב נקם לצרי ולמשנאי אשלם
אשכיר חצי מדם וחרבי תאכל בשר
מדם חלל ושביה מראש פרעות אויב
הרנינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום
ונקם ישיב לצריו וכפר אדמתו עמו

ויבא משה וידבר את כל דברי השירה הזאת באזני העם הוא והושע
בן נון׃ ויכל משה לדבר את כל הדברים האלה אל כל ישראל׃ ויאמר
אלהם שימו לבבכם לכל הדברים אשר אנכי מעיד בכם היום אשר

יין ט̇ בל̇ וסימנהון ישתו יין נסיכם כיין חלבון וצמר צחר וזכרו כיין לבנון ויין עעושים ישתו בית אלהיהם וחכך כיין הטוב הולך לדודי ויהי המלך צר נשא את פתבגם ויין משתיהם אשר לא יתגאל בפת בג המלך וימן להם המלך דבר יום ביומו ויין מלכות רב כיד המלך
ברק ג̇ פת̇ וסימנהון אם שנותי ברק חרבי ותאחז במשפט ידי לנגה ברק חניתך ויהוד ובנעבריך כתרא שוב בר נש וא̇ וברק חנית

ויאסף ה׳ וסימנהון אברהם יצחק ישמעאל יעקב אהרן ויאסף משה אל המחנה ומת בהר אשר אתה כל איש ישראל
וזרח ג׳ וסימנהון ויאמר י״י מסיני בא וזרח משעיר למו וזרח בחשך אורך ואפלתך כצהרים וזרח השמש ובא השמש

תצוּם את בניכם לשמר לעשות
את כל דברי התורה הזאת׃ כי
לא דבר רק הוא מכם כי הוא
חייכם ובדבר הזה תאריכו ימים
על האדמה אשר אתם עברים
את הירדן שמה לרשתה׃

וידבר יהוה אל משה בעצם
היום הזה לאמר׃ עלה אל הר
העברים הזה הר נבו אשר
בארץ מואב אשר על פני ירחו
וראה את ארץ כנען אשר אני
נתן לבני ישראל לאחזה׃ ומת
בהר אשר אתה עלה שמה
והאסף אל עמיך כאשר מת
אהרן אחיך בהר ההר ויאסף
אל עמיו׃ על אשר מעלתם בי
בתוך בני ישראל במי מריבת
קדש מדבר צן על אשר לא
קדשתם אותי בתוך בני ישראל׃
כי מנגד תראה את הארץ
ושמה לא תבוא אל הארץ
אשר אני נתן לבני ישראל׃

נב וסימ כלב

וזאת הברכה אשר ברך משה
איש האלהים את בני ישראל

הפטרה ויהי אחרי מות משה

לפני מותו׃ ויאמר יהוה מסיני בא
וזרח משעיר למו הופיע מהר
פארן ואתה מרבבת קדש מימינו
אשדת למו׃ אף חבב עמים כל
קדשיו בידך והם תכו לרגלך
ישא מדברתיך׃ תורה צוה לנו
משה מורשה קהלת יעקב׃ ויהי
בישרון מלך בהתאסף ראשי
עם יחד שבטי ישראל׃ יחי ראובן
ואל ימת ויהי מתיו מספר׃
וזאת ליהודה ויאמר
שמע יהוה קול יהודה ואל עמו
תביאנו ידיו רב לו ועזר מצריו
תהיה׃
וללוי אמר תמיך ואוריך לאיש
חסידך אשר נסיתו במסה
תריבהו על מי מריבה׃ האמר
לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת
אחיו לא הכיר ואת בנו לא
ידע כי שמרו אמרתך ובריתך
ינצרו׃ יורו משפטיך ליעקב
ותורתך לישראל ישימו קטורה
באפך וכליל על מזבחך׃ ברך
יהוה חילו ופעל ידיו תרצה מחץ
מתנים קמיו ומשנאיו מן יקומון׃
לבנימן אמר

דסמי׳ לג

בנו דכת׳ בנו ד׳ וסימנהון ונך אתו ואת בנו ואת כל עמו ואת אחיו לא הכיר ואת בנו לא ידע כי מרה נפש כל העם ובנו יתגרו ואספו המון חילים רבים

יקומון ז׳ וסימנהון ומשנאיו מן יקומון ואכלם ואמחצם יחיו מתיך נבלתי יקומון יקומון עדי חמס ורבו ובן קדמוהי יקומון עשרה מלכין יקומון מן ארעא וחבריה דבתריה

ידיד יהוה ישכן לבטח עליו חפף
עליו כל היום ובין כתפיו שכן ׃
וליוסף אמר
מברכת יהוה ארצו ממגד שמים
מטל ומתהום רבצת תחת׃ וממגד
תבואת שמש וממגד גרש ירחים׃
ומראש הררי קדם וממגד גבעות
עולם׃ וממגד ארץ ומלאה ורצון
שכני סנה תבואתה לראש יוסף
ולקדקד נזיר אחיו׃ בכור שורו
הדר לו וקרני ראם קרניו בהם
עמים ינגח יחדו אפסי ארץ והם
רבבות אפרים והם אלפי מנשה׃
ולזבולן אמר
שמח זבולן בצאתך ויששכר
באהליך׃ עמים הר יקראו שם
יזבחו זבחי צדק כי שפע ימים
יינקו ושפוני טמוני חול׃
ולגד אמר ברוך מ
מרחיב גד כלביא שכן וטרף
זרוע אף קדקד׃ וירא ראשית
לו כי שם חלקת מחקק ספון׃
ויתא ראשי עם צדקת יהוה
עשה ומשפטיו עם ישראל׃
ולדן אמר דן גור
אריה יזנק מן הבשן׃ ולנפתלי

אמר נפתלי שבע רצון ומלא
ברכת יהוה ים ודרום ירשה׃
ולאשר אמר
ברוך מבנים אשר יהי רצוי אחיו
וטבל בשמן רגלו׃ ברזל ונחשת
מנעליך וכימיך דבאך׃ אין כאל
ישרון רכב שמים בעזרך ובגאותו
שחקים׃ מענה אלהי קדם
ומתחת זרעת עולם ויגרש מפניך
אויב ויאמר השמד׃ וישכן
ישראל בטח בדד עין יעקב
אל ארץ דגן ותירוש אף שמיו
יערפו טל׃ אשריך ישראל מי
כמוך עם נושע ביהוה מגן עזרך
ואשר חרב גאותך ויכחשו
איביך לך ואתה על במותימו
תדרך׃ ויעל משה לד
מערבת מואב אל הר נבו ראש
הפסגה אשר על פני ירחו ויראהו
יהוה את כל הארץ את הגלעד
עד דן׃ ואת כל נפתלי ואת ארץ
אפרים ומנשה ואת כל ארץ
יהודה עד הים האחרון׃ ואת
הנגב ואת הככר בקעת ירחו
עיר התמרים עד צער׃ ויאמר
יהוה אליו זאת הארץ אשר

179

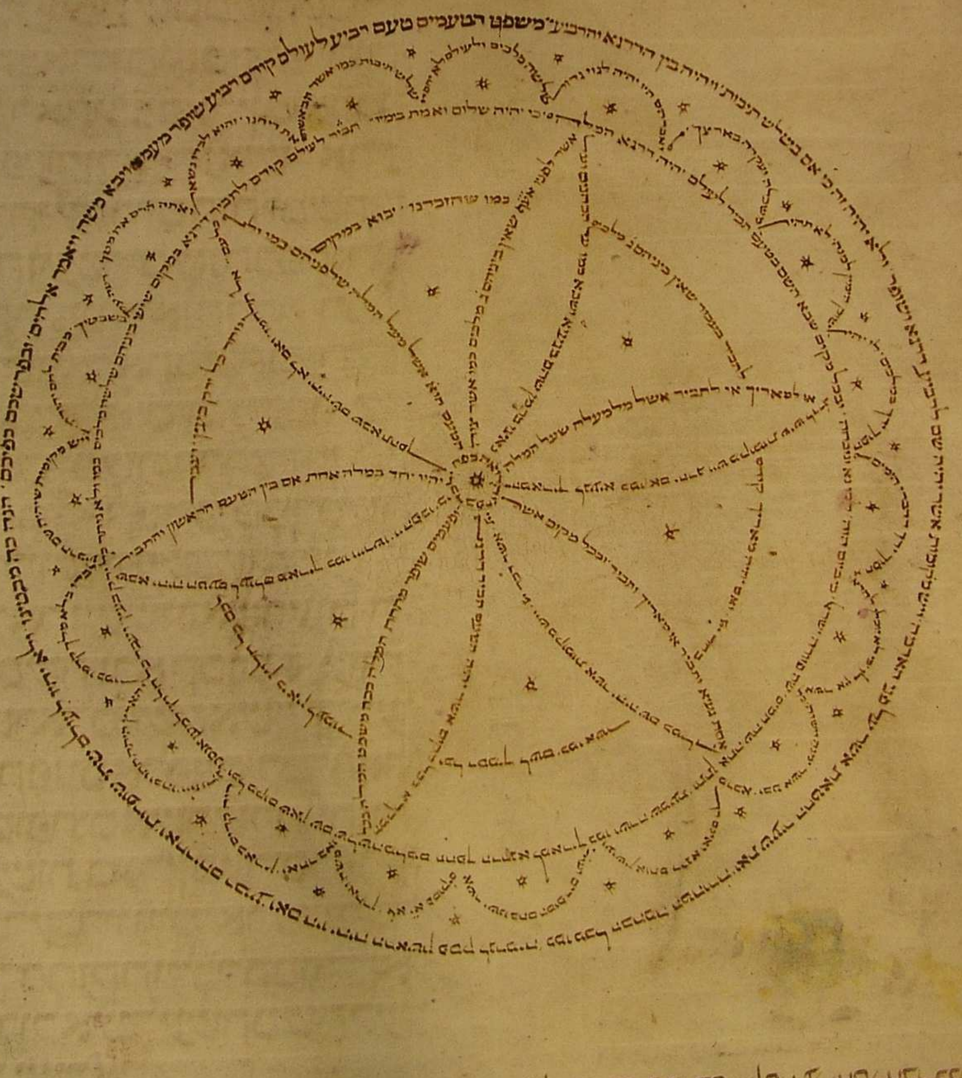
והמופתים ב׳ מל׳ בתו׳ וסימנהון או הנסה אלהים לבוא לקחת לו גוי׳ לכל האתת והמופתים אשר שלחו יי׳

נשבעתי לאברהם ליצחק
וליעקב לאמר לזרעך אתננה
הראיתיך בעיניך ושמה לא
תעבר׃ וימת שם משה עבד
יהוה בארץ מואב על פי יהוה׃
ויקבר אתו בגי בארץ מואב מול
בית פעור ולא ידע איש את
קברתו עד היום הזה׃ ומשה בן
מאה ועשרים שנה במתו לא
כהתה עינו ולא נס לחה׃ ויבכו
בני ישראל את משה בערבת
מואב שלשים יום ויתמו ימי
בכי אבל משה׃ ויהושע בן נון
מלא רוח חכמה כי סמך משה
את ידיו עליו וישמעו אליו בני
ישראל ויעשו כאשר צוה יהוה
את משה׃ ולא קם נביא עוד
בישראל כמשה אשר ידעו
יהוה פנים אל פנים׃ לכל האתת
והמופתים אשר שלחו יהוה
לעשות בארץ מצרים לפרעה
ולכל עבדיו ולכל ארצו׃ ולכל
היד החזקה ולכל המורא
הגדול אשר עשה משה לעיני
כל ישראל׃ מא׳ וסימן גאואל

חזק

הגדול ח׳ מל׳ בתו׳ וסימנהון אחי יפת הגדול והכהן הגדול מאחיו וגבול ים והיה לכם הים וגם מחרב ידך עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה היה כדבר הגדול מה חרי ולכל היד החזקה׃

ואלה הרגושים נאים להם טעם עד יבוא ויורה צדק׳ כנ֗אה גאה׳ מי כמוך נאדר׳ ידמו כאבן׳ עם זו גאלת׳ ושמת

מרכר׳ נלאיתי כלכל׳ וחכמת כחכמת אלהין׳ שבכא פסנתרין׳ אדרגוריא גדבריא׳ הלא כברכמיש כלנו׳ הלא רגעת׳

פלוגתות בן אשר ובן נפתלי שנפלגו בתוך התורה

בן אשר	יהי אור
בן נפתלי	יהי אור
בן אשר	ותהי תוארץ
בן נפתלי	ותהי תוארץ
בן אשר	מכל עץ הגן
בן נפתלי	מכל עץ הגן
בן אשר	בעצבון תאכלנה
בן נפתלי	בעצבון תאכלנה
בן אשר	אשר בראתי
בן נפתלי	אשר בראתי
בן אשר	התהלך נח
בן נפתלי	התהלך נח
בן אשר	וימח את כל
בן נפתלי	וימח את כל
בן אשר	ובכל רגי הים
בן נפתלי	ובכל רגי הים

בן אשר	וימצאו בקיעה
בן נפתלי	וימצאו בקעה
בן אשר	ויאהל עד
בן נפתלי	ויאהל עד
בן אשר	ויהי כהוציאם
בן נפתלי	ויהי כהוציאם
בן אשר	את בן הגר
בן נפתלי	את בן הגר
בן אשר	גר ותישב
בן נפתלי	גר ותישב
בן אשר	לא ארני שמעני
בן נפתלי	לא ארני שמעני
בן אשר	ואת הצמידים
בן נפתלי	ואת הצמידים
בן אשר	תשב הנערה
בן נפתלי	תשב הנערה
בן אשר	כי עתה
בן נפתלי	כי עתה
בן אשר	קללתך בני
בן נפתלי	קללתך בני
בן אשר	ויתן לך האלהים
בן נפתלי	ויתן לך האלהים

עשר נתקים ארבעה מנין מפיקים ושמנה

בן אשר	וישתחוו לך	בן אשר	וליוסף ילד
בן נפתלי	וישתחוו לך	בן נפתלי	וליוסף ילד
בן אשר	ויעקבני זה	בן אשר	את כל אשר
בן נפתלי	ויעקבני זה	בן נפתלי	את כל אשר
בן אשר	ועל חרבך	בן אשר	בהתחננו
בן נפתלי	ועל חרבך	בן נפתלי	בהתחננו
בן אשר	ויבא יעקב מן	בן אשר	כמרגלים
בן נפתלי	ויבא יעקב מן	בן נפתלי	כמרגלים
בן אשר	יששכר	בן אשר	היש לכם
בן נפתלי	יששכר	בן נפתלי	היש לכם
בן אשר	וכל שה חום	בן אשר	אל עבדך
בן נפתלי	וכל שה חום	בן נפתלי	אל עבדך
בן אשר	ויתנכלו אתו	בן אשר	על צוארי בנימן
בן נפתלי	ויתנכלו אתו	בן נפתלי	על צוארי בנימן
בן אשר	וירעאונן	בן אשר	ימנה וישוה
בן נפתלי	וירעאונן	בן נפתלי	ימנה וישוה
בן אשר	יפה תאר	בן אשר	ובני דן חשים
בן נפתלי	יפה תאר	בן נפתלי	ובני דן חשים
בן אשר	את כל מאומה	בן אשר	לבית יעקב
בן נפתלי	את כל מאומה	בן נפתלי	לבית יעקב
בן אשר	ויקרא פרעה שם	בן אשר	יהיה לעם
בן נפתלי	ויקרא פרעה	בן נפתלי	יהיה לעם

ואלה שמות

בן אשר	ויגרשום
בן נפתלי	ויגרשום
בן אשר	להצילו מיד
בן נפתלי	להצילו מיד
בן אשר	כי לא יתן
בן נפתלי	כי לא יתן
בן אשר	ובחדר משכבך
בן נפתלי	ובחדר משכבך
בן אשר	נטה את מטך
בן נפתלי	נטה את מטך
בן אשר	כי אם אינך
בן נפתלי	כי אם אינך
בן אשר	כי השעורה
בן נפתלי	כי השעורה
בן אשר	לכו נא הגברים
בן נפתלי	לכו נא הגברים
בן אשר	דברו אל כל
בן נפתלי	דברו אל כל
בן אשר	כי טוב לנו
בן נפתלי	כי טוב לנו

בן אשר	ויאמינו
בן נפתלי	ויאמינו
בן אשר	אז ישיר
בן נפתלי	אז ישיר
בן אשר	ואנוהו
בן נפתלי	ואנוהו
בן אשר	עם זו גאלת
בן נפתלי	עם זו גאלת
בן אשר	ותטעמו
בן נפתלי	ותטעמו
בן אשר	כל המחלה
בן נפתלי	כל המחלה
בן אשר	אמר אל כל
בן נפתלי	אמר אל כל
בן אשר	על הצור
בן נפתלי	על הצור
בן אשר	או ירה יירה
בן נפתלי	או ירה יירה
בן אשר	לא יהיה לך
בן נפתלי	לא יהיה לך
בן אשר	כי יגנב איש
בן נפתלי	כי יגנב איש

בן אשר	על כל דבר
בן נפתלי	על כל דבר
בן אשר	כן תעשה
בן נפתלי	כן תעשה
בן אשר	לא אגרשנו
בן נפתלי	לא אגרשנו
בן אשר	ויחזו את
בן נפתלי	ויחזו את
בן אשר	ונתת על
בן נפתלי	ונתת על
בן אשר	ואת שמות
בן נפתלי	ואת שמות
בן אשר	לכהנו לי
בן נפתלי	וכהנו לי
בן אשר	או בגשתם
בן נפתלי	או בגשתם
בן אשר	וקנמן בשם
בן נפתלי	וקנמן בשם
בן אשר	ארבה את
בן נפתלי	ארבה את
בן אשר	כי פרעה
בן נפתלי	כי פרעה

בן אשר	ויאמר משה א
בן נפתלי	אל כל עדת בנ
בן אשר	את התכלת
בן נפתלי	את התכלת
בן אשר	ויקרא משה
בן נפתלי	אל בצלאל
בן אשר	אשר על
בן	אשר על
בן	חמש אמות
בן נפ	חמש אמות
בן אשר	את כל כלי
בן נפתלי	את כל כלי
בן אשר	ומן התכלת
בן נפתלי	ומן התכלת
בן אשר	מטבעותיו
בן נפתלי	מטבעותיו
בן אשר	ואת האבנט
בן נפתלי	ואת האבנט

ספר ויקרא

בן אשר	ומן הרם
בן נפתלי	ומן הרם

בן אשר	ומכנסי בד
בן נפתלי	ומכנסי בד
בן אשר	וכל אשר יפל
בן נפתלי	וכל אשר יפל
בן אשר	כי אני ײ המעלה
בן נפתלי	כי אני ײ המעלה
בן אשר	בעור הבשר
בן נפתלי	בעור הבשר
בן אשר	אומן השתי
בן נפתלי	אומן השתי
בן אשר	את עץ הארז
בן נפתלי	את עץ הארז
בן אשר	אם על המשכן
בן נפתלי	אם על המשכן
בן אשר	ואשת עמיתך
בן נפתלי	ואשת עמיתך
בן אשר	ומזרעך לא
בן נפתלי	ומזרעך לא
בן אשר	אל כל ערת
בן נפתלי	אל כל ערת
בן אשר	מות יומת
בן נפתלי	מות יומת

בן אשר	או בת אמו
בן נפתלי	או בת אמו
בן אשר	שתים שני
בן נפתלי	שתים שני
בן אשר	תשבתו שבתכם
בן נפתלי	תשבתו שבתכם
בן אשר	את מועדי
בן נפתלי	את מועדי
בן אשר	והיתה שבת
בן נפתלי	והיתה שבת
בן אשר	ולבהמתך
בן נפתלי	ולבהמתך
בן אשר	את כספך
בן נפתלי	את כספך
בן אשר	כי עבדי הם
בן נפתלי	כי עבדי הם
בן אשר	ואם מעט
בן נפתלי	ואם מעט
בן אשר	וכל ערכך
בן נפתלי	וכל ערכך

במדבר סיני

בן אשר	ואסמך הוא
בן נפתלי	ואסמך הוא
בן אשר	ויתילדו על
בן נפתלי	ויתילדו על
בן אשר	בן חנו לדגליהם
בן נפתלי	בן חנו לדגליהם
בן אשר	אשר על
בן נפתלי	אשר על
בן אשר	וכלה אהרן
בן נפתלי	וכלה אהרן
בן אשר	ופקדת
בן נפתלי	ופקדת
בן אשר	המים המאררים
בן נפתלי	המים המאררים
בן אשר	ונזרעה זרע
בן נפתלי	ונזרעה זרע
בן אשר	בן עשו להם
בן נפתלי	בן עשו להם
בן אשר	ובערב יהיה
בן נפתלי	ובערב יהיה
בן אשר	ובהאריך
בן נפתלי	ובהאריך

בן אשר	אספה לי
בן נפתלי	אספה לי
בן אשר	והתיצבו
בן נפתלי	והתיצבו
בן אשר	אם אתכל
בן נפתלי	אם אתכל
בן אשר	ויאסף
בן נפתלי	ויאסף
בן אשר	אם יהיה
בן נפתלי	אם יהיה
בן אשר	הבמחנים
בן נפתלי	הבמחנים
בן אשר	הישבה עץ
בן נפתלי	הישבה עץ
בן אשר	ואל כל עדת
בן נפתלי	ואל כל עדת
בן אשר	וכל מנאצי
בן נפתלי	וכל מנאצי
בן אשר	ויתאבלו
בן נפתלי	ויתאבלו
בן אשר	כי העמלקי
בן נפתלי	כי העמלקי

ברוכה אתחיל לכתוב נוסחה של אותיות התורה

בן אשר	ויכתוס׳	בן אשר	ויקרא שם׳
בן נפתלי	ויכתוס׳	בן נפתלי	ויקרא שם׳
בן אשר	או אשר	בן אשר	לסכב לפגע
בן נפתלי	או אשר׳	בן נפתלי	לסכב לפגע
בן אשר	ויעשו כל׳	בן אשר	ולא נתן סיחן׳
בן נפתלי	ויעשו כל׳	בן נפתלי	ולא נתן סיחן״
בן אשר	בן אהרן׳	בן אשר	אשר על הנהר
בן נפתלי	בן אהרן״	בן נפתלי	אשר על הנהר
בן אשר	זה יהיה לך	בן אשר	וידברו אליו״
בן נפתלי	זה יהיה לך״	בן נפתלי	וידברו אליו״
בן אשר	ואת בכור׳	בן אשר	וקבנו לי
בן נפתלי	ואת בכור״	בן נפתלי	וקבנו לי׳
בן אשר	לך ולזרעך׳	בן אשר	מה פעל אל׳
בן נפתלי	לך ולזרעך״	בן נפתלי	מה פעל אל׳
בן אשר	והיתה לערת	בן אשר	כי אם יהיה׳
בן נפתלי	והיתה לערת	בן נפתלי	כי אם יהיה״
בן אשר	הוא יתחטא בו	בן אשר	ויאמר משה אל
בן נפתלי	הוא יתחטא בו	בן נפתלי	אל שפטי״
בן אשר	אין צמיר׳	בן אשר	פינחס בן
בן נפתלי	אין צמיר״	בן נפתלי	פינחס בן׳
בן אשר	הכנעני׳	בן אשר	את השמ׳
בן נפתלי	הכנעני׳	בן נפתלי	את השבי׳

חמשה ספרי שנים כותבות ומתחלפות תלים

בן אשר	העשה הרע	בן אשר	עד אשר אעבר׳
בן נפתלי	העשה הרע	בן נפתלי	עד אשר אעבר״
בן אשר	והיתה	בן אשר	ונחרם את
בן נפתלי	והיתה ״	בן נפתלי	ונחרם״
בן אשר	ואת נכו	בן אשר	את גדלך׳
בן נפתלי	ואת נכו׳	בן נפתלי	את גדלך״
בן אשר	ממחרת׳	בן אשר	אשר יעשה
בן נפתלי	ממחרת״	בן נפתלי	יעשה כמעשיך״
בן אשר	מות יומת׳	בן אשר	כי לא תעבר״
בן נפתלי	מות יומת״	בן נפתלי	כי לא תעבר
בן אשר	את נחלת׳	בן אשר	את הדברים׳
בן נפתלי	את נחלת׳	בן נפתלי	את הדברים״
בן אשר	טוב הדבר״	בן אשר	והיה כי יביאך
בן נפתלי	טוב הדבר״	בן נפתלי	והיה כי יביאך״
בן אשר	לא תערצון ולא	בן אשר	ונשל גוים׳
בן נפתלי	לא תערצון	בן נפתלי	ונשל גוים׳
בן אשר	אנחנו נעלה	בן אשר	שמר הברית
בן נפתלי	נעלה ונלחמנו	בן נפתלי	שמר הברית׳
בן אשר	ויכתו אותם׳	בן אשר	והיה עקב׳
בן נפתלי	ויכתו אותם	בן נפתלי	והיה עקב״
בן אשר	ויהי כאשר׳	בן אשר	בלבבך התשמר
בן נפתלי	ויהי כאשר״	בן נפתלי	בלבבך התשמר

בן אשר	את תאמר בלבבך
בן נפתלי	את תאמר בלבבך
בן אשר	עם גדול ורם
בן נפתלי	עם גדול ורם
בן אשר	למן היום אשר
בן נפתלי	למן היום אשר
בן אשר	ויכתב על
בן נפתלי	ויכתב על
בן אשר	תשתה מים
בן נפתלי	תשתה מים
בן אשר	ובלכתך ובשכבך
בן נפתלי	ובלכתך ובשכבך
בן אשר	את גבולך
בן נפתלי	את גבולך
בן אשר	ליראה את יי
בן נפתלי	ליראה את
בן אשר	בישר׳ ביזר
בן נפתלי	בישר׳ ביזר
בן אשר	אשר תשאלך
בן נפתלי	אשר תשאלך
בן אשר	בתתך לו כי
בן נפתלי	בתתך לו כי

בן אשר	על ממלכתו
בן נפתלי	על ממלכתו
בן אשר	מערי הגוים
בן נפתלי	מערי הגוים
בן אשר	אשר פרית
בן נפתלי	אשר פרית
בן אשר	בשור ובחמור
בן נפתלי	ואם בשרה
בן אשר	והחזיק בה
בן נפתלי	והחזיק בה
בן אשר	אשר ינצל
בן נפתלי	אשר ינצל
בן אשר	כי תכלה
בן נפתלי	כי תכלה
בן אשר	את כל דברי
בן נפתלי	את כל דברי
בן אשר	למען הקים
בן נפתלי	למען הקים
בן אשר	וחרה אפי בו
בן נפתלי	וחרה אפי בו
בן אשר	אשר נשבעת
בן נפתלי	אשר נשבעת

שאומות מהם נכתבות בחקיקה תיבות אשר הם

בן אשר	את מריך
בן נפתלי	את מריך
בן אשר	הוא עשך ויכוננך
בן נפתלי	הוא עשך ויכוננך
בן אשר	ימצאהו
בן נפתלי	ימצאהו
בן אשר	אם שנותי
בן נפתלי	אם שנותי
בן אשר	והם רבבות
בן נפתלי	והם רבבות
בן אשר	יערפו טל
בן נפתלי	יערפו טל
בן אשר	ויתא ראשי
בן נפתלי	ויתא ראשי

כליקו להו פלוגתות בן אשר ובן נפתלי

אלו שמונה עשר

המלך בשעה שכתבו לו התורה יונית
אלהים ברא בראשית
אעשה אדם בצלם ובדמות
זכר ונקוביו בראו
ויכל אלהים ביום הששי
וישבת ביום השביעי
הבה ארדה ואבלה שם
ותצחק שרה בקרוביה כי באפם
הרגו שור וברצונם עקרו אבוס
וירכיבם על נושא אדם אשר
ישבו בארץ מצרים ובשאר ארצות
ובארץ גשן
וישלח את זטוטי בני ישראל
אשר חלק יי אלהיך אותם להאיר
לכל העמים
אשר לא ציויתי לאומות לעבדו
וכתבו את צעירת הרגלים ולא
כתבו לו את הארנבת לפי שאשתו
של מלך ארנבת שמה
ולא יאמר שחקו בי
היהודים וכתבו
ישם אשתי בתורה

וביתו ג וסימ איש וביתו באו ואנשיו אשר עמו וישב דוד
עם אכיש וביתו אשר ישב שם וחב ועשקו גבר וביתו ויקברוהו בביתו בגיא ... דוד

ואלה שמות

הפטרה דברי ירמיהו

בני ישראל הבאים מצרימה
את יעקב איש וביתו באו: ראובן
שמעון לוי ויהודה: יששכר
זבולן ובנימן: דן ונפתלי גד ואשר:
ויהי כל נפש יצאי ירך יעקב
שבעים נפש ויוסף היה במצרים:
וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור
ההוא: ובני ישראל פרו וישרצו
וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא
הארץ אתם:

ויקם מלך חדש על מצרים
אשר לא ידע את יוסף: ויאמר
אל עמו הנה עם בני ישראל רב
ועצום ממנו: הבה נתחכמה לו
פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה
ונוסף גם הוא על שנאינו ונלחם
בנו ועלה מן הארץ: וישימו
עליו שרי מסים למען ענתו
בסבלתם ויבן ערי מסכנות
לפרעה את פתם ואת רעמסס:
וכאשר יענו אתו כן ירבה וכן

יפרץ ויקצו מפני בני ישראל:
ויעבדו מצרים את בני ישראל
בפרך: וימררו את חייהם בעבדה
קשה בחמר ובלבנים ובכל עבדה
בשדה את כל עבדתם אשר
עבדו בהם בפרך: ויאמר מלך
מצרים למילדת העברית אשר
שם האחת שפרה ושם השנית
פועה: ויאמר בילדכן את העבריות
וראיתן על האבנים אם בן הוא
והמתן אתו ואם בת היא וחיה:
ותיראן המילדת את האלהים
ולא עשו כאשר דבר אליהן
מלך מצרים ותחיין את הילדים:
ויקרא מלך מצרים למילדת
ויאמר להן מדוע עשיתן הדבר
הזה ותחיין את הילדים: ותאמרן
המילדת אל פרעה כי לא כנשים
המצרית העברית כי חיות הנה
בטרם תבוא אלהן המילדת וילדו:
וייטב אלהים למילדת וירב
העם ויעצמו מאד: ויהי כי יראו
המילדת את האלהים ויעש
להם בתים: ויצו פרעה לכל עמו
לאמר כל הבן הילוד היארה
תשליכהו וכל הבת תחיון:

ונלחם ה פת וסימנהון הבה נתחכמה והיינו גם אנחנו אל יפלל בו אדם על יו ויצא ... ונלחם ותתרמר מלך הנגב
ולא עשו ה וסימנהון ותיראן המילדת ולא עשו חסר עם בית ירבעל על אשר לא שמעו ולא שמעו ולא עשו עמו
הבת ד וסימנהון וכל הבת תחיון עד מתי תתחמקין מה תתהללי בעמקים זב עמקך מה אעידך מה אדמה לך הבת

62

וילך איש ב׳ וסימנהון וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. וילך איש מבית לחם יהודה לגור בשדה מואב הוא ואשתו ושני בניו.
ירחים ד׳ וסימנהון ותצפנהו שלשה ירחים. ומימנד [illegible] ירחים. במספר ירחים אל יבוא. תספר ירחים תמלאנה. וידעת עת לדתנה.

ב פ

וילך איש מבית לוי ויקח את בת
לוי ותהר האשה ותלד בן ותרא
אתו כי טוב הוא ותצפנהו שלשה
ירחים ולא יכלה עוד הצפינו
ותקח לו תבת גמא ותחמרה בחמר
ובזפת ותשם בה את הילד ותשם
בסוף על שפת היאר ותתצב
אחתו מרחק לדעה מה יעשה
לו ותרד בת פרעה לרחץ על
היאר ונערתיה הלכת על יד
היאר ותרא את התבה בתוך
הסוף ותשלח את אמתה ותקחה
ותפתח ותראהו את הילד והנה
נער בכה ותחמל עליו ותאמר
מילדי העברים זה ותאמר
אחתו אל בת פרעה האלך
וקראתי לך אשה מינקת מן
העברית ותינק לך את הילד
ותאמר לה בת פרעה לכי ותלך
העלמה ותקרא את אם הילד
ותאמר לה בת פרעה היליכי
את הילד הזה והינקהו לי ואני
אתן את שכרך ותקח האשה
הילד ותניקהו ויגדל הילד
ותבאהו לבת פרעה ויהי לה לבן

ותקרא שמו משה ותאמר כי מן
המים משיתהו ויהי בימים ההם
ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא
בסבלתם וירא איש מצרי מכה
איש עברי מאחיו ויפן כה וכה וירא
כי אין איש ויך את המצרי ויטמנהו
בחול ויצא ביום השני והנה שני
אנשים עברים נצים ויאמר לרשע
למה תכה רעך ויאמר מי שמך
לאיש שר ושפט עלינו הלהרגני
אתה אמר כאשר הרגת את
המצרי ויירא משה ויאמר אכן
נודע הדבר וישמע פרעה את
הדבר הזה ויבקש להרג את משה
ויברח משה מפני פרעה וישב
בארץ מדין וישב על הבאר ולכהן
מדין שבע בנות ותבאנה ותדלנה
ותמלאנה את הרהטים להשקות
צאן אביהן ויבאו הרעים ויגרשום
ויקם משה ויושען וישק את
צאנם ותבאנה אל רעואל אביהן
ויאמר מדוע מהרתן בא היום
ותאמרן איש מצרי הצילנו מיד
הרעים וגם דלה דלה לנו וישק
את הצאן ויאמר אל בנתיו ואיו
למה זה עזבתן את האיש קראן

ולכהן ג׳ וסימנהון ולכהן מדין שבע בנות ותבאנה ותדלנה. והיה לי לאב ולכהן. והיית לנו לאב ולכהן. ויושען.
ואיו ה׳ בליש וסימנהון ויאמר אל בנתיו ואיו. אי מלך חמת. דמלכי. ותרא אויבתי ותכסה בושה. כגללו לנצח יאבד. ויגוע אדם ואיו.
מכה ה׳ פת׳ וסימנהון מכה איש עברי. מכה במטה אשר בידי. האשר שבית בחרבך. מכה עמים בעברה. וידעתם כי אני יי מכה.

לו ויאכל לחם׃ ויואל משה לשבת
את האיש ויתן את צפרה בתו
למשה׃ ותלד בן ויקרא את שמו
גרשם כי אמר גר הייתי בארץ
נכריה׃
ויהי בימים הרבים ההם וימת
מלך מצרים ויאנחו בני ישראל
מן העבדה ויזעקו ותעל שועתם
אל האלהים מן העבדה׃ וישמע
אלהים את נאקתם ויזכר אלהים
את בריתו את אברהם את יצחק
ואת יעקב׃ וירא אלהים את בני
ישראל וידע אלהים׃
ומשה היה רעה את ג
צאן יתרו חתנו כהן מדין וינהג
את הצאן אחר המדבר ויבא אל
הר האלהים חרבה׃ וירא מלאך
יהוה אליו בלבת אש מתוך
הסנה וירא והנה הסנה בער
באש והסנה איננו אכל׃ ויאמר
משה אסרה נא ואראה את
המראה הגדל הזה מדוע לא
יבער הסנה׃ וירא יהוה כי סר
לראות ויקרא אליו אלהים
מתוך הסנה ויאמר משה משה
ויאמר הנני׃ ויאמר אל תקרב

הלם של נעליך מעל רגליך כי
המקום אשר אתה עומד עליו
אדמת קדש הוא׃ ויאמר אנכי
אלהי אביך אלהי אברהם אלהי
יצחק ואלהי יעקב ויסתר משה
פניו כי ירא מהביט אל האלהים׃
ויאמר יהוה ראה ראיתי את עני
עמי אשר במצרים ואת צעקתם
שמעתי מפני נגשיו כי ידעתי את
מכאביו׃ וארד להצילו מיד
מצרים ולהעלתו מן הארץ ההוא
אל ארץ טובה ורחבה אל ארץ
זבת חלב ודבש אל מקום הכנעני
והחתי והאמרי והפרזי והחוי
והיבוסי׃ ועתה הנה צעקת בני
ישראל באה אלי וגם ראיתי את
הלחץ אשר מצרים לחצים
אתם׃ ועתה לכה ואשלחך אל
פרעה והוצא את עמי בני
ישראל ממצרים׃ ויאמר משה
אל האלהים מי אנכי כי אלך אל
פרעה וכי אוציא את בני ישראל
ממצרים׃ ויאמר כי אהיה עמך
וזה לך האות כי אנכי שלחתיך
בהוציאך את העם ממצרים
תעבדון את האלהים על ההר

אעלה ה̇ פת̇ וסימנהון בלשון תרגום אמר מלאכא לאתתיה דארונה אריך למכסיא קטרתא דירושלם
להלך ד̇ חס̇ וסימנהון ואני ידעתי כי לא יתן אתכם להלך עשכם לתתי להלך אל אל במשפט מה לעני יודע להלך נגד החיים

הזה ויאמר משה אל האלהים
הנה אנכי בא אל בני ישראל
ואמרתי להם אלהי אבותיכם
שלחני אליכם ואמרו לי מה
שמו מה אמר אלהם ויאמר
אלהים אל משה אהיה אשר
אהיה ויאמר כה תאמר לבני
ישראל אהיה שלחני אליכם
ויאמר עוד אלהים אל משה
כה תאמר אל בני ישראל יהוה
אלהי אבתיכם אלהי אברהם
אלהי יצחק ואלהי יעקב שלחני
אליכם זה שמי לעלם וזה זכרי
לדר דר לך ואספת את זקני
ישראל ואמרת אלהם יהוה
אלהי אבתיכם נראה אלי אלהי
אברהם יצחק ויעקב לאמר
פקד פקדתי אתכם ואת העשוי
לכם במצרים ואמר אעלה
אתכם מעני מצרים אל ארץ
הכנעני והחתי והאמרי והפרזי
והחוי והיבוסי אל ארץ זבת
חלב ודבש ושמעו לקלך ובאת
אתה וזקני ישראל אל מלך
מצרים ואמרתם אליו יהוה
אלהי העבריים נקרה עלינו

ועתה נלכה נא דרך שלשת ימים
במדבר ונזבחה ליהוה אלהינו
ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך
מצרים להלך ולא ביד חזקה
ושלחתי את ידי והכיתי את
מצרים בכל נפלאתי אשר א
אעשה בקרבו ואחרי כן ישלח
אתכם ונתתי את חן העם הזה
בעיני מצרים והיה כי תלכון לא
תלכו ריקם ושאלה אשה
משכנתה ומגרת ביתה כלי כסף
וכלי זהב ושמלת ושמתם על
בניכם ועל בנתיכם ונצלתם את
ד מצרים ויען משה ויאמר והן
לא יאמינו לי ולא ישמעו בקלי
כי יאמרו לא נראה אליך יהוה
ויאמר אליו יהוה מזה בידך ויאמר
מטה ויאמר השליכהו ארצה
וישלכהו ארצה ויהי לנחש
וינס משה מפניו ויאמר יהוה אל
משה שלח ידך ואחז בזנבו ע
וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה
בכפו למען יאמינו כי נראה
אליך יהוה אלהי אבתם אלהי
אברהם אלהי יצחק ואלהי
יעקב ויאמר יהוה לו עוד הבא

פקד ה̇ וחס̇ וסימנהון ויאמר יוסף אל אחיו וישבע יוסף פקד פקדתי אתכם ויקח משה את עצמות אספקר יפקדני
והן ה̇ וסימנהון והן לא יאמינו לי והן אצוה על חגב והן חלמא ופשרה והן לא ידע להוא לך והן לא [illegible]
ולא ישמעו ד̇ וסימנהון והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקלי ולא ישמעו לקל האת הראשון ולא ישמעו לקול אביהם ולא ישמעו

האתות ג׳ כת׳ כן בליש בתור׳ וסימנהון והיה אם לא יאמינו גם לשני האתות׳ עד אנה ינאצני העם הזה׳ ויוציאנו יי׳ ממצרים ביד חזקה׳
לאדם ה׳ קמ׳ וסימנהון מי שם פה לאדם לא לאדם דרכו והצרתי לאדם והלכו כעורים ויאמר לאדם׳ כמים הפנים לפנים כן לב האדם׳

נא ידך בחיקך ויבא ידו בחיקו
ויוצאה והנה ידו מצרעת כשלג
ויאמר השב ידך אל חיקך וישב
ידו אל חיקו ויוצאה מחיקו והנה
שבה כבשרו׃ והיה אם לא יאמינו
לך ולא ישמעו לקל האת
הראשון והאמינו לקל האת
האחרון׃ והיה אם לא יאמינו גם
לשני האתות האלה ולא ישמעון
לקלך ולקחת ממימי היאר וש
ושפכת היבשה והיו המים אשר
תקח מן היאר והיו לדם ביבשת׃
ויאמר משה אל יהוה בי אדני
לא איש דברים אנכי גם מתמול
גם משלשם גם מאז דברך אל
עבדך כי כבד פה וכבד לשון
אנכי׃ ויאמר יהוה אליו מי שם
פה לאדם או מי ישום אלם או
חרש או פקח או עור הלא אנכי
יהוה׃ ועתה לך ואנכי אהיה עם
פיך והוריתיך אשר תדבר׃ ויאמר
בי אדני שלח נא ביד תשלח׃
ויחר אף יהוה במשה ויאמר
הלא אהרן אחיך הלוי ידעתי
כי דבר ידבר הוא וגם הנה הוא
יצא לקראתך וראך ושמח

בלבו׃ ודברת אליו ושמת את
הדברים בפיו ואנכי אהיה עם
פיך ועם פיהו והוריתי אתכם
את אשר תעשון׃ ודבר הוא
לך אל העם והיה הוא יהיה
לך לפה ואתה תהיה לו לאלהים׃
ואת המטה הזה תקח בידך
אשר תעשה בו את האתת׃

וילך משה וישב אל יתר חתנו
ויאמר לו אלכה נא ואשובה
אל אחי אשר במצרים ואראה
העודם חיים ויאמר יתרו למשה
לך לשלום׃ ויאמר יהוה אל
משה במדין לך שב מצרים
כי מתו כל האנשים המבקשים
את נפשך׃ ויקח משה את
אשתו ואת בניו וירכבם על
החמר וישב ארצה מצרים
ויקח משה את מטה האלהים
בידו׃ ויאמר יהוה אל משה
בלכתך לשוב מצרימה ראה
כל המפתים אשר שמתי בידך
ועשיתם לפני פרעה ואני אחזק
את לבו ולא ישלח את העם׃
ואמרת אל פרעה כה אמר

תעשון יד׳ וסימנהון ודברת אליו לא תעשון אתי לא תעשון כן ליי׳ ויאמר אלהם משה ליי׳ אלהיכם ככל אשר אנחנו
עשים׳ ואצוה אתכם בעת ההוא׳ ושמרתם את דברי׳ ממני תראו ויאמר אליהם שמשון׳ ויצום לאמר ויצו להם לאמר כה תעשון ולא תאשמו׳
לקראתך ד׳ וסימנהון וגם הנה הוא יצא לקראתך׳ פן בחרב אצא לקראתך׳ כאשר הפך איש מעל מרכבתו׳ על כן יצאתי לקראתך׳

64

חתן לרגליו ד׳ פת׳ וסימנהון כי חתן דמים אתה לי׳ חתן דמים למולת׳ שמשון חתן התימני׳ כי חתן בית אחאב וז׳ וחתן המלך׳
ד׳ וסימנהון ותגע לרגליו אשר לא כרעים ממעל לרגליו׳ ויצא רשף לרגליו׳ והפיצוהו לרגליו׳ ותגע

יהוה בני בכרי ישראל׃ ואמר
אליך שלח את בני ויעבדני ותמאן
לשלחו הנה אנכי הרג את בנך
בכרך׃ ויהי בדרך במלון ויפגשהו
יהוה ויבקש המיתו׃ ותקח צפרה
צר ותכרת את ערלת בנה ותגע
לרגליו ותאמר כי חתן דמים אתה
לי׃ וירף ממנו אז אמרה חתן
דמים למולת׃
ויאמר יהוה אל אהרן לך לקראת
משה המדברה וילך ויפגשהו
בהר האלהים וישק לו׃ ויגד
משה לאהרן את כל דברי יהוה
אשר שלחו ואת כל האתת אשר
צוהו׃ וילך משה ואהרן ויאספו
את כל זקני בני ישראל׃ וידבר
אהרן את כל הדברים אשר
דבר יהוה אל משה ויעש האתת
לעיני העם׃ ויאמן העם וישמעו
כי פקד יהוה את בני ישראל
וכי ראה את ענים ויקדו וישתחוו׃
ה ואחר באו משה ואהרן ויאמרו
אל פרעה כה אמר יהוה אלהי
ישראל שלח את עמי ויחגו לי
במדבר׃ ויאמר פרעה מי יהוה
אשר אשמע בקלו לשלח את

ישראל לא ידעתי את יהוה וגם
את ישראל לא אשלח׃ ויאמרו
אלהי העברים נקרא עלינו נלכה
נא דרך שלשת ימים במדבר
ונזבחה ליהוה אלהינו פן יפגענו
בדבר או בחרב׃ ויאמר אלהם
מלך מצרים למה משה ואהרן
תפריעו את העם ממעשיו לכו
לסבלתיכם׃ ויאמר פרעה הן
רבים עתה עם הארץ והשבתם
אתם מסבלתם׃ ויצו פרעה ביום
ההוא את הנגשים בעם ואת
שטריו לאמר׃ לא תאספון לתת
תבן לעם ללבן הלבנים כתמול
שלשם הם ילכו וקששו להם
תבן׃ ואת מתכנת הלבנים אשר
הם עשים תמול שלשם תשימו
עליהם לא תגרעו ממנו כי
נרפים הם על כן הם צעקים
לאמר נלכה נזבחה לאלהינו׃
תכבד העבדה על האנשים
ויעשו בה ואל ישעו בדברי שקר׃
ויצאו נגשי העם ושטריו ויאמרו
אל העם לאמר כה אמר פרעה
אינני נתן לכם תבן׃ אתם לכו קחו
לכם תבן מאשר תמצאו כי אין

ויאמר פרעה ג׳ בטע׳ זקף וסימנהון ויאמר פרעה אל יוסף לאמר ויאמר פרעה כי ... ויאמר פרעה הן רבים עתה עם הארץ
הלבנים ג׳ וסימנהון לא תאספון לתת תבן לעם ואת מתכנת הלבנים אשר הם ומקטרים על הלבנים
ויעשו ג׳ רפ׳ וסימנהון תכבד העבדה על האנשים ויעשו בה וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו ויעשו בני ישראל
המסח׳

ויפץ ג׳ רפי׳ וסימנהון ויפץ ית אתם משם על פני כל הארץ ויפץ העם בכל ארץ מצרים ויפץ העם מעלי

נתן ד׳ קמ׳ וסימנהון תבן אין נתן לעבדיך להמו נתן מימיו נאמנים בתוך חללים נתן ויתנהו ית אלהי ביד מלך ארם

נגרע מעבדתכם דבר׃ ויפץ העם
בכל ארץ מצרים לקשש קש
לתבן׃ והנגשים אצים לאמר
כלו מעשיכם דבר יום ביומו
כאשר בהיות התבן׃ ויכו שטרי
בני ישראל אשר שמו עלהם
נגשי פרעה לאמר מדוע לא
כליתם חקכם ללבן כתמול
שלשם גם תמול גם היום׃ ויבאו
שטרי בני ישראל ויצעקו אל
פרעה לאמר למה תעשה כה
לעבדיך׃ תבן אין נתן לעבדיך
ולבנים אמרים לנו עשו והנה
עבדיך מכים וחטאת עמך׃
ויאמר נרפים אתם נרפים על
כן אתם אמרים נלכה נזבחה
ליהוה׃ ועתה לכו עבדו ותבן
לא ינתן לכם ותכן לבנים תתנו׃
ויראו שטרי בני ישראל אתם
ברע לאמר לא תגרעו מלבניכם
דבר יום ביומו׃ ויפגעו את משה
ואת אהרן נצבים לקראתם
בצאתם מאת פרעה׃ ויאמרו
אלהם ירא יהוה עליכם וישפט
אשר הבאשתם את ריחנו
בעיני פרעה ובעיני עבדיו לתת

חרב בידם להרגנו׃ וישב משה
אל יהוה ויאמר אדני למה
הרעתה לעם הזה למה זה
שלחתני׃ ומאז באתי אל פרעה
לדבר בשמך הרע לעם הזה
ו והצל לא הצלת את עמך׃ ויאמר
יהוה אל משה עתה תראה אשר
אעשה לפרעה כי ביד חזקה
ישלחם וביד חזקה יגרשם
מארצו׃ קכ״ד וסימ׳ מעדי **פרש** וידבר
אלהים אל משה ויאמר אליו
אני יהוה׃ וארא אל אברהם
אל יצחק ואל יעקב באל שדי
ושמי יהוה לא נודעתי להם׃
וגם הקמתי את בריתי אתם לתת
להם את ארץ כנען את ארץ
מגריהם אשר גרו בה׃ וגם אני
שמעתי את נאקת בני ישראל
אשר מצרים מעבדים אתם
ואזכר את בריתי׃ לכן אמר לבני
ישראל אני יהוה והוצאתי אתכם
מתחת סבלת מצרים והצלתי
אתכם מעבדתם וגאלתי אתכם
בזרוע נטויה ובשפטים גדלים׃
ולקחתי אתכם לי לעם והייתי
לכם לאלהים וידעתם כי אני

הפטרה בקבצו ביחזקא

ירא ה׳ ד׳ מלע׳ וא׳ מלר׳ וסימנהון ועתה ירא פרעה דין מלר׳ ירא ית עליכם וישפט ירא אלהי אבותינו ויוכח אל ירא כפלגות נהרי

נחל דבש וחמאה וכמותו אבר ירא ית וידרש

בזרוע ג׳ מל׳ ב׳ לע׳ בתו׳ וסימנהון וגאלתי אתכם בזרוע נטויה או הנסה אלהים לבוא לקחת לו גוי וטרף זרוע אף קדקד

עתה תראה ב׳ וסימנהון עתה תראה אשר אעשה היקרך דברי אם לא

מורשה ב מל בתו וסימנהון ונתתי אתה לכם מורשה אני יי תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב מקצר ל וחס
ויצום ד וסימנהון ויצום אל בני ישראל ואחרי כן נגשו כל בני ישראל ויצום לאמר זה הדבר ויכרת יי אתם ברית

יהוה אלהיכם המוציא אתכם
מתחת סבלות מצרים: והבאתי
אתכם אל הארץ אשר נשאתי
את ידי לתת אתה לאברהם
ליצחק וליעקב ונתתי אתה
לכם מורשה אני יהוה: וידבר
משה כן אל בני ישראל ולא
שמעו אל משה מקצר רוח
ומעבדה קשה:
וידבר יהוה אל משה לאמר:
בא דבר אל פרעה מלך מצרים
וישלח את בני ישראל מארצו:
וידבר משה לפני יהוה לאמר
הן בני ישראל לא שמעו אלי
ואיך ישמעני פרעה ואני ערל
שפתים:
וידבר יהוה אל משה ואל אהרן
ויצום אל בני ישראל ואל פרעה
מלך מצרים להוציא את בני
ישראל מארץ מצרים:
אלה ראשי בית
אבתם בני ראובן בכר ישראל
חנוך ופלוא חצרן וכרמי אלה
משפחת ראובן: ובני שמעון
ימואל וימין ואהד ויכין וצחר
ושאול בן הכנענית אלה

משפחת שמעון: ואלה שמות
בני לוי לתלדתם גרשון וקהת
ומררי ושני חיי לוי שבע ושלשים
ומאת שנה: בני גרשון לבני
ושמעי למשפחתם: ובני קהת
עמרם ויצהר וחברון ועזיאל
ושני חיי קהת שלש ושלשים
ומאת שנה: ובני מררי מחלי
ומושי אלה משפחת הלוי
לתלדתם: ויקח עמרם את
יוכבד דדתו לו לאשה ותלד
לו את אהרן ואת משה ושני
חיי עמרם שבע ושלשים ומאת
שנה: ובני יצהר קרח ונפג וזכרי:
ובני עזיאל מישאל ואלצפן
וסתרי: ויקח אהרן את אלישבע
בת עמינדב אחות נחשון לו
לאשה ותלד לו את נדב ואת
אביהוא את אלעזר ואת איתמר:
ובני קרח אסיר ואלקנה ואביאסף
אלה משפחת הקרחי: ואלעזר
בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל
לו לאשה ותלד לו את פינחס
אלה ראשי אבות הלוים
למשפחתם: הוא אהרן ומשה
אשר אמר יהוה להם הוציאו

וידבר יי אל משה ואל אהרן יא דסמי וסימנהון ויצום אל בני ישראל דברו אל בני ישראל זאת החיה אדם כי יהיה בעור
בשרו כי תבאו אל ארץ כנען כי יהיה זב מבשרו איש על דגלו באתת לבית אבתם נשא את ראש בני קהת אל תכריתו את שבט משפחת הקהתי
עד מתי לעדה הרעה הזאת הבדלו מתוך העדה הזאת זאת חקת התורה דפרה אדמה ובני קרח ב וסימ אסיר ואלקנה ובני קרח לא מתו

אהרן דיק׳ למשה ד׳ וסימנהון ותלד לו את אהרן ואת משה הוא אהרן ומשה ואלה תולדת אהרן ומשה ובני עמרם אהרן ומשה׳

הן אני ד׳ וסימנהון הן אני ערל שפתים הן אני שארתי לבדי הן אני עץ יבש הן אני כפיך לאל מחמר קרצתי גם אני

את בני ישראל מארץ מצרים
על צבאתם׃ הם המדברים אל
פרעה מלך מצרים להוציא
את בני ישראל ממצרים הוא
משה ואהרן׃ ויהי ביום דבר
יהוה אל משה בארץ מצרים׃
וידבר יהוה אל
משה לאמר אני יהוה דבר
אל פרעה מלך מצרים את
כל אשר אני דבר אליך׃ ויאמר
משה לפני יהוה הן אני ערל
שפתים ואיך ישמע אלי פרעה׃

ויאמר יהוה אל משה ראה ז
נתתיך אלהים לפרעה ואהרן
אחיך יהיה נביאך׃ אתה תדבר
את כל אשר אצוך ואהרן אחיך
ידבר אל פרעה ושלח את בני
ישראל מארצו׃ ואני אקשה
את לב פרעה והרביתי את
אתתי ואת מופתי בארץ מצרים׃
ולא ישמע אלכם פרעה ונתתי
את ידי במצרים והוצאתי את
צבאתי את עמי בני ישראל
מארץ מצרים בשפטים גדלים׃
וידעו מצרים כי אני יהוה בנטתי

את ידי על מצרים והוצאתי את
בני ישראל מתוכם׃ ויעש משה
ואהרן כאשר צוה יהוה אתם כן
עשו׃ ומשה בן שמנים שנה
ואהרן בן שלש ושמנים שנה
בדברם אל פרעה׃
ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן
לאמר׃ כי ידבר אלכם פרעה
לאמר תנו לכם מופת ואמרת אל
אהרן קח את מטך והשלך לפני
פרעה יהי לתנין׃ ויבא משה
ואהרן אל פרעה ויעשו כן כאשר
צוה יהוה וישלך אהרן את
מטהו לפני פרעה ולפני עבדיו
ויהי לתנין׃ ויקרא גם פרעה
לחכמים ולמכשפים ויעשו גם
הם חרטמי מצרים בלהטיהם
כן׃ וישליכו איש מטהו ויהיו
לתנינם ויבלע מטה אהרן את
מטתם׃ ויחזק לב פרעה ולא טו
שמע אלהם כאשר דבר יהוה׃
ויאמר יהוה אל
משה כבד לב פרעה מאן לשלח
העם׃ לך אל פרעה בבקר הנה
יצא המימה ונצבת לקראתו
על שפת היאר והמטה אשר

אלכם ז׳ חס בתו׳ וסימנהון הוא אשר דברתי אלכם ולא ישמע אלכם פרעה כי ידבר אלכם פרעה לא אוכל לבדי באתם עד הר האמרי

תנין לתנין ח׳ בליש וסימנהון כי ידבר אלכם פרעה וישלך אהרן את מטהו המחצבת רהב והרג את התנין אשר בים בלענו כתנין

66

ויאמר ׳יא׳ יב בטע בספ וסימנהון מי שם פה לאדם על נהרתם על יאריהם הנה יוצא המימה דערב ויהי ברד בכל ארץ מצרים נטה
ידך על ארץ מצרים בארבה ויהי חשך על ארץ מצרים עוד נגע אחד אביא על פרעה עבר לפני העם כתב זאת זכרון בעב הענן כי לא אעלה בקרבך

נהפך לנחש תקח בידך ואמרת
אליו יהוה אלהי העברים שלחני
אליך לאמר שלח את עמי
ויעבדני במדבר והנה לא שמעת
עד כה כה אמר יהוה בזאת תדע
כי אני יהוה הנה אנכי מכה
במטה אשר בידי על המים
אשר ביאר ונהפכו לדם והדגה
אשר ביאר תמות ובאש היאר
ונלאו מצרים לשתות מים מן
היאר ויאמר
יהוה אל משה אמר אל אהרן
קח מטך ונטה ידך על מימי
מצרים על נהרתם על יאריהם
ועל אגמיהם ועל כל מקוה
מימיהם ויהיו דם והיה דם בכל
ארץ מצרים ובעצים ובאבנים
ויעשו כן משה ואהרן כאשר
צוה יהוה וירם במטה ויך את
המים אשר ביאר לעיני פרעה
ולעיני עבדיו ויהפכו כל המים
אשר ביאר לדם והדגה אשר
ביאר מתה ויבאש היאר ולא
יכלו מצרים לשתות מים מן
היאר ויהי הדם בכל ארץ מצרים
ויעשו כן חרטמי מצרים בלטיהם

ויחזק לב פרעה ולא שמע אלהם
כאשר דבר יהוה ויפן פרעה ויבא
אל ביתו ולא שת לבו גם לזאת
ויחפרו כל מצרים סביבת היאר
מים לשתות כי לא יכלו לשתת
ממימי היאר וימלא שבעת ימים
אחרי הכות יהוה את היאר

ויאמר יהוה אל משה בא אל פרעה
ואמרת אליו כה אמר יהוה שלח
את עמי ויעבדני ואם מאן אתה
לשלח הנה אנכי נגף את כל גבולך
בצפרדעים ושרץ היאר צפרדעים
ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך
ועל מטתך ובבית עבדיך ובעמך
ובתנוריך ובמשארותיך ובכה
ובעמך ובכל עבדיך יעלו
הצפרדעים ויאמר יהוה אל ח
משה אמר אל אהרן נטה את
ידך במטך על הנהרת על היארים
ועל האגמים והעל את הצפרדעים
על ארץ מצרים ויט אהרן את
ידו על מימי מצרים ותעל הצפרדע
ותכס את ארץ מצרים ויעשו כן
החרטמים בלטיהם ויעלו את
הצפרדעים על ארץ מצרים

וירם ח וסימנהון וירם במטה ויך את המים וירם משה את ידו ויך את הסלע וירם הטבח את השוק והעליה וירם את אררת
אליהו וירם יד במלך וירם יאשיהו לבני העם וירם ימינו ושמאלו אל השמים וירם קרן לעמו ובכה ג מל וסי ובכה ובעמך כי בכה ארוץ גדוד דשמואל
והעל ב וסימנהון והעל את הצפרדעים על ארץ מצרים והעל אתם הר ההר ובתנוריך ל ומל ובמשארותיך ל

ויסר ג׳ רפי׳ וסימנהון ויסר הצפרדעים ממני ומעמי· ויסר מעלי רק את המות הזה· ויסר מעלינו את הנחש ויתפלל משה·
ולעבדיך ג׳ וסימנהון למתי אעתיר לך ולעבדיך ולעמך· ארנן מקנה הוא ולעבדיך· מקנה מה חטאתי לך ולעבדיך ולעם הזה·

ויקרא פרעה למשה ולאהרן
ויאמר העתירו אל יהוה ויסר
הצפרדעים ממני ומעמי ואשלחה
את העם ויזבחו ליהוה ויאמר
משה לפרעה התפאר עלי למתי
אעתיר לך ולעבדיך ולעמך
להכרית הצפרדעים ממך ומבתיך
רק ביאר תשארנה ויאמר למחר
ויאמר כדברך למען תדע כי אין
כיהוה אלהינו וסרו הצפרדעים
ממך ומבתיך ומעבדיך ומעמך
רק ביאר תשארנה ויצא משה
ואהרן מעם פרעה ויצעק משה
אל יהוה על דבר הצפרדעים
אשר שם לפרעה ויעש יהוה
כדבר משה וימתו הצפרדעים
מן הבתים מן החצרת ומן השדת
ויצברו אתם חמרם חמרם
ותבאש הארץ וירא פרעה כי
היתה הרוחה והכבד את לבו
ולא שמע אלהם כאשר דבר
יהוה סתו
ויאמר יהוה אל משה אמר אל
אהרן נטה את מטך והך את
עפר הארץ והיה לכנם בכל
ארץ מצרים ויעשו כן ויט

אהרן את ידו במטהו ויך את עפר
הארץ ותהי הכנם באדם ובבהמה
כל עפר הארץ היה כנים בכל
ארץ מצרים ויעשו כן החרטמים
בלטיהם להוציא את הכנים ולא
יכלו ותהי הכנם באדם ובבהמה
ויאמרו החרטמם אל פרעה
אצבע אלהים הוא ויחזק לב
פרעה ולא שמע אלהם כאשר
דבר יהוה סתו
ויאמר יהוה אל משה השכם
בבקר והתיצב לפני פרעה הנה
יוצא המימה ואמרת אליו כה
אמר יהוה שלח עמי ויעבדני
כי אם אינך משלח את עמי הנני
משליח בך ובעבדיך ובעמך
ובבתיך את הערב ומלאו בתי
מצרים את הערב וגם האדמה
אשר הם עליה והפליתי ביום
ההוא את ארץ גשן אשר עמי
עמד עליה לבלתי היות שם ערב
למען תדע כי אני יהוה בקרב
הארץ ושמתי פדת בין עמי
ובין עמך למחר יהיה האת הזה
ויעש יהוה כן ויבא ערב כבד
ביתה פרעה ובית עבדיו ובכל

יוצא ט׳ מל׳ וסימנהון הנה יוצא המימה דערב· כחצת הלילה אני יוצא· ויריחו סגרת ומסגרת· ויבא המלך דוד עד בחורים· הנה אנכי
ישראל ויהודה אוהב· ויראו השמרים איש יוצא· ועתה קום נא ודבר על לב· ונגה לאש ומן האש יוצא ברק· וכל כתו דכו׳ מל׳ במא׳ יצא מחפתו·
ד׳ דסב׳ ובבית וקר׳ ובית וסימנהון ביתה פרעה ובית עבדיו· ולא נשאר איש בעי ובית אל· ויצאו בני הנביאים· עלי הזהב אשר בית אל·

עשות דבר יא חס את וסימנהון מהר המלך שמה ויאמר מה אתן לך לא נוכל לעשות ולא אחר הנער מרוע עשיתן וישם יו מועד
וירד שו ויבקשו ב בפסוקא הרפה ממנו וגם אנכי אעשה אתכם כימה עברך הכלב ושא את הדבר ... לכו זבחו ל יסקלנו ל וחס

ארץ מצרים תשחת הארץ מפני
הערב׃ ויקרא פרעה אל משה
ולאהרן ויאמר לכו זבחו לאלהיכם
בארץ׃ ויאמר משה לא נכון
לעשות כן כי תועבת מצרים
נזבח ליהוה אלהינו הן נזבח
את תועבת מצרים לעיניהם ולא
יסקלנו׃ דרך שלשת ימים נלך
במדבר וזבחנו ליהוה אלהינו
כאשר יאמר אלינו׃ ויאמר פרעה
אנכי אשלח אתכם וזבחתם
ליהוה אלהיכם במדבר רק הרחק
לא תרחיקו ללכת העתירו בעדי׃
ויאמר משה הנה אנכי יוצא
מעמך והעתרתי אל יהוה וסר
הערב מפרעה מעבדיו ומעמו
מחר רק אל יסף פרעה התל
לבלתי שלח את העם לזבח
ליהוה׃ ויצא משה מעם פרעה
ויעתר אל יהוה׃ ויעש יהוה כדבר
משה ויסר הערב מפרעה מ
מעבדיו ומעמו לא נשאר אחד׃
ויכבד פרעה את לבו גם בפעם
הזאת ולא שלח את העם׃

ויאמר יהוה אל משה בא אל
פרעה ודברת אליו כה אמר יהוה
אלהי העברים שלח את עמי
ויעבדני׃ כי אם מאן אתה לשלח
ועודך מחזיק בם׃ הנה יד יהוה
הויה במקנך אשר בשדה בסוסים
בחמרים בגמלים בבקר ובצאן
דבר כבד מאד׃ והפלה יהוה בין
מקנה ישראל ובין מקנה מצרים
ולא ימות מכל לבני ישראל
דבר׃ וישם יהוה מועד לאמר
מחר יעשה יהוה הדבר הזה
בארץ׃ ויעש יהוה את הדבר
הזה ממחרת וימת כל
מקנה מצרים וממקנה בני
ישראל לא מת אחד׃ וישלח
פרעה והנה לא מת ממקנה
ישראל עד אחד ויכבד לב פרעה
ולא שלח את העם׃
ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן
קחו לכם מלא חפניכם פיח
כבשן וזרקו משה השמימה
לעיני פרעה׃ והיה לאבק על
כל ארץ מצרים והיה על האדם
ועל הבהמה לשחין פרח
אבעבעת בכל ארץ מצרים׃
ויקחו את פיח הכבשן ויעמדו

השמימה יא וסימנהון ויוצא אתו החוצה ויחלם והנה סלם מצב ארצה וזרקו משה השמימה ויזרק אתו משה
השמימה יפן תשא עיניך השמימה לא בשמים הוא ויפנו אנשי העי ויהי בעלות הלהב והמשאת החלה ויזרקו עפר על ראשיהם ויפרש כפיו
והפלה ב ג כת ה וג כת א וסימנהון והפלה יו בין מקנה ישראל והפלא יו את מכתך וא ודעו כי הפלה יו חסיד לו וממקנה ל

ואולם ה̇ ר״פ פסו̇ וסימנהון ואולם בעבור זאת העמדתיך ואולם חי אני וימלא כבוד יי ואולם חי יי ואולם הכסא אשר
ואולם אנכי מלאתי כח׳ וכל איוב דכו̇ במ״ג וסימנהון אולם שלח נא ידך תנינ׳ אולם אני אדרש אל אל׳ אולם אני אל שדי אדבר׳

לפני פרעה ויזרק אתו משה
השמימה ויהי שחין אבעבעת
פרח באדם ובבהמה ולא יכלו
החרטמים לעמד לפני משה
מפני השחין כי היה השחין
בחרטמם ובכל מצרים ויחזק
יהוה את לב פרעה ולא שמע
אלהם כאשר דבר יהוה אל
משה ויאמר יהוה
אל משה השכם בבקר והתיצב
לפני פרעה ואמרת אליו כה
אמר יהוה אלהי העברים שלח
את עמי ויעבדני כי בפעם הזאת
אני שלח את כל מגפתי אל לבך
ובעבדיך ובעמך בעבור תדע
כי אין כמני בכל הארץ כי עתה
שלחתי את ידי ואך אותך ואת
עמך בדבר ותכחד מן הארץ
ואולם בעבור זאת העמדתיך
בעבור הראתך את כחי ולמען
ספר שמי בכל הארץ עודך
מסתולל בעמי לבלתי שלחם
הנני ממטיר כעת מחר ברד
כבד מאד אשר לא היה כמהו
במצרים למן היום הוסדה ועד
עתה ועתה שלח העז את

מקנך ואת כל אשר לך בשדה
כל האדם והבהמה אשר ימצא
בשדה ולא יאסף הביתה וירד
עלהם הברד ומתו הירא את
דבר יהוה מעבדי פרעה הניס
את עבדיו ואת מקנהו אל הבתים
ואשר לא שם לבו אל דבר יהוה
ויעזב את עבדיו ואת מקנהו
בשדה
ויאמר יהוה אל משה נטה את
ידך על השמים ויהי ברד בכל
ארץ מצרים על האדם ועל
הבהמה ועל כל עשב השדה
בארץ מצרים ויט משה את
מטהו על השמים ויהוה נתן
קלת וברד ותהלך אש ארצה
וימטר יהוה ברד על ארץ מצרים
ויהי ברד ואש מתלקחת בתוך
הברד כבד מאד אשר לא היה
כמהו בכל ארץ מצרים מאז
היתה לגוי ויך הברד בכל ארץ
מצרים את כל אשר בשדה
מאדם ועד בהמה ואת כל עשב
השדה הכה הברד ואת כל עץ
השדה שבר רק בארץ גשן
אשר שם בני ישראל לא היה

ואשר י״ב ר״פ פסו̇ וסימנהון ואשר לא שם לבו ואשר לא צדה ואשר יגאל מן הלוים ואשר יבא את רעהו ביער ואשר
עשה לכם במדבר ואשר עשה לחיל מצרים ואשר עשה לדתן ולאבירם ואשר אכלו שאר עמי ואשר ישמיעו ואשר נתנו שארית העמים
ואשר היה מעשה ואשר לא נתן בנורתנו ולא יאסף ב̇ וסימנהון ולא יאסף הביתה עשיר ישכב ולא יאסף עינו פקחה

68

למשה ולאהרן ד׳ וסימנהון ויקרא פרעה ד׳צפרדעים׳ וישלח פרעה׳ דברד׳ וימהר פרעה׳ דארבה׳ ויקרא למשה ולאהרן לילה דמכת בכורות׃
ויחדלו ב׳ וסימנהון ויחדלו לבנת העיר׳ ויחדלו הקלות והברד׳ בספר מוגה כי השערה [illegible] בשנו פשתין

ברד׃ וישלח פרעה ויקרא למשה
ולאהרן ויאמר אלהם חטאתי
הפעם יהוה הצדיק ואני ועמי
הרשעים׃ העתירו אל יהוה ורב
מהית קלת אלהים וברד ואשלחה
אתכם ולא תספון לעמד׃ ויאמר
אליו משה כצאתי את העיר
אפרש את כפי אל יהוה הקלות
יחדלון והברד לא יהיה עוד
למען תדע כי ליהוה הארץ׃
ואתה ועבדיך ידעתי כי טרם
תיראון מפני יהוה אלהים׃
והפשתה והשערה נכתה כי
השערה אביב והפשתה גבעל׃
והחטה והכסמת לא נכו כי
אפילת הנה׃ ויצא משה מעם
פרעה את העיר ויפרש כפיו
אל יהוה ויחדלו הקלות והברד
ומטר לא נתך ארצה׃ וירא
פרעה כי חדל המטר והברד
והקלת ויסף לחטא ויכבד לבו
הוא ועבדיו׃ ויחזק לב פרעה
ולא שלח את בני ישראל כאשר
דבר יהוה ביד משה׃

פרש

ויאמר יהוה אל משה בא אל
פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת
לב עבדיו למען שתי אתתי אלה
בקרבו׃ ולמען תספר באזני בנך
ובן בנך את אשר התעללתי
במצרים ואת אתתי אשר שמתי
בם וידעתם כי אני יהוה׃ ויבא
משה ואהרן אל פרעה ויאמרו
אליו כה אמר יהוה אלהי העברים
עד מתי מאנת לענת מפני שלח
עמי ויעבדני׃ כי אם מאן אתה
לשלח את עמי הנני מביא מחר
ארבה בגבלך׃ וכסה את עין
הארץ ולא יוכל לראת את
הארץ ואכל את יתר הפלטה
הנשארת לכם מן הברד ואכל
את כל העץ הצמח לכם מן השדה׃
ומלאו בתיך ובתי כל עבדיך ובתי
כל מצרים אשר לא ראו אבתיך
ואבות אבתיך מיום היתם על
האדמה עד היום הזה ויפן ויצא
מעם פרעה׃ ויאמרו עבדי פרעה
אליו עד מתי יהיה זה לנו למוקש
שלח את האנשים ויעבדו את
יהוה אלהיהם הטרם תדע כי
אבדה מצרים׃ ויושב את משה
ואת אהרן אל פרעה ויאמר

ולא יוכל ד׳ וסימנהון וכסה את עין הארץ׳ ולא יוכל לראת את הארץ׳ והיה כי נראה כי נלאה מואב׳ ולא יוכל עוד לשאת׳ ולא יוכל לדין עם שתקיף ממנו׃

שתי ג׳ ב׳ חס׳ וא׳ מל׳ וסימנהון למען שתי אתתי׳ שתי לבך למסלה׳ שיתי כליל׳ בתר׳ מל׳ הפלטה ג׳ חס׳ בליש וסימ׳ ואכל את יתר׳ והנה נותרה בה׳ את שארית הפלטה לזומלך׃

בצאננו ובבקרנו באספכם את תבואת הארץ הנה חג יש בשלו מהתיזשו וליום מועד וליום חג
בארבה ויעל ויעל ארנה המלך מי יפתח את אחאב וחבריה ויגזר מאחרי מיבכם מכל עמו וחבריה

אלהם לכו עבדו את יהוה אלהיכם
מי ומי ההלכים ויאמר משה
בנערינו ובזקנינו נלך בבנינו
ובבנותנו בצאננו ובבקרנו נלך
כי חג יהוה לנו ויאמר אלהם יהי
כן יהוה עמכם כאשר אשלח
אתכם ואת טפכם ראו כי רעה
נגד פניכם לא כן לכו נא הגברים
ועבדו את יהוה כי אתה אתם
מבקשים ויגרש אתם מאת פני
פרעה

ויאמר יהוה אל משה נטה ידך
על ארץ מצרים בארבה ויעל
על ארץ מצרים ויאכל את כל
עשב הארץ את כל אשר השאיר
הברד ויט משה את מטהו על
ארץ מצרים ויהוה נהג רוח
קדים בארץ כל היום ההוא וכל
הלילה הבקר היה ורוח הקדים
נשא את הארבה ויעל הארבה
על כל ארץ מצרים וינח בכל
גבול מצרים כבד מאד לפניו
לא היה כן ארבה כמהו ואחריו
לא יהיה כן ויכס את עין כל
הארץ ותחשך הארץ ויאכל
את כל עשב הארץ ואת כל

פרי העץ אשר הותיר הברד ולא
נותר כל ירק בעץ ובעשב השדה
בכל ארץ מצרים וימהר פרעה
לקרא למשה ולאהרן ויאמר
חטאתי ליהוה אלהיכם ולכם
ועתה שא נא חטאתי אך הפעם
והעתירו ליהוה אלהיכם ויסר
מעלי רק את המות הזה ויצא
מעם פרעה ויעתר אל
יהוה ויהפך יהוה רוח ים חזק
מאד וישא את הארבה ויתקעהו
ימה סוף לא נשאר ארבה אחד
בכל גבול מצרים ויחזק יהוה
את לב פרעה ולא שלח את בני
ישראל

ויאמר יהוה אל משה נטה ידך
על השמים ויהי חשך על ארץ
מצרים וימש חשך ויט משה
את ידו על השמים ויהי חשך
אפלה בכל ארץ מצרים שלשת
ימים לא ראו איש את אחיו ולא
קמו איש מתחתיו שלשת ימים
ולכל בני ישראל היה אור במ
במושבתם ויקרא פרעה אל
משה ויאמר לכו עבדו את יהוה
רק צאנכם ובקרכם יצג גם טפכם
ילך

נטויה יד יו חס את וסימנהון מכת דם מכת ארבה מכת חשך
והנה נטיתי ידי עליך ואגרע חקך ונטיתי ידי על אדום הנני נוטה ידי על פלשתים הנני אליך הר שקיר ויט ידו על הים הרגיז ממלכות ונטיתי ידי על יהודה כי נטה אל אל ידו יען קראתי ותמאנו נטיתי ידי

69

גרש ג וסימנהון גרש האמה הזאת ואת בנה. גרש יגרש אתכם מזה. גרש לץ ויצא מדון וישבת דין וקלון
רעותה ד ומל וסימנהון דבר נא באזני העם. אך שם נקבצו דיות אשה רעותה. אשה רעותה לא פקדו. והנשארת תאכלנה

עמכם ויאמר משה גם אתה תתן
בידנו זבחים ועלת ועשינו ליהוה
אלהינו וגם מקננו ילך עמנו לא
תשאר פרסה כי ממנו נקח לעבד
את יהוה אלהינו ואנחנו לא נדע
מה נעבד את יהוה עד באנו שמה
ויחזק יהוה את לב פרעה ולא
אבה לשלחם ויאמר לו פרעה
לך מעלי השמר לך אל תסף
ראות פני כי ביום ראתך פני
תמות ויאמר משה כן דברת
לא אסף עוד ראות פניך

ויאמר יהוה אל משה עוד נגע יא
אחד אביא על פרעה ועל מצרים
אחרי כן ישלח אתכם מזה
כשלחו כלה גרש יגרש אתכם
מזה דבר נא באזני העם וישאלו
איש מאת רעהו ואשה מאת
רעותה כלי כסף וכלי זהב ויתן
יהוה את חן העם בעיני מצרים
גם האיש משה גדול מאד בארץ
מצרים בעיני עבדי פרעה ובעיני
העם ויאמר משה
כה אמר יהוה כחצת הלילה
אני יוצא בתוך מצרים ומת כל

בכור בארץ מצרים מבכור פרעה
הישב על כסאו עד בכור השפחה
אשר אחר הרחים וכל בכור בהמה
והיתה צעקה גדלה בכל ארץ
מצרים אשר כמהו לא נהיתה
וכמהו לא תסף ולכל בני ישראל
לא יחרץ כלב לשנו למאיש
ועד בהמה למען תדעון אשר
יפלה יהוה בין מצרים ובין ישראל
וירדו כל עבדיך אלה אלי
והשתחוו לי לאמר צא אתה
וכל העם אשר ברגליך ואחרי
כן אצא ויצא מעם פרעה בחרי
אף ויאמר יהוה
אל משה לא ישמע אליכם
פרעה למען רבות מופתי בארץ
מצרים ומשה ואהרן עשו את
כל המפתים האלה לפני פרעה
ויחזק יהוה את לב פרעה ולא
שלח את בני ישראל מארצו

יב ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן
בארץ מצרים לאמר החדש
הזה לכם ראש חדשים ראשון
הוא לכם לחדשי השנה דברו
אל כל עדת ישראל לאמר

תדעון ד וסימנהון למען תדעון אשר יפלה יי. בזאת תדעון כי יי שלחני. כי אל חי בקרבכם. למען תדעון שדין
והשתחוו ז וסימנהון וירדו כל עבדיך אלה אלי והשתחוו לי. וקם כל העם והשתחוו איש פתח אהלו. והשתחוו ליי
בהר הקדש בירושלם. והלכו אליך שחוח בני מעניך והשתחוו על כפות. והשתחוו עם הארץ פתח השער. רוממו יי אלהינו. וחבריה

ויקחו ו רפי וסימנהון ויקחו להם איש שה לבית אבת ויקחו לי תרומה מאת כל איש ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו
אליך שמן זית זך צו את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך ויקחו אליך פרה אדמה תמימה ויקחו נא חמשה מן הסוסים הנשארים אשר

בעשר לחדש הזה ויקחו להם
איש שה לבית אבת שה לבית
ואם ימעט הבית מהית משה
ולקח הוא ושכנו הקרב אל ביתו
במכסת נפשת איש לפי אכלו
תכסו על השה שה תמים זכר
בן שנה יהיה לכם מן הכבשים
ומן העזים תקחו והיה לכם
למשמרת עד ארבעה עשר יום
לחדש הזה ושחטו אתו כל קהל
עדת ישראל בין הערבים ולקחו
מן הדם ונתנו על שתי המזוזת
ועל המשקוף על הבתים אשר
יאכלו אתו בהם ואכלו את הבשר
בלילה הזה צלי אש ומצות על
מררים יאכלהו אל תאכלו ממנו
נא ובשל מבשל במים כי אם צלי
אש ראשו על כרעיו ועל קרבו
ולא תותירו ממנו עד בקר והנתר
ממנו עד בקר באש תשרפו וככה
תאכלו אתו מתניכם חגרים נעליכם
ברגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם
אתו בחפזון פסח הוא ליהוה
ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה
והכיתי כל בכור בארץ מצרים
מאדם ועד בהמה ובכל אלהי

מצרים אעשה שפטים אני יהוה
והיה הדם לכם לאת על הבתים
אשר אתם שם וראיתי את הדם
ופסחתי עלכם ולא יהיה בכם
נגף למשחית בהכתי בארץ
מצרים והיה היום הזה לכם
לזכרון וחגתם אתו חג ליהוה
לדרתיכם חקת עולם תחגהו
שבעת ימים מצות תאכלו אך
ביום הראשון תשביתו שאר
מבתיכם כי כל אכל חמץ ונכרתה
הנפש ההוא מישראל מיום
הראשן עד יום השבעי וביום
הראשון מקרא קדש וביום
השביעי מקרא קדש יהיה לכם
כל מלאכה לא יעשה בהם אך
אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו
יעשה לכם ושמרתם את המצות
כי בעצם היום הזה הוצאתי את
צבאותיכם מארץ מצרים
ושמרתם את היום הזה לדרתיכם
חקת עולם בראשן בארבעה
עשר יום לחדש בערב תאכלו
מצת עד יום האחד ועשרים
לחדש בערב שבעת ימים
שאר לא ימצא בבתיכם כי כל

הקרב ד חס וסימנהון ואם ימעט הבית מהיות משה ובא גאלו הקרב אליו כי אם לשארו הקרב אליו ונתתם את נחלתו
לשארו הקרב אליו ממשפחתו וכל והקרב אליו כרשנא שתר אבת ב חס וסימ איש שה לבית אבת פקד עון אבת
בחפזון ג ומל וסימנהון ואכלתם אתו בחפזון כי בחפזון יצאת מארץ מצרים כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכון

אזוב ג מל בתו וסימנהון ולקחתם אגדת אזוב׃ ולקח הכהן עץ ארז ואזוב׃ ושני תולעת ואזוב׃ ולקח אזוב וטבל במים איש טהור׃
ולא יתן ג וסימנהון ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם׃ ואם לא תשיג ידו לשתי תרים׃ והביא האיש את אשתו אל הכהן׃

אכל מחמצת ונכרתה הנפש ה
ההוא מעדת ישראל בגר ובאזרח
הארץ׃ כל מחמצת לא תאכלו
בכל מושבתיכם תאכלו מצות׃

ויקרא משה לכל זקני ישראל
ויאמר אלהם משכו וקחו לכם
צאן למשפחתיכם ושחטו הפסח׃
ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם
בדם אשר בסף והגעתם אל
המשקוף ואל שתי המזוזת
מן הדם אשר בסף ואתם לא
תצאו איש מפתח ביתו עד בקר׃
ועבר יהוה לנגף את מצרים וראה
את הדם על המשקוף ועל שתי
המזוזת ופסח יהוה על הפתח
ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם
לנגף׃ ושמרתם את הדבר הזה
לחק לך ולבניך עד עולם׃ והיה
כי תבאו אל הארץ אשר יתן
יהוה לכם כאשר דבר ושמרתם
את העבדה הזאת׃ והיה כי יאמרו
אליכם בניכם מה העבדה הזאת
לכם׃ ואמרתם זבח פסח הוא
ליהוה אשר פסח על בתי בני
ישראל במצרים בנגפו את

מצרים ואת בתינו הציל ויקד
העם וישתחוו׃ וילכו ויעשו בני
ישראל כאשר צוה יהוה את
משה ואהרן כן עשו׃

ויהי בחצי הלילה
ויהוה הכה כל בכור בארץ מצרים
מבכר פרעה הישב על כסאו
עד בכור השבי אשר בבית הבור
וכל בכור בהמה׃ ויקם פרעה
לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים
ותהי צעקה גדלה במצרים
כי אין בית אשר אין שם מת׃ ה
ויקרא למשה ולאהרן לילה
ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם
אתם גם בני ישראל ולכו עבדו
את יהוה כדברכם׃ גם צאנכם
גם בקרכם קחו כאשר דברתם
ולכו וברכתם גם אתי׃ ותחזק
מצרים על העם למהר לשלחם
מן הארץ כי אמרו כלנו מתים׃
וישא העם את בצקו טרם יחמץ
משארתם צררת בשמלתם
על שכמם׃ ובני ישראל עשו
כדבר משה וישאלו ממצרים
כלי כסף וכלי זהב ושמלת׃ ויהוה
נתן את חן העם בעיני מצרים

בחצי הלילה ג וסימנהון ויהי בחצי הלילה וי״ו הכה כל בכור׃ ויקם בחצי הלילה דשמשון׃ ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת׃
למהר ג וסימנהון ותחזק מצרים על העם למהר׃ למהר שלל חש בז׃ וכצבאים על ההרים למהר׃ ב׳ בתו ב׳ בנב׳ ול׳ בכתו
צררת ב וסימנהון משארתם צררת בשמלתם על שכמם׃ ותהיינה צררות עד יום מותן אלמנות חיות׃ בצקו

וינצלו ב׳ וסימנהון וישאלום וינצלו את מצרים׳ וינצלו להם לאין משא׳ וישאלום ל׳ ויאפו ל׳ גרשו ל׳
ערב ב׳ וסימנהון וגם ערב רב עלה אתם וצאן ובקר׳ ויבדילו כל ערב מישראל׳ להתמהמה ל׳ ומלתה ל׳ עגת ל׳ חס

וישאלום וינצלו את מצרים ׃

ויסעו בני ישראל מרעמסס
סכתה כשש מאות אלף רגלי
הגברים לבד מטף׃ וגם ערב רב
עלה אתם וצאן ובקר מקנה כבד
מאד׃ ויאפו את הבצק אשר
הוציאו ממצרים עגת מצות כי
לא חמץ כי גרשו ממצרים ולא
יכלו להתמהמה וגם צדה לא
עשו להם׃ ומושב בני ישראל
אשר ישבו במצרים שלשים
שנה וארבע מאות שנה׃ ויהי
מקץ שלשים שנה וארבע
מאות שנה ויהי בעצם היום הזה
יצאו כל צבאות יהוה מארץ
מצרים׃ ליל שמרים הוא ליהוה
להוציאם מארץ מצרים הוא
הלילה הזה ליהוה שמרים
לכל בני ישראל לדרתם׃

ויאמר יהוה אל משה ואהרן
זאת חקת הפסח כל בן נכר לא
יאכל בו׃ וכל עבד איש מקנת
כסף ומלתה אתו אז יאכל בו׃
תושב ושכיר לא יאכל בו׃ בבית

אחד יאכל לא תוציא מן הבית
מן הבשר חוצה ועצם לא
תשברו בו׃ כל עדת ישראל
יעשו אתו׃ וכי יגור אתך גר ועשה
פסח ליהוה המול לו כל זכר
ואז יקרב לעשתו והיה כאזרח
הארץ וכל ערל לא יאכל בו׃
תורה אחת יהיה לאזרח ולגר
הגר בתוככם׃ ויעשו כל בני
ישראל כאשר צוה יהוה את
משה ואת אהרן כן עשו׃
ויהי בעצם היום הזה
הוציא יהוה את בני ישראל
מארץ מצרים על צבאתם ׃

יג וידבר יהוה אל משה לאמר׃
קדש לי כל בכור פטר כל רחם
בבני ישראל באדם ובבהמה
לי הוא׃ ויאמר משה אל העם
זכור את היום הזה אשר יצאתם
ממצרים מבית עבדים כי בחזק
יד הוציא יהוה אתכם מזה ולא
יאכל חמץ׃ היום אתם יצאים
בחדש האביב׃ והיה כי יביאך
יהוה אל ארץ הכנעני והחתי
והאמרי והחוי והיבוסי אשר

בבית ז׳ רפי וסימנהון בבית אחד יאכל׳ כי לא ישבתי בבית׳ וחבריה׳ אני והאשה הזאת יושבות בבית אחד׳ היו מציע׳ בית
לעשתו ה׳ וחס וסימנהון ואז יקרב לעשתו׳ ואז ירצו את עונם׳ ואז תשכיל׳ ואז חיל מלך בבלי
ואז יקרב לעשתו׳ ומכיהר האלהים לעשתו׳ בפיך ובלבבך לעשתו כי שקד אני על דברי׳ כי לא יכלו לעשתו׳

71

שבעת הימים ח׳ בליש׳ וסימנהון מצות יאכל את שבעת הימים׳ ויהי לשבעת הימים ומי המבול היו ותכן עליו שבעת הימים׳
והיה אור הלבנה כאור החמה ושבעת ימי החג יעשה עלה ליה׳ בשבעה בחמשה עשר יום לחדש ויאכלו את המועד ואחיהם בחצריהם׳

נשבע לאבתיך לתת לך ארץ
זבת חלב ודבש ועבדת את
העבדה הזאת בחדש הזה׃ שבעת
ימים תאכל מצת וביום השביעי
חג ליהוה׃ מצות יאכל את שבעת
הימים ולא יראה לך חמץ ולא
יראה לך שאר בכל גבלך׃ והגדת
לבנך ביום ההוא לאמר בעבור
זה עשה יהוה לי בצאתי ממצרים׃
והיה לך לאות על ידך ולזכרון
בין עיניך למען תהיה תורת יהוה
בפיך כי ביד חזקה הוצאך יהוה
ממצרים׃ ושמרת את החקה
הזאת למועדה מימים ימימה׃

והיה כי יבאך יהוה אל ארץ
הכנעני כאשר נשבע לך ולא
ולאבתיך ונתנה לך׃ והעברת
כל פטר רחם ליהוה וכל פטר
שגר בהמה אשר יהיה לך הז
הזכרים ליהוה׃ וכל פטר חמר
תפדה בשה ואם לא תפדה
וערפתו וכל בכור אדם בבניך
תפדה׃ והיה כי ישאלך בנך מחר
לאמר מה זאת ואמרת אליו
בחזק יד הוציאנו יהוה ממצרים

מבית עבדים׃ ויהי כי הקשה פרעה
לשלחנו ויהרג יהוה כל בכור
בארץ מצרים מבכר אדם ועד
בכור בהמה על כן אני זבח ליהוה
כל פטר רחם הזכרים וכל בכור
בני אפדה׃ והיה לאות על ידכה
ולטוטפת בין עיניך כי בחזק יד
הוציאנו יהוה ממצרים׃

פרש

ויהי בשלח
פרעה את העם ולא נחם אלהים
דרך ארץ פלשתים כי קרוב
הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם
בראתם מלחמה ושבו מצרימה׃
ויסב אלהים את העם דרך הז
המדבר ים סוף וחמשים עלו
בני ישראל מארץ מצרים׃ ויקח
משה את עצמות יוסף עמו
כי השבע השביע את בני ישראל
לאמר פקד יפקד אלהים אתכם
והעליתם את עצמתי מזה א
אתכם׃ ויסעו מסכת ויחנו באתם
בקצה המדבר׃ ויהוה הלך
לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם
הדרך ולילה בעמוד אש הז
להאיר להם ללכת יומם ולילה׃
לא ימיש עמוד הענן יומם

יראה ג׳ וסימנהון כהר יה׳ יראה׳ מצות יאכל את שבעת הימים׳ ב׳ בפסו׳ שלש פעמים בשנה׳ שלש פעמים בשנה׳ שלוש
פעמים בשנה דמש׳ תורה׳ ב׳ בו ולא יראה לך שאר׳ מגן אם יראה ורמח׳ וכבודו עליך יראה׳ ויט עליהם יראה׳ ילכו מחיל אל חיל יראה׳ אל עבדיך פעלך׳
בראתם ג׳ חס וסימנהון בראתם מלחמה ושבו מצרימה׳ בראתם את האיש וינוסו מפניו׳ בראתם כי יה׳ אלהיו עמו׳ לנחתם

וישבו . ה̇ וחס וסימנהון וישבו ויחנו לפני פי החירת׳ וישבו המים על מצרים׳ אולי ישמעו וישבו איש׳ אולי תפל
תחנתם׳ ויתכסו שקים האדם והבהמה׳ ויכנעו עבי׳ אשר נקרא שמי׳ יזכרו וישבו אל ה׳ כל אפסי ארץ׳ וישבו לערב׳ יהמו ככלב ויסבבו עיר׳

ועמוד האש לילה לפני העם׃

יד וידבר יהוה אל משה לאמר׃ דבר
אל בני ישראל וישבו ויחנו לפני
פי החירת בין מגדל ובין הים לפני
בעל צפן נכחו תחנו על הים׃
ואמר פרעה לבני ישראל נבכים
הם בארץ סגר עליהם המדבר׃
וחזקתי את לב פרעה ורדף
אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל
חילו וידעו מצרים כי אני יהוה
ויעשו כן׃ ויגד למלך מצרים כי
ברח העם ויהפך לבב פרעה
ועבדיו אל העם ויאמרו מה זאת
עשינו כי שלחנו את ישראל
מעבדנו׃ ויאסר את רכבו ואת
עמו לקח עמו׃ ויקח שש מאות
רכב בחור וכל רכב מצרים ושלשם
על כלו׃ ויחזק יהוה את לב
פרעה מלך מצרים וירדף
אחרי בני ישראל ובני
ישראל יצאים ביד רמה׃
וירדפו מצרים אחריהם וישיגו
אותם חנים על הים כל סוס
רכב פרעה ופרשיו וחילו על
פי החירת לפני בעל צפן׃

ופרעה הקריב וישאו בני
ישראל את עיניהם והנה
מצרים נסע אחריהם וייראו
מאד ויצעקו בני ישראל אל
יהוה׃ ויאמרו אל משה המבלי
אין קברים במצרים לקחתנו
למות במדבר מה זאת
עשית לנו להוציאנו ממצרים׃
הלא זה הדבר אשר דברנו
אליך במצרים לאמר חדל
ממנו ונעבדה את מצרים כי
טוב לנו עבד את מצרים
ממתנו במדבר׃ ויאמר משה
אל העם אל תיראו התיצבו
וראו את ישועת יהוה אשר
יעשה לכם היום כי אשר
ראיתם את מצרים היום לא
תספו לראתם עוד עד עולם׃
יהוה ילחם לכם ואתם תחרשון׃

ויאמר יהוה אל משה מה תצעק
אלי דבר אל בני ישראל ויסעו׃
ואתה הרם את מטך ונטה
את ידך על הים ובקעהו
ויבאו בני ישראל בתוך הים
ביבשה׃ ואני הנני מחזק את לב

מלאך האלהים ד׳ רסמי׳ וסימנהון ויאמר אלי מלאך האלהים בחלום. ויסע מלאך האלהים. ותבא האשה. ויבא מלאך האלהים עוד

וילך ד׳ ג׳ חס׳ וא׳ מל׳ וסימנהון וילך יי את הים. דין מל׳. וילך אותם שומרונה. ויקח אותם נבוזראדן רב טבחים. וחד דירמיהו

מצרים ויבאו אחריהם ואכבדה בפרעה
ובכל חילו ברכבו ובפרשיו וידעו מצרים
כי אני יהוה בהכבדי בפרעה ברכבו ובפרשיו׃
ויסע מלאך האלהים ההלך לפני
מחנה ישראל וילך מאחריהם
ויסע עמוד הענן מפניהם
ויעמד מאחריהם׃ ויבא
בין מחנה מצרים ובין מחנה
ישראל ויהי הענן והחשך
ויאר את הלילה ולא
קרב זה אל זה כל הלילה׃
ויט משה את ידו על
הים ויולך יהוה את הים
ברוח קדים עזה כל
הלילה וישם את הים
לחרבה ויבקעו המים׃
ויבאו בני ישראל בתוך
הים ביבשה והמים להם
חומה מימינם ומשמאלם׃
וירדפו מצרים ויבאו
אחריהם כל סוס
פרעה רכבו ופרשיו
אל תוך הים׃ ויהי
באשמרת הבקר
וישקף יהוה אל מחנה
מצרים בעמוד אש וענן

ויהם את מחנה מצרים׃
ויסר את אפן מרכבתיו
וינהגהו בכבדת
ויאמר מצרים
אנוסה
מפני
ישראל
כי יהוה
נלחם להם
במצרים׃
פ
ויאמר יהוה אל משה נטה
את ידך על הים וישבו
המים על מצרים
על רכבו ועל
פרשיו׃
ויט משה
את ידו
על
הים וישב הים לפנות בקר
לאיתנו ומצרים נסים לקראתו
וינער יהוה את מצרים
בתוך הים׃ וישבו
המים ויכסו את
הרכב ואת
הפרשים לכל חיל פרעה

ברוח קדים ג׳ וסימנהון וילך יי את הים ברוח קדים עזה. ברוח קדים אפיצם לפני אויב. ברוח קדים תשבר אניות תרשיש.

וישקף ד׳ וסימנהון וישקף על פני סדם. וישקף אבימלך מלך פלשתים. וישקף יי אל מחנה מצרים. וישקף ארונה.

ויהם ב׳ וסימנהון ויהם את מחנה מצרים. ויהם יי את סיסרא ואת כל הרכב. וא׳ מל׳ ברק ויהם דשמואל. ויגער

אשירה ג׳ וסימנהון אשירה ליי׳ כי גאה גאה אנכי ליי׳ אנכי אשירה אשירה אזמר ליי׳ אשירה נא לידידי שירת דודי׳
בכח ד׳ רנ״ט וסימנהון ימינך יי׳ נאדרי בכח הרימי בכח קולך מבשרת ירושלם איש חיל בכח לעבדה קול יי׳ בכח קול יי׳

הבאים אחריהם בים לא נשאר בהם עד אחד ׃ ובני ישראל הלכו
ביבשה בתוך הים והמים להם חמה מימינם ומשמאלם ׃ ויושע
יהוה ביום ההוא את ישראל מיד מצרים וירא ישראל את מצרים
מת על שפת הים ׃ וירא ישראל את היד הגדלה אשר עשה יהוה
במצרים וייראו העם את יהוה ויאמינו ביהוה ובמשה עבדו ׃

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו ׃ לאמר טו
אשירה ליהוה כי גאה גאה סוס ורכבו רמה
בים ׃ עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו
אלהי אבי וארממנהו ׃ יהוה איש מלחמה יהוה
שמו ׃ מרכבת פרעה וחילו ירה בים ומבחר
שלשיו טבעו בים סוף ׃ תהמת יכסימו ירדו
במצולת כמו אבן ׃ ימינך יהוה נאדרי בכח ימינך
יהוה תרעץ אויב ׃ וברב גאונך תהרס קמיך
תשלח חרנך יאכלמו כקש ׃ וברוח אפיך נערמו
מים נצבו כמו נד נזלים קפאו תהמת בלב
ים ׃ אמר אויב ארדף אשיג אחלק שלל
תמלאמו נפשי אריק חרבי תורישמו ידי ׃ נשפת
ברוחך כסמו ים צללו כעופרת במים אדירים ׃
מי כמכה באלם יהוה מי כמכה נאדר
בקדש נורא תהלת עשה פלא ׃ נטית ימינך
תבלעמו ארץ ׃ נחית בחסדך עם זו גאלת נהלת
בעזך אל נוה קדשך ׃ שמעו עמים ירגזון חיל
אחז ישבי פלשת ׃ אז נבהלו אלופי אדום
אילי מואב יאחזמו רעד נמגו כל ישבי כנען ׃ תפל
עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו

תשלח ה׳ וסימנהון תשלח חרנך ישלח תשלח את האם מבצריהם תשלח באש תשלח קצירה עד ים ׃
בלבים ג׳ וסימנהון קפאו תהמת בלב ים והיית כשכב בלב ים וכשכב בראש חבל דרך אניה בלב ים ודרך גבר בעלמה ׃
צללו ג׳ וסימנהון בלשו׳ תרגו׳ אעיל בתר עיא באברא ופירו׳ צללו כעופרת לקול צללו שפתי ויהי כאשר צללו שערי ירושלם ׃

ובני ישראל כה במצ׳ פסו׳ וסימנהון ויחזק יי את לב פרעה. אז ישיר משה. כי בא סוס. כבן עשרים שנה ומעלה. ויוציאו את המקלל. בערבת מואב. ויהי ככלות יהושע. כל גבול ישראל. ויאמרו בני גד ובני ראובן. ויאמר דוד אל הגבעונים. ונקבצו בני יהודה. ויגעו החדש השביעי. וחבריה׳

כאבן | עד יעבר עמך יהוה עד יעבר עם זו | קנית
תבאמו ותטעמו בהר | נחלתך מכון לשבתך פעלת
יהוה | מקדש אדני כוננו ידיך יהוה | ימלך
לעלם ועד כי בא סוס | פרעה ברכבו ובפרשיו בים
וישב | יהוה עלהם את מי הים ובני | ישראל
הלכו ביבשה | בתוך הים

ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה ותצאן כל הנשים
אחריה בתפים ובמחלת ותען להם מרים שירו ליהוה כי גאה גאה
סוס ורכבו רמה בים ויסע משה את ישראל מים סוף
ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים
ויבאו מרתה ולא יכלו לשתת מים ממרה כי מרים הם על כן קרא שמה

מרה וילנו העם על משה לאמר
מה נשתה ויצעק אל יהוה
ויורהו יהוה עץ וישלך אל המים
וימתקו המים שם שם לו חק
ומשפט ושם נסהו ויאמר אם
שמוע תשמע לקול יהוה
אלהיך והישר בעיניו תעשה
והאזנת למצותיו ושמרת כל
חקיו כל המחלה אשר שמתי
במצרים לא אשים עליך כי אני
יהוה רפאך סתו
ויבאו אילמה ושם שתים עשרה
עינת מים ושבעים תמרים ויחנו
שם על המים ויסעו מאילם יו

ויבאו כל עדת בני ישראל אל
מדבר סין אשר בין אילם ובין
סיני בחמשה עשר יום לחדש
השני לצאתם מארץ מצרים
וילינו כל עדת בני ישראל על
משה ועל אהרן במדבר ויאמרו
אלהם בני ישראל מי יתן מותנו
ביד יהוה בארץ מצרים בשבתנו
על סיר הבשר באכלנו לחם
לשבע כי הוצאתם אתנו אל
המדבר הזה להמית את כל
הקהל הזה ברעב סתו
ויאמר יהוה אל משה הנני
ממטיר לכם לחם מן השמים

ותען ג׳ בלשון שבח וסימנהון ותען להם מרים שירו ליי כי גאה גאה. תען לשוני אמרתך. אל תען כסיל כאולתו פן תשוה לו.
ויסע ג׳ וסימנהון ויסע משה את ישראל מים סוף. ויסע כעץ תקותי. ויסע כצאן עמו וינהגם כעדר במדבר.
מרתה ב׳ בתרי׳ ל׳ וסימנהון ויבאו מרתה ולא יכלו. כי אתי מריתה נאם יי. מותנו ל׳. הוצאתם ל׳. כותי

יום יום ל וסימנהון ויהי כדברה אל יוסף יום יום והיה משנה על אשר ילקטו יום יום ואתי יום יום ידרשון ודעת
דרכי יחפצון לשלמי נדרי יום יום ברוך יי יום יום יעמס לנו ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום לשקד על דלתותי יום יום לשמר מזוזות

ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו
למען אנסנו הילך בתורתי אם לא
והיה ביום הששי והכינו את אשר
יביאו והיה משנה על אשר ילקטו
יום יום ויאמר משה ואהרן אל
כל בני ישראל ערב וידעתם כי
יהוה הוציא אתכם מארץ מצרים
ובקר וראיתם את כבוד יהוה
בשמעו את תלנתיכם על יהוה
ונחנו מה כי תלונו עלינו ויאמר
משה בתת יהוה לכם בערב בשר
לאכל ולחם בבקר לשבע
בשמע יהוה את תלנתיכם אשר
אתם מלינם עליו ונחנו מה לא
עלינו תלנתיכם כי על יהוה
ויאמר משה אל אהרן אמר אל
כל עדת בני ישראל קרבו לפני
יהוה כי שמע את תלנתיכם ויהי
כדבר אהרן אל כל עדת בני
ישראל ויפנו אל המדבר והנה
כבוד יהוה נראה בענן

וידבר יהוה אל משה לאמר
שמעתי את תלונת בני ישראל
דבר אלהם לאמר בין הערבים
תאכלו בשר ובבקר תשבעו
לחם וידעתם כי אני יהוה אלהיכם
ויהי בערב ותעל השלו ותכס את
המחנה ובבקר היתה שכבת
הטל סביב למחנה ותעל שכבת
הטל והנה על פני המדבר דק
מחספס דק ככפר על הארץ
ויראו בני ישראל ויאמרו איש
אל אחיו מן הוא כי לא ידעו מה
הוא ויאמר משה אלהם הוא
הלחם אשר נתן יהוה לכם לאכלה
זה הדבר אשר צוה יהוה לקטו
ממנו איש לפי אכלו עמר
לגלגלת מספר נפשתיכם איש
לאשר באהלו תקחו ויעשו כן
בני ישראל וילקטו המרבה
והממעיט וימדו בעמר ולא
העדיף המרבה והממעיט לא
החסיר איש לפי אכלו לקטו
ויאמר משה אלהם איש אל
יותר ממנו עד בקר ולא שמעו
אל משה ויותרו אנשים ממנו
עד בקר וירם תולעים ויבאש
ויקצף עלהם משה וילקטו
אתו בבקר בבקר איש כפי אכלו
וחם השמש ונמס ויהי ביום
הששי לקטו לחם משנה שני

יותר ג מל בליש וסימנהון איש אל יותר ממנו עד בקר ואת היותר החרמנו ויותר ממנו מאה רכב וחבריה דדב הימים כי מה
יותר לחכם ואל תתחכם יותר לעשות יקר יותר ממנו לגלגלת ג וסימ עמר לגלגלת מספר בקע לגלגלת ולקחת חמשת חמשת שקלים
וחם ג פת וסימנהון וחם השמש ונמס וחם לאדני המלך גם אם ישכבו שנים וחם להם ונמס ב וחם השמש שני יהודך

תמצאהו ו חס בליש וסימנהון היום לא תמצאהו בשדה׃ ומצאהו צרות רבות ורעות׃ וימצאהו המורים׃ ותבריה׃
וימצאהו בחלקת נבות׃ ויבקשו שלשת ימים ולא מצאהו׃ כחלום יעוף ולא ימצאהו׃ ט ותורתי ב וס׳ עקב אשר שמע׃ עד אנה מאנתם׃

העמר לאחד ויבאו כל נשיאי
העדה ויגידו למשה׃ ויאמר
אלהם הוא אשר דבר יהוה שבתון
שבת קדש ליהוה מחר את אשר
תאפו אפו ואת אשר תבשלו
בשלו ואת כל העדף הניחו לכם
למשמרת עד הבקר׃ ויניחו אתו
עד הבקר כאשר צוה משה ולא
הבאיש ורמה לא היתה בו׃ ויאמר
משה אכלהו היום כי שבת היום
ליהוה היום לא תמצאהו בשדה׃
ששת ימים תלקטהו וביום הש
השביעי שבת לא יהיה בו׃ ויהי
ביום השביעי יצאו מן העם ללקט
ולא מצאו׃ ויאמר
יהוה אל משה עד אנה מאנתם
לשמר מצותי ותורתי׃ ראו כי יהוה
נתן לכם השבת על כן הוא נתן
לכם ביום הששי לחם יומים שבו׃
איש תחתיו אל יצא איש ממקמו
ביום השביעי׃ וישבתו העם ביום
השבעי׃ ויקראו בית ישראל
את שמו מן והוא כזרע גד לבן
וטעמו כצפיחת בדבש׃ ויאמר
משה זה הדבר אשר צוה יהוה
מלא העמר ממנו למשמרת

לדרתיכם למען יראו את הלחם
אשר האכלתי אתכם במדבר
בהוציאי אתכם מארץ מצרים׃
ויאמר משה אל אהרן קח
צנצנת אחת ותן שמה מלא
העמר מן והנח אתו לפני יהוה
למשמרת לדרתיכם׃ כאשר
צוה יהוה אל משה ויניחהו אהרן
לפני העדת למשמרת׃ ובני
ישראל אכלו את המן ארבעים
שנה עד באם אל ארץ נושבת
את המן אכלו עד באם אל קצה
ארץ כנען׃ והעמר עשרית
האיפה הוא׃
17 ויסעו כל עדת בני ישראל מ
ממדבר סין למסעיהם על פי
יהוה ויחנו ברפידים ואין מים
לשתת העם׃ וירב העם עם משה
ויאמרו תנו לנו מים ונשתה
ויאמר להם משה מה תריבון
עמדי מה תנסון את יהוה׃ ויצמא
שם העם למים וילן העם על
משה ויאמר למה זה העליתנו
ממצרים להמית אתי ואת בני
ואת מקני בצמא׃ ויצעק משה
אל יהוה לאמר מה אעשה

אחת ו זק פת וסימנהון בלשו תרגו צלוחית אקח אבישי פלג פלגות עגול ופירו׳ קח צנצנת אחת ויסבו את העיר׳
ויאמר אבישי ויחלק לכל העם׃ גרו את הילד והנה ככר עופרת וכל חמשת דכו במ״א קמ נקי יהיה לביתו שנה אחת ופ׳ חלה מדה שנה תורה׃
תריבון ג וסימנהון מה תריבון עמדי האתם תריבון לבעל אם לא תריבון חד בתור וחד בנבי וחד בכתובים׃

ויצאו ז רפי וסימנהון ויצאו ממנו מים ושתה העם׳ ונגפו אשה הרה ויצאו ילדיה׳ ויצאו זקניך ושפטיך ומדדו׳
ויצאו אחרינו עד התיקנו אותם׳ ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים בי׳ ויצאו והכו בעיר׳ ויצאו יושבי ערי ישראל ובערו והשיקו בנשק׃

לעם הזה עוד מעט וסקלני׃ ז
ויאמר יהוה אל משה עבר לפני
העם וקח אתך מזקני ישראל
ומטך אשר הכית בו את היאר
קח בידך והלכת׃ הנני עמד לפניך
שם על הצור בחרב והכית בצור
ויצאו ממנו מים ושתה העם
ויעש כן משה לעיני זקני ישראל׃
ויקרא שם המקום מסה ומריבה
על ריב בני ישראל ועל נסתם
את יהוה לאמר היש יהוה
בקרבנו אם אין׃
ויבא עמלק וילחם עם ישראל
ברפידם׃ ויאמר משה אל
יהושע בחר לנו אנשים וצא
הלחם בעמלק מחר אנכי נצב
על ראש הגבעה ומטה האלהים
בידי׃ ויעש יהושע כאשר אמר
לו משה להלחם בעמלק ומשה
אהרן וחור עלו ראש הגבעה׃
והיה כאשר ירים משה ידו וגבר
ישראל וכאשר יניח ידו וגבר
עמלק׃ וידי משה כבדים ויקחו
אבן וישימו תחתיו וישב עליה
ואהרן וחור תמכו בידיו מזה
אחד ומזה אחד ויהי ידיו אמונה

עד בא השמש׃ ויחלש יהושע
את עמלק ואת עמו לפי חרב׃

ויאמר יהוה אל משה כתב זאת
זכרון בספר ושים באזני יהושע
כי מחה אמחה את זכר עמלק
מתחת השמים׃ ויבן משה
מזבח ויקרא שמו יהוה נסי׃ ז
ויאמר כי יד על כס יה מלחמה
ליהוה בעמלק מדר דר׃

קי״ו וסימ׳ סנאה

יח

פרש

וישמע יתרו כהן מדין חתן משה
את כל אשר עשה אלהים
למשה ולישראל עמו כי הוציא
יהוה את ישראל ממצרים׃
ויקח יתרו חתן משה את צפרה
אשת משה אחר שלוחיה׃
ואת שני בניה אשר שם האחד
גרשם כי אמר גר הייתי בארץ
נכריה׃ ושם האחד אליעזר
כי אלהי אבי בעזרי ויצלני מחרב
פרעה׃ ויבא יתרו חתן משה
ובניו ואשתו אל משה אל
המדבר אשר הוא חנה שם
הר האלהים׃ ויאמר אל משה
אני חתנך יתרו בא אליך ואשתך

וסימנהון ד׳ וידי משה כבדים׳ מעשה חרש וידי צורף׳ וידי אדם מתחת כנפיהם׳ וידי עם הארץ תבהלנה׃
וסימנהון ד׳ אם אין ולישראל היש יש׳ בקרבנו אם אין׳ היש בה עץ אם אין׳ אם אין אתה דבר׳ אם אין אתה שמע לי החרש ואאלפך׃
וסימנהון ד׳ וישמע יתרו כהן מדין׳ זכר לאברהם ליצחק׳ כעת יאמר ליעקב׳ ביום השמיני שלח את העם׃

75

האהלה ה׳ וסימנהון וימהר אברהם האהלה אל שרה ׃ ויבאה יצחק האהלה שרה אמו ׃ ויצא משה לקראת חתנו ׃ והיה כצאת משה אל האהל ׃ ויהי כבוא משה האהלה ׃ וישארו שני אנשים במחנה ׃ והנה טמונה בתוך האהל ׃ ויסר אליה האהלה ותכסהו בשמיכה

ושני בניה עמה ׃ ויצא משה
לקראת חתנו וישתחו וישק לו
וישאלו איש לרעהו לשלום
ויבאו האהלה ׃ ויספר משה
לחתנו את כל אשר עשה יהוה
לפרעה ולמצרים על אודת
ישראל את כל התלאה אשר
מצאתם בדרך ויצלם יהוה ׃ ויחד
יתרו על כל הטובה אשר עשה
יהוה לישראל אשר הצילו
מיד מצרים ׃ ויאמר יתרו ברוך
יהוה אשר הציל אתכם מיד
מצרים ומיד פרעה אשר הציל
את העם מתחת יד מצרים ׃ עתה
ידעתי כי גדול יהוה מכל
האלהים כי בדבר אשר זדו
עליהם ׃ ויקח יתרו חתן משה
עלה וזבחים לאלהים ויבא
אהרן וכל זקני ישראל לאכל
לחם עם חתן משה לפני האלהים ׃
ויהי ממחרת וישב משה לשפט
את העם ויעמד העם על משה מן
הבקר עד הערב ׃ וירא חתן משה את
כל אשר הוא עשה לעם ויאמר מה
הדבר הזה אשר אתה עשה לעם מדוע
אתה יושב לבדך וכל העם נצב

עליך מן בקר עד ערב ׃ ויאמר
משה לחתנו כי יבא אלי העם
לדרש אלהים ׃ כי יהיה להם דבר
בא אלי ושפטתי בין איש ובין
רעהו והודעתי את חקי האלהים
ואת תורתיו ׃ ויאמר חתן משה
אליו לא טוב הדבר אשר אתה
עשה ׃ נבל תבל גם אתה גם העם
הזה אשר עמך כי כבד ממך
הדבר לא תוכל עשהו לבדך ׃
עתה שמע בקלי איעצך ויהי
אלהים עמך היה אתה לעם
מול האלהים והבאת אתה את
הדברים אל האלהים ׃ והזהרתה
אתהם את החקים ואת התורת
והודעת להם את הדרך ילכו בה
ואת המעשה אשר יעשון ׃ ואתה
תחזה מכל העם אנשי חיל יראי
אלהים אנשי אמת שנאי בצע
ושמת עלהם שרי אלפים שרי
מאות שרי חמשים ושרי עשרת ׃
ושפטו את העם בכל עת והיה
כל הדבר הגדל יביאו אליך וכל
הדבר הקטן ישפטו הם והקל
מעליך ונשאו אתך ׃ אם את
הדבר הזה תעשה וצוך אלהים

לבדך ג׳ וסימנהון מדוע אתה יושב לבדך ׃ ויבא נבה אל אחימלך ׃ אתה הוא יי׳ לבדך
אתהם ה׳ וסימנהון וישכם לבן בבקר ׃ והזהרתה אתהם ׃ ויחרם אתהם ואת עריהם ׃ בבקרת רעה עדרו ׃ אשר יקראו אתהם
תורתיו ד׳ וסימנהון והודעתי את חקי האלהים ׃ בעבור ישמרו חקיו

וגם כל ה׳ וסימניהון וגם כל העם הזה על מקמו וגם כל הדור ההוא נאספו וגם כל הרכוש ויחזק דוד בבגדיו וגם כל האדם
וכל דב׳ הימים דכו׳ במא גם כל שרי הכהנים והעם … אמר … וסימ׳ ויו פקד את שרה ויו אמר המכסה וישמע משה לקול חתנו

ויכלת עמד וגם כל העם הזה על
מקמו יבא בשלום׃ וישמע משה
לקול חתנו ויעש כל אשר אמר׃
ויבחר משה אנשי חיל מכל
ישראל ויתן אתם ראשים על
העם שרי אלפים שרי מאות שרי
חמשים ושרי עשרת׃ ושפטו
את העם בכל עת את הדבר
הקשה יביאון אל משה וכל הדבר
הקטן ישפוטו הם׃ וישלח משה
את חתנו וילך לו אל ארצו׃

בחדש השלישי לצאת בני ישראל
מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר
סיני׃ ויסעו מרפידים ויבאו מדבר
סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל
נגד ההר׃ ומשה עלה אל האלהים
ויקרא אליו יהוה מן ההר לאמר
כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני
ישראל׃ אתם ראיתם אשר
עשיתי למצרים ואשא אתכם
על כנפי נשרים ואבא אתכם
אלי׃ ועתה אם שמוע תשמעו
בקלי ושמרתם את בריתי והייתם
לי סגלה מכל העמים כי לי כל
הארץ׃ ואתם תהיו לי ממלכת

כהנים וגוי קדוש אלה הדברים
אשר תדבר אל בני ישראל׃ ויבא
משה ויקרא לזקני העם וישם
לפניהם את כל הדברים האלה
אשר צוהו יהוה׃ ויענו כל העם
יחדו ויאמרו כל אשר דבר יהוה
נעשה וישב משה את דברי העם
אל יהוה׃ ויאמר יהוה אל משה
הנה אנכי בא אליך בעב הענן
בעבור ישמע העם בדברי עמך
וגם בך יאמינו לעולם ויגד משה
את דברי העם אל יהוה׃ ויאמר
יהוה אל משה לך אל העם
וקדשתם היום ומחר וכבסו
שמלתם׃ והיו נכנים ליום השלישי
כי ביום השלשי ירד יהוה לעיני
כל העם על הר סיני׃ והגבלת
את העם סביב לאמר השמרו
לכם עלות בהר ונגע בקצהו
כל הנגע בהר מות יומת׃ לא
תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה
יירה אם בהמה אם איש לא
יחיה במשך היבל המה יעלו
בהר׃ וירד משה מן ההר אל העם
ויקדש את העם ויכבסו שמלתם׃
ויאמר אל העם היו נכנים לשלשת

בחדש ו׳ רא פסו׳ וסימניהון בחדש השלישי לצאת בני ישראל בחדש הראשון דתורת כהנים בחדש השני דפסח קטן החלו
הערכות בחדש הרביעי דירמיהו בחדש השמיני בשנת שתים לדריוש בחדש הראשון הוא חדש ניסן … ויכלת … ישפטו … ומל
ותגיד ג׳ מל בליש וסימניהון ותגיד לבני ישראל הגיד נגיד למלך דירמיהו ויבעל כנפים יציד דבר … בתו׳ … בנב׳ … בכתו׳

76

וקול שופר ז וסימנהון וקל שפר חזק מאד מיע. מיע. אוהילה עד מתי אראה נס והקימתי עליכם צופים לאמר לא כי
ארץ מצרים נבוא בחצצרות וקול שופר בריעש ורגז יגמא ארץ שפר ג חס וסימ וקל שפר חזק לא כי ארץ מצרים ברי שפר יאמר

ימים אל תגשו אל אשה ויהי
ביום השלישי בהית הבקר ויהי
קלת וברקים וענן כבד על ההר
וקל שפר חזק מאד ויחרד כל
העם אשר במחנה ויוצא משה
את העם לקראת האלהים מן
המחנה ויתיצבו בתחתית ההר
והר סיני עשן כלו מפני אשר
ירד עליו יהוה באש ויעל עשנו
כעשן הכבשן ויחרד כל ההר
מאד ויהי קול השפר הולך
וחזק מאד משה ידבר והאלהים
יעננו בקול וירד יהוה על הר
סיני אל ראש ההר ויקרא יהוה
למשה אל ראש ההר ויעל מ
משה ויאמר יהוה אל משה
רד העד בעם פן יהרסו אל יהוה
לראות ונפל ממנו רב וגם הכהנים
הנגשים אל יהוה יתקדשו פן
יפרץ בהם יהוה ויאמר משה
אל יהוה לא יוכל העם לעלת
אל הר סיני כי אתה העדתה בנו
לאמר הגבל את ההר וקדשתו
ויאמר אליו יהוה לך רד ועלית
אתה ואהרן עמך והכהנים והעם
אל יהרסו לעלת אל יהוה פן

יפרץ בם וירד משה אל העם
ויאמר אלהם
וידבר אלהים את כל הדברים
האלה לאמר אנכי
יהוה אלהיך אשר הוצאתיך
מארץ מצרים מבית עבדים לא
יהיה לך אלהים אחרים על פני
לא תעשה לך פסל וכל תמונה
אשר בשמים ממעל ואשר
בארץ מתחת ואשר במים מתחת
לארץ לא תשתחוה להם ולא
תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל
קנא פקד עון אבת על בנים על
שלשים ועל רבעים לשנאי
ועשה חסד לאלפים לאהבי
ולשמרי מצותי לא
תשא את שם יהוה אלהיך לשוא
כי לא ינקה יהוה את אשר ישא
את שמו לשוא
זכור את יום השבת לקדשו ששת
ימים תעבד ועשית כל מלאכתך
ויום השביעי שבת ליהוה אלהיך
לא תעשה כל מלאכה אתה
ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך
וגרך אשר בשעריך כי ששת
ימים עשה יהוה את השמים

הולך ט מל בתו וסימנהון ואנכי הולך ערירי הנה אנכי הולך למות ויהי קול השופר הולך וחזק מאד וידר יעקב נדר לאמר וכל
הולך על כפיו כל הולך על גחון ב בפסו ויחר אף אלהים כי הולך הוא ועתה הנני הולך לעמי לכה איעצך וי והולך מהרה אל העדה וכפר עליהם
לעלת ד חס בתו וסימנהון לא יוכל העם לעלת אל הר סיני אל יהרסו לעלת אל יי ולא אבותם לעלת והיינו לעלת ההרה

יארכון ג̇ וסימנהון כבד את אביך דו״שמע׳ יארכון כתו׳ וחבריה דמשנה תורה יאריכן כתו׳ למען תירא את יי׳ אלהיך יארכן כתי׳
לבעבור ג̇ וסימנהון כי לבעבור נסות אתכם׳ לבעבור הביא יי׳ על אבשלום׳ לבעבור סבב את פני הדבר׳ ונשמעה

ואת הארץ את הים ואת כל אשר
בם וינח ביום השביעי על כן ברך
יהוה את יום השבת ויקדשהו׃
כבד את אביך ואת
אמך למען יארכון ימיך על
האדמה אשר יהוה אלהיך נתן
לך׃ לא תרצח׃
לא תנאף׃
לא תגנב׃
לא תענה ברעך עד
שקר׃ לא תחמד בית רעך
לא תחמד אשת רעך ועבדו
ואמתו ושורו וחמרו וכל אשר
לרעך׃
וכל העם ראים את הקולת ואת
הלפידם ואת קול השפר ואת
ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו
מרחק׃ ויאמרו אל משה דבר
אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר
עמנו אלהים פן נמות׃ ויאמר
משה אל העם אל תיראו כי
לבעבור נסות אתכם בא האלהים
ובעבור תהיה יראתו על פניכם
לבלתי תחטאו׃ ויעמד העם
מרחק ומשה נגש אל הערפל
אשר שם האלהים׃

פרש

ויאמר יהוה אל משה
כה תאמר אל בני ישראל אתם
ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם
לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי
זהב לא תעשו לכם׃ מזבח אדמה
תעשה לי וזבחת עליו את עלתיך
ואת שלמיך את צאנך ואת
בקרך בכל המקום אשר אזכיר
את שמי אבוא אליך וברכתיך׃
ואם מזבח אבנים תעשה לי לא
תבנה אתהן גזית כי חרבך הנפת
עליה ותחללה׃ ולא תעלה
במעלת על מזבחי אשר לא
תגלה ערותך עליו׃
כא ואלה המשפטים אשר תשים
לפניהם׃ כי תקנה עבד עברי
שש שנים יעבד ובשבעת יצא
לחפשי חנם׃ אם בגפו יבא בגפו
יצא אם בעל אשה הוא ויצאה
אשתו עמו׃ אם אדניו יתן לו
אשה וילדה לו בנים או בנות
האשה וילדיה תהיה לאדניה
והוא יצא בגפו׃ ואם אמר
יאמר העבד אהבתי את אדני
את אשתי ואת בני לא אצא
חפשי׃ והגישו אדניו אל האלהים

הפטרה אחרי כרות בירמיה

אלהי ג̇ מלע׳ וסימנהון ברוך יי׳ אלהי שם ויהי כנען עבד למו׳ לא תעשון אתי אלהי כסף׳ מעונה אלהי קדם ומתחת זרעת עולם
תגלה ג̇ וסימנהון אשר לא תגלה ערותך עליו׳ בטרם תגלה רעתך׳ תגלה רעתו בקהל׳ וז׳ ותגלה ערותך בתזנותיך
אמור ג̇ חס̇ וסימנהון ואם אמר יאמר העבד׳ אמר אמרתי כי שנא שנאתיה׳ אם אמר אמר לנער הנה החצים ממך והנה

יעדה ג וסימנהון אשר לא יעדה והפדה אל אשקלון ואל חוף הים שם יעדה שמעו מטה ומי יעדה
והאלהים ז וסימנהון והאלהים נסה את אברהם והאלהים יעננו בקול והאלהים אנה לידו והאלהים אמר לא תבנה והאלהים נגף את

והגישו אל הדלת או אל המזוזה
ורצע אדניו את אזנו במרצע
ועבדו לעלם: וכי
ימכר איש את בתו לאמה לא
תצא כצאת העבדים: אם רעה
בעיני אדניה אשר לא יעדה
והפדה לעם נכרי לא ימשל
למכרה בבגדו בה: ואם לבנו
ייעדנה כמשפט הבנות יעשה
לה: אם אחרת יקח לו שארה
כסותה ועונתה לא יגרע: ואם
שלש אלה לא יעשה לה ויצא
ויצאה חנם אין כסף:
מכה איש ומת מות יומת:
ואשר לא צדה והאלהים אנה
לידו ושמתי לך מקום אשר ינוס
שמה: וכי יזד איש על
רעהו להרגו בערמה מעם
מזבחי תקחנו למות:
ומכה אביו ואמו מות יומת:
וגנב איש ומכרו ונמצא
בידו מות יומת:
ומקלל אביו ואמו מות
יומת: וכי יריבן
אנשים והכה איש את רעהו
באבן או באגרף ולא ימות ונפל

למשכב: אם יקום והתהלך
בחוץ על משענתו ונקה המכה
רק שבתו יתן ורפא ירפא:
וכי יכה איש את
עבדו או את אמתו בשבט ומת
תחת ידו נקם ינקם: אך אם יום
או יומים יעמד לא יקם כי כספו
הוא: וכי ינצו אנשים
ונגפו אשה הרה ויצאו ילדיה
ולא יהיה אסון ענוש יענש
כאשר ישית עליו בעל האשה
ונתן בפללים: ואם אסון יהיה
ונתתה נפש תחת נפש: עין תחת
עין שן תחת שן יד תחת יד רגל
תחת רגל: כויה תחת כויה פצע
תחת פצע חבורה תחת חבורה:
וכי יכה איש את
עין עבדו או את עין אמתו ושי
ושחתה לחפשי ישלחנו תחת
עינו: ואם שן עבדו או שן אמתו
יפיל לחפשי ישלחנו תחת
שנו:
וכי יגח שור את איש או את
אשה ומת סקול יסקל השור
ולא יאכל את בשרו ובעל
השור נקי: ואם שור נגח הוא

זרחה ד וסימנהון אם זרחה השמש עליו והשמש זרחה על המים והצרעת זרחה במצחו שמש זרחה ונודר וזרחה לכם
על חמור ב וסימנהון על כל דבר פשע על שור על חמור עני ורכב על חמור ועל עיר בן אתנות וגם בעליו

מתמל שלשם והועד בבעליו
ולא ישמרנו והמית איש או
אשה השור יסקל וגם בעליו
יומת: אם כפר יושת עליו ונתן
פדין נפשו ככל אשר יושת
עליו: או בן יגח או בת יגח כמשפט
הזה יעשה לו: אם עבד יגח
השור או אמה כסף שלשים
שקלים יתן לאדניו והשור
יסקל: וכי יפתח
איש בור או כי יכרה איש בר
ולא יכסנו ונפל שמה שור או
חמור: בעל הבור ישלם כסף
ישיב לבעליו והמת יהיה לו:
וכי יגף
שור איש את שור רעהו ומת
ומכרו את השור החי וחצו את
כספו וגם את המת יחצון: או
נודע כי שור נגח הוא מתמול
שלשם ולא ישמרנו בעליו
שלם ישלם שור תחת השור
והמת יהיה לו:
כי יגנב איש שור
או שה וטבחו או מכרו
חמשה בקר ישלם
תחת השור וארבע צאן

כב תחת השה: אם במחתרת
ימצא הגנב והכה ומת אין לו
דמים: אם זרחה השמש עליו
דמים לו שלם ישלם אם אין לו
ונמכר בגנבתו: אם המצא תמצא
בידו הגנבה משור עד חמור עד
שה חיים שנים ישלם:
כי יבער איש שדה
או כרם ושלח את בעירה ובער
בשדה אחר מיטב שדהו ומיטב
כרמו ישלם: כי
תצא אש ומצאה קצים ונאכל
גדיש או הקמה או השדה שלם
ישלם המבער את הבערה:
כי יתן איש אל
רעהו כסף או כלים לשמר וגנב
מבית האיש אם ימצא הגנב
ישלם שנים: אם לא ימצא הגנב
ונקרב בעל הבית אל האלהים
אם לא שלח ידו במלאכת רעהו:
על כל דבר פשע על שור על
חמור על שה על שלמה על
כל אבדה אשר יאמר כי הוא
זה עד האלהים יבא דבר שניהם
אשר ירשיען אלהים ישלם
שנים לרעהו:
כי

סימן דדנא ומארכה כשיהיה בין הטעם לתבירא ג מלכי יהיה בדרגא ואם יהיה פחות יהיה במארכה חוץ מן יב וסימ ואברהם היו יהיה לו
ותחית שור ותימן וכי יגח שור איש וכל אשר אין לו דמיע תו אשר ברכו יי צבאות בין בית אל וחבריה עתה ירעלני שבעבן בכרי כי אם ארבע מאות
איש גבר כשר שלמן בית ארבאל המוך ידך דמלכים ואית דאמרי דדברי הימים כי לא יכלו לעשתו כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה

וכל בהמה ג וסימניהון וכל בהמה לשמר ומת או נשבר וכל בהמה מפרסת פרסה החיה וכל בהמה רמש ועוף כנף ... בשברו
נשבה ג וסימניהון ומת או נשבר או נשבה אין ראה וישמע אברם כי נשבה אחיו כי נשבה עדר יי ... מהר ... יהודה

כי יתן איש אל רעהו חמור או שור
או שה וכל בהמה לשמר ומת
או נשבר או נשבה אין ראה
שבעת יהוה תהיה בין שניהם
אם לא שלח ידו במלאכת רעהו
ולקח בעליו ולא ישלם ואם גנב
יגנב מעמו ישלם לבעליו אם
טרף יטרף יבאהו עד הטרפה
לא ישלם
וכי ישאל איש מעם רעהו ונשבר
או מת בעליו אין עמו שלם ישלם
אם בעליו עמו לא ישלם אם
שכיר הוא בא בשכרו
וכי יפתה איש
בתולה אשר לא ארשה ושכב
עמה מהר ימהרנה לו לאשה
אם מאן ימאן אביה לתתה לו
כסף ישקל כמהר הבתולת
מכשפה לא תחיה
כל שכב עם בהמה מות יומת
זבח לאלהים יחרם
בלתי ליהוה לבדו וגר לא תונה
ולא תלחצנו כי גרים הייתם בא
בארץ מצרים כל אלמנה ויתום
לא תענון אם ענה תענה אתו
כי אם צעק יצעק אלי שמע

אשמע צעקתו וחרה אפי והרגתי
אתכם בחרב והיו נשיכם אלמנות
ובניכם יתמים
אם כסף תלוה את עמי את העני
עמך לא תהיה לו כנשה לא
תשימון עליו נשך אם חבל תחבל
שלמת רעך עד בא השמש
תשיבנו לו כי הוא כסותה לבדה
הוא שמלתו לערו במה ישכב
והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי
חנון אני אלהים
לא תקלל ונשיא בעמך לא תאר
מלאתך ודמעך לא תאחר בכור
בניך תתן לי כן תעשה לשרך
לצאנך שבעת ימים יהיה עם
אמו ביום השמיני תתנו לי ואנשי
קדש תהיון לי ובשר בשדה טרפה
לא תאכלו לכלב תשלכון אתו
כב לא תשא שמע
שוא אל תשת ידך עם רשע להית
עד חמס לא תהיה אחרי רבים
לרעת ולא תענה על רב לנטת
אחרי רבים להטת ודל לא תהדר
בריבו כי תפגע שור
איבך או חמרו תעה השב תשיבנו
לו כי תראה חמור

תחיה ג וסימניהון מכשפה לא תחיה לא תחיה כל נשמה החכמה תחיה בעליה ... ודל ... לא תהדר מרעהו יפרד
יחרם ג וסימניהון זבח לאלהים יחרם כל חרם אשר יחרם מן האדם לא יפדה יחרם כל רכושו והוא יבדל מקהל הגולה
תעה ג וסימניהון ומצאהו איש והנה תעה בשדה כי תפגע שור איבך או חמרו תעה אדם תועה מדרך השכל ...

בריבו ד וסימנהון ודל לא תהדר בריבו׃ לא תטה משפט אבינך בריבו׃ צדיק הראשון בריבו׃ לעות אדם בריבו׃ לא ראה׃
ושש ג ר״פ פסו וסימנהון ושש שנים תזרע את ארצך׃ ושש מעלות לכסא׃ ושש מאות איש חגורים׃ פקחים

שנאך רבץ תחת משאו וחדלת
מעזב לו עזב תעזב עמו׃
לא תטה משפט אבינך
בריבו׃ מדבר שקר תרחק ונקי
וצדיק אל תהרג כי לא אצדיק
רשע׃ ושחד לא תקח כי השחד
יעור פקחים ויסלף דברי צדיקים׃
וגר לא תלחץ ואתם ידעתם את
נפש הגר כי גרים הייתם בארץ
מצרים׃ ושש שנים תזרע את
ארצך ואספת את תבואתה׃
והשביעת תשמטנה ונטשתה
ואכלו אביני עמך ויתרם תאכל
חית השדה כן תעשה לכרמך
לזיתך׃ ששת ימים תעשה
מעשיך וביום השביעי תשבת
למען ינוח שורך וחמרך וינפש
בן אמתך והגר׃ ובכל אשר
אמרתי אליכם תשמרו ושם
אלהים אחרים לא תזכירו לא
ישמע על פיך׃ שלש רגלים תחג
לי בשנה׃ את חג המצות תשמר
שבעת ימים תאכל מצות כאשר
צויתך למועד חדש האביב כי
בו יצאת ממצרים ולא יראו פני
ריקם׃ וחג הקציר בכורי מעשיך
אשר תזרע בשדה וחג האסף
בצאת השנה באספך את מעשיך
מן השדה׃ שלש פעמים בשנה
יראה כל זכורך אל פני האדן יהוה׃
לא תזבח על חמץ דם זבחי ולא
ילין חלב חגי עד בקר׃ ראשית
בכורי אדמתך תביא בית יהוה
אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו׃

הנה אנכי שלח מלאך לפניך
לשמרך בדרך ולהביאך אל
המקום אשר הכנתי׃ השמר
מפניו ושמע בקלו אל תמר בו
כי לא ישא לפשעכם כי שמי
בקרבו׃ כי אם שמע תשמע בקלו
ועשית כל אשר אדבר ואיבתי
את איביך וצרתי את צרריך׃ כי
ילך מלאכי לפניך והביאך אל
האמרי והחתי והפרזי והכנעני
החוי והיבוסי והכחדתיו׃ לא
תשתחוה לאלהיהם ולא תעבדם
ולא תעשה כמעשיהם כי הרס
תהרסם ושבר תשבר מצבתיהם׃
ועבדתם את יהוה אלהיכם וברך
את לחמך ואת מימיך והסרתי
מחלה מקרבך׃

למועד ו רפי וסימנהון את חג המצות תשמר וחבריה׃ ואתה לא באת למועד הימים׃ ויצא יהונתן השדה למועד דוד׃ כי למועד קץ׃ כי למועד מועדים וחצי׃
ג דסב׳ ולא יקר׳ לא וסימ׳ לא תשימון עליו נשך׃ לא ישמע על פיך׃ לא תכיר פנים ולא תקח׃
מימיך ג וסימנהון וברך את לחמך ואת מימיך׃ ואם מימיך נשתה אני ומקני׃ מחטב עציך עד שאב מימיך׃

79

אמלא ג̇ וסימנהון את מספר ימיך אמלא׳ ואוצרותיהם אמלא׳ ופי אמלא תוכחות׳ וצ׳ ואמלא אתו רוח אלהים׳
ורבה ד̇ וסימנהון ורבה עליך חית השדה׳ ורבה העזובה בקרב הארץ׳ ורבה משטמה׳ ורבה היא על הארם׳

לא תהיה משכלה
ועקרה בארצך את מספר ימיך
אמלא׃ את אימתי אשלח לפניך
והמתי את כל העם אשר תבא
בהם ונתתי את כל איביך אליך
ערף׃ ושלחתי את הצרעה לפניך
וגרשה את החוי את הכנעני ואת
החתי מלפניך׃ לא אגרשנו
מפניך בשנה אחת פן תהיה
הארץ שממה ורבה עליך חית
השדה׃ מעט מעט אגרשנו
מפניך עד אשר תפרה ונחלת
את הארץ׃ ושתי את גבלך מים
סוף ועד ים פלשתים וממדבר
עד הנהר כי אתן בידכם את
ישבי הארץ וגרשתמו מפניך׃
לא תכרת להם ולאלהיהם ברית׃
לא ישבו בארצך פן יחטיאו אתך
לי כי תעבד את אלהיהם כי יהיה
לך למוקש׃
ואל משה אמר עלה אל יהוה כד
אתה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים
מזקני ישראל והשתחויתם
מרחק׃ ונגש משה לבדו אל
יהוה והם לא יגשו והעם לא יעלו
עמו׃ ויבא משה ויספר לעם את

כל דברי יהוה ואת כל המשפטים
ויען כל העם קול אחד ויאמרו
כל הדברים אשר דבר יהוה נעשה׃
ויכתב משה את כל דברי יהוה
וישכם בבקר ויבן מזבח תחת
ההר ושתים עשרה מצבה לשנים
עשר שבטי ישראל׃ וישלח
את נערי בני ישראל ויעלו עלת
ויזבחו זבחים שלמים ליהוה
פרים׃ ויקח משה חצי הדם
וישם באגנת וחצי הדם זרק
על המזבח׃ ויקח ספר הברית
ויקרא באזני העם ויאמרו כל
אשר דבר יהוה נעשה ונשמע׃
ויקח משה את הדם ויזרק על
העם ויאמר הנה דם הברית
אשר כרת יהוה עמכם על כל
הדברים האלה׃ ויעל משה
ואהרן נדב ואביהוא ושבעים
מזקני ישראל׃ ויראו את אלהי
ישראל ותחת רגליו כמעשה
לבנת הספיר וכעצם השמים
לטהר׃ ואל אצילי בני ישראל
לא שלח ידו ויחזו את האלהים
ויאכלו וישתו׃
ויאמר יהוה אל משה

ויעד ים ד̇ וסימנהון ושתי את גבלך מים סוף׳ והערבה והירדן וגבל׳ וכל הערבה עבר הירדן מזרחה׳ והערבה עד׳
ויגש ג̇ וסימנהון ונגש משה לבדו אל יי׳ ונגש הכהן ודבר אל העם׳ ונגש חורש בקוצר ודורך ענבים במשך הזרע׳
ונשמע ג̇ ב̇ וצ̇ וסימנהון כל אשר דבר יי׳ נעשה ונשמע׳ ונשמע קולו בבאו אל הקדש׳ ונשמע פתגם המלך׳ קרמ׳ קמצ׳

עלה אלי ההרה והיה שם ואתנה
לך את לחת האבן והתורה והמצוה
אשר כתבתי להורתם׃ ויקם משה
ויהושע משרתו ויעל משה אל
הר האלהים׃ ואל הזקנים אמר
שבו לנו בזה עד אשר נשוב אליכם
והנה אהרן וחור עמכם מי בעל
דברים יגש אלהם׃ ויעל משה
אל ההר ויכס הענן את ההר׃
וישכן כבוד יהוה על הר סיני
ויכסהו הענן ששת ימים ויקרא
אל משה ביום השביעי מתוך
הענן׃ ומראה כבוד יהוה כאש
אכלת בראש ההר לעיני בני
ישראל׃ ויבא משה בתוך הענן
ויעל אל ההר ויהי משה בהר
ארבעים יום וארבעים לילה׃

כה וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל בני ישראל ויקחו לי
תרומה מאת כל איש אשר ידבנו
לבו תקחו את תרומתי׃ ואת
התרומה אשר תקחו מאתם
זהב וכסף ונחשת׃ ותכלת וארגמן
ותולעת שני ושש ועזים׃ וערת
אילם מאדמים וערת תחשים

ועצי שטים׃ שמן למאר בשמים
לשמן המשחה ולקטרת הסמים׃
אבני שהם ואבני מלאים לאפד
ולחשן׃ ועשו לי מקדש ושכנתי
בתוכם׃ ככל אשר אני מראה
אותך את תבנית המשכן ואת
תבנית כל כליו וכן תעשו׃
ועשו ארון עצי שטים
אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי
רחבו ואמה וחצי קמתו׃ וצפית
אתו זהב טהור מבית ומחוץ תצפנו
ועשית עליו זר זהב סביב׃ ויצקת
לו ארבע טבעת זהב ונתתה על
ארבע פעמתיו ושתי טבעת על
צלעו האחת ושתי טבעת על
צלעו השנית׃ ועשית בדי עצי
שטים וצפית אתם זהב׃ והבאת
את הבדים בטבעת על צלעת
הארן לשאת את הארן בהם׃
בטבעת הארן יהיו הבדים לא
יסרו ממנו׃ ונתת אל הארן את
העדת אשר אתן אליך׃ ועשית
כפרת זהב טהור אמתים וחצי
ארכה ואמה וחצי רחבה׃ ועשית
שנים כרבים זהב מקשה תעשה
אתם משני קצות הכפרת׃ ועשה

צוי את כל אשר ג׳ וסימנהון ונועדתי לך שם ודברתי אתך׳ והיה המקום אשר יבחר יי׳ אלהיכם בו׳ נביא אקים להם מקרב׳
ונועדתי ב׳ א׳ מל׳ וא׳ חס׳ וסימנהון ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת׳ ונעדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבדי׳ בתר׳ חס׳

כרוב אחד מקצה מזה וכרוב
אחד מקצה מזה מן הכפרת ת
עשו את הכרבים על שני קצותיו׃
והיו הכרבים פרשי כנפים למעלה
סככים בכנפיהם על הכפרת
ופניהם איש אל אחיו אל הכפרת
יהיו פני הכרבים׃ ונתת את הכפרת
על הארן מלמעלה ואל הארן
תתן את העדת אשר אתן אליך׃
ונועדתי לך שם ודברתי אתך
מעל הכפרת מבין שני הכרבים
אשר על ארון העדת את כל
אשר אצוה אותך אל בני ישראל׃

ועשית שלחן עצי שטים אמתים
ארכו ואמה רחבו ואמה וחצי
קמתו׃ וצפית אתו זהב טהור ו
ועשית לו זר זהב סביב׃ ועשית
לו מסגרת טפח סביב ועשית זר
זהב למסגרתו סביב׃ ועשית לו
ארבע טבעת זהב ונתת את ה
הטבעת על ארבע הפאת אשר
לארבע רגליו׃ לעמת המסגרת
תהיין הטבעת לבתים לבדים
לשאת את השלחן׃ ועשית את
הבדים עצי שטים וצפית אתם

זהב ונשא בם את השלחן׃ ועשית
קערתיו וכפתיו וקשותיו ומנקיתיו
אשר יסך בהן זהב טהור תעשה
אתם׃ ונתת על השלחן לחם פנים
לפני תמיד׃

ועשית מנרת זהב טהור מקשה
תיעשה המנורה ירכה וקנה
גביעיה כפתריה ופרחיה ממנה
יהיו׃ וששה קנים יצאים מצדיה
שלשה קני מנרה מצדה האחד
ושלשה קני מנרה מצדה השני׃
שלשה גבעים משקדים בקנה
האחד כפתר ופרח ושלשה
גבעים משקדים בקנה האחד
כפתר ופרח כן לששת הקנים
היצאים מן המנרה׃ ובמנרה
ארבעה גבעים משקדים כפתריה
ופרחיה׃ וכפתר תחת שני הקנים
ממנה וכפתר תחת שני הקנים
ממנה וכפתר תחת שני הקנים
ממנה לששת הקנים היצאים
מן המנרה׃ כפתריהם וקנתם
ממנה יהיו כלה מקשה אחת
זהב טהור׃ ועשית את נרתיה
שבעה והעלה את נרתיה והאיר
על עבר פניה׃ ומלקחיה ומחתתיה

ונשא יב׳ וסימנהון ונשא בם את השלחן׳ את הבדים׳ ונשא מגבעות׳ וחבריה׳ יושב על כסא רם ונשא׳ ונשא כל אשר בביתך׳
וחבריה׳ הנה ישכיל עבדי׳ על הר גבה ונשא׳ כה אמר רם ונשא שוכן עד׳ רפאנו את בכל ולא נרפתה׳ ונשא אתכם בצנות ואחריתכם בסירות׳
המנורה ג׳ מל׳ בתו׳ וסימנהון מקשה תיעשה המנורה׳ אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות׳ אל מול פני המנורה העלה נרתיה׳

וראה ג̇ ר״פ פסו̇ וסימנהון וראה ועשה בתבניתם׳ וראה בנים לבניך׳ וראה אם דרך עצב בי ונחני בדרך עולם׳
ותלעת ב̇ חס בתו̇ בליש̇ וסימנהון ואת המשכן תעשה עשר יריעת שש משזר׳ ויין לא תשתה ולא תאגר כי תאכלנו התלעת׳

זהב טהור ככר זהב טהור יעשה
אתה את כל הכלים האלה׃
וראה ועשה בתבניתם אשר
אתה מראה בהר׃ ס
כו ואת המשכן תעשה עשר
יריעת שש משזר ותכלת וא
וארגמן ותלעת שני כרבים מע
מעשה חשב תעשה אתם׃ ארך
היריעה האחת שמנה ועשרים
באמה ורחב ארבע באמה ס
היריעה האחת מדה אחת לכל
היריעת׃ חמש היריעת תהיין
חברת אשה אל אחתה וחמש
יריעת חברת אשה אל אחתה׃
ועשית ללאת תכלת על שפת
היריעה האחת מקצה בחברת
וכן תעשה בשפת היריעה
הקיצונה במחברת השנית׃
חמשים ללאת תעשה ביריעה
האחת וחמשים ללאת תעשה
בקצה היריעה אשר במחברת
השנית מקבילת הללאת אשה
אל אחתה׃ ועשית חמשים קרסי
זהב וחברת את היריעת אשה
אל אחתה בקרסים והיה
המשכן אחד׃ ועשית יריעת

עזים לאהל על המשכן עשתי
עשרה יריעת תעשה אתם׃
ארך היריעה האחת שלשים
באמה ורחב ארבע באמה ס
היריעה האחת מדה אחת
לעשתי עשרה יריעת׃ וחברת
את חמש היריעת לבד ואת שש
היריעת לבד וכפלת את היריעה
הששית אל מול פני האהל׃
ועשית חמשים ללאת על שפת
היריעה האחת הקיצנה בחברת
וחמשים ללאת על שפת היריעה
החברת השנית׃ ועשית קרסי
נחשת חמשים והבאת את
הקרסים בללאת וחברת את
האהל והיה אחד׃ וסרח העדף
ביריעת האהל חצי היריעה
העדפת תסרח על אחרי
המשכן׃ והאמה מזה והאמה
מזה בעדף בארך יריעת האהל
יהיה סרוח על צדי המשכן
מזה ומזה לכסתו׃ ועשית
מכסה לאהל ערת אילם ס
מאדמים ומכסה ערת תחשים
מלמעלה׃
ועשית את הקרשים למשכן

האחת ג̇ קמ̇ וסימנהון חמשים ללאת תעשה ביריעה האחת׳ וחבריה׳ ויעש את העמודים׳ וכל את״ג וכו פסו̇ דכות׳
בסב״ פת̇ וסימנהון ויעש עשרה כיורות נחשת׳ ובני ישראל למספרם׳ לאהל ה̇ וסימנהון ועשית
יריעת עזים לאהל על המשכן וחבריה׳ וביום הקים את המשכן כסה הענן את המשכן׳ ויעל שלמה ויקרא המלך להודיע׳ סרוח ל̇ וכל׳

ויחדו ג׳ וסימנהון ויחדו יהיו תמים על ראשו אל הטבעת האחת׳ וחבריה דויקהל׳ וכשל עוזר ונפל עזור ויחדו כלם יכליון׳
והקמות ב׳ וחס׳ וסימנהון והקמת את המשכן כמשפטו אשר הראית בהר׳ והקמת לך אבנים גדלות ושדת אותם בשיד׳

עצי שטים עמדים׃ עשר
אמות ארך הקרש ואמה וחצי
האמה רחב הקרש האחד׃
שתי ידות לקרש האחד מש
משלבת אשה אל אחתה כן
תעשה לכל קרשי המשכן׃
ועשית את הקרשים למשכן
עשרים קרש לפאת נגבה תימנה׃
וארבעים אדני כסף תעשה
תחת עשרים הקרש שני
אדנים תחת הקרש האחד
לשתי ידתיו ושני אדנים תחת
הקרש האחד לשתי ידתיו׃
ולצלע המשכן השנית לפאת
צפון עשרים קרש׃ וארבעים
אדניהם כסף שני אדנים תחת
הקרש האחד ושני אדנים
תחת הקרש האחד׃ ולירכתי
המשכן ימה תעשה ששה
קרשים׃ ושני קרשים תעשה
למקצעת המשכן בירכתים׃
ויהיו תאמם מלמטה ויחדו
יהיו תמים על ראשו אל הטבעת
האחת כן יהיה לשניהם לשני
המקצעת יהיו׃ והיו שמנה
קרשים ואדניהם כסף ששה

עשר אדנים שני אדנים תחת
הקרש האחד ושני אדנים תחת
הקרש האחד׃ ועשית בריחם
עצי שטים חמשה לקרשי צלע
המשכן האחד׃ וחמשה בריחם
לקרשי צלע המשכן השנית
וחמשה בריחם לקרשי צלע
המשכן לירכתים ימה׃ והבריח
התיכן בתוך הקרשים מברח מן
הקצה אל הקצה׃ ואת הקרשים
תצפה זהב ואת טבעתיהם תעשה
זהב בתים לבריחם וצפית את
הבריחם זהב׃ והקמת את המשכן
כמשפטו אשר הראית בהר׃
ועשית פרכת
תכלת וארגמן ותולעת שני ושש
משזר מעשה חשב יעשה
אתה כרבים׃ ונתתה אתה על
ארבעה עמודי שטים מצפים
זהב וויהם זהב על ארבעה אדני
כסף׃ ונתתה את הפרכת תחת
הקרסים והבאת שמה מבית
לפרכת את ארון העדות והבדילה
הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש
הקדשים׃ ונתת את הכפרת על
ארון העדת בקדש הקדשים׃

ויהיו יא רפי וסימנהון ויהיו דם והיה דם בכל ארץ מצרים׳ ויהיו תאמם מלמטה׳ קדמ׳ ויהיו לאות לבני ישראל׳ ויהיו על
מדין לתת נקמת יי׳ ויהיו דברי אלה אשר התחננתי׳ ויהיו מכשלים לפניך בעת אפך עשה בהם׳ ויהיו כל האנשים אשר שמו פניהם׳ ויהיו נדדים
בגוים׳ הבאת יום קראת ויהיו כמני׳ ויהיו חיים לנפשך׳ ויהיו נא שדיך כאשכלות הגפן׳ מברח ג׳ חס בליש וסימ׳ מברח מן הקצה׳ על לויתן נחש

מסך ג קמ׳ וסימנהון ועשית מסך לפתח האהל ולשער החצר מסך עשרים ויעש מסך לפתח האהל וא׳ לבסך וא׳ למסך
צפיה נחשת ד וסימנהון ועשית קרנתיו על ארבע פנתיו ועשית בדים למזבח בדי עצי שטים וחבריהם דויקהל וסירתיו

ושמת את השלחן מחוץ לפרכת
ואת המנרה נכח השלחן על צלע
המשכן תימנה והשלחן תתן על
צלע צפון: ועשית מסך לפתח
האהל תכלת וארגמן ותולעת
שני ושש משזר מעשה רקם:
ועשית למסך חמשה עמודי
שטים וצפית אתם זהב וויהם זהב
ויצקת להם חמשה אדני נחשת:
ועשית את המזבח כז
עצי שטים חמש אמות ארך
וחמש אמות רחב רבוע יהיה
המזבח ושלש אמות קמתו:
ועשית קרנתיו על ארבע פנתיו
ממנו תהיין קרנתיו וצפית אתו
נחשת: ועשית סירתיו לדשנו
ויעיו ומזרקתיו ומזלגתיו ומחתתיו
לכל כליו תעשה נחשת: ועשית
לו מכבר מעשה רשת נחשת
ועשית על הרשת ארבע טבעת
נחשת על ארבע קצותיו: ונתתה
אתה תחת כרכב המזבח מלמטה
והיתה הרשת עד חצי המזבח:
ועשית בדים למזבח בדי עצי
שטים וצפית אתם נחשת: והובא
את בדיו בטבעת והיו הבדים על

שתי צלעת המזבח בשאת אתו:
נבוב לחת תעשה אתו כאשר
הראה אתך בהר כן יעשו:
ועשית את חצר
המשכן לפאת נגב תימנה קלעים
לחצר שש משזר מאה באמה
ארך לפאה האחת: ועמדיו
עשרים ואדניהם עשרים נחשת
ווי העמדים וחשקיהם כסף:
וכן לפאת צפון בארך קלעים
מאה ארך ועמדו עשרים ואדניהם
עשרים נחשת ווי העמדים וחשקיהם כסף:
ורחב החצר לפאת ים קלעים
חמשים אמה עמדיהם עשרה
ואדניהם עשרה: ורחב החצר
לפאת קדמה מזרחה חמשים
אמה: וחמש עשרה אמה קלעים
לכתף עמדיהם שלשה ואדניהם
שלשה: ולכתף השנית חמש
עשרה קלעים עמדיהם שלשה
ואדניהם שלשה: ולשער
החצר מסך עשרים אמה תכלת
וארגמן ותולעת שני ושש משזר
מעשה רקם עמדיהם ארבעה
ואדניהם ארבעה: כל עמודי
החצר סביב מחשקים כסף

נבוב ב וסימנהון נבוב לחת תעשה אתו נבוב לחת עשה אתו וב׳ נבוב וסימ׳ ועביו ארבע אצבעות נבוב ואיש נבוב ילבב
עמודיהם כל חס בס״ד בול׳ וסימנהון עמודיהם עשרים ר״א פסו׳ ולפאת צפון ולפאת ים קלעים חמש עשרה אמה כלהו בפרש ויקהל
רבוע ובתו׳ וסימנהון ועשית את המזבח רבוע יהיה כפול רבוע יהיה המזבח הקטרת וחב׳ דויקהל ויעש את מזבח העלה היה כפול

הקרב ד׳ וסימנהון ואתה הקרב אליך׳ וזאת תורת המנחה הקרב את מטה לוי׳ וגם את אחיך מטה לוי וא׳ והקרב לפני יי׳

חתם נ׳ חס׳ וסימנהון מעשה חרש אבן פתוחי חתם׳ ועשית ציץ זהב טהור׳ והאבנים על שמת בני ישראל הנה׳

ווויהם כסף ואדניהם נחשת׃ ארך
החצר מאה באמה ורחב חמשים
בחמשים וקמה חמש אמות שש
משזר ואדניהם נחשת׃ לכל כלי
המשכן בכל עבדתו וכל יתדתיו
וכל יתדת החצר נחשת׃
ואתה תצוה את בני
ישראל ויקחו אליך שמן זית זך
כתית למאור להעלת נר תמיד׃
באהל מועד מחוץ לפרכת אשר
על העדת יערך אתו אהרן ובניו
מערב עד בקר לפני יהוה חקת
עולם לדרתם מאת בני ישראל׃
ואתה הקרב אליך כח
את אהרן אחיך ואת בניו אתו
מתוך בני ישראל לכהנו לי אהרן
נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר
בני אהרן׃ ועשית בגדי קדש
לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת׃
ואתה תדבר אל כל חכמי לב
אשר מלאתיו רוח חכמה ועשו
את בגדי אהרן לקדשו לכהנו
לי׃ ואלה הבגדים אשר יעשו
חשן ואפוד ומעיל וכתנת תשבץ
מצנפת ואבנט ועשו בגדי קדש
לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לי׃

פרש

והם יקחו את הזהב ואת התכלת
ואת הארגמן ואת תולעת השני
ואת השש׃
ועשו את האפד זהב תכלת
וארגמן תולעת שני ושש משזר
מעשה חשב׃ שתי כתפת חברת
יהיה לו אל שני קצותיו וחבר׃
וחשב אפדתו אשר עליו כמעשהו
ממנו יהיה זהב תכלת וארגמן
ותולעת שני ושש משזר׃ ולקחת
את שתי אבני שהם ופתחת
עליהם שמות בני ישראל׃ ששה
משמתם על האבן האחת ואת
שמות הששה הנותרים על
האבן השנית כתולדתם׃ מעשה
חרש אבן פתוחי חתם תפתח
את שתי האבנים על שמת בני
ישראל מסבת משבצות זהב
תעשה אתם׃ ושמת את שתי
האבנים על כתפת האפד אבני
זכרן לבני ישראל ונשא אהרן
את שמותם לפני יהוה על שתי
כתפיו לזכרן׃
ועשית משבצת זהב׃ ושתי
שרשרת זהב טהור מגבלת
תעשה אתם מעשה עבת ונתתה

והם ט׳ ר״א פסו׳ וסימנהון והם לא ידעו כי שמע יוסף׳ והם יקחו את הזהב׳ והם עמך ונחלתך׳ והם עבדיך ועמך׳ והם ואבותינו הזידו׳ והם ובניהם׳ והם במלכותם ובטובך הרב׳ והם לדמם יארבו׳ והם מביאים איש מנחתו׳ דדברי הימים׳ וחבר

חרש ג׳ וסימנהון מעשה חרש אבן׳ חרש ברזל מעצד ופעל בפחם׳ חרש עצים נטה קו׳ כתולדתם

לשני עשר ו דסבי לשנים עשר וסימנהון והאבנים תהיין על שמת בני ישראל ויביאו את קרבנם לפני יי ועתה קחו לכם
ליהושע. גהגבול אשר תתנחלו את הארץ. עומד על שני עשר בקר דמלכים. ויהי בשתי עשרה שנה דיחזקאל. ו חשן משפט

את שרשרת העבתת על המ
המשבצת: ועשית
חשן משפט מעשה חשב ז
כמעשה אפד תעשנו זהב תכלת
וארגמן ותולעת שני ושש משזר
תעשה אתו: רבוע יהיה כפול
זרת ארכו וזרת רחבו: ומלאת בו
מלאת אבן ארבעה טורים אבן
טור אדם פטדה וברקת הטור
האחד: והטור השני נפך ספיר
ויהלם: והטור השלישי לשם
שבו ואחלמה: והטור הרביעי
תרשיש ושהם וישפה משבצים
זהב יהיו במלואתם: והאבנים
תהיין על שמת בני ישראל שתים
עשרה על שמתם פתוחי חותם
איש על שמו תהיין לשני עשר
שבט: ועשית על החשן שרשת
גבלת מעשה עבת זהב טהור:
ועשית על החשן שתי טבעות
זהב ונתת את שתי הטבעות על
שני קצות החשן: ונתתה את
שתי עבתת הזהב על שתי
הטבעת אל קצות החשן: ואת
שתי קצות שתי העבתת תתן
על שתי המשבצות ונתתה

על כתפות האפד אל מול פניו:
ועשית שתי טבעות זהב ושמת
אתם על שני קצות החשן על
שפתו אשר אל עבר האפד ביתה:
ועשית שתי טבעות זהב ונתתה
אתם על שתי כתפות האפוד
מלמטה ממול פניו לעמת מ
מחברתו ממעל לחשב האפוד:
וירכסו את החשן מטבעתו אל
טבעת האפוד בפתיל תכלת ז
להיות על חשב האפוד ולא יזח
החשן מעל האפוד: ונשא אהרן
את שמות בני ישראל בחשן
המשפט על לבו בבאו אל הקדש
לזכרן לפני יהוה תמיד: ונתת אל
חשן המשפט את האורים ואת
התמים והיו על לב אהרן בבאו
לפני יהוה ונשא אהרן את משפט
בני ישראל על לבו לפני יהוה
תמיד: ועשית את
מעיל האפוד כליל תכלת: והיה
פי ראשו בתוכו שפה יהיה לפיו
סביב מעשה ארג כפי תחרא
יהיה לו לא יקרע: ועשית על
שוליו רמני תכלת וארגמן ז
ותולעת שני על שוליו סביב

משבצות ג מל וסימנהון מעשה חרש אבן ואת שתי קצות שתי העבתת. כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב.
טבעות ז מל בליש וסימנהון ועשית על החשן שתי טבעות זהב. ב כפסו. ועשית שתי טבעות זהב ושמת אתם. ועשית
שתי טבעת זהב ונתתה אתם. דזקפא ודריקא. הטבעות ונמיהאף. בני ציחא וחבריה.
וירכסו ל וירכסו ל חשן המשפט ל

מצח ב̇ קמ̇ וסימנהון והיה על מצח אהרן׳ כי כל בית ישראל חזקי מצח וקשי לב׳ וצ̇ ומצח אשה זונה היה לך׳
וזה הדבר ד̇ וסימנהון וזה הדבר אשר תעשה להם׳ וזה הדבר אשר מל יהושע׳ וזה הדבר אשר נעשה׳ וזה הדבר אשר הרים׳

ופעמני זהב בתוכם סביב׃ פעמן
זהב ורמון פעמן זהב ורמון על
שולי המעיל סביב׃ והיה על
אהרן לשרת ונשמע קולו בבאו
אל הקדש לפני יהוה ובצאתו
ולא ימות׃ ועשית
ציץ זהב טהור ופתחת עליו
פתוחי חתם קדש ליהוה׃ ושמת
אתו על פתיל תכלת והיה על
המצנפת אל מול פני המצנפת
יהיה׃ והיה על מצח אהרן ונשא
אהרן את עון הקדשים אשר
יקדישו בני ישראל לכל מתנת
קדשיהם והיה על מצחו תמיד
לרצון להם לפני יהוה׃ ושבצת
הכתנת שש ועשית מצנפת
שש ואבנט תעשה מעשה
רקם׃ ולבני אהרן תעשה כתנת
ועשית להם אבנטים ומגבעות
תעשה להם לכבוד ולתפארת׃
והלבשת אתם את אהרן אחיך
ואת בניו אתו ומשחת אתם
ומלאת את ידם וקדשת אתם
וכהנו לי׃ ועשה להם מכנסי בד
לכסות בשר ערוה ממתנים ועד
ירכים יהיו׃ והיו על אהרן ועל

בניו בבאם אל אהל מועד או
בגשתם אל המזבח לשרת
בקדש ולא ישאו עון ומתו חקת
עולם לו ולזרעו אחריו׃
כט וזה הדבר אשר תעשה
להם לקדש אתם לכהן לי לקח
פר אחד בן בקר ואילם שנים
תמימם׃ ולחם מצות וחלת מצת
בלולת בשמן ורקיקי מצות
משחים בשמן סלת חטים תעשה
אתם׃ ונתת אותם על סל אחד
והקרבת אתם בסל ואת הפר
ואת שני האילם׃ ואת אהרן ואת
בניו תקריב אל פתח אהל מועד
ורחצת אתם במים׃ ולקחת את
הבגדים והלבשת את אהרן את
הכתנת ואת מעיל האפד ואת
האפד ואת החשן ואפדת לו
בחשב האפד׃ ושמת המצנפת
על ראשו ונתת את נזר הקדש
על המצנפת׃ ולקחת את שמן
המשחה ויצקת על ראשו
ומשחת אתו׃ ואת בניו תקריב
והלבשתם כתנת׃ וחגרת אתם
אבנט אהרן ובניו וחבשת להם
מגבעת והיתה להם כהנה

אל המזבח ט̇ וסימנהון והיו על אהרן ועל בניו בבאם אל אהל מועד׳ ירחצו מים בבאם אל אהל מועד ובקרבתם אל המזבח׳
והקריבו הכהן אל המזבח׳ והבאת את המנחה אשר יעשה מאלה׳ ויקרב אהרן אל המזבח׳ קרב אל המזבח ועשה את חטאתך׳ ויצא אל המזבח אשר
לפני׳ ולקח הכהן מיד האשה את מנחת הקנאת׳ וג̇ ואל המזבח וסימ̇ קרבן ראשית׳ אך אל הפרכת לא יבא׳ ושמרו משמרתך ומשמרת׳

תשרף באש ג וסימנהון ואת בשר הפר ואת ערו ואת מרכבותיהם תשרף באש ואת כל נשיך ואת בניך מוציאים אל הכשדים
חטאת הוא ד וסימנהון ואת בשר הפר ואת ערו והוציא את הפר וסמך ידו על ראש השעיר והזה מדם החטאת על קיר

לחקת עולם ומלאת יד אהרן ויד
בניו והקרבת את הפר לפני אהל
מועד וסמך אהרן ובניו את ידיהם
על ראש הפר ושחטת את הפר
לפני יהוה פתח אהל מועד
ולקחת מדם הפר ונתתה על
קרנת המזבח באצבעך ואת כל
הדם תשפך אל יסוד המזבח
ולקחת את כל החלב המכסה
את הקרב ואת היתרת על הכבד
ואת שתי הכלית ואת החלב
אשר עליהן והקטרת המזבחה
ואת בשר הפר ואת ערו ואת
פרשו תשרף באש מחוץ למחנה
חטאת הוא ואת האיל האחד
תקח וסמכו אהרן ובניו את ידיהם
על ראש האיל ושחטת את
האיל ולקחת את דמו וזרקת
על המזבח סביב ואת האיל
תנתח לנתחיו ורחצת קרבו וכרעיו
ונתת על נתחיו ועל ראשו
והקטרת את כל האיל המזבחה
עלה הוא ליהוה ריח ניחוח אשה
ליהוה הוא ולקחת את האיל
השני וסמך אהרן ובניו את
ידיהם על ראש האיל ושחטת

את האיל ולקחת מדמו ונתתה
על תנוך אזן אהרן ועל תנוך אזן
בניו הימנית ועל בהן ידם הימנית
ועל בהן רגלם הימנית וזרקת
את הדם על המזבח סביב ולקחת
מן הדם אשר על המזבח ומשמן
המשחה והזית על אהרן ועל
בגדיו ועל בניו ועל בגדי בניו אתו
וקדש הוא ובגדיו ובניו ובגדי בניו
אתו ולקחת מן האיל החלב
והאליה ואת החלב המכסה
את הקרב ואת יתרת הכבד ואת
שתי הכלית ואת החלב אשר
עליהן ואת שוק הימין כי איל
מלאים הוא וככר לחם אחת
וחלת לחם שמן אחת ורקיק
אחד מסל המצות אשר לפני
יהוה ושמת הכל על כפי אהרן
ועל כפי בניו והנפת אתם תנופה
לפני יהוה ולקחת אתם מידם
והקטרת המזבחה על העלה
לריח ניחוח לפני יהוה אשה
הוא ליהוה ולקחת את החזה
מאיל המלאים אשר לאהרן
והנפת אתו תנופה לפני יהוה
והיה לך למנה וקדשת את

אורי ושמוא מנה ויהוק מנה

ואת האיל ה וסימנהון ואת האיל האחד תקח ואת האיל תנתח ואת האיל נתח וישחט את השור ואת האיל ואת האיל יעשה זבח
ניחוח ג מל בתו וסימנהון והקטרת את כל האיל המזבחה ולקחת אתם מידם והקטרת המזבחה וקרבו וכרעיו ירחץ במים והקטיר
ובגדיו ד וסימנהון וקדש הוא ובגדיו ובשו ובגדיו לא יפרם ובגדיו קרועים ואדמה על ראשו ובגדיו לא תשרפנה

קדש ג׳ חס וסימנהון ובשלת את בשרו במקם קדש׳ בחצר אהל מועד יאכלוה׳ הכהן המחטא אתה ואשר יזה מדמה
אשה זנה וחללה׳ וקדשתו כי את לחם׳ קדמ׳ דפס׳ והיתה לאהרן ולבניו׳ כל ימי נזרו׳ כל ימי נדר נזרו ולתיך עליון לשכות הצפון ויאמר נחמיה והלוים מחשים

חזה התנופה ואת שוק התרומה
אשר הונף ואשר הורם מאיל
המלאים מאשר לאהרן ומאשר
לבניו׃ והיה לאהרן ולבניו לחק
עולם מאת בני ישראל כי תרומה
הוא ותרומה יהיה מאת בני
ישראל מזבחי שלמיהם תרומתם
ליהוה׃ ובגדי הקדש אשר
לאהרן יהיו לבניו אחריו למשחה
בהם ולמלא בם את ידם׃ שבעת
ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו
אשר יבא אל אהל מועד לשרת
בקדש׃ ואת איל המלאים
תקח ובשלת את בשרו במקם
קדש׃ ואכל אהרן ובניו את
בשר האיל ואת הלחם אשר
בסל פתח אהל מועד׃ ואכלו
אתם אשר כפר בהם למלא
את ידם לקדש אתם וזר לא
יאכל כי קדש הם׃ ואם יותר
מבשר המלאים ומן הלחם
עד הבקר ושרפת את הנותר
באש לא יאכל כי קדש הוא׃
ועשית לאהרן ולבניו ככה ככל
אשר צויתי אתכה שבעת ימים
תמלא ידם׃ ופר חטאת תעשה

ליום על הכפרים וחטאת על
המזבח בכפרך עליו ומשחת
אתו לקדשו׃ שבעת ימים תכפר
על המזבח וקדשת אתו והיה
המזבח קדש קדשים כל הנגע
במזבח יקדש׃
וזה אשר תעשה על
המזבח כבשים בני שנה שנים
ליום תמיד׃ את הכבש האחד
תעשה בבקר ואת הכבש השני
תעשה בין הערבים׃ ועשרן סלת
בלול בשמן כתית רבע ההין
ונסך רביעת ההין יין לכבש
האחד׃ ואת הכבש השני תעשה
בין הערבים כמנחת הבקר
וכנסכה תעשה לה לריח ניחח
אשה ליהוה׃ עלת תמיד לדרתיכם
פתח אהל מועד לפני יהוה
אשר אועד לכם שמה לדבר
אליך שם׃ ונעדתי שמה לבני
ישראל ונקדש בכבדי׃ וקדשתי
את אהל מועד ואת המזבח
ואת אהרן ואת בניו אקדש לכהן
לי׃ ושכנתי בתוך בני ישראל
והייתי להם לאלהים׃ וידעו כי
אני יהוה אלהיהם אשר הוצאתי

לריח ז׳ וסימנהון והקטרת המזבחה על העלה׳ כמנחת הבקר וכנסכה׳ קרבן ראשית תקריבו׳ והקטירם הכהן המזבחה זאת
כל חלבה יסיר׳ ואת הקרב ואת הכרעים׳ ויקח משה אתם מעל כפיהם׳ והיה אם מעיני העדה׳ אך בכור שור או בכור כשב׳ עלת תמיד העשיה בהר סיני׳
והקרבתם עולה דבכורים׳ ועשיתם עלה דראש השנה׳ מלבד עלת החדש ומנחתה׳ ולחמי אשר נתתי לך׳ לריח שמניך טובים׳

ואני יי אלהיהם ח׳ וסימנהון לשכני בתוכם ב׳ בפסוקא׳ בתים והמה עמי בית ישראל׳ וידעו בית ישראל כי אני יי אלהיהם׳

ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם׳ וישבו עליה לבטח ובנו בהגלותי אותם אל הגוים׳ ונבריתי את בית יהודה׳

אתם מארץ מצרים לשכני
בתוכם אני יהוה אלהיהם׃

ועשית מזבח מקטר קטרת עצי
שטים תעשה אתו׃ אמה ארכו
ואמה רחבו רבוע יהיה ואמתים
קמתו ממנו קרנתיו׃ וצפית אתו
זהב טהור את גגו ואת קירתיו
סביב ואת קרנתיו ועשית לו זר
זהב סביב׃ ושתי טבעת זהב
תעשה לו מתחת לזרו על שתי
צלעתיו תעשה על שני צדיו והיה
לבתים לבדים לשאת אתו בהמה׃
ועשית את הבדים עצי שטים
וצפית אתם זהב׃ ונתתה אתו לפני
הפרכת אשר על ארן העדת לפני
הכפרת אשר על העדת אשר
אועד לך שמה׃ והקטיר עליו
אהרן קטרת סמים בבקר בבקר
בהיטיבו את הנרת יקטירנה׃
ובהעלת אהרן את הנרת בין
הערבים יקטירנה קטרת תמיד
לפני יהוה לדרתיכם׃ לא תעלו
עליו קטרת זרה ועלה ומנחה
ונסך לא תסכו עליו׃ וכפר אהרן
על קרנתיו אחת בשנה מדם

חטאת הכפרים אחת בשנה
יכפר עליו לדרתיכם קדש קדשים
הוא ליהוה׃

פרש

וידבר יהוה אל משה לאמר׃ כי
תשא את ראש בני ישראל
לפקדיהם ונתנו איש כפר נפשו
ליהוה בפקד אתם ולא יהיה בהם
נגף בפקד אתם׃ זה יתנו כל העבר
על הפקדים מחצית השקל בשקל
הקדש עשרים גרה השקל מחצית
השקל תרומה ליהוה׃ כל העבר על
הפקדים מבן עשרים שנה ומעלה יתן תרומת
יהוה׃ העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט
ממחצית השקל לתת את תרומת
יהוה לכפר על נפשתיכם׃ ולקחת
את כסף הכפרים מאת בני ישראל
ונתת אתו על עבדת אהל מועד
והיה לבני ישראל לזכרון לפני
יהוה לכפר על נפשתיכם׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
ועשית כיור נחשת וכנו נחשת
לרחצה ונתת אתו בין אהל מועד
ובין המזבח ונתת שמה מים׃
ורחצו אהרן ובניו ממנו את
ידיהם ואת רגליהם׃ בבאם אל

ואביון דכו

והדל יב׳ פת׳ בליש׳ וסימנהון העשיר לא ירבה והדל הנה אלפי הדל במנשה׳ ואם דל הוא ואין ידו משגת׳ מדוע אתה ככה דל בן המלך׳
וידל ישראל׳ ידל בכבוד יעקב׳ נצרה יעל דל שפתי׳ ותהי לדל תקוה׳ דלו מאנוש נעו׳ ידל מבין יחקרנו׳ אל תגזל דל כי דל הוא׳ תני דפסו׳ אם דל ואם עשיר׳
לרחצה ד׳ וסימנהון ועשית כיור נחשת וכנו נחשת לרחצה׳ וישם את הכיור בין אהל׳ ויעש כיורים עשרה׳ ב׳ בפסוקא׳

מר ל׳ חס וסימנהון מר דרור חמש מאות מר ואהלות קציעות כל בגדותיך מר ואהלות עם כל ראשי בשמים צרור המר דודי לי מקטרת מר ולבונה נפתי משכבי מר אהלים וקנמון ששה חדשים בשמן המר ... רוקח ב׳ מל וס׳ רקח מעשה רוקח וזבובי מות יבאיש

אהל מועד ירחצו מים ולא
ימתו או בגשתם אל המזבח
לשרת להקטיר אשה ליהוה׃
ורחצו ידיהם ורגליהם ולא ימתו
והיתה להם חק עולם לו ולזרעו
לדרתם׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃ ואתה
קח לך בשמים ראש מר דרור
חמש מאות וקנמן בשם מחציתו
חמשים ומאתים וקנה בשם
חמשים ומאתים׃ וקדה חמש
מאות בשקל הקדש ושמן זית
הין׃ ועשית אתו שמן משחת
קדש רקח מרקחת מעשה
רקח שמן משחת קדש יהיה׃
ומשחת בו את אהל מועד ואת
ארון העדת׃ ואת השלחן ואת
כל כליו ואת המנרה ואת כליה
ואת מזבח הקטרת׃ ואת מזבח
העלה ואת כל כליו ואת הכיר
ואת כנו׃ וקדשת אתם והיו
קדש קדשים כל הנגע בהם
יקדש׃ ואת אהרן ואת בניו
תמשח וקדשת אתם לכהן לי׃
ואל בני ישראל תדבר לאמר
שמן משחת קדש יהיה זה לי

לדרתיכם׃ על בשר אדם לא
ייסך ובמתכנתו לא תעשו כמהו
קדש הוא קדש יהיה לכם׃ איש
אשר ירקח כמהו ואשר יתן ממנו
על זר ונכרת מעמיו׃
ויאמר יהוה אל משה
קח לך סמים נטף ושחלת
וחלבנה סמים ולבנה זכה בד
בבד יהיה׃ ועשית אתה קטרת
רקח מעשה רוקח ממלח טהור
קדש׃ ושחקת ממנה הדק ונתתה
ממנה לפני העדת באהל מועד
אשר אועד לך שמה קדש
קדשים תהיה לכם׃ והקטרת
אשר תעשה במתכנתה לא
תעשו לכם קדש תהיה לך
ליהוה׃ איש אשר יעשה כמוה
להריח בה ונכרת מעמיו׃
לא וידבר יהוה אל
משה לאמר׃ ראה קראתי בשם
בצלאל בן אורי בן חור למטה
יהודה׃ ואמלא אתו רוח אלהים
בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל
מלאכה׃ לחשב מחשבת
לעשות בזהב ובכסף ובנחשת׃
ובחרשת אבן למלאת ובחרשת

זכה ג׳ וסימנהון נטף ושחלת וחלבנה סמים ולבנה זכה ונתת על המערכת לבנה זכה על לא חמס בכפי ותפלתי זכה
כמוה ד׳ וסימנהון איש אשר יעשה כמוה להריח בה אין כמוה תננה לי כי כל הגנב מזה כמוה נקה וכל הנשבע ב׳ בפסוק
ואל בני ישראל תדבר ד׳ וסימנהון שמן משחת קדש יהיה זה לי וקחו שעיר עזים לחטאת איש איש כי יקלל אלהיו איש כי ימות ובן אין לו

הכיור ג מל בתו׳ וסימנהון ועשית כיור נחשת וכנו נחשת׳ ואת הכיור ואת כנו ויראה קראתי בשם במראת הצבאת אשר צבאו
ואת השלחן ג׳ וסימנהון ואת השלחן ואת כל כליו׳ וחבריה׳ ואת השלחן אשר עליו לחם הפנים זהב׳ וינפש ל׳

עץ לעשות בכל מלאכה׃ ואני
הנה נתתי אתו את אהליאב בן
אחיסמך למטה דן ובלב כל חכם
לב נתתי חכמה ועשו את כל
אשר צויתך׃ את אהל מועד
ואת הארן לעדת ואת הכפרת
אשר עליו ואת כל כלי האהל׃
ואת השלחן ואת כליו ואת המנרה
הטהרה ואת כל כליה ואת מזבח
הקטרת׃ ואת מזבח העלה ואת
כל כליו ואת הכיור ואת כנו׃ ואת
בגדי השרד ואת בגדי הקדש
לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן׃
ואת שמן המשחה ואת קטרת
הסמים לקדש ככל אשר צויתך
יעשו׃
ויאמר יהוה אל משה לאמר׃
ואתה דבר אל בני ישראל לאמר
אך את שבתתי תשמרו כי אות
הוא ביני וביניכם לדרתיכם
לדעת כי אני יהוה מקדשכם׃
ושמרתם את השבת כי קדש
הוא לכם מחלליה מות יומת
כי כל העשה בה מלאכה ונכרתה
הנפש ההוא מקרב עמיה׃
ששת ימים יעשה מלאכה

וביום השביעי שבת שבתון קדש
ליהוה כל העשה מלאכה ביום
השבת מות יומת׃ ושמרו בני
ישראל את השבת לעשות את
השבת לדרתם ברית עולם׃ ביני
ובין בני ישראל אות הוא לעלם
כי ששת ימים עשה יהוה את
השמים ואת הארץ וביום הש
וביום השביעי שבת וינפש׃
ויתן אל משה
ככלתו לדבר אתו בהר סיני שני
לחת העדת לחת אבן כתבים
לב באצבע אלהים׃ וירא העם כי
בשש משה לרדת מן ההר
ויקהל העם על אהרן ויאמרו אליו
קום עשה לנו אלהים אשר ילכו
לפנינו כי זה משה האיש אשר
העלנו מארץ מצרים לא ידענו
מה היה לו׃ ויאמר אלהם אהרן
פרקו נזמי הזהב אשר באזני
נשיכם בניכם ובנתיכם והביאו
אלי׃ ויתפרקו כל העם את נזמי
הזהב אשר באזניהם ויביאו אל
אהרן׃ ויקח מידם ויצר אתו
בחרט ויעשהו עגל מסכה
ויאמרו אלה אלהיך ישראל

יומת ד׳ קמ׳ וסימנהון מחלליה מות יומת׳ ונקב שם יי מות יומת׳ והנביא ההוא או חלם החלום ההוא יומת׳ מות יומת רמיו בו יהיה
את השבת ד׳ וסימנהון ושמרתם את השבת כי קדש הוא׳ ושמרו בני ישראל את השבת׳ ב׳ ואתם מוסיפים חרון על ישראל
ויצר ג׳ וסימנהון ויצר אתו בחרט׳ ויצר את שני העמודים׳ ויצר ככרים כסף׳ וכל ויצר עליה דכו׳ פרקו ל׳ ויתפרקו

86

ויחל ד וסימנהון ויחל משה את פני יי׳ ויחל איש האלהים׳ ויחל יהואחז׳ ההמת המיתהו חזקיהו מלך יהודה וכל יהודה׳
ונחלו ה בליש וסימנהון ונחלו לעלם׳ ואלה הנחלות אשר נחלו בני ישראל׳ אך שקר נחלו אבותינו׳ כי בנות מנשה נחלו ...׳

אשר העלוך מארץ מצרים׃
וירא אהרן ויבן מזבח לפניו ויקרא
אהרן ויאמר חג ליהוה מחר׃
וישכימו ממחרת ויעלו עלת
ויגשו שלמים וישב העם לאכל
ושתו ויקמו לצחק׃
וידבר יהוה אל משה לך רד כי
שחת עמך אשר העלית מארץ
מצרים׃ סרו מהר מן הדרך אשר
צויתם עשו להם עגל מסכה
וישתחוו לו ויזבחו לו ויאמרו
אלה אלהיך ישראל אשר
העלוך מארץ מצרים׃ ויאמר
יהוה אל משה ראיתי את העם
הזה והנה עם קשה ערף הוא׃
ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם
ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול׃
ויחל משה את פני יהוה אלהיו
ויאמר למה יהוה יחרה אפך
בעמך אשר הוצאת מארץ
מצרים בכח גדול וביד חזקה׃
למה יאמרו מצרים לאמר
ברעה הוציאם להרג אתם
בהרים ולכלתם מעל פני הא
האדמה שוב מחרון אפך והנחם
על הרעה לעמך׃ זכר לאברהם

ליצחק ולישראל עבדיך אשר
נשבעת להם בך ותדבר אלהם
ארבה את זרעכם ככוכבי השמים
וכל הארץ הזאת אשר אמרתי
אתן לזרעכם ונחלו לעלם׃
וינחם יהוה על הרעה אשר
דבר לעשות לעמו׃
ויפן וירד משה מן ההר ושני לחת
העדת בידו לחת כתבים משני
עבריהם מזה ומזה הם כתבים׃
והלחת מעשה אלהים המה
והמכתב מכתב אלהים הוא
חרות על הלחת׃ וישמע יהושע
את קול העם ברעה ויאמר אל
משה קול מלחמה במחנה׃
ויאמר אין קול ענות גבורה
ואין קול ענות חלושה קול
ענות אנכי שמע׃ ויהי כאשר
קרב אל המחנה וירא את
העגל ומחלת ויחר אף משה
וישלך מידו את הלחת וישבר
אתם תחת ההר׃ ויקח את העגל
אשר עשו וישרף באש ויטחן
עד אשר דק ויזר על פני המים
וישק את בני ישראל׃ ויאמר
משה אל אהרן מה עשה לך

מה כב בליש וסימנהון כי בשש משה׳ מה עשה לך העם הזה׳ ויאמרו לי עשה לנו׳ וישמעו פלשתים׳ מן המערכה׳ הגד נא לי׳ ומה קול
הצאן הזה׳ הקים יי׳ לו מלך׳ מה משפט האיש׳ הנה חרדת אלינו׳ ויאמר ומה לעשות לה׳ על מה תכו׳ כי תגיד לעם הזה׳ וחכמת מה להם׳ מה לידידי׳ פנה
אל הדבה׳ עד מה כבודי׳ ומה בר נדרי׳ זכר יי׳ מה היה לנו׳ ומה לא תשא פשעי׳ כי מה יהוה לאדם׳ כי מה האדם׳ אל תאמר מה היה׳ וכל דסמי׳ לחש דכו׳ בכ״מ

ויאספו יב׳ וסימניהון ויאספו אליו כל בני לוי׳ חמשת מלכי האמרי׳ כל בעלי שכם׳ בני עמון׳ שוכה אשר ליהודה׳
מגדל שכם׳ ויאספו יחד׳ ויאספו פלשתים׳ העם כאיש אחד׳ וחבריה׳ ויאספו עם רב׳ המשררים׳ ט׳ ויתפרקו ל׳ לשמצה ל׳

העם הזה כי הבאת עליו חטאה
גדלה׃ ויאמר אהרן אל יחר אף
אדני אתה ידעת את העם כי
ברע הוא׃ ויאמרו לי עשה לנו
אלהים אשר ילכו לפנינו כי
זה משה האיש אשר העלנו
מארץ מצרים לא ידענו מה
היה לו׃ ואמר להם למי זהב
התפרקו ויתנו לי ואשלכהו
באש ויצא העגל הזה׃ וירא
משה את העם כי פרע הוא כי
פרעה אהרן לשמצה בקמיהם׃
ויעמד משה בשער המחנה
ויאמר מי ליהוה אלי ויאספו
אליו כל בני לוי׃ ויאמר להם
כה אמר יהוה אלהי ישראל
שימו איש חרבו על ירכו עברו
ושובו משער לשער במחנה
והרגו איש את אחיו ואיש את
רעהו ואיש את קרבו׃ ויעשו
בני לוי כדבר משה ויפל מן
העם ביום ההוא כשלשת
אלפי איש׃ ויאמר משה מלאו
ידכם היום ליהוה כי איש בבנו
ובאחיו ולתת עליכם היום
ברכה׃ ויהי ממחרת ויאמר

משה אל העם אתם חטאתם
חטאה גדלה ועתה אעלה אל
יהוה אולי אכפרה בעד חטאתכם׃
וישב משה אל יהוה ויאמר אנא
חטא העם הזה חטאה גדלה
ויעשו להם אלהי זהב׃ ועתה אם
תשא חטאתם ואם אין מחני נא
מספרך אשר כתבת׃ ויאמר יהוה
אל משה מי אשר חטא לי אמחנו
מספרי׃ ועתה לך נחה את העם
אל אשר דברתי לך הנה מלאכי
ילך לפניך וביום פקדי ופקדתי
עלהם חטאתם׃ ויגף יהוה את
העם על אשר עשו את העגל
אשר עשה אהרן׃
לג וידבר יהוה אל משה
לך עלה מזה אתה והעם אשר
העלית מארץ מצרים אל הארץ
אשר נשבעתי לאברהם ליצחק
וליעקב לאמר לזרעך אתננה׃
ושלחתי לפניך מלאך וגרשתי
את הכנעני האמרי והחתי והפרזי
החוי והיבוסי׃ אל ארץ זבת חלב
ודבש כי לא אעלה בקרבך כי עם
קשה ערף אתה פן אכלך בדרך׃
וישמע העם את הדבר הרע הזה

קרבו ג׳ חס וסימניהון והרגו איש את אחיו ואיש את רעהו׃ וחרפה לא נשא על קרבו׃ לבני ישראל עם קרבו הללויה׃
אנא ה׳ בטע׳ וסימניהון ועתה אל תעצבו׃ אנא חטא העם׃ ואספרם על כל הגוים׃ ואילו האחד׃ וישם לדניאל בלטשאצר׃
הנה רפסו והנה ד׳ וסימניהון הנה מלאכי ילך לפניך׃ הנה חטאתם ליי׳ הנה כסה את עין הארץ׃ הנה ערשו ערש ברזל הלה היא׃

עדיו ג׳ וסימנהון ולא שתו איש עדיו עליו · וצבי עדיו לגאון שמהו · במתג ורסן עדיו לבלום · א׳ בתו׳ וא׳ בנבי׳ וא׳ בכתו׳
הורד ג׳ וסימנהון ועתה הורד עדיך מעליך · הורד אותם אל המים · באף עמים הורד אלהים · א׳ בתו׳ וא׳ בנבי׳ וא׳ בכתו׳

ויתאבלו ולא שתו איש עדיו
עליו ויאמר יהוה אל משה
אמר אל בני ישראל אתם עם
קשה ערף רגע אחד אעלה
בקרבך וכליתיך ועתה הורד
עדיך מעליך ואדעה מה אעשה
לך ויתנצלו בני ישראל את
עדים מהר חורב ומשה יקח
את האהל ונטה לו מחוץ למחנה
הרחק מן המחנה וקרא לו אהל
מועד והיה כל מבקש יהוה
יצא אל אהל מועד אשר מחוץ
למחנה והיה כצאת משה אל
האהל יקומו כל העם ונצבו איש
פתח אהלו והביטו אחרי משה
עד באו האהלה והיה כבא
משה האהלה ירד עמוד הענן
ועמד פתח האהל ודבר עם
משה וראה כל העם את עמוד
הענן עמד פתח האהל וקם כל
העם והשתחוו איש פתח אהלו
ודבר יהוה אל משה פנים אל
פנים כאשר ידבר איש אל
רעהו ושב אל המחנה ומשרתו
יהושע בן נון נער לא ימיש
מתוך האהל

ויאמר משה אל יהוה ראה
אתה אמר אלי העל את העם
הזה ואתה לא הודעתני את
אשר תשלח עמי ואתה אמרת
ידעתיך בשם וגם מצאת חן
בעיני ועתה אם נא מצאתי חן
בעיניך הודעני נא את דרכך
ואדעך למען אמצא חן בעיניך
וראה כי עמך הגוי הזה ויאמר
פני ילכו והנחתי לך ויאמר
אליו אם אין פניך הלכים אל
תעלנו מזה ובמה יודע אפוא
כי מצאתי חן בעיניך אני ועמך
הלוא בלכתך עמנו ונפלינו
אני ועמך מכל העם אשר על
פני האדמה

ויאמר יהוה אל משה גם את
הדבר הזה אשר דברת אעשה
כי מצאת חן בעיני ואדעך בשם
ויאמר הראני נא את כבדך
ויאמר אני אעביר כל טובי על
פניך וקראתי בשם יהוה לפניך
וחנתי את אשר אחן ורחמתי
את אשר ארחם ויאמר לא
תוכל לראת את פני כי לא
יראני האדם וחי ויאמר יהוה

והשתחוו ז׳ וסימנהון וירדו כל עבדיך · וקם כל העם · יתקע בשופר גדול · על כפות רגליך · והשתחוו עם הארץ · רוממו · וחב׳
דרכך ג׳ חס׳ וסימנהון הודיעני נא את דרכך · כי או תצליח את דרכך · בדרכך חייני · א׳ בתו׳ וא׳ בנבי׳ וא׳ בכתובי׳
אעביר ג׳ ומל׳ וסימנהון אני אעביר כל טובי · לו חיה רעה אעביר בארץ ושכלתה · ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ

ופני ג וסימנהון ופני לא יראו ויאמר המלך יסב אל ביתו ופני לא יראה ואני הייתי מידם על פני ופני אריצה
כראשנים ד בתו וסימנהון פסל לך שני לחת אבנים ויפסל שני לחת אבנים בעת ההוא אמר יהוה אלי ואעש ארון עצי שטים

הנה מקום אתי ונצבת על הצור
והיה בעבר כבדי ושמתיך בנקרת
הצור ושכתי כפי עליך עד עברי
והסרתי את כפי וראית את אחרי
ופני לא יראו
לד ויאמר יהוה אל משה פסל לך
שני לחת אבנים כראשנים
וכתבתי על הלחת את הדברים
אשר היו על הלחת הראשנים
אשר שברת והיה נכון לבקר
ועלית בבקר אל הר סיני ונצבת
לי שם על ראש ההר ואיש לא
יעלה עמך וגם איש אל ירא בכל
ההר גם הצאן והבקר אל ירעו
אל מול ההר ההוא ויפסל שני
לחת אבנים כראשנים וישכם
משה בבקר ויעל אל הר סיני
כאשר צוה יהוה אתו ויקח בידו
שני לחת אבנים וירד יהוה בענן
ויתיצב עמו שם ויקרא בשם
יהוה ויעבר יהוה על פניו ויקרא
יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך
אפים ורב חסד ואמת נצר חסד
לאלפים נשא עון ופשע וחטאה
ונקה לא ינקה פקד עון אבות על
בנים ו[illegible]
[illegible]

ועל רבעים וימהר משה ויקד
ארצה וישתחו ויאמר אם נא
מצאתי חן בעיניך אדני ילך נא
אדני בקרבנו כי עם קשה ערף
הוא וסלחת לעוננו ולחטאתנו
ונחלתנו ויאמר הנה אנכי כרת
ברית נגד כל עמך אעשה נפלאת
אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל
הגוים וראה כל העם אשר אתה
בקרבו את מעשה יהוה כי נורא
הוא אשר אני עשה עמך שמר
לך את אשר אנכי מצוך היום הנני
גרש מפניך את האמרי והכנעני
והחתי והפרזי והחוי והיבוסי
השמר לך פן תכרת ברית ליושב
הארץ אשר אתה בא עליה
פן יהיה למוקש בקרבך כי את
מזבחתם תתצון ואת מצבתם
תשברון ואת אשריו תכרתון כי
לא תשתחוה לאל אחר כי יהוה
קנא שמו אל קנא הוא פן תכרת
ברית ליושב הארץ וזנו אחרי
אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא
לך ואכלת מזבחו ולקחת מבנתיו
לבניך וזנו בנתיו אחרי אלהיהן
והזנו את בניך אחרי אלהיהן

כפי ט בליש וסימנהון ושכתי כפי עליך עד עברי והסרתי את כפי ואשימה נפשי בכפי ואשים נפשי בכפי
וגם אני אכה כפי אל כפי והנחותי חמתי ב בכפסו והנה הכיתי כפי אל בצעך על מה אשא בשרי בשני ונפשי בכפי תמיד ותורתך
והיה ה וסימנהון והיה ברכה עלה אל ההרה והיה שם והיה נכון והיה תמים והיה לי לאב ולכהן

לך יד זקן בתו וסימנהון מי יהנך לך כי יעדים ולך לך אל ארץ פן תכרת ברית וחג שבעת ואני הנה נתתי לך ויפתח יי ושמרת את
חקיו ושמעת ישראל כי ירחק ממך ובאת אל הכהנים ועשית על פי הדבר וזר תהיה לך והשיבך יי מצרים באניות וכל שמר לך השמר לך דכו׳

אלהי מסכה לא תעשה לך׃ את
חג המצות תשמר שבעת ימים
תאכל מצות אשר צויתך למועד
חדש האביב כי בחדש האביב
יצאת ממצרים׃ כל פטר רחם
לי וכל מקנך תזכר פטר שור
ושה׃ ופטר חמור תפדה בשה
ואם לא תפדה וערפתו כל בכור
בניך תפדה ולא יראו פני ריקם׃
ששת ימים תעבד וביום השביעי
תשבת בחריש ובקציר תשבת׃
וחג שבעת תעשה לך בכורי
קציר חטים וחג האסיף תקופת
השנה׃ שלש פעמים בשנה
יראה כל זכורך את פני האדן
יהוה אלהי ישראל׃ כי אוריש
גוים מפניך והרחבתי את גבלך
ולא יחמד איש את ארצך
בעלתך לראות את פני יהוה
אלהיך שלש פעמים בשנה׃ לא
תשחט על חמץ דם זבחי ולא
ילין לבקר זבח חג הפסח׃ ראשית
בכורי אדמתך תביא בית יהוה
אלהיך לא תבשל גדי בחלב
אמו׃
ויאמר יהוה אל משה כתב לך

את הדברים האלה כי על פי
הדברים האלה כרתי אתך ברית
ואת ישראל׃ ויהי שם עם יהוה
ארבעים יום וארבעים לילה לחם
לא אכל ומים לא שתה ויכתב על
הלחת את דברי הברית עשרת
הדברים׃ ויהי ברדת משה מהר
סיני ושני לחת העדת ביד משה
ברדתו מן ההר ומשה לא ידע
כי קרן עור פניו בדברו אתו׃ וירא
אהרן וכל בני ישראל את משה
והנה קרן עור פניו וייראו מגשת
אליו׃ ויקרא אלהם משה וישבו
אליו אהרן וכל הנשאים בעדה
וידבר משה אלהם׃ ואחרי כן
נגשו כל בני ישראל ויצום את כל
אשר דבר יהוה אתו בהר סיני׃
ויכל משה מדבר אתם ויתן על
פניו מסוה׃ ובבא משה לפני יהוה
לדבר אתו יסיר את המסוה עד
צאתו ויצא ודבר אל בני ישראל
את אשר יצוה׃ וראו בני ישראל
את פני משה כי קרן עור פני משה
והשיב משה את המסוה על
פניו עד באו לדבר אתו׃ קלט וס׳ חנאל

הפטרה וישלח המלך שלמה במלכים

פרש

לה ויקהל משה את כל

לראות ג׳ ומל׳ וסימנהון בעלתך לראות את פני יי אלהיך בבוא כל ישראל לראות את פני יי אלהיך כי תבאו לראות פני מי בקש זאת
מדבר ח׳ וסימנהון יש לאל ידי לעשות עמכם רע ובבוא משה אל אהל מועד והוא בן בליעל מדבר אליו וישמע את מדבר
אלי וישמע מדבר אלי מהבית ויכל משה מדבר אתם אהבת רע מטוב שקר מדבר צדק סלה נצר לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה וז׳ ומדבר המלך

משבתיכם ג̇ חס̇ וסימנהון לא תבערו אש בכל משבתיכם׳ ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו׳ כל מלאכה לא תעשו דכפרים׳
קחו ה̇ ר״פ וסימנהון קחו מאתכם תרומה׳ קחו מן העם וחבריה׳ קחו עמכם דברים ושובו אל יי׳ קחו מוסרי ואל כסף׳

עדת בני ישראל ויאמר אלהם
אלה הדברים אשר צוה יהוה
לעשת אתם׃ ששת ימים
תעשה מלאכה וביום השביעי
יהיה לכם קדש שבת שבתון
ליהוה כל העשה בו מלאכה
יומת׃ לא תבערו אש בכל
משבתיכם ביום השבת׃

ויאמר משה אל כל עדת בני
ישראל לאמר זה הדבר אשר
צוה יהוה לאמר׃ קחו מאתכם
תרומה ליהוה כל נדיב לבו יביאה
את תרומת יהוה זהב וכסף
ונחשת׃ ותכלת וארגמן ותולעת
שני ושש ועזים׃ וערת אילם
מאדמים וערת תחשים ועצי
שטים׃ ושמן למאור ובשמים
לשמן המשחה ולקטרת
הסמים׃ ואבני שהם ואבני
מלאים לאפוד ולחשן׃ וכל חכם
לב בכם יבאו ויעשו את כל
אשר צוה יהוה׃ את המשכן
את אהלו ואת מכסהו את קרסיו
ואת קרשיו את בריחו את עמדיו
ואת אדניו׃ את הארן ואת בדיו

את הכפרת ואת פרכת המסך׃
את השלחן ואת בדיו ואת כל
כליו ואת לחם הפנים׃ ואת
מנרת המאור ואת כליה ואת
נרתיה ואת שמן המאור׃ ואת
מזבח הקטרת ואת בדיו ואת
שמן המשחה ואת קטרת הסמים
ואת מסך הפתח לפתח המשכן׃
את מזבח העלה ואת מכבר
הנחשת אשר לו את בדיו ואת
כל כליו את הכיר ואת כנו׃ את
קלעי החצר את עמדיו ואת
אדניה ואת מסך שער החצר׃
את יתדת המשכן ואת יתדת
החצר ואת מיתריהם׃ את בגדי
השרד לשרת בקדש את
בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת
בגדי בניו לכהן׃ ויצאו כל עדת
בני ישראל מלפני משה׃ ויבאו
כל איש אשר נשאו לבו וכל
אשר נדבה רוחו אתו הביאו את
תרומת יהוה למלאכת אהל
מועד ולכל עבדתו ולבגדי
הקדש׃ ויבאו האנשים על
הנשים כל נדיב לב הביאו חח
ונזם וטבעת וכומז כל כלי זהב

את תרומת יי ה̇ וסימנהון העשיר לא ירבה קחו מאתכם אשר נדבה רוחו אתו כל מרים תרומת כסף ונתתם ממנו את תרומת
ויעשו ג̇ ר״פ וסימנהון תכבד העבדה על האנשים וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו
ואת בדיו ד̇ וסימנהון את הארן ואת בדיו את השלחן ואת בדיו את ארון העדת ואת בדיו ואת מזבח הקטרת ואת בדיו

וכל איש ז׳ וסימנהון וכל איש אשר הניף וכל איש אשר נמצא ועשה בצלאל וכל איש שמן וכל איש ישראל קמו המתחבאים בראתם
את האיש כל איש מצוק ב בפסו לא אהיה ואתו אשב מחנמה ויעל המלך בית יי וחברה ושבעתם על שלחנו סוס ורכב

וכל איש אשר הניף תנופת זהב
ליהוה וכל איש אשר נמצא
אתו תכלת וארגמן ותולעת שני
ושש ועזים וערת אילם מאדמים
וערת תחשים הביאו כל מרים
תרומת כסף ונחשת הביאו את
תרומת יהוה וכל אשר נמצא
אתו עצי שטים לכל מלאכת
העבדה הביאו וכל אשה חכמת
לב בידיה טוו ויביאו מטוה את
התכלת ואת הארגמן את
תולעת השני ואת השש וכל
הנשים אשר נשא לבן אתנה
בחכמה טוו את העזים והנשאם
הביאו את אבני השהם ואת
אבני המלאים לאפוד ולחשן
ואת הבשם ואת השמן למאור
ולשמן המשחה ולקטרת
הסמים כל איש ואשה אשר
נדב לבם אתם להביא לכל
המלאכה אשר צוה יהוה
לעשות ביד משה הביאו בני
ישראל נדבה ליהוה
ויאמר משה אל בני
ישראל ראו קרא יהוה בשם
בצלאל בן אורי בן חור למטה

יהודה וימלא אתו רוח אלהים
בחכמה בתבונה ובדעת ובכל
מלאכה ולחשב מחשבת
לעשת בזהב ובכסף ובנחשת
ובחרשת אבן למלאת ובחרשת
עץ לעשות בכל מלאכת
מחשבת ולהורת נתן בלבו
הוא ואהליאב בן אחיסמך
למטה דן מלא אתם חכמת לב
לעשות כל מלאכת חרש
וחשב ורקם בתכלת ובארגמן
בתולעת השני ובשש וארג
עשי כל מלאכה וחשבי מחשבת
ועשה בצלאל ואהליאב וכל
איש חכם לב אשר נתן יהוה
חכמה ותבונה בהמה לדעת
לעשת את כל מלאכת עבדת
הקדש לכל אשר צוה יהוה
ויקרא משה אל בצלאל ואל
אהליאב ואל כל איש חכם לב
אשר נתן יהוה חכמה בלבו כל
אשר נשאו לבו לקרבה אל
המלאכה לעשת אתה ויקחו
מלפני משה את כל התרומה
אשר הביאו בני ישראל למלאכת
עבדת הקדש לעשת אתה

לעשת י״ג חס וסימנהון ויקהל משה ולחשב מחשבת ועשה בצלאל ויקרא משה אל בצלאל ויקחו מלפני משה מרבים העם
להביא כאשר עשה ביום הזה וידבר משה דפסח ויהי אנשים אשר היו כי עזרא הכין לבבו ואשר ישמיע ובחנכת חומת ירושלם ולכם הנגשים
וכל אשה ג׳ וסימנהון וכל אשה חכמת לב בידיה טוו וכל אשה ידעת איש למשכב זכר וכל אשה ידעת איש דיבש גלעד

המה עשים ה וסימניהון איש איש ממלאכתו אשר המה עשים׳ ככל המעשים האינך ראה הראה אתה׳ כי ענבים בפיהם׳ ג

ויעבירו ב ומל וסימניהון ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר ויעבירו קול ביהודה וירושלם לכל בני הגולה ׳ ר״ל לקרבה ל

והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר
בבקר׃ ויבאו כל החכמים העשים
את כל מלאכת הקדש איש
איש ממלאכתו אשר המה
עשים׃ ויאמרו אל משה לאמר
מרבים העם להביא מדי העבדה
למלאכה אשר צוה יהוה לעשת
אתה׃ ויצו משה ויעבירו קול במחנה
לאמר איש ואשה אל יעשו עוד
מלאכה לתרומת הקדש ויכלא
העם מהביא׃ והמלאכה היתה
דים לכל המלאכה לעשות
אתה והותר׃

ויעשו כל חכם לב בעשי
המלאכה את המשכן עשר
יריעת שש משזר ותכלת
וארגמן ותולעת שני כרבים
מעשה חשב עשה אתם׃ ארך
היריעה האחת שמנה ועשרים
באמה ורחב ארבע באמה
היריעה האחת מדה אחת
לכל היריעת׃ ויחבר את חמש
היריעת אחת אל אחת וחמש
יריעת חבר אחת אל אחת׃ ויעש
ללאת תכלת על שפת היריעה
האחת מקצה במחברת כן עשה
בשפת היריעה הקיצונה
במחברת השנית׃ חמשים
ללאת עשה ביריעה האחת
וחמשים ללאת עשה בקצה
היריעה אשר במחברת השנית
מקבילת הללאת אחת אל
אחת׃ ויעש חמשים קרסי זהב
ויחבר את היריעת אחת אל
אחת בקרסים ויהי המשכן אחד׃

ויעש יריעת עזים לאהל על
המשכן עשתי עשרה יריעת
עשה אתם׃ ארך היריעה האחת
שלשים באמה וארבע אמות
רחב היריעה האחת מדה אחת
לעשתי עשרה יריעת׃ ויחבר
את חמש היריעת לבד ואת שש
היריעת לבד׃ ויעש ללאת
חמשים על שפת היריעה
הקיצנה במחברת וחמשים
ללאת עשה על שפת היריעה
החברת השנית׃ ויעש קרסי
נחשת חמשים לחבר את האהל
להיות אחד׃ ויעש מכסה לאהל
ערת אילם מאדמים ומכסה
ערת תחשים מלמעלה׃

והמלאכה ג וסימניהון והמלאכה היתה דים לכל המלאכה׳ כי לא לאדם הבירה׳ והמלאכה לא ליום אחד ולא לשנים

דים ג וסימניהון והמלאכה היתה דים לכל המלאכה׳ אם גנבים בלילה השחיתו דים׳ הלא יגנבו דים אם בצרים באו לך

והותר ג וסימניהון והמלאכה היתה דים לכל המלאכה׳ כי כה אמר י״ת אכול והותר׳ אכול ושבוע והותר (?) לחבר

90

מלמטה ו׳ ה׳ פת׳ וא׳ קמ׳ וסימנהון והיו תאמם מלמטה׳ והבריח׳ ונתת אתם על שתי כתפת האפד מלמטה ויתנם על שתי
כתפת האפד מלמטה׳ תחת כרכב המזבח מלמטה׳ דין קמ׳ תחת כרכבו מלמטה עד חציו׳ ל׳ אמת ל׳ חס לקרשי המשכן ל׳ דסמ׳

ויעש את הקרשים
למשכן עצי שטים עמדים׃
עשר אמת ארך הקרש ואמה
וחצי האמה רחב הקרש האחד׃
שתי ידת לקרש האחד משלבת
אחת אל אחת כן עשה לכל
קרשי המשכן׃ ויעש את
הקרשים למשכן עשרים
קרשים לפאת נגב תימנה׃
וארבעים אדני כסף עשה תחת
עשרים הקרשים שני אדנים
תחת הקרש האחד לשתי
ידתיו ושני אדנים תחת הקרש
האחד לשתי ידתיו׃ ולצלע
המשכן השנית לפאת צפון
עשה עשרים קרשים׃ וארבעים
אדניהם כסף שני אדנים תחת
הקרש האחד ושני אדנים תחת
הקרש האחד׃ ולירכתי המשכן
ימה עשה ששה קרשים׃ ושני
קרשים עשה למקצעת המשכן
בירכתים׃ והיו תאמם מלמטה
ויחדו יהיו תמים אל ראשו אל
הטבעת האחת כן עשה לשניהם
לשני המקצעת׃ והיו שמנה
קרשים ואדניהם כסף ששה

עשר אדנים שני אדנים שני אדנים
תחת הקרש האחד׃ ויעש בריחי
עצי שטים חמשה לקרשי צלע
המשכן האחת׃ וחמשה בריחם
לקרשי צלע המשכן השנית
וחמשה בריחם לקרשי המשכן
לירכתים ימה׃ ויעש את הבריח
התיכן לברח בתוך הקרשים
מן הקצה אל הקצה׃ ואת
הקרשים צפה זהב ואת טבעתם
עשה זהב בתים לבריחם ויצף
את הבריחם זהב׃ ויעש את
הפרכת תכלת וארגמן ותולעת
שני ושש משזר מעשה חשב
עשה אתה כרבים׃ ויעש לה
ארבעה עמודי שטים ויצפם זהב
וויהם זהב ויצק להם ארבעה
אדני כסף׃ ויעש מסך לפתח
האהל תכלת וארגמן ותולעת
שני ושש משזר מעשה רקם׃
ואת עמודיו חמשה ואת וויהם
וצפה ראשיהם וחשקיהם זהב
ואדניהם חמשה נחשת׃

לז ויעש בצלאל את הארן עצי
שטים אמתים וחצי ארכו ואמה

ה׳ זוג׳ מתחלפ׳ כטעמ׳ מן ב׳ ב׳ וסימנהון בלשו׳ תרגו׳ אהרן במחתתא׳ כהנא בנגעא׳ תלתין בירי׳ עתא׳ משה בבירא׳ רברבא בחוטרא׳ ופירוש
וקחו איש מחתתו׳ ויקחו איש מחתתו׳ ואם׳ יראנה הכהן׳ ואם ראה הכהן׳ ארך היריעה האחת׳ ארך היריעה האחת׳ ויט משה את ידו על הים׳ ויט
משה את ידו על הים׳ ויאמר ... אל יהושע נטה בכידון׳ ויאמר ... אל יהושע׳ ... ידת׳ ג׳ חס׳ בליש׳ וסימ׳ וארבעה ידת׳ שתי ידת׳ בתר׳ וידת מזה
ומזה

ויבא ל״ה בתו׳ וסימנהון ויבא אל האדם ויבא קין היינה מנוח ויבא לו יין ויעש גם הוא מטעמים וירד יצחק ויקח את
לאה בתו וימצא דודאים ויבא יוסף את דבתם ויבא האיש את האנשים וחבריה ויבא יוסף את הכסף ויבא יוסף את יעקב ויבא ידו את הבדים וב׳ את הארן

וחצי רחבו ואמה וחצי קמתו׃
ויצפהו זהב טהור מבית ומחוץ
ויעש לו זר זהב סביב׃ ויצק לו
ארבע טבעת זהב על ארבע
פעמתיו ושתי טבעת על צלעו
האחת ושתי טבעת על צלעו
השנית׃ ויעש בדי עצי שטים
ויצף אתם זהב׃ ויבא את הבדים
בטבעת על צלעת הארן לשאת
את הארן׃ ויעש כפרת זהב
טהור אמתים וחצי ארכה ואמה
וחצי רחבה׃ ויעש שני כרבים
זהב מקשה עשה אתם משני
קצות הכפרת׃ כרוב אחד
מקצה מזה וכרוב אחד מקצה
מזה מן הכפרת עשה את הכרבים
משני קצוותו׃ ויהיו הכרבים
פרשי כנפים למעלה סככים
בכנפיהם על הכפרת ופניהם
איש אל אחיו אל הכפרת היו
פני הכרבים׃

ויעש את השלחן עצי שטים
אמתים ארכו ואמה רחבו ואמה
וחצי קמתו׃ ויצף אתו זהב טהור
ויעש לו זר זהב סביב׃ ויעש לו
מסגרת טפח סביב ויעש זר
זהב למסגרתו סביב׃ ויצק לו
ארבע טבעת זהב ויתן את
הטבעת על ארבע הפאת אשר
לארבע רגליו׃ לעמת המסגרת
היו הטבעת בתים לבדים לשאת
את השלחן׃ ויעש את הבדים
עצי שטים ויצף אתם זהב
לשאת את השלחן׃ ויעש את
הכלים אשר על השלחן את
קערתיו ואת כפתיו ואת מנקיתיו
ואת הקשות אשר יסך בהן
זהב טהור׃

ויעש את המנרה זהב טהור
מקשה עשה את המנרה ירכה
וקנה גביעיה כפתריה ופרחיה
ממנה היו׃ וששה קנים יצאים
מצדיה שלשה קני מנרה מצדה
האחד ושלשה קני מנרה מצדה
השני׃ שלשה גבעים משקדים
בקנה האחד כפתר ופרח ושלשה
גבעים משקדים בקנה
אחד כפתר ופרח כן לששת
הקנים היצאים מן המנרה׃
ובמנרה ארבעה גבעים משקדים
כפתריה ופרחיה׃ וכפתר תחת
שני הקנים ממנה וכפתר תחת

בהן ט״ו וסימנהון אשר ישב בהן לוט תנה את נשי ואת ילדי ויפצל בהן פצלות לבנות אשר יסך בהן זהב טהור וחבריה
לעתר בהן על הארץ והלוים את האבנים אשר בהן הנגע ותקעו בהן ונועדו אליך ותנו בהן אש והעיר לך בכל שעריך מקול פרש ורמה קשת תנו
ציץ למואב היו עריה חרבה ב׳ בספ׳ וג׳ פת׳ וסימנהון ולכל בהן חיי רוחי ויבאו פלשתים וישבו בהן אשר ישרתו בהן דיחזקאל

גגו לגגו ד׳ וסימנהון ויצפית אתו זהב טהור את גגו׳ וחבריה׳ מגג התא לגגו׳ ויעשו להם סכות איש על גגו ובחצרותיהם
קירתיו ד׳ וסימנהון את גגו ואת קירתיו סביב׳ וחבריה׳ וארכו וקירתיו עץ׳ וקירותיו ודלתותיו׳ הסמים טהור

שני הקנים ממנה וכפתר תחת
שני הקנים ממנה לששת
הקנים היצאים ממנה׃ כפתריהם
וקנתם ממנה היו כלה מקשה
אחת זהב טהור׃ ויעש את
נרתיה שבעה ומלקחיה
ומחתתיה זהב טהור׃ ככר זהב
טהור עשה אתה ואת כל כליה׃

ויעש את מזבח הקטרת עצי
שטים אמה ארכו ואמה רחבו
רבוע ואמתים קמתו ממנו היו
קרנתיו׃ ויצף אתו זהב טהור
את גגו ואת קירתיו סביב ואת
קרנתיו ויעש לו זר זהב סביב׃
ושתי טבעת זהב עשה לו מתחת
לזרו על שתי צלעתיו על שני
צדיו לבתים לבדים לשאת
אתו בהם׃ ויעש את הבדים עצי
שטים ויצף אתם זהב׃ ויעש
את שמן המשחה קדש ואת
קטרת הסמים טהור מעשה
רקח׃
ויעש את מזבח העלה עצי לח
שטים חמש אמות ארכו וחמש
אמות רחבו רבוע ושלש אמות

קמתו׃ ויעש קרנתיו על ארבע
פנתיו ממנו היו קרנתיו ויצף אתו
נחשת׃ ויעש את כל כלי המזבח
את הסירת ואת היעים ואת
המזרקת את המזלגת ואת
המחתת כל כליו עשה נחשת׃
ויעש למזבח מכבר מעשה
רשת נחשת תחת כרכבו מלמטה
עד חציו׃ ויצק ארבע טבעת
בארבע הקצות למכבר הנחשת
בתים לבדים׃ ויעש את הבדים
עצי שטים ויצף אתם נחשת׃
ויבא את הבדים בטבעת על
צלעת המזבח לשאת אתו בהם
נבוב לחת עשה אתו׃
ויעש את הכיור נחשת
ואת כנו נחשת במראת הצבאת
אשר צבאו פתח אהל מועד׃
ויעש את החצר
לפאת נגב תימנה קלעי החצר
שש משזר מאה באמה׃ עמודיהם
עשרים ואדניהם עשרים נחשת
ווי העמודים וחשקיהם כסף׃
ולפאת צפון מאה באמה עמודיהם
עשרים ואדניהם עשרים נחשת
ווי העמודים וחשקיהם כסף׃

המזרקת ב׳ חס באור׳ וסימנהון ויעש את כל כלי המזבח את הסירת ונתנו עליו את כל כליו אשר ישרתו עליו בהם את המחתת
במראת ד׳ ב׳ חס וב׳ מל׳ וסימנהון ויאמר אלהים לישראל במראת הלילה׳ חס׳ בעיצת ראשי במראות אלהים הביאני אל ארץ
הצבאת ב׳ ג׳ חס וב׳ מל׳ וסימנהון במראת הצבאת אשר צבאו פתח אהל מועד ואת אשר ישכבו את הנשים הצובאות

ולפאת ים קלעים חמשים באמה
עמדיהם עשרה ואדניהם עשרה
ווי העמדים וחשוקיהם כסף׃
ולפאת קדמה מזרחה חמשים
אמה׃ קלעים חמש עשרה אמה
אל הכתף עמודיהם שלשה
ואדניהם שלשה׃ ולכתף השנית
מזה ומזה לשער החצר קלעים
חמש עשרה אמה עמדיהם שלשה
שלשה ואדניהם שלשה׃ כל
קלעי החצר סביב שש משזר׃
והאדנים לעמדים נחשת ווי
העמודים וחשוקיהם כסף וצפוי
ראשיהם כסף והם מחשקים
כסף כל עמדי החצר׃ ומסך שער
החצר מעשה רקם תכלת
וארגמן ותולעת שני ושש משזר
ועשרים אמה ארך וקומה ברחב
חמש אמות לעמת קלעי החצר׃
ועמדיהם ארבעה ואדניהם
ארבעה נחשת וויהם כסף וצפוי
ראשיהם וחשקיהם כסף׃ וכל
היתדת למשכן ולחצר סביב
נחשת׃ פרשה אלה פקודי
המשכן משכן העדת אשר
פקד על פי משה עבדת הלוים
ביד איתמר בן אהרן הכהן׃
ובצלאל בן אורי בן חור למטה
יהודה עשה את כל אשר צוה
יהוה את משה׃ ואתו אהליאב
בן אחיסמך למטה דן חרש וחשב
ורקם בתכלת ובארגמן ובתולעת
השני ובשש׃ כל
הזהב העשוי למלאכה בכל
מלאכת הקדש ויהי זהב התנופה
תשע ועשרים ככר ושבע מאות
ושלשים שקל בשקל הקדש׃
וכסף פקודי העדה מאת ככר
ואלף ושבע מאות וחמשה
ושבעים שקל בשקל הקדש׃
בקע לגלגלת מחצית השקל
בשקל הקדש לכל העבר על
הפקדים מבן עשרים שנה
ומעלה לשש מאות אלף
ושלשת אלפים וחמש מאות
וחמשים׃ ויהי מאת ככר הכסף
לצקת את אדני הקדש ואת
אדני הפרכת מאת אדנים למאת
הככר ככר לאדן׃ ואת האלף
ושבע המאות וחמשה ושבעים
עשה ווים לעמודים וצפה
ראשיהם וחשק אתם׃ ונחשת

זהב ד׳ וסימנהון ויהי זהב התנופה׃ כל זהב הכפות׃ ויהי כל זהב התרומה׃ והזהב זהב פרוים׃ וזהב הארץ ההוא טוב׃
לגלגלת ג׳ וסימנהון עמר לגלגלת מספר נפשתיכם׃ בקע לגלגלת מחצית השקל׃ ולקחת חמשת חמשת שקלים לגלגלת׃
האלף ג׳ וסימנהון ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים׃ ... האלף לך שלמה ומאתים לנטרים את פריו׃

92

תולעת השני ו בליש וסימנהון והם יקחו את הזהב ואת התכלת וכל אשה חכמת לב בידיה טוו ואתו אהליאב בן
אחיסמך למטה דן חרש וחשב מלא אתם חכמת לב לעשות כל מלאכת חרש וחשב וירקעו את פחי הזהב ומן התכלת והארגמן ותולעת השני

והתנופה שבעים ככר ואלפים
וארבע מאות שקל ויעש בה
את אדני פתח אהל מועד ואת
מזבח הנחשת ואת מכבר הנחשת
אשר לו ואת כל כלי המזבח ואת
אדני החצר סביב ואת אדני שער
החצר ואת כל יתדת המשכן
ואת כל יתדת החצר סביב ומן לט
התכלת והארגמן ותולעת השני
עשו בגדי שרד לשרת בקדש
ויעשו את בגדי הקדש אשר
לאהרן כאשר צוה יהוה את
משה
ויעש את האפד זהב תכלת
וארגמן ותולעת שני ושש משזר
וירקעו את פחי הזהב וקצץ
פתילם לעשות בתוך התכלת
ובתוך הארגמן ובתוך תולעת
השני ובתוך השש מעשה
חשב כתפת עשו לו חברת על
שני קצוותו חבר וחשב אפדתו
אשר עליו ממנו הוא כמעשהו
זהב תכלת וארגמן ותולעת שני
ושש משזר כאשר צוה יהוה
את משה ויעשו
את אבני השהם מסבת משבצת

זהב מפתחת פתוחי חותם על
שמות בני ישראל וישם אתם
על כתפת האפד אבני זכרון
לבני ישראל כאשר צוה יהוה
את משה
ויעש את החשן מעשה חשב
כמעשה אפד זהב תכלת
וארגמן ותולעת שני ושש משזר
רבוע היה כפול עשו את
החשן זרת ארכו וזרת רחבו
כפול וימלאו בו ארבעה טורי
אבן טור אדם פטדה וברקת
הטור האחד והטור השני נפך
ספיר ויהלם והטור השלישי
לשם שבו ואחלמה והטור
הרביעי תרשיש שהם וישפה
מוסבת משבצת זהב במלאתם
והאבנים על שמת בני ישראל
הנה שתים עשרה על שמתם
פתוחי חתם איש על שמו לשנים
עשר שבט ויעשו על החשן
שרשרת גבלת מעשה עבת
זהב טהור ויעשו שתי משבצת
זהב ושתי טבעת זהב ויתנו את
שתי הטבעת על שני קצות החשן
ויתנו שתי העבתת הזהב על שתי

וקצץ ב וסימנהון וירקעו את פחי הזהב וקצץ פתילם קשת ישבר וקצץ חנית עגלות ישרף באש וקצץ עבות רשעים
טורי ג וסימנהון וימלאו בו ארבעה טורי אבן ויבן את בית יער הלבנון ויבן החצר סביב וירקעו פחי
שמת ג חס וסימנהון מעשה חרש אבן פתוחי חתם והאבנים תהיין על שמת בני ישראל והאבנים על שמת בני ישראל הנה

הטבעת על קצות החשן ואת
שתי קצות שתי העבתת נתנו
על שתי המשבצת ויתנם על
כתפת האפד אל מול פניו ויעשו
שתי טבעת זהב וישימו על
שני קצות החשן על שפתו
אשר אל עבר האפד ביתה
ויעשו שתי טבעת זהב ויתנם
על שתי כתפת האפד מלמטה
ממול פניו לעמת מחברתו
ממעל לחשב האפד וירכסו
את החשן מטבעתיו אל טבעת
האפד בפתיל תכלת להית
על חשב האפד ולא יזח החשן
מעל האפד כאשר צוה יהוה
את משה
ויעש את מעיל האפד מעשה
ארג כליל תכלת ופי המעיל
בתוכו כפי תחרא שפה לפיו
סביב לא יקרע ויעשו על
שולי המעיל רמוני תכלת
וארגמן ותולעת שני משזר
ויעשו פעמני זהב טהור ויתנו
את הפעמנים בתוך הרמנים
על שולי המעיל סביב בתוך
הרמנים פעמן ורמן פעמן ורמן

על שולי המעיל סביב לשרת
כאשר צוה יהוה את משה
ויעשו את הכתנת
שש מעשה ארג לאהרן ולבניו
ואת המצנפת שש ואת פארי
המגבעת שש ואת מכנסי הבד
שש משזר ואת האבנט שש
משזר ותכלת וארגמן ותולעת
שני מעשה רקם כאשר צוה
יהוה את משה
ויעשו את ציץ נזר
הקדש זהב טהור ויכתבו עליו
מכתב פתוחי חותם קדש ליהוה
ויתנו עליו פתיל תכלת לתת
על המצנפת מלמעלה כאשר
צוה יהוה את משה
ותכל כל עבדת משכן
אהל מועד ויעשו בני ישראל
ככל אשר צוה יהוה את משה
כן עשו
ויביאו את המשכן אל משה
את האהל ואת כל כליו קרסיו
קרשיו בריחו ועמדיו ואדניו ואת
מכסה עורת האילם המאדמים
ואת מכסה ערת התחשים ואת
פרכת המסך את ארון העדת

93

ואת מזבח ט̇ וסימנהון ואת מזבח הקטרת ואת מזבח העלה ואת מזבח הקטרת בפרשת ויקהל ואת מזבח הנחשת ואת מזבח הזהב ואת מזבח העלה שם פתח ויעל שלמה דדברי הימים ואת המסך דסמי

ואת בדיו ואת הכפרת׃ את
השלחן את כל כליו ואת לחם
הפנים׃ את המנרה הטהרה את
נרתיה נרת המערכה ואת כל
כליה ואת שמן המאור׃ ואת
מזבח הזהב ואת שמן המשחה
ואת קטרת הסמים ואת מסך
פתח האהל׃ את מזבח הנחשת
ואת מכבר הנחשת אשר לו
את בדיו ואת כל כליו את הכיר
ואת כנו׃ את קלעי החצר את
עמדיה ואת אדניה ואת המסך
לשער החצר את מיתריו
ויתדתיה ואת כל כלי עבדת
המשכן לאהל מועד׃ את בגדי
השרד לשרת בקדש את בגדי
הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי
בניו לכהן׃ ככל אשר צוה יהוה
את משה כן עשו בני ישראל
את כל העבדה׃ וירא משה את
כל המלאכה והנה עשו אתה
כאשר צוה יהוה כן עשו ויברך
אתם משה׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
ביום החדש הראשון באחד
לחדש תקים את משכן אהל
מועד׃ ושמת שם את ארון העדות
וסכת על הארון את הפרכת׃
והבאת את השלחן וערכת את
ערכו והבאת את המנרה והעלית
את נרתיה׃ ונתתה את מזבח הזהב
לקטרת לפני ארון העדת ושמת
את מסך הפתח למשכן׃ ונתתה
את מזבח העלה לפני פתח משכן
אהל מועד׃ ונתת את הכיר בין
אהל מועד ובין המזבח ונתת שם
מים׃ ושמת את החצר סביב
ונתת את מסך שער החצר׃
ולקחת את שמן המשחה ומשחת
את המשכן ואת כל אשר בו
וקדשת אתו ואת כל כליו והיה
קדש׃ ומשחת את מזבח העלה
ואת כל כליו וקדשת את המזבח
והיה המזבח קדש קדשים׃
ומשחת את הכיר ואת כנו
וקדשת אתו׃ והקרבת את אהרן
ואת בניו אל פתח אהל מועד
ורחצת אתם במים׃ והלבשת
את אהרן את בגדי הקדש
ומשחת אתו וקדשת אתו וכהן
לי׃ ואת בניו תקריב והלבשת
אתם כתנת׃ ומשחת אתם כאשר

עמדיה ד̇ ג̇ מל וא̇ חס וסימנהון את קלעי החצר אנכי חכנתי עמודיה סלה ועמודיה יתפלצון חצבה עמודיה שבעה קרמא חס
סכותה וסכת ד̇ וסימנהון וסכת על הארון סכותה לראשי ביום נשק סכתה בענן לך מעבור תפלה סכתה באף ותרדפנו
ערכו ג̇ וסימנהון וערכת את ערכו איש כסף נפשות ערכו ודבר גבורות וחין ערכו

משחת את אביהם וכהנו לי והיתה
להית להם משחתם לכהנת
עולם לדרתם׃ ויעש משה ככל
אשר צוה יהוה אתו כן עשה׃
ויהי בחדש הראשון
בשנה השנית באחד לחדש
הוקם המשכן׃ ויקם משה את
המשכן ויתן את אדניו וישם את
קרשיו ויתן את בריחיו ויקם את
עמודיו׃ ויפרש את האהל על
המשכן וישם את מכסה האהל
עליו למעלה כאשר צוה יהוה
את משה׃ ויקח
ויתן את העדת אל הארן וישם
את הבדים על הארן ויתן את
הכפרת על הארן מלמעלה׃
ויבא את הארן אל המשכן וישם
את פרכת המסך ויסך על ארון
העדות כאשר צוה יהוה את
משה׃ ויתן את
השלחן באהל מועד על ירך
המשכן צפנה מחוץ לפרכת׃
ויערך עליו ערך לחם לפני יהוה
כאשר צוה יהוה את משה׃
וישם את המנרה
באהל מועד נכח השלחן על

ירך המשכן נגבה׃ ויעל הנרת
לפני יהוה כאשר צוה יהוה את
משה׃ וישם את
מזבח הזהב באהל מועד לפני
הפרכת׃ ויקטר עליו קטרת
סמים כאשר צוה יהוה את משה׃
וישם את מסך
הפתח למשכן׃ ואת מזבח העלה
שם פתח משכן אהל מועד ויעל
עליו את העלה ואת המנחה
כאשר צוה יהוה את משה׃
וישם את הכיר
בין אהל מועד ובין המזבח ויתן
שמה מים לרחצה׃ ורחצו ממנו
משה ואהרן ובניו את ידיהם ואת
רגליהם׃ בבאם אל אהל מועד
ובקרבתם אל המזבח ירחצו
כאשר צוה יהוה את משה׃
ויקם את החצר סביב
למשכן ולמזבח ויתן את מסך
שער החצר ויכל משה את
המלאכה׃
ויכס הענן את אהל מועד וכבוד
יהוה מלא את המשכן׃ ולא
יכל משה לבוא אל אהל מועד
כי שכן עליו הענן וכבוד יהוה

סדר ספר תורה האמר מפי הגבורה על ידי

אלה המצות

אשר צוה יי׳ את משה אל בני ישראל

בראשית

בהר סיני

א לפרות ולרבות שנא׳ פרו ורבו׳ ז
בספר נשים בהלכות אישות׳
תולדות נח׳ לך לך׳ וירא אליו׳ ויהיו
חיי שרה׳ תולדות יצחק׳ ויצא יעקב
אין בשש הפרשיות האו כלום ממנין המצות

וישלח יעקב

ב שלא לאכל גיד הנשה׳ שנא׳ לא
יאכלו בני ישרא׳ את גיד הנשה״
בהלכו׳ מאכלו׳ אסורות בספר קדושה׳
וישב יעקב׳ ויהי מקץ׳ ויגש אליו׳ ויחי
יעקב ויגש אליו ואלה שמות׳ וארא׳ אין
בשש הפרשיות האו כלום ממנין המצות

בא אל פרעה

לקדש חדשים ולחשוב שנים
חדשים בבית דין בלבד׳ כלומ׳ לחשב

ולידע ולקבוע באיזה יום הוא תחלת
כל חדש וחדש מחדשי השנה שנא׳
החדש הזה לכם ראש חדשים׳ בספ׳
זמנים בהלכו׳ קידוש החדש״
ד׳ לשחוט כבש הפסח בזמנו
שנא׳ ושחטו אותו כל קהל וגו׳
ה׳ לאכל בשר הפסח בליל ט״ו שנא׳
ואכלו את הבשר בלילה הזה וגו׳
ו׳ שלא לאכל בשר פסח נא ומבושל
שנא׳ אל תאכלו ממנו נא ובשל וגו׳
ז׳ שלא להותיר מבשר הפסח
שנא׳ ולא תותירו ממנו עד בקר׳ ארבעת׳
בספר הקרבנו׳ בה׳ קרבן הפסח״
ח׳ לבער חמץ בליל י״ד שנא׳ אך
ביום הראשון תשביתו שאור״
ט׳ לאכל מצה בלילה הראשון של
חג המצות שנא׳ בערב תאכלו מצות״
י׳ שלא ימצא חמץ כל שבעה
שנא׳ שבעת ימי׳ שאור לא ימצא״
יא׳ שלא לאכל תערובת חמץ שנא׳
כל מחמצת לא תאכלו״ ארבעתן
בס׳ זמנים בה׳ חמץ ומצה׳

וקרי וכתב וסיבורין חוץ מכתבן וכתובין שהן נקראים על פה וחסר ויתיר ואותיות גדולות ואותיות קטנות ואותיות מנוזרות ונקודה על אותיות

באר היטב מבוארה על שלשה דרכים אמונה

יב שלא להאכיל בשר הפסח
לישראל שנשתמד שנא׳ כל בן נכר לא
יאכל בו כלומ׳ ישרא׳ שנלוה לבני נכר
ועבד ע״ז כמותם לא יאכל בו
יג שלא להאכיל בשר הפסח לתושב
או לשכיר שנ׳ תושב ושכיר לא יאכל בו
יד שלא להוציא בשר הפסח מן
החבורה שנא׳ לא תוציא מן הבית
טו שלא לשבור עצם בפסח שנא׳
ועצם לא תשברו בו
טז שלא יאכל הערל בשר הפסח
שנא׳ וכל ערל לא יאכל בו חמשתן
בס׳ הקרבנות בה׳ קרבן הפסח
יז שלא לאכל חמץ בפסח שנא׳
ולא יאכל חמץ
יח שלא יראה חמץ כל שבעה שנא׳
ולא יראה לך חמץ
יט לספר ביציאת מצרים בלילה
הראשון של חג המצות שנא׳ והגדת
לבנך וגו׳ שלשתן בס׳ זמנים בה׳ חמץ ומצה

בשלח פרעה

כ שלא להלך בשבת חוץ לתחום
מדינה כהולכי דרכים שנא׳ אל יצא
איש ממקמו ביום השביעי בספר
זמנים בה׳ שבת

וישמע יתרו

כא מצוה זו יסוד היסודות ועמוד
החכמות לידע שיש שם אלוה מצוי
ראשון והוא ממציא כל הנמצא שנא׳
אנכי יי׳ אלהיך
כב שלא לעלות במחשבה שיש
אלוה זולתי יי׳ שנא׳ לא יהיה לך אלהים
אחרים על פני שתיהן בספר המדע
בהלכו׳ יסודי התורה
כג שלא לעשות פסל לא יעשה
בידו ולא יעשו לו אחרים שנא׳ לא
תעשה לך פסל וכל תמונה
כד שלא להשתחוות לע״ז אעפ״י
שאין דרך עבודתה בהשתחויה
שנא׳ לא תשתחוה להם
כה שלא לעבוד ע״ז בדברים ש
שדרכה להעבד בהם שנא׳ ולא

קטון ולשון עתיד ולשון עבר ולהגדיל תיבות ולהקטין תיבות ודברי אבות ודברי שלום וקפולין וסתומין והולך במנהג ומעביר בטעמו כל אלה

ואמורה באותיות ובתיבות מסורה ונקודות

תעברם שרשתן בס המדעבה יע
כו שלא ישא את שמו לשוא
שנא׳ לא תשא את שמו לשוא בס
הפלאה בהלכו שבועות
כז לקדש את יום השבת שנא׳
זכור את יום השבת לקדשו
כח שלא לעשות מלאכה בשבת
שנא׳ לא תעשה כל מלאכה
שתיהן בס׳ זמנים בה׳ שבת
כט לכבד אב ואם שנא׳ כבד את
אביך ואת אמך בספר שפט׳
בהלכות ממרים
ל שלא להרוג נקי שנא׳ לא
תרצח בס׳ נזיקין בה׳ רוצח ושמירת נפש
לא שלא לגנוב נפש מישראל
שנא׳ לא תגנוב זה גונב נפש
מישרא׳ בס׳ נזיקין בהלכו׳ גנבה
לב שלא להעיד בשקר שנא׳ לא
תענה ברעך עד שקר בספר
שפטים בהלכות עדות
לג שלא לחמוד שנא׳ לא תחמוד
בית רעך וגו׳ וכל אשר לרעך בספר

נזיקין בהלכות גזלה ואבדה
לד שלא לעשות צורות לנוי
אע״פ שאין עובדין אותו שנא׳
לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב
בספר מדע בה׳ ע״ז
לה שלא לבנות אבני מזבח
גזית שנא׳ לא תבנה אתהן גזית
ונא׳ לא תניף עליהן ברזל
לו שלא לפסוע על המזבח שנא׳
ולא תעלה במעלות על מזבחי
שתיהן בספר עבודה בה׳ בית הבחירה

ואלה המשפטים

לז לדון בעבד עברי בהלכותיו
שנא׳ כי תקנה עבד עברי
לח לייעד אמה העבריה שנא׳ אשר
לא יעדה ונא׳ בפסוק השני
ואם לבנו ייעדנה
לט לפדות אמה העבריה שנא׳
והפדה
מ שלא למכור אמה העבריה
לאחר שנא׳ לא ימשול למכרה

ארביעתן בס קנין בה' עברים"
מא שלא למנוע מאמה העבריה
היעודה שאר וכסות ועונה
שנא' שארה כסותה ועונתה לא
יגרע בס' נשים בה' אישות"
מב שלא להכות אב ואם שנא'
ומכה אביו ואמו מות יומת"
מג שלא לקלל אב ואם שנא'
ומקלל אביו ואמו מות יומת
שתיהן בס' שפטים בה' ממרים"
מד להיות ב"ד הורגין בסייף שנא'
נקום ינקם בס' שפטי' בה' סנהדרין
מה להיות החובל בחבירו או
מזיק ממון לחבירו משלם
ממון שנא' וכי ינצו אנשים ונגפו
אשה הרה בס' נזיקין בה' חובל ומזיק
מו שלא ליהנות מבשר שור
הנסקל שנא' ולא יאכל את
בשרו בס' קדושה בה' מאכלו' אסורו'
מז לדון בנזקי הבור שנאמ' וכי
יפתח איש בור בס' נזיקין בה'
נזקי ממון"

מח לדון בנזקי בהמה שנא' וכי יגוף
שור איש וגו' וג"ב זה בה' נזקי ממון
מט לדון בדין הגנב בתשלומין
או במיתה שנא' כי יגנב איש
שור או שה וגו' אם במחתרת וגו'
וגנב איש וגו' בס' נזיקין בה' גנבה"
נ לדון בנזקי ההבער שנא' כי יבער
איש שדה או כרם וגו'
נא לדון בדין האש שנא' כי תצא
אש וגו' שתיהן בספר נזיקין
בהלכות נזקי ממון"
נב לדון בדין שומר חנם שנא' כי
יתן איש אל רעהו כסף או כלים
בספר משפטים בה' שאלה ופקדון"
נג לדון בדין טוען וכופר שנא'
על כל דבר פשע במשפטים
בה' טוען ונטען"
נד לדון בדין שומר נושא שכר
והשוכר שנא' כי יתן איש אל
רעהו חמור וגו' במשפטי' בה' שכירות
נה לדון בדין השואל שנא' וכי
ישאל איש במשפטי' בהלכות

שאלה ופקדון׳

נו׳ לדון ולקנוס המפתה בחמשים

שקל עם שאר דיניו שנ׳ וכי יפתה

איש בו׳ בס׳ נשים בה׳ נערה בתולה

נז׳ שלא להחיות מכשף שנאמר

מכשפה׳ בס׳ שפטי׳ בה׳ סנהדרי׳

נח׳ שלא להונות גר צדק שנ׳ וגר

נט׳ . שלא להונות במקח וממכר׳

שנ׳ ולא תלחצנו׳ ב׳ בקנין בה׳ מ׳

ס׳ שלא לענות אמללין יתום

ואלמנה שנ׳ כל אלמנה ויתום לא

תענון׳ במד׳ע׳ בה׳ דעות׳

סא׳ להלות לעני ומך שנ׳ אם כסף

תלוה את עמי את העני עמך

אם זה אינו רשות אלא חובה ומצוה

שנ׳ והעבט תעביטנו די מחסרו׳

סב׳ שלא יתבע בחובו כשידע

שהוא עני ולא יצר לו שנ׳ לא

תהיה לו כנשה׳

סג׳ שלא להשית יד בין מלוה

ללוה ברבית לא להיות ערב

ולא לכתו׳ שטר ביניהם ולא להיות

עד שנ׳ לא תשימון עליו נשך

שלשתן במשפטי׳ בה׳ מלוה ולוה

סד׳ שלא לקלל הדיין שנ׳ אלהים

לא תקלל׳

סה׳ שלא לקלל הנשיא והוא מלך

או ראש ישיבת ארץ ישראל ש׳

נשיא בעמך שתיהן בשפטי׳ בה׳ סנה׳

סו׳ שלא להקדים תרומה לבכורים

ולא מעשר ראשון לתרומה

ולא מעשר שני לראשון אלא מוציא

על הסדר הבכורים תחלה ואח״כ

תרומה גדולה׳ ואח״כ מעשר ראשון

ואח״כ מעשר שני׳ שנ׳ מלאתך

ודמעך לא תאחר כלומ׳ לא תאחר

דבר הראוי להקדימו בספר זרעים

בהלכות תרומות׳

סז׳ שלא לאכל טרפה שנ׳ ובשר

בשדה טרפה לא תאכלו

בספר קדושה בה׳ מאכלו׳ אסורות׳

סח׳ שלא לשמוע מאחר מבעלי

דינין ואין חברו עמו שנ׳ לא

תשא שמע שוא בס׳ שפטי׳ בה׳ סנהדרי׳

חמישי כראוי בוי עדסוף מרגישין בגרגפת שאחריה כמו ומינו גדול הויפנים סודרים הויכל צמא ודומיהם כלם כבל מקום ששי

מה טעם ויקרה על מלה יתירה כמו ודרכמלה

סט שלא יעיד בעל עבירה שנא׳ אל
תשת ידך עם רשע בספר
שפטים בהלכות עדות׳
ע שלא להרוג אם רבו המחייבין
באיש אחד עד שיהיו המחייבין
יתר שנים כלומ׳ שלא לנטות אחרי
רבים בדיני נפשות אם יהיו המחייבין
על המזכין אחד שנא׳ לא תהיה
אחרי רבים לרעות׳
עא שלא ילמד חובה מי שלמד
זכות תחלה בדיני נפשות
שנא׳ לא תענה על ריב׳
עב לנטות אחרי רבים אם תהיה
מחלוקת בין הסנהדרין בדינין
שנא׳ אחרי רבים להטות׳
עג שלא לרחם על עני בדין שנא׳
ודל לא תהדר בריבו׳ ארבעת
בשפטים בהלכות סנהדרין׳
עד לעזוב מעל חבירו או מעל
בהמתו שנא׳ עזוב תעזוב עמו׳
בס׳ נזיקין בה׳ רוצח ושמירת נפש
עה שלא להטות הדין על בעל

עבירות אע״פ שהוא חוטא והוא ארס
רע׳ שנא׳ לא תטה משפט אבינך
מפי השמועה למדו שזה אביון במצות
עו שלא להחתיך הדין באומד הדעת
עד שיראו שני עדים גופו של
דבר שנא׳ ונקי וצדיק אל תהרוג׳
עז שלא ליקח שחד שנא׳ ושחד
לא תקח שלש׳ בשפטי׳ בה׳ סנהדרין
עח להשמיט בשנת השמטה
מה שתוציא הארץ שנא׳ ז
והשביעית תשמטנה בס׳ זרעי׳ בה׳ שמט׳
עט לשבות בשבת שנא׳ ששת
ימים תעשה מעשיך וביום
השביעי תשבות׳ בס׳ זמני׳ בה׳ שבת׳
פ שלא לישבע בע״ז לעובדיה
ולא משביעין אתובה שנא׳
ושם אלהים אחרים לא תזכירו׳
פא שלא להדיח בני ישראל אחר
ע״ז שנא׳ לא ישמע על פיך׳ ז
אזהרה למדיח׳ ב׳ בספ׳ המדע בה׳ ע״ז
פב לחג בשלש רגלים שנא׳ שלש
רגלים תחג לי בשנה׳

תעודה ועל זו ודרך הישרה תורת יי' תמימה

פג שלא לעלות לחג בלא קרבן
שנא' ולא יראו פני ריקם.
פד להראות פני יי' ברגלים שנא'
שלש פעמים בשנה שלשת
בס' הקרבנות בה' חגיגה.
פה שלא ישחט הפסח והחמץ קיים
שנא' לא תזבח על חמץ דם זבחי
פו שלא להניח אמורי הפסח
עד שיפסלו בלינה שנא' ולא ילין
חלב' שתיהן בס' הקרבנו' בה' קרבן הפסח
פז להביא בכורים לבית הבחירה
שנ' ראשית בכורי' בזרע' בה' בכורים
פח שלא לאכל בשר בחלב שנ'
לא תבשל גדי בחלב אמו'
בס' קדושה בה' מאכלו' אסורות
פט לעבוד את יי' בכל יום בתפלה
שנא' ועבדתם את יי' אלהיכם
בס' אהבה בה' תפלה וברכת כהני'
צ שלא להושיב עובדי ע"ז
בארצנו שנאמ' לא ישבו בארצך
פן יחטיאו וגו' בס' המדע בה' לכות
ע"ז

ויקחו לי תרומה

צא לבנות בית הבחירה שנא'
ועשו לי מקדש בס' עבודה
בה' בית הבחירה.
צב שלא להוציא בדי הארון
שנא' בטבעות הארון יהיו
הבדים לא יסורו ממנו בס' עבודה
בהלכות כלי המקדש.
צג להסדיר הכהנים לחם
ולבונה לפני יי' בכל שבת
שנא' ונתת על השלחן לחם פנים
בס' עבודה בה' תמידין ומוספי'

ואתה תצוה

צד לערוך ולהדליק נרות בכל
יום במקדש שנא' יערוך אתו
אהרן ובניו בעבודה בה' תמידי' ומוספי'
צה להיות הכהנים לבשין לעבודה
בגדי כהונה שנא' ועשית
בגדי קדש לאהרן אחיך וגו'
צו שלא יזח החשן מעל האפוד

מאליפות מרובבות תבנית היכל מחוטבות

שנא׳ ולא יזח החשן מעל האפוד״
צ״ז שלא יקרע המעיל שנא׳ כפי
תחרא יהיה לו לא יקרע שלש
כס׳ עבודה בה׳ כלי המקדש״
צ״ח לאכל הכהנים בשר חטאת
ואשם שנא׳ ואכלו אותם אשר
צ״ט שלא יאכל זר בשר קדשי
קדשים שנא׳ וזר לא יאכל כי
קדש׳ שתיהן בעבודה בה׳ מעש׳ הקרבנ׳
ק׳ להקטיר כהן גדול קטרת
פעמים ביום שנא׳ והקטיר עליו
אהרן בעבודה בה׳ תמידי׳ ומוספין
ק״א שלא להקטיר ולהקריב על
מזבח הזהב קטרת זרה חוץ
מן הקטרת הזה שנא׳ לא תעלו
עליו קטרת זרה וגו׳ כס׳ עבודה בה׳
כלי המקדש״

מתנא

ק״ב ליתן כל איש מחצית השקל
בכל שנה שנא׳ זה יתנו וגו׳
בספר זמנים בה׳ שקלים״

ק״ג לקדש הכהן ידיו ורגליו בשעת
העבדה שנא׳ ורחצו אהרן
ובנו׳ בעבודה בה׳ ביאת המקדש״
ק״ד למשח כהנים גדולים ומלכים
בשמן המשחה שנא׳ שמן
משחת קדש יהיה זה״
ק״ה שלא לסוך בשמן המשחה
שנא׳ על בשר אדם לא ייסך״
ק״ו שלא לעשות כמתכנת שמן
המשחה שנא׳ ובמתכנתו לא
ק״ז שלא לעשות כמתכנת הקטרת
שנא׳ והקטרת אשר תעשה
במתכנתה ה׳ כס׳ עבדה בה׳ כלי המקדש
ק״ח לפדות פטר חמור וליתן פדיונו
לכהן שנא׳ ופטר חמור תפדה
ק״ט לערוף פטר חמור אם לא רצה
לפדותו שנא׳ ואם לא תפדה
וערפתו׳ שתיהן כס׳ זרעים בה׳ בכורים
ק״י לשבת מעבודת הארץ שנא׳
בחריש ובקציר תשבת בספר
זרעים בה׳ שמטה ויובל״
קי״א שלא לבשל בשר בחלב שנא׳

א תבשל גדי וגו׳ פעם שניה מפי
השמועה למדו שאחד לבישול
ואחד לאכילה׳ בקדושה בהלכות
מאכלות אסורות

ויקהל משה

קיב שלא לענוש בשבת שנ׳
לא תבערו אש׳ בס׳ ומנם
בה׳ שבת אע״פ שעונש מצות עש׳
אינה דוחה את השבת כיצד הרי
שנתחייב בב״ד מלקות או מיתה
אין מלקין אתו ואין ממיתין. אר
בשבת שנ׳ לא תבערו אש זו
אזהרת ב״ד שלא ישרפו באש מי
שנתחייב שרפה והוא הדין לשאר
עונשין אלה פקודי אין בו
כלום ממנין המצות

ויקרא

קיג לעשות כל מעשה המנחה
בסדר מעשיה הכתובים
בתורה שנ׳ ונפש כי תקריב קרבן
מנחה לי״י סלת יהיה קרבנו וגו׳
בס׳ עבודה בה׳ מעשה הקרבנות
קי״ד שלא להקטיר שאור ודבש
שנ׳ כי כל שאר וכל דבש
קטו שלא להשבית מלח מעל
הקרבנות שנ׳ ולא תשבית
קי״ו למלוח כל הקרבנות שנ׳
על כל קרבנך תקריב מלח
שלשתן בעבודה בה׳ סנהדרין
קי״ז להקריב הסנהדרין קרבן אם
טעו והורו שלא כהלכה באחת
מן המצות שנ׳ ואם כל עדת ישרא׳
ישגו׳ בס׳ קרבנות בה׳ שגגות
קי״ח להעיד בב״ד למי שיש לו
עדות שנ׳ והוא עד או ראה
אם לא יגיד בשפטים בה׳ עדות
קי״ט להקריב החוטא אשם על
עבירות ידועות אם הוא עשיר
בהמה ואם הוא עני עוף או עשירית
האיפה וזהו הנקרא קרבן עולה
ויורד שנ׳ ואם לא תגיע ידו וסמיך
ליה׳ ואם לא תשיג ידו בקרבנות בה׳ שגג׳

ערוב הרבה שוקרים שמנה למעלה עקרים

קכ שלא יבדיל בחטאת העוף
שנא׳ ומלק את ראשו׳
קכא שלא ליתן שמן זית במנחת
החוטא שנ׳ לא ישים עליה שמ
קכב שלא ליתן עליה לבונה שנ
ולא יתן עליה לבונה. שלשה
בס׳ עבדה בה׳ מעשה הקרבנ
קכג · להקריב היחיד קרבן אם
נסתפק לו אם חטא בחטא
שחייבין עליו חטאת אם לא חטא
שנ׳ והביא את אשמו לי״י זהו הנק
אשם תלוי בס׳ קרבנות בה׳ שגגות
קכד להוסיף המועל או אוכל
תרומה חומש על הקרבן
ולהחזירו שנ׳ ואת אשר חטא מן
הקדש ישלם והמישתו יסף עלי
וזהו דין מעלה׳ בעבודה בה׳ מעילה״
קכה להקריב היחיד קרבן חטא
קבוע על שגגתו אם שגג
במצות לא תעשה שחייבין עלי
כרת שנ׳ ואם נפש כי תחטא ועשת
אחת מגו בקרבנות בה׳ שגגות״

קכו להשיב את הגזלה שנ׳ והשיב
את הגזלה׳ בס׳ נזיקין בה׳ גזלה ואבדה
קכז להקריב קרבן השוגג במעילו
או החוטא בגזלה. או בשפחה
חרופה. או שכפר בפקדון ונשבע
על שקר מביא קרבן אשם שנ׳ ואת
אשמו יביא וגו׳ וזהו הנקרא אשם ודא
בה׳ ... בה׳ שגגות

צו את אהרן

קכח לעשות מעשה העלה כמעשה
הכתוב על הסדר שנ׳ זאת
תורת העלה היא העלה בס׳ עבדה
בה׳ מעשה הקרבנות״
קכט להרים את הדשן מעל המזבח
בכל יום שנ׳ והרים את הדשן
קל לערוך ולהדליק אש במזבח
העלה בכל יום תמיד שנ׳
אש תמיד תוקד על המזבח״
קלא · שלא לכבות אש המזבח
שנ׳ לא תכבה׳ שלשתן
בס׳ עבדה בה׳ תמידין ומוספין״

קל״ב לאכל הכהנים שיירי מנחות
שנא׳ והנותרת ממנה יאכלו׳
קל״ג שלא לעשות שיירי מנחות
חמץ שנא׳ לא תאפה חמץ
שתיהן בס׳ עבודה בה׳ מע״ש הקרבנו׳
קל״ד להקריב כהן גדול מנחה
בכל יום שנא׳ זה קרבן אהרן
ובניו והוא הנקראת חביתין׳ בס׳
עבודה בה׳ תמידין ומוספין׳
קל״ה שלא תאכל מנחת כהן שנא׳
וכל מנחת כהן כליל תהיה׳
קל״ו לעשות מעשה החטאת
שנא׳ זאת תורת החטאת״
קל״ז שלא לאכל בשר חטאות
הנעשו׳ בפנים ״שנ׳ וכל חטאת אשר
קל״ח לעשות מעשה האשם
שנא׳ וזאת תורת האשם״
קל״ט לעשות מעשה זבח השלמים
שנא׳ וזאת תורת זבח השלמים
קמ׳ שלא לאכל פגול שנא׳
המקריב אתו לא יחשב לו פגול׳
קמ״א שלא לאכל מזה קדשים

שנטמאו שנא׳ והבשר אשר יגע
בכל טמא״
קמ״ב לשרף בשר קדש שנטמא
שנא׳ באש ישרף״
קמ״ג שלא יאכל אדם שנטמא
קדשים שנא׳ והנפש אשר
תאכל בשר מזבח השלמים ארבעה
בס׳ עבודה בה׳ פסולי המוקדש
קמ״ד שלא לאכל חלב שנא׳ כל
חלב שור וכשב ועז״
קמ״ה שלא לאכל דם שנא׳ וכל
דם לא תאכלו שתיהן
בס׳ קדושה בה׳ מאכלו׳ אסורו׳״
קמ״ו שלא יצא כהן גדול מן
העזרה בשעת עבודה
שנא׳ ומפתח אהל מועד בס׳ עבודה
בה׳ ביאת המקדש

קמ״ז שלא יכנס הכהן למקדש
פרוע ראש שנ׳ ראשיכם אל תפרעו
קמ״ח שלא יכנס כהן למקדש

למאר כבודות מקרא מלומדות בהכמה מנדות

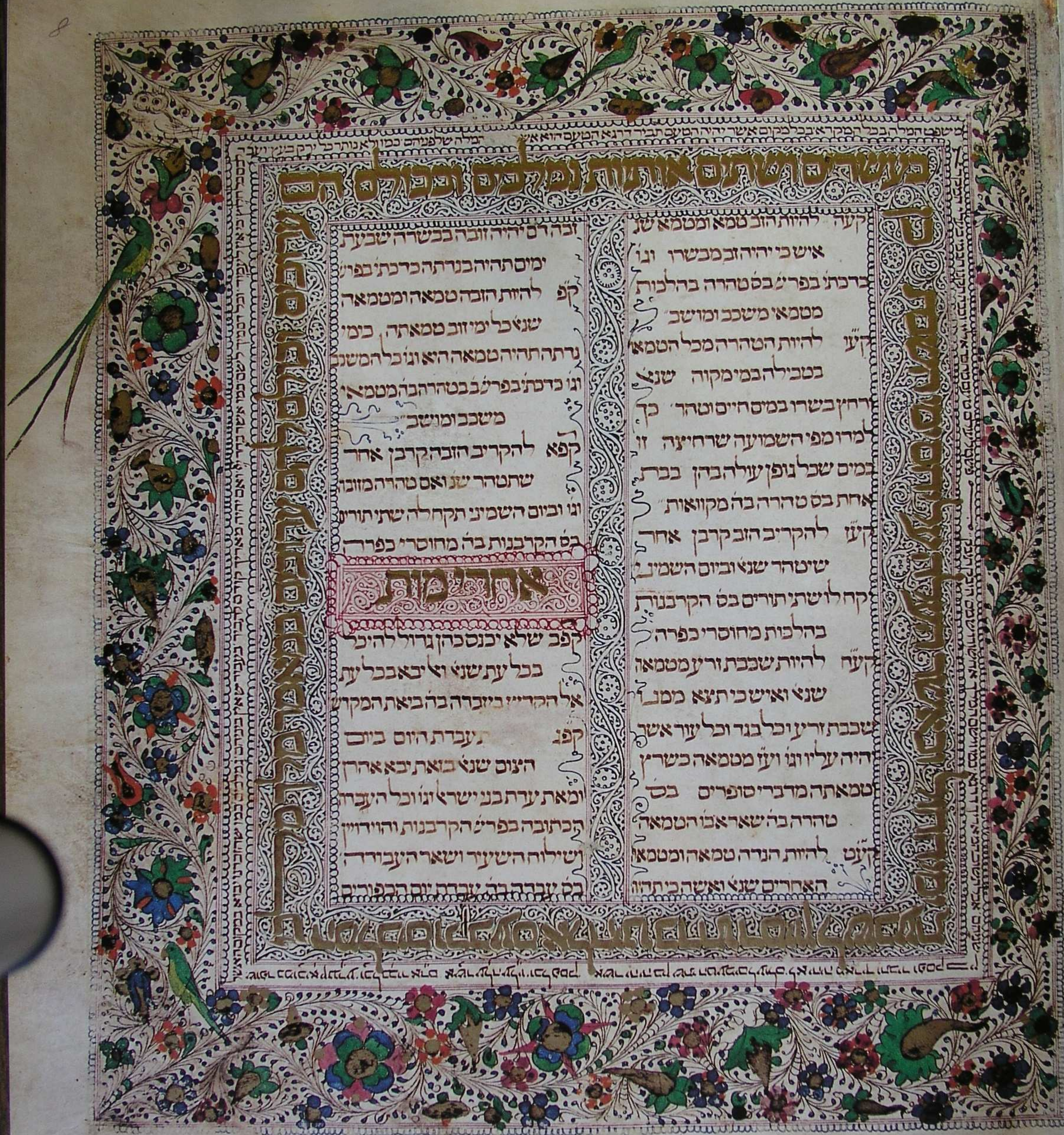
קרוע בגדים שנ׳ ובגדיכם לא תפרמו
קמ״ט שלא יכנס כהן שכור במקדש
ולא יורה בתורה שתוי יין
שנ׳ יין ושכר אל תשת ג׳ בעבירה כה׳ ביאה
קנ״ן לבדוק בסימני בהמה וחיה
להבדיל בין טמאה לטהורה
שנ׳ זאת החיה אשר תאכלו וגו׳
קנ״א שלא לאכל בהמה טמאה
שנ׳ אך את זה לא תאכלו
קנ״ב לבדוק בסימני דגים שנ׳
את זה תאכלו מכל אשר במים
קנ״ג שלא לאכל שרץ המים שנ׳
וכל אשר אין לו סנפיר
קנ״ד שלא לאכל דג טמא שנ׳
ושקץ יהיו לכם מבשרם
קנ״ה שלא לאכל עוף טמא שנ׳
ואת אלה תשקצו מן העוף
קנ״ו שלא לאכל שרץ העוף שנ׳
כל שרץ עוף ההלך על
קנ״ז לבדוק בסימני חגבים לידע
אם הוא טמא שנ׳ אשר לו
כרעים כלן בכ׳ קדושה כה׳ מאכלו

אסורות והן ח
קנ״ח להיות שמנה שרצים מטמא
שנ׳ וזה לכם הטמא בספ׳
טהרה בה׳ שאר אבו׳ הטמאה
קנ״ט להיות האוכלים מטמאים
שנ׳ מכל האכל אשר יאכל
בס׳ טהרה בה׳ טמאת אוכלין והוא
דין טמאת משקין ואוכלי׳ והכשר
קס״ להיות כל נוגע בנבלה טמא
שנ׳ וכי ימות מן הבהמה בס׳
טהרה בה׳ שאר אבות הטמאה
קס״א שלא לאכל שרץ הארץ
שנ׳ וכל השרץ השרץ על
קס״ב שלא לאכל תולעת הפירות
כשתצא לאויר שנאמ׳ עד
כל מרבה רגלים
קס״ג שלא לאכל רמש הארץ שנ׳
אל תשקצו את נפשתיכם בכל
השרץ ששתן בס׳ קדושה׳ בה׳
מאכלות אסורות

קסד להיות היולדת טמאה כנדה
שנא' אשה כי תזריע וגו' בספ
טהרה בה' מטמאי משכב ומושב"
קס"ה למול את הבן שנא' וביום
השמיני ימול בס' אהבה בה' מי'
קס"ו להקריב היולדת קרבן אחר
שתטהר שנא' ובמלאת ימי
טהרה לבן או לבת תביא וגו' בס
הקרבנות בה' מחוסרי כפרה
קס"ז שלא לגלח שער הנתק שנ'
ואת הנתק לא יגלח"
קס"ח להיות הצרעת אדם כדינה
הכתו' בתורה להיות המצורע
טמא ומטמא שנ' איש צרוע הוא"
קס"ט להיות המצורע ידוע ומפורסם
לכל הדברים האמורים בו
בקריעת בגדיו ופריעת ראשו וע
ועטיפה על שפם שנא' והצרוע
אשר בו הנגע בגדיו וגו' וכן כל שאר
הטמאים צריכין להודיע עצמן
ק"ע להיות בגד מנוגע טמא ומטמא
שנא' והבגד כי יהיה בו נגע
צרעת וגו' כדכתי' בפרשה ארבעתן
בס' טהרה בה' טמאת צרעת"

זאת תהיה

קע"א להיות הטהרה מן הצרעת
בין צרעת אדם בין צרעת
בית בעץ ארז ושני תולעת ושתי
צפרים ובמים החיים שנא' זאת
תהיה תורת המצורע"
קע"ב להיות המצורע ביום השביע
מגלח כל שערו שנא' והיה
ביום השביעי יגלח את כל שערו
שתיהן בטהרה בה' טמאת צרעת
קע"ג להקריב המצורע ביום
השמיני קרבן אחר שיטהר
שנא' וביום השמיני יקח שני כבשי'
בקרבנות בה' מחוסרי כפרה
קע"ד להיות בית מנוגע טמא
ומטמא שנא' ובא הכהן
וראה והנה פשה הנגע בבית צרעת
ממארת וגו' כדכתי' בפרש' בטהרה
בה' טמאת צרעת'

8

בעשרים ושתים אותיות נמלכים ובכולם הם

קעה להיות הזב טמא ומטמא שנ׳
איש כי יהיה זב מבשרו וגו׳
כדכתי׳ בפר׳ ו׳ בס׳ טהרה בהלכות
מטמאי משכב ומושב
קעו להיות הטהרה מכל הטמא׳
בטבילה במי מקוה שנא׳
ורחץ בשרו במים חיים וטהר כך
למדו מפי השמועה שרחיצה זו
במים שכל גופו עולה בהן בבת
אחת בס׳ טהרה בה׳ מקוואות
קעז להקריב הזב קרבן אחר
שיטהר שנא׳ וביום השמיני
יקח לו שתי תורים בס׳ הקרבנות
בהלכות מחוסרי כפרה
קעח להיות שכבת זרע מטמאה
שנא׳ ואיש כי תצא ממנו
שכבת זרע וכל בגד וכל עור אשר
יהיה עליו וגו׳ ועז׳ מטמאה כשרץ
טמאתה מדברי סופרים בס׳
טהרה בה׳ שאר אבו׳ הטמאה
קעט להיות הנדה טמאה ומטמאה
האחרים שנא׳ ואשה כי תהיה
זבה דם יהיה זובה בבשרה שבעת
ימים תהיה בנדתה כדכתי׳ בפר׳
קפ להיות הזבה טמאה ומטמאה
שנא׳ כל ימי זוב טמאתה כימי
נדתה תהיה טמאה היא וגו׳ כל המשכב
וגו׳ כדכתי׳ בפר׳ ב׳ בטהרה בה׳ מטמאי
משכב ומושב
קפא להקריב הזבה קרבן אחר
שתטהר שנ׳ ואם טהרה מזובה
וגו׳ וביום השמיני תקח לה שתי תורים
בס׳ הקרבנות בה׳ מחוסרי כפרה

אחרי מות

קפב שלא יכנס כהן גדול להיכל
בכל עת שנא׳ ואל יבא בכל עת
אל הקדש בזכרה בה׳ ביאת המקדש
קפג עבודת היום ביום
הצום שנא׳ בזאת יבא אהרן
ומאת עדת בני ישרא׳ וגו׳ וכל העבודה
הכתובה בפר׳ הקרבנות והווידוין
ושילוח השעיר ושאר העבודה
בס׳ עבודה בה׳ עבודת יום הכפורים

קפד שלא לשחוט קדשים בחוץ
שנ׳ אשר ישחט שור או
כשב או עז במחנה וא׳ פתח אהל
מועד וגו׳ ונכרתה הנפש ההיא בכ
עברה בה מעשה הקרבנות׳
קפה לכסות דם חיה ועוף שנ׳
שפך את דמו וכסהו בעפר בכס
קדושה בה שחטה׳
קפו שלא לקרב לערוות בדברי
המביאים לידי גלוי ערוה
כגון חבוק ונשוק ורמיזה וקפיצה
שנ׳ איש איש אל כל שאר בשרו
לא תקרבו מפי השמועה למדו
שזו אזהרה לקריבה המביאה לידי
גלוי ערוה׳
קפז שלא לגלות ערות האב עצמו
שנ׳ ערות אביך וגו׳
קפח שלא לגלות ערות האם שנ׳
אמך היא לא תגלה׳
קפט שלא לגלות ערות אשת אב
שנ׳ ערות אשת אביך׳
קצ שלא לגלות ערות אחותו מן

האב ומן האם שנ׳ ערות אחותך
בת אביך או בת אמך מולדת בית
קצא שלא לגלות ערות בת הבן
שנ׳ ערות בת בנך׳
קצב שלא לגלות ערות הבת
שנ׳ או בת בתך׳
קצג שלא לגלות ערות הבת
ולמה לא נתפרשה בתורה
מפני שאסר בת הבת שתקמוה
ומפי השמועה למדו שאיסור
הבת מגופי תורה כשאר ערוות
קצד שלא לגלות ערות אחות
שנ׳ ערות בת אשת אביך
קצה שלא לגלות ערות אחות
האב שנ׳ ערות אחות אביך
קצו שלא לגלות ערות אחות
האם שנ׳ ערות אחות אמך
קצז שלא לגלות ערות אחי האב
עצמו שנ׳ ערות אחי אביך
קצח שלא לגלות ערות אשת
אחי האב שנ׳ אל אשתו לא
קצט שלא לגלות ערות אשת

הבן שנ׳ ערות כלתך
ר׳ שלא לגלות ערות אשת אח
שנ׳ ערות אשת אחיך
ר״א שלא לגלות ערות אשה ובתה
שנ׳ ערות אשה ובתה
ר״ב שלא לגלות ערות אשה ובת
בנה שנ׳ את בת בנה
ר״ג שלא לגלות ערות אשה ובת
בתה שנ׳ ואת בת בתה
ר״ד שלא לגלות ערות אחות אשה
בחייה שנ׳ ואשה אל אחותה
ר״ה שלא לגלות ערות נדה שנ׳
ואל אשה בנדת טמאתה
ר״ו שלא לגלות ערות אשת איש
שנ׳ ואל אשת עמיתך
כלן בכ״ס קדושה בה׳ איסורי ביאה
ר״ז שלא להעביר למלך שנ׳
ומזרעך לא תתן במרעבה ע״ז
ר״ח שלא לשכב עם זכר שנ׳ ואת
זכר לא תשכב
ר״ט שלא לשכב עם בהמה שנ׳
ובכל בהמה לא תתן שכבתך

ר״י שלא תביא אשה בהמה עליה
שנ׳ ואשה לא תעמד לפנ׳
בהמה ג׳ בכ״ס קדושה בה׳ איסורי ביאה

קדשים יהיו

רי״א ליר׳א מאב ואם שנ׳ איש אמו
ואביו תיראו׳ בכ״ס שפטים בה׳ ממרים
רי״ב שלא לפנות אחר ע״ז שנ׳ א׳
תפנו אל האלילים׳
רי״ג שלא לעשות ע״ז ואפי׳ לאחר׳
שנ׳ ואלהי מסכה לא תעשו׳
שתיהן בכ״ס מדע בה׳ ע״ז
רי״ד לשרוף נותר שנ׳ ביום זבחכם
יאכל וממחרת והנותר וג׳
רט״ו שלא לאכל נותר שנ׳ ואוכליו
עונו ישא ב׳ בעבדה בה׳ פסולי המוקד׳
רט״ז להניח פאה שנ׳ ובקצרכם את
קציר ארצכם לא תכלה׳
רי״ז להניח לקט שנ׳ ולקט קצירך
רי״ח להניח עוללות שנ׳ וכרמך
לא תעולל׳
רי״ט שלא לבצור עוללות כרמים

שנא׳ וכרמך לא תעולל״
רכ׳ להניח פרט הכרם שנא׳ ופרט
כרמך וגו׳ לפי שבכלאו נאמר
לעני ולגר תעזב אתם וזו היא מצות
עשה שלהם״
רכ׳א שלא ללקוט פרט הכרם שנ׳
ופרט כרמך לא תלקט׳ ששת
בס׳ זרעים בה׳ מתנות עניים״
רכ׳ב שלא לגנוב ממון שנא׳ לא
תגנבו וזה גונב ממון בספר
נזיקין בה׳ גנבה״
רכ׳ג שלא לכחש בממון חבירו
שנא׳ ולא תכחשו״
רכ׳ד שלא ישבע על כפירת ממון
חבירו שנא׳ ולא תשקרו
כלו׳ לא תשבע לשקר בממון שיש
לחבירך בידך״
רכ׳ה שלא לעבור על שבועת בטוי
שלא לישבע בשמו שנא׳ ולא
תשבעו בשמי לשקר שלשתן
בס׳ הפלאה בה׳ שבועות״
רכ׳ו שלא לעשוק שנא׳ לא
תעשוק את רעך
רכ׳ז שלא לגזול שנא׳ ולא תגזול
שתיהן בנזיקין בה׳ גזלה ואבדה
רכ׳ח שלא לאחר פעולת שכיר
אחר זמנו שנא׳ לא תלין פעולת
שכיר בס׳ משפטי׳ בה׳ שכירות
רכ׳ט שלא לקלל אחד מבני ישראל
הכשרים שנא׳ לא תקלל חרש
בס׳ שפטים בה׳ סנהדרין״
ר׳ל שלא להכשיל תם בדרך
שנא׳ ולפני עור לא תתן מכשול
בס׳ נזיקין בה׳ רוצח ושמירת נפש
רל׳א שלא לעול המשפט שנא׳
לא תעשו עול במשפט״
רל׳ב שלא לכבד גדול בדין שנ׳
ולא תהדר פני גדול״
רל׳ג לשפוט בצדק להשוות בין
בעלי דינן בשעה שעומדין
בדין שנא׳ בצדק תשפוט עמיתך
שלשתן בשפטי׳ בה׳ סנהדרין
רל׳ד שלא לרגל שנא׳ לא תלך
רכיל במרעה בה׳ דעות״

רל״ה שלא לעמוד על הדם שנא׳
לא תעמד על דם רעך׳
בס׳ נזיקין בה׳ רוצח ושמירת נפש
רל״ו שלא לשנוא אחים בלב שנ׳
לא תשנא את אחיך בלבבך
רל״ז להוכיח החוטא שנא׳ הוכח
תוכיח את עמיתך״
רל״ח שלא להלבין פני אדם מישר׳
שנא׳ הוכח תוכיח את עמיתך
רל״ט שלא לנקום שנ׳ לא תקום״
ר״מ שלא לנטור שנ׳ לא תטור״
רמ״א לאהוב כל אדם מבני ברית
שנא׳ ואהבת לרעך כמוך״
ששתן בס׳ מד״ע בה׳ דעות״
רמ״ב שלא להרביע בהמה כלאים
ומין בשאינו מינו שנא׳
בהמתך לא תרביע כלאים
רמ״ג שלא לזרוע כלאים שנא׳
שדך לא תזרע כלאים׳ שתיה׳
בס׳ זרעים בה׳ כלאים״
רמ״ד שלא לאכל ערלה שנ׳ שלש
שנים יהיה לכם ערלים״

רמ״ה להיות נטע רבעי קדש שנא׳
ובשנה הרביעית יהיה כל פריו
שתיהן בס׳ קדושה בה׳ מאכלו׳ אסורו׳
רמ״ו שלא לנחש שנ׳ לא תנחשו״
רמ״ז שלא לעונן שנ׳ ולא תעוננו״
רמ״ח שלא להקיף פאת ראש
כבומרי ע״ז שנא׳ לא תקיפו״
רמ״ט שלא להשחית כל זקן כעובדי
ע״ז שנא׳ ולא תשחית״
ר״נ שלא לכתוב בגוף כעובדי ע״ז
שנא׳ וכתבת קעקע לא תתנו׳
חמשתן בס׳ מד״ע בה׳ ע״ז
רנ״א ליראה מבית המקדש שנא׳
ומקדשי תיראו בספ׳ עבודה
בה׳ בית הבחירה״
רנ״ב שלא לעשות מעשה אוב
שנא׳ אל תפנו אל האבת״
רנ״ג שלא לעשות מעשה ידעו׳
שנא׳ ואל הידענים׳ שתיהן
במד״ע בה׳ ע״ז״
רנ״ד לכבד את החכמים שנא׳
מפני שיבה תקום״ במד״ע

בה׳ תלמוד תורה״
רנ״ה שלא לעשות עו׳ל במדות
ובמשקלות שנ׳ לא תעשו
עו׳ל במשפט במדה במשקל וגו׳
מפי השמועה למדו שהכתו׳ מדבר
לא תעשו עו׳ל במשפט״
רנ״ו לצדק מאזנים עם המשקלות
שנ׳ מאזני צדק שתידון
בנזיקין בהלכות גניבה״
רנ״ז להיות ב״ד הורגין בחנק שנ׳
מות יומת הנאף והנאפת״
רנ״ח להיות ב״ד שורפין באש שנ׳
באש ישרפו אתו ואתהן״
שתידן בס׳ שפטים בה׳ סנהדרין״
רנ״ט שלא ללכת בחקות עו׳ ולא
במנהגותיהם שנ׳ ולא תלכו
בחקות הגוי בס׳ מדע בה׳ ע׳ ז׳״

אמור אל הכהנים

רס שלא יטמא כהן הדיוט לשאר
מתים שנ׳ אמר אל הכהנים
רס״א להיות כהנים הדיוטים מטמא׳
ומתאבלין על הקרובים כשאר
ישרא׳ שהן מצויין להתאבל על
מתיהן שנ׳ כי אם לשארו וגו׳
ולאחתו הבתולה וגו׳ שתידן בספ׳
שפטים בה׳ אבל״
רס״ב שלא יעבד כהן טבול יום עד
שיערב שמשו שנ׳ ולא
יחללו שם אלהיהם כי את אשי יי׳
לחם אלהיהם בעבודה בה׳ ביאת המק׳
רס״ג שלא יקח כהן זונה שנ׳
אשה זונה״
רס״ד שלא יקח כהן חללה שנ׳
וחללה לא יקחו״
רס״ה שלא יקח כהן גרושה שנ׳
ואשה גרושה מאישה״
שלשתן בס׳ קדושה בה׳ איסורי ביא׳
רס״ו לחלוק כבוד לזרעו של
אהרן ולהקדימו לכל דבר
שבקדושה שנ׳ וקדשתו כי את לחם
אלהיך בעברה בה׳ כלי המקדש״
רס״ז שלא יטמא כהן גדול ואפי׳
לקרובים שנ׳ לאביו ולאמו

לאחיו ולאחתו לא יטמא׳

רסח שלא יכנס כהן גדול על

מת שנא׳ ועל כל נפשות מת

לא יבא כך למדו מפי השמועה שהוא

חייב בכל יבא וחייב בכל יטמא

שתיהן בשפטים בה׳ אבל״

רסט להיות כהן גדול נושא בתולה

שנא׳ והוא אשה בבתוליה

רע שלא יקח כהן גדול אלמנה

שנא׳ אלמנה וגרושה וחללה

רעא שלא יבעול כהן גדול אלמנה

ואפי׳ בלא קידושין מפני

בשרו שמחללת שנא׳ ולא יחלל

זרעו בעמיו הרי הוא מוזהר שלא

יחלל זרעו על אשה שלשתן בכ׳

קדושה בה׳ איסורי ביאה״

רעב שלא יעבור בעל מום שנא׳

איש מזרעך לדורותם אשר

רעג שלא יעבוד בעל מום עובר

שנא׳ כי כל איש אשר בו מום

רעד שלא יכנס בעל מום להיכל

ולמזבח שנא׳ אך אל הפרכת

ערה שלא יעבד כהן טמא שנא׳

וינזרו מקדשי בני ישרא׳ ולא

יחללו ארבעתן בעבודה בה׳ ביאת המקדש

ערו שלא יאכל כהן טמא תרומה

שנא׳ אמר אליהם לדרתיכם״

איש איש מזרע אהרן והוא צרוע

או זב בקדשים לא יאכל״

רעז שלא יאכל זר תרומות שנא׳

וכל זר לא יאכל קדש״

רעח שלא יאכל אפי׳ תושב כהן

או שכיר תרומה שנא׳ תושב

רעט שלא תאכל חללה קדש

ולא תרומות ולא חזה ושוק

שנא׳ ובת כהן כי תהיה לאיש זר״

רפ שלא יאכל ערל תרומה והוא

הדין לשאר קדשים ודבר

זה למדו מן הכתו׳ מן הפסח בגז״ש

ואינו בפי׳ מן התורה ומפי השמועה

למדו שאסור ערל מדברי תורה

ואינו מדברי סופרי׳ חמשתן בספר

זרעים בה׳ תרומות״

רפא שלא לאכל טבל והטבל

הוא דבר שגדלו מן הארץ החייב
בתרומות ובמעשרות שלא הוציאו
ממנו תרומת יו״ שנ׳ ולא יחללו את
קדשי בני ישרא׳ את אשר ירימו ליי״
כלומ׳ דברים שהם עתידים להרים
אותם ליי״ לא יעשו אותם חול בטבלן
בקדושה בה׳ מאכלות אסורו׳
רפ״ב שלא לשחוט בעלי מומין ז
לשם קרבן שנ׳ כל אשר בו
מום לא תקריבו׳
רפ״ג שלא להקדיש בעלי מומין
למזבח שנ׳ כל אשר בו מום
לא תקריבו וזהו איסור קדש״
רפ״ד להיות כל קרבן בהמה תמים
שנ׳ תמים יהיה לרצון כל מום
רפ״ה שלא יתן מום בקדשים שנ׳
כל מום לא יהיה בו׳ כלו׳ א׳ תתן מום בו
רפ״ו שלא לזרוק דם בעלי מומין
לגבי מזבח שנ׳ בבעלי מומין
עורת או שבור וגו׳ לא תקריבו אלה ליי״
וזהו זריקת דמו״
רפ״ז שלא להקטיר אמורי בעלי

שנ׳ עורת או שבור׳ ואשה לא
תתנו מהם על המזבח ששתן
בס׳ עבודה בה׳ איסורי המזבח״
רפ״ח שלא לסרס זכר מאחד מכל
המינין מן בהמה חיה ועוף לא
אדם ולא בהמה ולא עוף שנ׳
ומעוך וכתות ונתוק וכרות לא תקריבו
ליי״ ובארצכם לא תעשו״ בספר
קדושה בה׳ איסורי ביאה׳
רפ״ט שלא להקריב בעל מום מן
הגוים שנ׳ ומיד בן נכר״
ר״ן להיות כל קרבנות בהמה מיום
שמיני והלאה שנ׳ ומיום
השמיני והלאה וגו׳ וקודם זמן זה
הוא הנקרא מחוסר זמן ואין מקריבי׳
אתו שתירן בעבודה בה׳ איסורי המזבח
רנ״א שלא לשחוט אתו ואת בנו
שנ׳ אתו ואת בנו וגו׳ בס׳
קדושה בה׳ שחטה״
רנ״ב שלא להותיר מבשר התודה
עד בקר שנ׳ לא תותירו
ממנו עד בקר בקרבנו׳ בה׳ קרבן הפסח״

מכתל׳ כמו ידעת בשם כיון שהנגינה יושבת במקומה אין לחוש ורפית׳ אבל כשהחטף בתיבת יהוא מן זה בין שאינה זה לעולם האות

ר״נג שלא לחלל את השם שנא׳
ולא תחללו את שם קדשי״
ר״צד לקדש שמו שנא׳ ונקדשתי
בתוך בנ׳ ישרא׳ וגו׳ כספר
המדע בה׳ יסודי התורה״
ר״צה לשבות בראשון של פסח
שנ׳ ביום הראשון מקרא״
ר״צו שלא לעשות מלאכה בו
שנ׳ כל מלאכת עבדה״
ר״צז לשבות בשביעי של פסח
שנ׳ ביום השביעי מקרא׳
ר״צח שלא לעשות מלאכה
בו שנ׳ כל מלאכת עבדה
לא תעשו ארבעתן בס׳ זמנים בה׳
שביתת יום טוב״
ר״צט להקריב מנחת העמר
ממחרת ראשון של פסח
עם כבש אחד שנ׳ והבאתם את
עמר בס׳ עבדה בה׳ תמידין ומוספין
ש׳ שלא לאכל פת תבואה
חדשה קודם הפסח שנ׳ ולחם
ש״א שלא לאכל קלי מן החדש

שנ׳ וקלי׳
ש״ב שלא לאכל כרמל מתבואה
חדשה שנ׳ וכרמל לא תאכלו
שלשתן בס׳ קדושה בה׳ מאכלו׳ אסורו׳
ש״ג לספר כל איש ואיש שבעה
שבעות מיום הקרבת העמר
מ״ט ימים שנ׳ וספרתם לכם״
ש״ד להביא שתי הלחם והקרבנו׳
הקרבים בגלל הלחם ביום
עצרת שנ׳ ממושבותיכם תביאו
לחם תנופה וגו׳ והקרבתם על הלחם
וגו׳ שתיהן בס׳ עבדה בה׳ תמידי׳ ומוספי׳
ש״ה לשבות ביום חג שבעות שהוא
יום חמשים לקצירת העמר
שנ׳ וקראתם בעצם וג׳
ש״ו שלא לעשות מלאכה בו שנ׳
כל מלאכת עבדה לא תעשו״
שתיהן בס׳ זמנים בה׳ שביתת י״ט
ש״ז שלא לקצור כל השדה שנ׳
לא תכלה פאת שדך״
ש״ח שלא ללקוט השבלים הנופלו׳
בשעת הקצירה שנ׳ ולקט

קציר׳ לא תלקט שתיקן בכס ורע׳
בה מתנות עניים׳
שט לשבות בראשון של חדש
השביעי שהוא יום ר״ה שנ׳
בחדש השביעי באחד לחדש׳
שי שלא לעשות מלאכה בו
שנ׳ כל מלאכת עבדה לא
תעשו׳ שתיקן בכס ומני בה שביתת יט׳
שיא לשבות בעשירי בו שהוא
יום הכפורים שנא׳ אך
בעשור לחדש השביעי הזה וגו׳
ונ׳ בסוף ענין הפרשה שבת׳
שיב להתענות בו שנ׳ ועניתם
את נפשתיכם והקרבתם וג׳
שיג שלא לעשות מלאכה ביום
הכפרים שנ׳ וכל מלאכה
שיד שלא לאכל ולשתות בו
שנ׳ כי כל הנפש אשר לא
תענה ארבעתן בספר זמנים בה׳
שביתת עשור׳
שטו לשבות בראשון של חג
הסוכות שנ׳ ביום הראשו׳

מקרא קדש׳
שיו שלא לעשות מלאכה בו
שנ׳ כל מלאכת עבדה׳
שיז לשבות בשמיני בו שנ׳ ביום
השמיני מקרא קדש וגו׳
שיח שלא לעשות בו מלאכה
שנ׳ כל מלאכת עבדה לא
תעשו׳ ארבעתן בכס זמני בה׳ שביתת
שיט ליטול לולב שנ׳ ולקחתם
לכם ביום הראשון פרי עץ׳
שכ לישב בסוכה ז׳ ימים שנ׳
בסכות תשבו שבעת ימים
שתיהן בכס זמנים בה׳ סכה ולולב
שכא שאנו מוזהרין על ברכת
השם שנ׳ אלהים לא תקלל
ונ׳ בענש ונוקב שם יי׳ מות יומת
וזה הכלל כל שענש הכתו׳ עליו
כרת או מיתת ב״ד הרי זה מצות
לא תעשה חוץ ממילה ופסח שה׳
מצות עשה במרבע בה׳ ש״ו׳

בהר סיני

מצא חכמה ואדם יפיק תבונה כי לשוחרה

שכב שלא לעבד ארץ בשביעית
שנ׳ שדך לא תזרע׳
שכג שלא לעבד אדמה בשביעית
שנ׳ וכרמך לא תזמור׳
שכד שלא לקצור ספיחי שביעית
כדרך שקוצרין בשאר השנים
שנ׳ את ספיח קצירך׳
שכה שלא לאסוף פירות האילן
בשביעית כדרך שאוספין
בכל שנה ושנה שנ׳ ואת ענבי
שכו למנות שני יובל שני ושמטה
שנ׳ וספרת לך שבע׳
שכז לתקוע שופר בשנת היובל
כדי לצאת העבדי׳ חפשים
שנ׳ והעברת שופר׳
שכח לקדש שנת יובל כשביתת
בשמטה שנ׳ וקדשתם
את שנת החמשים וגו׳
שכט שלא לעבד בשנת היובל
בין אדמה בין אילן שנ׳
לא תזרעו׳
של שלא לקצור ספיחי היובל

כשאר שנים שנ׳ ולא תקצרו׳
שלא שלא לאסוף פירות יובל
כאסיפת שאר שנים שלא
יבצור נזיריה כנגד הבוצרים שנ׳
ולא תבצרו את נזיריה כלן בזרעים
בה שמטה ויובל והן עשרה
שלב לדון בדין מקח וממכר שנ׳
וכי תמכרו ממכר׳
שלג שלא יונה במקח וממכר
שנ׳ אל תונו איש את אחיו׳
שלד שלא יונה בדברים שנ׳
ולא תונו איש את עמיתו׳
זה הונאת דברים שלשתן בספר
קנין בה מכירה׳
שלה שלא למכור שדה בארץ
ישראל לצמיתות שנ׳ והארץ
לא תמכר לצמיתת׳
שלו לתת גאלה לארץ בשנת
היובל שנ׳ ובכל ארץ׳
שלז להיות גאולת בתי ערי חומה
עד שנה והוא הדין של אחוזה ושדה
מקנה שנ׳ ואיש כי ימכר בית מושב

שלח שלא למכור מגרשי הלוים ז
ושדותיהם אא גואלים לעולם
בין לפני היובל בין לאחר היובל שנא
ושדה מגרש עריהם ארבעתן בזרעי
בה שמטה ויובל׳
שלט שלא להלות ברבית לישרא
שנא את כספך לא תתן וגו
בס משפטי בה מלוה ולוה״
שמ שלא לעבור בעבד עברי׳
עבודת עבדי שנא לא תעבד
בו עבדת עבד״
שמא שלא למכור אותו ממכרת
עבדים שנא לא ימכרו ממכרת
שמב שלא לעבד בו בפרך שנא
לא תרדה בו בפרך״
שמג לעבוד בעבד כנעני לעולם
אא אב הפיל לו ארוניו אחד
מראשי איבריו שנ לעולם בהם תעבדו
שמד שלא להניח לגוי לעבוד
בעבד עברי הנמכר לו בפרך
שנא לא ירדנו בפרך לעיניך חמשת
בספר קנין בה עבדים״

שמה שלא יתן אבן משכית להשתחוות
עליה שנא ואבן משכית וגו
בס מבין בה ע״ז״

אספר הקדשות

שמו לדון בערכי אדם כמו מפורש
בתורה וזהו דין ערכי אדם׳
להיות מעריך אדם נותן דמיו הקצוב
בפרש שנ איש כי יפליא נדר וגו בס
הפלאה בה ערכין וחרמין
שמז שלא להמיר שנ לא יחליפנו
שמח להיות התמורה קדש אם המיר
שנא והיה הוא ותמורתו קדש
שתיהן בקרבנו בה תמורה
שמט להיות מעריך בהמה טמאה
נותן דמיה שנא והעמיד את
הבהמה לפני הכהן״
שן להיות מעריך ביתו נותן כערך
הכהן שנ ואיש כי יקדיש״
שנא להיות מעריך שדהו כערך
הכהן האמור בתורה שנ ואם
משדה אחוזתו יקדיש איש׳ וגו

שלישתן בס' הפלאה בה' ערכין וחרמין
שנ"ב שלא לשנות הקדשים מקרבן
לקרבן שנ' אך בכור אשר
יבוכר לי"י בבהמה לא יקדיש איש
וגו' כלומ' לא יקדישנו לקרבן אחר׃
בס' הקרבנות בה' תמורה׃
שנ"ג לדון בדין מחרים נכסיו מהם
לי"י ומהם לכהן שנ' אך כל
חרם אשר יחרים איש לי"י׃
שנ"ד שלא למכור שדה החרם שנ'
ומשדה אחוזתו לא ימכר׃
שנ"ה שלא יגא' שדה החרם שנ' ולא
שלישתן בס' הפלאה בה' ל
ערכין וחרמין׃
שנ"ו שלא להפריש מעשר דגן
בכל שנה ושנה משני הזריעה
ונותנו ללוים שנ' וכל מעשר הארץ
מזרע הארץ בזרעים בה' מעשר׃
שנ"ז לעשר הבהמה שנ' וכל
מעשר בקר וצאן העשירי יהיה
שנ"ח שלא יגא' מעשר בהמה שנ'
לא יבקר בין טוב לרע ונו'

יהיה קדש לא יגא' שתיהן בספר
הקרבנות בה' בכורות׃
במדבר סיני אין בו כלום ממנין המצות

נשא את ראש

שנ"ט לשלח טמאים ממחנה שכינה
שהוא המקדש שנ' וישלחו
מן המחנה כל צרוע׃
ש"ס שלא יכנס טמא לעזרה שנ'
ולא יטמאו את מחניהם זה
מחנה שכינה שתיהן בעבודה בה'
ביאת המקדש׃
שס"א להתודות לפני י"י מכל חטא
שיעשה אדם בשעת הקרבן
ושלא בשעת הקרבן שנ' והתודו
את חטאתם בס' המדע בה' תשובה׃
שס"ב שלא ליתן שמן זית במנחת
קרבן שוטה שנ' לא יצק עליו
שס"ג שלא ליתן עליו לבונה שנ'
ולא יתן עליו לבונה׃
שס"ד לעשות לשוטה כתורתה
הכתובה בתורה שנ' ועשה

להרבהן ונו׳ שרשתן בכס נשיבה השש
שסה שלא ישתה הנזיר יין ולא
דבר שנתערבבו יין וטעמו
בטעם יין שנא׳ וכל משרת ענבים
לא ישתה ואפי׳ החמיץ היין או
שנתערבבו יין הרי אסור שנא׳ חומ
יין וחומץ שכר וגו׳ וכל משרת׳
שסו שלא אכל ענבים לחים שנ׳
וענבים לחים׳׳
שסז שלא יאכל צמוקים שנא׳
ויבשים לא יאכל׳׳
שסח שלא יאכל חרצנים שנא׳
מחרצנים׳׳
שסט שלא יאכל זגין שנ׳ ועד
זג לא יאכל׳
שע שלא יגלח הנזיר שערו כל
ימי נזרו שנ׳ תער לא יעבור
שעא לגדל הנזיר שער שנ׳ גדל
פרע שער ראשו׳׳
שעב שלא יכנס באהל המת
שנא׳ על נפש מת לא יבא
שעג שלא יטמא הנזיר למת

שנא׳ לאביו ולאמו לאחיו ולאחות
לא יטמא להם במתם׳׳
שעד לגלח הנזיר שערו על
קרבנותיו במלאת ימי נזרו
או בתוך ימי נזרו אם נטמא שנא׳ וכ
ימות מת עליו בפתע פתאם וגו׳ ביום
השביעי יגלחנו כלן כס׳ הפלאה
בה׳ נזירות והן עשר׳׳
שעה לברך כהנים את ישראל
שנ׳ כה תברכו בס׳ אהבה
בה׳ תפלה וברכת כהנים׳׳
שעו לשאת הלוים הארון על
הכתף כשנושאין אתו שנ׳
בכתף ישאו בס׳ עבודה בהלכות
כלי המקדש׳

בהעלותך

שעז לעשות פסח שני שנ׳
בחדש השני בארבעה׳׳
שעח לאכל פסח בו שנא׳ על
מצות ומרורים יאכלהו׳׳
שעט שלא להשאיר מבשר פס

שני ערב קרשנ׳ לא ישאירו
שפ׳ שלא לשבר עצם בפסח
שני שנ׳ ועצם לא תשברו
בו בכל חקת הפסח וגו׳ ארבע רבן
בס׳ הקרבנות בה׳ קרבן הפסח
שפ״א לתקוע בחצצרות על
הקרבנות ולהתענות לפני
ה׳ בעת צרה גדולה שלא תבא
על הציבור שנ׳ ותקעתם בחצצ׳
בס׳ זמנים בה׳ תעניות

שלח לך אנשים

שפ״ב להפריש חלה לכהן שנ׳
ראשית עריסתכם בורע׳ בה׳ בכור
שפ״ג לעשות ציצית על כנפי
הכסות שנ׳ ועשו להם ציצ׳
ונ׳ גדילים תעשה לך וגו׳ בספר
אהבה בה׳ ציצית
שפ״ד שלא לתור אחרי מחשבות
הלב וראיית העינים שנ׳
ולא תתורו אחרי לבבכם בס׳
מדע בה׳ ע״ז

ויקח קרח

שפ״ה לשמור בית המקדש תמיד
שנ׳ וגם את אחיך מטה לוי
בעבודה בה׳ בית הבחירה
שפ״ו שלא יתעסקו הלוים בעבודת
הכהנים ולא כהנים בעבודת
הלוים שנ׳ אך אל כלי הקדש וגו׳
בעבודה בה׳ כלי המקדש
שפ״ז שלא יעבור הזר במקדש
שנ׳ וזר לא יקרב אליכם
בעבודה בה׳ ביאת המקדש
שפ״ח שלא להשבית שמירה
סביב למקדש שנ׳ ושמרתם
את משמרת הקדש וגו׳ בס׳ עבודה
בה׳ בית הבחירה
שפ״ט לפדות בכור הבן של אדם
וליתן פדיונו לכהן שנ׳ אך
פדה תפדה בורע׳ בה׳ בכורים
ש״צ שלא לפדות בכור בהמה
טהורה שנ׳ אך בכור שור
[illegible] לא תפדה בקרבנו׳ בה׳ בכורות

שצא להיות הלוי עובד במקדש
שנא׳ ועבד הלוי הוא וגו׳
בעבודה בה׳ כלי המקדש׳
שצב להיות הלוים מפרישין
מעשר מן המעשר שלקחו
מישרא׳ ונותנין לכהנים שנא׳ ואל
הלוים תדבר בורעים בה׳ מעשר שנ׳

זאת חקת

שצג לעשות פרה אדמה להיות
אפרה מונחת למשמרת׳
שנ׳ והיתה לעדת בני ישרא׳ למשמרת
בס׳ טהרה בה׳ פרה אדומה׳
שצד להיות המת מטמא שנ׳
הנוגע במת לכל נפש אדם׳
בס׳ טהרה בה׳ טמאת מת׳
שצה להיות מי נדה מטמאין לאדם
טהור ומטהרין מטמאה
שלהן וכל הדינין של הטמאות רב
ומשפט כל טמאה וטמאה מבאר
בתורה שבכתב וזו המצוה מבוארת
בשני הפסוקי׳ הא׳ והוא יתחטא בו׳
כל הנוגע במת בנפש האדם אשר
ימות ולא יתחטא בס׳ טהרה בה׳
פרה אדומה׳
ויודע בלק אין בו כלום ממנין המצוה

פנחס

שצו לדון בדיני נחלות שנא׳ איש
כי ימות ובן אין לו׳ והיתה
לבני ישרא׳ לחקת משפט׳ בס׳
משפטים בה׳ נחלות׳
שצז להקריב שני כבשים תמידי׳
בכל יום שנא׳ שנים ליום׳
שצח להוסיף קרבן בכל שבת
שנא׳ וביום השבת שני וגו׳
שצט להוסיף קרבן בכל ר״ח שנא׳
ובראשי חדשיכם׳
ת להוסיף קרבן ביום עצרת
שנא׳ וביום הבכורים חמש
בס׳ עבודה בה׳ תמידין ומוספין
תא להוסיף קרבן בחג הפסח
שנ׳ ובחדש הראשון׳
תב לשמוע קול שופר בר״ה

שנא׳ יום תרועה בס׳ זמנים בה׳
שופר סכה ולולב׃
ת״ג להוסיף קרבן בר״ה שנא׳ ועשית
עלה לריח ניחוח׃
ת״ד להוסיף קרבן ביום הצום שנ׳
ובעשור לחדש השביעי׃
ת״ה להוסיף קרבן בחג הסוכות
שנא׳ והקרבתם עולה וגו׳
ת״ו להוסיף קרבן ביום שמיני
חג עצרת שיום זה רגל בפני
עצמו שנא׳ ביום השמיני עצרת
והקרבתם עלה לי״י וגו׳ ארבעתן
בס׳ עבודה בה׳ תמידין ומוספין

ראשי המצות

ת״ז לדון בספר נדרים וכל הדינין
האמורין בפרשה שנא׳ איש
כי ידר וגו׳
ת״ח שלא לעבד על דברים שאסר
אדם על נפשו שנא׳ לא יחל דברו
שתיהן בס׳ הפלאה בה׳ נדרים

אלה המצו׳

ת״ט להתלוים ערים לשבת בהן
ומגרשיהן וגם הם קולטות
שנא׳ צואת בני ישרא׳ ונתנו ללוים
בס׳ זרעים בה׳ שמטה ויובל׃
ת״י שלא להרוג מחויב הריגה קודם
שיעמד בדין שנ׳ ולא ימות הרוצח
תי״א להגלות רוצח בשגגה שנא׳
והצילו העדה את הרוצח
מיד גא׳ הדם והשיבו אתו העדה וגו׳
שתיהן בנזיקין בה׳ רוצח ושמירת נפש
תי״ב שלא יורה העד בדין שהעיד
בו בדיני נפשות שנא׳ ועד
אחד לא יענה׳ בס׳ שפטים בה׳ עדות
תי״ג שלא ליקח כפר מן הרוצח אלא
ימות שנא׳ ולא תקחו כופר לנפש
תי״ד שלא ליקח כופר למחייב גלות
רוצח בשגגה שנא׳ ולא תקחו
כופר לנוס וגו׳ שתיהן בספר נזיקין
בה׳ רוצח ושמירת נפש׃

אלה הדברים

תט״ו שלא למנות בדינין אדם

בלשון שמא ובלשון לולי כמו אולי יש תקוה שמא אולי נטתה מפני לולי איזמלה משמשת בלשון לא אבל יש הפרש בניה׳

שאין חכם בדיני תורה אעפ׳ שהוא
חכם בחכמות אחרות שנ׳ לא
תכירו פנים במשפט׳
ת״ו שלא יירא הדיין בדין מאדם
רע איש זרוע שנ׳ לא תגורו
מפני איש בשפטי׳ בה׳ סנהדרין׳

ואתחנן

ת״ז שלא להתאוות שנ׳ ולא תתאוו
אשת רעך ונו׳ בנזיקין בה׳ גזלה ואבדה׳
ת״ח ליחד את השם הא׳ ית׳ שנ׳
שמע ישרא׳ יי׳ א׳היגו וג׳
ת״ט לאהבו שנ׳ ואהבת את יי׳
א׳היך שתיהן במדע בה׳ יסודי התורה׳
ת״כ ללמוד תורה וללמדה שנ׳
ושננתם לבניך במדע בה׳ תלמוד תורה׳
תכ״א לקרות ק״ש פעמים בכל יום
שנ׳ ודברת בם באהבה בה׳ ק״ש
תכ״ב לקשור תפלין ביד שנאמר
וקשרתם לאות על ידך׳
תכ״ג לקשור תפלין שנ׳ והיו לטוטפת
תכ״ד לקבוע מזוזה בפתחי השערי׳

שנ׳ וכתבתם על מזוזות ביתך
ובשעריך שלשתן באהבה בה׳
תפלין ומזוזה וס״ת׳
תכ״ה שלא לנסות את דבר יי׳ שנ׳
לא תנסו במדע בה׳ יסודי התור׳
תכ״ו שלא לכרות ברית לעובדי ע״ז
כל ז׳ עממין שנ׳ לא תכרת להם
תכ״ז שלא לחון על עובדי ע״ז שנ׳
ולא תחנם במדע בה׳ ע״ז
תכ״ח שלא להתחתן בעובדי ע״ז
שנ׳ ולא תתחתן בם בס׳ קדושה
בה׳ איסורי ביאה

והיה עקב

תכ״ט שלא ייראו אנשי המלחמה
ולא יפחדו מאויביהם ולא
לערוץ ולחזור לאחור בשעת מלחמה
שנ׳ לא תערוץ מפניהם ונא׳ לא
תיראום בשופטים בה׳ מלכי׳ ומלחמות׳
ת״ל שלא ליהנות בצפוי נעבד
שנ׳ לא תחמוד כסף וזהב וג׳
תל״א שלא ליהנות מע״ז מכל ממונה

אשר כסה כל לשון מספתח במכקם צבקפ

ומכל משמשיה ומתקרובת שלה׳
ומיין שנתנסך לה שנ׳ ולא תביא
תועבה׳ שתיהן במרעבה ע״ז״
תל״ב לברך אחר המזון שנ׳ ואכלת
ושבעת וגו׳ באהבה בה׳ ברכות״
תל״ג לאהוב את הגר שנ׳ ואהבתם
את הגר׳ בס׳ מרעבה׳ דעות״
תל״ד ליראה את השם הנכבד והנו׳
שנ׳ את יי׳ אלהיך תירא״ בס׳
מרעבה׳ יסודי התורה״
תל״ה להדבק בו שנ׳ ובו תדבק בס׳
מרעבה׳ דעות״
תל״ו להשבע בשמו באמת שנ׳
ובשמו תשבע׳ בס׳ הפלאה בה׳ שבועות״

האר״ז אנכי

תל״ז לאבד ע״ז וכל משמשיה הנעש׳
בשבילה שנ׳ אבד תאבדון״
בס׳ המר׳ ע׳בה׳ ע״ז״
תל״ח״ שלא לאבד בית המקד׳ש
או בתי כנסיות או בתי מדרש
ואין מוחקין את השמות המקודשים

ואין מאבדין כתבי הקדש שנ׳ אבד
תאבדון׳ וגו׳ ונתצתם וגו׳ ואבדתם את
שמם׳ וכתי׳ לא תעשון כן ליי׳ אלהיכם
במרעבה׳ יסודי התורה״
תל״ט להקריב כל הקרבנות שיש
על אדם בחובה או בנדבה
ברגל ראשון שפגעבו שנ׳ לשכנו
תדרשו ובאת שמה׳ והבאתם שמה׳
ת״מ שלא להעלות קדשים בחוץ
שנ׳ השמר לך פן תעלה׳
תמ״א להקריב כל הקרבנות בבית
הבחירה׳ שנ׳ כי אם במקום
אשר יבחר יי׳ באחד שבטיך שם וג׳
שלשתן בס׳ עבדה בה׳ מעשה הקרבנו׳
תמ״ב לפדות בעלי מומין ויהיו מותרי׳
באכילה׳ שנ׳ רק בכל אות
נפשך׳ מפי השמועה למדו שאינו
מדבר אלא בפסולי המוקדשין שיפדו
בס׳ עבדה בה׳ איסורי המזבח
תמ״ג שלא לאכל מעשר שני של
דגן חוץ לירושלם שנ׳ לא
תוכל לאכל בשעריך מעשר וג׳

שאלו לעזרהם ארו לא שבעו מים סרח

תמ״ד שלא לאכל מעשר שני של
תירוש חוץ לירושלם שנ׳ תירושך
תמ״ה שלא לאכל מעשר שני של
יצהר חוץ לירושלם שנ׳
ויצהרך׳ שלשתן בס׳ זרעי׳ בה׳ מעשר שני
תמ״ו שלא לאכל בכור תמים חוץ
לירושלם שנ׳ לא תוכל וגו׳
בס׳ הקרבנות בה׳ בכורות״
תמ״ז שלא יאכלו הכהנים חטאת
ואשם חוץ לעזרה שנ׳ לא
תוכל לאכל בשעריך אקראם״
תמ״ח שלא לאכל בשר העולה
שנ׳ לא תוכל וגו׳ וכל נדריך
אשר תדור כלומ׳ לא תוכל לאכל
נדריך אשר תדור וזו היא אזהרה
של כל מועל שלא יהנה מן הקדשים
האסורים ליהנות ואם נהנה מועל״
תמ״ט שלא לאכל בשר קדשי׳ קלי׳
קודם זריקת דמם שנ׳ לא
תוכל וגו׳ ונדבותיך׳ כלומ׳ לא תוכל
לאכל נדבותיך עד שיזרוק דמם ז
שלשתן בעבודה בה׳ מעשה הקרבנו׳״

ת״נ שלא יאכל הכהן בכורים חוץ
לירושלם קודם הנחה בעזרה׳
שנ׳ לא תוכל וגו׳ ותרומת ידיך וגו׳ או
הבבורי׳ בזרעים בה׳ בכורים׳
תנ״א שלא לעזוב הלוים אא נותנין
להם מתנותיהם בכל רגל ורגל
שנ׳ השמר לך וגו׳ בקרבנות בה׳ חגיגה׳
תנ״ב לשחוט בהמה חיה ועוף ואח״כ
יאכל בשרם שנ׳ וזבחת מבקרך
ומצאנך ואכלת׳ בקדושה בה׳ שחיטה׳
תנ״ג שלא לאכל אבר מן החי שנ׳
ולא תאכל הנפש עם הבשר׳
בס׳ קדושה בה׳ מאכלו׳ אסורות׳
תנ״ד להביא קדש מחוצה לארץ לבית
הבחירה שנ׳ רק קדשיך וגו׳
בס׳ עבדה בה׳ מעשה הקרבנות״
תנ״ה שלא להוסיף על מצות התורה
בין תורה שבכת׳ בין תורה שבע׳
פה׳ שנ׳ את כל הדבר אשר אנכי ז
מצוה אתכם תשמרו לעשות״
תנ״ו שלא לגרוע מכל מצות שבתורה
שנ׳ ולא תגרעו ממנו שתיהן

בשפטי בה׳ ממרים״

תנ״ז שלא לשמוע למתנבא בשם
ע״ז שנ׳ לא תשמע אל דברי וג׳

תנ״ח שלא לאהוב המסית שנ׳ ולא
תאבה לו״

תנ״ט שלא לעזוב השנאה למסית
שנ׳ ולא תשמע אליו״

ת״ס שלא להציל המסית אלא עומד
על דמו שנ׳ ולא תחוס עינך״

תס״א שלא ילמד המוסת זכות על
המסית שנ׳ לא תחמול״

תס״ב שלא לשתוק המוסת מללמד
חובה על המסית אם ידע לו
חובה שנ׳ ולא תכסה עליו״

תס״ג שלא להסית אדם מישראל
אחר ע״ז שנ׳ ולא יוסיפו לעשו׳
וג׳ במסית הכתו׳ מדבר ארבעה דין
במרעבה ע״ז״

תס״ד לדרוש ולחקור העדים
הרבה שנ׳ ודרשת וחקרת׳
בשפטים בה׳ סנהדרין״

תס״ה להרוג עיר הנדחת ולשרוף
את העיר שנ׳ הכה תכה את יושבי וג׳
ואת כל שללה תקבץ אל תוך רחבה וג׳

תס״ו שלא לבנות עיר הנדחת לכמות
שהיתה שנ׳ והיתה תל עולם״

תס״ז שלא ליהנות בממון עיר הנדחת
שנ׳ ולא ידבק בידך וג׳

תס״ח שלא להתגודד כעובדי ע״ז
שנ׳ לא תתגודדו וגדידה
ושריטה אחת היא״

תס״ט שלא לעשות קרחה על מת
שנ׳ ולא תשימו קרחה וג׳
חמשתן במרעבה ע״ז״

ת״ע שלא לאכל פסולי המוקדשי׳
שהוטל בהם מום בכונה שנ׳
לא תאכל כל תועבה בס׳ עבודה
בה׳ פסולי המוקדשין״

תע״א לבדוק בסימני העוף עד שיבדי׳
בין טמא שבו לטהור שבו שנ׳
כל צפור טהרה תאכלו״

תע״ב שלא לאכל מתה והיא הנבלה
שנ׳ לא תאכלו כל נבלה׳
שתיהן בס׳ קדושה בה׳ מאכלו׳ אסורו׳״

תע״ג להפריש מעשר שני להאכיל
לבעליו שנא׳ עשר תעשר״
בזרעים בה׳ מעשר שני״
תע״ד להפריש מעשר עני תחת
מעשר שני בשלשית ובששי׳
בשביעי׳ שנא׳ מקצה שלש שנים׳
וגו׳ בס׳ זרעים בה׳ מתנות עניים״
תע״ה להשמיט כספים בשביעית
וישמיט כל הלואתו שנא׳
שמוט כל בעל וגו׳
תע״ו שלא ינש ולא יתבע הלואה
שעברה עליה שביעית שנא׳
לא יגש את רעהו שתיהן בזרעים
בה׳ שמטה ויובל״
תע״ז לנגש לנכרי שנא׳ את הנכרי
תגש׳ במשפטי׳ בה׳ מלוה ולוה״
תע״ח שלא למנוע מליתן לעני מה
שהוא צריך שנא׳ לא תאמץ
את לבבך׳ נמצא הנייר׳ צדקה עושה
מצות עשה׳ והמעלים עינו מן
הצדקה עובר על לא תעשה״
תע״ט שלא ימנע מלהלות לעני

קודם השמטה שנא׳ השמר לך פן
יהיה דבר וגו׳ שתיהן בזרעים בה׳ טמעי״וו
ת״פ ליתן צדקה שנא׳ פתוח תפתח׳
בס׳ זרעים בה׳ מתנות עניים״
תפ״א שלא לשלח עבד עברי
ריקם כשיצא חפשי שנא׳
וכי תשלחנו חפשי מעמך וגו׳
תפ״ב להעניק לעבד עברי שנא׳
העניק תעניק לו׳ וכן לאמה
העבריה שתיהן בקנין בה׳ עבדים״
תפ״ג לקדש בכור הבהמה
הטהורה׳ ולהקריבו שנא׳
כל הבכור אשר יולד וגו׳ בס׳
הקרבנות בה׳ בכורות״
תפ״ד שלא לעבד בקדשים שנ׳
לא תעבוד בבכור שורך״
תפ״ה שלא לגזוז קדשים שנא׳
לא תגוז בכור צאנך׳ שתיהן
בס׳ עבודה בה׳ מעילה״
תפ״ו שלא לאכל חמץ אחר חצות
יום י״ד שנא׳ לא תאכל עליו
חמץ׳ בזמנים בה׳ חמץ ומצה״

וכמשפטו״ ורמוק שלכתב הקדש שנעקד

תפז שלא להותיר מחגיגת י״ד ליום
השלישי שנ׳ ולא ילין מן
הבשר בקרבנות בה׳ קרבן הפסח״
תפ״ח׳ לשמוח ברגלים שנ׳
ושמחת בחגך בקרבנות
בהלכות חגיגה״

שפטים ושטרים

תפ״ט למנות שפטים ושטרים בכל
קהל וקהל שנ׳ שפטי׳ ושטרי׳
בס שפטים בה׳ סנהדרין״.
ת״ץ שלא ליטע אילן במקדש שנ׳
לא תטע לך אשרה וגו׳
תצ״א שלא להקים מצבה שנ׳
ולא תקים לך מצבה שתיהן
במדע בה׳ ע״ז״
תצ״ב שלא להקריב בעל מום
עובר׳ שנ׳ לא תזבח לי״י אלהיך
שור ושה אשר יהיה בו מום וגו׳
בעברה בה׳ איסורי המזבח״
תצ״ג לשמוע מכל ב״ד הגדול שיעמ׳
להם שנ׳ על פי התורה׳

תצ״ד שלא להמרו׳ על פי ב״ד שנ׳ ולא
תסור שתיהן בס׳ שפטי׳ בה׳ ממרים״
תצ״ה למנות מלך מישרא׳ שנ׳ שום תשים
תצ״ו שלא למנות איש על ישרא׳ מקהל
גרים שנ׳ לא תוכל לתת עליך״
תצ״ז שלא ירבה סוסי׳ שנ׳ ולא ירבה לו״
תצ״ח שלא לשכון בארץ מצרים
שנ׳ לא תוסיפון לשוב״
תצ״ט שלא ירבה המלך נשים שנ׳
ולא ירבה לו נשים׳
ת״ק שלא ירבה כסף וזהב שנ׳ וכסף וזהב
ששתן בשפטי׳ בה׳ מלכי׳ ומלחמותיה׳
תק״א לכתו׳ המלך ס״ת לעצמו יותר על
האחד שנ׳ וכתב לו את משנה וגו׳
באהבה בה׳ תפלין ומזוזות וס״ת״
תק״ב שלא יקח כל שבט לוי חלק בבזה
בשעת כבוש שנ׳ לא יהיה וגו׳
תק״ג שלא יקח כל שבט לוי חלק
בארץ ישרא׳ אנו נותנין להם׳ שנ׳
ונחלה ונו׳ שתיהן בזרעי׳ בה׳ שמטה ויובל
תק״ד לתת מן הבהמה לכהן הזרע והלח׳
שנ׳ ונתן לכהן וגו׳ בזרעים בה׳ בכורים״

תקה̈ להפריש תרומה לכהן שנא׳
ראשית דגנך ונו׳ בזרעי׳ בה׳ תרומות״
תקו̈ ליתן ראשית הגז שנא׳ וראשי׳
גז צאנך״ בזרעי׳ בה׳ בכורים״
תקז̈ להיות כהנים עובדים במקדש
שנ׳ וכי יבא הלוי לבד ממכריו
על האבות׳ בעברה בה׳ כלי המקדש
תקח̈ שלא לקסום ׳שנ׳ לא ימצא בך״
תקט̈ שלא לכשף שנ׳ מעונן ומנחש״
תק̈י שלא לחבור חבר ׳שנ׳ וחובר״
תקי̈א שלא לשאול באוב שנ׳ ושאל אוב
תקי̈ב שלא לשאול בידעני׳ שנ׳ וידעני
תקי̈ג שלא לשאול בחלום מן המתי׳
׳שנא׳ ודרש אל המתים״
תקי̈ד לשמוע מכל נביא ונביא שנ׳
אליו תשמעון׳ במדעבה׳ יסודי התורה״
תקט̈ו שלא להתנבא בשקר ואפי׳
בשם יי׳ ׳שנא׳ אך הנביא וגו׳
תקי̈ו שלא להתנבא בשם עז שנא׳
ואשר ידבר בשם אלהים״
תקי̈ז שלא למנע מהריגת נביא השקר
שנ׳ לא תגור ממנו שלשתן במדעבה עז׳

תקי̈ח להכין שש ערי מקלט שנ׳ תכין
לך הדרך ׳בנזיקי׳ בה׳ רוצח ושמירת נפש
תקי̈ט שלא לחוס על הורג חברו שנ׳
לא תחוס עינך ׳בס׳ שפטי׳ בה׳ סנהדרי׳
תקכ̈ שלא להסיג גבול ׳שנא׳ לא תסיג
גבול רעך׳ בנזיקי׳ בה׳ גנבה״
תקכ̈א שלא לכרות הדין על פי עד
אחד ׳שנ׳ לא יקום על פי״
תקכ̈ב לעשות לעדים זוממים כמו
שרמו לעשות שנא׳ ועשיתם
לו כאשר זמם וגו׳ שתיהן בשפטי׳ בה׳ עד׳
תקכ̈ג למשוח כהן גדול למלחמה
׳שנ׳ ונגש הכהן ודבר אל העם״
תקכ̈ד לעשו׳ במלחמת הרשות ז׳
כמשפט הכתו׳ בתורה׳ שנ׳ כי
תקרב אל עיר להלחם עליה״
תקכ̈ה שלא להחיות מז׳ עממים שנ׳
לא תחיה כל נשמה״
תקכ̈ו לאבד מארץ ישרא׳ ז׳ עממים
ולהחרימם שנ׳ כי החרם תחרימם׳
תקכ̈ז שלא להשחית אילני מאכל
במצור ׳שנ׳ לא תשחית את עצה״

ראחד להפריד את מחברתה שהיא במורה בא

חמשתן בשפטי׳ בה׳ מלכי׳ ומלחמו׳
תקכ״ח שלא לעבר ולזרוע בנחל איתן
שנ׳ אשר לא יעבד בו״
תקכ״ט לערוף את העגלה בנחל שנ׳
וערפו שם את העגלה בנחל׳
שתיהן בס׳ נזיקין בה׳ רוצח ושמירת נש

כי תצא

תק״ל לעשות ליפת
תאר׳ שנ׳ וראית בשביה׳
תקל״א שלא ימכור אשת יפת תאר
שנ׳ ומכור לא תמכרנה״
תקל״ב שלא לכבוש אשת יפת
תאר שפחה שנ׳ לא תתעמר
בה ושנ׳ שלשתן בס׳ שפטי׳ בה׳ מלכי׳ ומלחמו׳
תקל״ג שלא לאכל ולשתות דרך
זולל וסובא שנ׳ בננו זה סורר׳
בס׳ שפטים בה׳ ממרים״
תקל״ד לתלות מי שנתחייב תליה׳
שנ׳ ותלית אתו על עץ״
תקל״ה שלא ילין הצלוב על העץ׳
שנ׳ לא תלין נבלתו״
תקל״ו לקבור הנהרג ביום הריגתו
שנ׳ כי קבור תקברנו בשפטי׳ בה׳ סנה׳״
תקל״ז להשיב האבדה שנ׳ השב תשיבם
תקל״ח שלא יתעלם מן האבדה שנ׳
לא תוכל להתעלם׳ שתיהן
בס׳ נזיקין בה׳ גזלה ואבדה״
תקל״ט שלא להניח בהמה רובצת
תחת משאה שנ׳ לא תראה׳
תק״מ להקים המשא מעל הבהמה
שנ׳ הקם תקים עמו שתיהן
בנזיקין בה׳ רוצח ושמירת נפש״
תקמ״א שלא תעדה האשה עדי איש
שנ׳ לא יהיה כלי גבר״
תקמ״ב שלא יעדה האיש עדי האשה
שנ׳ ולא ילבש גבר׳ שתיהן במדע בה׳ ע״ז
תקמ״ג שלא ליקח האם על הבנים׳
שנ׳ לא תקח האם וג׳
תקמ״ד לשלח אם הקן שנ׳ שלח תשלח
את האם׳ שתיהן בקדוש׳ בה׳ שח׳
תקמ״ה לעשות מעקה שנ׳ כי תבנה בית
תקמ״ו שלא להניח מכשול שנ׳ ולא
תשים דמים בביתך׳ שתיהן
בנזיקין בה׳ רוצח ושמירת נפש״

יום האח׳ יאה סבב׳ סבב׳ אמן ואמן הבוה׳

תק״מז שלא לזרוע תבואה או זרע׳
בכרם שנ׳ לא תזרע כרמך וג׳
בס׳ זרעים בה׳ כלאים״
תק״מח שלא לאכל כלאי הכרם שנ׳
פן תקדש המלאה הזרע׳
זהו איסור אכילה׳ בה׳ מאכלו׳ אסורו׳״
תק״מט שלא יעשה מלאכה בשני
מיני בהמה כאחת שנ׳ לא תחרוש
תק״ן שלא ללבוש שעטנז כמו
שלובשין כומרי ע״ז שנ׳ לא
תלבש שעטנז. שתיהן בזרע׳ בה׳ כלאים
תק״נא לישא אשה בכתובה
וקידושין ולבעל׳ שנ׳ כי יקח
איש אשה׳ בס׳ נשים בה׳ אישות׳״
תק״נב לישא מוציא שם רע את
אשתו שנ׳ ולו תהיה לאשה״
תק״נג שלא יגרש מוציא שם רע את
אשתו כל ימיו שנ׳ לא יוכל
לשלחה׳ שתיהן בס׳ נשים בה׳ נער׳ בתול׳
תק״נד להיות בד׳ סוקלין באבנים
שנ׳ וסקלתם אותם וג׳
תק״נה שלא לענוש האנוסה שנ׳
ולנערה לא תעשה דבר וגו׳ שתיהן
בס׳ שפטי׳ בה׳ סנהדרין״
תק״נו לישא אונס אנוסתו שנ׳ ולו
תהיה לאשה תחת אשר״
תק״נז שלא יגרש האונס את אנוסתו
שנ׳ לא יוכל לשלחה׳ וג׳
שתיהן בס׳ נשים בה׳ נערה בתול׳
תק״נח שלא יקח סריס בת ישראל׳
שנ׳ לא יבא פצוע דכא״
תק״נט שלא [illegible] בת ישרא׳
שנ׳ לא [illegible]״
תק״ס שלא ישא עמוני ומואבי
בת ישרא׳ לעולם שנ׳ לא יבא
עמוני׳ שלשתן בקדו׳ בה׳ איסורי ביא׳
תק״סא שלא לקרוא שלום לעמון
בתחלה כשאר הגוים שנ׳
לא תדרש׳ בשפטי׳ בה׳ מלכי׳ ומלחמו׳״
תק״סב שלא להרחיק זרע עשו
מן הקהל אלא עד ג׳ דורות
שנ׳ לא תתעב אדומי וג׳ בנים אשר״
תק״סג שלא להרחיק מצרי מלבא
בקהל אלא עד ג׳ דורות שנ׳

לא תתעב ארומי כי אחיך הוא וגו
בנים אשר יולדו וגו שתיהן בקרושה
בה איסורי ביאה״
תקס״ד שלא יכנס טמא למחנה לויה
שהוא כנגד הר הבית שנ׳
כי יהיה בך איש וגו לא יבא וגו זה
מחנה הלוים בעברה בה ביאת המקדש
תקס״ה להתקין יד במחנה שיצאו
בו בעלי המחנה להפנות בו
שנ׳ ויד תהיה לך וגו
תקס״ו להתקין יתד לחפור בו שנ׳
ויתד תהיה לך׳ בשפטי׳ בה מלכים ומלחמו׳
תקס״ז שלא להחזיר עבר שברח
מחוצה לארץ לארץ ישרא׳ לאדניו
שנ׳ לא תסגיר עבר וג׳
תקס״ח שלא להונות עבר זה שנ׳
עמך ישב בקרבך וגו׳ לא
תוננו׳ שתיהן בס׳ קנין׳ בה עברים״
תקס״ט שלא תהיה קרשה והיא
הנבעלת בלא כתובה ובלא
קירושין שנ׳ לא תהיה קרשה וג׳
בס׳ נשים בה אישות״

תק״ע שלא להקריב אתנן ומחיר שנ׳
לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב
בס׳ עבודה בה איסורי המזבח״
תקע״א שלא ללות בריבית מישרא׳
שנ׳ לא תשיך לאחיך״
תקע״ב להלות לנכרי בריבית שנ׳
לנכרי תשיך׳ מפי השמועה
למדו שזו מצוה׳ בס׳ משפטי׳ בה מלוה ולוה
תקע״ג שלא לאחר הנדרים והנרבו׳
שנ׳ ד״י׳ ארם ושנרב ושאר
דברי׳ שהוא חייב בהן שנ׳ כי תדור
נדר לי״י א׳היך׳ בעברה בה׳ מעשה הקרבנו׳
תקע״ד לקיים ארם כל מה שהוציא
משפתיו מקרבן או צרקה׳
שנ׳ מוצא שפתיך תשמר ועשית׳ בס׳
הפלאה בה׳ נררים״
תקע״ה להיות השכיר אוכל בזמן ע׳
שבירותו שנ׳ כי תבא בכרם רע׳
תקע״ו שלא ליקח השכיר יותר ע׳
אכילתו שנ׳ ואל כליך לא תתן
תקע״ז שלא יאכל השכיר בשעת
מלאכה מן המחובר שהוא

שהוא עשה׳ שנ׳ וחרמש לא תניף״
שלשתן במשפטי׳ בה׳ שכירו׳״
תקע״ח לגרש בשטר שנ׳ וכתב לה״
תקע״ט שלא יחזיר המגרש
גרושתו אחר שנשאת׳ שנ׳
לא יוכל בעלה הראשון וגו׳ שתיהן
בה׳ נשים בה׳ גרושין״
תקפ שלא יתחייב חתן בדבר מצרכי
רבים כל שנתו כגון צבא ושמירת
החומה וצרכי העיר וצרכי הגדוד
וכיוצא בהן שנ׳ לא יצא בצבא ולא
יעבר עליו וגו׳ וכן בונה בנין ונוטע כרם
שמחים בקנינם שנה תמימה״
תקפ״א לשמח חתן עם אשתו שנ׳
נקי יהיה לביתו וגו׳ שתיהן
במשפטים בה׳ מלכים״
תקפ״ב שלא לחבול כלים שעושין
בהן אוכל נפש שנ׳ לא
יחבול רחים ורכב׳ במשפטי׳ בה׳ מלוה ולוה״
תקפ״ג שלא לתלוש סימני צרעת׳
ושלא יקוץ סימני הטמאה
שנ׳ השמר בנגע הצרעת׳ בספר
טהרה בה׳ טמאת צרעת״
תקפ״ד שלא ימשכן בעל חוב בזרוע׳
שנ׳ לא תבא אל ביתו וג׳
תקפ״ה שלא למנע עבוט מבעליו בעת
שהוא צריך לו שנ׳ לא תשכב
בעבטו׳ כלומ׳ לא תשכב ועבטו עמך
לא תשיבנו לו בלילה הואיל והוא
צריך לו״
תקפ״ו להשיב המשכון לבעליו
שנ׳ השב תשיב לו את העבוט״
שלשתן במשפטי׳ בה׳ מלוה ולוה״
תקפ״ז ליתן שכר שכיר בזמנו שנ׳
ביומו תתן שכרו וגו׳ במשפטים
בה׳ שכירות״
תקפ״ח שלא יעיד קרוב שנ׳ לא יומתו
אבות מפי השמועה למדו שלא
יומתו אבות בעדות בנים והה״ה לשאר
קרובים במשפטים בה׳ עדות״
תקפ״ט שלא להטות משפט גרים
ויתומים שנ׳ לא תטה משפט
גר יתום׳ בשפטי׳ בה׳ סנהדרין״
תק״ץ שלא למשכן בגד האלמנה

פסוקים של תורה המנויים שם משה עבדי יי עד

שנא׳ ולא תחבול בגד אלמנה׳ בספר
משפטים בה׳ מלוה ולוה״
תקצ״א להניח עמר השכחה שנא׳ כי
תקצור קצירך בשדה׳ וג׳
תקצ״ב שלא ליקח עמר השכחה שנ׳
לא תשוב לקחתו׳ וכן כל האילנו
יש שכחה שנא׳ לא תפאר אחריך״
שתיהן בס׳ זרעים בה׳ מתנות ענים׳
תקצ״ג להלקות הרשעים שנא׳ והפילו
השפט והכהו לפניו״
תקצ״ד שלא להוסיף במלקות המחויב
מלקות שנא׳ כדי רשעתו׳ וג׳
ארבעים יכנו לא יוסיף׳ שתיהן
במשפטי׳ בה׳ סנהדרין״
תקצ״ה שלא יחסום בהמה בשעת
מלאכה בדבר שאוכל ממנו
ונהנית׳ שנא׳ לא תחסום שור בדישו
במשפטים בה׳ שכירות״
תקצ״ו שלא תנשא היבמה לאיש זר
עד שתסור רשות היבם מעליה
שנא׳ לא תהיה אשת המת החוצה וג׳
תקצ״ז ליבם אשת אחיו שנא׳ יבא עליה׳

תקצ״ח לחלוץ ליבם שנא׳ וחלצה נעלו׳
שלשתן בס׳ נשים בה׳ יבום וחליצ׳
תקצ״ט להציל הנרדף ואפי׳ בנפש
הרודף שנא׳ וקצתה את כפה׳
ת״ר שלא לחוס על הרודף אא הורגי׳
אתו קודם שיגיע לנרדף ויהרגנו
או יגלה ערותו שנ׳ לא תחוס עינך׳ וג׳
שתיהן בנזיקין בה׳ רוצח ושמירת נפש
ת״א שלא לעשות אצלנו אבן
ואבן איפה ואיפה שנא׳ לא
יהיה לך בביתך אבן ואבן״ וג׳
אעפ״י שאינו לוקח ונותן בהם׳ בס׳
נזיקין בה׳ גנבה
תר״ב לזכור מה שעשה עמלק
תמיד שנ׳ זכור את אשר עשה
לך עמלק״
תר״ג להכרית זרעו של עמלק שנ׳
תמחה את זכר עמלק״
תר״ד שלא יסור מלבנו מעשיו
הרעים של עמלק וארבתו
בדרך תרעמה שעשה לנו שנ׳ לא
תשכח׳ ג׳ בשפטי׳ בה׳ מלכים ומלחמות״

חדו עשרה וקנס כתבו ספר תהלות אנשי

מתבא

תר״ה לקרות על הבכורים שנא׳
וענית ואמרת לפני יי׳ אלהיך
בס׳ זרעים בה׳ בכורים״

תר״ו להתודות וידוי מעשר שנא׳
כי תכלה לעשר וג׳ ואמרת
לפני יי׳ אלהיך בערתי הקדש״

תר״ז שלא לאכל מעשר שני
באנינות שנא׳ לא אכלתי
באוני ממנו״

תר״ח שלא לאכל מעשר שני
בטמאה ואפי׳ בירושלם
עד שיפדה שנא׳ ולא ביערתי ממנו
בטמא וג׳

תר״ט שלא להוציא דמי מעשר
שני בשאר דברים מצרכי
האדם חוץ מאכילה ושתיה וסיכה
שנא׳ ולא נתתי ממנו למת וכל שהוא
חוץ לצרכי הגוף החי נתתי ממנו למת
אקראנו ארבעתן בס׳ זרעים בה׳
מעשר שני״

תרי להדמות בדרכיו הטובים
והישרים שנא׳ והלכת בדרכיו
במרעבה׳ דעות״

אתם נצבים

אין בו כלום ממנין המצות

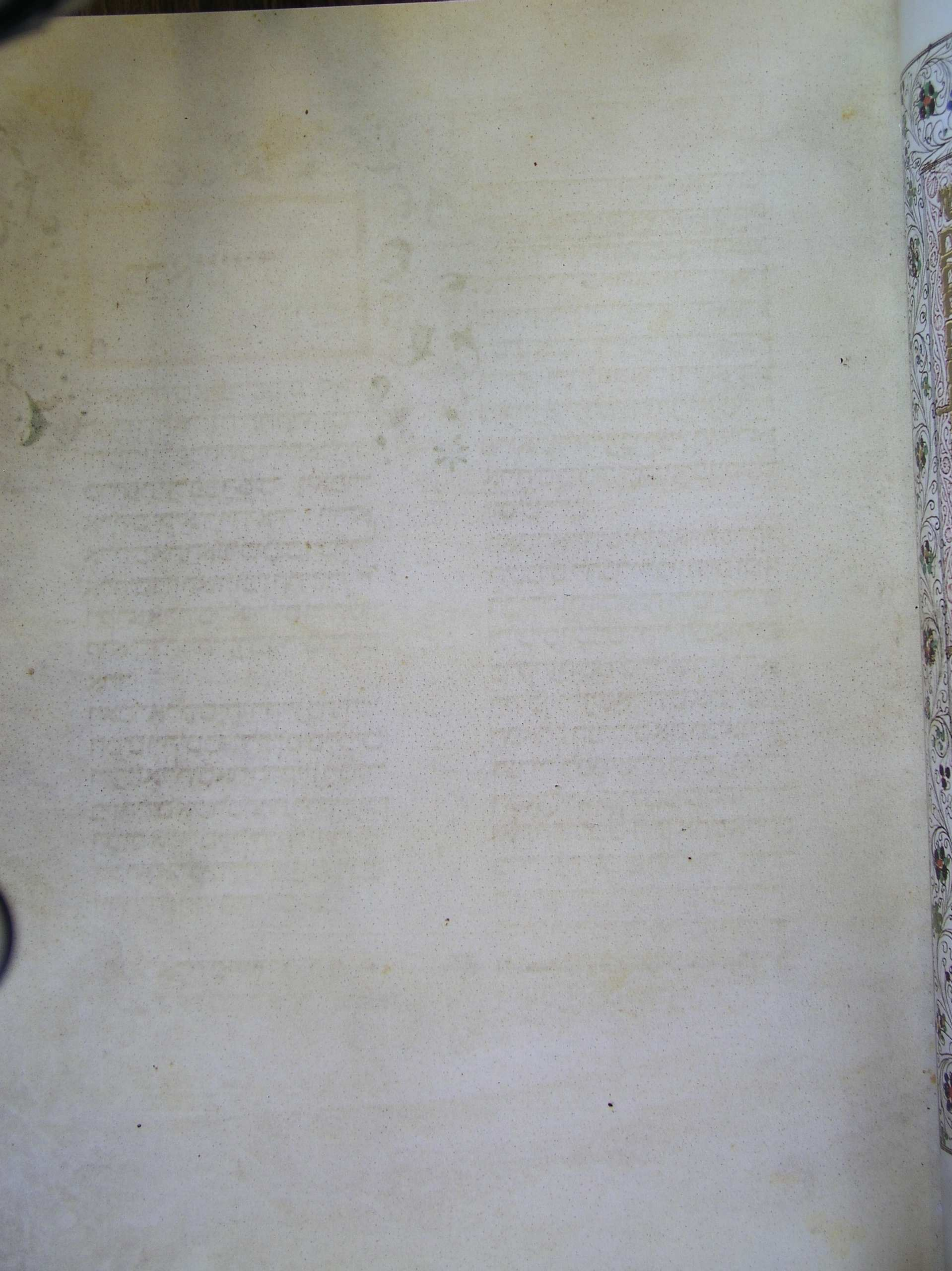
וילך משה

תר״יא להקהיל את העם בחג
הסכות במוצאי שמטה
לשמוע תורה במוצאי שביעית
שנא׳ הקהל את העם האנשים וג׳
בקרבנות בה׳ חגיגה׳

תר״יב לכתוב כל איש ספר תורה
לעצמו שנא׳ ועתה כתבו
לכם את השירה הזאת וג׳ בס׳
אהבה בה׳ תפלין ומזוזה וספר
תורה״

האזינו השמים

תר״יג שלא לשתות יין נסך שנא׳
ישתו יין נסיכם בס׳ קדושה׳
בה׳ מאכלות אסורות״

בראשית ג׳ רא׳ פסו׳ וסימנהון בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ: בראשית ממלכת יהויקים: בראשית ממלכות יהויקים

והארץ ה׳ רא׳ פסו׳ וסימנהון והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת על פני המים׳ והארץ לא תמכר לצמיתת והארץ

בראשית

ברא אלהים את השמים ואת
הארץ׃ והארץ היתה תהו ובהו
וחשך על פני תהום ורוח אלהים
מרחפת על פני המים׃ ויאמר
אלהים יהי אור ויהי אור׃ וירא
אלהים את האור כי טוב ויבדל
אלהים בין האור ובין החשך׃
ויקרא אלהים לאור יום ולחשך
קרא לילה ויהי ערב ויהי בקר יום
אחד׃

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך
המים ויהי מבדיל בין מים למים׃
ויעש אלהים את הרקיע ויבדל
בין המים אשר מתחת לרקיע ובין
המים אשר מעל לרקיע ויהי כן׃
ויקרא אלהים לרקיע שמים
ויהי ערב ויהי בקר יום שני׃

ויאמר אלהים יקוו המים מתחת
השמים אל מקום אחד ותראה
היבשה ויהי כן׃ ויקרא אלהים
ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא
ימים וירא אלהים כי טוב׃ ויאמר
אלהים תדשא הארץ דשא עשב
מזריע זרע עץ פרי עשה פרי
למינו אשר זרעו בו על הארץ
ויהי כן׃ ותוצא הארץ דשא עשב
מזריע זרע למינהו ועץ עשה
פרי אשר זרעו בו למינהו וירא
אלהים כי טוב׃ ויהי ערב ויהי בקר
יום שלישי׃

ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע
השמים להבדיל בין היום ובין
הלילה והיו לאתת ולמועדים
ולימים ושנים׃ והיו למאורת
ברקיע השמים להאיר על הארץ
ויהי כן׃ ויעש אלהים את שני
המארת הגדלים את המאור
הגדל לממשלת היום ואת
המאור הקטן לממשלת הלילה
ואת הכוכבים׃ ויתן אתם אלהים
ברקיע השמים להאיר על
הארץ׃ ולמשל ביום ובלילה
ולהבדיל בין האור ובין החשך
וירא אלהים כי טוב׃ ויהי ערב
ויהי בקר יום רביעי׃

והארץ אשר אתם׳ והארץ הגבלי׳ והארץ הנשמה תעבר תחת׳ והארץ תענה את הדגן׳ והארץ הנפה׳ וחד הארץ אשר הכה יוצ לפני בני ישראל

לאור ז׳ קמ׳ וסימנהון ויקרא אלהים לאור יום׳ אשים מחשך לפניהם לאור׳ נקוה לאור׳ יוציאני לאור׳ ויוציא לאור צלמות׳ לאור יקום

ויהי׳ בבקר בבקר ותוצא ג׳ וסימנהון ותוצא ותתן לה את אשר הותירה משבעה׳ ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו ועץ

יעופף ב וסימנהון ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף על הארץ על פני רקיע השמים׃ בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו
ובשתים יעופף בימים ד דגש וסימנהון ויברך אתם אלהים את זה תאכלו וכל אשר אין לו סנפיר ימים ובנחלים אתם תאכלו

ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ
נפש חיה ועוף יעופף על הארץ
על פני רקיע השמים׃ ויברא אלהים
את התנינם הגדלים ואת כל נפש
החיה הרמשת אשר שרצו המים
למינהם ואת כל עוף כנף למינהו
וירא אלהים כי טוב׃ ויברך אתם
אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו
את המים בימים והעוף ירב
בארץ׃ ויהי ערב ויהי בקר יום
חמישי׃

ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש
חיה למינה בהמה ורמש וחיתו
ארץ למינה ויהי כן׃ ויעש אלהים
את חית הארץ למינה ואת
הבהמה למינה ואת כל רמש
האדמה למינהו וירא אלהים כי
טוב׃ ויאמר אלהים נעשה אדם
בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת
הים ובעוף השמים ובבהמה
ובכל הארץ ובכל הרמש הרמש
על הארץ׃ ויברא אלהים את
האדם בצלמו בצלם אלהים ברא
אתו זכר ונקבה ברא אתם׃ ויברך
אתם אלהים ויאמר להם אלהים
פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה

ורדו בדגת הים ובעוף השמים
ובכל חיה הרמשת על הארץ׃
ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את
כל עשב זרע זרע אשר על פני
כל הארץ ואת כל העץ אשר בו
פרי עץ זרע זרע לכם יהיה לאכלה׃
ולכל חית הארץ ולכל עוף השמים
ולכל רומש על הארץ אשר בו
נפש חיה את כל ירק עשב לאכלה
ויהי כן׃ וירא אלהים את כל אשר
עשה והנה טוב מאד ויהי ערב
ב ויהי בקר יום הששי׃
ויכלו השמים והארץ וכל צבאם׃
ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו
אשר עשה וישבת ביום השביעי
מכל מלאכתו אשר עשה׃ ויברך
אלהים את יום השביעי ויקדש
אתו כי בו שבת מכל מלאכתו
אשר ברא אלהים לעשות׃

אלה תולדות השמים והארץ
בהבראם ביום עשות יהוה אלהים
ארץ ושמים׃ וכל שיח השדה
טרם יהיה בארץ וכל עשב
השדה טרם יצמח כי לא המטיר
יהוה אלהים על הארץ ואדם

בצלם ג וסימנהון ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם כי בצלם אלהים עשה את האדם
אך בצלם יתהלך איש ואדם ט וסימנהון וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח כי לא המטיר יהוה אלהים על
הארץ ואדם אין לעבד את האדמה ואדם עליה בראתי ואדם בבקר

ונהר ד׳ וסימנהון ונהר יצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים ונהר יסובבנו ונהר יחרב ויבש אולי מים מים
ונהר יחרב ויבש קדמת ב׳ וסימנהון הוא ההולך קדמת עדן ושם הנהר השלישי חדקל הוא ההולך קדמת אשור והנהר הרביעי הוא פרת

אין לעבד את האדמה: ואד יעלה
מן הארץ והשקה את כל פני ה
האדמה: וייצר יהוה אלהים את
האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו
נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה:
ויטע יהוה אלהים גן בעדן מקדם
וישם שם את האדם אשר יצר:
ויצמח יהוה אלהים מן האדמה
כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל
ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת
טוב ורע: ונהר יצא מעדן להשקות
את הגן ומשם יפרד והיה ל
לארבעה ראשים: שם האחד
פישון הוא הסבב את כל ארץ
החוילה אשר שם הזהב: וזהב
הארץ ההוא טוב שם הבדלח
ואבן השהם: ושם הנהר השני
גיחון הוא הסובב את כל ארץ
כוש: ושם הנהר השלישי חדקל
הוא ההלך קדמת אשור והנהר
הרביעי הוא פרת: ויקח יהוה
אלהים את האדם וינחהו בגן
עדן לעבדה ולשמרה: ויצו
יהוה אלהים על האדם לאמר
מכל עץ הגן אכל תאכל: ומעץ
הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו

כי ביום אכלך ממנו מות תמות:
ויאמר יהוה אלהים לא טוב היות
האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו:
ויצר יהוה אלהים מן האדמה כל
חית השדה ואת כל עוף השמים
ויבא אל האדם לראות מה יקרא
לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש
חיה הוא שמו: ויקרא האדם
שמות לכל הבהמה ולעוף הש
השמים ולכל חית השדה ולאדם
לא מצא עזר כנגדו: ויפל יהוה
אלהים תרדמה על האדם ויישן
ויקח אחת מצלעתיו ויסגר בשר
תחתנה: ויבן יהוה אלהים את
הצלע אשר לקח מן האדם ל
לאשה ויבאה אל האדם: ויאמר
האדם זאת הפעם עצם מעצמי
ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה
כי מאיש לקחה זאת: על כן יעזב
איש את אביו ואת אמו ודבק
באשתו והיו לבשר אחד: ויהיו
שניהם ערומים האדם ואשתו
ולא יתבששו: והנחש היה ג
ערום מכל חית השדה אשר
עשה יהוה אלהים ויאמר אל
האשה אף כי אמר אלהים לא

באלהים ג וסימנהון כי ידע אלהים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים ידעי טוב ורע · ובית דוד · מיאל גדול באלהים ס
וידעו ו וסימנהון ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגרת · וידעו אתה ויתעללו בה כל הלילה:

תאכלו מכל עץ הגן ותאמר
האשה אל הנחש מפרי עץ הגן
נאכל ומפרי העץ אשר בתוך
הגן אמר יהוה אלהים לא תאכלו
ממנו ולא תגעו בו פן תמתון
ויאמר הנחש אל האשה לא
מות תמתון כי ידע אלהים כי
ביום אכלכם ממנו ונפקחו
עיניכם והייתם כאלהים ידעי
טוב ורע ותרא האשה כי טוב
העץ למאכל וכי תאוה הוא
לעינים ונחמד העץ להשכיל
ותקח מפריו ותאכל ותתן גם
לאישה עמה ויאכל ותפקחנה
עיני שניהם וידעו כי עירמם
הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו
להם חגרת וישמעו את קול
יהוה אלהים מתהלך בגן לרוח
היום ויתחבא האדם ואשתו
מפני יהוה אלהים בתוך עץ
הגן ויקרא יהוה אלהים אל
האדם ויאמר לו איכה ויאמר
את קלך שמעתי בגן ואירא
כי עירם אנכי ואחבא ויאמר
מי הגיד לך כי עירם אתה
המן העץ אשר צויתיך

לבלתי אכל ממנו אכלת ויאמר
האדם האשה אשר נתתה עמדי
הוא נתנה לי מן העץ ואכל ויאמר
יהוה אלהים לאשה מה זאת עשית
ותאמר האשה הנחש השיאני
ואכל ויאמר יהוה אלהים אל
הנחש כי עשית זאת ארור אתה
מכל הבהמה ומכל חית השדה
על גחנך תלך ועפר תאכל כל ימי
חייך ואיבה אשית בינך ובין האשה
ובין זרעך ובין זרעה הוא ישופך
ראש ואתה תשופנו עקב:
אל האשה אמר
הרבה ארבה עצבונך והרנך
בעצב תלדי בנים ואל אישך
תשוקתך והוא ימשל בך:
ולאדם אמר כי
שמעת לקול אשתך ותאכל
מן העץ אשר צויתיך לאמר לא
תאכל ממנו ארורה האדמה
בעבורך בעצבון תאכלנה כל
ימי חייך וקוץ ודרדר תצמיח לך
ואכלת את עשב השדה בזעת
אפיך תאכל לחם עד שובך אל
האדמה כי ממנה לקחת כי עפר
אתה ואל עפר תשוב ויקרא

ואירא ג וסימנהון ואירא הרבה מאד · ויאמר את קלך שמעתי בגן ואירא כי עירם אנכי ואחבא · על כן זחלתי ואירא מחוות דעי אתכם ס
המן ג וסימנהון המן הסלע הזה נוציא לכם מים · המן הגרן או מן היקב · המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכל ממנו אכלת ס
לאשה ה וסימנהון והשביע הכהן את האשה · ויאמר יהוה אלהים לאשה מה זאת עשית

כאחד יב׳ פת׳ וסימנהון הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע· דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל· וחליתי והייתי כאחד האדם·
וחבירו· ויהי הנער לו· גם את הארי· ועשה אל קל בתלוו· ומפיבשת אכל על שלחנו· ואני אנה אוליך את חרפתי· כאחד החלקים· ונברים בג׳

הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה כִּי הִוא הָיְתָה
אֵם כָּל חָי׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם
וּלְאִשְׁתּוֹ כָּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם
הָיָה כְּאַחַד מִמֶּנּוּ לָדַעַת טוֹב וָרָע
וְעַתָּה פֶּן יִשְׁלַח יָדוֹ וְלָקַח גַּם
מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וָחַי לְעֹלָם׃
וַיְשַׁלְּחֵהוּ יְהוָה אֱלֹהִים מִגַּן עֵדֶן
לַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לֻקַּח
מִשָּׁם׃ וַיְגָרֶשׁ אֶת הָאָדָם וַיַּשְׁכֵּן
מִקֶּדֶם לְגַן עֵדֶן אֶת הַכְּרֻבִים וְאֵת
לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לִשְׁמֹר
אֶת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים׃
וְהָאָדָם יָדַע אֶת חַוָּה
אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת קַיִן וַתֹּאמֶר
קָנִיתִי אִישׁ אֶת יְהוָה׃ וַתֹּסֶף לָלֶדֶת
אֶת אָחִיו אֶת הָבֶל וַיְהִי הֶבֶל רֹעֵה
צֹאן וְקַיִן הָיָה עֹבֵד אֲדָמָה׃ וַיְהִי
מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה
מִנְחָה לַיהוָה׃ וְהֶבֶל הֵבִיא גַם
הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמֵחֶלְבֵהֶן
וַיִּשַׁע יְהוָה אֶל הֶבֶל וְאֶל מִנְחָתוֹ׃
וְאֶל קַיִן וְאֶל מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה
וַיִּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל קָיִן לָמָּה חָרָה לָךְ וְלָמָּה

נָפְלוּ פָנֶיךָ׃ הֲלוֹא אִם תֵּיטִיב שְׂאֵת
וְאִם לֹא תֵיטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ
וְאֵלֶיךָ תְּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ׃
וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי
בִּהְיוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיָּקָם קַיִן אֶל הֶבֶל
אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל קַיִן
אֵי הֶבֶל אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי
הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר מֶה
עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי
מִן הָאֲדָמָה׃ וְעַתָּה אָרוּר אָתָּה
מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת פִּיהָ
לָקַחַת אֶת דְּמֵי אָחִיךָ מִיָּדֶךָ׃ כִּי
תַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה לֹא תֹסֵף תֵּת
כֹּחָהּ לָךְ נָע וָנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר
קַיִן אֶל יְהוָה גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשֹׂא׃
הֵן גֵּרַשְׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה וּמִפָּנֶיךָ אֶסָּתֵר וְהָיִיתִי נָע
וָנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָל מֹצְאִי יַהַרְגֵנִי׃
וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה לָכֵן כָּל הֹרֵג קַיִן
שִׁבְעָתַיִם יֻקָּם וַיָּשֶׂם יְהוָה לְקַיִן
אוֹת לְבִלְתִּי הַכּוֹת אֹתוֹ כָּל מֹצְאוֹ׃
וַיֵּצֵא קַיִן מִלִּפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ
נוֹד קִדְמַת עֵדֶן׃ וַיֵּדַע קַיִן אֶת
אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת חֲנוֹךְ
וַיְהִי בֹּנֶה עִיר וַיִּקְרָא שֵׁם הָעִיר
כְּשֵׁם בְּנוֹ חֲנוֹךְ׃ וַיִּוָּלֵד לַחֲנוֹךְ אֶת

ויהי מקץ ימים ב׳ וסימנהון ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליי׳· ויהי מקץ ימים וייבש הנחל·
את כל המדבר· לא תוסף תת כחה לך· תסף רוחם יגועון· לקחת ב׳ וסימנהון ויפצר בו לקחת ומאן· לקחת את דמי אחיך מידך· תסף ג׳ וסימנהון
ויולד לחנוך את עירד ועירד ילד את מחויאל ומחייאל ילד את מתושאל· ויולד ליוסף בארץ מצרים· ויולד לאהרן את נדב ואת אביהוא

תובל ו׳ פתחי׳ וסימניהון ויצלה גם היא ילדה את תובל קין לטש כל חרש נחשת וברזל׳ ב׳ בני ושמתי בהם אות ושלחתי מהם פליטים אל
הגוים׳ יון תובל׳ משך תובל׳ לרקמות תובל למלך׳ ג׳ בהון חס׳ האזנה ב׳ וסימניהון בנות בטחות׳ נשי למך האזנה אמרתי כי איש הרגתי
לפצעי וילד לחברתי

עירד ועירד ילד את מחויאל
ומחייאל ילד את מתושאל ומ
ומתושאל ילד את למך ויקח
לו למך שתי נשים שם האחת
עדה ושם השנית צלה ותלד
עדה את יבל הוא היה אבי ישב
אהל ומקנה ושם אחיו יובל
הוא היה אבי כל תפש כנור ועוגב
וצלה גם הוא ילדה את תובל
קין לטש כל חרש נחשת וברזל
ואחות תובל קין נעמה ויאמר
למך לנשיו עדה וצלה שמען
קולי נשי למך האזנה אמרתי
כי איש הרגתי לפצעי וילד
לחברתי כי שבעתים יקם קין
ולמך שבעים ושבעה וידע
אדם עוד את אשתו ותלד בן
ותקרא את שמו שת כי שת לי
אלהים זרע אחר תחת הבל כי
הרגו קין ולשת גם הוא ילד בן
ויקרא את שמו אנוש אז הוחל
לקרא בשם יהוה
זה ספר תולדת אדם ה
ביום ברא אלהים אדם בדמות
אלהים עשה אתו זכר ונקבה
בראם ויברך אתם ויקרא את

שמם אדם ביום הבראם ויחי
אדם שלשים ומאת שנה ויולד
בדמותו כצלמו ויקרא את שמו
שת ויהיו ימי אדם אחרי הולידו
את שת שמנה מאת שנה ויולד
בנים ובנות ויהיו כל ימי אדם
אשר חי תשע מאות שנה ושלשים
שנה וימת ויחי
שת חמש שנים ומאת שנה
ויולד את אנוש ויחי שת אחרי
הולידו את אנוש שבע שנים
ושמנה מאות שנה ויולד בנים
ובנות ויהיו כל ימי שת שתים
עשרה שנה ותשע מאות שנה
וימת ויחי אנוש
תשעים שנה ויולד את קינן ויחי
אנוש אחרי הולידו את קינן חמש
עשרה שנה ושמנה מאות שנה
ויולד בנים ובנות ויהיו כל ימי
אנוש חמש שנים ותשע מאות
שנה וימת ויחי
קינן שבעים שנה ויולד את
מהללאל ויחי קינן אחרי
הולידו את מהללאל ארבעים
שנה ושמנה מאות שנה ויולד
בנים ובנות ויהיו כל ימי קינן

שבעתים ו׳ ד׳ פת׳ וב׳ קמ׳ וסימניהון כי שבעתים יקם קין ולמך שבעים ושבעה׳ לכן כל הרג קין שבעתים יקם׳ והשב לשכנינו ו
שבעתים אל חיקם׳ והיה אור הלבנה כאור החמה׳ הדי׳ פת׳ וב׳ קמ׳ מזקק שבעתים׳ ונמצא ישלם שבעתים׳ שת ד׳ קמ׳ וסימניהון
כי שת לי אלהים׳ ולא שת לבו גם לזאת׳ גם יהודה שת קציר לך׳ מי שת בטחות חכמה׳ כל אורי׳ שמנה חס׳ וכל נכו׳ דכו׳ חס׳ במג׳ מל׳ וסימניהון

ויתהלך ג׳ ר״פ פסו׳ וסימנהון ויתהלך חנוך את האלהים ואיננו כי לקח אתו אלהים׃ ויתהלך חנוך את האלהים אחרי הולידו את׃
ויתהלך בתוך אריות ס״ס כל הפר״ש ויחי בכה ויהי וסימנהון ויהי כי החל האדם לרב על פני האדמה ס״ס

עֶשֶׂר שָׁנִים וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה
וַיָּמֹת׃ וַיְחִי מַהֲלַלְאֵל
חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד
אֶת יָרֶד׃ וַיְחִי מַהֲלַלְאֵל אַחֲרֵי
הוֹלִידוֹ אֶת יֶרֶד שְׁלֹשִׁים שָׁנָה
וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל יְמֵי מַהֲלַלְאֵל חָמֵשׁ
וְתִשְׁעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה
וַיָּמֹת׃ וַיְחִי יֶרֶד שְׁתַּיִם
וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
אֶת חֲנוֹךְ׃ וַיְחִי יֶרֶד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
אֶת חֲנוֹךְ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל יְמֵי יֶרֶד שְׁתַּיִם
וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה
וַיָּמֹת׃ וַיְחִי חֲנוֹךְ
חָמֵשׁ וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת
מְתוּשָׁלַח׃ וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת
הָאֱלֹהִים אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת
מְתוּשֶׁלַח שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְהִי כָּל יְמֵי
חֲנוֹךְ חָמֵשׁ וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּשְׁלֹשׁ
מֵאוֹת שָׁנָה׃ וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת
הָאֱלֹהִים וְאֵינֶנּוּ כִּי לָקַח אֹתוֹ
אֱלֹהִים׃ וַיְחִי
מְתוּשֶׁלַח שֶׁבַע וּשְׁמֹנִים שָׁנָה
וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת לָמֶךְ׃ וַיְחִי

מְתוּשֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת לֶמֶךְ
שְׁתַּיִם וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת
שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל
יְמֵי מְתוּשֶׁלַח תֵּשַׁע וְשִׁשִּׁים שָׁנָה
וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃
וַיְחִי לֶמֶךְ שְׁתַּיִם וּשְׁמֹנִים
שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בֵּן׃ וַיִּקְרָא
אֶת שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יְנַחֲמֵנוּ
מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ מִן הָא
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֵרְרָהּ יְהוָה׃ וַיְחִי
לֶמֶךְ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת נֹחַ חָמֵשׁ
וְתִשְׁעִים שָׁנָה וַחֲמֵשׁ מֵאֹת שָׁנָה
וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְהִי כָּל יְמֵי
לֶמֶךְ שֶׁבַע וְשִׁבְעִים שָׁנָה וּשְׁבַע
מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃
וַיְהִי נֹחַ בֶּן חֲמֵשׁ מֵאוֹת
שָׁנָה וַיּוֹלֶד נֹחַ אֶת שֵׁם אֶת חָם
וְאֶת יָפֶת׃ וַיְהִי כִּי הֵחֵל הָאָדָם
לָרֹב עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּבָנוֹת יֻלְּדוּ
לָהֶם׃ וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת ו
בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הֵנָּה וַיִּקְחוּ
לָהֶם נָשִׁים מִכֹּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא יָדוֹן רוּחִי בָאָדָם
לְעֹלָם בְּשַׁגַּם הוּא בָשָׂר וְהָיוּ יָמָיו
מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה׃ הַנְּפִלִים הָיוּ
בָאָרֶץ בַּיָּמִים הָהֵם וְגַם אַחֲרֵי כֵן

שמונים ג׳ מל׳ וסימנהון ויחי מתושלח אחרי הולידו את למך שתים ושמונים שנה ושבע מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ ותשקט הארץ שמונים שנה׃ ויהי בשמונים שנה וארבע מאות שנה׃ חכה במחנה אשור ומלכים׃ ואם בגבורות שמונים שנה׃
בחרו ג׳ מלעיל וסימנהון ובאשר לא חפצתי בחרו׃

27

כל אורי על לבו בכ״ב וסימנהון וינחם יי׳ כי עשה את האדם ויתעצב אל לבו׳ ויאמר יי׳ אל לבו אמחה׳ ס וכל נביאי וכתובי כות במ״ב על לבו וסימנהון הלא את הקטר׳ וישם דניאל על לבו ס ותמלא ב׳ בתור וסימנהון ותמלא הארץ אתם׳ ותשחת הארץ לפנ׳ האלהים ותמלא

אשר יבאו בני האלהים אל בנות
האדם וילדו להם המה הגברים
אשר מעולם אנשי השם:

וירא יהוה כי רבה רעת האדם
בארץ וכל יצר מחשבת לבו רק
רע כל היום: וינחם יהוה כי עשה
את האדם בארץ ויתעצב אל
לבו: ויאמר יהוה אמחה את האדם
אשר בראתי מעל פני האדמה
מאדם עד בהמה עד רמש ועד
עוף השמים כי נחמתי כי עשיתם:
ונח מצא חן בעיני יהוה:

פרש

אלה תולדת נח נח איש צדיק
תמים היה בדרתיו את האלהים
התהלך נח: ויולד נח שלשה
בנים את שם את חם ואת יפת:
ותשחת הארץ לפני האלהים
ותמלא הארץ חמס: וירא
אלהים את הארץ והנה נשחתה
כי השחית כל בשר את דרכו
על הארץ:
ויאמר אלהים לנח קץ כל
בשר בא לפני כי מלאה הארץ
חמס מפניהם והנני משחיתם

את הארץ: עשה לך תבת עצי
גפר קנים תעשה את התבה
וכפרת אתה מבית ומחוץ בכפר:
וזה אשר תעשה אתה שלש
מאות אמה ארך התבה חמשים
אמה רחבה ושלשים אמה
קומתה: צהר תעשה לתבה ואל
אמה תכלנה מלמעלה ופתח
התבה בצדה תשים תחתים
שנים ושלשים תעשה: ואני
הנני מביא את המבול מים על
הארץ לשחת כל בשר אשר בו
רוח חיים מתחת השמים כל אשר
בארץ יגוע: והקמתי את בריתי
אתך ובאת אל התבה אתה
ובניך ואשתך ונשי בניך אתך:
ומכל החי מכל בשר שנים מכל
תביא אל התבה להחית אתך
זכר ונקבה יהיו: מהעוף למינהו
ומן הבהמה למינה מכל רמש
האדמה למינהו שנים מכל יבאו
אליך להחיות: ואתה קח לך
מכל מאכל אשר יאכל ואספת
אליך והיה לך ולהם לאכלה:
ויעש נח ככל אשר צוה אתו
ז אלהים כן עשה: ויאמר יהוה

והנני ג׳ וסימנהון והנני מקששת שנים עצים׳ והנני אמר לבנות בית׳ ויאמר אלהים לנח קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ ס ופתח ה׳ וסימנהון ופתח אהל מועד׳ ופתח הצלע למונח ב׳ בו׳ ופתח הבית דלתתיו׳ צהר תעשה לתבה ואל אמה תכלנה מלמעלה ופתח התבה בצדה תשים תחתים שנים ושלשים תעשה ס ותשחת לית כותיה ס

טהורה ה ג חס וב מל וסימנהון מכל הבהמה הטהורה תקח לך· כל צפור טהורה תאכלו· דין מל· ממזרח שמש· [illegible] טהרה· וחד וטהרה
היא [illegible] מן הבהמה ג ר״א פסו וסימנהון מן הבהמה הטהורה· מן הארץ ההוא [illegible] אשר· מן השמים השמיעך את קלו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה ודבריו

לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה
כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור
הזה מכל הבהמה הטהורה תקח
לך שבעה שבעה איש ואשתו
ומן הבהמה אשר לא טהרה הוא
שנים איש ואשתו גם מעוף השמים
שבעה שבעה זכר ונקבה לחיות
זרע על פני כל הארץ כי לימים
עוד שבעה אנכי ממטיר על
הארץ ארבעים יום וארבעים
לילה ומחיתי את כל היקום אשר
עשיתי מעל פני האדמה ויעש
נח ככל אשר צוהו יהוה ונח בן
שש מאות שנה והמבול היה
מים על הארץ ויבא נח ובניו
ואשתו ונשי בניו אתו אל התבה
מפני מי המבול מן הבהמה
הטהורה ומן הבהמה אשר
איננה טהרה ומן העוף וכל אשר
רמש על האדמה שנים שנים
באו אל נח אל התבה זכר ונקבה
כאשר צוה אלהים את נח ויהי
לשבעת הימים ומי המבול היו
על הארץ בשנת שש מאות
שנה לחיי נח בחדש השני
בשבעה עשר יום לחדש ביום

הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה
וארבת השמים נפתחו ויהי הגשם
על הארץ ארבעים יום וארבעים
לילה בעצם היום הזה בא נח ושם
וחם ויפת בני נח ואשת נח ושלשת
נשי בניו אתם אל התבה המה
וכל החיה למינה וכל הבהמה
למינה וכל הרמש הרמש על
הארץ למינהו וכל העוף למינהו
כל צפור כל כנף ויבאו אל נח
אל התבה שנים שנים מכל
הבשר אשר בו רוח חיים והבאים
זכר ונקבה מכל בשר באו כאשר
צוה אתו אלהים ויסגר יהוה בעדו
ויהי המבול ארבעים יום על
הארץ וירבו המים וישאו את
התבה ותרם מעל הארץ ויגברו
המים וירבו מאד על הארץ ותלך
התבה על פני המים והמים גברו
מאד מאד על הארץ ויכסו כל
ההרים הגבהים אשר תחת כל
השמים חמש עשרה אמה
מלמעלה גברו המים ויכסו
ההרים ויגוע כל בשר הרמש
על הארץ בעוף ובבהמה ובחיה
ובכל השרץ השרץ על הארץ

ביום הזה ו וסימנהון נבקעו כל מעינת תהום רבה· ביום הזה באו מדבר סיני· כאשר עשה ביום הזה· כי ביום הזה יכפר עליכם· יעביר [illegible]
[illegible] ביום הזה· לא יומת איש ביום הזה· [illegible] וביום הזה לא אמיתך [illegible] נפתחו ג וסימנהון וארבות השמים נפתחו· כי ארבות ממרום·
שערי הנהרות נפתחו [illegible] ואשת ו וסימנהון בעצם היום הזה· כי כאשה עזובה· ואשת חברך [illegible] והיא חברתך ואשת בריתך· כי כעד

28

ויכלא ב̇ וסימנהון ויסכרו מעינות תהום וארבת השמים ויכלא הגשם מן השמים׃ ויכלא העם מהביא׃ ותנח ב̇ וסימנהון ותנח עליהם הרוח׳ ותנח התבה בחדש השביעי׃ אררט ד̇ ג̇ קמ̇ יא̇ פת̇ וסימנהון והמה נמלטו ארץ אררט׃ וחמו׳ ותנח התבה בחדש השביעי

וכל האדם׃ כל אשר נשמת רוח
חיים באפיו מכל אשר בחרבה
מתו׃ וימח את כל היקום אשר
על פני האדמה מאדם עד בהמה
עד רמש ועד עוף השמים וימחו
מן הארץ וישאר אך נח ואשר
אתו בתבה׃ ויגברו המים על
הארץ חמשים ומאת יום׃ ויזכר ח
אלהים את נח ואת כל החיה
ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה
ויעבר אלהים רוח על הארץ
וישכו המים׃ ויסכרו מעינת
תהום וארבת השמים ויכלא
הגשם מן השמים׃ וישבו המים
מעל הארץ הלוך ושוב ויחסרו
המים מקצה חמשים ומאת יום׃
ותנח התבה בחדש השביעי
בשבעה עשר יום לחדש על
הרי אררט׃ והמים היו הלוך
וחסור עד החדש העשירי
בעשירי באחד לחדש נראו
ראשי ההרים׃ ויהי מקץ ארבעים
יום ויפתח נח את חלון התבה
אשר עשה׃ וישלח את הערב
ויצא יצוא ושוב עד יבשת המים
מעל הארץ׃ וישלח את היונה

מאתו לראות הקלו המים מעל
פני האדמה׃ ולא מצאה היונה
מנוח לכף רגלה ותשב אליו אל
התבה כי מים על פני כל הארץ
וישלח ידו ויקחה ויבא אתה אליו
אל התבה׃ ויחל עוד שבעת ימים
אחרים ויסף שלח את היונה מן
התבה׃ ותבא אליו היונה לעת
ערב והנה עלה זית טרף בפיה
וידע נח כי קלו המים מעל הארץ׃
וייחל עוד שבעת ימים אחרים
וישלח את היונה ולא יספה שוב
אליו עוד׃ ויהי באחת ושש מאות
שנה בראשון באחד לחדש חרבו
המים מעל הארץ ויסר נח את
מכסה התבה וירא והנה חרבו
פני האדמה׃ ובחדש השני ב
בשבעה ועשרים יום לחדש
יבשה הארץ׃

וידבר אלהים אל נח לאמר׃
צא מן התבה אתה ואשתך ובניך
ונשי בניך אתך׃ כל החיה אשר
אתך מכל בשר בעוף ובבהמה
ובכל הרמש הרמש על הארץ
הוצא אתך ושרצו בארץ ופרו
ורבו על הארץ׃ ויצא נח ובניו

י̇ פסוקי׳ אית בהון קדמא̇ ... ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה׃ וירד הנבל אל קינה׃ ויאמר האיש אל יואב׃ ויאמר אוריה אל יואב׃ פתח היעלע התיכונה׃ וינסו הנותרים׃ יורדים אל ... ג̇ וסימנהון וידבר אלהים אל נח לאמר׃ וידבר אלהים אל משה ויאמר אליו אני י̇י̇׃ וידבר אלהים את כל הדברים ... ויחל לות כותיה

משריו ג̇ ב̇ חס̇ וא̇ מל̇ וסימנהון כי יצר לב האדם רע מנעריו ולא אסף להכות את כל חי כאשר עשיתי׳ כי נער אתה׳ הלוי חס שאנן מואב מנעוריו׳
וישקט מל׳ עד כ̇ל̇ חס̇ וסימנהון עד כל ימי הארץ זרע וקציר וקר וחם וקיץ וחרף ויום ולילה לא ישבתו׳ עד מילך פהחתן׳ ואשלחך

ואשתו ונשי בניו אתו׃ כל החיה
כל הרמש וכל העוף כל רומש
על הארץ למשפחתיהם יצאו
מן התבה׃ ויבן נח מזבח ליהוה
ויקח מכל הבהמה הטהרה ומכל
העוף הטהור ויעל עלת במזבח׃
וירח יהוה את ריח הניחח ויאמר
יהוה אל לבו לא אסף לקלל עוד
את האדמה בעבור האדם כי
יצר לב האדם רע מנעריו ולא
אסף עוד להכות את כל חי כאשר
ט עשיתי׃ עד כל ימי הארץ זרע
וקציר וקר וחם וקיץ וחרף ויום
ולילה לא ישבתו׃ ויברך אלהים
את נח ואת בניו ויאמר להם פרו
ורבו ומלאו את הארץ׃ ומוראכם
וחתכם יהיה על כל חית הארץ
ועל כל עוף השמים בכל אשר
תרמש האדמה ובכל דגי הים
בידכם נתנו׃ כל רמש אשר
הוא חי לכם יהיה לאכלה כירק
עשב נתתי לכם את כל׃ אך
בשר בנפשו דמו לא תאכלו׃
ואך את דמכם לנפשתיכם
אדרש מיד כל חיה אדרשנו
ומיד האדם מיד איש אחיו

אדרש את נפש האדם׃ שפך
דם האדם באדם דמו ישפך כי
בצלם אלהים עשה את האדם׃
ואתם פרו ורבו שרצו בארץ ורבו
בה׃ ויאמר
אלהים אל נח ואל בניו אתו לאמר׃
ואני הנני מקים את בריתי אתכם
ואת זרעכם אחריכם׃ ואת כל
נפש החיה אשר אתכם בעוף
בבהמה ובכל חית הארץ אתכם
מכל יצאי התבה לכל חית הארץ׃
והקמתי את בריתי אתכם ולא
יכרת כל בשר עוד ממי המבול
ולא יהיה עוד מבול לשחת הארץ׃
ויאמר אלהים זאת אות הברית
אשר אני נתן ביני וביניכם ובין
כל נפש חיה אשר אתכם לדרת
עולם׃ את קשתי נתתי בענן והיתה
לאות ברית ביני ובין הארץ׃ והיה
בענני ענן על הארץ ונראתה
הקשת בענן׃ וזכרתי את בריתי אשר
ביני וביניכם ובין כל נפש חיה בכל
בשר ולא יהיה עוד המים למבול
לשחת כל בשר׃ והיתה הקשת
בענן וראיתיה לזכר ברית עולם
בין אלהים ובין כל נפש חיה

29

הקימתי ג̇ בטע מלעיל וסימנהון זאת אות הברית אשר הקימתי ביני ובין כל בשר ס̇ וגם הקימתי את בריתי אתם ס̇ ברוך אתה ליע הקימתי את דבר
ומאלה ג̇ וסימנהון ומאלה נפצה כל הארץ׳ ומאלה נפרדו איי הגוים בארץ׳ ומאלה ואין יועץ אהלה ד̇ וסימנהון וישת מן היין וישכר
ויתגל בתוך אהלה

כל בשר אשר על הארץ׃
ויאמר אלהים אל נח זאת אות
הברית אשר הקמתי ביני ובין
כל בשר אשר על הארץ׃

ויהיו בני נח היצאים מן התבה
שם וחם ויפת וחם הוא אבי כנען׃
שלשה אלה בני נח ומאלה
נפצה כל הארץ׃ ויחל נח איש
האדמה ויטע כרם׃ וישת מן
היין וישכר ויתגל בתוך אהלה׃
וירא חם אבי כנען את ערות
אביו ויגד לשני אחיו בחוץ׃ ויקח
שם ויפת את השמלה וישימו
על שכם שניהם וילכו אחרנית
ויכסו את ערות אביהם ופניהם
אחרנית וערות אביהם לא ראו׃
וייקץ נח מיינו וידע את אשר
עשה לו בנו הקטן׃ ויאמר ארור
כנען עבד עבדים יהיה לאחיו׃
ויאמר ברוך יהוה אלהי שם
ויהי כנען עבד למו׃ יפת אלהים
ליפת וישכן באהלי שם ויהי
כנען עבד למו׃ ויחי נח אחר
המבול שלש מאות שנה
וחמשים שנה׃ ויהי כל ימי נח

תשע מאות שנה וחמשים שנה
וימת׃
ואלה תולדת בני נח שם חם
ויפת ויולדו להם בנים אחר המבול׃
בני יפת גמר ומגוג ומדי ויון ותבל
ומשך ותירס׃ ובני גמר אשכנז
וריפת ותגרמה׃ ובני יון אלישה
ותרשיש כתים ודדנים׃ מאלה
נפרדו איי הגוים בארצתם איש
ללשנו למשפחתם בגויהם׃ ובני
חם כוש ומצרים ופוט וכנען׃ ובני
כוש סבא וחוילה וסבתה ורעמה
וסבתכא ובני רעמה שבא ודדן׃
וכוש ילד את נמרד הוא החל
להיות גבר בארץ׃ הוא היה גבר
ציד לפני יהוה על כן יאמר כנמרד
גבור ציד לפני יהוה׃ ותהי ראשית
ממלכתו בבל וארך ואכד וכלנה
בארץ שנער׃ מן הארץ ההוא
יצא אשור ויבן את נינוה ואת
רחבת עיר ואת כלח׃ ואת רסן
בין נינוה ובין כלח היא העיר
הגדלה׃ ומצרים ילד את לודים
ואת ענמים ואת להבים ואת
נפתחים׃ ואת פתרסים ואת
כסלחים אשר יצאו משם

ויעתק משם ההרה מקדם לבית אל ויט אהלה בית אל מים והעי מקדם ויבן שם מזבח ליע ויקרא בשם ליע׳ וילך למסעיו מנגב ועד בית אל ויסע
ישראל ויטע ג̇ וסימנהון ויחל נח איש האדמה ויטע כרם׳ ויטע אשל בבאר שבע׳ ויטע יע אלהים גן בעדן מקדם וישם
שם את האדם אשר יצר׃ ויולדו ה̇ וסימנהון לדוד עוד שלשה בנים׳ שבעה בנים׳ לאבשלום׳ ויולדו להם בנים אחר המבול

ויהי ה בטע בסף וסימנהון ויהי גבול הכנעני מצידון ויהי בצאת נפשה ויהי כאשר התעו אתי אלהים ויהי ברכת יהוה ויהי כי באנו אל המלון
ולשם ד חד מנהו שם בר נש וסימנהון ולשם ילד גם הוא ולתתך עליון על כל גויי הארץ כאשר ירבץ האזרי הנני עשה את כל

פלשתים ואת כפתרים׃
וכנען ילד את צידן בכרו
ואת חת׃ ואת היבוסי ואת האמרי
ואת הגרגשי׃ ואת החוי ואת
הערקי ואת הסיני׃ ואת הארודי
ואת הצמרי ואת החמתי ואחר
נפצו משפחות הכנעני׃ ויהי גבול
הכנעני מצידן באכה גררה עד
עזה באכה סדמה ועמרה ואדמה
וצבים עד לשע׃ אלה בני חם
למשפחתם ללשנתם בארצתם
בגויהם׃ ולשם ילד
גם הוא אבי כל בני עבר אחי יפת
הגדול׃ בני שם עילם ואשור
וארפכשד ולוד וארם׃ ובני ארם
עוץ וחול וגתר ומש׃ וארפכשד
ילד את שלח ושלח ילד את
עבר׃ ולעבר ילד שני בנים שם
האחד פלג כי בימיו נפלגה הארץ
ושם אחיו יקטן׃ ויקטן ילד את
אלמודד ואת שלף ואת חצרמות
ואת ירח׃ ואת הדורם ואת אוזל
ואת דקלה׃ ואת עובל ואת
אבימאל ואת שבא׃ ואת אופר
ואת חוילה ואת יובב כל אלה
בני יקטן׃ ויהי מושבם ממשא
באכה ספרה הר הקדם׃ אלה בני
שם למשפחתם ללשנתם בארצתם
לגויהם׃ אלה משפחת בני נח
לתולדתם בגויהם ומאלה נפרדו
הגוים בארץ אחר המבול׃

יא ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים
אחדים׃ ויהי בנסעם מקדם וימצאו
בקעה בארץ שנער וישבו שם׃
ויאמרו איש אל רעהו הבה נלבנה
לבנים ונשרפה לשרפה ותהי להם
הלבנה לאבן והחמר היה להם
לחמר׃ ויאמרו הבה נבנה לנו עיר
ומגדל וראשו בשמים ונעשה
לנו שם פן נפוץ על פני כל הארץ׃
וירד יהוה לראת את העיר ואת
המגדל אשר בנו בני האדם׃
ויאמר יהוה הן עם אחד ושפה
אחת לכלם וזה החלם לעשות
ועתה לא יבצר מהם כל אשר
יזמו לעשות׃ הבה נרדה ונבלה
שם שפתם אשר לא ישמעו איש
שפת רעהו׃ ויפץ יהוה אתם משם
על פני כל הארץ ויחדלו לבנת
העיר׃ על כן קרא שמה בבל כי
שם בלל יהוה שפת כל הארץ

נבנה ד וסימנהון הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים גדרות צאן נבנה למקננו פה וערים לטפנו לבנים נפלו וגזית נבנה ויאמר ליהודה נבנה
עשבם את החומה אם חומה היא נבנה עליה טירת כסף כי אנחנו יחד נבנה יא ובנה את החומה ודברים ב וסימנהון ודברים אחדים
הארץ שפה אחת ודברים אחדים בני האדם ו וסימנהון אשר בנו בני האדם אם יהוסיף בי ירח מנחה כי אתה ידעת לבדך וחבירו

שם שם ב׳ סמי׳ וסימנהון אשר נקרא שם שם יי׳ צבאות׳ אלה תולדת שם שם בן מאת שנה ויולד את ארפכשד שנתים אחר המבול׳
שנתים ב׳ וסימנהון שנתים אחר הרעש׳ אלה תולדת שם שם בן מאת שנה ויולד את ארפכשד שנתים אחר המבול ויחי נחור ב׳ בטע׳ וסימנהון
ויחי רעו שתים ושלשים שנה ויולד את שרוג׳

ומשם הפיצם יהוה על פני כל
הארץ׃
אלה תולדת שם שם בן מאת
שנה ויולד את ארפכשד שנתים
אחר המבול׃ ויחי שם אחרי
הולידו את ארפכשד חמש מאות
שנה ויולד בנים ובנות׃
וארפכשד חי חמש
ושלשים שנה ויולד את שלח׃
ויחי ארפכשד אחרי הולידו את
שלח שלש שנים וארבע מאות
שנה ויולד בנים ובנות׃
ושלח חי שלשים
שנה ויולד את עבר׃ ויחי שלח
אחרי הולידו את עבר שלש ש
שנים וארבע מאות שנה ויולד
בנים ובנות׃ ויחי
עבר ארבע ושלשים שנה ויולד
את פלג׃ ויחי עבר אחרי הולידו
את פלג שלשים שנה וארבע
מאות שנה ויולד בנים ובנות׃
ויחי פלג שלשים
שנה ויולד את רעו׃ ויחי פלג
אחרי הולידו את רעו תשע שנים
ומאתים שנה ויולד בנים ובנות׃
ויחי רעו שתים

ח׳ | ב׳ סמי׳ אשר נקרא שם שם יי׳ צבאות | ג׳ ר״פ פסו׳ | כל כל בטע׳ | כל קר׳ כן בטע׳ כמ״צ | ב׳ בטע׳ בטע׳ וסימ׳ כתו׳

ושלשים שנה ויולד את שרוג׃
ויחי רעו אחרי הולידו את שרוג
שבע שנים ומאתים שנה ויולד
בנים ובנות׃ ויחי
שרוג שלשים שנה ויולד את
נחור׃ ויחי שרוג אחרי הולידו את
נחור מאתים שנה ויולד בנים
ובנות׃ ויחי נחור תשע
ועשרים שנה ויולד את תרח׃
ויחי נחור אחרי הולידו את תרח
תשע עשרה שנה ומאת שנה
ויולד בנים ובנות׃
ויחי תרח שבעים שנה
ויולד את אברם את נחור ואת
הרן׃ ואלה תולדת תרח תרח
הוליד את אברם את נחור ואת
הרן והרן הוליד את לוט׃ וימת
הרן על פני תרח אביו בארץ
מולדתו באור כשדים׃ ויקח אברם
ונחור להם נשים שם אשת אברם
שרי ושם אשת נחור מלכה
בת הרן אבי מלכה ואבי יסכה׃
ותהי שרי עקרה אין לה ולד׃
ויקח תרח את אברם בנו ואת
לוט בן הרן בן בנו ואת שרי כלתו
אשת אברם בנו ויצאו אתם

ויחי נחור תשע ועשרים שנה ויולד את תרח ב׳ בטע׳ כטע׳
יב׳ פסו׳ אית בהון את את ואת ומלה חדה בינהון וסימ׳ כתו׳
ל׳ זק׳ קמ׳
ל׳ לא לה ולד

יב׳ פסוק את את ואת ומלה חדה בינהון׳ וסימנהון ויחי תרח שבעים שנה ויולד את אברם את נחור ואת הרן והרן הוליד את לוט׳ ואם אמר
יאמר העבד אהבתי את אדני את אשתי ואת בני לא אצא חפשי׳ וערכו בני אהרן הכהנים׳ אתה החלות להראות את עבדך את גדלך ואת ידך
החזקה׳ כי נסך עליכם יי׳ רוח תרדמה׳ אנכי עשיתי׳ ושלחתי בם את החרב׳ הנני משלחה בם את החרב׳ השקיפה ממעון קדשך מן השמים

משפחות האדמה ג וסימנהון ונברכו בך עד עולם ואברכה מברכיך ומקללך אאר ונברכו בך כל משפחות האדמה רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה
אל הארץ ד בספ וסימנהון ויאמר יהוה אל אברם לך לך מארצך אולי לא תאבה האשה ב בוי והעלה אתכם מן הארץ הזאת

מאור כשדים ללכת ארצה כנען
ויבאו עד חרן וישבו שם׃ ויהיו
ימי תרח חמש שנים ומאתים
שנה וימת תרח בחרן׃ קנג וסי בצלאל

פרש פתו

ויאמר יהוה אל אברם לך לך
מארצך וממולדתך ומבית אביך
אל הארץ אשר אראך׃ ואעשך
לגוי גדול ואברכך ואגדלה
שמך והיה ברכה׃ ואברכה מ
מברכיך ומקללך אאר ונברכו
בך כל משפחת האדמה׃ וילך
אברם כאשר דבר אליו יהוה
וילך אתו לוט ואברם בן חמש
שנים ושבעים שנה בצאתו
מחרן׃ ויקח אברם את שרי
אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל
רכושם אשר רכשו ואת הנפש
אשר עשו בחרן ויצאו ללכת
ארצה כנען ויבאו ארצה כנען׃
ויעבר אברם בארץ עד מקום
שכם עד אלון מורה והכנעני
אז בארץ׃ וירא יהוה אל אברם
ויאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת ויבן
שם מזבח ליהוה הנראה אליו׃ ויעתק משם
ההרה מקדם לבית אל ויט אהלה בית אל
מים והעי מקדם ויבן שם מזבח ליהוה

הפטרה למה תאמר בישע

ויקרא בשם יהוה׃ ויסע אברם הלוך ונסוע
הנגבה׃ ויהי רעב בארץ וירד אברם
מצרימה לגור שם כי כבד הרעב
בארץ׃ ויהי כאשר הקריב לבוא
מצרימה ויאמר אל שרי אשתו
הנה נא ידעתי כי אשה יפת
מראה את׃ והיה כי יראו אתך
המצרים ואמרו אשתו זאת
והרגו אתי ואתך יחיו׃ אמרי נא
אחתי את למען ייטב לי בעבורך
וחיתה נפשי בגללך׃ ויהי כבוא
אברם מצרימה ויראו המצרים
את האשה כי יפה הוא מאד׃
ויראו אתה שרי פרעה ויהללו
אתה אל פרעה ותקח האשה
בית פרעה׃ ולאברם היטיב
בעבורה ויהי לו צאן ובקר ז
וחמרים ועבדים ושפחת
ואתנת וגמלים׃ וינגע יהוה את
פרעה נגעים גדלים ואת ביתו
על דבר שרי אשת אברם׃ ז
ויקרא פרעה לאברם ויאמר
מה זאת עשית לי למה לא
הגדת לי כי אשתך הוא׃ למה
אמרת אחתי הוא ואקח אתה
לי לאשה ועתה הנה אשתך

סימן

ויהללו ד וסימנהון ויראו אתו העם ויאמר יחזקיהו ... ואמרה בכה ויראו אתה שרי פרעה ויהללו אתה אל פרעה
אהלה ד כת הא וסימנהון ויעתק משם ההרה ... הוא וכל אשר לו ...
ויט אהלה ... הנגבה ב בענ וסימנהון יחיו ב וסימנהון יחיו דגן ויפרחו כגפן והרגו אתי ואתך יחיו

קחוילך׃

31

הנגבה ב׳ וסימנהון ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה׳ ולוט עמו הנגבה ס
ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב ס ואברם ב׳ ר״א פסו׳ וסימנהון ואברם בן שמונים שנה
אחים אנחנו ב׳ וסימנהון שנים עשר עבדיך אחים אנחנו בני איש אחד כנים אנחנו לא היו עבדיך

קח ולך׃ ויצו עליו פרעה אנשים
וישלחו אתו ואת אשתו ואת
יג כל אשר לו׃ ויעל אברם ממצרים
הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט
עמו הנגבה׃ ואברם כבד מאד
במקנה בכסף ובזהב׃ וילך
למסעיו מנגב ועד בית אל עד
המקום אשר היה שם אהלה
בתחלה בין בית אל ובין העי׃ אל
מקום המזבח אשר עשה שם
בראשנה ויקרא שם אברם
בשם יהוה׃ וגם ללוט ההלך
את אברם היה צאן ובקר ואהלים׃
ולא נשא אתם הארץ לשבת
יחדו כי היה רכושם רב ולא
יכלו לשבת יחדו׃ ויהי ריב בין
רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה
לוט והכנעני והפרזי אז ישב
בארץ׃ ויאמר אברם אל לוט
אל נא תהי מריבה ביני ובינך
ובין רעי ובין רעיך כי אנשים
אחים אנחנו׃ הלא כל הארץ
לפניך הפרד נא מעלי אם השמ
השמאל ואימנה ואם הימין
ואשמאילה׃ וישא לוט את עיניו
וירא את כל ככר הירדן כי כלה

משקה לפני שחת יהוה את
סדם ואת עמרה כגן יהוה כארץ
מצרים באכה צער׃ ויבחר לו לוט
את כל ככר הירדן ויסע לוט
מקדם ויפרדו איש מעל אחיו׃
אברם ישב בארץ כנען ולוט
ישב בערי הככר ויאהל עד סדם׃
ואנשי סדם רעים וחטאים ליהוה
מאד׃ ויהוה אמר אל אברם אחרי
הפרד לוט מעמו שא נא עיניך
וראה מן המקום אשר אתה שם
צפנה ונגבה וקדמה וימה׃ כי את
כל הארץ אשר אתה ראה לך
אתננה ולזרעך עד עולם׃ ושמתי
את זרעך כעפר הארץ אשר
אם יוכל איש למנות את עפר
הארץ גם זרעך ימנה׃ קום
התהלך בארץ לארכה ולרחבה
כי לך אתננה׃ ויאהל אברם ויבא
וישב באלני ממרא אשר בחברון
ויבן שם מזבח ליהוה׃
פ
יד ויהי בימי אמרפל מלך שנער
אריוך מלך אלסר כדרלעמר
מלך עילם ותדעל מלך גוים׃
עשו מלחמה את ברע מלך

קום ט׳ ר״א פסוקי׳ וסימנהון קום התהלך בארץ׳ קום לך פרנה׳ קום רש׳ קום לך צרפתה׳ קום ורדת לבית היוצר׳ קום לך אל נינוה׳ וחבירו׳
קום כי עליך הדבר׳ דשמשון ס ויאהל ב׳ וסימנהון מערי הככר ויאהל עד סדם׳ ויאהל אברם ויבא וישב באלני ממרא אשר בחברון
ויבן שם מזבח ליהוה ס ויהי בימי ה׳ ר״א פסו׳ וסימנהון ויהי בימי אמרפל מלך שנער׳ ויהי בימי אחז׳ ויהי בימי יהויקים׳ ויהי בימי שפט
השפטים׳

נשבה ג׳ וסימנהון וישמעו כי נשבה ארון יי׳ כי נשבה עדר יי׳ וישמע אברם כי נשבה אחיו וירק את חניכיו ילידי ביתו שמנה עשר
ושלש מאות וירדף עד דן ויין ג׳ וסימנהון ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון וגם לחם ויין יש לי והיה כנור

סדם ואת ברשע מלך עמרה
שנאב מלך אדמה ושמאבר
מלך צביים ומלך בלע היא צער
כל אלה חברו אל עמק השדים
הוא ים המלח שתים עשרה
שנה עבדו את כדרלעמר ושלש
עשרה שנה מרדו ובארבע
עשרה שנה בא כדרלעמר
והמלכים אשר אתו ויכו את
רפאים בעשתרת קרנים ואת
הזוזים בהם ואת האימים בשוה
קריתים ואת החרי בהררם
שעיר עד איל פארן אשר על
המדבר וישבו ויבאו אל עין
משפט הוא קדש ויכו את כל
שדה העמלקי וגם את האמרי
הישב בחצצן תמר ויצא מלך
סדם ומלך עמרה ומלך אדמה
ומלך צביים ומלך בלע הוא
צער ויערכו אתם מלחמה
בעמק השדים את כדרלעמר
מלך עילם ותדעל מלך גוים
ואמרפל מלך שנער ואריוך
מלך אלסר ארבעה מלכים
את החמשה ועמק השדים
בארת בארת חמר וינסו מלך

סדם ועמרה ויפלו שמה והנשארים
הרה נסו ויקחו את כל רכש סדם
ועמרה ואת כל אכלם וילכו ויקחו
את לוט ואת רכשו בן אחי אברם
וילכו והוא ישב בסדם ויבא
הפליט ויגד לאברם העברי והוא
שכן באלני ממרא האמרי אחי
אשכל ואחי ענר והם בעלי ברית
אברם וישמע אברם כי נשבה
אחיו וירק את חניכיו ילידי ביתו
שמנה עשר ושלש מאות וירדף
עד דן ויחלק עליהם לילה הוא
ועבדיו ויכם וירדפם עד חובה
אשר משמאל לדמשק וישב
את כל הרכש וגם את לוט אחיו
ורכשו השיב וגם את הנשים
ואת העם ויצא מלך סדם
לקראתו אחרי שובו מהכות את
כדרלעמר ואת המלכים אשר
אתו אל עמק שוה הוא עמק
המלך ומלכי צדק מלך שלם
הוציא לחם ויין והוא כהן לאל
עליון ויברכהו ויאמר ברוך
אברם לאל עליון קנה שמים
וארץ וברוך אל עליון אשר מגן
צריך בידך ויתן לו מעשר מכל

לאל עליון ב׳ וסימנהון ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון ויברכהו ויאמר ברוך אברם לאל עליון
וברוך ג׳ ר״א פסו וסימנהון וברוך טעמך וברוך שם כבודו לעולם וברוך אל עליון אשר מגן צריך בידך ויתן לו מעשר מכל

וסימנהון
מעשר
מן המעשר

ויחשבה ב׳ וסימנהון והאמין ביה׳ ויחשבה לו צדקה ויראה יהודה ויחשבה לזונה כי כסתה פניה
ויאמר אליו קחה לי עגלה משלשת ועז משלשת ואיל משלש ותר וגוזל משלשת ב׳ ובפסו׳ וסימ׳
והרכש כל חס בר מן אחד מל

ויאמר מלך סדם אל אברם תן לי
הנפש והרכש קח לך ויאמר
אברם אל מלך סדם הרמתי ידי
אל יהוה אל עליון קנה שמים
וארץ אם מחוט ועד שרוך נעל
ואם אקח מכל אשר לך ולא
תאמר אני העשרתי את אברם
בלעדי רק אשר אכלו הנערים
וחלק האנשים אשר הלכו אתי
ענר אשכל וממרא הם יקחו
חלקם   אחר טו
הדברים האלה היה דבר יהוה
אל אברם במחזה לאמר אל
תירא אברם אנכי מגן לך שכרך
הרבה מאד ויאמר אברם אדני
יהוה מה תתן לי ואנכי הולך ערירי
ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר
ויאמר אברם הן לי לא נתתה
זרע והנה בן ביתי יורש אתי והנה
דבר יהוה אליו לאמר לא יירשך
זה כי אם אשר יצא ממעיך הוא
יירשך ויוצא אתו החוצה
ויאמר הבט נא השמימה וספר
הכוכבים אם תוכל לספר אתם
ויאמר לו כה יהיה זרעך והאמן
ביהוה ויחשבה לו צדקה

ויאמר אליו אני יהוה אשר הוצאתיך
מאור כשדים לתת לך את הארץ
הזאת לרשתה ויאמר אדני יהוה
במה אדע כי אירשנה ויאמר אליו
קחה לי עגלה משלשת ועז מש
משלשת ואיל משלש ותר וגוזל
ויקח לו את כל אלה ויבתר אתם
בתוך ויתן איש בתרו לקראת רעהו
ואת הצפר לא בתר וירד העיט
על הפגרים וישב אתם אברם ויהי
השמש לבוא ותרדמה נפלה על
אברם והנה אימה חשכה גדלה
נפלת עליו ויאמר לאברם ידע
תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא
להם ועבדום וענו אתם ארבע
מאות שנה וגם את הגוי אשר
יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו
ברכש גדול ואתה תבוא אל
אבתיך בשלום תקבר בשיבה
טובה ודור רביעי ישובו הנה
כי לא שלם עון האמרי עד הנה
ויהי השמש באה ועלטה היה
והנה תנור עשן ולפיד אש אשר
עבר בין הגזרים האלה ביום
ההוא כרת יהוה את אברם ברית
לאמר לזרעך נתתי את הארץ

באה ב׳ מלעיל וסימנהון ויהי השמש באה ועלטה היה והנה תנור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגזרים האלה ערבו
מדבר עברים ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה הוא ושובו שנים והאמין ביה׳ לית כותיה חס
ויירא ישנם עשר טלאים ואם אקח לית כותיה בלעדי לית כותיה רא פסוק ויבתר לית כותיה

ושרי ב׳ ר״פ פסו׳ וא׳ סו׳ פסו׳ ובתרי לוי׳ וסימניהון ושרי בושכבר בן ברק׳ ושרי אשת אברם לא ילדה לו ולה שפחה
לשבת ב׳ וסימניהון לשבת אברם בארץ כנען׳ אשר נמה לשבת ער׳ חמסי ב׳ וסימניהון חמסי ושארי על בבל׳ ותאמר שרי אל אברם

הזאת מנהר מצרים עד הנהר הגדל
נהר פרת׃ את הקיני ואת הקנזי
ואת הקדמני׃ ואת החתי ואת
הפרזי ואת הרפאים׃ ואת האמרי
ואת הכנעני ואת הגרגשי ואת
היבוסי׃ ושרי אשת
אברם לא ילדה לו ולה שפחה
מצרית ושמה הגר׃ ותאמר שרי
אל אברם הנה נא עצרני יהוה
מלדת בא נא אל שפחתי אולי
אבנה ממנה וישמע אברם לקול
שרי׃ ותקח שרי אשת אברם
את הגר המצרית שפחתה מקץ
עשר שנים לשבת אברם בארץ
כנען ותתן אתה לאברם אישה
לו לאשה׃ ויבא אל הגר ותהר
ותרא כי הרתה ותקל גברתה
בעיניה׃ ותאמר שרי אל אברם
חמסי עליך אנכי נתתי שפחתי
בחיקך ותרא כי הרתה ואקל
בעיניה ישפט יהוה ביני וביניך׃
ויאמר אברם אל שרי הנה שפחתך
בידך עשי לה הטוב בעיניך
ותענה שרי ותברח מפניה׃ וימ׳
וימצאה מלאך יהוה על עין
המים במדבר על העין בדרך

שור׃ ויאמר הגר שפחת שרי אי
מזה באת ואנה תלכי ותאמר
מפני שרי גברתי אנכי ברחת׃
ויאמר לה מלאך יהוה שובי אל
גברתך והתעני תחת ידיה׃ ויאמר
לה מלאך יהוה הרבה ארבה את
זרעך ולא יספר מרב׃ ויאמר לה
מלאך יהוה הנך הרה וילדת בן
וקראת שמו ישמעאל כי שמע
יהוה אל עניך׃ והוא יהיה פרא
אדם ידו בכל ויד כל בו ועל פני
כל אחיו ישכן׃ ותקרא שם יהוה
הדבר אליה אתה אל ראי כי
אמרה הגם הלם ראיתי אחרי
ראי׃ על כן קרא לבאר באר לחי
ראי הנה בין קדש ובין ברד׃ ותלד
הגר לאברם בן ויקרא אברם שם
בנו אשר ילדה הגר ישמעאל׃
ואברם בן שמנים שנה ושש
שנים בלדת הגר את ישמעאל
לאברם׃
ויהי
אברם בן תשעים שנה ותשע
שנים וירא יהוה אל אברם ויאמר
אליו אני אל שדי התהלך לפני
והיה תמים׃ ואתנה בריתי ביני
ובינך וארבה אותך במאד מאד׃

וימצאה ב׳ וסימניהון וימצאה משקל ככר זהב׳ וימצאה מלאך יהוה על עין המים
מפני שרי גברתי אנכי ברחת׃ ואברם ב׳ ר״פ פסו׳ וסימניהון ברחת ב׳ וסימניהון ברחת כל העיר
בכל ז׳ ר״פ וסימניהון והוא יהיה פרא אדם׃ ערוכה בכל ושמורה׃ והעשר והכבוד מלפניך׃ ויתרון ארץ בכל היא׳ ומלכותו בכל משלה׃
ואברם בן שמונים שנה׃ ואברם כבד מאד במקנה בכסף

ולא יקרא ב׳ וסימנהון ולא יקרא עוד למקום׳ ולא יקרא עוד את שמך אברם והיה שמך אברהם כי אב המון גוים נתתיך
הפר ב׳ וסימנהון כי דבר יי׳ בזה ואת מצותו הפר הברית תכרית׳ וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו ונכרתה הנפש ההיא מעמיה את בריתי הפר

ויפל אברם על פניו וידבר אתו
אלהים לאמר׃ אני הנה בריתי אתך
והיית לאב המון גוים׃ ולא יקרא
עוד את שמך אברם והיה שמך
אברהם כי אב המון גוים נתתיך׃
והפרתי אתך במאד מאד ונתתיך
לגוים ומלכים ממך יצאו׃ והקמתי
את בריתי ביני וביניך ובין זרעך
אחריך לדרתם לברית עולם
להיות לך לאלהים ולזרעך
אחריך׃ ונתתי לך ולזרעך אחריך
את ארץ מגריך את כל ארץ כנען
לאחזת עולם והייתי להם לאלהים׃
ויאמר אלהים אל אברהם ואתה
את בריתי תשמר אתה וזרעך
אחריך לדרתם׃ זאת בריתי אשר
תשמרו ביני וביניכם ובין זרעך
אחריך המול לכם כל זכר׃
ונמלתם את בשר ערלתכם והיה
לאות ברית ביני וביניכם׃ ובן
שמנת ימים ימול לכם כל זכר
לדרתיכם יליד בית ומקנת כסף
מכל בן נכר אשר לא מזרעך הוא׃
המול ימול יליד ביתך ומקנת
כספך והיתה בריתי בבשרכם
לברית עולם׃ וערל זכר אשר

לא ימול את בשר ערלתו ונכרתה
הנפש ההוא מעמיה את בריתי
הפר׃ ויאמר אלהים
אל אברהם שרי אשתך לא
תקרא את שמה שרי כי שרה
שמה׃ וברכתי אתה וגם נתתי
ממנה לך בן וברכתיה והיתה
לגוים מלכי עמים ממנה יהיו׃
ויפל אברהם על פניו ויצחק
ויאמר בלבו הלבן מאה שנה
יולד ואם שרה הבת תשעים
שנה תלד׃ ויאמר אברהם אל
האלהים לו ישמעאל יחיה לפניך׃
ויאמר אלהים אבל שרה אשתך
ילדת לך בן וקראת את שמו
יצחק והקמתי את בריתי אתו
לברית עולם לזרעו אחריו׃
ולישמעאל שמעתיך הנה ברכתי
אתו והפריתי אתו והרביתי אתו
במאד מאד שנים עשר נשיאם
יוליד ונתתיו לגוי גדול׃ ואת בריתי
אקים את יצחק אשר תלד לך
שרה למועד הזה בשנה
האחרת׃ ויכל לדבר אתו ויעל
אלהים מעל אברהם׃ ויקח
אברהם את ישמעאל בנו ואת

לו ולו כב׳ וסימנהון ויאמר אברהם אל האלהים לו ישמעאל יחיה לפניך׳ אך אם אתה לו שמעני׳ לו ישטמנו יוסף והשב ישיב׳
לו מתנו בארץ מצרים׳ ב׳ בו׳ ולו גוענו בגוע אחינו׳ לו יש חרב בידי׳ לו חכמו ישכילו זאת׳ ולו הואלנו ונשב׳ לו החייתם אתם׳ לו חפץ יי׳ להמיתנו׳
לו אכל אכל העם׳ ולו אנכי שקל על כפי׳ לו אבשלום חי׳ לו הקשבת למצותי׳ לו קרעת שמים ירדת׳ לו היה רעה אעבור מן הארץ׳ לו איש
הולך׳

בהמלו ב׳ ובעינ׳ וסימנהון ואברהם בן תשעים ותשע שנה בהמלו בשר ערלתו וישמעאל בנו בן שלש עשרה שנה
בהמלו את בשר ערלתו׃ נמול לית כותיה לושי לית כותיה עדנה לית כותיה

כל ילידי ביתו ואת כל מקנת
כספו כל זכר באנשי בית אברהם
וימל את בשר ערלתם בעצם
היום הזה כאשר דבר אתו אלהים׃
ואברהם בן תשעים ותשע שנה
בהמלו בשר ערלתו׃ וישמעאל
בנו בן שלש עשרה שנה בהמלו
את בשר ערלתו׃ בעצם היום
הזה נמול אברהם וישמעאל בנו׃
וכל אנשי ביתו יליד בית ומקנת
כסף מאת בן נכר נמלו אתו׃

יח
וירא אליו יהוה באלני ממרא
והוא ישב פתח האהל כחם היום׃
וישא עיניו וירא והנה שלשה
אנשים נצבים עליו וירא וירץ
לקראתם מפתח האהל וישתחו
ארצה׃ ויאמר אדני אם נא מצאתי
חן בעיניך אל נא תעבר מעל
עבדך׃ יקח נא מעט מים ורחצו
רגליכם והשענו תחת העץ׃
ואקחה פת לחם וסעדו לבכם
אחר תעברו כי על כן עברתם
על עבדכם ויאמרו כן תעשה
כאשר דברת׃ וימהר אברהם
האהלה אל שרה ויאמר מהרי

שלש סאים קמח סלת לושי
ועשי עגות׃ ואל הבקר רץ אברהם
ויקח בן בקר רך וטוב ויתן אל
הנער וימהר לעשות אתו׃ ויקח
חמאה וחלב ובן הבקר אשר
עשה ויתן לפניהם והוא עמד
עליהם תחת העץ ויאכלו׃ ויאמרו
אליו איה שרה אשתך ויאמר
הנה באהל׃ ויאמר שוב אשוב
אליך כעת חיה והנה בן לשרה
אשתך ושרה שמעת פתח
האהל והוא אחריו׃ ואברהם
ושרה זקנים באים בימים חדל
להיות לשרה ארח כנשים׃
ותצחק שרה בקרבה לאמר
אחרי בלתי היתה לי עדנה ואדני
זקן׃ ויאמר יהוה אל אברהם
למה זה צחקה שרה לאמר האף
אמנם אלד ואני זקנתי׃ היפלא
מיהוה דבר למועד אשוב אליך
כעת חיה ולשרה בן׃ ותכחש
שרה לאמר לא צחקתי כי יראה
ויאמר לא כי צחקת׃ ויקמו משם
האנשים וישקפו על פני סדם
ואברהם הלך עמם לשלחם׃
ויהוה אמר המכסה אני מאברהם

נקרי בתור
הפטרה ואשה אחת במלכי

אמר ג׳ קמ׳ וסימנהון ויהו׳ אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עשה׳ ויהו׳ פקד את שרה כאשר אמר ויעש יהו׳ לשרה כאשר
דבר׳ וישמע משה לקול חתנו ויעש כל אשר אמר
אמנם לית כותה וכל האמנם דכו׳ יקח ג׳ ב׳ פת׳ וח׳ קמ׳ ויקמו ארבעה בספ׳
זקנתי כל׳ פתחו׳ בן באתנ׳ בן בסו׳ פסו׳ ארנו סימן קלד

ולא תשא ג רסמי וסימנהון אולי יש חמשים צדיקים בתוך העיר האף תספה ולא תשא למקום למען חמשים הצדיקים אשר בקרבה׳ ולא תשא עליו׳ ולא תשא אתה לבדך׳ (?) חללה ג חס יוד וסימנהון חללה לך מעשות כדבר הזה להמית צדיק עם רשע והיה

אשר אני עשה׃ ואברהם היו
יהיה לגוי גדול ועצום ונברכו בו
כל גויי הארץ׃ כי ידעתיו למען
אשר יצוה את בניו ואת ביתו
אחריו ושמרו דרך יהוה לעשות
צדקה ומשפט למען הביא
יהוה על אברהם את אשר דבר
עליו׃ ויאמר יהוה זעקת סדם
ועמרה כי רבה וחטאתם כי
כבדה מאד׃ ארדה נא ואראה
הכצעקתה הבאה אלי עשו
כלה ואם לא אדעה׃ ויפנו משם
האנשים וילכו סדמה ואברהם
עודנו עמד לפני יהוה׃ ויגש
אברהם ויאמר האף תספה
צדיק עם רשע׃ אולי יש חמשים
צדיקם בתוך העיר האף תספה
ולא תשא למקום למען חמשים
הצדיקם אשר בקרבה׃ חללה
לך מעשת כדבר הזה להמית
צדיק עם רשע והיה כצדיק
כרשע חללה לך השפט כל
הארץ לא יעשה משפט׃
ויאמר יהוה אם אמצא בסדם
חמשים צדיקם בתוך העיר
ונשאתי לכל המקום בעבורם׃

ויען אברהם ויאמר הנה נא הואלתי
לדבר אל אדני ואנכי עפר ואפר׃
אולי יחסרון חמשים הצדיקם
חמשה התשחית בחמשה את
כל העיר ויאמר לא אשחית אם
אמצא שם ארבעים וחמשה׃
ויסף עוד לדבר אליו ויאמר אולי
ימצאון שם ארבעים ויאמר לא
אעשה בעבור הארבעים׃ ויאמר
אל נא יחר לאדני ואדברה אולי
ימצאון שם שלשים ויאמר לא
אעשה אם אמצא שם שלשים׃
ויאמר הנה נא הואלתי לדבר
אל אדני אולי ימצאון שם עשרים
ויאמר לא אשחית בעבור
העשרים׃ ויאמר אל נא יחר
לאדני ואדברה אך הפעם אולי
ימצאון שם עשרה ויאמר לא
אשחית בעבור העשרה׃ וילך
יהוה כאשר כלה לדבר אל
יט אברהם ואברהם שב למקמו׃
ויבאו שני המלאכים סדמה
בערב ולוט ישב בשער סדם
וירא לוט ויקם לקראתם וישתחו
אפים ארצה׃ ויאמר הנה נא
אדני סורו נא אל בית עבדכם

כצדיק כרשע׳ ב בו חללה לך השפט כל הארץ לא יעשה משפט׳ חללה לאל מרשע ושדי מעול׳ הואלתי ב ומל וסימנהון ויאמר הנה נא הואלתי׳ ויען אברהם ויאמר הנה נא הואלתי אל אדני ואנכי עפר ואפר׳ לאדני ו׳ כת׳ כן וסימנהון לאדני אלהינו הרחמים והסליחות כי חטאנו לו׳ זרע יעבדנו יספר לאדני לדור׳ לאדני דשלשים׳ לאדני דעשרה׳ חנה חזק ואמיץ׳ וארור נוכל ויש בעדרו

ויאמרו לא ב׳ דסמי בדגש וסימנהון ויאמרו לא כי אם מלך ימלך׳ ולינו ורחצו רגליכם והשכמתם והלכתם לדרככם
ויאמרו לא כי ברחוב נלין ס״ס מקינה ב׳ וסימנהון רץ לקראת רץ ירוץ׳ טרם ישכבו ואנשי העיר אנשי סדום נסבו על הבית
מנער ועד זקן כל העם מקצה ס״ס

ולינו ורחצו רגליכם והשכמתם
והלכתם לדרככם ויאמרו לא כי
ברחוב נלין: ויפצר בם מאד ויסרו
אליו ויבאו אל ביתו ויעש להם
משתה ומצות אפה ויאכלו: טרם
ישכבו ואנשי העיר אנשי סדם
נסבו על הבית מנער ועד זקן כל
העם מקצה: ויקראו אל לוט
ויאמרו לו איה האנשים אשר
באו אליך הלילה הוציאם אלינו
ונדעה אתם: ויצא אלהם לוט
הפתחה והדלת סגר אחריו:
ויאמר אל נא אחי תרעו: הנה נא
לי שתי בנות אשר לא ידעו איש
אוציאה נא אתהן אליכם ועשו
להן כטוב בעיניכם רק לאנשים
האל אל תעשו דבר כי על כן
באו בצל קרתי: ויאמרו גש
הלאה ויאמרו האחד בא לגור
וישפט שפוט עתה נרע לך
מהם ויפצרו באיש בלוט מאד
ויגשו לשבר הדלת: וישלחו
האנשים את ידם ויביאו את
לוט אליהם הביתה ואת הדלת
סגרו: ואת האנשים אשר פתח
הבית הכו בסנורים מקטן ועד

גדול וילאו למצא הפתח: ויאמרו
האנשים אל לוט עד מי לך פה
חתן ובניך ובנתיך וכל אשר לך
בעיר הוצא מן המקום: כי מש
משחתים אנחנו את המקום הזה
כי גדלה צעקתם את פני יהוה
וישלחנו יהוה לשחתה: ויצא
לוט וידבר אל חתניו לקחי בנתיו
ויאמר קומו צאו מן המקום הזה
כי משחית יהוה את העיר ויהי
כמצחק בעיני חתניו: וכמו השחר
עלה ויאיצו המלאכים בלוט
לאמר קום קח את אשתך ואת
שתי בנתיך הנמצאת פן תספה
בעון העיר: ויתמהמה ויחזקו
האנשים בידו וביד אשתו וביד
שתי בנתיו בחמלת יהוה עליו
ויצאהו וינחהו מחוץ לעיר: ויהי
כהוציאם אתם החוצה ויאמר
המלט על נפשך אל תביט
אחריך ואל תעמד בכל הככר
ההרה המלט פן תספה: ויאמר
לוט אלהם אל נא אדני: הנה
נא מצא עבדך חן בעיניך ותגדל
חסדך אשר עשית עמדי להחיות
את נפשי ואנכי לא אוכל

הלאה ב׳ וסימנהון ואת הגש וזרה הלאה כי קדוש׳ ויאמרו גש הלאה ויאמרו האחד בא לגור וישפט שפוט עתה נרע לך מהם
ויפצרו באיש בלוט מאד ויגשו לשבר הדלת ס״ס קומו צאו ב׳ דסמי ודגש וסימנהון קומו צאו מתוך מן המקום הזה כי משחית
את המקום הזה ויהי כמצחק בעיני חתניו׳ קומו צאו מתוך עמי גם אתם גם בני ישראל ולכו עבדו את יי׳ כדברכם ס״ס

אמלטה נא ב׳ א׳ מלר׳ וא׳ מלעיל׳ וסימנהון אמלטה נא וארא את אחי על כן לא בא אל שלחן המלך אמלטה נא שמה הלא מצער
צוער ג׳ מל׳ בלוט וסימנהון כי ירא לשבת בצוער׳ ויעל לוט מצוער׳ מהר המלט שמה כי לא אוכל לעשות דבר עד באך שמה על כן קרא שם העיר צוער

להמלט ההרה פן תדבקני
הרעה ומתי: הנה נא העיר הזאת
קרבה לנוס שמה והוא מצער
אמלטה נא שמה הלא מצער
הוא ותחי נפשי: ויאמר אליו הנה
נשאתי פניך גם לדבר הזה לבלתי
הפכי את העיר אשר דברת:
מהר המלט שמה כי לא אוכל
לעשות דבר עד באך שמה
על כן קרא שם העיר צוער:
השמש יצא על הארץ ולוט
בא צערה: ויהוה המטיר על
סדם ועל עמרה גפרית ואש
מאת יהוה מן השמים: ויהפך
את הערים האל ואת כל הככר
ואת כל ישבי הערים וצמח
האדמה: ותבט אשתו מאחריו
ותהי נציב מלח: וישכם אברהם
בבקר אל המקום אשר עמד
שם את פני יהוה: וישקף על
פני סדם ועמרה ועל כל פני
ארץ הככר וירא והנה עלה
קיטר הארץ כקיטר הכבשן:
ויהי בשחת אלהים את ערי
הככר ויזכר אלהים את אברהם
וישלח את לוט מתוך ההפכה

בהפך את הערים אשר ישב בהן
לוט: ויעל לוט מצוער וישב בהר
ושתי בנתיו עמו כי ירא לשבת
בצוער וישב במערה הוא ושתי
בנתיו: ותאמר הבכירה אל
הצעירה אבינו זקן ואיש אין
בארץ לבוא עלינו כדרך כל
הארץ: לכה נשקה את אבינו יין
ונשכבה עמו ונחיה מאבינו זרע:
ותשקין את אביהן יין בלילה הוא
ותבא הבכירה ותשכב את אביה
ולא ידע בשכבה ובקומה: ויהי
ממחרת ותאמר הבכירה אל
הצעירה הן שכבתי אמש את
אבי נשקנו יין גם הלילה ובאי
שכבי עמו ונחיה מאבינו זרע:
ותשקין גם בלילה ההוא את
אביהן יין ותקם הצעירה ותשכב
עמו ולא ידע בשכבה ובקמה:
ותהרין שתי בנות לוט מאביהן:
ותלד הבכירה בן ותקרא שמו
מואב הוא אבי מואב עד היום:
והצעירה גם הוא ילדה בן ותקרא
שמו בן עמי הוא אבי בני עמון
כ עד היום: ויסע
משם אברהם ארצה הנגב

ג׳ דסבי׳ יצאה וקרי׳ יצא וסימנהון בצאלהשבן יצא קרן אחת׳ השמש יצא על הארץ ולוט בא צוערה׳ אביהן יין בתור׳
וסימנהון ותשקין את אביהן׳ ותשקין גם בלילה הוא׳ ותבאנה אל רעואל אביהן׳ והעברת את נחלתו׳ ותהי נחלתן על נחלת׳ ולכהן
מדין שבע בנות׳ בלילה ד׳ וסימנהון וישכב עמה בלילה הוא׳ ודוד גם וימלט׳ ויקם בלילה הוא׳ ותשקין את אביהן יין

בחלם ב׳ וסימנהון ויבא אלהים אל לבן הארמי בחלום הלילה ויאמר אליו האלהים בחלם גם אנכי ידעתי כי בתם לבבך
ג׳ מלין חס׳ אלף וסימנהון ולמה לא מצאתי חן בעיניך והיה אם משמיעי הערה נעשתה לשגגה ואחשך גם אנכי אותך מחטו לי על כן
לא נתתיך
לנגע
אליה

וישב בין קדש ובין שור ויגר בגרר
ויאמר אברהם אל שרה אשתו
אחתי הוא וישלח אבימלך מלך
גרר ויקח את שרה ויבא אלהים
אל אבימלך בחלום הלילה ויאמר
לו הנך מת על האשה אשר לקחת
והוא בעלת בעל ואבימלך לא
קרב אליה ויאמר אדני הגוי גם
צדיק תהרג הלא הוא אמר לי
אחתי הוא והיא גם הוא אמרה
אחי הוא בתם לבבי ובנקין כפי
עשיתי זאת ויאמר אליו האלהים
בחלם גם אנכי ידעתי כי בתם לבבך
עשית זאת ואחשך גם אנכי אותך
מחטו לי על כן לא נתתיך לנגע
אליה ועתה השב אשת האיש
כי נביא הוא ויתפלל בעדך וחיה
ואם אינך משיב דע כי מות תמות
אתה וכל אשר לך וישכם
אבימלך בבקר ויקרא לכל עבדיו
וידבר את כל הדברים האלה
באזניהם וייראו האנשים מאד
ויקרא אבימלך לאברהם ויאמר
לו מה עשית לנו ומה חטאתי
לך כי הבאת עלי ועל ממלכתי
חטאה גדלה מעשים אשר לא

יעשו עשית עמדי ויאמר
אבימלך אל אברהם מה ראית
כי עשית את הדבר הזה ויאמר
אברהם כי אמרתי רק אין יראת
אלהים במקום הזה והרגוני על
דבר אשתי וגם אמנה אחתי בת
אבי הוא אך לא בת אמי ותהי לי
לאשה ויהי כאשר התעו אתי
אלהים מבית אבי ואמר לה זה
חסדך אשר תעשי עמדי אל
כל המקום אשר נבוא שמה אמרי
לי אחי הוא ויקח אבימלך צאן
ובקר ועבדים ושפחת ויתן
לאברהם וישב לו את שרה
אשתו ויאמר אבימלך הנה
ארצי לפניך בטוב בעיניך שב
ולשרה אמר הנה נתתי אלף
כסף לאחיך הנה הוא לך כסות
עינים לכל אשר אתך ואת כל
ונכחת ויתפלל אברהם אל
האלהים וירפא אלהים את
אבימלך ואת אשתו ואמהתיו
וילדו כי עצר עצר יהוה בעד
כל רחם לבית אבימלך על דבר
שרה אשת אברהם
כא ויהוה פקד את שרה

לנגע ג׳ ב׳ חס׳ וא׳ מל׳ וסימנהון לנגע בהם כאנה לנגע נפשי המה כדוו לחמי ויאמר אליו האלהים בחלם גם אנכי ידעתי
בטוב ט׳ רגע וסימנהון בטוב בעיניך שב
בטוב
ושנהם
בנעמים

אמר ג קמ׳ וסימנהון וי״י פקד את שרה כאשר אמר ויעש י״י לשרה כאשר דבר׳ וי״י אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עשה׳
ויעש כל אשר אמר ... לזקנו ב ובעט׳ וסימנהון ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקנו למועד אשר דבר אתו אלהים׳ ותאמר מי מלל לאברהם
היניקה בנים שרה כי ילדתי בן לזקניו׳

כאשר אמר ויעש יהוה לשרה
כאשר דבר׃ ותהר ותלד שרה
לאברהם בן לזקניו למועד אשר
דבר אתו אלהים׃ ויקרא אברהם
את שם בנו הנולד לו אשר
ילדה לו שרה יצחק׃ וימל
אברהם את יצחק בנו בן שמנת
ימים כאשר צוה אתו אלהים׃
ואברהם בן מאת שנה בהולד
לו את יצחק בנו׃ ותאמר שרה
צחק עשה לי אלהים כל השמע
יצחק לי׃ ותאמר מי מלל
לאברהם היניקה בנים שרה כי
ילדתי בן לזקניו׃ ויגדל הילד
ויגמל ויעש אברהם משתה
גדול ביום הגמל את יצחק׃
ותרא שרה את בן הגר המצרית
אשר ילדה לאברהם מצחק׃
ותאמר לאברהם גרש האמה
הזאת ואת בנה כי לא יירש בן
האמה הזאת עם בני עם יצחק׃
וירע הדבר מאד בעיני אברהם
על אודת בנו׃ ויאמר אלהים
אל אברהם אל ירע בעיניך על
הנער ועל אמתך כל אשר
תאמר אליך שרה שמע בקלה

כי ביצחק יקרא לך זרע׃ וגם את
בן האמה לגוי אשימנו כי זרעך
הוא׃ וישכם אברהם בבקר ויקח
לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם
על שכמה ואת הילד וישלחה
ותלך ותתע במדבר באר שבע׃
ויכלו המים מן החמת ותשלך
את הילד תחת אחד השיחם׃ ותלך
ותשב לה מנגד הרחק כמטחוי
קשת כי אמרה אל אראה במות
הילד ותשב מנגד ותשא את קלה
ותבך׃ וישמע אלהים את קול
הנער ויקרא מלאך אלהים אל
הגר מן השמים ויאמר לה מה לך
הגר אל תיראי כי שמע אלהים
אל קול הנער באשר הוא שם׃
קומי שאי את הנער והחזיקי את
ידך בו כי לגוי גדול אשימנו׃ ויפקח
אלהים את עיניה ותרא באר מים
ותלך ותמלא את החמת מים
ותשק את הנער׃ ויהי אלהים את
הנער ויגדל וישב במדבר ויהי
רבה קשת׃ וישב במדבר פארן
ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים׃

ויהי בעת ההוא ויאמר אבימלך

אודת ג כת׳ כן וסימנהון וירע הדבר מאד בעיני אברהם על אדות בנו׳ ויספר משה לחתנו את כל אשר עשה י״י לפרעה ולמצרים על אודת
ישראל את כל התלאה אשר מצאתם בדרך ויצילם י״י׳ ויכלו ג וסימנהון ויכלו המים מן החמת ותשלך את הילד
תחת אחד השיחם׳ ויכלו באפס תקוה׳ ויכלו בבשת ימיו׳ ...

ופיכל שר צבאו אל אברהם
לאמר אלהים עמך בכל אשר
אתה עשה: ועתה השבעה לי
באלהים הנה אם תשקר לי ולנינ
ולנכדי כחסד אשר עשיתי עמך
תעשה עמדי ועם הארץ אשר
גרתה בה: ויאמר אברהם אנכי
אשבע: והוכח אברהם את
אבימלך על אדות באר המים
אשר גזלו עבדי אבימלך: ויאמר
אבימלך לא ידעתי מי עשה את
הדבר הזה וגם אתה לא הגדת לי
וגם אנכי לא שמעתי בלתי היום:
ויקח אברהם צאן ובקר ויתן
לאבימלך ויכרתו שניהם ברית:
ויצב אברהם את שבע כבשת
הצאן לבדהן: ויאמר אבימלך
אל אברהם מה הנה שבע כבשת
האלה אשר הצבת לבדנה:
ויאמר כי את שבע כבשת תקח
מידי בעבור תהיה לי לעדה כי
חפרתי את הבאר הזאת: על כן
קרא למקום ההוא באר שבע
כי שם נשבעו שניהם: ויכרתו
ברית בבאר שבע ויקם אבימלך
ופיכל שר צבאו וישבו אל ארץ

פלשתים: ויטע אשל בבאר
שבע ויקרא שם בשם יהוה אל
עולם: ויגר אברהם בארץ
כב פלשתים ימים רבים:
ויהי אחר הדברים האלה
והאלהים נסה את אברהם
ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני:
ויאמר קח נא את בנך את יחידך
אשר אהבת את יצחק ולך לך
אל ארץ המריה והעלהו שם
לעלה על אחד ההרים אשר
אמר אליך: וישכם אברהם
בבקר ויחבש את חמרו ויקח
את שני נעריו אתו ואת יצחק
בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך
אל המקום אשר אמר לו
האלהים: ביום השלישי וישא
אברהם את עיניו וירא את
המקום מרחק: ויאמר אברהם
אל נעריו שבו לכם פה עם
החמור ואני והנער נלכה עד
כה ונשתחוה ונשובה אליכם:
ויקח אברהם את עצי העלה
וישם על יצחק בנו ויקח בידו
את האש ואת המאכלת וילכו
שניהם יחדו: ויאמר יצחק אל

37

המאכלת ג׳ וסימנהון ויבא אל ביתו וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחוט את בנו ויקח אברהם את עיני העלה וישם על יצחק בנו ס׳
אברהם אברהם ב׳ וסימנהון ויקרא אליו מלאך יי׳ מן השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני אלה תולדת יצחק בן אברהם אברהם הוליד את
יצחק ס׳

אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר
הנני בני ויאמר הנה האש והעצים
ואיה השה לעלה ויאמר אברהם
אלהים יראה לו השה לעלה
בני וילכו שניהם יחדו ויבאו אל
המקום אשר אמר לו האלהים
ויבן שם אברהם את המזבח
ויערך את העצים ויעקד את
יצחק בנו וישם אתו על המזבח
ממעל לעצים וישלח אברהם
את ידו ויקח את המאכלת לשחט
את בנו ויקרא אליו מלאך יהוה
מן השמים ויאמר אברהם אב
אברהם ויאמר הנני ויאמר אל
תשלח ידך אל הנער ואל תעש
לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא
אלהים אתה ולא חשכת את בנך
את יחידך ממני וישא אברהם
את עיניו וירא והנה איל אחר
נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם
ויקח את האיל ויעלהו לעלה
תחת בנו ויקרא אברהם שם
המקום ההוא יהוה יראה אשר
יאמר היום בהר יהוה יראה ׃
ויקרא מלאך יהוה אל אברהם
שנית מן השמים ויאמר בי

נשבעתי נאם יהוה כי יען אשר
עשית את הדבר הזה ולא חשכת
את בנך את יחידך כי ברך אברכך
והרבה ארבה את זרעך ככוכבי
השמים וכחול אשר על שפת
הים וירש זרעך את שער איביו
והתברכו בזרעך כל גויי הארץ
עקב אשר שמעת בקלי וישב
אברהם אל נעריו ויקמו וילכו
יחדו אל באר שבע וישב אברהם
בבאר שבע
ויהי אחרי הדברים האלה ויגד
לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה
גם הוא בנים לנחור אחיך את
עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת
קמואל אבי ארם ואת כשד ואת
חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת
בתואל ובתואל ילד את רבקה
שמנה אלה ילדה מלכה לנחור
אחי אברהם ופילגשו ושמה
ראומה ותלד גם הוא את טבח
ואת גחם ואת תחש ואת מעכה

קמץ וסימ׳ קוליא

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים
שנה ושבע שנים שני חיי שרה
ותמת שרה בקרית ארבע הוא

בהר יי׳ ג׳ וסימנהון השיר יהיה לכם מי יעלה בהר יי׳ ומי יקום במקום קדשו ויקרא אברהם שם המקום ההוא יי׳ יראה אשר יאמר היום בהר יי׳
וכחול ב׳ וסימנהון וכחול ארבה ימים כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים ס׳ ויהי אחרי הדברים האלה ג׳ וסימנהון
בלשון תרגום אתילד אתבאש ומית ס׳ קמואל ג׳ וסימנהון קמואל בן שפטן חשביה בן קמואל את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל
אבי ארם ס׳

חברון בארץ כנען ויבא אברהם
לספד לשרה ולבכתה׃ ויקם
אברהם מעל פני מתו וידבר אל
בני חת לאמר׃ גר ותושב אנכי
עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם
ואקברה מתי מלפני׃ ויענו בני חת
את אברהם לאמר לו׃ שמענו
אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו
במבחר קברינו קבר את מתך איש
ממנו את קברו לא יכלה ממך
מקבר מתך׃ ויקם אברהם וישתחו
לעם הארץ לבני חת׃ וידבר אתם
לאמר אם יש את נפשכם לקבר
את מתי מלפני שמעוני ופגעו
לי בעפרון בן צחר׃ ויתן לי את
מערת המכפלה אשר לו אשר
בקצה שדהו בכסף מלא יתננה
לי בתוככם לאחזת קבר׃ ועפרון
ישב בתוך בני חת ויען עפרון
החתי את אברהם באזני בני חת
לכל באי שער עירו לאמר׃ לא
אדני שמעני השדה נתתי לך
והמערה אשר בו לך נתתיה
לעיני בני עמי נתתיה לך קבר
מתך׃ וישתחו אברהם לפני עם
הארץ׃ וידבר אל עפרון באזני

עם הארץ לאמר אך אם אתה לו
שמעני נתתי כסף השדה קח ממני
ואקברה את מתי שמה׃ ויען
עפרון את אברהם לאמר לו׃
אדני שמעני ארץ ארבע מאת
שקל כסף ביני ובינך מה הוא
ואת מתך קבר׃ וישמע אברהם
אל עפרון וישקל אברהם לעפרן
את הכסף אשר דבר באזני בני
חת ארבע מאות שקל כסף עבר
לסחר׃ ויקם שדה עפרון אשר
במכפלה אשר לפני ממרא השדה
והמערה אשר בו וכל העץ אשר
בשדה אשר בכל גבלו סביב׃
לאברהם למקנה לעיני בני חת
בכל באי שער עירו׃ ואחרי כן
קבר אברהם את שרה אשתו
אל מערת שדה המכפלה על
פני ממרא הוא חברון בארץ כנען׃
ויקם השדה והמערה אשר בו
לאברהם לאחזת קבר מאת בני
חת׃ ואברהם כד
זקן בא בימים ויהוה ברך את
אברהם בכל׃ ויאמר אברהם
אל עבדו זקן ביתו המשל בכל
אשר לו שים נא ידך תחת ירכי׃

ואשביעך כו״ל אלהי השמים ואלהי הארץ ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו׳ ואשביעך לית כותיה ומל ס״ יושב שבעה עשר מל ס״ שלשה מנהון בספר ושאר ספר חס ס״ ויאמר אליו אברהם השמר כל כתע מלעיל בר מן אחד מלר השמר

ואשביעך ביהוה אלהי השמים
ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה
לבני מבנות הכנעני אשר אנכי
יושב בקרבו׃ כי אל ארצי ואל
מולדתי תלך ולקחת אשה לבני
ליצחק׃ ויאמר אליו העבד אולי
לא תאבה האשה ללכת אחרי
אל הארץ הזאת ההשב אשיב
את בנך אל הארץ אשר יצאת
משם׃ ויאמר אליו אברהם השמר
לך פן תשיב את בני שמה׃ יהוה
אלהי השמים אשר לקחני מבית
אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר
לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך
אתן את הארץ הזאת הוא ישלח
מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני
משם׃ ואם לא תאבה האשה
ללכת אחריך ונקית משבעתי
זאת רק את בני לא תשב שמה׃
וישם העבד את ידו תחת ירך
אברהם אדניו וישבע לו על הדבר
הזה׃ ויקח העבד עשרה גמלים
מגמלי אדניו וילך וכל טוב אדניו
בידו ויקם וילך אל ארם נהרים
אל עיר נחור׃ ויברך הגמלים
מחוץ לעיר אל באר המים לעת

ערב לעת צאת השאבת׃ ויאמר
יהוה אלהי אדני אברהם הקרה
נא לפני היום ועשה חסד עם אדני
אברהם׃ הנה אנכי נצב על עין
המים ובנות אנשי העיר יצאת
לשאב מים׃ והיה הנער אשר
אמר אליה הטי נא כדך ואשתה
ואמרה שתה וגם גמליך אשקה
אתה הכחת לעבדך ליצחק ובה
אדע כי עשית חסד עם אדני׃
ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה
רבקה יצאת אשר ילדה לבתואל
בן מלכה אשת נחור אחי אברהם
וכדה על שכמה׃ והנער טבת
מראה מאד בתולה ואיש לא
ידעה ותרד העינה ותמלא כדה
ותעל׃ וירץ העבד לקראתה
ויאמר הגמיאיני נא מעט מים
מכדך׃ ותאמר שתה אדני ותמהר
ותרד כדה על ידה ותשקהו׃
ותכל להשקתו ותאמר גם
לגמליך אשאב עד אם כלו
לשתת׃ ותמהר ותער כדה אל
השקת ותרץ עוד אל הבאר
לשאב ותשאב לכל גמליו׃
והאיש משתאה לה מחריש

והשקט מן מונא דכרונא באתה להניר לך ס״ לא תשב ששה בעירי ס״ שמה שמנה סופי פסוקי ס״ וכל טוב ארנו ב׳ ס״ ויברך לית כותיה וחד ויברך על ברכיו ס״ השאבת לית כותיה חס דחס ס״ הקרה נא לית כותיה וכתי כן ס״ יצאת לית כותיה בתור חס דחס ואחר ויצאות מהתינב כל״ דמל ס״ הכחת לית כותיה וחס כתי ס״ ותעל לית כותיה קמ ס״ הגמיאיני לית כותיה ומל ס״ אשאב לית כותיה קמ ס״

בקע ב׳ וסימנהון בקע לגלגלת מחצית השקל בשקל הקדש עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה ליהוה׳ ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם׳ בוא יג׳ מל׳ וסימנהון ויאמר בוא ברוך יהוה למה׳
יתנה בנדו
אילה׳

לדעת ההצליח יהוה דרכו אם
לא׃ ויהי כאשר כלו הגמלים
לשתות ויקח האיש נזם זהב
בקע משקלו ושני צמידים על
ידיה עשרה זהב משקלם׃ ויאמר
בת מי את הגידי נא לי היש בית
אביך מקום לנו ללין׃ ותאמר
אליו בת בתואל אנכי בן מלכה
אשר ילדה לנחור׃ ותאמר אליו
גם תבן גם מספוא רב עמנו גם
מקום ללון׃ ויקד האיש וישתחו
ליהוה׃ ויאמר ברוך יהוה אלהי
אדני אברהם אשר לא עזב חסדו
ואמתו מעם אדני אנכי בדרך
נחני יהוה בית אחי אדני׃ ותרץ
הנער ותגד לבית אמה כדברים
האלה׃ ולרבקה אח ושמו לבן
וירץ לבן אל האיש החוצה אל
העין׃ ויהי כראת את הנזם ואת
הצמדים על ידי אחתו וכשמעו
את דברי רבקה אחתו לאמר
כה דבר אלי האיש ויבא אל
האיש והנה עמד על הגמלים
על העין׃ ויאמר בוא ברוך יהוה
למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי
הבית ומקום לגמלים׃ ויבא

האיש הביתה ויפתח הגמלים
ויתן תבן ומספוא לגמלים ומים
לרחץ רגליו ורגלי האנשים אשר
אתו׃ ויישם לפניו לאכל ויאמר
לא אכל עד אם דברתי דברי
ויאמר דבר׃ ויאמר עבד אברהם
אנכי׃ ויהוה ברך את אדני מאד
ויגדל ויתן לו צאן ובקר וכסף
וזהב ועבדם ושפחת וגמלים
וחמרים׃ ותלד שרה אשת אדני
בן לאדני אחרי זקנתה ויתן לו
את כל אשר לו׃ וישבעני אדני
לאמר לא תקח אשה לבני מבנות
הכנעני אשר אנכי ישב בארצו׃
אם לא אל בית אבי תלך ואל
משפחתי ולקחת אשה לבני׃
ואמר אל אדני אלי לא תלך הא
האשה אחרי׃ ויאמר אלי יהוה
אשר התהלכתי לפניו ישלח
מלאכו אתך והצליח דרכך
ולקחת אשה לבני ממשפחתי
ומבית אבי׃ אז תנקה מאלתי כי
תבוא אל משפחתי ואם לא יתנו
לך והיית נקי מאלתי׃ ואבא היום
אל העין ואמר יהוה אלהי אדני
אברהם אם ישך נא מצליח דרכי

ויביאו את המנחה׳ עד בוא השמש׳ עד בוא המלך אחז׳ בוא ביער והטמן בעפר׳ בוא כתבה׳ לפני בוא הפליט׳ וחב׳ והיה ביום ההוא׳ השמש יהפך׳ הנה אנכי שלח לכם׳ עד בוא תבואתה׳ וכל שמוע וכתובו דכו בכה׳ וסימנהון בא אל פילגשי אביך׳ כי אם בא׳ עד בא דברו׳ כא יבא ברנה ובא עם המלך׳ ואבא ה׳ חס׳ וסימנהון אל העין׳ אל ארם שעירה׳ הלא אבא עמך׳ אבא כם אורה יה׳ אלי לית כותיה חס׳

39

הנה ו ראש פסו בספ וסימנהון הנה נא מצא עבדך חן בעיניך הנה נא לי שתי בנות הנה נא העיר הזאת קרבה הנה אנכי נצב על עין המים
הנה רבקה לפניך הנה שבע שנים באות וכל ... והנה איש ... והנה קמתם והנה הוא שם והנה אנכי הולך

אשר אנכי הלך עליה הנה אנכי
נצב על עין המים והיה העלמה
היצאת לשאב ואמרתי אליה
השקיני נא מעט מים מכדך
ואמרה אלי גם אתה שתה וגם
לגמליך אשאב הוא האשה
אשר הכיח יהוה לבן אדני אני
טרם אכלה לדבר אל לבי והנה
רבקה יצאת וכדה על שכמה
ותרד העינה ותשאב ואמר אליה
השקיני נא ותמהר ותורד כדה
מעליה ותאמר שתה וגם גמליך
אשקה ואשת וגם הגמלים
השקתה ואשאל אתה ואמר
בת מי את ותאמר בת בתואל בן
נחור אשר ילדה לו מלכה ואשם
הנזם על אפה והצמידים על ידיה
ואקד ואשתחוה ליהוה ואברך
את יהוה אלהי אדני אברהם
אשר הנחני בדרך אמת לקחת
את בת אחי אדני לבנו ועתה אם
ישכם עשים חסד ואמת את
אדני הגידו לי ואם לא הגידו לי
ואפנה על ימין או על שמאל
ויען לבן ובתואל ויאמרו מיהוה
יצא הדבר לא נוכל דבר אליך

רע או טוב הנה רבקה לפניך קח
ולך ותהי אשה לבן אדניך כאשר
דבר יהוה ויהי כאשר שמע עבד
אברהם את דבריהם וישתחו
ארצה ליהוה ויוצא העבד כלי
כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה
ומגדנת נתן לאחיה ולאמה ויאכלו
וישתו הוא והאנשים אשר עמו
וילינו ויקומו בבקר ויאמר
שלחני לאדני ויאמר אחיה
ואמה תשב הנער אתנו ימים
או עשור אחר תלך ויאמר
אלהם אל תאחרו אתי ויהוה
הצליח דרכי שלחוני ואלכה
לאדני ויאמרו נקרא לנער
ונשאלה את פיה ויקראו לרבקה
ויאמרו אליה התלכי עם האיש
הזה ותאמר אלך וישלחו את
רבקה אחתם ואת מנקתה ואת
עבד אברהם ואת אנשיו ויברכו
את רבקה ויאמרו לה אחתנו
את היי לאלפי רבבה ויירש זרעך
את שער שנאיו ותקם רבקה
ונערתיה ותרכבנה על הגמלים
ותלכנה אחרי האיש ויקח
העבד את רבקה וילך

ותהי יד וסימנהון ותהי אשה לבן אדניך ותהי נדיתה עליו ותהי אחריתי כמהו ותהי בו יד פלשתים ותהילו למוקש ב במסוקא
ותהי לו סכנת ותהי להשחת נלים כנעם וחבריה דישעיהו ותהי לדם אחרון ותהי עוד נחמתי ותהי לכם לחכמה ותהי זאת תנחומותיכם ותהי לכם לחכמה
רבבה ד וסימנהון את היי לאלפי רבבה ומאה מכם רבבה ירדפו ושנים יניסו רבבה רבבה כצמח השדה נתתיך וז ורבבה מימינך

הלזה ב וסימניהון מי האיש הלזה ההלך בשדה לקראתנו הנה בעל החלמות הלזה בא ותתכס ישבק
ויאהבה ב וסימניהון ותהי לו לאשה ויאהבה ויאהבה אמנון וינחם ב מל וסימניהון יצחק חסידא וחנך

בא מבוא באר לחי ראי והוא יושב
בארץ הנגב ויצא יצחק לשוח
בשדה לפנות ערב וישא עיניו
וירא והנה גמלים באים ותשא
רבקה את עיניה ותרא את יצחק
ותפל מעל הגמל ותאמר אל
העבד מי האיש הלזה ההלך
בשדה לקראתנו ויאמר העבד
הוא אדני ותקח הצעיף ותתכס
ויספר העבד ליצחק את כל
הדברים אשר עשה ויבאה
יצחק האהלה שרה אמו ויקח
את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה
וינחם יצחק אחרי אמו

ויסף אברהם ויקח אשה ושמה
קטורה ותלד לו את זמרן ואת
יקשן ואת מדן ואת מדין ואת
ישבק ואת שוח ויקשן ילד את
שבא ואת דדן ובני דדן היו אשורם
ולטושם ולאמים ובני מדין עיפה
ועפר וחנך ואבידע ואלדעה כל
אלה בני קטורה ויתן אברהם
את כל אשר לו ליצחק ולבני
הפילגשים אשר לאברהם נתן
אברהם מתנת וישלחם מעל

יצחק בנו בעודנו חי קדמה אל
ארץ קדם ואלה ימי שני חיי
אברהם אשר חי מאת שנה
ושבעים שנה וחמש שנים ויגוע
וימת אברהם בשיבה טובה זקן
ושבע ויאסף אל עמיו ויקברו
אתו יצחק וישמעאל בניו אל
מערת המכפלה אל שדה עפרן
בן צחר החתי אשר על פני ממרא
השדה אשר קנה אברהם מאת
בני חת שמה קבר אברהם ושרה
אשתו ויהי אחרי מות אברהם
ויברך אלהים את יצחק בנו וישב
יצחק עם באר לחי ראי

ואלה תלדת ישמעאל בן אברהם
אשר ילדה הגר המצרית שפחת
שרה לאברהם ואלה שמות
בני ישמעאל בשמתם לתולדתם
בכר ישמעאל נבית וקדר ואדבאל
ומבשם ומשמע ודומה ומשא
חדד ותימא יטור נפיש וקדמה
אלה הם בני ישמעאל ואלה
שמתם בחצריהם ובטירתם
שנים עשר נשיאם לאמתם
ואלה שני חיי ישמעאל מאת

ויבאה ד ב חס וב מל וסימניהון ויבאה אל האדם ויבאה יצחק האהלה הליקחס ויתחתן שלמה וישכב על הרעה
ויקברו ד חס וסימניהון ויקבר אברהם ליעפרן ויקברו אתו יצחק וישמעאל במערה אשר בשדה וישאו אתו בנו
בכר ו חס וסימניהון בכר ישמעאל בכר יעקב אלה ראשי ויהיו בני ראובן מקדש כל בכר זכר ולקחת את הלוים קדמ
דפסו

באכה ו כתו ה וסימנהון ויהי גבול הכנעני מצידן באכה גררה עד עזה ב במסוקא ויהי מושבם ממשא באכה ספרה כבן
כארץ מצרים באכה צוער וישכנו מחוילה עד שור אשר על פני מצרים זיו היתה אל אליהו וישנם מתנו ו וישא באך כתו וישבתך ריש ובאך כתו ו

שנה ושלשים שנה ושבע ש
שנים ויגוע וימת ויאסף אל
עמיו׃ וישכנו מחוילה עד שור
אשר על פני מצרים באכה
אשורה על פני כל אחיו נפל׃

קה וסימ יהוידע

ואלה תולדת יצחק בן אברהם
אברהם הוליד את יצחק׃ ויהי
יצחק בן ארבעים שנה בקחתו
את רבקה בת בתואל הארמי
מפדן ארם אחות לבן הארמי
לו לאשה׃ ויעתר יצחק ליהוה
לנכח אשתו כי עקרה הוא
ויעתר לו יהוה ותהר רבקה
אשתו׃ ויתרצצו הבנים בקרבה
ותאמר אם כן למה זה אנכי
ותלך לדרש את יהוה׃ ויאמר
יהוה לה שני גיים בבטנך ושני
לאמים ממעיך יפרדו ולאם
מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר׃
וימלאו ימיה ללדת והנה
תומם בבטנה׃ ויצא הראשון
אדמוני כלו כאדרת שער
ויקראו שמו עשו׃ ואחרי כן
יצא אחיו וידו אחזת בעקב
עשו ויקרא שמו יעקב ויצחק

בן ששים שנה בלדת אתם׃
ויגדלו הנערים ויהי עשו איש
ידע ציד איש שדה ויעקב איש
תם ישב אהלים׃ ויאהב יצחק
את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת
את יעקב׃ ויזד יעקב נזיד ויבא
עשו מן השדה והוא עיף׃ ויאמר
עשו אל יעקב הלעיטני נא מן
האדם האדם הזה כי עיף אנכי
על כן קרא שמו אדום׃ ויאמר
יעקב מכרה כיום את בכרתך לי׃
ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות
ולמה זה לי בכרה׃ ויאמר יעקב
השבעה לי כיום וישבע לו וימכר את
בכרתו ליעקב׃ ויעקב נתן לעשו
לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת
ויקם וילך ויבז עשו את הבכרה׃

גיים ק

כו ויהי רעב בארץ מלבד הרעב
הראשון אשר היה בימי אברהם
וילך יצחק אל אבימלך מלך
פלשתים גררה׃ וירא אליו יהוה
ויאמר אל תרד מצרימה שכן
בארץ אשר אמר אליך׃ גור
בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך
כי לך ולזרעך אתן את כל

וישכנו לעד · הפטרה משא דבר יה · באורי · ב ראבהם דיצחק דדוד · באכה · עזרת הבית רכו · חס · ובאפס לאום

יא זוגין מן חד וחד ב רפ וא מפ וסימנהון מכרה כיום ורחוק מפנינים מכרה וש ערה הפך לבן וש ערה לא הפך לבן לרבעה ערבה
איה לרבעה תכל הוא מיעה אלהיקדם ולא יכרת מיעה ובכסר גמל יהיה נעה עליתה נעה ושבה לאתנעה והיה סחרה ואתנעה בבגדי חפש
לרבבה והכעדתי בעשן רכבה והכה בים חילה ככורה בתאנה ככורה בטרם קיץ ואליהו חכה והלק משמן חכה ערכה לפני לא ידע

אשתך וסימנהון ויקרא פרעה לאברם ועתה הנה אשתך קח ולך שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי אבל שרה
אשתך ילדת לך בן ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר אך הנה אשתך הוא קום קח את אשתך ואשתך כעיר תונה וז׳ אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך

הארצת האל והקמתי את
השבעה אשר נשבעתי לאברהם
אביך והרביתי את זרעך ככוכבי
השמים ונתתי לזרעך את כל
הארצת האל והתברכו בזרעך
כל גויי הארץ עקב אשר שמע
אברהם בקלי וישמר משמרתי
מצותי חקותי ותורתי וישב
יצחק בגרר וישאלו אנשי
המקום לאשתו ויאמר אחתי
הוא כי ירא לאמר אשתי פן
יהרגני אנשי המקום על רבקה
כי טובת מראה הוא ויהי כי
ארכו לו שם הימים וישקף
אבימלך מלך פלשתים בעד
החלון וירא והנה יצחק מצחק
את רבקה אשתו ויקרא אבימלך
ליצחק ויאמר אך הנה אשתך
הוא ואיך אמרת אחתי הוא
ויאמר אליו יצחק כי אמרתי
פן אמות עליה ויאמר אבימלך
מה זאת עשית לנו כמעט שכב
אחד העם את אשתך והבאת
עלינו אשם ויצו אבימלך את
כל העם לאמר הנגע באיש
הזה ובאשתו מות יומת ויזרע

יצחק בארץ ההוא וימצא
בשנה ההוא מאה שערים
ויברכהו יהוה ויגדל האיש
וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד
ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר
ועבדה רבה ויקנאו אתו
פלשתים וכל הבארת אשר
חפרו עבדי אביו בימי אברהם
אביו סתמום פלשתים וימלאום
עפר ויאמר אבימלך אל יצחק
לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד
וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר
וישב שם וישב יצחק ויחפר
את בארת המים אשר חפרו
בימי אברהם אביו ויסתמום
פלשתים אחרי מות אברהם
ויקרא להן שמות כשמת אשר
קרא להן אביו ויחפרו עבדי
יצחק בנחל וימצאו שם באר
מים חיים ויריבו רעי גרר עם
רעי יצחק לאמר לנו המים
ויקרא שם הבאר עשק כי
התעשקו עמו ויחפרו באר
אחרת ויריבו גם עליה ויקרא
שמה שטנה ויעתק משם ויחפר
באר אחרת ולא רבו עליה

וסימנהון הנה נא לי שתי בנות וישב יצחק ויחפר ב׳ בפסוק ראה אנכי את פני אביכן ויקרא מלך מצרים למילדת
והוא הפיל להן גורל קדמ׳ דפסו׳ הדשפט את אהלה ואת אהליבה והקימותי עליהן רעה כי משלשת
וסי׳ עד כי גדל מאד כ׳ גדל שלה כי גדל

41

ראו ד̇ ב̇ כת̇ ו̇ וב̇ כת̇ ה̇א וסימנהון ויאמרו ראו ראינו כי היה יה̇ עמך וראו ראו ואל תדע הלין כת̇ ו̇ ראה ראיתי אר"ת עני עמי אשר במצרים אם ראה תראה בעני אמתך וא̇ שבתי וראה תחת השמש ויהי ביום ההוא ב̇ וסימ̇ ויבאו עבדי יצחק ויעל יושב במקומו

ויקרא שמה רחבות ויאמר כי
עתה הרחיב יהוה לנו ופרינו
בארץ: ויעל משם באר שבע:
וירא אליו יהוה בלילה ההוא
ויאמר אנכי אלהי אברהם
אביך אל תירא כי אתך אנכי
וברכתיך והרביתי את זרעך
בעבור אברהם עבדי: ויבן שם
מזבח ויקרא בשם יהוה ויט
שם אהלו ויכרו שם עבדי
יצחק באר: ואבימלך הלך
אליו מגרר ואחזת מרעהו
ופיכל שר צבאו: ויאמר אלהם
יצחק מדוע באתם אלי ואתם
שנאתם אתי ותשלחוני מאתכם:
ויאמרו ראו ראינו כי היה יהוה
עמך ונאמר תהי נא אלה
בינותינו בינינו ובינך ונכרתה
ברית עמך: אם תעשה עמנו
רעה כאשר לא נגענוך וכאשר
עשינו עמך רק טוב ונשלחך
בשלום אתה עתה ברוך יהוה:
ויעש להם משתה ויאכלו
וישתו: וישכימו בבקר וישבעו
איש לאחיו וישלחם יצחק
וילכו מאתו בשלום: ויהי ביום

ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגדו לו
על אדות הבאר אשר חפרו
ויאמרו לו מצאנו מים: ויקרא
אתה שבעה על כן שם העיר
באר שבע עד היום הזה:
ויהי עשו בן ארבעים
שנה ויקח אשה את יהודית בת
בארי החתי ואת בשמת בת אילן
החתי: ותהיין מרת רוח ליצחק
כז ולרבקה: ויהי כי זקן
יצחק ותכהין עיניו מראת ויקרא
את עשו בנו הגדל ויאמר אליו
בני ויאמר אליו הנני: ויאמר הנה
נא זקנתי לא ידעתי יום מותי:
ועתה שא נא כליך תליך וקשתך
וצא השדה וצודה לי צידה:
ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי
והביאה לי ואכלה בעבור תברכך
נפשי בטרם אמות: ורבקה שמעת
בדבר יצחק אל עשו בנו וילך
עשו השדה לצוד ציד להביא:
ורבקה אמרה אל יעקב בנה
לאמר הנה שמעתי את אביך
מדבר אל עשו אחיך לאמר:
הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים
ואכלה ואברככה לפני יהוה

ויגדו ד̇ חס̇ וסימנהון ויגדו לו על אדות הבאר ויגדו לו לאמר עוד יוסף חי ויגדו לו את דברי רבשקה וישבו המלאכים
תעשה ד̇ קמ̇ וסימנהון אם תעשה עמנו רעה ומה תעשה לשמך הגדול אל תעשה את הנבלה ויאמר גדליהו בן אחיקם
ועשה ג̇ ר"פ פסו̇ וסימנהון ועשה לי מטעמים ועשה כרוב אחד מקצה מזה ועשה להם מכנסי בד תליך

אחב ט וסימנהון לך נא אל הצאן וקח לי משם וילך ויקח ויבא לאמו כי את חנה אהב ויי סגר רחמה מאונ מרמה
לעשק אהב בגדה יהודה ותועבה נעשתה כי צדיק יי צדקות אהב יבחר לנו את נחלתנו ויבחר את שבט יהודה ועז מלך משפט אהב

לפני מותי ועתה בני שמע בקלי
לאשר אני מצוה אתך לך נא אל
הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים
טבים ואעשה אתם מטעמים
לאביך כאשר אהב והבאת
לאביך ואכל בעבר אשר יברכך
לפני מותו ויאמר יעקב אל רבקה
אמו הן עשו אחי איש שער
ואנכי איש חלק אולי ימשני
אבי והייתי בעיניו כמתעתע
והבאתי עלי קללה ולא ברכה
ותאמר לו אמו עלי קללתך בני
אך שמע בקלי ולך קח לי וילך
ויקח ויבא לאמו ותעש אמו
מטעמים כאשר אהב אביו
ותקח רבקה את בגדי עשו בנה
הגדל החמדת אשר אתה בבית
ותלבש את יעקב בנה הקטן
ואת ערת גדיי העזים הלבישה
על ידיו ועל חלקת צואריו ותתן
את המטעמים ואת הלחם אשר
עשתה ביד יעקב בנה ויבא אל
אביו ויאמר אבי ויאמר הנני מי
אתה בני ויאמר יעקב אל אביו
אנכי עשו בכרך עשיתי כאשר
דברת אלי קום נא שבה ואכלה

מצידי בעבור תברכני נפשך
ויאמר יצחק אל בנו מה זה
מהרת למצא בני ויאמר כי הקרה
יהוה אלהיך לפני ויאמר יצחק
אל יעקב גשה נא ואמשך בני
האתה זה בני עשו אם לא ויגש
יעקב אל יצחק אביו וימשהו
ויאמר הקל קול יעקב והידים
ידי עשו ולא הכירו כי היו ידיו
כידי עשו אחיו שערת ויברכהו
ויאמר אתה זה בני עשו ויאמר
אני ויאמר הגשה לי ואכלה
מציד בני למען תברכך נפשי
ויגש לו ויאכל ויבא לו יין וישת
ויאמר אליו יצחק אביו גשה נא
ושקה לי בני ויגש וישק לו וירח
את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר
ראה ריח בני כריח שדה אשר
ברכו יהוה ויתן לך האלהים
מטל השמים ומשמני הארץ
ורב דגן ותירש יעבדוך עמים
וישתחו לך לאמים הוה גביר
לאחיך וישתחוו לך בני אמך
ארריך ארור ומברכיך ברוך
ויהי כאשר כלה יצחק לברך
את יעקב ויהי אך יצא יצא יעקב

ואת הלחם אשר עשתה ואת הלבשת ואת כל אלה ידי עשתה זכר את ושתי אף לא הביאה
ואנכי איש חלק ומקסם חלק ופה חלק יעשה מדחה וצ׳ והלק משמן חכה
הקל קול יעקב והקל נשמע בית פרעה והיה אם לא ... וקול שופר חזק מאד ... קולות

ויאכל ה רפי וסימנהון בליש תרגום קם עשבא דלחמא וכפרבנתא ופירוש יקום אבי ויאכל מציד בנו ויאכל
את כל עשב הארץ יקראן לו ויאכל לחם וישתה מים ויאכל לחם ויאכל פרי מגדיו מושבך ג וסימ הנה משמני הארץ איתן מושבך ונפקדת כי
יפקד
מושבך

מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו
בא מצידו ויעש גם הוא מטעמים
ויבא לאביו ויאמר לאביו יקם אבי
ויאכל מציד בנו בעבר תברכני
נפשך ויאמר לו יצחק אביו מי
אתה ויאמר אני בנך בכרך עשו
ויחרד יצחק חרדה גדלה עד מאד
ויאמר מי אפוא הוא הצד ציד
ויבא לי ואכל מכל בטרם תבוא
ואברכהו גם ברוך יהיה כשמע
עשו את דברי אביו ויצעק צעקה
גדלה ומרה עד מאד ויאמר לאביו
ברכני גם אני אבי ויאמר בא אחיך
במרמה ויקח ברכתך ויאמר
הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה
פעמים את בכרתי לקח והנה
עתה לקח ברכתי ויאמר הלא
אצלת לי ברכה ויען יצחק ויאמר
לעשו הן גביר שמתיו לך ואת
כל אחיו נתתי לו לעבדים ודגן
ותירש סמכתיו ולכה אפוא מה
אעשה בני ויאמר עשו אל
אביו הברכה אחת הוא לך אבי
ברכני גם אני אבי וישא עשו קלו
ויבך ויען יצחק אביו ויאמר
אליו הנה משמני הארץ יהיה

מושבך ומטל השמים מעל ועל
חרבך תחיה ואת אחיך תעבד
והיה כאשר תריד ופרקת עלו
מעל צוארך וישטם עשו את
יעקב על הברכה אשר ברכו אביו
ויאמר עשו בלבו יקרבו ימי אבל
אבי ואהרגה את יעקב אחי ויגד
לרבקה את דברי עשו בנה הגדל
ותשלח ותקרא ליעקב בנה
הקטן ותאמר אליו הנה עשו
אחיך מתנחם לך להרגך ועתה
בני שמע בקלי וקום ברח לך אל
לבן אחי חרנה וישבת עמו ימים
אחדים עד אשר תשוב חמת
אחיך עד שוב אף אחיך ממך
ושכח את אשר עשית לו ושלחתי
ולקחתיך משם למה אשכל גם
שניכם יום אחד ותאמר רבקה
אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות
חת אם לקח יעקב אשה מבנות
חת כאלה מבנות הארץ למה
כח לי חיים ויקרא יצחק אל יעקב
ויברך אתו ויצוהו ויאמר לו
לא תקח אשה מבנות כנען קום
לך פדנה ארם ביתה בתואל אבי
אמך וקח לך משם אשה מבנות

מעל ג קמ וסימנהון ומטל השמים מעל ברכת שמים מעל יקרא אל השמים מעל ואהרגה
אמירה בלבו ו וסימנהון ויפל אברהם על פניו ויאמר בלבו ויאמר עשו בלבו ויאמר ירבעם בלבו אמר נבל בלבו ויאמר המן בלבו
ולכה ד כת הא בליש וסימנהון ולכה אפוא ולכה אין בשורה שמלה לכה ולכה לישעתה וכל לשון הליכה דכו במג חס לך נא אתי לך ועקיבה

ויתן ג רפי וסימנהון ויתן לי את מערת ויתן לך האלהים ויתן לך את ברכת אברהם ויתן על מלבו הלא קציר חטים
ויתן גם את ישראל אמרינא לשלמה ויתן את ישראל בגלל ויקבץ מלך ישראל וחבריה ויהי ויתן לו והתענג על יי יסר בנך ויערך ויתן מעדנים

לבן אחי אמך: ואל שדי יברך
אתך ויפרך וירבך והיית לקהל
עמים: ויתן לך את ברכת אברהם
לך ולזרעך אתך לרשתך את
ארץ מגריך אשר נתן אלהים
לאברהם: וישלח יצחק את יעקב
וילך פדנה ארם אל לבן בן בתואל
הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו:
וירא עשו כי ברך יצחק את
יעקב ושלח אתו פדנה ארם
לקחת לו משם אשה בברכו אתו
ויצו עליו לאמר לא תקח אשה
מבנות כנען: וישמע יעקב אל
אביו ואל אמו וילך פדנה ארם:
וירא עשו כי רעות בנות כנען
בעיני יצחק אביו: וילך עשו אל
ישמעאל ויקח את מחלת בת
ישמעאל בן אברהם אחות
נביות על נשיו לו לאשה:

ויצא יעקב מבאר
שבע וילך חרנה: ויפגע במקום
וילן שם כי בא השמש ויקח
מאבני המקום וישם מראשתיו
וישכב במקום ההוא: ויחלם
והנה סלם מצב ארצה וראשו
מגיע השמימה והנה מלאכי

אלהים עלים וירדים בו: והנה
יהוה נצב עליו ויאמר אני יהוה
אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק
הארץ אשר אתה שכב עליה
לך אתננה ולזרעך: והיה זרעך
כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה
וצפנה ונגבה ונברכו בך כל
משפחת האדמה ובזרעך: והנה
אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר
תלך והשבתיך אל האדמה
הזאת כי לא אעזבך עד אשר
אם עשיתי את אשר דברתי לך:
וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן
יש יהוה במקום הזה ואנכי לא
ידעתי: ויירא ויאמר מה נורא
המקום הזה אין זה כי אם בית
אלהים וזה שער השמים: וישכם
יעקב בבקר ויקח את האבן אשר
שם מראשתיו וישם אתה מצבה
ויצק שמן על ראשה: ויקרא את
שם המקום ההוא בית אל ואולם
לוז שם העיר לראשנה: וידר
יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים
עמדי ושמרני בדרך הזה אשר
אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל
ובגד ללבש: ושבתי בשלום אל

מצב ג וסימנהון ויחלם והנה סלם מצב ארצה עם אלון מצב וצרתי עליך מצב
וראשו ד וסימנהון ומגדל וראשו בשמים וראשו מגיע השמימה וראשו יהיה פרוע וראשו לעב יגיע
וידר ג ר"פ וסימנהון וידר יעקב נדר לאמר וידר ישראל ליי ויאמר אם נתון תתן וידר יפתח נדר ליי ויאמר אם נתון תתן

43

והיה ׳ה ו וסימנהון ושבתי בשלום אל בית אבי והיה ׳ה לי׳ וכי הקים ׳ה להם והיה ׳ה לדיין והיה ׳ה עמו׳ ברוך הגבר׳ למלך׳
ישקו ג וסימנהון כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים׳ ולא ישקו אותם כוס תנחומים׳ ישקו כל חיתו שדי ישברו פראים׳

בית אבי והיה יהוה לי לאלהים׃
והאבן הזאת אשר שמתי מצבה
יהיה בית אלהים וכל אשר תתן
לי עשר אעשרנו לך׃ וישא כט
יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם׃
וירא והנה באר בשדה והנה
שם שלשה עדרי צאן רבצים
עליה כי מן הבאר ההוא ישקו
העדרים והאבן גדלה על פי
הבאר׃ ונאספו שמה כל העדרים
וגללו את האבן מעל פי הבאר
והשקו את הצאן והשיבו את
האבן על פי הבאר למקמה׃ ויא
ויאמר להם יעקב אחי מאין א
אתם ויאמרו מחרן אנחנו׃ ויא
ויאמר להם הידעתם את לבן בן
נחור ויאמרו ידענו׃ ויאמר
להם השלום לו ויאמרו שלום
והנה רחל בתו באה עם הצאן׃
ויאמר הן עוד היום גדול לא
עת האסף המקנה השקו ה
הצאן ולכו רעו׃ ויאמרו לא נוכל
עד אשר יאספו כל העדרים
וגללו את האבן מעל פי הבאר
והשקינו הצאן׃ עודנו מדבר
עמם ורחל באה עם הצאן אשר

לאביה כי רעה הוא׃ ויהי כאשר
ראה יעקב את רחל בת לבן אחי
אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש
יעקב ויגל את האבן מעל פי
הבאר וישק את צאן לבן אחי
אמו׃ וישק יעקב לרחל וישא
את קלו ויבך׃ ויגד יעקב לרחל
כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה
הוא ותרץ ותגד לאביה׃ ויהי
כשמע לבן את שמע יעקב בן
אחתו וירץ לקראתו ויחבק לו
וינשק לו ויביאהו אל ביתו ויספר
ללבן את כל הדברים האלה׃
ויאמר לו לבן אך עצמי ובשרי
אתה וישב עמו חדש ימים׃ ו
ויאמר לבן ליעקב הכי אחי אתה
ועבדתני חנם הגידה לי מה
משכרתך׃ וללבן שתי בנות שם
הגדלה לאה ושם הקטנה רחל׃
ועיני לאה רכות ורחל היתה
יפת תאר ויפת מראה׃ ויאהב
יעקב את רחל ויאמר אעבדך
שבע שנים ברחל בתך הקטנה׃
ויאמר לבן טוב תתי אתה לך
מתתי אתה לאיש אחר שבה
עמדי׃ ויעבד יעקב ברחל שבע

רעה ג ב מלר׳ וא׳ מלע׳ וסימנהון כי רעה הוא׳ שן רעה ורגל מועדת׳ רעה התרועעה הארץ׳
ועיני ג ר״א פסו׳ וסימנהון ועיני לאה רכות ורחל היתה׳ ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל׳ ועיני רשעים תכלינה׳
תתי ג וסימנהון טוב תתי אתה לך׳ עד תתי אתם׳ למען תתי אותך׳ וסימ׳ מתתי אתה מתתי את מרין מתתי את נחלת

אחרים ד וסימנהון ויהי כל הארץ שפה אחת וישבת עמו ימים אחדים ויהיו בעיניו כימים אחדים ובימים אחדים ישבר

ואבואה ד מל וסימנהון הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה עתה חכמה ומדע תן לי ואבואה אל מזבח אלהים וז אבואה

שנים ויהיו בעיניו כימים אחדים
באהבתו אתה ויאמר יעקב אל
לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי
ואבואה אליה ויאסף לבן את
כל אנשי המקום ויעש משתה
ויהי בערב ויקח את לאה בתו
ויבא אתה אליו ויבא אליה ויתן
לבן לה את זלפה שפחתו ללאה
בתו שפחה ויהי בבקר והנה הוא
לאה ויאמר אל לבן מה זאת עשית
לי הלא ברחל עבדתי עמך ולמה
רמיתני ויאמר לבן לא יעשה כן
במקומנו לתת הצעירה לפני
הבכירה מלא שבע זאת ונתנה
לך גם את זאת בעבדה אשר
תעבד עמדי עוד שבע שנים
אחרות ויעש יעקב כן וימלא
שבע זאת ויתן לו את רחל בתו
לו לאשה ויתן לבן לרחל בתו
את בלהה שפחתו לה לשפחה
ויבא גם אל רחל ויאהב גם את
רחל מלאה ויעבד עמו עוד
שבע שנים אחרות וירא יהוה
כי שנואה לאה ויפתח את רחמה
ורחל עקרה ותהר לאה ותלד
בן ותקרא שמו ראובן כי אמרה

כי ראה יהוה בעניי כי עתה יאהבני
אישי ותהר עוד ותלד בן ותאמר
כי שמע יהוה כי שנואה אנכי
ויתן לי גם את זה ותקרא שמו
שמעון ותהר עוד ותלד בן ותאמר
עתה הפעם ילוה אישי אלי כי
ילדתי לו שלשה בנים על כן קרא
שמו לוי ותהר עוד ותלד בן
ותאמר הפעם אודה את יהוה
על כן קראה שמו יהודה ותעמד
מלדת ותרא רחל כי לא ילדה
ליעקב ותקנא רחל באחתה
ותאמר אל יעקב הבה לי בנים
ואם אין מתה אנכי ויחר אף יעקב
ברחל ויאמר התחת אלהים אנכי
אשר מנע ממך פרי בטן ותאמר
הנה אמתי בלהה בא אליה ותלד
על ברכי ואבנה גם אנכי ממנה
ותתן לו את בלהה שפחתה לאשה
ויבא אליה יעקב ותהר בלהה
ותלד ליעקב בן ותאמר רחל
דנני אלהים וגם שמע בקלי ויתן
לי בן על כן קראה שמו דן ותהר
עוד ותלד בלהה שפחת רחל בן
שני ליעקב ותאמר רחל נפתולי
אלהים נפתלתי עם אחתי גם

מלא ה וסימנהון מלא שבע זאת מלא את אמתחת האנשים מלא קרנך שמן מבחר עצמים מלא מלא פניהם קלון

התחת ג וסימנהון ויחר אף יעקב ברחל ויאמר אלהם יוסף אל תיראו כי התחת אלהים אני התחת זאת לא יומת שמעי

קראה שמו ג וסימנהון על כן קראה שמו יהודה על כן קראה שמו דן ואמו קראה שמו יעבץ לאמר כי ילדתי בעצב

יכלתי ג׳ וסימנהון עם אחתי גם יכלתי ותקרא שמו נפתלי׃ ומה יכלתי עשות כבם השיגוני עונתי ולא יכלתי לראות׃

עמדה ד׳ וסימנהון כי עמדה מלדת׃ וגם האשרה עמדה בשמרון׃ רגלי עמדה במישור׃ אף חכמתי עמדה לי׃

יְכָלְתִּי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נַפְתָּלִי׃ וַתֵּרֶא
לֵאָה כִּי עָמְדָה מִלֶּדֶת וַתִּקַּח אֶת
זִלְפָּה שִׁפְחָתָהּ וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְיַעֲקֹב
לְאִשָּׁה׃ וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה
לְיַעֲקֹב בֵּן׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה בָּגָד וַתִּקְרָא
אֶת שְׁמוֹ גָּד׃ וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת
לֵאָה בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה
בְּאָשְׁרִי כִּי אִשְּׁרוּנִי בָּנוֹת וַתִּקְרָא
אֶת שְׁמוֹ אָשֵׁר׃ וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בִּימֵי
קְצִיר חִטִּים וַיִּמְצָא דוּדָאִים בַּשׂ
בַּשָּׂדֶה וַיָּבֵא אֹתָם אֶל לֵאָה אִמּוֹ
וַתֹּאמֶר רָחֵל אֶל לֵאָה תְּנִי נָא לִי
מִדּוּדָאֵי בְּנֵךְ׃ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְעַט
קַחְתֵּךְ אֶת אִישִׁי וְלָקַחַת גַּם אֶת
דּוּדָאֵי בְּנִי וַתֹּאמֶר רָחֵל לָכֵן יִשְׁכַּב
עִמָּךְ הַלַּיְלָה תַּחַת דּוּדָאֵי בְנֵךְ׃
וַיָּבֹא יַעֲקֹב מִן הַשָּׂדֶה בָּעֶרֶב וַתֵּצֵא
לֵאָה לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא
כִּי שָׂכֹר שְׂכַרְתִּיךָ בְּדוּדָאֵי בְּנִי
וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ בַּלַּיְלָה הוּא׃ וַיִּשְׁמַע
אֱלֹהִים אֶל לֵאָה וַתַּהַר וַתֵּלֶד
לְיַעֲקֹב בֵּן חֲמִישִׁי׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה
נָתַן אֱלֹהִים שְׂכָרִי אֲשֶׁר נָתַתִּי
שִׁפְחָתִי לְאִישִׁי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ יִשׂ
יִשָּׂשכָר׃ וַתַּהַר עוֹד לֵאָה וַתֵּלֶד
בֵּן שִׁשִּׁי לְיַעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה

זְבָדַנִי אֱלֹהִים אֹתִי זֶבֶד טוֹב הַפַּעַם
יִזְבְּלֵנִי אִישִׁי כִּי יָלַדְתִּי לוֹ שִׁשָּׁה
בָנִים וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ זְבֻלוּן׃ וְאַחַר
יָלְדָה בַּת וַתִּקְרָא אֶת שְׁמָהּ דִּינָה׃
וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רָחֵל וַיִּשְׁמַע
אֵלֶיהָ אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח אֶת רַחְמָהּ׃
וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר אָסַף אֱלֹהִים
אֶת חֶרְפָּתִי׃ וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יוֹסֵף
לֵאמֹר יֹסֵף יְהוָה לִי בֵּן אַחֵר׃ וַיְהִי
כַּאֲשֶׁר יָלְדָה רָחֵל אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב אֶל לָבָן שַׁלְּחֵנִי וְאֵלְכָה אֶל
מְקוֹמִי וּלְאַרְצִי׃ תְּנָה אֶת נָשַׁי
וְאֶת יְלָדַי אֲשֶׁר עָבַדְתִּי אֹתְךָ בָּהֵן
וְאֵלֵכָה כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת עֲבֹדָתִי
אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָבָן
אִם נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ נִחַשְׁתִּי
וַיְבָרְכֵנִי יְהוָה בִּגְלָלֶךָ׃ וַיֹּאמַר נָקְבָה
שְׂכָרְךָ עָלַי וְאֶתֵּנָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ
וְאֵת אֲשֶׁר הָיָה מִקְנְךָ אִתִּי׃ כִּי
מְעַט אֲשֶׁר הָיָה לְךָ לְפָנַי וַיִּפְרֹץ
לָרֹב וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֹתְךָ לְרַגְלִי וְעַתָּה
מָתַי אֶעֱשֶׂה גַם אָנֹכִי לְבֵיתִי׃ וַיֹּאמֶר
מָה אֶתֶּן לָךְ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לֹא תִתֶּן
לִי מְאוּמָה אִם תַּעֲשֶׂה לִּי הַדָּבָר
הַזֶּה אָשׁוּבָה אֶרְעֶה צֹאנְךָ אֶשְׁמֹר׃

בן ד׳ קמ׳ במק׳ וסימנהון ותלד בן ששי ליעקב׃ וימלט בן אחד׃ ולמפיבשת בן קטן׃ והוליד בן פרץ׃ וחלופיהון בן במארי ופת׳

וסימנהון הלבן בן מאה שנה׃ ושחט את בן הבקר׃ בן הישראלית׃ בן ברכיהו׃ בן משלמיהו׃ בן יאיר בן שמעי׃ בן ברכיה׃ נקבה ל׳ וחטף

לרגלי ח׳ וסימנהון ויברך יי׳ אתך לרגלי׃ עמדה במותו רגלי׃ אם אמרתי מטה רגלי׃ את רגלי מדחי׃ עד לרגלי׃ אחזה רגלי׃ ותחש וכל מנין דכו׳

הסר ח׳ וסימנהון הסר משם כל שה נקד וטלוא הסר המלכים א״ש ממקומו הסר משוכתו והיה לבער׳ הסר
מעל׳ המון שריך הסר מעל׳ נגעך מתגרת ידך אני כליתי דרך שקר הסר ממני ותורתך חנני הסר רגלך מרע הסר ממך עקשות פה

אעבר בכל צאנך היום הסר משם
כל שה נקד וטלוא וכל שה חום
בכשבים וטלוא ונקד בעזים והיה
שכרי ועתה בי צדקתי ביום
מחר כי תבוא על שכרי לפניך
כל אשר איננו נקד וטלוא בעזים
וחום בכשבים גנוב הוא אתי
ויאמר לבן הן לו יהי כדברך ויסר
ביום ההוא את התישים העקדים
והטלאים ואת כל העזים הנקדות
והטלאת כל אשר לבן בו וכל חום
בכשבים ויתן ביד בניו וישם דרך
שלשת ימים בינו ובין יעקב
ויעקב רעה את צאן לבן הנותרת
ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולוז
וערמון ויפצל בהן פצלות לבנות
מחשף הלבן אשר על המקלות
ויצג את המקלות אשר פצל
ברהטים בשקתות המים אשר
תבאן הצאן לשתות לנכח הצאן
ויחמנה בבאן לשתות ויחמו
הצאן אל המקלות ותלדן הצאן
עקדים נקדים וטלאים והכשבים
הפריד יעקב ויתן פני הצאן אל
עקד וכל חום בצאן לבן וישת
לו עדרים לבדו ולא שתם על

צאן לבן והיה בכל יחם הצאן
המקשרות ושם יעקב את
המקלות לעיני הצאן ברהטים
ליחמנה במקלות ובהעטיף
הצאן לא ישים והיה העטפים
ללבן והקשרים ליעקב ויפרץ
האיש מאד מאד ויהי לו צאן
רבות ושפחות ועבדים וגמלים
לא וחמרים וישמע את דברי בני
לבן לאמר לקח יעקב את כל
אשר לאבינו ומאשר לאבינו
עשה את כל הכבד הזה וירא
יעקב את פני לבן והנה איננו עמו
כתמול שלשום ויאמר יהוה אל
יעקב שוב אל ארץ אבותיך
ולמולדתך ואהיה עמך וישלח
יעקב ויקרא לרחל וללאה
השדה אל צאנו ויאמר להן
ראה אנכי את פני אביכן כי איננו
אלי כתמל שלשם ואלהי אבי
היה עמדי ואתנה ידעתן כי בכל
כחי עבדתי את אביכן ואביכן
התל בי והחלף את משכרתי
עשרת מנים ולא נתנו אלהים
להרע עמדי אם כה יאמר נקדים
יהיה שכרך וילדו כל הצאן נקדים

אבותיך ג׳ מל וסימנהון שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך וכמשרפות אבותיך המלכים אל תסג גבול עולם אשר עשו אבותיך
ואתנה ג׳ וסימנהון ואתנה ידעתן כי בכל כחי ואתנה אבנו אלגביש תפלנה ואתנה צאני צאן מרעיתי אדם אתם אני אלהיכם
נתנו ה׳ וסימנהון ולא נתנו אלהים להרע ויליחצו האמרי ולא נתנו אביה ויקחהו שאול ויבקשהו שאול וגו׳ ונתנו יו׳ אחיך

45

אביכם אביהם ד׳ בנקבות וסימנהון ויצל אלהים את מקנה אביכם· כן בנות צלפחד דברת· קדמ׳ דפסק׳ זה הדבר אשר צוה יי׳
לבנות צלפחד· ויתן להם אביהם נחלה בתוך אחיהם׳
ולבנינו ב׳ וסימ׳ לנו הוא ולבנינו· והנגלת לנו ולבנינו עד עולם·

ואם כה יאמר עקדים יהיה
שכרך וילדו כל הצאן עקדים
ויצל אלהים את מקנה אביכם
ויתן לי ויהי בעת יחם הצאן
ואשא עיני וארא בחלום והנה
העתדים העלים על הצאן
עקדים נקדים וברדים ויאמר
אלי מלאך האלהים בחלום
יעקב ואמר הנני ויאמר שא
נא עיניך וראה כל העתדים
העלים על הצאן עקדים נקדים
וברדים כי ראיתי את כל אשר
לבן עשה לך אנכי האל בית
אל אשר משחת שם מצבה
אשר נדרת לי שם נדר עתה
קום צא מן הארץ הזאת ושוב
אל ארץ מולדתך ותען רחל
ולאה ותאמרנה לו העוד לנו
חלק ונחלה בבית אבינו הלוא
נכריות נחשבנו לו כי מכרנו
ויאכל גם אכול את כספנו כי
כל העשר אשר הציל אלהים
מאבינו לנו הוא ולבנינו ועתה
כל אשר אמר אלהים אליך
עשה ויקם יעקב וישא את
בניו ואת נשיו על הגמלים

וינהג את כל מקנהו ואת כל
רכשו אשר רכש מקנה קנינו
אשר רכש בפדן ארם לבוא אל
יצחק אביו ארצה כנען ולבן
הלך לגזז את צאנו ותגנב רחל
את התרפים אשר לאביה ויגנב
יעקב את לב לבן הארמי על בלי
הגיד לו כי ברח הוא ויברח הוא
וכל אשר לו ויקם ויעבר את
הנהר וישם את פניו הר הגלעד
ויגד ללבן ביום השלישי כי ברח
יעקב ויקח את אחיו עמו וירדף
אחריו דרך שבעת ימים וידבק
אתו בהר הגלעד ויבא אלהים
אל לבן הארמי בחלם הלילה
ויאמר לו השמר לך פן תדבר
עם יעקב מטוב עד רע וישג
לבן את יעקב ויעקב תקע את
אהלו בהר ולבן תקע את אחיו
בהר הגלעד ויאמר לבן ליעקב
מה עשית ותגנב את לבבי ותנהג
את בנתי כשביות חרב למה
נחבאת לברח ותגנב אתי ולא
הגדת לי ואשלחך בשמחה
ובשרים בתף ובכנור ולא
נטשתני לנשק לבני ולבנתי

אכול ׳ מ׳ בליש׳ וסימנהון ויאכל גם אכול את כספנו· אכול תאכלו אתה בקדש· האכול אכלנו מן המלך· אכול השנה
ספיח· וחבריה דישעיה· אכול שתו קומו השרים· אכול ושתו כי מחר נמות· אכול ואין לשבעה· ואכלתם אכול ושבוע· כי כה אמר יי׳ אכול והותר·
ובשרים ד׳ חס בליש׳ וסימנהון ואשלחך בשמחה ובשרים· הסר מעלי המון שריך· ועפעפיך יישרו נגדך· ישר בשרים על לב רע·

עשו׳ ד׳ בשוא ופת׳ וסימנהון עתה הסכלת עשו׳ למען עשה כיום הזה׳ עשה סוסים שנאתי׳ עשה צדקה ומשפט נבחר׳ ו׳
בנותיך ג׳ מל׳ וסימנהון פן תגזל את בנותיך מעמי׳ ואכל קצירך ולחמך יאכלו בניך ובנותיך׳ עד זה מדבר׳ דאיוב׳

עתה הסכלת עשו׃ יש לאל ידי
לעשות עמכם רע ואלהי אביכם
אמש אמר אלי לאמר השמר
לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע׃
ועתה הלך הלכת כי נכסף נכ
נכספתה לבית אביך למה גנבת
את אלהי׃ ויען יעקב ויאמר
ללבן כי יראתי כי אמרתי פן
תגזל את בנותיך מעמי׃ עם אשר
תמצא את אלהיך לא יחיה נגד
אחינו הכר לך מה עמדי וקח לך
ולא ידע יעקב כי רחל גנבתם׃
ויבא לבן באהל יעקב ובאהל
לאה ובאהל שתי האמהת ולא
מצא ויצא מאהל לאה ויבא
באהל רחל׃ ורחל לקחה את
התרפים ותשמם בכר הגמל
ותשב עליהם וימשש לבן את
כל האהל ולא מצא׃ ותאמר
אל אביה אל יחר בעיני אדני
כי לוא אוכל לקום מפניך כי דרך
נשים לי ויחפש ולא מצא את
התרפים׃ ויחר ליעקב וירב בלבן
ויען יעקב ויאמר ללבן מה
פשעי מה חטאתי כי דלקת
אחרי׃ כי משות את כל כלי

מה מצאת מכל כלי ביתך שים
כה נגד אחי ואחיך ויוכיחו בין
שנינו׃ זה עשרים שנה אנכי
עמך רחליך ועזיך לא שכלו
ואילי צאנך לא אכלתי׃ טרפה
לא הבאתי אליך אנכי אחטנה
מידי תבקשנה גנבתי יום וגנבתי
לילה׃ הייתי ביום אכלני חרב
וקרח בלילה ותדד שנתי מעיני׃
זה לי עשרים שנה בביתך עבדתיך
ארבע עשרה שנה בשתי בנתיך
ושש שנים בצאנך ותחלף את
משכרתי עשרת מנים׃ לולי
אלהי אבי אלהי אברהם ופחד
יצחק היה לי כי עתה ריקם
שלחתני את עניי ואת יגיע כפי
ראה אלהים ויוכח אמש׃ ויען
לבן ויאמר אל יעקב הבנות
בנתי והבנים בני והצאן צאני
וכל אשר אתה ראה לי הוא
ולבנתי מה אעשה לאלה היום
או לבניהן אשר ילדו׃ ועתה לכה
נכרתה ברית אני ואתה והיה
לעד ביני ובינך׃ ויקח יעקב אבן
וירימה מצבה׃ ויאמר יעקב
לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים

מה דסמ׳ להע׳ א׳ קמ׳ וסימנהון מה עמדי וקח לך׳ כי מה עבדך הכלב׳ ואמרתם על מה על כי ש׳ ויאמר לה מה עבדת׳
וכל חשחון וכל אתנ׳ וסו׳ פסו׳ דכו׳ וב׳ דסמ׳ לה׳ ואנון פת׳
מה פשעי מה חטאתי כי מה חפצו בביתו אחריו ומספר חדשיו׳ ב׳
שנינו ג׳ וסימנהון ויוכיחו בין שנינו׳ אשר נשבענו שנינו אנחנו׳ ישת ידו על שנינו׳ ב׳ בתו׳ א׳ בנב׳ וכ׳ בכתובים׳

ויעקב יד וסימנהון ויעקב איש תם ויעקב נתן לעשו ויעקב תקע את אהלו ויעקב קרא לו גלעד ויעקב הלך לדרכו ויעקב נסע סכתה
ויעקב שמע כי טמא ויקברו אתו עשו ויעקב אלהי אברהם יצחק ויעקב ויעקב רעה את צאן יצחק ויעקב ויעקב ובנו ירדו ויחן ע׳ אתם ויעקב גר בארץ

ויעשו גל ויאכלו שם על הגל׃
ויקרא לו לבן יגר שהדותא ויעקב
קרא לו גלעד׃ ויאמר לבן הגל
הזה עד ביני ובינך היום על כן קרא
שמו גלעד׃ והמצפה אשר אמר
יצף יהוה ביני ובינך כי נסתר איש
מרעהו׃ אם תענה את בנתי ואם
תקח נשים על בנתי אין איש
עמנו ראה אלהים עד ביני ובינך׃
ויאמר לבן ליעקב הנה הגל הזה
והנה המצבה אשר יריתי ביני ובינך׃
עד הגל הזה ועדה המצבה אם אני לא
אעבר אליך את הגל הזה ואם אתה
לא תעבר אלי את הגל הזה ואת המצבה
הזאת לרעה׃ אלהי אברהם ואלהי נחור ישפטו
בינינו אלהי אביהם וישבע יעקב
בפחד אביו יצחק׃ ויזבח יעקב
זבח בהר ויקרא לאחיו לאכל
לחם ויאכלו לחם וילינו בהר׃
לב וישכם לבן בבקר וינשק לבניו
ולבנותיו ויברך אתהם וילך וישב
לבן למקמו׃ ויעקב הלך לדרכו
ויפגעו בו מלאכי אלהים׃ ויאמר
יעקב כאשר ראם מחנה אלהים
זה ויקרא שם המקום ההוא
מחנים׃ קמ״ח וסימ׳ חלקו

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל
עשו אחיו ארצה שעיר שדה א
אדום׃ ויצו אתם לאמר כה תאמרון
לאדני לעשו כה אמר עבדך
יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה׃
ויהי לי שור וחמור צאן ועבד
ושפחה ואשלחה להגיד לאדני
למצא חן בעיניך׃ וישבו המלאכים
אל יעקב לאמר באנו אל אחיך
אל עשו וגם הלך לקראתך וא
וארבע מאות איש עמו׃ ויירא
יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם
אשר אתו ואת הצאן ואת הבקר
והגמלים לשני מחנות׃ ויאמר
אם יבוא עשו אל המחנה האחת
והכהו והיה המחנה הנשאר
לפליטה׃ ויאמר יעקב אלהי אבי
אברהם ואלהי אבי יצחק יהוה
האמר אלי שוב לארצך
ולמולדתך ואיטיבה עמך׃ קטנתי
מכל החסדים ומכל האמת אשר
עשית את עבדך כי במקלי עברתי
את הירדן הזה ועתה הייתי
לשני מחנות׃ הצילני נא מיד
אחי מיד עשו כי ירא אנכי אתו
פן יבוא והכני אם על בנים׃ ואתה

תאמרון ט ה מל וד׳ חס וסימנהון כה תאמרון לאדני לעשו ויאמר למלאכים הבאים וכה תאמרון אלי דמלכים ויאמר להם
ישעיהו וחבריה ויאמר ישעיהו אל חזקיהו לא תאמרון קשר אל חזקיהו מלך יהודה ויאמר ירמיהו אליהם בתרי׳ חס קטנתי
ויצר ג׳ וסימנהון בלשן תרגו׳ יעקב אשתבע לאבנן ופירוש ויירא יעקב מאד אשר נשבע ויצר לאמנון

ב׳ פסו׳ בתו׳ כל סופי תיבותיהו מ״ם וסימנהון עזים מאתים ותישים עשרים ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילים ... השביעי
שלוחה ג׳ ב׳ מל׳ וא׳ חס וסימנהון מנחה הוא שלוחה נפתלי אילה שלחה והנה יד שלוחה אלי מ״צ״ע״ חס

אמרת היטב איטיב עמך ושמתי
את זרעך כחול הים אשר לא
יספר מרב׃ וילן שם בלילה ההוא
ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו
אחיו׃ עזים מאתים ותישים
עשרים רחלים מאתים ואילים
עשרים׃ גמלים מיניקות ובניהם
שלשים פרות ארבעים ופרים
עשרה אתנת עשרים ועירם
עשרה׃ ויתן ביד עבדיו עדר
עדר לבדו ויאמר אל עבדיו
עברו לפני ורוח תשימו בין עדר
ובין עדר׃ ויצו את הראשון לאמר
כי יפגשך עשו אחי ושאלך
לאמר למי אתה ואנה תלך ולמי
אלה לפניך׃ ואמרת לעבדך
ליעקב מנחה הוא שלוחה
לאדני לעשו והנה גם הוא אחרינו׃
ויצו גם את השני גם את השלישי
גם את כל ההלכים אחרי העדרים
לאמר כדבר הזה תדברון אל
עשו במצאכם אתו׃ ואמרתם
גם הנה עבדך יעקב אחרינו כי
אמר אכפרה פניו במנחה ההלכת
לפני ואחרי כן אראה פניו אולי
ישא פני׃ ותעבר המנחה על

פניו והוא לן בלילה ההוא במחנה׃
ויקם בלילה הוא ויקח את שתי
נשיו ואת שתי שפחתיו ואת
אחד עשר ילדיו ויעבר את מעבר
יבק׃ ויקחם ויעברם את הנחל
ויעבר את אשר לו׃ ויותר יעקב
לבדו ויאבק איש עמו עד עלות
השחר׃ וירא כי לא יכל לו ויגע
בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב
בהאבקו עמו׃ ויאמר שלחני כי
עלה השחר ויאמר לא אשלחך
כי אם ברכתני׃ ויאמר אליו מה
שמך ויאמר יעקב׃ ויאמר לא
יעקב יאמר עוד שמך כי אם
ישראל כי שרית עם אלהים ועם
אנשים ותוכל׃ וישאל יעקב
ויאמר הגידה נא שמך ויאמר
למה זה תשאל לשמי ויברך אתו
שם׃ ויקרא יעקב שם המקום
פניאל כי ראיתי אלהים פנים אל
פנים ותנצל נפשי׃ ויזרח לו השמש
כאשר עבר את פנואל והוא צלע
על ירכו׃ על כן לא יאכלו בני
ישראל את גיד הנשה אשר על
כף הירך עד היום הזה כי נגע
בכף ירך יעקב בגיד הנשה׃ וישא

ההלכת ג׳ חס וסימנהון במנחה ההלכת לפני בכל החיה ההלכת על ארבע והתודה השנית ההלכת למאול ואני אחריה
בלילה הוא ד׳ דסמי׳ וסימנהון ותשכן את אביהן יין וישכב עמה בלילה הוא ויקם בלילה הוא ויקח ודוד גם וימלט בלילה הוא
ילדיו ג׳ א׳ חס וסימנהון ואת אחד עשר ילדיו כי בראותו ילדיו מעשה ידי כי ילדו אלא ישוע בתרא חס

יעקב

47

יד פסו׳ לך לך וסימנהון חללה לך מעשת עם אשר תמצא יש לי רב והיה כי יביאך ושמעת ישראל לא הטעך אשרה וכתבת עליהן
למען הקים אתך שלוש אנכי נוטל וחבריה כה אעשה לך ישראל אם גנבים באו לך אם שודדי לילה כל הארץ ישתחוו לך מה יתן לך ומה יסיף לך

יעקב עיניו וירא והנה עשו בא
ועמו ארבע מאות איש ויחץ את
הילדים על לאה ועל רחל ועל
שתי השפחות׃ וישם את
השפחות ואת ילדיהן ראשנה
ואת לאה וילדיה אחרנים ואת
רחל ואת יוסף אחרנים׃ והוא
עבר לפניהם וישתחו ארצה
שבע פעמים עד גשתו עד אחיו׃
וירץ עשו לקראתו ויחבקהו
ויפל על צוארו וישקהו ויבכו׃
וישא את עיניו וירא את הנשים
ואת הילדים ויאמר מי אלה לך
ויאמר הילדים אשר חנן אלהים
את עבדך׃ ותגשן השפחות הנה
וילדיהן ותשתחוין׃ ותגש גם
לאה וילדיה וישתחוו ואחר
נגש יוסף ורחל וישתחוו׃ ויאמר
מי לך כל המחנה הזה אשר
פגשתי ויאמר למצא חן בעיני
אדני׃ ויאמר עשו יש לי רב אחי
יהי לך אשר לך׃ ויאמר יעקב
אל נא אם נא מצאתי חן בעיניך
ולקחת מנחתי מידי כי על כן
ראיתי פניך כראת פני אלהים
ותרצני׃ קח נא את ברכתי אשר

הבאת לך כי חנני אלהים וכי יש
לי כל ויפצר בו ויקח׃ ויאמר
נסעה ונלכה ואלכה לנגדך׃
ויאמר אליו אדני ידע כי הילדים
רכים והצאן והבקר עלות עלי
ודפקום יום אחד ומתו כל הצאן׃
יעבר נא אדני לפני עבדו ואני
אתנהלה לאטי לרגל המלאכה
אשר לפני ולרגל הילדים עד
אשר אבא אל אדני שעירה׃
ויאמר עשו אציגה נא עמך מן
העם אשר אתי ויאמר למה זה
אמצא חן בעיני אדני׃ וישב ביום
ההוא עשו לדרכו שעירה׃
ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית
ולמקנהו עשה סכת על כן קרא
שם המקום סכות׃
ויבא יעקב שלם עיר
שכם אשר בארץ כנען בבאו
מפדן ארם ויחן את פני העיר׃
ויקן את חלקת השדה אשר
נטה שם אהלו מיד בני חמור
אבי שכם במאה קשיטה׃ ויצב
שם מזבח ויקרא לו אל אלהי
ישראל׃ ותצא
דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב

ברכתי ג וסימנהון והנה עתה לקח ברכתי קח נא את ברכתי וצויתי את ברכתי לכם וג׳ וברכתי על צאצאיך
כראת ב חס וסימנהון ויהי כראת את הנמס כראת פני אלהים ותרצני ודפקום אציגה
ויקן ד וסימנהון ויקן את חלקת השדה ויקן יוסף את כל אדמת ויקן דוד ויקן את ההר פגשתי

והחרש ז חס בליש וסימניהון והחרש יעקב עד באם יי ילחם לכם ואתם תחרשון ישמע אישה והחרש לה
תני דיעי כי החרש לה ביום שמעו למה אתם מחרשים קירות לבי המה לי לבי לא אחרש ויחרשו ממנו כי לא נשמע הדבר ויתעצבו

לראות בבנות הארץ וירא אתה
שכם בן חמור החוי נשיא הארץ
ויקח אתה וישכב אתה ויענה
ותדבק נפשו בדינה בת יעקב
ויאהב את הנער וידבר על לב
הנער ויאמר שכם אל חמור
אביו לאמר קח לי את הילדה
הזאת לאשה ויעקב שמע כי
טמא את דינה בתו ובניו היו את
מקנהו בשדה והחרש יעקב עד
באם ויצא חמור אבי שכם אל
יעקב לדבר אתו ובני יעקב באו
מן השדה כשמעם ויתעצבו
האנשים ויחר להם מאד כי נבלה
עשה בישראל לשכב את בת
יעקב וכן לא יעשה וידבר חמור
אתם לאמר שכם בני חשקה נפ
נפשו בבתכם תנו נא אתה לו
לאשה והתחתנו אתנו בנתיכם
תתנו לנו ואת בנתינו תקחו לכם
ואתנו תשבו והארץ תהיה
לפניכם שבו וסחרוה והאחזו
בה ויאמר שכם אל אביה ואל
אחיה אמצא חן בעיניכם ואשר
תאמרו אלי אתן הרבו עלי מאד
מהר ומתן ואתנה כאשר תאמרו

אלי ותנו לי את הנער לאשה ויענו
בני יעקב את שכם ואת חמור
אביו במרמה וידברו אשר טמא
את דינה אחתם ויאמרו אליהם
לא נוכל לעשות הדבר הזה לתת
את אחתנו לאיש אשר לו ערלה
כי חרפה הוא לנו אך בזאת נאות
לכם אם תהיו כמנו להמל לכם
כל זכר ונתנו את בנתינו לכם ואת
בנתיכם נקח לנו וישבנו אתכם
והיינו לעם אחד ואם לא תשמעו
אלינו להמול ולקחנו את בתנו
והלכנו וייטבו דבריהם בעיני
חמור ובעיני שכם בן חמור ולא
אחר הנער לעשות הדבר כי חפץ
בבת יעקב והוא נכבד מכל בית
אביו ויבא חמור ושכם בנו אל
שער עירם וידברו אל אנשי
עירם לאמר האנשים האלה
שלמים הם אתנו וישבו בארץ
ויסחרו אתה והארץ הנה רחבת
ידים לפניהם את בנתם נקח לנו
לנשים ואת בנתינו נתן להם אך
בזאת יאתו לנו האנשים לשבת
אתנו להיות לעם אחד בהמול
לנו כל זכר כאשר הם נמלים

אליהם יז מל בתו וסימניהון וישלחו האנשים את ידם ויאמרו אליהם לא נוכל שמעו נא החלום הזה לכה ואשלחך אליהם ובנתים
יעקב אליהם וירא אתם והנם זעפים ויתנכר אליהם ויהי כאשר כלו לאכל את השבר ולהורת את בני ישראל זה הדבר אשר צוה יי וירא כבוד
יי אליהם ויאמר אליהם לינופה החייתם כל נקבה אם תחלצו לפני יי נביא אקים להם ויסרו אתו ולא ישמע אליהם ויענך ראות וכלות אליהם

מקנהם ג חס כתו וסימנהון מקנהם וקנינם וכל בהמתם ויגלם כלחם בכל מקנהם ואת כל בהמתם ואת כל מקנהם
שבו ד כתע מלר וסימנהון ואת נשיהם שבו ויבזו בארץ שבים אשר שבו אותם וחבריה ועשרת אלפים שבו

מקנהם וקנינם וכל בהמתם הלוא
לנו הם אך נאותה להם וישבו א
אתנו: וישמעו אל חמור ואל שכם
בנו כל יצאי שער עירו וימלו כל
זכר כל יצאי שער עירו: ויהי ביום
השלישי בהיותם כאבים ויקחו
שני בני יעקב שמעון ולוי אחי
דינה איש חרבו ויבאו על העיר
בטח ויהרגו כל זכר: ואת חמור
ואת שכם בנו הרגו לפי חרב
ויקחו את דינה מבית שכם ויצאו:
בני יעקב באו על החללים ויבזו
העיר אשר טמאו אחותם: את
צאנם ואת בקרם ואת חמריהם
ואת אשר בעיר ואת אשר בשדה
לקחו: ואת כל חילם ואת כל טפם
ואת נשיהם שבו ויבזו ואת כל
אשר בבית: ויאמר יעקב אל
שמעון ואל לוי עכרתם אתי
להבאישני בישב הארץ בכנעני
ובפרזי ואני מתי מספר ונאספו
עלי והכוני ונשמדתי אני וביתי:
ויאמרו הכזונה יעשה את
לה אחותנו:
ויאמר אלהים אל יעקב קום
עלה בית אל ושב שם ועשה

שם מזבח לאל הנראה אליך ז
בברחך מפני עשו אחיך: ויאמר
יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו
הסרו את אלהי הנכר אשר ח
בתככם והטהרו והחליפו שמלתיכם:
ונקומה ונעלה בית אל ואעשה
שם מזבח לאל הענה אתי ביום
צרתי ויהי עמדי בדרך אשר
הלכתי: ויתנו אל יעקב את כל
אלהי הנכר אשר בידם ואת
הנזמים אשר באזניהם ויטמן א
אתם יעקב תחת האלה אשר
עם שכם: ויסעו ויהי חתת אלהים
על הערים אשר סביבותיהם
ולא רדפו אחרי בני יעקב: ויבא
יעקב לוזה אשר בארץ כנען הוא
בית אל הוא וכל העם אשר עמו:
ויבן שם מזבח ויקרא למקום אל
בית אל כי שם נגלו אליו האלהים
בברחו מפני אחיו: ותמת דברה
מינקת רבקה ותקבר מתחת
לבית אל תחת האלון ויקרא ש
שמו אלון בכות:
וירא אלהים אל יעקב עוד בבאו
מפדן ארם ויברך אתו: ויאמר
לו אלהים שמך יעקב לא יקרא

אחותנו ג ב חס וא מל וסימנהון אחתנו את היי לאלפי רבבה לתת את אחתנו לאיש אשר לו ערלה הכזונה בתר מלין
לוזה ד וסימנהון ויבא יעקב לוזה ויצא מבית אל לוזה ועבר משם הגבול ב בפסוקא ויטמן
דברה ג חס וסימנהון בלשו תדינו אתקברו דכרבנא דבריה ופירו ותמת דבריה ותאמר דבורה אל ברק ושרי בישכר

יצאו ד׳ וסימנהון והפריתי אתך במאד מאד ומלכים מחלציך יצאו מהרסיך ומחריביך והנשיא בתוכם וא׳ ויצאו וא׳ ויצאו ט
ואת הארץ ה׳ וסימנהון אשר נתתי תסחרו וירא מנוחה ירשנו לא יראה עוד וכל את השמים ואת הארץ דכותיהון ט

שמך עוד יעקב כי אם ישראל
יהיה שמך ויקרא את שמו
ישראל ויאמר לו אלהים אני
אל שדי פרה ורבה גוי וקהל
גוים יהיה ממך ומלכים מחלציך
יצאו ואת הארץ אשר נתתי
לאברהם וליצחק לך אתננה
ולזרעך אחריך אתן את הארץ
ויעל מעליו אלהים במקום אשר
דבר אתו ויצב יעקב מצבה
במקום אשר דבר אתו מצבת
אבן ויסך עליה נסך ויצק עליה
שמן ויקרא יעקב את שם
המקום אשר דבר אתו שם
אלהים בית אל ויסעו מבית אל
ויהי עוד כברת הארץ לבוא
אפרתה ותלד רחל ותקש
בלדתה ויהי בהקשתה בלדתה
ותאמר לה המילדת אל תיראי
כי גם זה לך בן ויהי בצאת נפשה
כי מתה ותקרא שמו בן אוני
ואביו קרא לו בנימין ותמת רחל
ותקבר בדרך אפרתה הוא בית
לחם ויצב יעקב מצבה על
קברתה הוא מצבת קברת רחל
עד היום ויסע ישראל ויט

אהלה מהלאה למגדל עדר
ויהי בשכן ישראל בארץ ההוא
וילך ראובן וישכב את בלהה
פילגש אביו וישמע ישראל

ויהיו בני יעקב שנים עשר בני
לאה בכור יעקב ראובן ושמעון
ולוי ויהודה ויששכר וזבלון בני
רחל יוסף ובנימן ובני בלהה
שפחת רחל דן ונפתלי ובני זלפה
שפחת לאה גד ואשר אלה בני
יעקב אשר ילד לו בפדן ארם
ויבא יעקב אל יצחק אביו ממרא
קרית הארבע היא חברון אשר
גר שם אברהם ויצחק ויהיו ימי
יצחק מאת שנה ושמנים שנה
ויגוע יצחק וימת ויאסף אל
עמיו זקן ושבע ימים ויקברו
אתו עשו ויעקב בניו
36 ואלה תלדות עשו הוא אדום לו
עשו לקח את נשיו מבנות כנען
את עדה בת אילון החתי ואת
אהליבמה בת ענה בת צבעון
החוי ואת בשמת בת ישמעאל
אחות נביות ותלד עדה לעשו
את אליפז ובשמת ילדה את

ויהי ה׳ בטע׳ וסימנהון ויהי גבול הכנעני כאשר התעו בצאת נפשה כי מתה ויהי כי באנו אל המלון ויהי ברכת יי׳ בכל אשר ט
קברת ג׳ ב׳ חס וא׳ מל׳ וסימנהון הוא מצבת קברת רחל עד היום ומצאת שני אנשים קבורת חמור יקבר סחוב והשלך בתר׳ מל׳ ט
גר שם ד׳ וסימנהון אשר גר שם אברהם ויצחק וכי יבא הלוי מאחד שעריך והוא לוי והוא גר שם וכל הנשאר מכל המקומות ט

49

ואהליבמה ילדה את יעיש ואלה היו בני אהליבמה בת ענה ובני ידיעאל בלהן דדב׳ הימים׃ וסימנהון ג׳ דכת׳ יעיש יעוש
ואלה תלדות עשו הוא אדום׃ ואלה תלדות עשו אבי אדום׃ אלה תלדות יעקב יוסף בן שבע׳ וסימנהון ג׳ כת׳ בן תלדות

רעואל׃ ואהליבמה ילדה את
יעיש ואת יעלם ואת קרח אלה
בני עשו אשר ילדו לו בארץ
כנען׃ ויקח עשו את נשיו ואת
בניו ואת בנתיו ואת כל נפשות
ביתו ואת מקנהו ואת כל בהמתו
ואת כל קנינו אשר רכש בארץ
כנען וילך אל ארץ מפני יעקב
אחיו׃ כי היה רכושם רב משבת
יחדו ולא יכלה ארץ מגוריהם
לשאת אתם מפני מקניהם׃ ס
וישב עשו בהר שעיר עשו הוא
אדום׃ ואלה תלדות עשו אבי
אדום בהר שעיר׃ אלה שמות
בני עשו אליפז בן עדה אשת
עשו רעואל בן בשמת אשת
עשו׃ ויהיו בני אליפז תימן אומר
צפו וגעתם וקנז׃ ותמנע היתה
פילגש לאליפז בן עשו ותלד
לאליפז את עמלק אלה בני עדה
אשת עשו׃ ואלה בני רעואל
נחת וזרח שמה ומזה אלה היו
בני בשמת אשת עשו׃ ואלה היו
בני אהליבמה בת ענה בת צבעון
אשת עשו ותלד לעשו את
יעיש ואת יעלם ואת קרח׃ אלה

אלופי בני עשו בני אליפז בכור עשו
אלוף תימן אלוף אומר אלוף צפו
אלוף קנז׃ אלוף קרח אלוף געתם
אלוף עמלק אלה אלופי אליפז
בארץ אדום אלה בני עדה׃ ואלה
בני רעואל בן עשו אלוף נחת
אלוף זרח אלוף שמה אלוף מזה
אלה אלופי רעואל בארץ אדום
אלה בני בשמת אשת עשו׃ ואלה
בני אהליבמה אשת עשו אלוף
יעוש אלוף יעלם אלוף קרח
אלה אלופי אהליבמה בת ענה
אשת עשו׃ אלה בני עשו ואלה
אלופיהם הוא אדום׃
אלה בני שעיר החרי
ישבי הארץ לוטן ושובל
וצבעון וענה׃ ודשון ואצר
ודישן אלה אלופי החרי בני שעיר
בארץ אדום׃ ויהיו בני לוטן חרי
והימם ואחות לוטן תמנע׃ ואלה
בני שובל עלון ומנחת ועיבל
שפו ואונם׃ ואלה בני צבעון ואיה
וענה הוא ענה אשר מצא את
הימם במדבר ברעתו את החמרים
לצבעון אביו׃ ואלה בני ענה דשן
ואהליבמה בת ענה׃ ואלה בני

סימן דהדא ענ׳ כל יום ספר תורה דישון ובלבד שיתחיל מיום שבת וסימנהון ודישון ודישן דישון דישן דישון דישן׃
סימן דאורי׳ צפו עלון שפו ועקן פע׳ עליה והימם׃ דברי הימים צפי עלין שפי יעקן פע׳ עליה והומם׃ קנז כל ליש פת
דישן ב׳ וחס׳ דחס׳ וסימנהון ואלה בני ענה דשן ואהליבמה בת ענה׃ אלוף דשן אלוף אצר אלוף דישן אלה אלופי החרי׃

לאלפיהם ה׳ חס בליש וסימנהון לאלפיהם בארץ שעיר ואת למדת אתם עליך אלפים לראש והיה כאלף ביהודה ועקרון
כיבוס ביום ההוא אשים את אלפי יהודה ואמרו אלפי יהודה בלבם מהיטבאל ג׳ וסימ׳ בת מטרד וחב׳ ואני באתי בית שמעיה

דברי הימי׳ יעקן

דישן חמדן ואשבן ויתרן וכרן׃
אלה בני אצר בלהן וזעון ועקן׃
אלה בני דישן עוץ וארן׃ אלה
אלופי החרי אלוף לוטן אלוף
שובל אלוף צבעון אלוף ענה׃
אלוף דשן אלוף אצר אלוף דישן
אלה אלופי החרי לאלפיהם בארץ
שעיר׃
ואלה המלכים אשר מלכו בארץ
אדום לפני מלך מלך לבני ישראל׃
וימלך באדום בלע בן בעור ושם
עירו דנהבה׃ וימת בלע וימלך
תחתיו יובב בן זרח מבצרה׃ וימת
יובב וימלך תחתיו חשם מארץ
התימני׃ וימת חשם וימלך תחתיו
הדד בן בדד המכה את מדין
בשדה מואב ושם עירו עוית׃
וימת הדד וימלך תחתיו שמלה
ממשרקה׃ וימת שמלה וימלך
תחתיו שאול מרחבות הנהר׃
וימת שאול וימלך תחתיו בעל
חנן בן עכבור׃ וימת בעל חנן בן
עכבור וימלך תחתיו הדר ושם
עירו פעו ושם אשתו מהיטבאל
בת מטרד בת מי זהב׃ ואלה
שמות אלופי עשו למשפחתם

למקמתם בשמתם אלוף
תמנע אלוף עלוה אלוף יתת׃
אלוף אהליבמה אלוף אלה
אלוף פינן׃ אלוף קנז אלוף תימן
אלוף מבצר׃ אלוף מגדיאל
אלוף עירם אלה אלופי אדום
למשבתם בארץ אחזתם הוא
עשו אבי אדום׃

פרש

וישב יעקב בארץ מגורי אביו
בארץ כנען׃ אלה תלדות יעקב
יוסף בן שבע עשרה שנה היה
רעה את אחיו בצאן והוא נער
את בני בלהה ואת בני זלפה נשי
אביו ויבא יוסף את דבתם רעה
אל אביהם׃ וישראל אהב את
יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו
ועשה לו כתנת פסים׃ ויראו
אחיו כי אתו אהב אביהם מכל
אחיו וישנאו אתו ולא יכלו דברו
לשלם׃ ויחלם יוסף חלום ויגד
לאחיו ויוספו עוד שנא אתו׃
ויאמר אליהם שמעו נא החלום
הזה אשר חלמתי׃ והנה אנחנו
מאלמים אלמים בתוך השדה
והנה קמה אלמתי וגם נצבה
והנה תסבינה אלמתיכם ותש

מגורי ב׳ ובתרי׳ בליש וסימנהון וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען מגורי אל חרב היו את עמי לכן ספק אל ירך
והנה אנחנו ג׳ וסימנהון והנה אנחנו מאלמים אלמים והנה אנחנו בקדש והנה אנחנו כבשים את בננו ואת בנותינו
נצבה ב׳ וסימנהון והנה קמה אלמתי וגם נצבה בית נתיבות נצבה מאלמים ל׳ אלמים ל׳

ותשתחוין ב̇ כת̇ כן וסימנהון ותגשן השפחות הנה וילדיהן ותשתחוין והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי

והשבני ג̇ חס̇ בליש̇ וסימנהון והשבני דבר וישלחהו והשבני והראני ואל תשבני בית יהונתן הספר ולא אמות

ותשתחוין לאלמתי ויאמרו לו
אחיו המלך תמלך עלינו אם
משול תמשל בנו ויוספו עוד
שנא אתו על חלמתיו ועל דבריו
ויחלם עוד חלום אחר ויספר אתו
לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום
עוד והנה השמש והירח ואחד
עשר כוכבים משתחוים לי ויספר
אל אביו ואל אחיו ויגער בו אביו
ויאמר לו מה החלום הזה אשר
חלמת הבוא נבוא אני ואמך
ואחיך להשתחות לך ארצה
ויקנאו בו אחיו ואביו שמר את
הדבר וילכו אחיו לרעות את
צאן אביהם בשכם ויאמר
ישראל אל יוסף הלוא אחיך
רעים בשכם לכה ואשלחך
אליהם ויאמר לו הנני ויאמר לו
לך נא ראה את שלום אחיך ואת
שלום הצאן והשבני דבר
וישלחהו מעמק חברון ויבא
שכמה וימצאהו איש והנה
תעה בשדה וישאלהו האיש
לאמר מה תבקש ויאמר את
אחי אנכי מבקש הגידה נא לי
איפה הם רעים ויאמר האיש

נסעו מזה כי שמעתי אמרים נלכה
דתינה וילך יוסף אחר אחיו
וימצאם בדתן ויראו אתו מרחק
ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו
אתו להמיתו ויאמרו איש אל
אחיו הנה בעל החלמות הלזה
בא ועתה לכו ונהרגהו ונשלכהו
באחד הברות ואמרנו חיה רעה
אכלתהו ונראה מה יהיו חלמתיו
וישמע ראובן ויצלהו מידם
ויאמר לא נכנו נפש ויאמר אלהם
ראובן אל תשפכו דם השליכו
אתו אל הבור הזה אשר במדבר
ויד אל תשלחו בו למען הציל
אתו מידם להשיבו אל אביו
ויהי כאשר בא יוסף אל אחיו
ויפשיטו את יוסף את כתנתו את
כתנת הפסים אשר עליו ויקחהו
וישלכו אתו הברה והבור רק
אין בו מים וישבו לאכל לחם
וישאו עיניהם ויראו והנה ארחת
ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם
נשאים נכאת וצרי ולט הולכים
להוריד מצרימה ויאמר יהודה
אל אחיו מה בצע כי נהרג את
אחינו וכסינו את דמו לכו

וימצאם ג̇ וסימנהון וילך יוסף אחר אחיו וימצאם בדתן ויקבץ אמציהו את יהודה וימצאם עשר ירות על כל

ובטרם ג̇ וסימנהון ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו ובטרם תצא מרחם הקדשתיך ובטרם יתנגפו רגליכם על הרי נשף

ונראה ד̇ וסימנהון ונראה מה יהיו חלמתיו ונשלחה ונראה ונשתעה ונראה יחדו ונראה בשמחתכם והם יבשו

וימשכו ב וסימנהון וימשכו ויעלו את יוסף מן הבור. וימשכו את ירמיהו
הכתנת ב וסימנהון הכר נא הכתנת בנך הוא אם לא. ושבעת הכתנת שש

ונמכרנו לישמעאלים וידנו אל
תהי בו כי אחינו בשרנו הוא וישמעו
אחיו ויעברו אנשים מדינים
סחרים וימשכו ויעלו את יוסף מן
הבור וימכרו את יוסף לישמעאלים
בעשרים כסף ויביאו את יוסף
מצרימה וישב ראובן אל הבור
והנה אין יוסף בבור ויקרע את
בגדיו וישב אל אחיו ויאמר
הילד איננו ואני אנה אני בא
ויקחו את כתנת יוסף וישחטו
שעיר עזים ויטבלו את הכתנת
בדם וישלחו את כתנת הפסים
ויביאו אל אביהם ויאמרו זאת
מצאנו הכר נא הכתנת בנך הוא
אם לא ויכירה ויאמר כתנת בני
חיה רעה אכלתהו טרף טרף
יוסף ויקרע יעקב שמלתיו
וישם שק במתניו ויתאבל על
בנו ימים רבים ויקמו כל בניו וכל
בנתיו לנחמו וימאן להתנחם
ויאמר כי ארד אל בני אבל
שאלה ויבך אתו אביו והמדנים
מכרו אתו אל מצרים לפוטיפר
סריס פרעה שר הטבחים

ויהי בעת ההוא וירד יהודה מאת
אחיו ויט עד איש עדלמי ושמו
חירה וירא שם יהודה בת איש
כנעני ושמו שוע ויקחה ויבא
אליה ותהר ותלד בן ויקרא את
שמו ער ותהר עוד ותלד בן
ותקרא את שמו אונן ותסף עוד
ותלד בן ותקרא את שמו שלה
והיה בכזיב בלדתה אתו ויקח
יהודה אשה לער בכורו ושמה
תמר ויהי ער בכור יהודה רע
בעיני יהוה וימתהו יהוה ויאמר
יהודה לאונן בא אל אשת אחיך
ויבם אתה והקם זרע לאחיך
וידע אונן כי לא לו יהיה הזרע
והיה אם בא אל אשת אחיו
ושחת ארצה לבלתי נתן זרע
לאחיו וירע בעיני יהוה אשר
עשה וימת גם אתו ויאמר יהודה
לתמר כלתו שבי אלמנה בית
אביך עד יגדל שלה בני כי אמר
פן ימות גם הוא כאחיו ותלך תמר
ותשב בית אביה וירבו הימים
ותמת בת שוע אשת יהודה וינחם
יהודה ויעל על גזזי צאנו הוא
וחירה רעהו העדלמי תמנתה

בכורו ג מל וסימנהון ויקח יהודה אשה לער בכורו. ויאמר ליתר בכורו. ויהי בכורו אמנון.
לא לו ד וסימנהון וידע אונן כי לא לו יהיה. לרשת משכנות לא לו. הוי המרבה לא לו. עובר מתעבר על ריב לא לו.
ויבם ה וסימנהון

51

על דרך ה וסימנהון על דרך תמנתה. והולכי על דרך שיחו. על דרך אשור. וישרנה הפרות. יתיצב על דרך לא טוב רע לא ימאס.
ויחשבה ג וסימנהון והאמן ביי ויחשבה לו צדקה. ויראה יהודה ויחשבה לזונה. ויחשבה עלי לשכרה. ותהר לו

ויגד לתמר לאמר הנה חמיך עלה
תמנתה לגז צאנו ותסר בגדי
אלמנותה מעליה ותכס בצעיף
ותתעלף ותשב בפתח עינים
אשר על דרך תמנתה כי ראתה
כי גדל שלה והוא לא נתנה לו
לאשה ויראה יהודה ויחשבה
לזונה כי כסתה פניה ויט אליה
אל הדרך ויאמר הבה נא אבוא
אליך כי לא ידע כי כלתו הוא
ותאמר מה תתן לי כי תבוא אלי
ויאמר אנכי אשלח גדי עזים מן
הצאן ותאמר אם תתן ערבון עד
שלחך ויאמר מה הערבון אשר
אתן לך ותאמר חתמך ופתילך
ומטך אשר בידך ויתן לה ויבא
אליה ותהר לו ותקם ותלך ותסר
צעיפה מעליה ותלבש בגדי
אלמנותה וישלח יהודה את
גדי העזים ביד רעהו העדלמי
לקחת הערבון מיד האשה ולא
מצאה וישאל את אנשי מקמה
לאמר איה הקדשה הוא בעינים
על הדרך ויאמרו לא היתה בזה
קדשה וישב אל יהודה ויאמר
לא מצאתיה וגם אנשי המקום

אמרו לא היתה בזה קדשה ויאמר
יהודה תקח לה פן נהיה לבוז הנה
שלחתי הגדי הזה ואתה לא מצ
מצאתה ויהי כמשלש חדשים
ויגד ליהודה לאמר זנתה תמר
כלתך וגם הנה הרה לזנונים
ויאמר יהודה הוציאוה ותשרף
הוא מוצאת והיא שלחה אל
חמיה לאמר לאיש אשר אלה
לו אנכי הרה ותאמר הכר נא
למי החתמת והפתילים והמטה
האלה ויכר יהודה ויאמר צדקה
ממני כי על כן לא נתתיה לשלה
בני ולא יסף עוד לדעתה ויהי
בעת לדתה והנה תאומים בבטנה
ויהי בלדתה ויתן יד ותקח
המילדת ותקשר על ידו שני
לאמר זה יצא ראשנה ויהי
כמשיב ידו והנה יצא אחיו
ותאמר מה פרצת עליך פרץ
ויקרא שמו פרץ ואחר יצא
אחיו אשר על ידו השני ויקרא
שמו זרח ויוסף
הורד מצרימה ויקנהו פוטיפר
סריס פרעה שר הטבחים איש
מצרי מיד הישמעאלים אשר

היא יא כתי יוד בתו' וסימנהון ומלך בלע היא צער. קדמ. והיא גם הוא אמרה. והיא שלחה אל חמיה. וכי יבות מן הבהמה. נטמאה
והיא הפכה שער לבן. והיא כהה דשחין. שבת שבתון היא לכם דאחרי מות. והיא תראה את ערותו. את אביה היא מחללת. והיא נטמאה ועד אין בה. והיא
ויוסף ג רא פסו וסימנהון ויוסף הורד מצרימה. ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה. ויוסף הוא השליט על הארץ.

על ביתו ה וסימנהון ויפקדהו על ביתו ויצו את אשר על ביתו לאמר הם יצאו את העיר וירא יוסף אתם את בנימין
וילך אלקנה על ביתו הראית כי נכנע אחאב על ביתו סר וזעף ישען על ביתו ולא יעמד ויפקדהו ל וחס כראותה ל ומל

הורדהו שמה ויהי יהוה את יוסף
ויהי איש מצליח ויהי בבית אדניו
המצרי וירא אדניו כי יהוה אתו
וכל אשר הוא עשה יהוה מצליח
בידו וימצא יוסף חן בעיניו וישרת
אתו ויפקדהו על ביתו וכל יש לו
נתן בידו ויהי מאז הפקיד אתו
בביתו ועל כל אשר יש לו ויברך
יהוה את בית המצרי בגלל יוסף
ויהי ברכת יהוה בכל אשר יש
לו בבית ובשדה ויעזב כל אשר
לו ביד יוסף ולא ידע אתו מאומה
כי אם הלחם אשר הוא אוכל
ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה
ויהי אחר הדברים האלה ותשא
אשת אדניו את עיניה אל יוסף
ותאמר שכבה עמי וימאן ויאמר
אל אשת אדניו הן אדני לא ידע
אתי מה בבית וכל אשר יש לו
נתן בידי איננו גדול בבית הזה
ממני ולא חשך ממני מאומה כי
אם אותך באשר את אשתו ואיך
אעשה הרעה הגדלה הזאת
וחטאתי לאלהים ויהי כדברה
אל יוסף יום יום ולא שמע אליה
לשכב אצלה להיות עמה ויהי

כהיום הזה ויבא הביתה לעשות
מלאכתו ואין איש מאנשי הבית
שם בבית ותתפשהו בבגדו
לאמר שכבה עמי ויעזב בגדו
בידה וינס ויצא החוצה ויהי
כראותה כי עזב בגדו בידה וינס
החוצה ותקרא לאנשי ביתה
ותאמר להם לאמר ראו הביא
לנו איש עברי לצחק בנו בא אלי
לשכב עמי ואקרא בקול גדול
ויהי כשמעו כי הרימתי קולי
ואקרא ויעזב בגדו אצלי וינס
ויצא החוצה ותנח בגדו אצלה
עד בוא אדניו אל ביתו ותדבר
אליו כדברים האלה לאמר בא
אלי העבד העברי אשר הבאת
לנו לצחק בי ויהי כהרימי קולי
ואקרא ויעזב בגדו אצלי וינס
החוצה ויהי כשמע אדניו את
דברי אשתו אשר דברה אליו
לאמר כדברים האלה עשה לי
עבדך ויחר אפו ויקח אדני יוסף
אתו ויתנהו אל בית הסהר מקום
אשר אסורי המלך אסורים ויהי
שם בבית הסהר ויהי יהוה את
יוסף ויט אליו חסד ויתן חנו בעיני

אוכל ד מל וסימנהון כי אם הלחם אשר הוא אוכל כאשר יחלם הרעב והנה אוכל אם ינועו ונפלו על פי אוכל גם איש שלומי
כהיום ד וסימנהון ויהי כהיום הזה ויבא הביתה ויעצנו לעשות כבאכם היום ולא יוכל עוד לשאת וכל עזרא דכותי
ותאמר להם ג וסימנהון ותקרא לאנשי ביתה אמרו לאיש אשר שלח ולחם מישבים ותאמר אליהם כה אמר
דמלכי

באשר טו׳ וסימנהון איננו גדול באשר יי׳ אתו באשר כרע ילך האיש מיכה ויקם דוד ואל ישמע באשר יגעת ובחריו באשר חפצתי
באשר למי הרעה ומה תעשה באשר תגורי באשר הוא עמל באשר הוא סוף כל האדם באשר דבר מלך שלטון באשר הוא שם וד׳ ובאשר

שר בית הסהר ויתן שר בית
הסהר ביד יוסף את כל האסירם
אשר בבית הסהר ואת כל אשר
עשים שם הוא היה עשה׃ אין
שר בית הסהר ראה את כל
מאומה בידו באשר יהוה אתו
ואשר הוא עשה יהוה מצליח׃

ויהי אחר הדברים האלה חטאו
משקה מלך מצרים והאפה
לאדניהם למלך מצרים׃ ויקצף
פרעה על שני סריסיו על שר
המשקים ועל שר האופים׃ ויתן
אתם במשמר בית שר הטבחים
אל בית הסהר מקום אשר יוסף
אסור שם׃ ויפקד שר הטבחים
את יוסף אתם וישרת אתם ויהיו
ימים במשמר׃ ויחלמו חלום
שניהם איש חלמו בלילה אחד
איש כפתרון חלמו המשקה
והאפה אשר למלך מצרים א
אשר אסורים בבית הסהר׃ ויבא
אליהם יוסף בבקר וירא אתם
והנם זעפים׃ וישאל את סריסי
פרעה אשר אתו במשמר בית
אדניו לאמר מדוע פניכם רעים

היום׃ ויאמרו אליו חלום חלמנו
ופתר אין אתו ויאמר אלהם יוסף
הלוא לאלהים פתרנים ספרו נא
לי׃ ויספר שר המשקים את
חלמו ליוסף ויאמר לו בחלומי
והנה גפן לפני׃ ובגפן שלשה
שריגם והוא כפרחת עלתה נצה
הבשילו אשכלתיה ענבים׃ וכוס
פרעה בידי ואקח את הענבים
ואשחט אתם אל כוס פרעה
ואתן את הכוס על כף פרעה׃
ויאמר לו יוסף זה פתרנו שלשת
השרגים שלשת ימים הם׃ בעוד
שלשת ימים ישא פרעה את
ראשך והשיבך על כנך ונתת
כוס פרעה בידו כמשפט הראשון
אשר היית משקהו׃ כי אם זכרתני
אתך כאשר ייטב לך ועשית
נא עמדי חסד והזכרתני אל
פרעה והוצאתני מן הבית הזה׃
כי גנב גנבתי מארץ העברים וגם
פה לא עשיתי מאומה כי שמו
אתי בבור׃ וירא שר האפים כי
טוב פתר ויאמר אל יוסף אף
אני בחלומי והנה שלשה סלי
חרי על ראשי׃ ובסל העליון ז

משקה ד׳ קמ׳ וסימנהון חטאו משקה מלך מצרים וכל כלי משקה וחבריה הוי משקה רעהו וד׳ ממשקה ישראל
לאדניהם ז׳ מפ׳ א׳ בליש וסימנהון לאדניהם למלך מצרים ואדני האדנים ואדננו דוד לא ידע האבירות לאדניהם הביאה ונשתה
ואדנינו מכל אלהים הודו לאדני האדנים כי קדוש היום לאדנינו בלילה ג׳ רפ׳ וסימ׳ ויחלמו חלום שניהם ונחלמה חלום בלילה אחד ואת עמוד

מאכל ד׳ פת׳ וסימנהון מכל מאכל פרעה מעשה אפה ומאכל שלחנו וחבריה והמתו חיתו לחם ונפשו מאכל תאוה
והעוף ג׳ וסימנהון והעוף ירב בארץ והעוף אכל אתם מן הסל מעל ראשי ואת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיה

מכל מאכל פרעה מעשה אפה
והעוף אכל אתם מן הסל מעל
ראשי׃ ויען יוסף ויאמר זה
פתרנו שלשת הסלים שלשת
ימים הם׃ בעוד שלשת ימים
ישא פרעה את ראשך מעליך
ותלה אותך על עץ ואכל העוף
את בשרך מעליך׃ ויהי ביום
השלישי יום הלדת את פרעה
ויעש משתה לכל עבדיו וישא
את ראש שר המשקים ואת
ראש שר האפים בתוך עבדיו׃
וישב את שר המשקים על
משקהו ויתן הכוס על כף פרעה׃
ואת שר האפים תלה כאשר
פתר להם יוסף׃ ולא זכר שר
המשקים את יוסף וישכחהו׃

מא

ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה
חלם והנה עמד על היאר׃ והנה
מן היאר עלת שבע פרות יפות
מראה ובריאת בשר ותרעינה
באחו׃ והנה שבע פרות אחרות
עלות אחריהן מן היאר רעות
מראה ודקות בשר ותעמדנה
אצל הפרות על שפת היאר׃
ותאכלנה הפרות רעות המראה
ודקת הבשר את שבע הפרות
יפת המראה והבריאת וייקץ
פרעה׃ ויישן ויחלם שנית והנה
שבע שבלים עלות בקנה אחד
בריאות וטבות׃ והנה שבע
שבלים דקות ושדופת קדים
צמחות אחריהן׃ ותבלענה
השבלים הדקות את שבע
השבלים הבריאות והמלאות
וייקץ פרעה והנה חלום׃ ויהי
בבקר ותפעם רוחו וישלח
ויקרא את כל חרטמי מצרים
ואת כל חכמיה ויספר פרעה
להם את חלמו ואין פותר אותם
לפרעה׃ וידבר שר המשקים
את פרעה לאמר את חטאי אני
מזכיר היום׃ פרעה קצף על
עבדיו ויתן אתי במשמר בית
שר הטבחים אתי ואת שר
האפים׃ ונחלמה חלום בלילה
אחד אני והוא איש כפתרון
חלמו חלמנו׃ ושם אתנו נער
עברי עבד לשר הטבחים
ונספר לו ויפתר לנו את חלמתינו
איש כחלמו פתר׃ ויהי כאשר

ולא זכר ג׳ וסימנהון ולא זכר שר המשקים את יוסף ולא זכר יואש המלך ולא זכר הדום רגליו ביום אפו וישכחהו
ופרעה ג׳ וסימנהון ופרעה חלם והנה עמד על היאר ופרעה הקריב וישאו בני ישראל ולמה תכבדו את לבבכם
עלות ג׳ כת׳ כן וסימנהון והנה שבע פרות אחרות קדמ׳ ויישן ויחלם שנית והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן דלות

שלום ׳ בקרי׳ וסימנהון לך נראה את שלום אחיך ב׳ בפסו׳ אלהים יענה את שלום פרעה ורב שלום בניך׳ כי
שלום אמת אתן לכם׳ ודרשו את שלום העיר׳ החפץ שלום עבדו׳ שלום רשעים אראה׳ שאלו שלום ירושלם לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה׳

פתר לנו כן היה אתי השיב על
כני ואתו תלה׃ וישלח פרעה
ויקרא את יוסף ויריצהו מן הבור
ויגלח ויחלף שמלתיו ויבא אל
פרעה׃ ויאמר פרעה אל יוסף
חלום חלמתי ופתר אין אתו ואני
שמעתי עליך לאמר תשמע
חלום לפתר אתו׃ ויען יוסף את
פרעה לאמר בלעדי אלהים
יענה את שלום פרעה׃ וידבר
פרעה אל יוסף בחלמי הנני
עמד על שפת היאר׃ והנה מן
היאר עלת שבע פרות בריאות
בשר ויפת תאר ותרעינה באחו׃
והנה שבע פרות אחרות עלות
אחריהן דלות ורעות תאר מאד
ורקות בשר לא ראיתי כהנה
בכל ארץ מצרים לרע׃ ותאכלנה
הפרות הרקות והרעות את
שבע הפרות הראשנות
הבריאת׃ ותבאנה אל קרבנה
ולא נודע כי באו אל קרבנה
ומראיהן רע כאשר בתחלה
ואיקץ׃ וארא בחלמי והנה שבע
שבלים עלת בקנה אחד מלאת
וטבות׃ והנה שבע שבלים צנמות

דקות שדפות קדים צמחות אחריהם׃
ותבלען השבלים הדקת את שבע
השבלים הטבות ואמר אל החרטמים
ואין מגיד לי׃ ויאמר יוסף אל פרעה
חלום פרעה אחד הוא את אשר
האלהים עשה הגיד לפרעה׃ שבע
פרת הטבת שבע שנים הנה ושבע
השבלים הטבת שבע שנים הנה
חלום אחד הוא׃ ושבע הפרות
הרקות והרעת העלת אחריהן
שבע שנים הנה ושבע השבלים
הרקות שדפות הקדים יהיו שבע
שני רעב׃ הוא הדבר אשר דברתי
אל פרעה אשר האלהים עשה
הראה את פרעה׃ הנה שבע
שנים באות שבע גדול בכל ארץ
מצרים׃ וקמו שבע שני רעב
אחריהן ונשכח כל השבע בא
בארץ מצרים וכלה הרעב את
הארץ׃ ולא יודע השבע בארץ
מפני הרעב ההוא אחרי כן כי
כבד הוא מאד׃ ועל השנות
החלום אל פרעה פעמים כי
נכון הדבר מעם האלהים וממהר
האלהים לעשתו׃ ועתה ירא
פרעה איש נבון וחכם וישיתהו

הטבת ד׳ חס דחס וסימנהון ויראו בני האלהים את בנות האדם׳ שבע פרת הטבת׳ ב׳ בפסו׳ ערים גדלת וטבת אשר לא בנית׳
לעשתו ה׳ חס וסימנהון וממהר האלהים לעשתו׳ ואו יקרב לעשתו׳ בפיך ובלבבך לעשתו׳ כי שקד אני על דברי לעשתו׳ כי לא יכלו
וחכם ד׳ וסימנהון ועתה ירא פרעה איש נבון וחכם׳ אין נבון וחכם כמוך׳ וחכם באחור ישבחנה׳ טוב ילד מסכן וחכם׳

יעשה פרעה להיות פקדים בבית יו׳ ויפקד המלך פקידים מי רכונניהו ב׳ כתרא׳ מל׳ וסימנהון ב׳ חס וב׳ מל פקדים
ויקבצו את כל אכל השנים הטבות ויקבצו את כל נערה בתולה טובת מראה אל שושן וסימנהון ב׳ ויקבצו

על ארץ מצרים׃ יעשה פרעה
ויפקד פקדים על הארץ וחמש
את ארץ מצרים בשבע שני
השבע׃ ויקבצו את כל אכל
השנים הטבות הבאת האלה
ויצברו בר תחת יד פרעה אכל
בערים ושמרו׃ והיה האכל
לפקדון לארץ לשבע שני הרעב
אשר תהיין בארץ מצרים ולא
תכרת הארץ ברעב׃ וייטב הדבר
בעיני פרעה ובעיני כל עבדיו׃
ויאמר פרעה אל עבדיו הנמצא
כזה איש אשר רוח אלהים בו׃
ויאמר פרעה אל יוסף אחרי הודיע
אלהים אותך את כל זאת אין נבון
וחכם כמוך׃ אתה תהיה על ביתי
ועל פיך ישק כל עמי רק הכסא
אגדל ממך׃ ויאמר פרעה אל
יוסף ראה נתתי אתך על כל ארץ
מצרים׃ ויסר פרעה את טבעתו
מעל ידו ויתן אתה על יד יוסף
וילבש אתו בגדי שש וישם רבד
הזהב על צוארו׃ וירכב אתו
במרכבת המשנה אשר לו
ויקראו לפניו אברך ונתון אתו
על כל ארץ מצרים׃ ויאמר

פרעה אל יוסף אני פרעה ובלעדיך
לא ירים איש את ידו ואת רגלו
בכל ארץ מצרים׃ ויקרא פרעה
שם יוסף צפנת פענח ויתן לו את
אסנת בת פוטי פרע כהן און לאשה
ויצא יוסף על ארץ מצרים׃ ויוסף
בן שלשים שנה בעמדו לפני
פרעה מלך מצרים ויצא יוסף
מלפני פרעה ויעבר בכל ארץ
מצרים׃ ותעש הארץ בשבע שני
השבע לקמצים׃ ויקבץ את כל
אכל שבע שנים אשר היו בארץ
מצרים ויתן אכל בערים אכל
שדה העיר אשר סביבתיה נתן
בתוכה׃ ויצבר יוסף בר כחול הים
הרבה מאד עד כי חדל לספר כי
אין מספר׃ וליוסף ילד שני בנים
בטרם תבוא שנת הרעב אשר
ילדה לו אסנת בת פוטי פרע כהן
און׃ ויקרא יוסף את שם הבכור
מנשה כי נשני אלהים את כל
עמלי ואת כל בית אבי׃ ואת שם
השני קרא אפרים כי הפרני
אלהים בארץ עניי׃ ותכלינה
שבע שני השבע אשר היה
בארץ מצרים׃ ותחלינה שבע

צוארו בצוארו ה׳ וסימנהון וישם רבד הזהב והיה הגוי והגוי אשר יביא את צוארו התלביש צוארו רעמה בצוארו ילין עוז
ישק ב׳ וסימנהון ועל פיך ישק כל עמי שפתים ישק משיב דברים נכוחים
והבכור ד׳ מל׳ כתו׳ וסימנהון ויקרא יוסף את שם הבכור שכל את ידיו כל הבכור אשר יהיה הבכור וכל נב׳ וכתו׳ חס כמא הבכור
ושני

ללחם ד׳ רנ״ע וסימנהון ויצעק העם אל פרעה ללחם והיתה ללחם לאכלה לא רעב ללחם נודד הוא ללחם איה
נחנו ג׳ וסימנהון כלנו בני איש אחד נחנו נחנו נעבר חלוצים לפני ה׳ נחנו פשענו ומרינו אתה לא סלחת

שני הרעב לבוא כאשר אמר
יוסף ויהי רעב בכל הארצות
ובכל ארץ מצרים היה לחם׃
ותרעב כל ארץ מצרים ויצעק
העם אל פרעה ללחם ויאמר
פרעה לכל מצרים לכו אל יוסף
אשר יאמר לכם תעשו׃ והרעב
היה על כל פני הארץ ויפתח יוסף
את כל אשר בהם וישבר למצרים
ויחזק הרעב בארץ מצרים׃ וכל
הארץ באו מצרימה לשבר אל
יוסף כי חזק הרעב בכל הארץ׃
וירא יעקב כי יש שבר במצרים מב
ויאמר יעקב לבניו למה תתראו׃
ויאמר הנה שמעתי כי יש שבר
במצרים רדו שמה ושברו לנו
משם ונחיה ולא נמות׃ וירדו אחי
יוסף עשרה לשבר בר ממצרים׃
ואת בנימין אחי יוסף לא שלח
יעקב את אחיו כי אמר פן יקראנו
אסון׃ ויבאו בני ישראל לשבר
בתוך הבאים כי היה הרעב בארץ
כנען׃ ויוסף הוא השליט על
הארץ הוא המשביר לכל עם
הארץ ויבאו אחי יוסף וישתחוו
לו אפים ארצה׃ וירא יוסף את

אחיו ויכרם ויתנכר אליהם וידבר
אתם קשות ויאמר אלהם מאין
באתם ויאמרו מארץ כנען לשבר
אכל׃ ויכר יוסף את אחיו והם לא
הכרהו׃ ויזכר יוסף את החלמות
אשר חלם להם ויאמר אלהם
מרגלים אתם לראות את ערות
הארץ באתם׃ ויאמרו אליו לא
אדני ועבדיך באו לשבר אכל׃
כלנו בני איש אחד נחנו כנים
אנחנו לא היו עבדיך מרגלים׃
ויאמר אלהם לא כי ערות הארץ
באתם לראות׃ ויאמרו שנים
עשר עבדיך אחים אנחנו בני
איש אחד בארץ כנען והנה
הקטן את אבינו היום והאחד
איננו׃ ויאמר אלהם יוסף הוא
אשר דברתי אלכם לאמר מ
מרגלים אתם׃ בזאת תבחנו חי
פרעה אם תצאו מזה כי אם
בבוא אחיכם הקטן הנה׃ שלחו
מכם אחד ויקח את אחיכם ואתם
האסרו ויבחנו דבריכם האמת
אתכם ואם לא חי פרעה כי מ
מרגלים אתם׃ ויאסף אתם אל
משמר שלשת ימים׃ ויאמר

אלכם ו׳ חס בתו׳ וסימנהון הוא אשר דברתי אלכם לאמר ולא ישמע אלכם פרעה כי ידבר אלכם פרעה לא אוכל לבדי
באתם עד הר האמרי לא תערצון ולא תיראון מהם
בבוא ח׳ מל׳ וסימנהון בזאת תבחנו בבוא כל ישראל לראות
בבוא אדני בית רמון בבוא איש בית ה׳ בבוא אליו נתן הנביא בבוא דואג האדמי בבוא הזיפים ויאמרו לשאול בבוא רשע בא גם בוז

ויאמרו ג בטע וסימנהון הבה נלבנה לבנים ונשרפה לשרפה ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים אבל
אשמים אנחנו על אחינו ויאמרו למלאכים הבאים ויאמרו אל ירמיהו הנביא תפל נא תחנתנו לפניו ונפילה גדולות ונדעה בשלמי הרעה הזאת

אלהים יוסף ביום השלישי זאת
עשו וחיו את האלהים אני ירא
אם כנים אתם אחיכם אחד יאסר
בבית משמרכם ואתם לכו הביאו
שבר רעבון בתיכם ואת אחיכם
הקטן תביאו אלי ויאמנו דבריכם
ולא תמותו ויעשו כן ויאמרו
איש אל אחיו אבל אשמים
אנחנו על אחינו אשר ראינו
צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא
שמענו על כן באה אלינו הצרה
הזאת ויען ראובן אתם לאמר
הלוא אמרתי אליכם לאמר אל
תחטאו בילד ולא שמעתם
וגם דמו הנה נדרש והם לא
ידעו כי שמע יוסף כי המליץ
בינתם ויסב מעליהם ויבך
וישב אלהם וידבר אלהם
ויקח מאתם את שמעון ויאסר
אתו לעיניהם ויצו יוסף וימלאו
את כליהם בר ולהשיב כספיהם
איש אל שקו ולתת להם צדה
לדרך ויעש להם כן וישאו את
שברם על חמריהם וילכו משם
ויפתח האחד את שקו לתת
מספוא לחמרו במלון וירא את

כספו והנה הוא בפי אמתחתו
ויאמר אל אחיו הושב כספי וגם
הנה באמתחתי ויצא לבם ויחרדו
איש אל אחיו לאמר מה זאת
עשה אלהים לנו ויבאו אל יעקב
אביהם ארצה כנען ויגידו לו את
כל הקרת אתם לאמר דבר
האיש אדני הארץ אתנו קשות
ויתן אתנו כמרגלים את הארץ
ונאמר אליו כנים אנחנו לא היינו
מרגלים שנים עשר אנחנו אחים
בני אבינו האחד איננו והקטן
היום את אבינו בארץ כנען ויאמר
אלינו האיש אדני הארץ בזאת
אדע כי כנים אתם אחיכם האחד
הניחו אתי ואת רעבון בתיכם
קחו ולכו והביאו את אחיכם
הקטן אלי ואדעה כי לא מרגלים
אתם כי כנים אתם את אחיכם
אתן לכם ואת הארץ תסחרו ויהי
הם מריקים שקיהם והנה איש
צרור כספו בשקו ויראו את
צררות כספיהם המה ואביהם
וייראו ויאמר אלהם יעקב
אביהם אתי שכלתם יוסף איננו
ושמעון איננו ואת בנימן תקחו

והם ט ר״פ פסו וסימנהון והם לא ידעו כי שמע יוסף והם יקחו את הזהב והם עמך ונחלתך והם עבדיך ועמך והם
ואבתינו הזידו והם ובניהם והם לדמים יארבו והם במלכותם והם מביאים איש מנחתו והביאו ז וסימנהון והביאו
את אחיכם הקטן פרקו נזמי הזהב באו בית אל ופשעו הגלגל ספרו את ישראל עתה מלאתם ידכם ואשר ישמיעו ויעבירו קול בכל עריהם

כלנה ב וסימנהון ואת כנענן תקחו עלי היו כלנה רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה נשאר ל קמ
תמית ב וסימנהון את שני בני תמית אם לא אביאנו אליך ופתח תמית קנאה שאולה ל מל בתור

עלי היו כלנה ויאמר ראובן אל
אביו לאמר את שני בני תמית אם
לא אביאנו אליך תנה אתו על
ידי ואני אשיבנו אליך ויאמר
לא ירד בני עמכם כי אחיו מת
והוא לבדו נשאר וקראהו אסון
בדרך אשר תלכו בה והורדתם
את שיבתי ביגון שאולה והרעב
כבד בארץ ויהי כאשר כלו לאכל
מג
את השבר אשר הביאו ממצרים
ויאמר אליהם אביהם שבו
שברו לנו מעט אכל ויאמר
אליו יהודה לאמר העד העד בנו
האיש לאמר לא תראו פני בלתי
אחיכם אתכם אם ישך משלח
את אחינו אתנו נרדה ונשברה
לך אכל ואם אינך משלח לא
נרד כי האיש אמר אלינו לא
תראו פני בלתי אחיכם אתכם
ויאמר ישראל למה הרעתם לי
להגיד לאיש העוד לכם אח
ויאמרו שאול שאל האיש לנו
ולמולדתנו לאמר העוד אביכם
חי היש לכם אח ונגד לו על פי
הדברים האלה הידוע נדע כי
יאמר הורידו את אחיכם ויאמר

יהודה אל ישראל אביו שלחה
הנער אתי ונקומה ונלכה ונחיה
ולא נמות גם אנחנו גם אתה גם
טפנו אנכי אערבנו מידי תבקשנו
אם לא הביאתיו אליך והצגתיו
לפניך וחטאתי לך כל הימים כי
לולא התמהמהנו כי עתה שבנו
זה פעמים ויאמר אלהם ישראל
אביהם אם כן אפוא זאת עשו
קחו מזמרת הארץ בכליכם ז
והורידו לאיש מנחה מעט צרי
ומעט דבש נכאת ולט בטנים
ושקדים וכסף משנה קחו בידכם
ואת הכסף המושב בפי אמתחתיכם
תשיבו בידכם אולי משגה הוא
ואת אחיכם קחו וקומו שובו אל
האיש ואל שדי יתן לכם רחמים
לפני האיש ושלח לכם את
אחיכם אחר ואת בנימין ואני
כאשר שכלתי שכלתי ויקחו
האנשים את המנחה הזאת
ומשנה כסף לקחו בידם ואת
בנימן ויקמו וירדו מצרים ז
ויעמדו לפני יוסף וירא יוסף
אתם את בנימין ויאמר לאשר
על ביתו הבא את האנשים הביתה

העד ד חס בליש וסימנהון העד העד בנו האיש ואעד בך לאמר ביום צאתך ויעדהו אנשי בני בליעל מזמרת
שאול ג וסימנהון ויאמרו שאול שאל האיש שאול ישאלו בראשנה שאול ישאלו באבל וזא ושאול לו
הבא ג וסימנהון הבא את האנשים הביתה הבא נא ידך בחיקך ויאמר לו לך הביא העצים בתרא כתי

מובאים ג וסימנהון אנחנו מובאים להתגלל עלינו · מובאים סבאים ממדבר · מובאים לשחת הארץ והריקו חרבותם ·
ויביאו ג דגש בליש וסימנהון ויביאו לו את המנחה · ממושבתיכם תביאו לחם תנופה · ויביאו לנו כיד אלהינו הטובה עלינו ·

הביתה וטבח טבח והכן כי אתי
יאכלו האנשים בצהרים ויעש
האיש כאשר אמר יוסף ויבא האיש
את האנשים ביתה יוסף וייראו
האנשים כי הובאו בית יוסף
ויאמרו על דבר הכסף השב
באמתחתינו בתחלה אנחנו
מובאים להתגלל עלינו ולהח
ולהתנפל עלינו ולקחת אתנו
לעבדים ואת חמרינו ויגשו אל
האיש אשר על בית יוסף וידברו
אליו פתח הבית ויאמרו בי אדני
ירד ירדנו בתחלה לשבר אכל
ויהי כי באנו אל המלון ונפתחה
את אמתחתינו והנה כסף איש
בפי אמתחתו כספנו במשקלו
ונשב אתו בידנו וכסף אחר
הורדנו בידנו לשבר אכל
לא ידענו מי שם כספנו בא
באמתחתינו ויאמר שלום
לכם אל תיראו אלהיכם ואלהי
אביכם נתן לכם מטמון בא
באמתחתיכם כספכם בא
אלי ויוצא אלהם את שמעון
ויבא האיש את האנשים ביתה
יוסף ויתן מים וירחצו רגליהם

ויתן מספוא לחמריהם ויכינו
את המנחה עד בוא יוסף בצהרים
כי שמעו כי שם יאכלו לחם
ויבא יוסף הביתה ויביאו לו את
המנחה אשר בידם הביתה
וישתחוו לו ארצה וישאל
להם לשלום ויאמר השלום
אביכם הזקן אשר אמרתם
העודנו חי ויאמרו שלום
לעבדך לאבינו עודנו חי ויקדו
וישתחו וישא עיניו וירא את
בנימן אחיו בן אמו ויאמר הזה
אחיכם הקטן אשר אמרתם
אלי ויאמר אלהים יחנך בני
וימהר יוסף כי נכמרו רחמיו אל
אחיו ויבקש לבכות ויבא החדרה
ויבך שמה וירחץ פניו ויצא
ויתאפק ויאמר שימו לחם
וישימו לו לבדו ולהם לבדם
ולמצרים האכלים אתו לבדם
כי לא יוכלון המצרים לאכל
את העברים לחם כי תועבה
הוא למצרים וישבו לפניו הבכר
כבכרתו והצעיר כצעירתו
ויתמהו האנשים איש אל רעהו
וישא משאת מאת פניו אלהם

ויוצא יב מל וסימנהון ויוצא אתו החוצה · ויוצא העבד כלי כסף · ויוצא אלהם את שמעון · ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו ·
ויוצא משה את העם · וגדעון בא ויוצא את כלי זעקו · לקול תתו המון מים בשמים · והבריה ויוצא יהודיע · ויוצא את האשרה · ויוצא ישראל מתוכם ·
הזה ד רפי וסימנהון הזה אחיכם הקטן · הזה האיש מרגיז הארץ · הזה יבוא אל ביתי · איזה יכשר הזה או זה ·

56

משאת ו׳ פת׳ וסימנהון ותרב משאת בנימן הרב להעלותם משאת העשן ותצא אחריו משאת המלך ויקרא המלך ליהוידע ויתנו קול ביהודה ובירושלם משאת כפי מנחת ערב ׳ שברו ב׳ בתרי ל״ש וסימ׳ ואת כסף שברו את מספר החלום ואת שברו

ותרב משאת בנימן ממשאת
כלם חמש ידות וישתו וישכרו
מד עמו: ויצו את אשר על ביתו 44
לאמר מלא את אמתחת הא
האנשים אכל כאשר יוכלון ש
שאת ושים כסף איש בפי
אמתחתו: ואת גביעי גביע הכסף
תשים בפי אמתחת הקטן ואת
כסף שברו ויעש כדבר יוסף
אשר דבר: הבקר אור והאנשים
שלחו המה וחמריהם: הם יצאו
את העיר לא הרחיקו ויוסף אמר
לאשר על ביתו קום רדף אחרי
האנשים והשגתם ואמרת אלהם
למה שלמתם רעה תחת טובה:
הלוא זה אשר ישתה אדני בו
והוא נחש ינחש בו הרעתם
אשר עשיתם: וישגם וידבר
אלהם את הדברים האלה:
ויאמרו אליו למה ידבר אדני
כדברים האלה חלילה לעבדיך
מעשות כדבר הזה: הן כסף אשר
מצאנו בפי אמתחתינו השיבנו
אליך מארץ כנען ואיך נגנב
מבית אדניך כסף או זהב: אשר
ימצא אתו מעבדיך ומת וגם

אנחנו נהיה לאדני לעבדים: ויאמר
גם עתה כדבריכם כן הוא אשר
ימצא אתו יהיה לי עבד ואתם
תהיו נקים: וימהרו ויורדו איש
את אמתחתו ארצה ויפתחו איש
אמתחתו: ויחפש בגדול החל
ובקטן כלה וימצא הגביע באמתחת
בנימן: ויקרעו שמלתם ויעמס
איש על חמרו וישבו העירה:
ויבא יהודה ואחיו ביתה יוסף
והוא עודנו שם ויפלו לפניו ארצה:
ויאמר להם יוסף מה המעשה
הזה אשר עשיתם הלוא ידעתם
כי נחש ינחש איש אשר כמני:
ויאמר יהודה מה נאמר לאדני
מה נדבר ומה נצטדק האלהים
מצא את עון עבדיך הננו עבדים
לאדני גם אנחנו גם אשר נמצא
הגביע בידו: ויאמר חלילה לי
מעשות זאת האיש אשר נמצא
הגביע בידו הוא יהיה לי עבד
ואתם עלו לשלום אל אביכם:
קמ״ו וסימ׳ יחזקיהו ויגש אליו
יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא
עבדך דבר באזני אדני ואל יחר
אפך בעבדך כי כמוך כפרעה:

כדבריכם ג׳ וסימנהון גם עתה כדבריכם כן הוא ותאמר כדבריכם כן הוא דרחב הנני מתפלל אל י״י אלהיכם
העירה ט׳ וסימנהון וישבו העירה שמלתם וירע העם ויתקעו וגם אל אחת דיהושע ויהונתן ואחימעץ עמדים
ואת קומי לכי לביתך וישלח מלאכים אל אחאב ובגע עבון ראו כי נס ארם דברי הימים ויתר דברי חזקיהו העירה והקיצה למשפטי בתרי לשון עירה

ויותר ב וסימנהון ויותר יעקב לבדו ויותר הוא לבדו · הורדהו ב כת' כן וסימ' ויקנהו פוטיפר הורדהו אלי
ואשימה ב וסימנהון ואשימה עיני עליו ואשימה פתלחם · עליו ב וסימ' ויהי כי עלינו לאסר את שמשון עלינו

ארני שאל את עבדיו לאמר היש
לכם אב או אח ותאמר אל ארני
יש לנו אב זקן וילד זקנים קטן
ואחיו מת ויותר הוא לבדו לאמו
ואביו אהבו ותאמר אל עבדיך
הורדהו אלי ואשימה עיני עליו
ונאמר אל ארני לא יוכל הנער
לעזב את אביו ועזב את אביו ומת
ותאמר אל עבדיך אם לא ירד
אחיכם הקטן אתכם לא תספון
לראות פני ויהי כי עלינו אל עבדך
אבי ונגד לו את דברי ארני ויאמר
אבינו שבו שברו לנו מעט אכל
ונאמר לא נוכל לרדת אם יש
אחינו הקטן אתנו וירדנו כי לא
נוכל לראות פני האיש ואחינו
הקטן איננו אתנו ויאמר עבדך
אבי אלינו אתם ידעתם כי שנים
ילדה לי אשתי ויצא האחד
מאתי ואמר אך טרף טרף ולא
ראיתיו עד הנה ולקחתם גם את
זה מעם פני וקרהו אסון והורדתם
את שיבתי ברעה שאלה ועתה
כבאי אל עבדך אבי והנער איננו
אתנו ונפשו קשורה בנפשו
והיה כראותו כי אין הנער ומת

והורידו עבדיך את שיבת עבדך
אבינו ביגון שאלה כי עבדך
ערב את הנער מעם אבי לאמר
אם לא אביאנו אליך וחטאתי
לאבי כל הימים ועתה ישב נא
עבדך תחת הנער עבד לארני
והנער יעל עם אחיו כי איך אעלה
אל אבי והנער איננו אתי פן
אראה ברע אשר ימצא את אבי
מה ולא יכל יוסף להתאפק לכל
הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל
איש מעליו ולא עמד איש אתו
בהתודע יוסף אל אחיו ויתן את
קלו בבכי וישמעו מצרים וישמע
בית פרעה ויאמר יוסף אל אחיו
אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו
אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו
ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי
ויגשו ויאמר אני יוסף אחיכם
אשר מכרתם אתי מצרימה
ועתה אל תעצבו ואל יחר
בעיניכם כי מכרתם אתי הנה כי
למחיה שלחני אלהים לפניכם
כי זה שנתים הרעב בקרב הארץ
ועוד חמש שנים אשר אין חריש
וקציר וישלחני אלהים לפניכם

ערב ה וסימנהון כי עבדך ערב את הנער כי מי הוא זה ערב את לבו רע ירוע כי ערב זר לקח בגדו כי ערב זר קח בגדו
בבכי ה וסימנהון ויתן את קלו בבכי בבכי יבאו ובתחנונים בבכי יעלה בו דירמיה ושקו בבכי מסברתי
תעצבו ה בטע וסימנהון ועתה אל תעצבו אנא חטא העם הזה ואסיעם על כל הגוים ואילו האחר שיפול וישם לדניאל בלטשאצר

ולהחיות ג וסימנהון ולהחיות לכם לפליטה גדלה האלהים אני להמית ולהחיות ולהחיות לב נדכאים ומקרים

מהרו ד וסימנהון מהרו ועלו אל אבי מהרו עשו כמוני מהרו ללכתם שהר מהרו אחיכם לעשות את דבר אמיתי

לשום לכם שארית בארץ ו
ולהחיות לכם לפליטה גדלה
ועתה לא אתם שלחתם אתי
הנה כי האלהים וישימני לאב
לפרעה ולאדון לכל ביתו ומשל
בכל ארץ מצרים מהרו ועלו
אל אבי ואמרתם אליו כה אמר
בנך יוסף שמני אלהים לאדון
לכל מצרים רדה אלי אל תעמד
וישבת בארץ גשן והיית קרוב
אלי אתה ובניך ובני בניך וצאנך
ובקרך וכל אשר לך וכלכלתי
אתך שם כי עוד חמש שנים
רעב פן תורש אתה וביתך וכל
אשר לך והנה עיניכם ראות
ועיני אחי בנימין כי פי המדבר
אליכם והגדתם לאבי את כל
כבודי במצרים ואת כל אשר
ראיתם ומהרתם והורדתם את
אבי הנה ויפל על צוארי בנימן
אחיו ויבך ובנימן בכה על צוא
צואריו וינשק לכל אחיו ויבך
עליהם ואחרי כן דברו אחיו
אתו והקל נשמע בית פרעה
לאמר באו אחי יוסף וייטב
בעיני פרעה ובעיני עבדיו

ויאמר פרעה אל יוסף אמר אל
אחיך זאת עשו טענו את בעירכם
ולכו באו ארצה כנען וקחו את
אביכם ואת בתיכם ובאו אלי
ואתנה לכם את טוב ארץ מצרים
ואכלו את חלב הארץ ואתה
צויתה זאת עשו קחו לכם מארץ
מצרים עגלות לטפכם ולנשיכם
ונשאתם את אביכם ובאתם
ועינכם אל תחס על כליכם כי
טוב כל ארץ מצרים לכם הוא
ויעשו כן בני ישראל ויתן להם
יוסף עגלות על פי פרעה ויתן
להם צדה לדרך לכלם נתן
לאיש חלפות שמלת ולבנימן
נתן שלש מאות כסף וחמש
חלפת שמלת ולאביו שלח
כזאת עשרה חמרים נשאים
מטוב מצרים ועשר אתנת
נשאת בר ולחם ומזון לאביו
לדרך וישלח את אחיו וילכו
ויאמר אלהם אל תרגזו בדרך
ויעלו ממצרים ויבאו ארץ כנען
אל יעקב אביהם ויגדו לו לאמר
עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל
ארץ מצרים ויפג לבו כי לא

המדבר ד וסימנהון כי פי המדבר אליכם המדבר אליך והבאתו אלי כי אם הוא המדבר הנני לפלמוני המדבר עד

ולאביו ג וסימנהון ולאביו שלח כזאת עשרה חמרים לאביו ולאמו ולבתו ולאחיו ולאביו לא הגיד

ויגדו ד חס וסימנהון ויגדו לו על אדות הבאר ויגדו לו לאמר עוד יוסף חי וישובו המלאכים ויגדו ויגדו לו את דברי רבשקה

ויוסף ל̇ וא̇ מנהון לשון תוספת וסימנהון ויוסף הורד מצרימה ויוסף הוא השליט ויוסף בן שלשים שנה לאשר על ביתו ויוסף ישית ידו
ויוסף היה במצרים אלה יעמדו לברך את העם לבני אסף זכור ויוסף גאלת בזרוע עמך ויוסף ט̇ אלהיך וב̇ מלע ישבי עחכם ויוסף לקח והבריה

האמין להם׃ וידברו אליו את כל
דברי יוסף אשר דבר אלהם וירא
את העגלות אשר שלח יוסף
לשאת אתו ותחי רוח יעקב
אביהם׃ ויאמר ישראל רב
עוד יוסף בני חי אלכה ואראנו
בטרם אמות׃ ויסע ישראל וכל מו
אשר לו ויבא בארה שבע
ויזבח זבחים לאלהי אביו יצחק׃
ויאמר אלהים לישראל במראת
הלילה ויאמר יעקב יעקב ויאמר
הנני׃ ויאמר אנכי האל אלהי
אביך אל תירא מרדה מצרימה
כי לגוי גדול אשימך שם׃ אנכי
ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך
גם עלה ויוסף ישית ידו על
עיניך׃ ויקם יעקב מבאר שבע
וישאו בני ישראל את יעקב
אביהם ואת טפם ואת נשיהם
בעגלות אשר שלח פרעה
לשאת אתו׃ ויקחו את מקניהם
ואת רכושם אשר רכשו בארץ
כנען ויבאו מצרימה יעקב וכל
זרעו אתו׃ בניו ובני בניו אתו
בנתיו ובנות בניו וכל זרעו הביא
אתו מצרימה׃

ואלה שמות בני ישראל
הבאים מצרימה יעקב ובניו בכר
יעקב ראובן׃ ובני ראובן חנוך
ופלוא וחצרן וכרמי׃ ובני שמעון
ימואל וימין ואהד ויכין וצחר
ושאול בן הכנענית׃ ובני לוי
גרשון קהת ומררי׃ ובני יהודה ער
ואונן ושלה ופרץ וזרח וימת ער
ואונן בארץ כנען ויהיו בני פרץ
חצרן וחמול׃ ובני יששכר תולע
ופוה ויוב ושמרן׃ ובני זבלון
סרד ואלון ויחלאל׃ אלה בני
לאה אשר ילדה ליעקב בפדן
ארם ואת דינה בתו כל נפש בניו
ובנותיו שלשים ושלש׃ ובני גד
צפיון וחגי שוני ואצבן ערי
וארודי ואראלי׃ ובני אשר ימנה
וישוה וישוי ובריעה ושרח
אחתם ובני בריעה חבר ומלכיאל׃
אלה בני זלפה אשר נתן לבן
ללאה בתו ותלד את אלה ליעקב
שש עשרה נפש׃ בני רחל אשת
יעקב יוסף ובנימן׃ ויולד ליוסף
בארץ מצרים אשר ילדה לו
אסנת בת פוטי פרע כהן און
את מנשה ואת אפרים׃ ובני

ובנותיו ובריעה ויולד ג̇ מל̇ בל̇ש̇ ב̇ א̇ מל̇ וא̇ חס̇ ג̇ ר̇א̇ פסו̇ וסימנהון וסימנהון וסימנהון
וינשק לבניו ולבנותיו ויברך אתהם כל נפש בניו ובנותיו שלשים ושלש הוא ובנותיו ד̇ יעירא
וישוי ובריעה ושרח אחתם ובריעה ושמיעה המה ראשי האבות דד̇ הימים בתרא̇ חס̇
ויולד לחנוך את עירד ויולד ליוסף בארץ מצרים ויולד לאהרן את נדב ואת אביהוא את אלעזר

וראש | כ׳ בתרי ל״ת | וסימנהון | גרא ונעמן אחי וראש מפים וחפים וארד וכר עני ומרודי לענה וראש ... אמותה
חשים | כ׳ בתרי ל״ת | וסימנהון | ובני דן חשים ואנחנו נחלץ חשים לפני בני ישראל ... ואגידה ... ויצגם ... וחס

בנימן בלע ובכר ואשבל גרא
ונעמן אחי וראש מפים וחפים
וארד אלה בני רחל אשר ילד
ליעקב כל נפש ארבעה עשר
ובני דן חשים ובני נפתלי יחצאל
וגוני ויצר ושלם אלה בני בלהה
אשר נתן לבן לרחל בתו ותלד
את אלה ליעקב כל נפש שבעה
כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה
יצאי ירכו מלבד נשי בני יעקב
כל נפש ששים ושש ובני יוסף
אשר ילד לו במצרים נפש שנים
כל הנפש לבית יעקב הבאה
מצרימה שבעים
ואת יהודה שלח לפניו
אל יוסף להורת לפניו גשנה
ויבאו ארצה גשן ויאסר יוסף
מרכבתו ויעל לקראת ישראל
אביו גשנה וירא אליו ויפל על
צואריו ויבך על צואריו עוד
ויאמר ישראל אל יוסף אמותה
הפעם אחרי ראותי את פניך
כי עודך חי ויאמר יוסף אל
אחיו ואל בית אביו אעלה
ואגידה לפרעה ואמרה אליו
אחי ובית אבי אשר בארץ

כנען באו אלי והאנשים רעי צאן
כי אנשי מקנה היו וצאנם ובקרם
וכל אשר להם הביאו והיה כי
יקרא לכם פרעה ואמר מה
מעשיכם ואמרתם אנשי מקנה
היו עבדיך מנעורינו ועד עתה
גם אנחנו גם אבתינו בעבור
תשבו בארץ גשן כי תועבת מ
מז מצרים כל רעה צאן ויבא יוסף
ויגד לפרעה ויאמר אבי ואחי
וצאנם ובקרם וכל אשר להם
באו מארץ כנען והנם בארץ
גשן ומקצה אחיו לקח חמשה
אנשים ויצגם לפני פרעה ויאמר
פרעה אל אחיו מה מעשיכם
ויאמרו אל פרעה רעה צאן ע
עבדיך גם אנחנו גם אבותינו
ויאמרו אל פרעה לגור בארץ
באנו כי אין מרעה לצאן אשר
לעבדיך כי כבד הרעב בארץ
כנען ועתה ישבו נא עבדיך בארץ
גשן ויאמר פרעה אל יוסף
לאמר אביך ואחיך באו אליך
ארץ מצרים לפניך הוא במיטב
הארץ הושב את אביך ואת
אחיך ישבו בארץ גשן ואם

הבאה | ג׳ מל׳ | וסימנהון | כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה הבאה והיוצאת יתן ית את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה
הבאה | ג׳ מלע׳ | וסימנהון | הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה הבאה מצרימה שבעים וישמעו שלשת רעי איוב את כל הרעה
והאנשים | ה׳ ר״פ פסו | וסימנהון | והאנשים רעי צאן והאנשים אשר עלו עמו והאנשים אשר שלח משה והאנשים טובים לנו והאנשים רדפו אחריהם

ושמתם ב וסימנהון ושמתם שרי מקנה על אשר לי · על הלחת הראשנים אשר שברת · ושמתם בארון
ויעמדהו ב וחס וסימנהון ויעמדהו לפני פרעה ויברך יעקב את פרעה · ויקח את יהושע · ויעמדהו לפני אלעזר הכהן

יָדַעְתָּ וְיֶשׁ בָּם אַנְשֵׁי חַיִל וְשַׂמְתָּם
שָׂרֵי מִקְנֶה עַל אֲשֶׁר לִי׃ וַיָּבֵא
יוֹסֵף אֶת יַעֲקֹב אָבִיו וַיַּעֲמִדֵהוּ
לִפְנֵי פַרְעֹה וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת פַּרְעֹה׃
וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל יַעֲקֹב כַּמָּה
יְמֵי שְׁנֵי חַיֶּיךָ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל
פַּרְעֹה יְמֵי שְׁנֵי מְגוּרַי שְׁלֹשִׁים
וּמְאַת שָׁנָה מְעַט וְרָעִים הָיוּ יְמֵי
שְׁנֵי חַיַּי וְלֹא הִשִּׂיגוּ אֶת יְמֵי שְׁנֵי
חַיֵּי אֲבֹתַי בִּימֵי מְגוּרֵיהֶם׃ וַיְבָרֶךְ
יַעֲקֹב אֶת פַּרְעֹה וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵי
פַרְעֹה׃ וַיּוֹשֵׁב יוֹסֵף אֶת אָבִיו
וְאֶת אֶחָיו וַיִּתֵּן לָהֶם אֲחֻזָּה בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם בְּמֵיטַב הָאָרֶץ בְּאֶרֶץ
רַעְמְסֵס כַּאֲשֶׁר צִוָּה פַרְעֹה׃
וַיְכַלְכֵּל יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אֶחָיו
וְאֵת כָּל בֵּית אָבִיו לֶחֶם לְפִי הַטָּף׃
וְלֶחֶם אֵין בְּכָל הָאָרֶץ כִּי כָבֵד
הָרָעָב מְאֹד וַתֵּלַהּ אֶרֶץ מִצְרַיִם
וְאֶרֶץ כְּנַעַן מִפְּנֵי הָרָעָב׃ וַיְלַקֵּט
יוֹסֵף אֶת כָּל הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא
בְאֶרֶץ מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ כְּנַעַן בַּשֶּׁבֶר
אֲשֶׁר הֵם שֹׁבְרִים וַיָּבֵא יוֹסֵף
אֶת הַכֶּסֶף בֵּיתָה פַרְעֹה׃ וַיִּתֹּם
הַכֶּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמֵאֶרֶץ
כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ כָל מִצְרַיִם אֶל יוֹסֵף

לֵאמֹר הָבָה לָּנוּ לֶחֶם וְלָמָּה נָמוּת
נֶגְדֶּךָ כִּי אָפֵס כָּסֶף׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף
הָבוּ מִקְנֵיכֶם וְאֶתְּנָה לָכֶם
בְּמִקְנֵיכֶם אִם אָפֵס כָּסֶף׃ וַיָּבִיאוּ
אֶת מִקְנֵיהֶם אֶל יוֹסֵף וַיִּתֵּן לָהֶם
יוֹסֵף לֶחֶם בַּסּוּסִים וּבְמִקְנֵה
הַצֹּאן וּבְמִקְנֵה הַבָּקָר וּבַחֲמֹרִים
וַיְנַהֲלֵם בַּלֶּחֶם בְּכָל מִקְנֵהֶם
בַּשָּׁנָה הַהִוא׃ וַתִּתֹּם הַשָּׁנָה
הַהִוא וַיָּבֹאוּ אֵלָיו בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית
וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא נְכַחֵד מֵאֲדֹנִי
כִּי אִם תַּם הַכֶּסֶף וּמִקְנֵה הַבְּהֵמָה
אֶל אֲדֹנִי לֹא נִשְׁאַר לִפְנֵי אֲדֹנִי
בִּלְתִּי אִם גְּוִיָּתֵנוּ וְאַדְמָתֵנוּ׃ לָמָּה
נָמוּת לְעֵינֶיךָ גַּם אֲנַחְנוּ גַּם
אַדְמָתֵנוּ קְנֵה אֹתָנוּ וְאֶת אַדְמָתֵנוּ
בַּלָּחֶם וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְאַדְמָתֵנוּ
עֲבָדִים לְפַרְעֹה וְתֶן זֶרַע וְנִחְיֶה
וְלֹא נָמוּת וְהָאֲדָמָה לֹא תֵשָׁם׃
וַיִּקֶן יוֹסֵף אֶת כָּל אַדְמַת מִצְרַיִם
לְפַרְעֹה כִּי מָכְרוּ מִצְרַיִם אִישׁ
שָׂדֵהוּ כִּי חָזַק עֲלֵהֶם הָרָעָב
וַתְּהִי הָאָרֶץ לְפַרְעֹה׃ וְאֶת הָעָם
הֶעֱבִיר אֹתוֹ לֶעָרִים מִקְצֵה גְבוּל
מִצְרַיִם וְעַד קָצֵהוּ׃ רַק אַדְמַת
הַכֹּהֲנִים לֹא קָנָה כִּי חֹק לַכֹּהֲנִים

וינהלם ב וסימנהון וינהלם בלחם בכל מקנהם · וינהלם מסביב · ותתם ב וסי׳ ותתם השנה · ותתם מלאכת
והאדמה ג וסימנהון והאדמה לא תשם · והאדמה לא תתן את יבולה · והאדמה תשאה שממה · גויתנו ל
ותשם ב ו״ו וסימנהון והאדמה לא תשם · למען תשם ארצה ממלאה · כתר׳ פת׳ · ותלה ל ומפ׳ הא

59

קניתי ה וסימנהון קניתי איש את יי׳ הן קניתי אתכם היום כי קניתי את כל אשר ליאלימלך וגם את רות קניתי עבדים ושפחות
הא ג וסימנהון הא לכם זרע וזרעתם את האדמה וגם אני הא דרכך בראש נתתי הא כדי פרזלא

מאת פרעה ואכלו את חקם
אשר נתן להם פרעה על כן לא
מכרו את אדמתם ויאמר יוסף
אל העם הן קניתי אתכם היום
ואת אדמתכם לפרעה הא לכם
זרע וזרעתם את האדמה והיה
בתבואת ונתתם חמישית לפרעה
וארבע הידת יהיה לכם לזרע
השדה ולאכלכם ולאשר
בבתיכם ולאכל לטפכם ויאמרו
החיתנו נמצא חן בעיני אדני
והיינו עבדים לפרעה וישם
אתה יוסף לחק עד היום הזה
על אדמת מצרים לפרעה לחמש
רק אדמת הכהנים לבדם לא
היתה לפרעה וישב ישראל
בארץ מצרים בארץ גשן ויא
ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד

פרש

ויחי יעקב בארץ מצרים
שבע עשרה שנה ויהי ימי
יעקב שני חייו שבע שנים
וארבעים ומאת שנה ויקרבו
ימי ישראל למות ויקרא לבנו
ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי
חן בעיניך שים נא ידך תחת
ירכי ועשית עמדי חסד ואמת

אל נא תקברני במצרים ושכבתי
עם אבתי ונשאתני ממצרים
וקברתני בקברתם ויאמר אנכי
אעשה כדברך ויאמר השבעה
לי וישבע לו וישתחו ישראל
על ראש המטה

ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר
ליוסף הנה אביך חלה ויקח את
שני בניו עמו את מנשה ואת
אפרים ויגד ליעקב ויאמר הנה
בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל
וישב על המטה ויאמר יעקב
אל יוסף אל שדי נראה אלי
בלוז בארץ כנען ויברך אתי
ויאמר אלי הנני מפרך והרביתך
ונתתיך לקהל עמים ונתתי את
הארץ הזאת לזרעך אחריך
אחזת עולם ועתה שני בניך
הנולדים לך בארץ מצרים עד
באי אליך מצרימה לי הם אפרים
ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי
ומולדתך אשר הולדת אחריהם
לך יהיו על שם אחיהם יקראו
בנחלתם ואני בבאי מפדן מתה
עלי רחל בארץ כנען בדרך
בעוד כברת ארץ לבא אפרתה

חמישית ג מל וסימנהון ונתתם חמישית לפרעה ויסף חמישית כסף ערכך וישלח אליפעם חמישית את נערו ואגרת
החיתנו ג חס בליש וסימנהון ויאמרו החיתנו נמצא חן והחייתם את אבי ואת אמי לו החיתם אותם לא הרגתי אתכם
קריבה למות ג וסימנהון ויקרבו ימי ישראל למות הן קרבו ימיך למות קרא את יהושע ויקרבו ימי דוד למות ויצו את

אפרת ב׳ זקן קל׳ וסימניהון ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם ויקח לו כלב את אפרת ותלד לו את חור
ועיני ג׳ ר״א פסו׳ וסימניהון ועיני לאה רכות ורחל היתה ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות ועיני רשעים תכלינה

ואקברה שם בדרך אפרת הוא
בית לחם׃ וירא ישראל את בני
יוסף ויאמר מי אלה׃ ויאמר יוסף
אל אביו בני הם אשר נתן לי
אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי
ואברכם׃ ועיני ישראל כבדו
מזקן לא יוכל לראות ויגש
אתם אליו וישק להם ויחבק
להם׃ ויאמר ישראל אל יוסף
ראה פניך לא פללתי והנה
הראה אתי אלהים גם את זרעך׃
ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו
וישתחו לאפיו ארצה׃ ויקח
יוסף את שניהם את אפרים
בימינו משמאל ישראל ואת
מנשה בשמאלו מימין ישראל
ויגש אליו׃ וישלח ישראל את
ימינו וישת על ראש אפרים
והוא הצעיר ואת שמאלו על
ראש מנשה שכל את ידיו כי
מנשה הבכור׃ ויברך את יוסף
ויאמר האלהים אשר התהלכו
אבתי לפניו אברהם ויצחק
האלהים הרעה אתי מעודי
עד היום הזה׃ המלאך הגאל
אתי מכל רע יברך את הנערים

ויקרא בהם שמי ושם אבתי
אברהם ויצחק וידגו לרב
בקרב הארץ׃ וירא יוסף כי
ישית אביו יד ימינו על ראש
אפרים וירע בעיניו ויתמך יד
אביו להסיר אתה מעל ראש
אפרים על ראש מנשה׃ ויאמר
יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה
הבכר שים ימינך על ראשו׃
וימאן אביו ויאמר ידעתי בני
ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם
הוא יגדל ואולם אחיו הקטן
יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא
הגוים׃ ויברכם ביום ההוא לאמור
בך יברך ישראל לאמר ישמך
אלהים כאפרים וכמנשה
וישם את אפרים לפני
מנשה׃ ויאמר ישראל
אל יוסף הנה אנכי מת
והיה אלהים עמכם
והשיב אתכם אל ארץ
אבתיכם׃ ואני נתתי
לך שכם אחד על
אחיך אשר לקחתי
מיד האמרי בחרבי ובקשתי׃
פ

לאמור ג׳ מ״ל וסימניהון ויברכם ביום ההוא לאמור אם תפרו את בריתי היום הכיוצר הזה לא אוכל לעשות לכם

מט

ויקרא יעקב אל בניו ויאמר
האספו ואגידה לכם
את אשר יקרא
אתכם באחרית
הימים׃ הקבצו
ושמעו בני
יעקב
ושמעו
אל
ישראל
אביכם׃ ראובן
בכרי אתה כחי
וראשית אוני יתר
שאת ויתר עז׃ פחז
כמים אל תותר כי עלית
משכבי אביך אז חללת
יצועי עלה׃
שמעון ולוי אחים
כלי חמס
מכרתיהם׃
בסדם
אל תבא נפשי בקהלם אל
תחד כבדי כי באפם הרגו איש
וברצנם עקרו שור׃ ארור אפם
כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם
ביעקב ואפיצם בישראל׃

יהודה אתה יודוך אחיך ידך
בערף איביך ישתחוו לך בני
אביך׃ גור אריה יהודה מטרף
בני עלית כרע רבץ כאריה וכלביא
מי יקימנו׃ לא יסור שבט מיהודה
ומחקק מבין רגליו עד כי יבא
שילה ולו יקהת עמים׃ אסרי
לגפן עירה ולשרקה בני אתנו
כבס ביין לבשו ובדם ענבים
סותה׃ חכלילי עינים מיין ולבן
שנים מחלב׃ זבולן
לחוף ימים ישכן והוא לחוף
אנית וירכתו על צידן׃
יששכר חמר גרם רבץ בין
המשפתים׃ וירא מנחה כי טוב
ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו
לסבל ויהי למס עבד׃
דן ידין עמו כאחד שבטי
ישראל׃ יהי דן נחש עלי דרך
שפיפן עלי ארח הנשך עקבי
סוס ויפל רכבו אחור׃ לישועתך
קויתי יהוה׃ גד גדוד
יגודנו והוא יגד עקב׃
מאשר שמנה לחמו והוא
יתן מעדני מלך׃ נפתלי
אילה שלחה הנתן אמרי שפר׃

ומטל השמים מעל ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת יקרא אל השמים מעל — ג̇ קמ̇ וסימנהון — מעל
מאל אביך ויעזרך ואת שדי ויברכך ג̇ בפס̇ ברכת אביך גברו ב̇ בפס̇ כי תקדמנו ברכות טוב — ה̇ חס̇ וא̇ מל̇ וסימנהון — ברכת

בן פרת יוסף בן
פרת עלי עין בנות צעדה עלי
שור׃ וימררהו ורבו וישטמהו
בעלי חצים׃ ותשב באיתן קשתו
ויפזו זרעי ידיו מידי אביר יעקב
משם רעה אבן ישראל׃ מאל
אביך ויעזרך ואת שדי ויברכך
ברכת שמים מעל ברכת תהום
רבצת תחת ברכת שדים ורחם׃
ברכת אביך גברו על ברכת הורי
עד תאות גבעת עולם תהיין
לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו׃

בנימן זאב יטרף בבקר יאכל עד
ולערב יחלק שלל׃ כל אלה
שבטי ישראל שנים עשר
וזאת אשר דבר להם אביהם
ויברך אותם איש אשר כברכתו
ברך אתם׃ ויצו אותם ויאמר
אלהם אני נאסף אל עמי קברו
אתי אל אבתי אל המערה אשר
בשדה עפרון החתי׃ במערה
אשר בשדה המכפלה אשר
על פני ממרא בארץ כנען אשר
קנה אברהם את השדה מאת
עפרן החתי לאחזת קבר׃ שמה
קברו את אברהם ואת שרה
אשתו שמה קברו את יצחק ואת
רבקה אשתו ושמה קברתי את
לאה׃ מקנה השדה והמערה
אשר בו מאת בני חת׃ ויכל יעקב
לצות את בניו ויאסף רגליו אל
המטה ויגוע ויאסף אל עמיו׃
ויפל יוסף על פני אביו ויבך עליו
וישק לו׃ ויצו יוסף את עבדיו
את הרפאים לחנט את אביו
ויחנטו הרפאים את ישראל׃
וימלאו לו ארבעים יום כי כן
ימלאו ימי החנטים ויבכו אתו
מצרים שבעים יום׃ ויעברו ימי
בכיתו וידבר יוסף אל בית פרעה
לאמר אם נא מצאתי חן בעיניכם
דברו נא באזני פרעה לאמר׃
אבי השביעני לאמר הנה אנכי
מת בקברי אשר כריתי לי בארץ
כנען שמה תקברני ועתה אעלה
נא ואקברה את אבי ואשובה׃
ויאמר פרעה עלה וקבר את
אביך כאשר השביעך׃ ויעל
יוסף לקבר את אביו ויעלו אתו
כל עבדי פרעה זקני ביתו וכל
זקני ארץ מצרים׃ וכל בית יוסף

וכל זקני ארץ מצרים ויבא אהרן וכל זקני ישראל וכל זקני העיר ההוא הקרבים אל החלל — וסימנהון — ג̇ — וכל זקני
וכל בית יוסף ואחיו וכל בית מלוא וכל בית אביהו וימלט הוא מות תמות אחימלך ודוד וכל בית — וסימנהון — וכל בית
ישראל מעלים וכל בית שאן וכל בית ישראל ערלי לב אחיך אחיך וכל בית ישראל חבריו הנשיא המשא הזה

ואחיו ובית אביו רק טפם וצאנם
ובקרם עזבו בארץ גשן ויעל
עמו גם רכב גם פרשים ויהי
המחנה כבד מאד ויבאו עד גרן
האטד אשר בעבר הירדן ויספדו
שם מספד גדול וכבד מאד
ויעש לאביו אבל שבעת ימים
וירא יושב הארץ הכנעני את
האבל בגרן האטד ויאמרו אבל
כבד זה למצרים על כן קרא
שמה אבל מצרים אשר בעבר
הירדן ויעשו בניו לו כן כאשר
צום וישאו אתו בניו ארצה
כנען ויקברו אתו במערת שדה
המכפלה אשר קנה אברהם
את השדה לאחזת קבר מאת
עפרן החתי על פני ממרא וישב
יוסף מצרימה הוא ואחיו וכל
העלים אתו לקבר את אביו אחרי
קברו את אביו ויראו אחי יוסף
כי מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו
יוסף והשב ישיב לנו את כל
הרעה אשר גמלנו אתו ויצוו
אל יוסף לאמר אביך צוה לפני
מותו לאמר כה תאמרו ליוסף
אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם

כי רעה גמלוך ועתה שא נא
לפשע עבדי אלהי אביך ויבך
יוסף בדברם אליו וילכו גם אחיו
ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך
לעבדים ויאמר אלהם יוסף
אל תיראו כי התחת אלהים אני
ואתם חשבתם עלי רעה אלהים
חשבה לטבה למען עשה
כיום הזה להחית עם רב ועתה
אל תיראו אנכי אכלכל אתכם
ואת טפכם וינחם אותם וידבר
על לבם וישב יוסף במצרים
הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה
ועשר שנים וירא יוסף לאפרים
בני שלשים גם בני מכיר בן מנשה
ילדו על ברכי יוסף ויאמר יוסף
אל אחיו אנכי מת ואלהים פקד
יפקד אתכם והעלה אתכם מן
הארץ הזאת אל הארץ אשר
נשבע לאברהם ליצחק
וליעקב וישבע יוסף את בני
ישראל לאמר פקד יפקד
אלהים אתכם והעלתם את
עצמתי מזה וימת יוסף בן
מאה ועשר שנים ויחנטו אתו
ויישם בארון במצרים

מאהל ד וסימנהון ויצא מאהל לאה ויקרא אל משה וידבר יי׳ אליו ואהיה מאהל אל אהל יחתך ויסחך מאהל׳ ס
לרצנו ד חס בליש וסימנהון וברצנם עקרו שור לרצנו לפני יי׳ ראיתי את האיל מנגח ויעשה כרצנו המלך וכל לרצנכם דכותי׳ ס

מלאאת המשכן׃ ובהעלות
הענן מעל המשכן יסעו בני
ישראל בכל מסעיהם׃ ואם לא
יעלה הענן ולא יסעו עד יום
העלתו׃ כי ענן יהוה על המשכן
יומם ואש תהיה לילה בו לעיני
כל בית ישראל בכל מסעיהם

ויקרא

אל משה וידבר יהוה אליו מ
מאהל מועד לאמר׃ דבר אל
בני ישראל ואמרת אלהם אדם
כי יקריב מכם קרבן ליהוה מן
הבהמה מן הבקר ומן הצאן
תקריבו את קרבנכם׃ אם עלה
קרבנו מן הבקר זכר תמים
יקריבנו אל פתח אהל מועד
יקריב אתו לרצנו לפני יהוה׃
וסמך ידו על ראש העלה ונרצה
לו לכפר עליו׃ ושחט את בן
הבקר לפני יהוה והקריבו בני
אהרן הכהנים את הדם וזרקו

את הדם על המזבח סביב אשר
פתח אהל מועד׃ והפשיט את
העלה ונתח אתה לנתחיה׃ ונתנו
בני אהרן הכהן אש על המזבח
וערכו עצים על האש׃ וערכו
בני אהרן הכהנים את הנתחים
את הראש ואת הפדר על העצים
אשר על האש אשר על המזבח׃
וקרבו וכרעיו ירחץ במים והקטיר
הכהן את הכל המזבחה עלה
אשה ריח ניחוח ליהוה׃

ואם מן הצאן
קרבנו מן הכשבים או מן העזים
לעלה זכר תמים יקריבנו׃ ושחט
אתו על ירך המזבח צפנה לפני
יהוה וזרקו בני אהרן הכהנים
את דמו על המזבח סביב׃ ונתח
אתו לנתחיו ואת ראשו ואת
פדרו וערך הכהן אתם על
העצים אשר על האש אשר
על המזבח׃ והקרב והכרעים
ירחץ במים והקריב הכהן את
הכל והקטיר המזבחה עלה
הוא אשה ריח ניחח ליהוה׃

ואם מן העוף עלה קרבנו ליהוה

כל ספר ויקרא אשה ריח ניחח בתבירא במ״ב מאריכי׳ וסימנהון וקרבו וכרעיו ירחץ במים׳ והקרבתם על הלחם שבעת כבשים תמימם׳ ס
וכל ספר וידבר דכו׳ במארי׳ במ״ב בתבירא וסימנהון את דמם תזרק על המזבח ואת חלבם תקטיר׳ ואת הכבש השני תעשה בין הערבים׳ ס
ירחץ ה׳ ב׳ וצ׳ וסימנהון וקרבו וכרעיו והקרב והכרעים׳ ואם לא יכבס׳ דין קמצ׳ והיה לפנות ערב ירחץ במים׳ פעמיו ירחץ בדם הרשע׳ ס

והקריבו ג ומל וסימנהון והקריבו הכהן אל המזבח ואם עז קרבנו והקריבו לפני יי והקריבו לפני יי וכפר עליה וטהרה
מצת ד חס וסימנהון בראשן בארבעה שבעת ימים תאכל מצת דקדש לי ולחם מצות תנ׳ רפסו דזוה הדבר וכי תקרב קרבן

והקריב מן התרים או מן בני היונה
את קרבנו׃ והקריבו הכהן אל
המזבח ומלק את ראשו והקטיר
המזבחה ונמצה דמו על קיר
המזבח׃ והסיר את מראתו
בנצתה והשליך אתה אצל
המזבח קדמה אל מקום הדשן׃
ושסע אתו בכנפיו לא יבדיל
והקטיר אתו הכהן המזבחה
על העצים אשר על האש עלה
הוא אשה ריח ניחח ליהוה׃
ונפש כי תקריב ב
קרבן מנחה ליהוה סלת יהיה
קרבנו ויצק עליה שמן ונתן
עליה לבנה׃ והביאה אל בני
אהרן הכהנים וקמץ משם
מלא קמצו מסלתה ומשמנה
על כל לבנתה והקטיר הכהן
את אזכרתה המזבחה אשה
ריח ניחח ליהוה׃ והנותרת
מן המנחה לאהרן ולבניו קדש
קדשים מאשי יהוה׃
וכי תקרב קרבן
מנחה מאפה תנור סלת חלות
מצת בלולת בשמן ורקיקי
מצות משחים בשמן׃

ואם מנחה על המחבת
קרבנך סלת בלולה בשמן
מצה תהיה׃ פתות אתה פתים
ויצקת עליה שמן מנחה הוא׃
ואם מנחת מרחשת
קרבנך סלת בשמן תעשה׃
והבאת את המנחה אשר יעשה
מאלה ליהוה והקריבה אל
הכהן והגישה אל המזבח׃ והרים
הכהן מן המנחה את אזכרתה
והקטיר המזבחה אשה ריח
ניחח ליהוה׃ והנותרת מן
המנחה לאהרן ולבניו קדש
קדשים מאשי יהוה׃ כל
המנחה אשר תקריבו ליהוה
לא תעשה חמץ כי כל שאר
וכל דבש לא תקטירו ממנו
אשה ליהוה׃ קרבן ראשית
תקריבו אתם ליהוה ואל
המזבח לא יעלו לריח ניחח׃
וכל קרבן מנחתך במלח
תמלח ולא תשבית מלח
ברית אלהיך מעל מנחתך
על כל קרבנך תקריב מלח׃
ואם תקריב
מנחת בכורים ליהוה אביב

תקריב ד חס בליש וסימנהון וכי תקרב קרבן מנחה מאפה ויקרבו בני אהרן את הדם אליו בהקרבכם אש זרה לפני יי קרוב הקרב
בכורים ג מלבתו וסימנהון ואם תקריב מנחת בכורים ליי ממושבתיכם תביאו לחם תנופה וביום הבכורים בהקריבכם מנחה

זבח שלמים ו׳ דסמי׳ כתו׳ וסימנהון ואם זבח שלמים קרבנו ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים ליי׳ וכי תזבחו זבח שלמים ליי׳ ואיש כי יקריב זבח שלמים ליי׳ ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת ואת האיל יעשה זבח שלמים ליי׳ על סל המצות

קלוי באש גרש כרמל תקריב
את מנחת בכוריך ונתת עליה
שמן ושמת עליה לבנה מנחה
הוא והקטיר הכהן את אזכרתה
מגרשה ומשמנה על כל לבנתה
אשה ליהוה׃
ג ואם זבח שלמים קרבנו אם מן
הבקר הוא מקריב אם זכר אם
נקבה תמים יקריבנו לפני יהוה׃
וסמך ידו על ראש קרבנו ושחטו
פתח אהל מועד וזרקו בני אהרן
הכהנים את הדם על המזבח סביב׃
והקריב מזבח השלמים אשה
ליהוה את החלב המכסה את
הקרב ואת כל החלב אשר על
הקרב׃ ואת שתי הכלית ואת
החלב אשר עלהן אשר על
הכסלים ואת היתרת על הכבד
על הכליות יסירנה׃ והקטירו
אתו בני אהרן המזבחה על העלה
אשר על העצים אשר על האש
אשה ריח ניחח ליהוה׃
ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים
ליהוה זכר או נקבה תמים יקריבנו׃
אם כשב הוא מקריב את קרבנו
והקריב אתו לפני יהוה׃ וסמך
את ידו על ראש קרבנו ושחט
אתו לפני אהל מועד וזרקו בני
אהרן את דמו על המזבח סביב׃
והקריב מזבח השלמים אשה
ליהוה חלבו האליה תמימה
לעמת העצה יסירנה ואת החלב
המכסה את הקרב ואת כל החלב
אשר על הקרב׃ ואת שתי הכלית
ואת החלב אשר עלהן אשר
על הכסלים ואת היתרת על
הכבד על הכלית יסירנה׃ והקטירו
הכהן המזבחה לחם אשה ליהוה׃

ואם עז קרבנו והקריבו לפני יהוה׃
וסמך את ידו על ראשו ושחט
אתו לפני אהל מועד וזרקו בני
אהרן את דמו על המזבח סביב׃
והקריב ממנו קרבנו אשה
ליהוה את החלב המכסה את
הקרב ואת כל החלב אשר על
הקרב׃ ואת שתי הכלית ואת
החלב אשר עלהן אשר על
הכסלים ואת היתרת על הכבד
על הכלית יסירנה׃ והקטירם
הכהן המזבחה לחם אשה לריח
ניחח כל חלב ליהוה׃ חקת עולם

אם ז׳ ר״פ פסו׳ בספר׳ וסימנהון אם עלה קרבנו מן הבקר׳ אם כשב הוא מקריב את קרבנו׳ אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם׳ אם על תודה יקריבנו׳ אם עוד רבות בשנים לפיהן ישיב גאלתו׳ אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו׳ אם משנת היבל יקדיש שדהו׳

עלהן ג׳ חס׳ בספר׳ וסימנהון ואת החלב אשר עלהן ד׳ואם זבח שלמים׳ ד׳ואם מן הצאן קרבנו׳ ד׳ואם עז קרבנו והקריבו׳

מהנה ו וסימנהון ועשה מאחת מהנה׃ כל היוצא מהנה יכרית׃ וישמרון כחצי חטאתיך לא חטאה והלשכות העליונות
קצרות כי יוכלו אתיקים מהנה׃ אחת מהנה לא נעדרה אשה רעותה׃ אחת מהנה לא נשברה׃ בחר לך אחת מהנה ואעשה לך׃ דדברי הימים׃

לדרתיכם בכל מושבתיכם כל
ד חלב וכל דם לא תאכלו׃
וידבר יהוה אל משה לאמר דבר
אל בני ישראל לאמר נפש כי
תחטא בשגגה מכל מצות יהוה
אשר לא תעשינה ועשה מאחת
מהנה׃ אם הכהן המשיח יחטא
לאשמת העם והקריב על חטאתו
אשר חטא פר בן בקר תמים ליהוה
לחטאת׃ והביא את הפר אל פתח
אהל מועד לפני יהוה וסמך את
ידו על ראש הפר ושחט את הפר
לפני יהוה׃ ולקח הכהן המשיח
מדם הפר והביא אתו אל אהל
מועד׃ וטבל הכהן את אצבעו
בדם והזה מן הדם שבע פעמים
לפני יהוה את פני פרכת הקדש׃
ונתן הכהן מן הדם על קרנות
מזבח קטרת הסמים לפני יהוה
אשר באהל מועד ואת כל דם
הפר ישפך אל יסוד מזבח העלה
אשר פתח אהל מועד׃ ואת כל
חלב פר החטאת ירים ממנו
את החלב המכסה על הקרב
ואת כל החלב אשר על הקרב׃
ואת שתי הכלית ואת החלב

אשר עליהן אשר על הכסלים
ואת היתרת על הכבד על הכלית
יסירנה׃ כאשר יורם משור זבח
השלמים והקטירם הכהן על
מזבח העלה׃ ואת עור הפר ואת
כל בשרו על ראשו ועל כרעיו
וקרבו ופרשו׃ והוציא את כל הפר
אל מחוץ למחנה אל מקום טהור
אל שפך הדשן ושרף אתו על
עצים באש על שפך הדשן ישרף׃

ואם כל עדת ישראל ישגו ונעלם
דבר מעיני הקהל ועשו אחת
מכל מצות יהוה אשר לא
תעשינה ואשמו׃ ונודעה החטאת
אשר חטאו עליה והקריבו
הקהל פר בן בקר לחטאת
והביאו אתו לפני אהל מועד׃
וסמכו זקני העדה את ידיהם על
ראש הפר לפני יהוה ושחט את
הפר לפני יהוה׃ והביא הכהן
המשיח מדם הפר אל אהל
מועד׃ וטבל הכהן אצבעו מן
הדם והזה שבע פעמים לפני
יהוה את פני הפרכת׃ ומן הדם
יתן על קרנת המזבח אשר

ומל דם ד וסימנהון כל חלב וכל דם לא תאכלו וכל דם לא תאכלו בכל מושבתיכם ויצוה המלך אחז ב׳ בפסוק
קרנות ד מל וסימנהון ונתן הכהן מן הדם וישחט ויקח משה את הדם קדמ׳ ויקריבו בני אהרן את הדם ויצא אל המזבח
המשיח ד ומל וסימנהון אם הכהן המשיח יחטא ולקח הכהן המשיח והביא הכהן המשיח והכהן המשיח תחתיו מבניו

עלהם יג חס בתו וסימנהון ויושק לכל אחיו׃ כי חזק עלהם הרעב׃ אשר שמו עלהם נגשי פרעה׃ וירד עלהם הברד ומתו׃ ויקצף עלהם משה׃
וישב יהוה עלהם את מי הים׃ ואתה תחזה מכל העם׃ ופקדתי עלהם חטאתם׃ וכפר עלהם הכהן׃ ופקדתים עלהם׃ כי עבדת הקדש עלהם׃ וענן יהוה עלהם׃ ותנח עלהם הרוח׃

לפני יהוה אשר באהל מועד ואת כל
הדם ישפך אל יסוד מזבח העלה
אשר פתח אהל מועד׃ ואת כל חלבו
ירים ממנו והקטיר המזבחה׃ ועשה
לפר כאשר עשה לפר החטאת
כן יעשה לו וכפר עלהם הכהן
ונסלח להם׃ והוציא את הפר אל
מחוץ למחנה ושרף אתו כאשר
שרף את הפר הראשון חטאת
הקהל הוא׃
אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל
מצות יהוה אלהיו אשר לא תעשינה
בשגגה ואשם׃ או הודע אליו חטאתו
אשר חטא בה והביא את קרבנו
שעיר עזים זכר תמים׃ וסמך ידו
על ראש השעיר ושחט אתו במקום
אשר ישחט את העלה לפני יהוה
חטאת הוא׃ ולקח הכהן מדם החטאת
באצבעו ונתן על קרנת מזבח העלה
ואת דמו ישפך אל יסוד מזבח העלה׃
ואת כל חלבו יקטיר המזבחה כחלב
זבח השלמים וכפר עליו הכהן מחטאתו
ונסלח לו׃
ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם
הארץ בעשתה אחת ממצות יהוה
אשר לא תעשינה ואשם׃ או הודע

אליו חטאתו אשר חטא והביא
קרבנו שעירת עזים תמימה נקבה
על חטאתו אשר חטא׃ וסמך את
ידו על ראש החטאת ושחט את
החטאת במקום העלה׃ ולקח הכהן
מדמה באצבעו ונתן על קרנת מזבח
העלה ואת כל דמה ישפך אל יסוד
המזבח׃ ואת כל חלבה יסיר כאשר
הוסר חלב מעל זבח השלמים והקטיר
הכהן המזבחה לריח ניחח ליהוה
וכפר עליו הכהן ונסלח לו׃

ואם כבש יביא קרבנו לחטאת נקבה
תמימה יביאנה׃ וסמך את ידו על
ראש החטאת ושחט אתה לחטאת
במקום אשר ישחט את העלה׃
ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו
ונתן על קרנת מזבח העלה ואת כל
דמה ישפך אל יסוד המזבח׃ ואת
כל חלבה יסיר כאשר יוסר חלב
הכשב מזבח השלמים והקטיר הכהן
אתם המזבחה על אשי יהוה וכפר
עליו הכהן על חטאתו אשר חטא
ונסלח לו׃
ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה
והוא עד או ראה או ידע אם לוא יגיד

חטאת ז פת וסימנהון מדם חטאת הכפרים׃ חטאת הקהל הוא׃ מלבד חטאת הכפרים׃ ותהי חטאת הנערים׃ כי חטאת קסם׃ חטאת יהודה כתובה׃
חטאת פימו׃ וכל תרי עשר דכו׳ במא קמ׳ רתם המרכבה לרכש׃ ׃ וסמך ידו ד וסימ׳ על ראש העלה׃ על ראש קרבנו׃ על ראש השעיר׃ על הקיר ונשכו׃
מחטאתו ד וסימנהון ואת כל חלבו יקטיר׃ והביא את אשמו ליהוה על חטאתו׃ ואת השני יעשה עלה כמשפט׃ וכפר עליו הכהן באיל דבקרת׃

יא בטע׳ ׳יתיב קדמ׳ וסימנהון או בנבלת בהמה טמאה אחרי הכתו את סוחן כי מאסו את תורת יי צבאות והיה כל מעבר מטה מוסדה איש
אחד איש יושב בתוך העם שקר הנביאים נבאים די כל מלך רב ושליט די מלכות תחות כל שמיא די מדת עבר נהרה ואלי יאספו כל חרד בדברי אלהי ישראל

ונשא עונו׃ או נפש אשר תגע בכל דבר
טמא או בנבלת חיה טמאה או בנבלת
בהמה טמאה או בנבלת שרץ טמא
ונעלם ממנו והוא טמא ואשם׃ או כי
יגע בטמאת אדם לכל טמאתו אשר
יטמא בה ונעלם ממנו והוא ידע ואשם׃
או נפש כי תשבע לבטא בשפתים
להרע או להיטיב לכל אשר יבטא
האדם בשבעה ונעלם ממנו והוא ידע
ואשם לאחת מאלה׃ והיה כי יאשם
לאחת מאלה והתודה אשר חטא
עליה׃ והביא את אשמו ליהוה על
חטאתו אשר חטא נקבה מן הצאן
כשבה או שעירת עזים לחטאת
וכפר עליו הכהן מחטאתו׃ ואם לא
תגיע ידו די שה והביא את אשמו
אשר חטא שתי תרים או שני בני יונה
ליהוה אחד לחטאת ואחד לעלה׃
והביא אתם אל הכהן והקריב את
אשר לחטאת ראשונה ומלק את
ראשו ממול ערפו ולא יבדיל׃ והזה
מדם החטאת על קיר המזבח
והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח
חטאת הוא׃ ואת השני יעשה עלה
כמשפט וכפר עליו הכהן מחטאתו
אשר חטא ונסלח לו׃

ואם לא תשיג ידו לשתי תרים
או לשני בני יונה והביא את קרבנו
אשר חטא עשירת האפה סלת
לחטאת לא ישים עליה שמן ולא
יתן עליה לבנה כי חטאת הוא׃ והביאה
אל הכהן וקמץ הכהן ממנה מלוא
קמצו את אזכרתה והקטיר המזבחה
על אשי יהוה חטאת הוא׃ וכפר עליו
הכהן על חטאתו אשר חטא מאחת
מאלה ונסלח לו והיתה לכהן כמנחה׃
וידבר
יהוה אל משה לאמר׃ נפש כי תמעל
מעל וחטאה בשגגה מקדשי יהוה
והביא את אשמו ליהוה איל תמים
מן הצאן בערכך כסף שקלים בשקל
הקדש לאשם׃ ואת אשר חטא מן
הקדש ישלם ואת חמישתו יוסף עליו
ונתן אתו לכהן והכהן יכפר עליו באיל
האשם ונסלח לו׃

ואם נפש כי תחטא ועשתה אחת מכל
מצות יהוה אשר לא תעשינה ולא
ידע ואשם ונשא עונו׃ והביא איל
תמים מן הצאן בערכך לאשם אל
הכהן וכפר עליו הכהן על שגגתו
אשר שגג והוא לא ידע ונסלח

את אשר לחטאת ראשונה ושלמתי ראשונה משנה עונם וחטאתם היתה כמעל הזה ראשונה
ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם ולא יתן עליה לבנה כי חטאת הוא והביא האיש את אשתו אל הכהן והביא
ואת אשר חטא מן הקדש ישלם כמהו לא נהיה מן העלם ואחריו לא יוסף יוסף יי על עמו כהם דרב חימים

נפש ג׳ ר״פ פסו׳ בספ׳ וסימנהון נפש כי תמעל מעל וחטאה׳ נפש כי תחטא ומעלה מעל׳ מ״ט נפש אשר תגע בכל טמאה עד׳
ושלם ג׳ וסימנהון ושלם אתו בראשו וחמשתיו׳ ושלם את הבית׳ ושלם נות צדקך ב׳ בתורה וא׳ בנביאים וא׳ בכתובים׳

לו לאשם הוא אשם ליהוה׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
נפש כי תחטא ומעלה מעל
ביהוה וכחש בעמיתו בפקדון
או בתשומת יד או בגזל או עשק
את עמיתו׃ או מצא אבדה וכחש
בה ונשבע על שקר על אחת
מכל אשר יעשה האדם לחטא
בהנה׃ והיה כי יחטא ואשם
והשיב את הגזלה אשר גזל
או את העשק אשר עשק או
את הפקדון אשר הפקד אתו
או את האבדה אשר מצא׃ או
מכל אשר ישבע עליו לשקר
ושלם אתו בראשו וחמשתיו
יסף עליו לאשר הוא לו יתננו
ביום אשמתו׃ ואת אשמו יביא
ליהוה איל תמים מן הצאן
בערכך לאשם אל הכהן׃ וכפר
עליו הכהן לפני יהוה ונסלח לו
על אחת מכל אשר יעשה
לאשמה בה׃

פרש

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
צו את אהרן ואת בניו לאמר
זאת תורת העלה הוא העלה
על מוקדה על המזבח כל
הלילה עד הבקר ואש המזבח
תוקד בו׃ ולבש הכהן מדו בד
ומכנסי בד ילבש על בשרו והרים
את הדשן אשר תאכל האש
את העלה על המזבח ושמו אצל
המזבח׃ ופשט את בגדיו ולבש
בגדים אחרים והוציא את הדשן
אל מחוץ למחנה אל מקום
טהור׃ והאש על המזבח תוקד
בו לא תכבה ובער עליה הכהן
עצים בבקר בבקר וערך עליה
העלה והקטיר עליה חלבי
השלמים׃ אש תמיד תוקד
על המזבח לא תכבה׃

וזאת תורת המנחה
הקרב אתה בני אהרן לפני יהוה
אל פני המזבח׃ והרים ממנו
בקמצו מסלת המנחה ומש
ומשמנה ואת כל הלבנה
אשר על המנחה והקטיר
המזבח ריח ניחח אזכרתה
ליהוה׃ והנותרת ממנה יאכלו
אהרן ובניו מצות תאכל במקום
קדש בחצר אהל מועד יאכלוה׃
לא תאפה חמץ חלקם נתתי

קדש ג׳ חס׳ וסימנהון ובשלת את בשרו במקום קדש והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו הכהן המחטא אתה
יאכלנה׳ ואשר יזה מדמה על הבגד׳ אשה זנה וחללה לא יקחו וקדשתו כי את לחם אלהיך הוא מקריב קדו׳ דפס׳ והיתה לאהרן
ולבניו ואכלהו׳ כל ימי נדר נזרו קדש הוא ליה׳ על כל הגוים לשכות הצפון ואמר נחמיה הוא התרשתא והלוים מחשים

כל אשר יגע בבשרה יקדש ולקח הכהן מדמה באצבעו וכל חטאת אשר יובא מדמה ולקח אלעזר הכהן וסימנהון מדמה
זאת תורת החטאת במקום ונזרו מקדשי בני ישראל כה תברכו את בני ישראל אמור להם דבר אל אהרן ואל בניו ג וסימנהון

אתה מאשי קדש קדשים הוא
כחטאת וכאשם כל זכר בבני
אהרן יאכלנה חק עולם לדרתיכם
מאשי יהוה כל אשר יגע בהם
יקדש׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃
זה קרבן אהרן ובניו אשר
יקריבו ליהוה ביום המשח
אתו עשירת האפה סלת מנחה
תמיד מחציתה בבקר ומחציתה
בערב׃ על מחבת בשמן תעשה
מרבכת תביאנה תפיני מנחת
פתים תקריב ריח ניחח ליהוה׃
והכהן המשיח תחתיו מבניו
יעשה אתה חק עולם ליהוה
כליל תקטר׃ וכל מנחת כהן
כליל תהיה לא תאכל׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל אהרן ואל בניו לאמר
זאת תורת החטאת במקום
אשר תשחט העלה תשחט
החטאת לפני יהוה קדש
קדשים הוא׃ הכהן המחטא
אתה יאכלנה במקום קדש
תאכל בחצר אהל מועד׃ כל

אשר יגע בבשרה יקדש ואשר
יזה מדמה על הבגד אשר יזה
עליה תכבס במקום קדש׃ וכלי
חרש אשר תבשל בו ישבר
ואם בכלי נחשת בשלה ומרק
ושטף במים׃ כל זכר בכהנים
יאכל אתה קדש קדשים הוא׃
וכל חטאת אשר יובא מדמה
אל אהל מועד לכפר בקדש
לא תאכל באש תשרף׃

וזאת תורת האשם קדש קדשים
הוא׃ במקום אשר ישחטו את
העלה ישחטו את האשם ואת
דמו יזרק על המזבח סביב׃ ואת
כל חלבו יקריב ממנו את האליה
ואת החלב המכסה את הקרב׃
ואת שתי הכלית ואת החלב
אשר עליהן אשר על הכסלים
ואת היתרת על הכבד על הכלית
יסירנה׃ והקטיר אתם הכהן
המזבחה אשה ליהוה אשם
הוא׃ כל זכר בכהנים יאכלנו
במקום קדוש יאכל קדש
קדשים הוא׃ כחטאת כאשם
תורה אחת להם הכהן אשר

תאכל ט וסימנהון והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל הכהן המחטא אתה יאכלנה
וכל חטאת אשר יובא מדמה להבדיל בין הטמא ובין הטהור ואחרי יתך באש תאכל הנה גם כספם גם זהבם לכן חכו לי נאם יהוה ליום קומי לעד
האפה וסימנהון ואם לא תשיג ידו לשתי תרים או לשני בני יונה זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו ליהוה ביום המשח אתו

98

נעשה ח׳ קמ׳ וסימנהון וכל נעשה במרחשת אם אסור יאסרנו ושנים עשר אריים וחבריה כי לא נעשה כפסח הזה
כי אם בשמנה עשרה שנה ולא נעשה פסח כמהו כי בשמנה עשרה שנה תרויהון דדברי הימים וכל מגלות דכו בכב עוריו הב אחות לנו קטנה

יכפר בו לו יהיה׃ והכהן המקריב
את עלת איש עור העלה אשר
הקריב לכהן לו יהיה׃ וכל מנחה
אשר תאפה בתנור וכל נעשה
במרחשת ועל מחבת לכהן
המקריב אתה לו תהיה׃ וכל
מנחה בלולה בשמן וחרבה
לכל בני אהרן תהיה איש כאחיו׃

וזאת תורת זבח השלמים אשר ז
יקריב ליהוה׃ אם על תודה
יקריבנו והקריב על זבח התודה
חלות מצות בלולת בשמן
ורקיקי מצות משחים בשמן
וסלת מרבכת חלת בלולת
בשמן׃ על חלת לחם חמץ
יקריב קרבנו על זבח תודת
שלמיו׃ והקריב ממנו אחד
מכל קרבן תרומה ליהוה לכהן
הזרק את דם השלמים לו יהיה׃
ובשר זבח תודת שלמיו ביום
קרבנו יאכל לא יניח ממנו עד
בקר׃ ואם נדר או נדבה זבח
קרבנו ביום הקריבו את זבחו
יאכל וממחרת והנותר ממנו
יאכל׃ והנותר מבשר הזבח

ביום השלישי באש ישרף׃ ואם
האכל יאכל מבשר זבח שלמיו
ביום השלישי לא ירצה המקריב
אתו לא יחשב לו פגול יהיה
והנפש האכלת ממנו עונה תשא׃
והבשר אשר יגע בכל טמא
לא יאכל באש ישרף והבשר
כל טהור יאכל בשר׃ והנפש
אשר תאכל בשר מזבח השלמים
אשר ליהוה וטמאתו עליו
ונכרתה הנפש ההוא מעמיה׃
ונפש כי תגע בכל טמא בטמאת
אדם או בבהמה טמאה או בכל
שקץ טמא ואכל מבשר זבח
השלמים אשר ליהוה ונכרתה
הנפש ההוא מעמיה׃ וידבר
יהוה אל משה לאמר׃ דבר אל
בני ישראל לאמר כל חלב שור
וכשב ועז לא תאכלו׃ וחלב
נבלה וחלב טרפה יעשה לכל
מלאכה ואכל לא תאכלהו׃
כי כל אכל חלב מן הבהמה
אשר יקריב ממנה אשה ליהוה
ונכרתה הנפש האכלת מעמיה׃
וכל דם לא תאכלו בכל מושבתיכם
לעוף ולבהמה כל נפש אשר

וממחרת ג׳ וסימנהון ואם נדר או נדבה זבח קרבנו ביום ובחכם יאכל וממחרת וישב אוריה בירושלם ביום ההוא וממחרת
והבשר ג׳ וסימנהון והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל ב׳ בפסוקא ודם זבחיך ישפך על מזבח יי׳ אלהיך והבשר
ולבהמה ג׳ וסימנהון וכל דם לא תאכלו בכל מושבתיכם ולא היה מים למחנה ולבהמה היו עצביהם לחיה ולבהמה

דבר ד׳ בטע בספ׳ וסימנהון כל חלב שור וכשב המקריב את זבח שלמיו בחדש השביעי באחד בחמשה עשר יום לחדש
אשר ד׳ דסב׳ כאשר וסימנהון אשר צוה יו׳ לתת להם ביום צותו את בני ישראל ופקריו אשר צוה יו׳ פסל תמונת כל אשר צוך יו׳

תאכל כל דם ונכרתה הנפש
ההוא מעמיה
וידבר יהוה אל משה לאמר
דבר אל בני ישראל לאמר
המקריב את זבח שלמיו ליהוה
יביא את קרבנו ליהוה מזבח
שלמיו ידיו תביאינה את אשי
יהוה את החלב על החזה יביאנו
את החזה להניף אתו תנופה
לפני יהוה והקטיר הכהן את
החלב המזבחה והיה החזה
לאהרן ולבניו ואת שוק הימין
תתנו תרומה לכהן מזבחי
שלמיכם המקריב את דם
השלמים ואת החלב מבני
אהרן לו תהיה שוק הימין למנה
כי את חזה התנופה ואת שוק
התרומה לקחתי מאת בני
ישראל מזבחי שלמיהם
ואתן אתם לאהרן הכהן ולבניו
לחק עולם מאת בני ישראל
זאת משחת אהרן ומשחת
בניו מאשי יהוה ביום הקריב
אתם לכהן ליהוה אשר צוה
יהוה לתת להם ביום משחו
אתם מאת בני ישראל חקת

עולם לדרתם זאת התורה
לעלה למנחה ולחטאת ולאשם
ולמלואים ולזבח השלמים
אשר צוה יהוה את משה
בהר סיני ביום צותו את בני
ישראל להקריב את קרבניהם
ליהוה במדבר סיני

ח וידבר יהוה אל משה לאמר
קח את אהרן ואת בניו אתו
ואת הבגדים ואת שמן המשחה
ואת פר החטאת ואת שני
האילים ואת סל המצות ואת
כל העדה הקהל אל פתח
אהל מועד ויעש משה
כאשר צוה יהוה אתו ותקהל
העדה אל פתח אהל מועד
ויאמר משה אל העדה זה
הדבר אשר צוה יהוה לעשות
ויקרב משה את אהרן ואת
בניו וירחץ אתם במים ויתן
עליו את הכתנת ויחגר אתו
באבנט וילבש אתו את
המעיל ויתן עליו את האפד
ויחגר אתו בחשב האפד
ויאפד לו בו וישם עליו את

הקהל ג׳ וסימנהון ואת כל העדה הקהל אל פתח באמר יו׳ אלי הקהל לי את העם הקהל את העם האנשים והנשים והטף
ותקהל ב׳ וסימנהון ותקהל העדה אל פתח אהל מועד ותקהל העדה כאיש אחד דשופטים
האילים ד׳ מל׳ בליש׳ וסימנהון עזים מאתים קח את אהרן ואת בניו אתו בנה לי בזה שבעה מזבחות קדמ׳ חמאת בקר וחלב צאן קרבניהם

וילבשם ב׳ וחס וסימנהון ויעש יי אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם ויקרב משה את בני אהרן וילבשם כתנת׳
וישחט ג׳ קמ׳ ובטע׳ וסימנהון וישחט ויקח משה את הדם׳ וישחט ויזרק משה את הדם׳ וישחט ויקח משה מדמו ויתן על תנוך׳

החשן ויתן אל החשן את האורים
ואת התמים וישם את המצנפת
על ראשו וישם על המצנפת
אל מול פניו את ציץ הזהב נזר
הקדש כאשר צוה יהוה את
משה ויקח משה את שמן
המשחה וימשח את המשכן
ואת כל אשר בו ויקדש אתם
ויז ממנו על המזבח שבע פעמים
וימשח את המזבח ואת כל כליו
ואת הכיר ואת כנו לקדשם
ויצק משמן המשחה על ראש
אהרן וימשח אתו לקדשו
ויקרב משה את בני אהרן
וילבשם כתנת ויחגר אתם
אבנט ויחבש להם מגבעות
כאשר צוה יהוה את משה
ויגש את פר החטאת ויסמך
אהרן ובניו את ידיהם על ראש
פר החטאת וישחט ויקח
משה את הדם ויתן על קרנות
המזבח סביב באצבעו ויחטא
את המזבח ואת הדם יצק אל
יסוד המזבח ויקדשהו לכפר
עליו ויקח את כל החלב אשר
על הקרב ואת יתרת הכבד

ואת שתי הכלית ואת חלבהן
ויקטר משה המזבחה ואת הפר
ואת ערו ואת בשרו ואת פרשו
שרף באש מחוץ למחנה כאשר
צוה יהוה את משה ויקרב את
איל העלה ויסמכו אהרן ובניו
את ידיהם על ראש האיל וישחט
ויזרק משה את הדם על המזבח
סביב ואת האיל נתח לנתחיו
ויקטר משה את הראש ואת
הנתחים ואת הפדר ואת הקרב
ואת הכרעים רחץ במים ויקטר
משה את כל האיל המזבחה
עלה הוא לריח ניחח אשה
הוא ליהוה כאשר צוה יהוה
את משה ויקרב את האיל
השני איל המלאים ויסמכו
אהרן ובניו את ידיהם על ראש
האיל וישחט ויקח משה מדמו
ויתן על תנוך אזן אהרן הימנית
ועל בהן ידו הימנית ועל בהן
רגלו הימנית ויקרב את בני
אהרן ויתן משה מן הדם על
תנוך אזנם הימנית ועל בהן ידם
הימנית ועל בהן רגלם הימנית
ויזרק משה את הדם על המזבח

ואת האיל ה׳ וסימנהון ואת האיל האחד תקח׳ ואת האיל תנתח׳ וישחט את השור׳ ואת האיל נתח׳ ואת האיל יעשה זבח שלמים׳
אשה ד׳ בג׳ נקו׳ וסימנהון ולקחת אתם מידם׳ ואת הקרב ואת הכרעים רחץ׳ ויקח משה אתם׳ והקרבתם דפסח וכל דסמי׳ לעל׳ דכו׳
ו׳ בטע׳ מרעדין וסימנהון [illegible]

צויתי ה׳ וסימנהון בשלו את הבשר הן לא הובא את דמה׳ ואת יהושע צויתי אני צויתי למקדשי׳ אני ידי נטו שמים וכל צבאם צויתי׳
צויתי ה׳ וסימנהון ופתח אהל מועד׳ ואכלתם אתה׳ ואעש בבקר כאשר צויתי׳ ונבאתי כאשר צויתי׳ כאשר צויתי׳

סביב׃ ויקח את החלב ואת האליה
ואת כל החלב אשר על הקרב
ואת יתרת הכבד ואת שתי הכלית
ואת חלבהן ואת שוק הימין׃
ומסל המצות אשר לפני יהוה
לקח חלת מצה אחת וחלת
לחם שמן אחת ורקיק אחד
וישם על החלבים ועל שוק
הימין׃ ויתן את הכל על כפי
אהרן ועל כפי בניו וינף אתם
תנופה לפני יהוה׃ ויקח משה
אתם מעל כפיהם ויקטר
המזבחה על העלה מלאים הם ט
לריח ניחח אשה הוא ליהוה׃
ויקח משה את החזה ויניפהו
תנופה לפני יהוה מאיל המלאים
למשה היה למנה כאשר צוה
יהוה את משה׃ ויקח משה
משמן המשחה ומן הדם אשר
על המזבח ויז על אהרן על
בגדיו ועל בניו ועל בגדי בניו
אתו ויקדש את אהרן את בגדיו
ואת בניו ואת בגדי בניו אתו׃
ויאמר משה אל אהרן ואל בניו
בשלו את הבשר פתח אהל
מועד ושם תאכלו אתו ואת

הלחם אשר בסל המלאים כאשר
צויתי לאמר אהרן ובניו יאכלהו׃
והנותר בבשר ובלחם באש
תשרפו׃ ומפתח אהל מועד לא
תצאו שבעת ימים עד יום מלאת
ימי מלאיכם כי שבעת ימים ימלא
את ידכם׃ כאשר עשה ביום הזה
צוה יהוה לעשת לכפר עליכם׃
ופתח אהל מועד תשבו יומם
ולילה שבעת ימים ושמרתם
את משמרת יהוה ולא תמותו
כי כן צויתי׃ ויעש אהרן ובניו את
כל הדברים אשר צוה יהוה ביד
משה׃ פרש ויהי
ביום השמיני קרא משה לאהרן
ולבניו ולזקני ישראל׃ ויאמר
אל אהרן קח לך עגל בן בקר
לחטאת ואיל לעלה תמימם
והקרב לפני יהוה׃ ואל בני ישראל
תדבר לאמר קחו שעיר עזים
לחטאת ועגל וכבש בני שנה
תמימם לעלה׃ ושור ואיל
לשלמים לזבח לפני יהוה ומנחה
בלולה בשמן כי היום יהוה נראה
אליכם׃ ויקחו את אשר צוה
משה אל פני אהל מועד ויקרבו

ימלא ז׳ וסימנהון כי שבעת ימים ימלא את ידכם׳ ואשר ימלא את ידו׳ אשר ימלא את ידו׳ ימלא את ידו׳ בפר בן בקר׳ ועל ימים וזקן אשר לא ימלא׳ ימלא׳ וכל משאלותיך עד ימלא שחוק פיך׳ בתריא׳ כתי׳ ה׳
דורותיכם׳ ופתח אהל מועד ולא תשאו עליו חטא׳ והטלתי אתך ואת אמך׳ עתה ידע תדעו כי בחרב׳ שובו שובו מדרכיכם הרעים׳ וחבריה׳ תמותו ז׳ מל׳ וסימנהון. ויאמנו

100

וכפר ד' וסימנהון קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ב' בפסו' והולך מהרה אל העדה עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך
ואת העלה ג' וסימנהון ואת העלה המציאו אליו לנתחיה וישחט את הכבש במקום אשר ישחט ועל הנשיא יהיה ואת הבשר

כל העדה ויעמדו לפני יהוה ויאמר
משה זה הדבר אשר צוה יהוה
תעשו וירא אליכם כבוד יהוה
ויאמר משה אל אהרן קרב אל
המזבח ועשה את חטאתך ואת
עלתך וכפר בעדך ובעד העם
ועשה את קרבן העם וכפר
בעדם כאשר צוה יהוה ויקרב
אהרן אל המזבח וישחט את
עגל החטאת אשר לו ויקרבו
בני אהרן את הדם אליו ויטבל
אצבעו בדם ויתן על קרנות
המזבח ואת הדם יצק אל יסוד
המזבח ואת החלב ואת הכלית
ואת היתרת מן הכבד מן החטאת
הקטיר המזבחה כאשר צוה
יהוה את משה ואת הבשר
ואת העור שרף באש מחוץ
למחנה וישחט את העלה
וימצאו בני אהרן אליו את הדם
ויזרקהו על המזבח סביב ואת
העלה המציאו אליו לנתחיה
ואת הראש ויקטר על המזבח
וירחץ את הקרב ואת הכרעים
ויקטר על העלה המזבחה
ויקרב את קרבן העם ויקח את

שעיר החטאת אשר לעם
וישחטהו ויחטאהו כראשון
ויקרב את העלה ויעשה כמשפט
ויקרב את המנחה וימלא כפו
ממנה ויקטר על המזבח מלבד
עלת הבקר וישחט את השור
ואת האיל זבח השלמים אשר
לעם וימצאו בני אהרן את הדם
אליו ויזרקהו על המזבח סביב
ואת החלבים מן השור ומן
האיל האליה והמכסה והכלית
ויתרת הכבד וישימו את החלבים
על החזות ויקטר החלבים
המזבחה ואת החזות ואת שוק
הימין הניף אהרן תנופה לפני
יהוה כאשר צוה משה וישא
אהרן את ידו אל העם ויברכם
וירד מעשת החטאת והעלה
והשלמים ויבא משה ואהרן
אל אהל מועד ויצאו ויברכו את
העם וירא כבוד יהוה אל כל
העם ותצא אש מלפני יהוה
ותאכל על המזבח את העלה
ואת החלבים וירא כל העם
וירנו ויפלו על פניהם ויקחו
בני אהרן נדב ואביהוא איש

וימלא ט' וסימנהון ויגש יעקב בן וימלא שבע זאת וימלא אתו רוח אלהים וימלא כפו ממנה והאיש מיכה לו בית אלהים
וימלא מיכה את יד הלוי ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת וימלא את ירושלם פה לפה וימלא את מקומם עצמות אדם וימלא טרף חריו וי' וימלא קדים
ידיו ה' כתי' ידו וסימנהון וישלך מידו את הלחת וישא אהרן את ידו וסמך אהרן את שתי ידו ומלאו ידו מחין וירו תרמינה

מחתתו ויתנו בהן אש וישימו
עליה קטרת ויקריבו לפני יהוה
אש זרה אשר לא צוה אתם
ותצא אש מלפני יהוה ותאכל
אותם וימתו לפני יהוה ויאמר
משה אל אהרן הוא אשר דבר
יהוה לאמר בקרבי אקדש ועל
פני כל העם אכבד וידם אהרן
ויקרא משה אל מישאל ואל
אלצפן בני עזיאל דד אהרן
ויאמר אלהם קרבו שאו את
אחיכם מאת פני הקדש אל
מחוץ למחנה ויקרבו וישאם
בכתנתם אל מחוץ למחנה כאשר
דבר משה ויאמר משה אל
אהרן ולאלעזר ולאיתמר בניו
ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם
לא תפרמו ולא תמתו ועל כל
העדה יקצף ואחיכם כל בית
ישראל יבכו את השרפה אשר
שרף יהוה ומפתח אהל מועד
לא תצאו פן תמתו כי שמן משחת
יהוה עליכם ויעשו כדבר משה

וידבר יהוה אל אהרן לאמר יין
ושכר אל תשת אתה ובניך אתך
בבאכם אל אהל מועד ולא תמתו
חקת עולם לדרתיכם ולהבדיל
בין הקדש ובין החל ובין הטמא
ובין הטהור ולהורת את בני
ישראל את כל החקים אשר
דבר יהוה אליהם ביד משה

וידבר משה אל אהרן ואל
אלעזר ואל איתמר בניו הנותרים
קחו את המנחה הנותרת מאשי
יהוה ואכלוה מצות אצל המזבח
כי קדש קדשים הוא ואכלתם
אתה במקום קדוש כי חקך
וחק בניך הוא מאשי יהוה כי
כן צויתי ואת חזה התנופה
ואת שוק התרומה תאכלו
במקום טהור אתה ובניך
ובנתיך אתך כי חקך וחק בניך
נתנו מזבחי שלמי בני ישראל
שוק התרומה וחזה התנופה
על אשי החלבים יביאו להניף
תנופה לפני יהוה והיה לך
ולבניך אתך לחק עולם כאשר
צוה יהוה ואת שעיר החטאת
דרש דרש משה והנה שרף
ויקצף על אלעזר ועל איתמר

101

פנימה ה׳ וסימנהון הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה ואהרן אל הבית פנימה מקלעת פקעים ופטורי ציצים ויקרא
השערים ויצרו בית המלך פנימה כל כבודה בת מלך פנימה ויבאו פנימה אל חזקיהו המלך
הנותרם ל׳ חס יוד עלתם ל׳ וחס

בני אהרן הנותרם לאמר׃
מדוע לא אכלתם את החטאת
במקום הקדש כי קדש קדשים
הוא ואתה נתן לכם לשאת את
עון העדה לכפר עליהם לפני
יהוה׃ הן לא הובא את דמה אל
הקדש פנימה אכול תאכלו
אתה בקדש כאשר צויתי׃ וידבר
אהרן אל משה הן היום הקריבו
את חטאתם ואת עלתם לפני
יהוה ותקראנה אתי כאלה ו
אכלתי חטאת היום הייטב
בעיני יהוה׃ וישמע משה וייטב
בעיניו׃

יא וידבר יהוה אל משה ואל אהרן
לאמר אלהם׃ דברו אל בני
ישראל לאמר זאת החיה אשר
תאכלו מכל הבהמה אשר על
הארץ׃ כל מפרסת פרסה ו
ושסעת שסע פרסת מעלת
גרה בבהמה אתה תאכלו׃ אך
את זה לא תאכלו ממעלי הגרה
וממפרסי הפרסה את הגמל
כי מעלה גרה הוא ופרסה איננו
מפריס טמא הוא לכם׃ ואת
השפן כי מעלה גרה הוא ופרסה

לא יפריס טמא הוא לכם׃ ואת
הארנבת כי מעלת גרה הוא
ופרסה לא הפריסה טמאה הוא
לכם׃ ואת החזיר כי מפריס פרסה
הוא ושסע שסע פרסה והוא
גרה לא יגר טמא הוא לכם׃
מבשרם לא תאכלו ובנבלתם
לא תגעו טמאים הם לכם׃
בתורה לא פסיק את זה תאכלו מכל
אשר במים כל אשר לו סנפיר
וקשקשת במים בימים ובנחלים
אתם תאכלו׃ וכל אשר אין לו
סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים
מכל שרץ המים ומכל נפש
החיה אשר במים שקץ הם לכם׃
ושקץ יהיו לכם מבשרם לא
תאכלו ואת נבלתם תשקצו׃ כל
אשר אין לו סנפיר וקשקשת
במים שקץ הוא לכם׃ ואת אלה
תשקצו מן העוף לא יאכלו
שקץ הם את הנשר ואת הפרס
ואת העזניה׃ ואת הדאה ואת
האיה למינה׃ את כל ערב למינו׃
ואת בת היענה ואת התחמס
ואת השחף ואת הנץ למינהו׃
ואת הכוס ואת השלך ואת

ותקראנה ד׳ ג׳ מל׳ וא׳ חס׳ וסימנהון ותקראנה אתי כאלה ותקראן לעם לזבחי אלהיהן דין חס׳ ותקראנה לו השכנות שם׳ ב׳ בפס׳
במים ה׳ דגש׳ וסימנהון ומלאו את המים בימים את זה תאכלו מכל אשר במים וכל אשר אין לו ואתה כתעם במים
שקץ הם ג׳ וסימנהון וכל אשר אין לו ואת אלה תשקצו מן העוף כל הולך על גחון כל אשר חפץ יי׳ עשה בשמים ובארץ

לרגליו ג׳ וסימנהון ותקח צפרה צר ותכרת אשר לא כרעים ממעל לרגליו ויאר שף לרגליו והפיצהו לרגליו ... הרחם
ולאלה ג׳ ר״פ פסו׳ וסימנהון ולאלה תטמאו כל הנגע בנבלתם ולאלה אמר באזני עבריו בעיר אחריו ולאלה תהיה תרומת הקדש

הינשוף ואת התנשמת ואת
הקאת ואת הרחם ואת החסידה
האנפה למינה ואת הדוכיפת
ואת העטלף כל שרץ העוף
ההלך על ארבע שקץ הוא לכם
אך את זה תאכלו מכל שרץ
העוף ההלך על ארבע אשר
לא כרעים ממעל לרגליו לנתר
בהן על הארץ את אלה מהם
תאכלו את הארבה למינו ואת
הסלעם למינהו ואת החרגל
למינהו ואת החגב למינהו
וכל שרץ העוף אשר לו ארבע
רגלים שקץ הוא לכם ולאלה
תטמאו כל הנגע בנבלתם יטמא
עד הערב וכל הנשא מנבלתם
יכבס בגדיו וטמא עד הערב
לכל הבהמה אשר הוא מפרסת
פרסה ושסע איננה שסעת
וגרה איננה מעלה טמאים הם
לכם כל הנגע בהם יטמא וכל
הולך על כפיו בכל החיה ההלכת
על ארבע טמאים הם לכם כל
הנגע בנבלתם יטמא עד הערב
והנשא את נבלתם יכבס בגדיו
וטמא עד הערב טמאים המה

לכם   וזה לכם
הטמא בשרץ השרץ על הארץ
החלד והעכבר והצב למינהו
והאנקה והכח והלטאה והחמט
והתנשמת אלה הטמאים לכם
בכל השרץ כל הנגע בהם במתם
יטמא עד הערב וכל אשר יפל
עליו מהם במתם יטמא מכל כלי
עץ או בגד או עור או שק כל כלי
אשר יעשה מלאכה בהם במים
יובא וטמא עד הערב וטהר
וכל כלי חרש אשר יפל מהם
אל תוכו כל אשר בתוכו יטמא
ואתו תשברו מכל האכל אשר
יאכל אשר יבוא עליו מים יטמא
וכל משקה אשר ישתה בכל
כלי יטמא וכל אשר יפל
מנבלתם עליו יטמא תנור וכירים
יתץ טמאים הם וטמאים יהיו
לכם אך מעין ובור מקוה מים
יהיה טהור ונגע בנבלתם יטמא
וכי יפל מנבלתם על כל זרע
זרוע אשר יזרע טהור הוא וכי
יתן מים על זרע ונפל מנבלתם
עליו טמא הוא לכם   וכי ימות
מן הבהמה אשר היא לכם לאכלה הנגע

שק ד׳ קמ׳ וסימנהון או בגד או עור או שק כל מתנים שק חגרי שק והעלית על כל מתנים שק ואני בחלותם לבושי שק וכל בשק ואתג׳ וסו׳ פסו׳
יבוא ו׳ מל׳ וסימנהון הצילני נא אם יבוא עשו בכל האכל ובכבס המטהר והמשלה את השעיר והשקה אתה זאת אשר ללוים מבן
יתן ו׳ וחס׳ וסימנהון וכי יתן מים יתן נחלתו יתן את הארץ הזאת יתן לנו שבעה אנשים את אבישג ולא יתן נא לעבדך לא יתן [illegible]

והנשא ג׳ ב׳ חס וא׳ מל׳ וסימנהון והנשא את נבלתם יכבס בגדיו והנשא את נבלתה יכבס בגדיו והנושא אותם יכבס בגדיו בתל׳ מל׳
והעוף ג׳ וסימנהון והעוף ירב בארץ והעוף אכל אתם מן הסל מעל ראשי זאת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיה

בנבלתה יטמא עד הערב והאכל מנבלתה
יכבס בגדיו וטמא עד הערב והנשא
את נבלתה יכבס בגדיו וטמא עד
הערב וכל השרץ השרץ על
הארץ שקץ הוא לא יאכל
כל הולך על גחון וכל הולך
על ארבע עד כל מרבה רגלים
לכל השרץ השרץ על הארץ
לא תאכלום כי שקץ הם אל
תשקצו את נפשתיכם בכל
השרץ השרץ ולא תטמאו בהם
ונטמתם בם כי אני יהוה אלהיכם
והתקדשתם והייתם קדשים
כי קדוש אני ולא תטמאו את
נפשתיכם בכל השרץ הרמש
על הארץ כי אני יהוה המעלה
אתכם מארץ מצרים להית
לכם לאלהים והייתם קדשים
כי קדוש אני זאת תורת הבהמה
והעוף וכל נפש החיה הרמשת
במים ולכל נפש השרצת על
הארץ להבדיל בין הטמא
ובין הטהר ובין החיה הנאכלת
ובין החיה אשר לא תאכל

צא וסימ׳ מיכיהו

פרש

וידבר יהוה אל משה לאמר

יב דבר אל בני ישראל לאמר אשה
כי תזריע וילדה זכר וטמאה
שבעת ימים כימי נדת דותה
תטמא וביום השמיני ימול בשר
ערלתו ושלשים יום ושלשת
ימים תשב בדמי טהרה בכל
קדש לא תגע ואל המקדש לא
תבא עד מלאת ימי טהרה ואם
נקבה תלד וטמאה שבעים
כנדתה וששים יום וששת ימים
תשב על דמי טהרה ובמלאת
ימי טהרה לבן או לבת תביא
כבש בן שנתו לעלה ובן יונה או
תר לחטאת אל פתח אהל
מועד אל הכהן והקריבו לפני
יהוה וכפר עליה וטהרה ממקר
דמיה זאת תורת הילדת לזכר
או לנקבה ואם לא תמצא ידה
די שה ולקחה שתי תרים או
שני בני יונה אחד לעלה ואחד
יג לחטאת וכפר עליה הכהן
וטהרה
וידבר יהוה אל משה ואל אהרן
לאמר אדם כי יהיה בעור בשרו
שאת או ספחת או בהרת והיה
בעור בשרו לנגע צרעת והובא

יטהר ה׳ חס וסימנהון להבדיל בין הטמא ובין הטהר להורת ביום הטמא וביום הטהר והבדלתם בין הבהמה ושמת אותם שתים מערכות והוה הטהר על הטמא

דמיה ג׳ וסימנהון וטהרה ממקר דמיה והוא גלתה את מקור דמיה ונגלתה הארץ את דמיה ממקר ד׳ חס וא׳ מל וסימנהון וטהרה ממקר דמיה ממקור ישראל

ומראה זקמ׳ וסימנהון ומראה כבור ומראה הנגע עמק ומראה הנתק אין עמק ומראה האופנים כעין אבן ויראו לפני
מראינו ומראה הילדים ומראה אש ומראה הערב והבקר ומראה ולא בחידת פרוח ב׳ וסימנהון ואם פרוח תפרח הצרעת

אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו
הכהנים׃ וראה הכהן את הנגע
בעור הבשר ושער בנגע הפך
לבן ומראה הנגע עמק מעור
בשרו נגע צרעת הוא וראהו
הכהן וטמא אתו׃ ואם בהרת
לבנה הוא בעור בשרו ועמק
אין מראה מן העור ושערה לא
הפך לבן והסגיר הכהן את הנגע
שבעת ימים׃ וראהו הכהן ביום
השביעי והנה הנגע עמד בעיניו
לא פשה הנגע בעור והסגירו
הכהן שבעת ימים שנית׃ וראה
הכהן אתו ביום השביעי שנית
והנה כהה הנגע ולא פשה הנגע
בעור וטהרו הכהן מספחת הוא
וכבס בגדיו וטהר׃ ואם פשה
תפשה המספחת בעור אחרי
הראתו אל הכהן לטהרתו
ונראה שנית אל הכהן׃ וראה
הכהן והנה פשתה המספחת
בעור וטמאו הכהן צרעת הוא׃

נגע צרעת כי תהיה באדם והובא
אל הכהן׃ וראה הכהן והנה
שאת לבנה בעור והיא הפכה

שער לבן ומחית בשר חי בשאת׃
צרעת נושנת הוא בעור בשרו
וטמאו הכהן לא יסגרנו כי טמא
הוא׃ ואם פרוח תפרח הצרעת
בעור וכסתה הצרעת את כל
עור הנגע מראשו ועד רגליו
לכל מראה עיני הכהן׃ וראה
הכהן והנה כסתה הצרעת את
כל בשרו וטהר את הנגע כלו
הפך לבן טהור הוא׃ וביום הראות
בו בשר חי יטמא׃ וראה הכהן
את הבשר החי וטמאו הבשר
החי טמא הוא צרעת הוא׃ או
כי ישוב הבשר החי ונהפך ללבן
ובא אל הכהן׃ וראהו הכהן
והנה נהפך הנגע ללבן וטהר
הכהן את הנגע טהור הוא׃

ובשר כי יהיה בו בערו שחין
ונרפא׃ והיה במקום השחין
שאת לבנה או בהרת לבנה
אדמדמת ונראה אל הכהן׃
וראה הכהן והנה מראה שפל
מן העור ושערה הפך לבן
וטמאו הכהן נגע צרעת הוא
בשחין פרחה׃ ואם יראנה

הראות וסימנהון ואשר ד׳ מל בליש׳ ח׳ חס בליש׳ וסימנהון וביום הראות בו בשר חי להראות לבוא העירה להראות אל אחאב בהגלות פשעיכם
לא יסגרנו כי טמא הוא את הרוצח ואם תסגרנו היסגרני בעלי קעילה היסגרו בעלי קעילה
וסימנהון ובשר מבשרי ובשר בשרה טרפה כי יהיה בו בערו והערבים מביאים ב׳ בו ובשר עלה ובשר ויין לא בא אל פי עור ובשר

ויהיא יא כתי׳ יוד בתו׳ וסימנהון עשו מלחמה ויהיא גם הוא אמיה ויהיא שלחה אל חמיה ויהיא הפכה דנגע צרעת ויהיא כהה
דשחין וכי ימות מן הבהמה את אביה היא מחללת שבת שבתון היא דאחרי מות וזה״א תראה את ערותו וה״א נטמאה דושכב וה״א לא נטמאה דויעבר

הכהן והנה אין בה שער לבן
ושפלה איננה מן העור והיא
כהה והסגירו הכהן שבעת ימים׃
ואם פשה תפשה בעור וטמא
הכהן אתו נגע הוא׃ ואם תחתיה
תעמד הבהרת לא פשתה צרבת
השחין הוא וטהרו הכהן׃
או בשר כי יהיה
בעורו מכות אש והיתה מחית
המכוה בהרת לבנה אדמדמת
או לבנה׃ וראה אתה הכהן והנה
נהפך שער לבן בבהרת ומראה
עמק מן העור צרעת הוא במכוה
פרחה וטמא אתו הכהן נגע
צרעת הוא׃ ואם יראנה הכהן
והנה אין בבהרת שער לבן
ושפלה איננה מן העור והוא
כהה והסגירו הכהן שבעת ימים׃
וראהו הכהן ביום השביעי אם
פשה תפשה בעור וטמא הכהן
אתו נגע צרעת הוא׃ ואם תחתיה
תעמד הבהרת לא פשתה בעור
והוא כהה שאת המכוה הוא
וטהרו הכהן כי צרבת המכוה
הוא׃
ואיש או אשה כי יהיה בו נגע
בראש או בזקן׃ וראה הכהן
את הנגע והנה מראהו עמק
מן העור ובו שער צהב דק
וטמא אתו הכהן נתק הוא צרעת
הראש או הזקן הוא׃ וכי יראה
הכהן את נגע הנתק והנה אין
מראהו עמק מן העור ושער
שחר אין בו והסגיר הכהן את
נגע הנתק שבעת ימים׃ וראה
הכהן את הנגע ביום השביעי
והנה לא פשה הנתק ולא היה
בו שער צהב ומראה הנתק
אין עמק מן העור׃ והתגלח
ואת הנתק לא יגלח והסגיר
הכהן את הנתק שבעת ימים
שנית׃ וראה הכהן את הנתק
ביום השביעי והנה לא פשה
הנתק בעור ומראהו איננו עמק
מן העור וטהר אתו הכהן
וכבס בגדיו וטהר׃ ואם פשה
יפשה הנתק בעור אחרי
טהרתו׃ וראהו הכהן והנה
פשה הנתק בעור לא יבקר
הכהן לשער הצהב טמא הוא׃
ואם בעיניו עמד הנתק ושער
שחר צמח בו נרפא הנתק טהור

י׳ פסו׳ אין אין במציע פסו׳ וסימנהון ויקם פרעה לילה וכי יראה הכהן ויאמר הכהן חרב גלית ולבנון אין די בער ויורא כי אין איש והנה קול
שועת בת עמי הבנים אין לישראל וכי תגשון עד לובה אמר נבל בלבו וחבריה הכל סר יחדו נאלחו כלו סג יחדו נאלחו עשה גדולות עד אין חקר
חנ׳ דספ׳ ידעתי כי כל אשר יעשה האלהים עיר פרוצה אין חומה הזקן ג׳ וסימ׳ צרעת הראש וגם את הזקן תספה יורד על הזקן זקן אהרן

לבנת ד̇ ב̇ מל̇ וב̇ חס̇ וסימנהון ויפצל בהן פצלות לבנות. בהרת לבנת. בהרת כהות לבנת. ועתה אתהן לך לבנות קדמ̇ ובתרא̇ מל̇
וראשו ד̇ וסימנהון ומגדל וראשו בשמים. וראשו מגיע השמימה. וראשו יהיה פרוע. וראשו לעב יגיע. ב̇ בשתי

הוא וטהרו הכהן ס
ואיש או אשה כי יהיה בעור
בשרם בהרת בהרת לבנת
וראה הכהן והנה בעור בשרם
בהרת כהות לבנת בהק הוא
פרח בעור טהור הוא ואיש כי
ימרט ראשו קרח הוא טהור הוא
ואם מפאת פניו ימרט ראשו גבח
הוא טהור הוא וכי יהיה בקרחת
או בגבחת נגע לבן אדמדם
צרעת פרחת הוא בקרחתו או
בגבחתו וראה אתו הכהן והנה
שאת הנגע לבנה אדמדמת
בקרחתו או בגבחתו כמראה
צרעת עור בשר איש צרוע
הוא טמא הוא טמא יטמאנו
הכהן בראשו נגעו והצרוע
אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרמים
וראשו יהיה פרוע ועל שפם
יעטה וטמא טמא יקרא כל
ימי אשר הנגע בו יטמא טמא
הוא בדד ישב מחוץ למחנה
מושבו והבגד כי
יהיה בו נגע צרעת בבגד צמר
או בבגד פשתים או בשתי או
בערב לפשתים ולצמר או בעור

או בכל מלאכת עור והיה הנגע
ירקרק או אדמדם בבגד או
בעור או בשתי או בערב או בכל
כלי עור נגע צרעת הוא והראה
את הכהן וראה הכהן את הנגע
והסגיר את הנגע שבעת ימים
וראה את הנגע ביום השביעי
כי פשה הנגע בבגד או בשתי או
בערב או בעור לכל אשר יעשה
העור למלאכה צרעת ממארת
הנגע טמא הוא ושרף את
הבגד או את השתי או את הערב
בצמר או בפשתים או את כל
כלי העור אשר יהיה בו הנגע
כי צרעת ממארת הוא באש
תשרף ואם יראה הכהן והנה
לא פשה הנגע בבגד או בשתי
או בערב או בכל כלי עור וצוה
הכהן וכבסו את אשר בו הנגע
והסגירו שבעת ימים שנית
וראה הכהן אחרי הכבס את
הנגע והנה לא הפך הנגע את
עינו והנגע לא פשה טמא הוא
באש תשרפנו פחתת הוא
בקרחתו או בגבחתו ואם ראה
הכהן והנה כהה הנגע אחרי

יעטה ד̇ וסימנהון ועל שפם יעטה. כאשר יעטה הרעה את בגדו. גם ברכות יעטה מורה. תהי לו כבגד יעטה ולמזח תמיד.
בדד ה̇ וסימנהון בדד ישב מחוץ למחנה מושבו. בדד ינחנו ואין עמו אל נכר. וישכן ישראל בטח בדד עין יעקב. כי עיר
בגעורה בדד קומו עלו אל גוי שלו. לא ישבתי בסוד משחקים ואעלז מפני ידך בדד ישבתי. איכה ישבה בדד העיר רבתי עם. ישב בדד וידם כי נטל עליו.

תראה ב׳ וסימנהון ואם תראה עוד בבגד או בשתי או בערב׳ תגל ערותך גם תראה חרפתך נקם אקח׳ וא׳ ותראה היבשה׃
וכבס ב׳ וסימנהון וסר מהם הנגע וכבס שנית וטהר׳ וכל בגד וכל עור אשר יהיה עליו שכבת זרע וכבס במים וטמא עד הערב׃

הכבס אתו וקרע אתו מן הבגד
או מן העור או מן השתי או מן
הערב׃ ואם תראה עוד בבגד
או בשתי או בערב או בכל כלי
עור פרחת הוא באש תשרפנו
את אשר בו הנגע׃ והבגד או
השתי או הערב או כל כלי העור
אשר תכבס וסר מהם הנגע
וכבס שנית וטהר׃ זאת תורת
נגע צרעת בגד הצמר או הפשתים
או השתי או הערב או כל כלי
עור לטהרו או לטמאו׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
זאת תהיה תורת המצרע ביום
טהרתו והובא אל הכהן׃ ויצא
הכהן אל מחוץ למחנה וראה
הכהן והנה נרפא נגע הצרעת
מן הצרוע׃ וצוה הכהן ולקח
למטהר שתי צפרים חיות
טהרות ועץ ארז ושני תולעת
ואזב׃ וצוה הכהן ושחט את
הצפור האחת אל כלי חרש
על מים חיים׃ את הצפר החיה
יקח אתה ואת עץ הארז ואת
שני התולעת ואת האזב וטבל

אותם ואת הצפר החיה בדם
הצפר השחטה על המים החיים׃
והזה על המטהר מן הצרעת
שבע פעמים וטהרו ושלח את
הצפר החיה על פני השדה׃
וכבס המטהר את בגדיו וגלח
את כל שערו ורחץ במים וטהר
ואחר יבוא אל המחנה וישב
מחוץ לאהלו שבעת ימים׃ והיה
ביום השביעי יגלח את כל
שערו את ראשו ואת זקנו ואת
גבת עיניו ואת כל שערו יגלח
וכבס את בגדיו ורחץ את בשרו
במים וטהר׃ וביום השמיני יקח
שני כבשים תמימם וכבשה
אחת בת שנתה תמימה ושלשה
עשרנים סלת מנחה בלולה
בשמן ולג אחד שמן׃ והעמיד
הכהן המטהר את האיש
המטהר ואתם לפני יהוה פתח
אהל מועד׃ ולקח הכהן את
הכבש האחד והקריב אתו
לאשם ואת לג השמן והניף
אתם תנופה לפני יהוה׃ ושחט
את הכבש במקום אשר ישחט
את החטאת ואת העלה במקום

על המים ד׳ וסימנהון מכה במטה אשר בידי׳ ויבאו אילמה׳ על המים החיים׳ והשמש זרחה על המים׳ וכל תהלות רכו כמ״א
ואתם ג׳ ב׳ חס וב׳ מל׳ וסימנהון את האיש המטהר ואתם׳ מראיהם ואתם׳ ואותם לא יעשו כי עגבים בפיהם המה עשים׳ קדמ׳ חס
ואת העלה ג׳ וסימנהון ואת העלה המיצאו אליו לנתחיה׳ ושחט את הכבש במקום אשר ישחט׳ ועל הנשיא יהיה׃

ואת המנחה ח׳ וסימנהון ויעל עליו את העלה ואת המנחה והעלה הכהן את העלה ואת המנחה ויקח מנוח את גדי העזים
ואת המנחה ועל הנשיא יהיה ביום ההוא קדש המלך את תוך החצר ב׳ בפסו׳ יעשו את הכבש ואת המנחה ויקדש שלמה דדברי הימים

הקדש כי כחטאת האשם
הוא לכהן קדש קדשים הוא׃
ולקח הכהן מדם האשם ונתן
הכהן על תנוך אזן המטהר
הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל
בהן רגלו הימנית׃ ולקח הכהן
מלג השמן ויצק על כף הכהן
השמאלית׃ וטבל הכהן את
אצבעו הימנית מן השמן אשר
על כפו השמאלית והזה מן
השמן באצבעו שבע פעמים
לפני יהוה׃ ומיתר השמן אשר
על כפו יתן הכהן על תנוך אזן
המטהר הימנית ועל בהן ידו
הימנית ועל בהן רגלו הימנית
על דם האשם׃ והנותר בשמן
אשר על כף הכהן יתן על ראש
המטהר וכפר עליו הכהן לפני
יהוה׃ ועשה הכהן את החטאת
וכפר על המטהר מטמאתו
ואחר ישחט את העלה׃ והעלה
הכהן את העלה ואת המנחה
המזבחה וכפר עליו הכהן
וטהר׃ ואם דל
הוא ואין ידו משגת ולקח כבש
אחד אשם לתנופה לכפר

עליו ועשרון סלת אחד בלול
בשמן למנחה ולג שמן׃ ושתי
תרים או שני בני יונה אשר
תשיג ידו והיה אחד חטאת
והאחד עלה׃ והביא אתם ביום
השמיני לטהרתו אל הכהן אל
פתח אהל מועד לפני יהוה׃
ולקח הכהן את כבש האשם
ואת לג השמן והניף אתם הכהן
תנופה לפני יהוה׃ ושחט את
כבש האשם ולקח הכהן מדם
האשם ונתן על תנוך אזן
המטהר הימנית ועל בהן ידו
הימנית ועל בהן רגלו הימנית׃
ומן השמן יצק הכהן על כף
הכהן השמאלית׃ והזה הכהן
באצבעו הימנית מן השמן אשר
על כפו השמאלית שבע פעמים
לפני יהוה׃ ונתן הכהן מן השמן
אשר על כפו על תנוך אזן
המטהר הימנית ועל בהן ידו
הימנית ועל בהן רגלו הימנית
על מקום דם האשם׃ והנותר
מן השמן אשר על כף הכהן
יתן על ראש המטהר לכפר
עליו לפני יהוה׃ ועשה את האחד

יב פת בליש וסימנהון והדל לא ימעיט ואם דל הוא ואין ידו משגת הנה אלפי הדל במנשה מדוע אתה ככה דל בן המלך
ודל ישראל עד מאד ודל כבוד יעקב נצרה על דל ישפטו ותהי לדל תקוה דלו מאנוש נעו אל תגזל דל תנו דפסו׳ אם דל ואם עשיר ודל מבין יחקרנו ומי דל
בלול ד׳ ומל׳ וסימנהון בלול בשמן כתית ואם דל הוא ואין ידו והקריב על בן הבקר והקריב המקריב קרבנו ליהוה ויתום
ואביון דכו׳

מן התרים או מן בני היונה מאשר
תשיג ידו את אשר תשיג ידו את
האחד חטאת ואת האחד עלה
על המנחה וכפר הכהן על
המטהר לפני יהוה זאת תורת
אשר בו נגע צרעת אשר לא
תשיג ידו בטהרתו
וידבר יהוה אל משה ואל אהרן
לאמר כי תבאו אל ארץ כנען
אשר אני נתן לכם לאחזה ונתתי
נגע צרעת בבית ארץ אחזתכם
ובא אשר לו הבית והגיד לכהן
לאמר כנגע נראה לי בבית
וצוה הכהן ופנו את הבית בטרם
יבא הכהן לראות את הנגע ולא
יטמא כל אשר בבית ואחר כן
יבא הכהן לראות את הבית
וראה את הנגע והנה הנגע בקירת
הבית שקערורת ירקרקת או
אדמדמת ומראיהן שפל מן
הקיר ויצא הכהן מן הבית אל
פתח הבית והסגיר את הבית
שבעת ימים ושב הכהן ביום
השביעי וראה והנה פשה הנגע
בקירת הבית וצוה הכהן וחלצו
את האבנים אשר בהן הנגע

והשליכו אתהן אל מחוץ לעיר
אל מקום טמא ואת הבית
יקצע מבית סביב ושפכו את
העפר אשר הקצו אל מחוץ
לעיר אל מקום טמא ולקחו
אבנים אחרות והביאו אל תחת
האבנים ועפר אחר יקח וטח
את הבית ואם ישוב הנגע ופרח
בבית אחר חלץ את האבנים
ואחרי הקצות את הבית ואחרי
הטוח ובא הכהן וראה והנה
פשה הנגע בבית צרעת ממארת
הוא בבית טמא הוא ונתץ את
הבית את אבניו ואת עציו ואת
כל עפר הבית והוציא אל מחוץ
לעיר אל מקום טמא והבא
אל הבית כל ימי הסגיר אתו
יטמא עד הערב והשכב בבית
יכבס את בגדיו והאכל בבית
יכבס את בגדיו ואם בא יבא
הכהן וראה והנה לא פשה
הנגע בבית אחרי הטח את
הבית וטהר הכהן את הבית
כי נרפא הנגע ולקח לחטא
את הבית שתי צפרים ועץ ארז
ושני תולעת ואזב ושחט את

אל פנ׳ ט׳ וסימנהון ישלש פעמים בשנה קדמ׳ וזאת תורת המנחה ויקחו את אשר צוה משה וישלח את הצפר החיה ואל יבא
בכל עת אל הקדש ויקהלו משה ואהרן את הקהל ויבא משה ואהרן אל פנ׳ לא חסה עליך עין לעשות לך אחת מאלה ויצאה בשער הגיא לילה

הצפר האחת אל כלי חרש על
מים חיים׃ ולקח את עץ הארז
ואת האזב ואת שני התולעת
ואת הצפר החיה וטבל אתם
בדם הצפר השחוטה ובמים
החיים והזה אל הבית שבע
פעמים׃ וחטא את הבית בדם
הצפור ובמים החיים ובצפר
החיה ובעץ הארז ובאזב ובשני
התולעת׃ ושלח את הצפר
החיה אל מחוץ לעיר אל פני
השדה וכפר על הבית וטהר׃
זאת התורה לכל נגע הצרעת
ולנתק׃ ולצרעת הבגד ולבית׃
ולשאת ולספחת ולבהרת׃
להורת ביום הטמא וביום
הטהר זאת תורת הצרעת׃

טו וידבר יהוה אל משה ואל אהרן
לאמר׃ דברו אל בני ישראל
ואמרתם אלהם איש איש כי
יהיה זב מבשרו זובו טמא הוא׃
וזאת תהיה טמאתו בזובו רר
בשרו את זובו או החתים בשרו
מזובו טמאתו הוא׃ כל המשכב
אשר ישכב עליו הזב יטמא

וכל הכלי אשר ישב עליו
יטמא׃ ואיש אשר יגע במשכבו
יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא
עד הערב׃ והישב על הכלי אשר
ישב עליו הזב יכבס בגדיו ורחץ
במים וטמא עד הערב׃ והנגע
בבשר הזב יכבס בגדיו ורחץ
במים וטמא עד הערב׃ וכי ירק
הזב בטהור וכבס בגדיו ורחץ
במים וטמא עד הערב׃ וכל
המרכב אשר ירכב עליו הזב
יטמא׃ וכל הנגע בכל אשר
יהיה תחתיו יטמא עד הערב
והנושא אותם יכבס בגדיו ורחץ
במים וטמא עד הערב׃ וכל
אשר יגע בו הזב וידיו לא שטף
במים וכבס בגדיו ורחץ במים
וטמא עד הערב׃ וכלי חרש אשר
יגע בו הזב ישבר וכל כלי עץ
ישטף במים׃ וכי יטהר הזב מזובו
וספר לו שבעת ימים לטהרתו
וכבס בגדיו ורחץ בשרו במים
חיים וטהר׃ וביום השמיני יקח
לו שתי תרים או שני בני יונה
ובא לפני יהוה אל פתח אהל
מועד ונתנם אל הכהן׃ ועשה

ואמרתם אלהם ב׳ וסימנהון דברו אל בני ישראל ואמרתם אלהם ואמרתם אלהם עבדיכם אנחנו
ירק ג׳ ב׳ חס׳ וא׳ מל׳ וסימנהון וכי ירק הזב בטהור ואביה ירק ירק בפניה ואחר כל ירוק ידרוש
וידיו ד׳ מל׳ וסימנהון וידיו לא שטף במים וידיו תבצענה ימחץ וידיו תרפינה וידיו תשכנה אונו
והנושא ל׳ מל׳ וספר ל׳ וספרה ל׳ וכי יטהר ל׳

106

ישבת ט חס וסימנהון אשר היא ישבת עליו בתוך עמי אנכי ישבת והיא ישבת במשנה ישבת העמק ידי מכבוד חמסי
ושארי על בכל הישבת על מבאת ים ישבת ושקטת בהיות ירושלם ישבת ושלוה [illegible] כי יזוב ל והביאה ל והזרתם ל והדוה ל

את האחד חטאת והאחד
עלה וכפר עליו הכהן לפני יהוה
מזובו׃ ואיש כי
תצא ממנו שכבת זרע ורחץ
במים את כל בשרו וטמא עד
הערב׃ וכל בגד וכל עור אשר
יהיה עליו שכבת זרע וכבס
במים וטמא עד הערב׃ ואשה
אשר ישכב איש אתה שכבת
זרע ורחצו במים וטמאו עד
הערב׃ ואשה
כי תהיה זבה דם יהיה זבה
בבשרה שבעת ימים תהיה
בנדתה וכל הנגע בה יטמא עד
הערב׃ וכל אשר תשכב עליו
בנדתה יטמא וכל אשר תשב עליו
יטמא׃ וכל הנגע במשכבה יכבס
בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב׃
וכל הנגע בכל כלי אשר תשב עליו יכבס בגדיו
ורחץ במים וטמא עד הערב׃
ואם על המשכב הוא או על
הכלי אשר הוא ישבת עליו
בנגעו בו יטמא עד הערב׃ ואם
שכב ישכב איש אתה ותהי
נדתה עליו וטמא שבעת ימים
וכל המשכב אשר ישכב עליו

יטמא׃ ואשה כי יזוב
זוב דמה ימים רבים בלא עת
נדתה או כי תזוב על נדתה כל ימי
זוב טמאתה כימי נדתה תהיה טמאה
הוא׃ כל המשכב אשר תשכב
עליו כל ימי זובה כמשכב נדתה
יהיה לה וכל הכלי אשר תשב
עליו טמא יהיה כטמאת נדתה׃
וכל הנוגע בם יטמא וכבס בגדיו
ורחץ במים וטמא עד הערב׃
ואם טהרה מזובה וספרה לה
שבעת ימים ואחר תטהר׃ וביום
השמיני תקח לה שתי תרים או
שני בני יונה והביאה אותם אל
הכהן אל פתח אהל מועד׃ ועשה
הכהן את האחד חטאת ואת
האחד עלה וכפר עליה הכהן
לפני יהוה מזוב טמאתה׃ והזרתם
את בני ישראל מטמאתם ולא
ימתו בטמאתם בטמאם את
משכני אשר בתוכם׃ זאת תורת
הזב ואשר תצא ממנו שכבת
זרע לטמאה בה׃ והדוה בנדתה
והזב את זובו לזכר ולנקבה
ולאיש אשר ישכב עם טמאה׃

צ וסימ יעדי

פ

הנוגע ג מל בליש וסימנהון וכל הנגע בם יטמא ואלהים הצבאות הנוגע בארץ ותמוג ואין נוגע בארץ והצפיר קרן חזות
משכני ג וסימנהון בטמאם את משכני אשר בתוכם ונתתי משכני בתוככם ולא תגעל נפשי והיה משכני עליהם
ולאיש ג וסימנהון ולאיש אשר ישכב עם טמאה ולאיש בשת בן שאול ולאיש שתים מכסות להנה את גויתיהם

וידבר יהוה אל משה אחרי
מות שני בני אהרן בקרבתם
לפני יהוה וימתו ויאמר יהוה
אל משה דבר אל אהרן אחיך
ואל יבא בכל עת אל הקדש
מבית לפרכת אל פני הכפרת
אשר על הארן ולא ימות כי
בענן אראה על הכפרת בזאת
יבא אהרן אל הקדש בפר בן
בקר לחטאת ואיל לעלה
כתנת בד קדש ילבש ומכנסי
בד יהיו על בשרו ובאבנט בד
יחגר ובמצנפת בד יצנף בגדי
קדש הם ורחץ במים את
בשרו ולבשם ומאת
עדת בני ישראל יקח
שני שעירי עזים
לחטאת
ואיל
אחד
לעלה והקריב
אהרן את פר החטאת
אשר לו וכפר בעדו ובעד ביתו
ולקח את שני השעירם והעמיד
אתם לפני יהוה פתח אהל
מועד ונתן אהרן על

שני השעירם גרלות גורל אחד
ליהוה וגורל אחד לעזאזל
והקריב אהרן את השעיר אשר
עלה עליו הגורל ליהוה ועשהו
חטאת והשעיר אשר עלה
עליו הגורל לעזאזל יעמד חי
לפני יהוה לכפר עליו לשלח
אתו לעזאזל המדברה והקריב
אהרן את פר החטאת אשר לו
וכפר בעדו ובעד ביתו ושחט
את פר החטאת אשר לו ולקח
מלא המחתה גחלי אש מעל
המזבח מלפני יהוה ומלא חפניו
קטרת סמים דקה והביא מבית
לפרכת ונתן את הקטרת על
האש לפני יהוה וכסה ענן
הקטרת את הכפרת אשר על
העדות ולא ימות ולקח מדם
הפר והזה באצבעו על פני
הכפרת קדמה ולפני הכפרת
יזה שבע פעמים מן הדם באצבעו
ושחט את שעיר החטאת
אשר לעם והביא את דמו אל
מבית לפרכת ועשה את דמו
כאשר עשה לדם הפר והזה
אתו על הכפרת ולפני הכפרת

וכלה ו וסימנהון וכלה הרעב את הארץ וכלה מכפר את הקדש וכלה אהרן ובניו לכסת את הקדש וכלה סעיפידה
ושב והרע לכם וכלה אתכם וכלה את מרות הבית והתודה ב וסימנהון והתודה עליו את כל עונת והתודה אשר חטא

וכפר על הקדש מטמאת בני
ישראל ומפשעיהם לכל
חטאתם וכן יעשה לאהל מועד
השכן אתם בתוך טמאתם׃ וכל
אדם לא יהיה באהל מועד בבאו
לכפר בקדש עד צאתו וכפר
בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל
ישראל׃ ויצא אל המזבח אשר
לפני יהוה וכפר עליו ולקח
מדם הפר ומדם השעיר ונתן
על קרנות המזבח סביב׃ והזה
עליו מן הדם באצבעו שבע
פעמים וטהרו וקדשו מטמאת
בני ישראל׃ וכלה מכפר את
הקדש ואת אהל מועד ואת
המזבח והקריב את השעיר
החי׃ וסמך אהרן את שתי ידו
על ראש השעיר החי והתודה
עליו את כל עונת בני ישראל
ואת כל פשעיהם לכל חטאתם
ונתן אתם על ראש השעיר
ושלח ביד איש עתי המדברה׃
ונשא השעיר עליו את כל עונתם
אל ארץ גזרה ושלח את
השעיר במדבר׃ ובא אהרן אל
אהל מועד ופשט את בגדי הבד

אשר לבש בבאו אל הקדש
והניחם שם׃ ורחץ את בשרו
במים במקום קדוש ולבש את
בגדיו ויצא ועשה את עלתו ואת
עלת העם וכפר בעדו ובעד
העם׃ ואת חלב החטאת יקטיר
המזבחה׃ והמשלח את השעיר
לעזאזל יכבס בגדיו ורחץ את
בשרו במים ואחרי כן יבוא אל
המחנה׃ ואת פר החטאת ואת
שעיר החטאת אשר הובא
את דמם לכפר בקדש יוצא
אל מחוץ למחנה ושרפו באש
את ערתם ואת בשרם ואת
פרשם׃ והשרף אתם יכבס
בגדיו ורחץ את בשרו במים
ואחרי כן יבוא אל המחנה׃ והיתה
לכם לחקת עולם בחדש
השביעי בעשור לחדש תענו
את נפשתיכם וכל מלאכה לא
תעשו האזרח והגר הגר בתוככם׃
כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר
אתכם מכל חטאתיכם לפני
יהוה תטהרו׃ שבת שבתון
היא לכם ועניתם את נפשתיכם
חקת עולם׃ וכפר הכהן אשר

המדברה יב וסימנהון לך לקראת משה המדברה והשעיר אשר עלה עליו הגורל וסמך אהרן את שתי ידיו ולא נתן סיחן
את ישראל עבר בגבלו ויסעו מפני החירת ויעברו בתוך הים ואתם פנו לכם וסעו המדברה ופנו ונסעו המדברה דרך ים סוף לפני איש ישראל
ויפנו וינסו המדברה והראש אחר יפנה ונטשתיך המדברה אתך שאול לעיני העם עתי ל ואת החלב ל והמשלח ל

ואת אהל מועד ה׳ וסימניהון ובל״ה מכפר את הקדש׳ וכפר את מקדש הקדש׳ ויעל׳ את ארון ה׳ ואת אהל מועד
ויעלו את הארון דדברי הימים׳ תשאו את עבדתי׳ ישפך ב׳ וסימניהון דם יחשב לאיש ההוא וגם דם נקי אשר שפך

ימשח אתו ואשר ימלא את ידו
לכהן תחת אביו ולבש את בגדי
הבד בגדי הקדש׃ וכפר את
מקדש הקדש ואת אהל מועד
ואת המזבח יכפר ועל הכהנים
ועל כל עם הקהל יכפר׃ והיתה
זאת לכם לחקת עולם לכפר
על בני ישראל מכל חטאתם
אחת בשנה ויעש כאשר צוה
יהוה את משה׃ וידבר יהוה אל יז
משה לאמר׃ דבר אל אהרן ואל
בניו ואל כל בני ישראל ואמרת
אליהם זה הדבר אשר צוה
יהוה לאמר׃ איש איש מבית
ישראל אשר ישחט שור או
כשב או עז במחנה או אשר
ישחט מחוץ למחנה׃ ואל פתח
אהל מועד לא הביאו להקריב
קרבן ליהוה לפני משכן יהוה
דם יחשב לאיש ההוא דם שפך
ונכרת האיש ההוא מקרב עמו׃
למען אשר יביאו בני ישראל
את זבחיהם אשר הם זבחים על
פני השדה והביאם ליהוה אל
פתח אהל מועד אל הכהן וזבחו
זבחי שלמים ליהוה אותם׃ וזרק

הכהן את הדם על מזבח יהוה
פתח אהל מועד והקטיר החלב
לריח ניחח ליהוה׃ ולא יזבחו
עוד את זבחיהם לשעירם אשר
הם זנים אחריהם חקת עולם
תהיה זאת להם לדרתם׃ ואלהם
תאמר איש איש מבית ישראל
ומן הגר אשר יגור בתוכם אשר
יעלה עלה או זבח׃ ואל פתח
אהל מועד לא יביאנו לעשות
אתו ליהוה ונכרת האיש ההוא
מעמיו׃ ואיש איש מבית ישראל
ומן הגר הגר בתוכם אשר יאכל
כל דם ונתתי פני בנפש האכלת
את הדם והכרתי אתה מקרב
עמה׃ כי נפש הבשר בדם הוא
ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר
על נפשתיכם כי הדם הוא בנפש
יכפר׃ על כן אמרתי לבני ישראל
כל נפש מכם לא תאכל דם והגר
הגר בתוככם לא יאכל דם׃ ואיש
איש מבני ישראל ומן הגר הגר
בתוכם אשר יצוד ציד חיה או
עוף אשר יאכל ושפך את דמו
וכסהו בעפר׃ כי נפש כל בשר
דמו בנפשו הוא ואמר לבני

על בני ישראל ו׳ וסימניהון והיתה זאת לכם לחקת עולם ושמו את שמי על בני ישראל ואתנה את הלוים נתנים לאהרן ולבניו
והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם ואחר אחיו ישוכן על בני ישראל תהי נא אזנך קשבת ועינך פתוחות צ׳ ציד ל׳ כות׳ וכל׳
אמירה לבני ישראל ה׳ וסימניהון אהיה אשר אהיה לכן אמר לבני ישראל ואמר פרעה על כן אמרתי לבני ישראל ואמר לבני ישראל

ובחקתיהם ד׳ חס בליש וסימנהון ובחקתיהם לא תלכו׃ ולא תלכו בחקת הגוי׃ בחקתם וכמשפטם׃ חקת שמים וארץ׃ וכל חקים חקתי דאורי׳
וערות ג׳ וסימנהון וערות אביהם לא ראו׃ ערות אביך וערות אמך׃ וערות אחות אמך׃ וג׳ בארמית וערות מלכא לא אריך׃ וכתו׳ דבו׳

ישראל דם כל בשר לא תאכלו
כי נפש כל בשר דמו הוא כל
אכליו יכרת וכל נפש אשר
תאכל נבלה וטרפה באזרח
ובגר וכבס בגדיו ורחץ במים
וטמא עד הערב וטהר ואם לא
יכבס ובשרו לא ירחץ ונשא
עונו׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל בני ישראל ואמרת
אלהם אני יהוה אלהיכם׃ כמעשה
ארץ מצרים אשר ישבתם בה
לא תעשו וכמעשה ארץ כנען
אשר אני מביא אתכם שמה
לא תעשו ובחקתיהם לא תלכו׃
את משפטי תעשו ואת חקתי
תשמרו ללכת בהם אני יהוה
אלהיכם׃ ושמרתם את חקתי
ואת משפטי אשר יעשה אתם
האדם וחי בהם אני יהוה׃
איש איש אל כל
שאר בשרו לא תקרבו לגלות
ערוה אני יהוה׃
ערות אביך וערות אמך לא
תגלה אמך הוא לא תגלה ערותה׃
ערות אשת אביך

לא תגלה ערות אביך הוא׃
ערות אחותך בת
אביך או בת אמך מולדת בית
או מולדת חוץ לא תגלה ערותן׃
ערות בת בנך או בת
בתך לא תגלה ערותן כי ערותך
הנה׃ ערות בת אשת
אביך מולדת אביך אחותך הוא
יח לא תגלה ערותה׃
ערות אחות אביך לא תגלה
שאר אביך הוא׃
ערות אחות אמך לא תגלה
כי שאר אמך הוא׃
ערות אחי אביך לא תגלה
אל אשתו לא תקרב דדתך
הוא׃ ערות כלתך
לא תגלה אשת בנך הוא לא
תגלה ערותה׃ ערות
אשת אחיך לא תגלה ערות
אחיך הוא׃ ערות
אשה ובתה לא תגלה את בת
בנה ואת בת בתה לא תקח
לגלות ערותה שארה הנה
זמה הוא׃ ואשה אל אחתה
לא תקח לצרר לגלות ערותה
עליה בחייה׃ ואל אשה בנדת

ואת בת ה׳ וסימנהון ואת בת היענה ואת התחמס ואת השחף׃ וחבריה דמשנה תורה׃ ערות אשה ובתה לא תגלה את בת
בנה ואת בת בתה׃ והמלך שלמה אהב נשים נכריות׃ ואת בת פרעה העלה שלמה׃ ירחץ ה׳ ד׳ פת׳ וא׳ קמ׳ וסימנהון ויקרבו וכרעיו
ירחץ במים׃ והקרב והכרעים ירחץ במים׃ ואם לא יכבס ובשרו לא ירחץ׃ דין קמ׳ והיה לפנות ערב ירחץ במים׃ פעמיו ירחץ בדם הרשע׃ שאריה

יט טמאתה לא תקרב לגלות
ערותה: ואל אשת עמיתך לא
תתן שכבתך לזרע לטמאה בה:
ומזרעך לא תתן להעביר למלך
ולא תחלל את שם אלהיך אני
יהוה: ואת זכר לא תשכב משכבי
אשה תועבה הוא: ובכל בהמה
לא תתן שכבתך לטמאה בה
ואשה לא תעמד לפני בהמה
לרבעה תבל הוא: אל תטמאו
בכל אלה כי בכל אלה נטמאו
הגוים אשר אני משלח מפניכם:
ותטמא הארץ ואפקד עונה
עליה ותקא הארץ את ישביה:
ושמרתם אתם את חקתי ואת
משפטי ולא תעשו מכל
התועבת האלה האזרח והגר
הגר בתוככם: כי את כל התועבת
האל עשו אנשי הארץ אשר
לפניכם ותטמא הארץ: ולא
תקיא הארץ אתכם בטמאכם
אתה כאשר קאה את הגוי
אשר לפניכם: כי כל אשר יעשה
מכל התועבת האלה ונכרתו
הנפשות העשת מקרב עמם:
ושמרתם את משמרתי לבלתי
עשות מחקות התועבת אשר
נעשו לפניכם ולא תטמאו בהם
אני יהוה אלהיכם:

פרש

וידבר יהוה אל משה לאמר:
דבר אל כל עדת בני ישראל
ואמרת אלהם קדשים תהיו כי
קדוש אני יהוה אלהיכם: איש
אמו ואביו תיראו ואת שבתתי
תשמרו אני יהוה אלהיכם: אל
תפנו אל האלילם ואלהי מסכה
לא תעשו לכם אני יהוה אלהיכם:
וכי תזבחו זבח שלמים ליהוה
לרצנכם תזבחהו: ביום זבחכם
יאכל וממחרת והנותר עד יום
השלישי באש ישרף: ואם
האכל יאכל ביום השלישי
פגול הוא לא ירצה: ואכליו
עונו ישא כי את קדש יהוה
חלל ונכרתה הנפש ההוא
מעמיה: ובקצרכם את קציר
ארצכם לא תכלה פאת שדך
לקצר ולקט קצירך לא
תלקט: וכרמך לא תעולל
ופרט כרמך לא תלקט לעני
ולגר תעזב אתם אני יהוה אלהיכם:

הפטרה הלדרש אתי ביחזק'

109

חרש ג וסימנהון אומי ישום אלם או חרש לא תקלל חרש כמו פתן חרש יאטם אזנו וב וחרש כמלאכי אשלח
עמיך המל וסימנהון לא תלך רכיל בעמיך וראיתה אתה ונאספת נקם נקמת בני ישראל ומת בהר וקאם שאון בעמיך

לא תגנבו ולא תכחשו ולא
תשקרו איש בעמיתו ולא
תשבעו בשמי לשקר וחללת
את שם אלהיך אני יהוה לא
תעשק את רעך ולא תגזל לא
תלין פעלת שכיר אתך עד בקר
לא תקלל חרש ולפני עור לא
תתן מכשל ויראת מאלהיך אני
יהוה לא תעשו עול במשפט
לא תשא פני דל ולא תהדר פני
גדול בצדק תשפט עמיתך לא
תלך רכיל בעמיך לא תעמד על
דם רעך אני יהוה לא תשנא
את אחיך בלבבך הוכח תוכיח
את עמיתך ולא תשא עליו חטא
לא תקם ולא תטר את בני עמך
ואהבת לרעך כמוך אני יהוה
את חקתי תשמרו בהמתך לא
תרביע כלאים שדך לא תזרע
כלאים ובגד כלאים שעטנז
לא יעלה עליך ואיש כי ישכב
את אשה שכבת זרע והוא
שפחה נחרפת לאיש והפדה
לא נפדתה או חפשה לא נתן
לה בקרת תהיה לא יומתו כי
לא חפשה והביא את אשמו

ליהוה אל פתח אהל מועד איל
אשם וכפר עליו הכהן באיל
האשם לפני יהוה על חטאתו
אשר חטא ונסלח לו מחטאתו
אשר חטא

וכי תבאו אל הארץ ונטעתם כל
עץ מאכל וערלתם ערלתו את
פריו שלש שנים יהיה לכם
ערלים לא יאכל ובשנה הרביעת
יהיה כל פריו קדש הלולים ליהוה
ובשנה החמישת תאכלו את
פריו להוסיף לכם תבואתו אני
יהוה אלהיכם לא תאכלו על
הדם לא תנחשו ולא תעוננו
לא תקפו פאת ראשכם ולא
תשחית את פאת זקנך ושרט
לנפש לא תתנו בבשרכם וכתבת
קעקע לא תתנו בכם אני יהוה
אל תחלל את בתך להזנותה
ולא תזנה הארץ ומלאה הארץ
זמה את שבתתי תשמרו
ומקדשי תיראו אני יהוה אל
תפנו אל האבת ואל הידענים
אל תבקשו לטמאה בהם אני
יהוה אלהיכם מפני שיבה
תקום והדרת פני זקן ויראת

הוכח ה וסימנהון הוכח תוכיח את עמיתך מה נמרצו אמרי ישר ומה יוכיח הוכח מכם הוכיח יוכיח אתכם אם בסתר
הוכח בדבר לא יסכון לא יאהב לץ הוכח לו וב והוכח אל אל אחפץ ולא תשא ג וסימ ולא תשא למקום ולא תשא עליו חטא ולא
מחטאתו ד וסימנהון והביא את אשמו ליהוה ואת כל חלבו יקטיר המזבחה ואת השני יעשה עלה וכפר עליו הכהן דבקרת

וכי יגור אתך בכורה ב וסימניהון וכי יגור אתך גר ועשה פסח ליה׳ המול לו כל זכר וכי יגור אתך גר בארצכם לא תונו אתו
ג דגש וסימניהון לא תעשו עול במשפט במדה אך רחוק יהיה ביניכם וביניו כאלפים אמה במדה במדה הראשנה

מאלהיך אני יהוה׃
וכי יגור אתך גר בארצכם
לא תונו אתו׃ כאזרח מכם יהיה
לכם הגר הגר אתכם ואהבת לו
כמוך כי גרים הייתם בארץ מצרים
אני יהוה אלהיכם׃ לא תעשו
עול במשפט במדה במשקל
ובמשורה׃ מאזני צדק אבני צדק
איפת צדק והין צדק יהיה לכם
אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי
אתכם מארץ מצרים׃ ושמרתם
את כל חקתי ואת כל משפטי
ועשיתם אתם אני יהוה׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃ כ
ואל בני ישראל תאמר איש
איש מבני ישראל ומן הגר הגר
בישראל אשר יתן מזרעו למלך
מות יומת עם הארץ ירגמהו
באבן׃ ואני אתן את פני באיש
ההוא והכרתי אתו מקרב עמו
כי מזרעו נתן למלך למען טמא
את מקדשי ולחלל את שם
קדשי׃ ואם העלם יעלימו עם
הארץ את עיניהם מן האיש
ההוא בתתו מזרעו למלך לבלתי
המית אתו׃ ושמתי אני את פני
באיש ההוא ובמשפחתו והכרתי
אתו ואת כל הזנים אחריו לזנות
אחרי המלך מקרב עמם׃ והנפש
אשר תפנה אל האבת ואל
הידענים לזנת אחריהם ונתתי
את פני בנפש ההוא והכרתי אתו
מקרב עמו׃ והתקדשתם והייתם
קדשים כי אני יהוה אלהיכם׃
ושמרתם את חקתי ועשיתם
אתם אני יהוה מקדשכם׃ כי
איש איש אשר יקלל את אביו
ואת אמו מות יומת אביו ואמו
קלל דמיו בו׃ ואיש אשר ינאף
את אשת איש אשר ינאף את
אשת רעהו מות יומת הנאף
והנאפת׃ ואיש אשר ישכב
את אשת אביו ערות אביו גלה
מות יומתו שניהם דמיהם בם׃
ואיש אשר ישכב את כלתו
מות יומתו שניהם תבל עשו
דמיהם בם׃ ואיש אשר ישכב
את זכר משכבי אשה תועבה
עשו שניהם מות יומתו דמיהם
בם׃ ואיש אשר יקח את אשה
ואת אמה זמה הוא באש ישרפו

במשפט ח דגש וסימניהון לא תעשו עול במשפט לא תשא פני דל לא תעשו עול במשפט במדה לא תכירו פנים במשפט
במשפט ד דגש וסימניהון ... לאתעשו עול במשפט במדה במשקל ... ב בפסוק

ולא תהיה ח׳ וסימנהון ולא תהיה זמה בתוככם· ולא תהיה לכם תקומה לפני איביכם· ולא תהיה עדת יי׳ כצאן אשר אין להם רעה·
ולא תהיה למכשול לפוקה ולמכשול· לא תקום ולא תהיה· ולא תהיה להם לאיש מוכיח· ולא תהיה כראשונה וכאחרונה·
ואקץ ל׳ וחס׳

אתו ואתהן ולא תהיה זמה בתוככם׃
ואיש אשר יתן שכבתו בבהמה
מות יומת ואת הבהמה תהרגו׃
ואשה אשר תקרב אל כל בהמה
לרבעה אתה והרגת את האשה
ואת הבהמה מות יומתו דמיהם
בם׃ ואיש אשר יקח את אחתו
בת אביו או בת אמו וראה את
ערותה והיא תראה את ערותו
חסד הוא ונכרתו לעיני בני עמם
ערות אחתו גלה עונו ישא׃ ואיש
אשר ישכב את אשה דוה וגלה
את ערותה את מקרה הערה
והוא גלתה את מקור דמיה
ונכרתו שניהם מקרב עמם׃
וערות אחות אמך ואחות אביך
לא תגלה כי את שארו הערה
עונם ישאו׃ ואיש אשר ישכב
את דדתו ערות דדו גלה חטאם
ישאו ערירים ימתו׃ ואיש אשר
יקח את אשת אחיו נדה הוא
ערות אחיו גלה ערירים יהיו׃
ושמרתם את כל חקתי ואת
כל משפטי ועשיתם אתם ולא
תקיא אתכם הארץ אשר אני
מביא אתכם שמה לשבת בה׃

ולא תלכו בחקת הגוי אשר אני
משלח מפניכם כי את כל אלה
עשו ואקץ בם׃ ואמר לכם אתם
תירשו את אדמתם ואני אתננה
לכם לרשת אתה ארץ זבת
חלב ודבש אני יהוה אלהיכם
אשר הבדלתי אתכם מן העמים׃
והבדלתם בין הבהמה הטהרה
לטמאה ובין העוף הטמא
לטהר ולא תשקצו את
נפשתיכם בבהמה ובעוף ובכל
אשר תרמש האדמה אשר
הבדלתי לכם לטמא׃ והייתם
לי קדשים כי קדוש אני יהוה
ואבדל אתכם מן העמים להיות
לי׃ ואיש או אשה כי יהיה בהם
אוב או ידעני מות יומתו באבן
ירגמו אתם דמיהם בם׃

פתח

כא ויאמר יהוה אל משה אמר
אל הכהנים בני אהרן ואמרת
אלהם לנפש לא יטמא בעמיו׃
כי אם לשארו הקרב אליו
לאמו ולאביו ולבנו ולבתו
ולאחיו׃ ולאחתו הבתולה
הקרובה אליו אשר לא היתה

הערה ג׳ וסימנהון את מקרה הערה והוא גלתה· כי את שארו הערה עונם ישאו· תחת אשר הערה למות נפשו ואת פשעים נמנה·
דוה ג׳ וסימנהון ואיש אשר ישכב את אשה דוה· תזרם כמו דוה צא תאמר לו· נתנני שוממה כל היום דוה·
יומתו ג׳ קמ׳ וסימנהון ואיש אשר ישכב את זכר· ואשה אשר תקרב אל כל בהמה לרבעה אתה· ואיש או אשה כי יהיה בהם אוב·

לאיש לה יטמא׃ לא יטמא בעל
בעמיו להחלו׃ לא יקרחה קרחה
בראשם ופאת זקנם לא יגלחו
ובבשרם לא ישרטו שרטת׃
קדשים יהיו לאלהיהם ולא
יחללו שם אלהיהם כי את
אשי יהוה לחם אלהיהם הם
מקריבם והיו קדש׃ אשה זנה
וחללה לא יקחו ואשה גרושה
מאישה לא יקחו כי קדש הוא
לאלהיו׃ וקדשתו כי את לחם
אלהיך הוא מקריב קדש יהיה
לך כי קדוש אני יהוה מקדשכם׃
ובת איש כהן כי תחל לזנות
את אביה היא מחללת באש
תשרף׃ והכהן
הגדול מאחיו אשר יוצק על
ראשו שמן המשחה ומלא
את ידו ללבש את הבגדים
את ראשו לא יפרע ובגדיו לא
יפרם׃ ועל כל נפשת מת לא
יבא לאביו ולאמו לא יטמא׃
ומן המקדש לא יצא ולא יחלל
את מקדש אלהיו כי נזר שמן
משחת אלהיו עליו אני יהוה׃
והוא אשה בבתוליה יקח׃

אלמנה וגרושה וחללה זנה
את אלה לא יקח כי אם בתולה
מעמיו יקח אשה׃ ולא יחלל
זרעו בעמיו כי אני יהוה מקדשו׃
וידבר יהוה
אל משה לאמר׃ דבר אל אהרן
לאמר איש מזרעך לדרתם אשר
יהיה בו מום לא יקרב להקריב
לחם אלהיו׃ כי כל איש אשר
בו מום לא יקרב איש
עור או פסח או חרם או שרוע׃
או איש אשר יהיה בו שבר
רגל או שבר יד׃ או גבן או דק
או תבלל בעינו או גרב או ילפת
או מרוח אשך׃ כל איש אשר
בו מום מזרע אהרן הכהן לא
יגש להקריב את אשי יהוה
מום בו את לחם אלהיו לא יגש
להקריב׃ לחם אלהיו מקדשי
הקדשים ומן הקדשים יאכל׃
אך אל הפרכת לא יבא ואל
המזבח לא יגש כי מום בו ולא
יחלל את מקדשי כי אני יהוה
מקדשם׃ וידבר משה אל
אהרן ואל בניו ואל כל בני
ישראל׃

מקדשים ב̇ וכת̇ כן וסימנהון אשר הם מקדשים לי אני יי̇ והלוים מקדשים לבני אהרן וז̇א ומקדשים ללוים
שבה ושבה ג̇ מל̇ בליש̇ וסימנהון ושבה אל בית אביה כנעוריה ושבה לאתנגה ונתנה בערב היא באה ובבקר היא שבה אל בית

כב וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו
מקדשי בני ישראל ולא יחללו
את שם קדשי אשר הם מקדשים
לי אני יהוה׃ אמר אלהם
לדרתיכם כל איש אשר יקרב
מכל זרעכם אל הקדשים
אשר יקדישו בני ישראל
ליהוה וטמאתו עליו ונכרתה
הנפש ההוא מלפני אני יהוה׃
איש איש מזרע אהרן והוא
צרוע או זב בקדשים לא יאכל
עד אשר יטהר והנגע בכל
טמא נפש או איש אשר תצא
ממנו שכבת זרע׃ או איש אשר
יגע בכל שרץ אשר יטמא לו
או באדם אשר יטמא לו לכל
טמאתו׃ נפש אשר תגע בו
וטמאה עד הערב ולא יאכל מן
הקדשים כי אם רחץ בשרו
במים׃ ובא השמש וטהר ואחר
יאכל מן הקדשים כי לחמו
הוא׃ נבלה וטרפה לא יאכל
לטמאה בה אני יהוה׃ ושמרו
את משמרתי ולא ישאו עליו
חטא ומתו בו כי יחללהו אני

יהוה מקדשם׃ וכל זר לא יאכל
קדש תושב כהן ושכיר לא
יאכל קדש׃ וכהן כי יקנה נפש
קנין כספו הוא יאכל בו ויליד
ביתו הם יאכלו בלחמו׃ ובת
כהן כי תהיה לאיש זר היא
בתרומת הקדשים לא תאכל׃
ובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה
וזרע אין לה ושבה אל בית אביה
כנעוריה מלחם אביה תאכל
וכל זר לא יאכל בו׃ ואיש כי
יאכל קדש בשגגה ויסף
חמשיתו עליו ונתן לכהן את
הקדש׃ ולא יחללו את קדשי
בני ישראל את אשר ירימו
ליהוה׃ והשיאו אותם עון
אשמה באכלם את קדשיהם
כי אני יהוה מקדשם׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל אהרן ואל בניו ואל
כל בני ישראל ואמרת אלהם
איש איש מבית ישראל ומן
הגר בישראל אשר יקריב
קרבנו לכל נדריהם ולכל
נדבותם אשר יקריבו ליהוה

תאכל ז̇ וסימנהון מכל עץ הגן אכל תאכל הוא בתרומת הקדשים כי תהיה אלמנה והבשר תאכל כי תצור אל עיר עלה עשן באפו
וחבריה ויען השליש וחבריה כי בערה כאש רשעה ברעש תאכל האנך רם עד אבדון תאכל צופיה הליכות ביתה יבא אלהינו יגיע כפיך כי תאכל
וכהן כ̇ ז̇ ר̇א פסו̇ וז̇ סו̇ פסו̇ וסימנהון וכהן כי יקנה נפש קנין כספו ויאנאץ בזעם אפו מלך וכהן נדבותם ל̇ מל̇ בתורה

לעלה לרצנכם תמים זכר בבקר
בכשבים ובעזים כל אשר בו
מום לא תקריבו כי לא לרצון
יהיה לכם ואיש כי יקריב זבח
שלמים ליהוה לפלא נדר או
לנדבה בבקר או בצאן תמים
יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו
עורת או שבור או חרוץ או
יבלת או גרב או ילפת לא תקריבו
אלה ליהוה ואשה לא תתנו
מהם על המזבח ליהוה ושור
ושה שרוע וקלוט נדבה
תעשה אתו ולנדר לא ירצה
ומעוך וכתות ונתוק וכרות לא
תקריבו ליהוה ובארצכם לא
תעשו ומיד בן נכר לא תקריבו
את לחם אלהיכם מכל אלה
כי משחתם בהם מום בם לא
ירצו לכם
וידבר יהוה אל משה לאמר
שור או כשב או עז כי יולד והיה
שבעת ימים תחת אמו ומיום
השמיני והלאה ירצה לקרבן
אשה ליהוה ושור או שה אתו
ואת בנו לא תשחטו ביום אחד
וכי תזבחו זבח תודה ליהוה

לרצנכם תזבחו ביום ההוא
יאכל לא תותירו ממנו עד בקר
אני יהוה ושמרתם מצותי
ועשיתם אתם אני יהוה ולא
תחללו את שם קדשי ונקדשתי
בתוך בני ישראל אני יהוה
מקדשכם המוציא אתכם
מארץ מצרים להיות לכם
לאלהים אני יהוה
כג וידבר יהוה אל משה לאמר
דבר אל בני ישראל ואמרת
אלהם מועדי יהוה אשר תקראו
אתם מקראי קדש אלה הם
מועדי ששת ימים תעשה
מלאכה וביום השביעי שבת
שבתון מקרא קדש כל מלאכה
לא תעשו שבת הוא ליהוה בכל
מושבתיכם אלה מועדי יהוה
מקראי קדש אשר תקראו אתם
במועדם בחדש הראשון
בארבעה עשר לחדש בין
הערבים פסח ליהוה ובחמשה
עשר יום לחדש הזה חג המצות
ליהוה שבעת ימים מצות
תאכלו ביום הראשון מקרא
קדש יהיה לכם כל מלאכת

קצירה כ׳ וסימנהון וקצרתם את קצירה והבאתם את עמר ראשית קצירכם׳ כי תפוש קצירה תשברנה נשים באות מאירות אותה׳
תביאו׳ ג׳ דגש בליש וסימנהון ויביאו לו את המנחה אשר בידם׳ ממושבתיכם תביאו לחם תנופה׳ ויביאו לנו כיד אלהינו הטובה עלינו איש שכל׳

עבדה לא תעשו׃ והקרבתם
אשה ליהוה שבעת ימים ביום
השביעי מקרא קדש כל מלאכת
עבדה לא תעשו׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל בני ישראל ואמרת
אלהם כי תבאו אל הארץ אשר
אני נתן לכם וקצרתם את קצירה
והבאתם את עמר ראשית
קצירכם אל הכהן׃ והניף את
העמר לפני יהוה לרצנכם
ממחרת השבת יניפנו הכהן׃
ועשיתם ביום הניפכם את
העמר כבש תמים בן שנתו
לעלה ליהוה׃ ומנחתו שני
עשרנים סלת בלולה בשמן
אשה ליהוה ריח ניחח ונסכה יין
רביעת ההין׃ ולחם וקלי וכרמל
לא תאכלו עד עצם היום הזה
עד הביאכם את קרבן אלהיכם
חקת עולם לדרתיכם בכל
משבתיכם׃ וספרתם
לכם ממחרת השבת מיום
הביאכם את עמר התנופה
שבע שבתות תמימת תהיינה׃
עד ממחרת השבת השביעת

תספרו חמשים יום והקרבתם
מנחה חדשה ליהוה׃ ממושבתיכם
תביאו לחם תנופה שתים שני
עשרנים סלת תהיינה חמץ
תאפינה בכורים ליהוה׃ והקרבתם
על הלחם שבעת כבשים תמימם
בני שנה ופר בן בקר אחד ואילם
שנים יהיו עלה ליהוה ומנחתם
ונסכיהם אשה ריח ניחח ליהוה׃
ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת
ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים׃
והניף הכהן אתם על לחם
הבכרים תנופה לפני יהוה על
שני כבשים קדש יהיו ליהוה
לכהן׃ וקראתם בעצם היום
הזה מקרא קדש יהיה לכם
כל מלאכת עבדה לא תעשו
חקת עולם בכל מושבתיכם
לדרתיכם׃ ובקצרכם את קציר
ארצכם לא תכלה פאת שדך
בקצרך ולקט קצירך לא תלקט
לעני ולגר תעזב אתם אני יהוה
אלהיכם׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל בני ישראל לאמר
בחדש השביעי באחד לחדש

ואילם ז׳ וסימנהון עזים מאתים׳ וזה הדבר׳ והקרבתם על הלחם׳ חמאת בקר׳ ויביאו פרים שבעה׳ כל הבא למלא ידו׳ בכרים ואילם׳
וקראתם ג׳ וסימנהון וקראתם בעצם היום הזה׳ וקראתם דרור בארץ לכל יושביה׳ וקראתם בשם אלהיכם ואני אקרא בשם׳
ח מלין בטע׳ וסימנהון בכל מושבתיכם׳ הקרותיה׳ מבליגיתי׳ גלוליכם׳ תועבותיכם׳ כי למבראשנה׳ ונבזביתך׳ שקם הרהיבוני׳

וכל מלאכה ג וסימנהון והיתה לכם לחקת עולם בחדש וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה ולא תוציאו משא מבתיכם
בלקרו זכרון בטא זכרון תרועה וכל קהלת דבו בטא לא יהיה להם זכרון עם שיהיו לאחרנה שבתכם ל וערבי נחל ל כותי

יהיה לכם שבתון זכרון תרועה
מקרא קדש׃ כל מלאכת עבדה
לא תעשו והקרבתם אשה
ליהוה׃ וידבר
יהוה אל משה לאמר׃ אך
בעשור לחדש השביעי הזה
יום הכפרים הוא מקרא קדש
יהיה לכם ועניתם את נפשתיכם
והקרבתם אשה ליהוה׃ וכל
מלאכה לא תעשו בעצם היום
הזה כי יום כפרים הוא לכפר
עליכם לפני יהוה אלהיכם׃ כי
כל הנפש אשר לא תענה
בעצם היום הזה ונכרתה
מעמיה׃ וכל הנפש אשר
תעשה כל מלאכה בעצם היום
הזה והאבדתי את הנפש
ההוא מקרב עמה׃ כל מלאכה
לא תעשו חקת עולם לדרתיכם
בכל משבתיכם׃ שבת שבתון
הוא לכם ועניתם את נפשתיכם
בתשעה לחדש בערב מערב
עד ערב תשבתו שבתכם׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל בני ישראל לאמר

בחמשה עשר יום לחדש
השביעי הזה חג הסכות שבעת
ימים ליהוה׃ ביום הראשון
מקרא קדש כל מלאכת עבדה
לא תעשו׃ שבעת ימים תקריבו
אשה ליהוה ביום השמיני
מקרא קדש יהיה לכם והקרבתם
אשה ליהוה עצרת הוא כל
מלאכת עבדה לא תעשו׃ אלה
מועדי יהוה אשר תקראו אתם
מקראי קדש להקריב אשה
ליהוה עלה ומנחה זבח ונסכים
דבר יום ביומו׃ מלבד שבתת
יהוה ומלבד מתנותיכם ומלבד
כל נדריכם ומלבד כל נדבתיכם
אשר תתנו ליהוה׃ אך בחמשה
עשר יום לחדש השביעי
באספכם את תבואת הארץ
תחגו את חג יהוה שבעת ימים
ביום הראשון שבתון וביום
השמיני שבתון׃ ולקחתם לכם
ביום הראשון פרי עץ הדר כפת
תמרים וענף עץ עבת וערבי
נחל ושמחתם לפני יהוה
אלהיכם שבעת ימים׃ וחגתם
אתו חג ליהוה שבעת ימים

כל חלב שור וכשב ועז המקריב את זבח שלמיו ליהוה בחדש השביעי באחד בחמשה עשר יום לחדש
מלבד שבתת יהוה ואתם בית ישראל הלין מכל מתנתכם תרימו ובשאת מתנתיכם בהעביר
ולקחתם גם את זה ולקחתם אגדת אזוב ולקחתם לכם ביום הראשון ולקחתם מפרי הארץ פן תחרימו ולקחתם את ארון

ידעו יב וסימנהון ידעו דרתיכם ויאמר ידבעם לאשתו יוצרי פסל כלם מבורח שמש כי כלם ידעו אתי ואטמא
אתם במתנתם באו ימי הפקדה למען ידעו דור אחרון ויאמרו צרינו לא ידעו ולא יראו ואתה תשמע כל תפלה כל תחנה תרויהון דדברי הימים

בשנה חקת עולם לדרתיכם
בחדש השביעי תחגו אתו׃
בסכת תשבו שבעת ימים
כל האזרח בישראל ישבו ב
בסכת׃ למען ידעו דרתיכם כי
בסכות הושבתי את בני ישראל
בהוציאי אותם מארץ מצרים
אני יהוה אלהיכם׃ וידבר משה
את מעדי יהוה אל בני ישראל׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃ כד
צו את בני ישראל ויקחו אליך
שמן זית זך כתית למאור
להעלת נר תמיד׃ מחוץ
לפרכת העדת באהל מועד
יערך אתו אהרן מערב עד
בקר לפני יהוה תמיד חקת
עולם לדרתיכם׃ על המנרה
הטהרה יערך את הנרות לפני
יהוה תמיד׃
ולקחת סלת ואפית אתה
שתים עשרה חלות שני עש
עשרנים יהיה החלה האחת׃
ושמת אותם שתים מערכות
שש המערכת על השלחן
הטהר לפני יהוה׃ ונתת על

המערכת לבנה זכה והיתה
ללחם לאזכרה אשה ליהוה׃
ביום השבת ביום השבת יערכנו
לפני יהוה תמיד מאת בני
ישראל ברית עולם׃ והיתה
לאהרן ולבניו ואכלהו במקום
קדש כי קדש קדשים הוא לו
מאשי יהוה חק עולם׃
ויצא בן אשה
ישראלית והוא בן איש מצרי
בתוך בני ישראל וינצו במחנה
בן הישראלית ואיש הישראלי׃
ויקב בן האשה הישראלית
את השם ויקלל ויביאו אתו
אל משה ושם אמו שלמית
בת דברי למטה דן׃ ויניחהו
במשמר לפרש להם על פי
יהוה׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃
הוצא את המקלל אל מחוץ
למחנה וסמכו כל השמעים
את ידיהם על ראשו ורגמו
אתו כל העדה׃ ואל בני ישראל
תדבר לאמר איש איש כי יקלל
אלהיו ונשא חטאו׃ ונקב שם
יהוה מות יומת רגום ירגמו בו

ללחם ד דגש וסימנהון ותרעב כל ארץ מצרים והיתה ללחם לאזכרה לא ירעב ללחם ולא יצמא למים נודד הוא ללחם איה ידעו בי
ואכלהו ג וחס וסימנהון ואכלהו במקום קדש כי קדש ורעתם לריק זרעכם ואכלהו איביכם ואכלהו ויכלוהו ואת נוהו השמו
ויקלל ד וסימנהון ויקב בן האשה הישראלית ויקלל הפלשתי ויקלל שמעי ויקלל את יומו וכי העידו לי ויקלל

כל העדה כגר כאזרח בנקבו שם
יומת׃ ואיש כי יכה כל נפש אדם
מות יומת׃ ומכה נפש בהמה
ישלמנה נפש תחת נפש׃ ואיש
כי יתן מום בעמיתו כאשר עשה
כן יעשה לו׃ שבר תחת שבר
עין תחת עין שן תחת שן כאשר
יתן מום באדם כן ינתן בו׃ ומכה
בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת׃
משפט אחד יהיה לכם כגר
כאזרח יהיה כי אני יהוה אלהיכם׃
וידבר משה אל בני ישראל
ויוציאו את המקלל אל מחוץ
למחנה וירגמו אתו אבן ובני
ישראל עשו כאשר צוה יהוה
את משה׃
וידבר יהוה אל משה בהר סיני כה
לאמר׃ דבר אל בני ישראל
ואמרת אלהם כי תבאו אל
הארץ אשר אני נתן לכם ושבתה
הארץ שבת ליהוה׃ שש שנים
תזרע שדך ושש שנים תזמר
כרמך ואספת את תבואתה׃
ובשנה השביעת שבת שבתון
יהיה לארץ שבת ליהוה שדך
לא תזרע וכרמך לא תזמר׃ את

ספיח קצירך לא תקצור ואת
ענבי נזירך לא תבצר שנת
שבתון יהיה לארץ׃ והיתה שבת
הארץ לכם לאכלה לך ולעבדך
ולאמתך ולשכירך ולתושבך
הגרים עמך׃ ולבהמתך ולחיה
אשר בארצך תהיה כל תבואתה
לאכל׃ וספרת לך
שבע שבתת שנים שבע שנים
שבע פעמים והיו לך ימי שבע
שבתת השנים תשע וארבעים
שנה׃ והעברת שופר תרועה
בחדש השבעי בעשור לחדש
ביום הכפרים תעבירו שופר
בכל ארצכם׃ וקדשתם את
שנת החמשים שנה וקראתם
דרור בארץ לכל ישביה יובל
הוא תהיה לכם ושבתם איש
אל אחזתו ואיש אל משפחתו
תשבו׃ יובל הוא שנת החמשים
שנה תהיה לכם לא תזרעו ולא
תקצרו את ספיחיה ולא תבצרו
את נזריה׃ כי יובל הוא קדש
תהיה לכם מן השדה תאכלו
את תבואתה׃ בשנת היובל
הזאת תשבו איש אל אחזתו׃

והארץ ח רֹא פסו׳ וסימנהון והארץ היתה תהו ובהו׳ והארץ לא תמכר לצמיתת׳ והארץ תעזב מהם ותרץ את שבתתיה׳ והארץ אשר אתם עברים שמה׳ והארץ חנפה תחת ישביה׳ והארץ הנבל׳ והארץ הנשמה תעבד׳ והארץ תענה את הדגן׳ וג׳ הארץ אשר הכה

וכי תמכרו ממכר לעמיתך או
קנה מיד עמיתך אל תונו איש
את אחיו׃ במספר שנים אחר
היובל תקנה מאת עמיתך במספר
שני תבואת ימכר לך׃ לפי רב
השנים תרבה מקנתו ולפי מעט
השנים תמעיט מקנתו כי מספר
תבואת הוא מכר לך׃ ולא תונו
איש את עמיתו ויראת מאלהיך
כי אני יהוה אלהיכם׃ ועשיתם
את חקתי ואת משפטי תשמרו
ועשיתם אתם וישבתם על
הארץ לבטח׃ ונתנה הארץ
פריה ואכלתם לשבע וישבתם
לבטח עליה׃ וכי תאמרו מה
נאכל בשנה השביעת הן לא
נזרע ולא נאסף את תבואתנו׃
וצויתי את ברכתי לכם בשנה
הששית ועשת את התבואה
לשלש השנים׃ וזרעתם את
השנה השמינת ואכלתם מן
התבואה ישן עד השנה התשיעת
עד בוא תבואתה תאכלו ישן׃
והארץ לא תמכר לצמתת כי
לי הארץ כי גרים ותושבים אתם
עמדי׃ ובכל ארץ אחזתכם גאלה

תתנו לארץ׃ כי
ימוך אחיך ומכר מאחזתו ובא
גאלו הקרב אליו וגאל את ממכר
אחיו׃ ואיש כי לא יהיה לו גאל
והשיגה ידו ומצא כדי גאלתו׃
וחשב את שני ממכרו והשיב
את העדף לאיש אשר מכר לו
ושב לאחזתו׃ ואם לא מצאה
ידו די השיב לו והיה ממכרו
ביד הקנה אתו עד שנת היובל
ויצא ביבל ושב לאחזתו׃
ואיש כי ימכר
בית מושב עיר חומה והיתה
גאלתו עד תם שנת ממכרו
ימים תהיה גאלתו׃ ואם לא
יגאל עד מלאת לו שנה תמימה
וקם הבית אשר בעיר אשר לא
חמה לצמיתת לקנה אתו לדרתיו
לא יצא ביבל׃ ובתי החצרים
אשר אין להם חמה סביב על
שדה הארץ יחשב גאלה
תהיה לו וביבל יצא׃ וערי הלוים
בתי ערי אחזתם גאלת עולם
תהיה ללוים׃ ואשר יגאל מן
הלוים ויצא ממכר בית ועיר
אחזתו ביבל כי בתי ערי הלוים

ובכל ארץ ה׳ וסימנהון ובכל ארץ מצרים היה להם׳ תשחת הארץ ובכל ארץ אחזתכם׳ ובכל ארץ ממשלתו׳ וזבריה דד׳ הימים
תם ד׳ חס בתו׳ וסימנהון עד תם שנת ממכרו׳ עד תם פגריכם במדבר׳ עד תם כל הדור אנשי המלחמה׳ עד תם כל הדור העשה
חמה ג׳ חס וסימנהון והמים להם חמה מימינם׳ כתרי׳ וקם הבית אשר בעיר אשר לו חמה׳ ובתי החצרים אשר אין להם חמה

ושדה ב׳ א׳ בתו׳ ה׳ וא׳ בתו׳ יוד וסימנהון ושדה מגרש עריהם ושדי תרומות כי שם נגעל׳ ב׳ כשכיר ב׳ וסי׳ כשכיר כתושב עד ירצה׳
הולידו ב׳ א׳ מל׳ וא׳ חס׳ וסימנהון וגם מבני התושבים אשר הולידו דספר יחזקאל׳ ב׳ והתנחלתם ב׳ וסי׳ והתנחלתם אתם את הארץ׳

הוא אחזתם בתוך בני ישראל׃
ושדה מגרש עריהם לא ימכר
כי אחזת עולם הוא להם׃
וכי ימוך אחיך
ומטה ידו עמך והחזקת בו גר
ותושב וחי עמך׃ אל תקח
מאתו נשך ותרבית ויראת
מאלהיך וחי אחיך עמך׃ את
כספך לא תתן לו בנשך ובמרבית
לא תתן אכלך׃ אני יהוה
אלהיכם אשר הוצאתי אתכם
מארץ מצרים לתת לכם את
ארץ כנען להיות לכם לאלהים׃
וכי ימוך אחיך
עמך ונמכר לך לא תעבד בו
עבדת עבד׃ כשכיר כתושב
יהיה עמך עד שנת היבל יעבד
עמך׃ ויצא מעמך הוא ובניו
עמו ושב אל משפחתו ואל
אחזת אבתיו ישוב׃ כי עבדי
הם אשר הוצאתי אתם מארץ
מצרים לא ימכרו ממכרת עבד׃
לא תרדה בו בפרך ויראת
מאלהיך׃ ועבדך ואמתך
אשר יהיו לך מאת הגוים אשר
סביבתיכם מהם תקנו עבד

ואמה׃ וגם מבני התושבים הגרים
עמכם מהם תקנו וממשפחתם
אשר עמכם אשר הולידו
בארצכם והיו לכם לאחזה׃
והתנחלתם אתם לבניכם
אחריכם לרשת אחזה לעלם
בהם תעבדו ובאחיכם בני
ישראל איש באחיו לא תרדה
בו בפרך׃ וכי
תשיג יד גר ותושב עמך ומך
אחיך עמו ונמכר לגר תושב
עמך או לעקר משפחת גר׃
אחרי נמכר גאלה תהיה לו
אחד מאחיו יגאלנו׃ או דדו או
בן דדו יגאלנו או משאר בשרו
ממשפחתו יגאלנו או השיגה
ידו ונגאל׃ וחשב עם קנהו
משנת המכרו לו עד שנת היבל
והיה כסף ממכרו במספר
שנים כימי שכיר יהיה עמו׃ אם
עוד רבות בשנים לפיהן ישיב
גאלתו מכסף מקנתו׃ ואם
מעט נשאר בשנים עד שנת
היבל וחשב לו כפי שניו ישיב
את גאלתו׃ כשכיר שנה בשנה
יהיה עמו לא ירדנו בפרך

ו׳ קל׳ וסימנהון ואם מעט נשאר בשנים ונשארתם כמתי מעט ואם מעט ואוספה לך ויחלו מעט מעט ממשא אכל ואין
לשבתך פנה אל הרבה והנה למעט אשר אני קצפתי מעט ואית דאמ׳ דאנון ה׳ רק הכהנים היו למעט וכל אתנ׳ וס׳ פסו׳ דכותיהון
כפי שניו ישיב את גאלתו מספר שנו ולא חקר ורב שיהיו ימי שניו לפיהן ל׳ כותי׳

אותם ט מל בכספ וסימנהון ותצא אש מלפני יי׳ את הצפר החיה יקח אתה והנושא אותם רוב וביום השמיני תקח לה רובה
וזבחו זבחי שלמים ליי׳ אותם והשיאו אותם עון אשמה כי בכספות הושבתי ושמת אותם שתים מערכות כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם

לעיניך׃ ואם לא יגאל באלה
ויצא בשנת היבל הוא ובניו
עמו׃ כי לי בני ישראל עבדים
עבדי הם אשר הוצאתי אותם
מארץ מצרים אני יהוה אלהיכם׃
כו לא תעשו לכם אלילם ופסל
ומצבה לא תקימו לכם ואבן
משכית לא תתנו בארצכם
להשתחות עליה כי אני יהוה
אלהיכם׃ את שבתתי תשמרו
ומקדשי תיראו אני יהוה׃

אם בחקתי תלכו ואת מצותי
תשמרו ועשיתם אתם׃ ונתתי
גשמיכם בעתם ונתנה הארץ
יבולה ועץ השדה יתן פריו׃
והשיג לכם דיש את בציר
ובציר ישיג את זרע ואכלתם
לחמכם לשבע וישבתם לבטח
בארצכם׃ ונתתי שלום בארץ
ושכבתם ואין מחריד והשבתי
חיה רעה מן הארץ וחרב לא
תעבר בארצכם׃ ורדפתם את
איביכם ונפלו לפניכם לחרב׃
ורדפו מכם חמשה מאה ומאה
מכם רבבה ירדפו ונפלו איביכם

לפניכם לחרב׃ ופניתי אליכם
והפריתי אתכם והרביתי אתכם
והקימתי את בריתי אתכם׃
ואכלתם ישן נושן וישן מפני
חדש תוציאו׃ ונתתי משכני
בתוככם ולא תגעל נפשי אתכם׃
והתהלכתי בתוככם והייתי
לכם לאלהים ואתם תהיו
לי לעם׃ אני יהוה אלהיכם
אשר הוצאתי אתכם מארץ
מצרים מהית להם עבדים
ואשבר מטת עלכם ואולך
אתכם קוממיות׃

ואם לא תשמעו לי ולא תעשו
את כל המצות האלה׃ ואם
בחקתי תמאסו ואם את משפטי
תגעל נפשכם לבלתי עשות
את כל מצותי להפרכם את
בריתי׃ אף אני אעשה זאת
לכם והפקדתי עליכם בהלה
את השחפת ואת הקדחת
מכלות עינים ומדיבת נפש
וזרעתם לריק זרעכם ואכלהו
איביכם׃ ונתתי פני בכם ונגפתם
לפני איביכם ורדו בכם שנאיכם
ונסתם ואין רדף אתכם׃ ואם

ד פסו לא לא לא לא וסימנהון לא יקרחה קרחה בראשם׃ לא תעשו לכם אלילם׃ לא אל עמים רבים׃ לא רגל על לשונו
רבבה ד וסימנהון את היו לאלפי רבבה׃ ירדפו ושנים ינסו רבבה׃ רבבה כצמח השדה׃ וע ורבבה מימינך
ולא תעשו ג וסימנהון ולא תעשו מכל התועבת האלה׃ ואם לא תשמעו לי ולא תעשו׃ וכי תשגו ולא תעשו את כל המצות האלה׃

יבולה ו וסימנהון ונתתי גשמיכם בעתם ולא תתן ארצכם את יבולה והאדמה לא תתן את יבולה ונתן עץ השדה
גם יי יתן הטוב וארצנו תתן יבולה ארץ נתנה יבולה יברכנו אלהים אלהינו כנחושה ב חס וסימ ואת ארצכם כנחשה עצמיו אפיקי נחשה

עַד־אֵלֶּה לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְיָסַפְתִּי
לְיַסְּרָה אֶתְכֶם שֶׁבַע עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃
וְשָׁבַרְתִּי אֶת־גְּאוֹן עֻזְּכֶם וְנָתַתִּי
אֶת־שְׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל וְאֶת־אַרְצְכֶם
כַּנְּחֻשָׁה׃ וְתַם לָרִיק כֹּחֲכֶם וְלֹא
תִתֵּן אַרְצְכֶם אֶת־יְבוּלָהּ וְעֵץ
הָאָרֶץ לֹא יִתֵּן פִּרְיוֹ׃ וְאִם־תֵּלְכוּ
עִמִּי קֶרִי וְלֹא תֹאבוּ לִשְׁמֹעַ לִי
וְיָסַפְתִּי עֲלֵיכֶם מַכָּה שֶׁבַע
כְּחַטֹּאתֵיכֶם׃ וְהִשְׁלַחְתִּי בָכֶם
אֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְשִׁכְּלָה אֶתְכֶם
וְהִכְרִיתָה אֶת־בְּהֶמְתְּכֶם וְהִמְעִיטָה
אֶתְכֶם וְנָשַׁמּוּ דַּרְכֵיכֶם׃ וְאִם
בְּאֵלֶּה לֹא תִוָּסְרוּ לִי וַהֲלַכְתֶּם
עִמִּי קֶרִי׃ וְהָלַכְתִּי אַף־אֲנִי עִמָּכֶם
בְּקֶרִי וְהִכֵּיתִי אֶתְכֶם גַּם־אָנִי שֶׁבַע
עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃ וְהֵבֵאתִי עֲלֵיכֶם
חֶרֶב נֹקֶמֶת נְקַם־בְּרִית וְנֶאֱסַפְתֶּם
אֶל־עָרֵיכֶם וְשִׁלַּחְתִּי דֶבֶר בְּתוֹכְכֶם
וְנִתַּתֶּם בְּיַד־אוֹיֵב׃ בְּשִׁבְרִי לָכֶם
מַטֵּה־לֶחֶם וְאָפוּ עֶשֶׂר נָשִׁים
לַחְמְכֶם בְּתַנּוּר אֶחָד וְהֵשִׁיבוּ
לַחְמְכֶם בַּמִּשְׁקָל וַאֲכַלְתֶּם
וְלֹא תִשְׂבָּעוּ׃
וְאִם־בְּזֹאת לֹא תִשְׁמְעוּ
לִי וַהֲלַכְתֶּם עִמִּי בְּקֶרִי׃ וְהָלַכְתִּי

עִמָּכֶם בַּחֲמַת־קֶרִי וְיִסַּרְתִּי אֶתְכֶם
אַף־אָנִי שֶׁבַע עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃
וַאֲכַלְתֶּם בְּשַׂר בְּנֵיכֶם וּבְשַׂר
בְּנֹתֵיכֶם תֹּאכֵלוּ׃ וְהִשְׁמַדְתִּי אֶת־
בָּמֹתֵיכֶם וְהִכְרַתִּי אֶת־חַמָּנֵיכֶם
וְנָתַתִּי אֶת־פִּגְרֵיכֶם עַל־פִּגְרֵי
גִּלּוּלֵיכֶם וְגָעֲלָה נַפְשִׁי אֶתְכֶם׃
וְנָתַתִּי אֶת־עָרֵיכֶם חָרְבָּה וַהֲשִׁמּוֹתִי
אֶת־מִקְדְּשֵׁיכֶם וְלֹא אָרִיחַ בְּרֵיחַ
נִיחֹחֲכֶם׃ וַהֲשִׁמֹּתִי אֲנִי אֶת־הָאָרֶץ
וְשָׁמְמוּ עָלֶיהָ אֹיְבֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים
בָּהּ׃ וְאֶתְכֶם אֱזָרֶה בַגּוֹיִם וַהֲרִיקֹתִי
אַחֲרֵיכֶם חָרֶב וְהָיְתָה אַרְצְכֶם
שְׁמָמָה וְעָרֵיכֶם יִהְיוּ חָרְבָּה׃
אָז תִּרְצֶה הָאָרֶץ אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ
כֹּל יְמֵי הֳשַׁמָּה וְאַתֶּם בְּאֶרֶץ
אֹיְבֵיכֶם אָז תִּשְׁבַּת הָאָרֶץ וְהִרְצָת
אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ׃ כָּל־יְמֵי הָשַּׁמָּה
תִּשְׁבֹּת אֵת אֲשֶׁר לֹא־שָׁבְתָה
בְּשַׁבְּתֹתֵיכֶם בְּשִׁבְתְּכֶם עָלֶיהָ׃
וְהַנִּשְׁאָרִים בָּכֶם וְהֵבֵאתִי מֹרֶךְ
בִּלְבָבָם בְּאַרְצֹת אֹיְבֵיהֶם וְרָדַף
אֹתָם קוֹל עָלֶה נִדָּף וְנָסוּ מְנֻסַת־
חֶרֶב וְנָפְלוּ וְאֵין רֹדֵף׃ וְכָשְׁלוּ
אִישׁ־בְּאָחִיו כְּמִפְּנֵי־חֶרֶב וְרֹדֵף
אָיִן וְלֹא־תִהְיֶה לָכֶם תְּקוּמָה

והשלחתי ג וסימנהון והשלחתי בכם את חית השדה והשלחתי בכם את החרב והשלחתי בם דבר ודם בחוצותיה
אזרה ג וסימנהון ואתכם אזרה בגוים והריקתי אחריכם והשלישית לכל רוח אזרה וכל אגפיו אזרה לכל רוח
והשמותי בכל וסימנהון והשמותי את מקדשיכם והשמותי עליך עמים רבים והרצת מנסת ורדף

ואז ד וסימנהון ואז יקרב לעשתו ואז ירצו את עונם כי אז תצליח את דרכך ואז תשכיל ואז חיל מלך בכל צרים ערל
ירצו ד וסימנהון יהם ירצו את עונם ואז ירצו את עונם ואחריהם בפיהם ירצו סלה ירצו כזב בפיו יברכו ובקרבם יקללו סלה

לפני איביכם׃ ואבדתם בגוים
ואכלה אתכם ארץ איביכם׃
והנשארים בכם ימקו בעונם
בארצת איביכם ואף בעונת
אבתם אתם ימקו׃ והתודו את
עונם ואת עון אבתם במעלם
אשר מעלו בי ואף אשר הלכו
עמי בקרי׃ אף אני אלך עמם
בקרי והבאתי אתם בארץ
איביהם או אז יכנע לבבם הערל
ואז ירצו את עונם׃ וזכרתי את
בריתי יעקוב ואף את בריתי
יצחק ואף את בריתי אברהם
אזכר והארץ אזכר׃ והארץ
תעזב מהם ותרץ את שבתתיה
בהשמה מהם והם ירצו את
עונם יען וביען במשפטי מאסו
ואת חקתי געלה נפשם׃ ואף
גם זאת בהיותם בארץ איביהם
לא מאסתים ולא געלתים
לכלתם להפר בריתי אתם
כי אני יהוה אלהיהם׃ וזכרתי
להם ברית ראשנים אשר
הוצאתי אתם מארץ מצרים
לעיני הגוים להיות להם לאלהים
אני יהוה׃ אלה החקים

והמשפטים והתורת אשר נתן
יהוה בינו ובין בני ישראל בהר
סיני ביד משה׃
כז וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל בני ישראל ואמרת
אלהם איש כי יפלא נדר בערכך
נפשת ליהוה׃ והיה ערכך הזכר
מבן עשרים שנה ועד בן ששים
שנה והיה ערכך חמשים שקל
כסף בשקל הקדש׃ ואם נקבה
הוא והיה ערכך שלשים שקל׃
ואם מבן חמש שנים ועד בן
עשרים שנה והיה ערכך הזכר
עשרים שקלים ולנקבה עשרת
שקלים׃ ואם מבן חדש ועד בן
חמש שנים והיה ערכך הזכר
חמשה שקלים כסף ולנקבה
ערכך שלשת שקלים כסף׃
ואם מבן ששים שנה ומעלה
אם זכר והיה ערכך חמשה
עשר שקל ולנקבה עשרה
שקלים׃ ואם מך הוא מערכך
והעמידו לפני הכהן והעריך
אתו הכהן על פי אשר תשיג
יד הנדר יעריכנו הכהן׃
ואם בהמה אשר

יעקוב ה מל וסימנהון וזכרתי את בריתי יעקוב הנני שב שבות אהלי יעקוב גם זרע יעקוב ודוד עבדי אמאס ושב
יעקב ושקט ושאנן בתרא לא כאלה חלק יעקוב כי יוצר הכל הוא ואף ט ר״פ פסו׳ וסימנהון ואף גם זאת בהיותם ואף
כי היין בוגד ואף כי תשלחנה ואף אמנם שגיתי ואף הסיתך מפי צר ואף אלהים עלה בהם ואף שמחתהם ואף מאנא ריבית אלהא ואף מאני בית אלהא

ו דסבירי ממנה וקרי ממנו וסימנהון בלשון תרגום אפריש בעזרא דיפתח יהושע וילקט באריחא ט ופירוש והרים ממנו בקמצו
ואם בהמה אשר יקריבו ממנה אל תסור ממנו ימין ושמאל אין לו ממנו בן או בת ויצא אחר אל השדה וילקט אורות וילך בכל דרך אסא אביו ט

יקריבו ממנה קרבן ליהוה כל
אשר יתן ממנו ליהוה יהיה קדש׃
לא יחליפנו ולא ימיר אתו טוב
ברע או רע בטוב ואם המר ימיר
בהמה בבהמה והיה הוא ותמורתו
יהיה קדש׃ ואם כל בהמה ט
טמאה אשר לא יקריבו ממנה
קרבן ליהוה והעמיד את הבהמה
לפני הכהן׃ והעריך הכהן אתה
בין טוב ובין רע כערכך הכהן כן
יהיה׃ ואם גאל יגאלנה ויסף
חמישתו על ערכך׃ ואיש כי
יקדש את ביתו קדש ליהוה
והעריכו הכהן בין טוב ובין רע
כאשר יעריך אתו הכהן כן יקום׃
ואם המקדיש יגאל את ביתו
ויסף חמישית כסף ערכך עליו
והיה לו׃ ואם משדה אחזתו
יקדיש איש ליהוה והיה ערכך
לפי זרעו זרע חמר שערים ז
בחמשים שקל כסף׃ אם
משנת היבל יקדיש שדהו
כערכך יקום׃ ואם אחר היבל
יקדיש שדהו וחשב לו הכהן
את הכסף על פי השנים הנותרת
עד שנת היבל ונגרע מערכך׃

ואם גאל יגאל את השדה ז
המקדיש אתו ויסף חמשית
כסף ערכך עליו וקם לו׃ ואם
לא יגאל את השדה ואם מכר
את השדה לאיש אחר לא
יגאל עוד׃ והיה השדה בצאתו
ביבל קדש ליהוה כשדה החרם
לכהן תהיה אחזתו׃ ואם את
שדה מקנתו אשר לא משדה
אחזתו יקדיש ליהוה׃ וחשב
לו הכהן את מכסת הערכך
עד שנת היבל ונתן את הערכך
ביום ההוא קדש ליהוה׃ בשנת
היובל ישוב השדה לאשר
קנהו מאתו לאשר לו אחזת
הארץ׃ וכל ערכך יהיה בשקל
הקדש עשרים גרה יהיה
השקל׃ אך בכור אשר יבכר
ליהוה בבהמה לא יקדיש איש
אתו אם שור אם שה ליהוה
הוא׃ ואם בבהמה הטמאה
ופדה בערכך ויסף חמשתו
עליו ואם לא יגאל ונמכר ז
בערכך׃ אך כל חרם אשר
יחרם איש ליהוה מכל אשר
לו מאדם ובהמה ומשדה

רע הרע ט פת וסימנהון ויען לבן ובתואל ומראיהן רע לא יחליפנו ויהי העם כמתאננים כי רע ומר וגבר נא רע רע ידוע ולא הייתי
רע על הרע בפים ואית דאמרי ישיב הרע לשוררי ט וכל אבירה ועשיה ויצר ויען ולשון רכו פת כמו קמ וסימנהון ובעיני משה רע ועתה שוב
ולא תעשה הרע הזבעים ט מדרכיכם וירע בעיני משה ויתעם מנשה אשר חוטא עשה רע מאת וטוב משניהם את אשר עדן לא היה ט

אחזתו

תנ״ך ליסבון
רמ״ג

לונדון, הספרייה הבריטית Or. 2626

הקדמה
מאת
גבריאל סד־ריינה

נהר · ידיעות אחרונות · ספרי חמד
בשיתוף עם הספרייה הבריטית, לונדון

נדפס בישראל, תשמ״ט, 1988

תרגום ההקדמה: **שלום צבר**

תנ"ך ליסבון Or. 2626 – 2628

א. ציור כתבי־יד עבריים בחצי האי האיברי

ציור כתבי־יד היה העיסוק האהוד ביותר במלאכת האמנות היהודית בימי הביניים. כתבי־יד המכילים חיבורים דתיים, פרשנות של המקרא, יצירות פילוסופיות ומדעיות ליוו את היהודי הדבק במסורתו יום יום. מבין כל תחומי האמנויות הייתה מלאכת ציור כתבי־יד תחום יחיד שבו לא הציבו השלטונות החילוניים מגבלות על יהודים. אשר לפוסקי ההלכה, לא זו בלבד שנקטו גישה סובלנית לגבי עיטור כתבי־קודש, אלא שלא אחת אף עודדו אומנות זו וכמה מהם אף דנו אותה לכף זכות. רבי יצחק ממיורקה, המוכר יותר בכינויו "פרופיאט דוראן", הביע דעתו כי ספר הכתוב בכתיבה נאה והמעוטר בציורים יפים "ירחיב הנפש ויזרז אותה ויחזק כוחותיה."[1] פטרונים עשירים רבים ביקשו לרכוש לעצמם כתבי־יד מפוארים של המקרא או ספרי תפילה מהודרים, שבאמצעותם אמרו להוסיף לאווירת ההתעלות של ימי שבת ומועד.

מסורת ציור כתבי־היד העבריים החלה בעת ובעונה אחת באמצע המאה השלוש־עשרה בערך בקרב מרבית הקהילות היהודיות באירופה. המוקדמים שבין כתבי־היד המצויירים מחצי האי האיברי נעשו בעיר טולידו. בתקופת שלטונו של אלפונסו העשירי "המלומד" (1284–1252), הייתה טולידו מרכז של פעילות תרבותית אינטנסיבית. מלומדים בני דתות שונות, יהודים, נוצרים ומוסלמים, נאספו בחצר המלך לשם תרגומם של חיבורים יווניים מדעיים ופילוסופיים ללטינית. באמצעות תרגומים אלה נפתחה לפני בני המערב, שהיו אמונים על הלטינית, גישה לתרבות יוון העתיקה. בין היצירות שתורגמו היו גם כמה חיבורים תיאולוגיים יהודיים, כספרו של שלמה אבן גבירול "מקור חיים", המוכר מאז למלומדים הנוצריים בשם FONS VITAE. מלבד היותה מרכז למפעל תרגומים, שימשה טולידו – בעיקר מבחינת היהודים – חוף המבטחים של המערב לקליטת מסורות שהגיעו מהמרכזים במזרח, כמו בבל. דרך ספרד קלטה אירופה אסכולות מיסטיות,[2] חיבורי פרשנות למקרא ואפילו מסורות איקונוגרפיות. דוגמאות לשאילה איקונוגרפית מהמזרח אפשר למצוא בכתב־יד בן ארבעה כרכים של התנ"ך, שנעשה בטולידו בשנת 1250 בקירוב.[3] כתב־היד מעוטר בדגמי פרחים, שכדוגמתם אפשר לראות ביצירות אמנות עשויות חומרים שונים, כגון פסיפסים, תבליטי סטוקו ולוחות עץ מגולפים, שבוצעו כולן סביב החופים המזרחיים של הים התיכון.[4] אחד היסודות האופייניים ביותר לכתבי־יד מצויירים של התנ"ך בספרד, דהיינו ציור כלי המשכן והמקדש על גבי שני עמודים שלמים, הופיע גם הוא בראשונה בכתב־יד של התנ"ך מטולידו, משנת 1277.[5] סגנון הציור בשני העמודים, השימוש בזהב כגוון בלבדי, המערך הגיאומטרי של הכלים על־פני מצע הקלף החלק, והעדר כל ניסיון ליצור אשליית עומק או חלל, מצביעים ללא ספק על הקשר שבין ציורים אלה ובין דגמים מזרחיים.[6]

לקראת סוף המאה השלוש־עשרה, ובייחוד במשך המאה הארבע־עשרה, נעשו הציורים בכתבי־היד העבריים מגוונים יותר וקשורים יותר מבחינה סגנונית לאסכולות ציור מקומיות. בכתבי־היד העבריים שנוצרו בסוֹרְיָא, טוּדֵילָה, סֶרְוֵירָה וקטלוניה – שבהן הגיעה אמנות זו לפריחה מלאה – מופיע מבחר עשיר של מוטיבים וטכניקות. התפתחות זו הגיעה לשיאה בסמוך לעשור השלישי של המאה הארבע־עשרה ולא חלה בה נסיגה עד לגירוש. מרכז הציור הראשי היה באותה תקופה בקטלוניה, קרוב לוודאי בעיר ברצלונה, שם שרר כנראה שיתוף פעולה הדוק בין אמנים יהודים ואמנים נוצרים. כתב־יד מצוייר של "מורה נבוכים" מאת הרמב"ם, שכתיבתו נשלמה ב־1348 בידי הסופר לוי בן יצחק פיגו קארו,[7] מעוטר בסגנון המוכר לנו מקבוצת כתבי־יד הכתובים לטינית או ניב מקומי, שנעשו אף הם בברצלונה.[8] חיבור רפואי המכיל סיכומים מספריו של גאלינוס צוייר גם הוא באותו סגנון.[9] בשטחי התמחות מסויימים, כגון קרטוגרפיה, הוכרו היהודים כמומחים. היהודי אברהם חסדאי קרשקש, המפאי של דון חואן – בנו של מלך אראגון פדרו הרביעי – שרטט את מפת העולם המפורסמת שהוענקה על־ידי הפטרון המלכותי שלו כמתנה למלך צרפת.[10] גם ההגדות הראשונות, המכילות ציורים שנושאיהם לקוחים מן המקרא, נוצרו בקטלוניה. על־פי מחקרים שפורסמו באחרונה, מושתתים מרבית הציורים המקראיים הללו על דגמים שפותחו במזרח התיכון במהלך המאות הראשונות לסה"נ.[11] מסורות איקונוגרפיות אלה נשמרו

1 פרופיאט דוראן ממיורקה (1444–1361), ספר מעשה אפוד.
2 G. Scholem, *Ursprung und Anfänge der Kabbala*, Berlin פרק ב.
3 מרסיי, הספרייה העירונית, כת"י 1626/II-III.
4 G. Sed-Rajna, "Toledo or Burgos?", *Journal of Jewish Art.*, 2, 1975, 6–21.
5 פרמה, ספריית הפאלאטינה, כת"י Parm. 2668, עמ' 7ב–8א.
6 ראה: G. Sed-Rajna, "Sur l'origine de quelques enluminures juives du moyen–âge," *Journal of Jewish Studies*, XXXVI, 1985, 175–184.
7 קופנהגן, הספרייה המלכותית, כת"י Heb. 37.
8 ב. נרקיס, כתבי־יד עבריים מצויירים, ירושלים, 1984, עמ' 103; M. Meiss, in *The Journal of the Walters Art Gallery*, 4, 1941, 45ff.
9 פאריס, הספרייה הלאומית, כת"י hébreu 1203.
10 פאריס, הספרייה הלאומית, כת"י esp. 30. אולם קשה לדעת אם זוהי אכן המפה שהוענקה כמתנה על ידי דון חואן; ראה: F. Avril בשיתוף J–P. Aniel, M. Mentré, Y. Zaluska, *Manuscrits enluminés de la Péninsule ibérique*, Paris, 1982, 96–98.
11 ראה: G. Sed-Rajna, *The Hebrew Bible in Illuminated Manuscripts*, New York, 1987

כנראה בחוגים יהודיים בדרום איטליה או בצפון אפריקה, ומשם הגיעו לספרד במאה השלוש־עשרה או במאה הארבע־עשרה. אמנים בני אותה תקופה צירפו את הציורים המקראיים לסדרות, שאותן מיקמו בכתב־היד לפני טקסט ההגדה. כמה ממחזורי הציורים התנ״כיים כוללים תיאורים מהתורה כולה, מבריאת העולם ועד מות משה – כפי שמעידה ״הגדת סַרַיֶבוֹ״ המפורסמת.[12] בהגדות ספרדיות אחרות, כגון ״הגדת הזהב״[13] או ״ההגדה הקטלנית״,[14] פותחים הציורים בחיי אדם הראשון ומסיימים בתיאור מרים ונערותיה המחוללות לאחר יציאת מצרים. בטיפוס אחר של ההגדה מצויירים אך ורק נושאים מספר שמות, הכרוכים באירועי חג הפסח.[15]

מחזורי הציורים המקראיים שונים זה מזה לא רק באורכם ובדרך חיבורם, אלא גם בסגנונם. ברם, מעבר לשוני שבסגנון ובדרכי הבעה פורמלית, אפשר להבחין בציורים בכמה תכונות משותפות. התכונה החשובה ביותר היא הכללת נושאים שמקורם אינו מקראי. המקורות הספרותיים של נושאים אלה מצויים בנוסח הארמי של התנ״ך, הקרוי ״תרגום״, ובאגדות יהודיות המבוססות על סיפורי המקרא –״המדרש״. מספר רב של מדרשים מופיעים למעשה בגרסאות השונות של ״התרגום״. ראוי לזכור, שהתרגומים הארמיים נקראו בבית הכנסת בד בבד עם הקריאה בתורה בעברית, שכן הארמית הייתה שגורה יותר בפי העם. נוסח מתורגם זה של הטקסט המקראי נפוץ באורח ניכר במאות הראשונות לספה״נ, כמשתקף גם במחזורי הציורים. משום כך סביר – ומימצאי המחקר החדש עושים לאישוש הנחה זו – שלביצוע מחזורים אלו בהגדות היה קשר אמיץ עם הזמן והמקום שבהם נקבעו הגרסאות הכתובות של התרגומים, ככל הנראה לאחר תקופה ארוכה שבמהלכה נמסרו על־פה מדור לדור. כן אפשר להניח, כי מקורן של מסורות איקונוגרפיות אלה בארץ־ישראל, ומשם הועברו מיד ליד בתוך הקהילות היהודיות עד שלאחר כמה מאות שנים הגיעו מערבה בדרכים ובאמצעים שקשה לעמוד על מהותם. מסורות אלה הגיעו לידי מאיירי ההגדות, אשר השתמשו בהן על מנת ליצור את סדרות הציורים התנ״כיים לכתבי־היד שלהם.

יצירה אופיינית נוספת באמנות כתבי־היד בקטלוניה של המאה הארבע־עשרה היא ספר התנ״ך בפורמט גדול, המעוטר בפאר רב. ציוני הבעלים ושטרי מכר שנכתבו בדפים האחרונים של כתבי־היד מלמדים, כי ספרי תנ״ך מעין אלה, שייצורם עלה בדמים מרובים, לא יועדו, כנראה, לתפילות בבית־הכנסת אלא הוזמנו על־ידי פטרונים עשירים לשימוש בחוג המשפחה. מרביתם של התנ״כים הללו מכילים עיטורים בלבד; ציורי טקסט מופיעים לעיתים רחוקות, ולעולם רק כרישומים קטנים בשולי הדף. כפי שציינו למעלה, מכילים רבים מכתבי־יד אלה תיאורים של כלי המשכן בקומפוזיציה המשתרעת על פני שני עמודים. הכלים המוצגים הם אותם כלים מן המאה השלוש־עשרה: המנורה, שולחן לחם־הפנים, מזבח העולה ומזבח הקטורת, החצוצרות והשופר, וכן קערות וכלים פולחניים. ברם, אלמנט חדש נעשה בולט יותר ויותר: גבעה קטנה ובראשה כרם עצי זית. תחילה מופיע אלמנט זה כאחד מהאובייקטים קטני־המידות שבין כלי המשכן; בשלב מאוחר יותר הוא ממלא את העמוד כולו, כמו בכתב־היד שנעשה בסרגוסה בשנת 1404.[16] תוספת זו, המתייחסת להר הזיתים, משם ייכנס המשיח לירושלים, שינתה כליל את משמעות הקומפוזיציה. בכתבי־היד של המאה השלוש־עשרה נועדו כלי המשכן להזכיר את בית המקדש ההיסטורי, שגם לאחר חורבנו המשיך להיות מוקד רוחני של היהדות. מעתה מכוונת ההתייחסות לבית המקדש העתיד להיבנות בבוא המשיח. בחינה מחודשת זו של הסימבוליקה במאה הארבע־עשרה הושפעה, בלי ספק, על ידי חיבורים תיאולוגיים כ״משנה תורה״ מאת הרמב״ם. ואמנם הספר השמיני ב״משנה תורה״ דן באריכות בבית המקדש ההיסטורי מנקודת מבט משיחית. שינוי זה בפרשנות הסמל נבע, ככל הנראה, גם מהאיום הגובר והולך על עצם קיומן של הקהילות בספרד מסוף המאה הארבע־עשרה ואילך. חוסר הבטחון הפוליטי ואימת הרדיפות תרמו חלקן לצמיחת מגמות משיחיות, והללו נתנו אותותיהן גם על יצירות האמנות.

תוצאותיה של השפעה זו ניכרו לא רק בהופעת סמלים חדשים; החמרת תנאי החיים השפיעה גם היא על כושר היצירה של החברה היהודית. ואמנם, לאחר הפריחה הגדולה במאה הארבע־עשרה, אין ההיסטוריה של איור כתבי־יד יהודיים במאה החמש־עשרה אלא היסטוריה של הישרדות מתמשכת – עדיין עשירה בהישגים טכניים, אך נעדרת כל דחף יצירה פנימי. במאה החמש־עשרה עדיין נעשו כתבי־יד מפוארים; ההישגים הטכניים של העבר עדיין יושמו ואפילו שוכללו; הודות להשפעה איטלקית נעשו העיטורים הצמחיים, הממלאים את עמודי השטיח או המקיפים את טור הטקסט, מגוונים יותר ועשירים יותר בצבעיהם ובמבחר נושאיהם; מסגרות מיקרוגרפיות ועמודי־שטיח, מועשרים במילויי זהב, מדגימים כשרון מעולה ביותר וטעם מעודן. כמה מציורים אלה משקפים את שיא המומחיות והמיומנות האומנותיות, למרות שלא ניתן למצוא אף באחד מהם קומפוזיציה חדשה. הפער בין צורניות ליצירתיות גדל והלך – שעה שהצורה שופרה בהתמדה עד כדי שלמות, נעלמה והלכה היצירתיות בהדרגה. כמה אמנים חסרי השראה העתיקו ונזקקו שוב לדגמים הישנים. יוסף ן׳ חיים, אמן ״תנ״ך קֶנִיקוֹט״[17] שנעשה בלָּה קוֹרוּנְיָה בשנת 1476, הוא הדוגמה המפורסמת ביותר לכך. אבן חיים ליקט את האלמנטים הדקורטיביים לכתב־היד שלו מערב־רב של מקורות. אחד הדגמים

12 סרייבו, המוזיאון הלאומי. ב. רות, הגדת סאראייבה, ירושלים/בלגרד, 1973.
13 לונדון, הספרייה הבריטית, כת״י Add. 27210. ראה: B. Narkiss, *The Golden Haggadah*, London, 1970.
14 לונדון, הספרייה הבריטית, כת״י Or. 2884. ראה: B. Narkiss, A. Cohen, A. Tcherikover, *Hebrew Illuminated Manuscripts in the British Isles*, London, 1982, No. 12.
15 לגרסאות השונות של ההגדה, ראה: B. Narkiss, *The Golden Haggadah*, פרק 8.
16 פאריס, הספרייה הלאומית, כת״י hébreu 13.
17 אוקספורד, ספריית הבודליאנה, כת״י Kenn. 1. השווה ההקדמה למהדורה הפקסימילית של כתב־היד, B. Narkiss, London, 1985.

שעקבותיהם זוהו הוא כתב־יד עברי של התנ״ך משנת 1300 מסֶרְווירה.[18] מכתב־יד זה שאל אבן חיים את רעיון כתיבת הקולופון באותיות זואומורפיות, וגם כמה ציורי טקסט הבאים בראשי הפרשות. הדגם לעמוד שטיח מסויים היה, כנראה, עמוד דומה בכתב־יד של הקוראן מהמאה השתים־עשרה מוַלנסיה;[19] רבות מהציפורים במסגרות העיטוריות נלקחו מרישומים לקלפי משחק.[20] אולם איסוף אקלקטי ומפורט מעין זה היה, בדרך כלל, יוצא דופן. מרבית כתבי־היד מהמאה החמש־עשרה הם ספרי תנ״ך המעוטרים בשפע, סידורי תפילה או חיבורים מדעיים, המרשימים בעיקר בטכניקה המשובחת והמעודנת שלהם.

אף שאפשר לתרץ התפתחות זו בהיסטוריה של ציור כתבי־היד בהרעת תנאי חייהן של קהילות היהודים בספרד, ראוי להביא בחשבון גורם נוסף. המצאת הדפוס ותפוצתו הנרחבת היו תחילתו של אירוע שחולל שינוי מכריע ביותר בתולדות התרבות מאז המצאת האל״ף־בי״ת. הספר העברי הראשון נדפס ברומא בשנת 1469, ולאחריו בשנת 1476 בוואדי אלחג׳ארה (גְוָדַלַחָרָה) שבספרד, ובפָארוֹ שבפורטוגל בשנת 1487. העתקת כתבי־יד נמשכה, אמנם, גם בעשורים האחרונים של המאה החמש־עשרה, אך ההמצאה החדשה, שאיפשרה ייצור מספר רב של העתקים, עוררה באופן טבעי את עניינם של טובי האומנים.

בהקשר לאירועים אלה יש לראות, אם כן, את פריחת בית המלאכה האחרון שהתמסר להעתקת כתבי־יד ועיטורם בחצי האי האיברי: בית המלאכה של ליסבון. כאשר דנים בתולדות כתבי־היד העבריים המצויירים יש לנהוג זהירות רבה במונח ״בית מלאכה״ (בלועזית: ״סקריפטוריום״ – חדר כתיבת ספרים). ככל הנראה לא היו בשכונות היהודים בתי מלאכה מוגדרים, שבהם עסקו אנשי מקצוע מיומנים בייצור ספרים, כפי שהיה מקובל בחברה הנוצרית במערב. המימצאים ההיסטוריים שנאספו עד כה על סופרים יהודים בימי־הביניים אינם רבים, והללו מלמדים רק על שמות אמנים יחידים, ובמקרה הטוב, על משפחות של סופרים ומאיירים.[21]

בית המלאכה של ליסבון הוא אולי חריג יחיד מכלל זה. ואמנם, כתבי־היד שנוצרו בעיר זו מצטיינים בהומוגניות כה מפתיעה מבחינת המתכונת העיטורית, התפישה ודרך הביצוע שלהם, עד שברי כי רק גוף מאורגן ויציב יכול להיות אחראי לייצורם. כתב־היד הקדום ביותר משל אסכולה זו נכתב ב־1469,[22] והמאוחר ביותר – ב־1496.[23] ברם, אחד התנ״כים המפוארים ביותר שיוצרו שם נלקח לאיטליה לפני שהיה אפשר להשלים את עיטוריו.[24] הקולופון חסר, אמנם, בכתב־יד בלתי גמור זה, אך אין ספק שכתב־היד ניצל בידי אחד הפליטים, שנסו מאימת המרת הדת שנכפתה על כלל יהודי פורטוגל בשנת 1496. משמעותה של עובדה זו היא שבית־המלאכה היה פעיל עד לרגע האחרון שבו יכלו היהודים לגור בעיר באופן חופשי. במשך תקופה זו, שנמשכה עשרים ושמונה שנה, יוצרו קרוב לשלושים כתבי־יד, אם בליסבון עצמה, כמצויין בקולופונים, ואם במקומות אחרים אך בהסתמך על דגמי בית המלאכה הליסבוני. מרבית כתבי־יד אלה הם תנ״כים או חלקים של התנ״ך: חומשים, נביאים אחרונים, כתובים ושני ספרי תהילים, המהווים טיפוס בלתי שגרתי של כתבי־יד מתקופה זו. משלימים את הרשימה שני סידורי תפילה, ספר ״משנה תורה״ מאת הרמב״ם, ביאור לתורה מאת הרמב״ן ו״ספר מכלול״ מאת רבי דוד קמחי.[25] אף שלא כל כתבי־היד מעוטרים, לכולם תכונות משותפות המאששות את ההנחה כי הסופרים והמאיירים השתמשו בשיטות עבודה זהות, וייתכן גם שכולם השתמשו באותן תבניות (סטנסילים). כמה מהסופרים חתמו את שמם בשניים או שלושה מכתבי־היד: שמואל דה מדינה,[26] שמואל בן שמואל ן׳ מוסא,[27] ואלעזר בן משה גאגוש.[28] שם האמן שהכין את העיטורים לא צויין אף באחד מכתבי־היד, ועובדה זו מעוררת את השאלה האם נבע העדר שם האמן מההערכה הפחותה כלפי מלאכת העיטור לעומת מלאכת הכתיבה, או שמא בוצעו שתי המלאכות בידי אותו אדם. אין בידינו ראייה מכרעת לכאן או לכאן. ברם, האפשרות הראשונה מתקבלת יותר על הדעת, משום שברור שהסופר היה אחראי לתכנון הכולל של כתב־היד, ובכלל זה גם לתכנון עיטורו.

המאפיינים העיקריים של כתבי־היד שנוצרו בבית־המלאכה בליסבון הם: טכניקה מעודנת, טעם אנין ותכנית עיטור סטריאוטיפית במידה רבה. טיבה המעולה של הטכניקה משתקף במסגרות ובלוחיות המעוטרות בתשלובות פיליגרן עדינות, ובמיוחד באותיות המהודרות של מילות הפתיחה שנכתבו בזהב ממורט. עמותם של שני האלמנטים הללו, דהיינו כתב הזהב הבוהק, שאין בו דופי, על רקע תשלובת הפיליגרן הארגמני, מהווה את תווית ההיכר של בית מלאכה זה. זאת ועוד, מאחר שהאותיות המוזהבות זהות במורפולוגיה שלהן לשאר אותיות הטקסט, ניתן להניח שלפחות חלק זה של העיטור בוצע בידי הסופר. שימוש בעיטורי צבע נעשה במסגרות של עמודי הפתיחה או בעמודים מיוחדים אחרים. כפי שנראה להלן, היה מיגוון העיטורים של מסגרות אלה מצומצם והתבסס בעיקר על מוטיבים צמחיים. מספר מוגבל של דוגמאות עיטוריות חזרו שוב ושוב בכל חלקי כתב־היד, ואותם טיפוסים של

18 ליסבון, הספרייה הלאומית, כת״י 72.
19 השווה: R. Ettinghausen, *Arab Painting*, Geneva, 1962, p. 172.
20 השווה: Sheila Edmunds, " A Note on the Art of Joseph Ibn Hayyim," in *Studies in Bibliography and Booklore*, XI, 1976, 33–40.
21 השווה: G. Sed-Rajna, "Ateliers de manuscrits hébreux dans l'Occident médiéval," *Artistes, Artisans et Production Artistique au Moyen-Age*, Paris, 1986, 339–352.
22 השווה: G. Sed-Rajna, *Manuscrits hébreux de Lisbonne*, Paris, 1970 no. 9 (להלן *Lisbonne*).
23 שם, מס׳ 8.
24 פאריס, הספרייה הלאומית, כת״י hébreu 51. ראה גם את התאור בפרק ג׳ להלן, Sed–Rajna, *Lisbonne* 1 עמ׳ 94.
25 לרשימת הסוגים השונים של כתבי־היד ראה Sed-Rajna, *Lisbonne* עמ׳ 94.
26 פרמה, ספריית הפאלאטינה, כת״י Parm. 2674, משנת 1469; כת״י Parm. 677, משנת 1473; אוקספורד, קולג׳ באליול, כת״י 382, משנת 1490.
27 סינסינטי, היברו יוניון קולג׳, כת״י 2, משנת 1475; לונדון, הספרייה הבריטית, כת״י Or. 2626–28, משנת 1482.
28 פאריס, הספרייה הלאומית, כת״י hébreu 592, משנת 1484; אוקספורד, ספריית הבודליאנה, כת״י Marshall Or. 12, משנת 1487.

מסגרות הופיעו בכל כתבי־היד. חזרה מתמדת זו על אותה תבנית עיטורית היא בוודאי קו האופי המובהק ביותר של בית המלאכה של ליסבון; בו בזמן היא ראייה לשלב האחרון בהתפתחות האמנותית של ציור כתבי־היד.

בצורתה המשופרת והמפותחת במלואה מופיעה תבנית עיטורית זו בראשונה בתנ"ך מהודר ביותר, הידוע בכינויו "תנ"ך ליסבון", הכרוך כיום בשלושה כרכים. ככתב־יד המייצג בצורה הטובה ביותר את אמנות אסכולת ליסבון, וכנושא של הוצאה פקסימילית זו, הוא ראוי לשימת לב מיוחדת.

ב. תנ"ך ליסבון*

כתב־היד שסימנו Or. 2626–2628 הוא תנ"ך מלא המכיל את כל עשרים וארבעה הספרים, כרוכים בשלושה כרכים.[29] מלבד התמליל המקראי מכיל כתב־היד רשימת תרי"ג מצוות, ערוכות על פי סדרן בתורה,[30] וכן רשימות מסורה בסוף החומש,[31] בין נביאים ראשונים לנביאים אחרונים[32] ובסוף הכתובים.[33]

טקסט התנ"ך נכתב בכתב ספרדי מרובע ורגיל, באותה יד בכל שלושת הכרכים. מבנה הדף אחיד: שני טורים בני 26 שורות בעמודי הטקסט, מלבד החלקים הפיוטיים הכתובים על פי המסורת בשורות מלאות, כמו "שירת הים" (שמות ט"ו), שמואל ב׳ פרק כ"ב ודברי הימים א׳ פרק ט"ז.[34] סופר שני כתב את רשימת המסורה באותיות קטנות יותר ובדיו בהירה יותר מזו שבטקסט העיקרי. הרשימות כתובות בשלושה טורים, לבד מחילופי הנוסחאות שבין בן־אשר ובן־נפתלי המופיעים בארבעה טורים.[35] הסופר השני כתב בכתב זעיר, בטכניקה הקרויה מיקרוגרפיה, את המסורה הגדולה והמסורה הקטנה (מערכות הכללים לקריאת התנ"ך וכתיבתו). המסורה הגדולה כתובה בשתי שורות בשוליים העליונים ובשלוש בתחתונים, והמסורה הקטנה בשוליים הצדדיים ובין טורי הטקסט.

שני סופרים אלה, שחיו באותו זמן, ביצעו את כתיבת כתב־היד כולו, איש בתחום התמחותו. סופר שלישי, שהשתמש בכתב מרובע שונה ובדיו כהה יותר, הוסיף בתקופה מאוחרת יותר כותרות בראש כל עמוד: כותרות הפרשות בחומש וכותרות הספרים בספרי התנ"ך האחרים; כן רשם סופר זה את מספרי הפרקים בשוליים הצדדיים.

שלושת הכרכים בנויים מקונטרסים בני שמונה דפים האחד. הצד הקדמי בכל דף הוא צד השער, כמקובל בכתבי־יד שבוצעו בחצי האי האיברי במאה החמש־עשרה.[36] כמה קונטרסים, שמספר דפיהם שונה, מצויים בסוף הכרך, שם לא היה בשארית הטקסט כדי למלא קונטרס שלם. הסדר הנכון של הקונטרסים הובטח על־ידי הקצאת הפינה השמאלית התחתונה בעמוד האחרון של כל קונטרס לכתיבת המלה הראשונה של הקונטרס הבא ("שומר קונטרס"). אף ש"שומרי הקונטרס" כתובים בכתב חצי־קורסיבי, שימשה להם אותה דיו שבה נכתב הטקסט הראשי. סביר אפוא כי "שומרי הקונטרס" נכתבו בידי הסופר האחראי לטקסט. סימון השורות המגדירות את מערך העמודים נעשה בחרט.[37] ההכנה הטכנית של כתב־היד בוצעה בשימת־לב יתרה, המעידה על האיכות המקצועית הגבוהה של העבודה. מקובל להניח, שעבודת הכנה זו של כתב־היד הייתה בתחום אחריותו של הסופר.

הסופר

הסופר שמואל, בנו של שמואל ן׳ מוסא, חתם את שמו בדיו זהב בקולופון המופיע בסוף כתב־היד בתוך מסגרת עיטורית מהודרת.[38] הוא כתב את התנ"ך בשביל יוסף בן יהודה המכונה אל־חכים, וסיים את מלאכתו בערב שבת, בחודש כסלו בשנת 5243 לבריאת העולם. מאחר שלא ציין באיזה יום ששי מדובר, יכול יום זה להיות כל יום ו׳ בתקופה שבין 12 בנובמבר ו־10 בדצמבר 1482. תאריך זה חוזר בצורה לא שלמה במרכז הדיאגרמה המופיעה בסוף ספר דברי הימים.[39] הסופר שמואל מוכר לנו מארבעה כתבי־יד נוספים: חומש שנכתב בליסבון בשנת 1475, המצוי עתה בספריית "היברו יוניון קולג׳" שבסינסינטי;[40] חומש נוסף, שנכתב בשנת 1477 ונמצא

* התיאורים דלהלן מבוססים על ספרנו שכבר הוזכר למעלה, *Manuscrits hébreux de Lisbonne*, Paris, 1970, שהיה המחקר הראשון המוקדש לבית המלאכה של ליסבון. גרסא מקוצרת זו נשכרה מהערות מועילות שהובאו בסיקורות בספרות ומבחינה מחודשת של הדוקומנטים.

29 כרך א: כת"י Or. 2626, II + 184 דפים; כרך ב: כת"י Or. 2627, IV + 273 + II + IV דפים; כרך ג: כת"י Or. 2628, IV + 186 + I + IV דפים. מידות: 242–244 × 300–305 מ"מ; שטח הכתב: 153–157 × 185–187 מ"מ.

30 כרך א, דפים 1ב–22ב. (להלן כת"י Or. 2626 = כרך א; כת"י Or. 2627 = כרך ב; כת"י Or. 2628 = כרך ג).

31 כרך ב, דפים 180א–184ב.

32 כרך ב, דפים 134א–135ב.

33 כרך ג, דפים 178א–185ב.

34 כרך א, דפים 272ב–273א; כרך ב, דפים 83א–84א; כרך ג, דף 13ב.

35 כרך א, דפים 180א–184ב.

36 השווה: M. Beit-Arié, *Hebrew Codicology*, Jerusalem, 1981, p. 43.

37 2 + 3 + 1 (כרך א), או 1 + 2 + 1 (כרכים ב–ג) שוליים אנכיים; 2 + 26 + 3 שורות אופקיות.

38 כרך ג, דף 185ב.

39 כרך ג, דף 50א.

40 השווה: Sed-Rajna, *Lisbonne*, מס׳ 6 ועמ׳ 38–39.

עתה במוסקבה, וכן שני כתבי־יד שחתם בהם שמואל את שמו לאחר שעקר מפורטוגל. הראשון שבהם נכתב ברג'יו די קלבריה בשנת 1502, שם הוסיף שמואל אחרי שמו את הכינוי "הספרדי", כמקובל בקרב הפליטים לאחר הגירוש; כתב־היד השני נשלם בשנת 1507, ושם הוסיף הסופר אחר שמו את הכינוי "הפליט".

לפני שעקר שמואל ן' מוסא מחצי האי האיברי, החל לעסוק, כנראה, בהדפסת ספרים בנוסף לכתיבת סת"ם. ואמנם סביר שהמדפיס בעל שם זה, שהדפיס את אחד הספרים העבריים הראשונים בחצי האי בשנת 1487, הוא הוא הסופר שבו מדובר פה.[41] שמו של הסופר שכתב את רשימות המסורה לא נשתמר.

שלושת הכרכים כרוכים כיום בכריכות חדשות, עשויות עור מרוקו ירוק עם הטבעות זהב, שבוצעו מטעם הספרייה הבריטית בשנת 1954 והמירו את כריכות העור החומות מן המאה השש־עשרה. הכריכות העתיקות נשתמרו עד היום; הן היו מעוטרות ברצועות מסגרת בהטבעה עיוורת ובלוחית מרכזית שבארבע פינותיה נראו רוזטות.

על תולדותיו של כתב־היד בין 1482, השנה שבה נשלמה כתיבתו – 14 שנה בלבד לפני גירוש יהודי פורטוגל – ובין 17 בנובמבר 1882, מועד רכישתו על־ידי המוזיאון הבריטי מידי בנימין כהן מבוכרה, יש בידינו אך מידע מועט. תאריך הרכישה נרשם בכל שלושת הכרכים בדף המגן האחרון, שהיה בכריכה המקורית העתיקה. בצד התאריך נרשם סימון הספרייה הקודם Or. 63.b.

עיטור

תהילתו של "תנ"ך ליסבון" באה לו בשל העיטורים המפוארים המשובצים בכל שלושת כרכיו. המתכונת העיטורית מושתתת על צירופים שונים של שלושה רכיבים עיקריים: מסגרות ובהן תשלובות צמחיות; מסגרות ולוחיות המעוטרות בעבודת פיליגרן עשויה בדיו; כתב אורנמנטלי בזהב ממורט. לשלוש הקטגוריות הללו יש תכליות מיוחדות המגדירות את תפקידו של העיטור בכתב־היד, דהיינו להדגיש את חלוקת הטקסט לחלקיו העיקריים. העיטורים מופיעים, אם כן, בעמודי הפתיחה של ספרי התנ"ך ובראשית כל אחת מפרשות השבוע. כן נעשה שימוש בעיטורים על מנת להבדיל בין העמודים המכילים את הרשימות הנוספות של המסורה לעמודים עם רשימת תרי"ג המצוות.

1. טיפוס העיטור הבולט ביותר בנוי ממסגרות בעלות מוטיבים צמחיים. מסגרות אלו מקיפות, בדרך כלל, את העמוד כולו, כגון בעמודי הפתיחה לספרי נביאים ראשונים,[42] לישעיהו[43] וליחזקאל,[44] וכן בעמוד הקולופון[45] ובפיוט ההודיה, המצוי בעמוד שמולו.[46] מסגרות עמודים שלמים מקיפות גם את העמודים הכוללים את הטקסטים החוץ־מקראיים.[47] זוג מסגרות, שכל אחת מהן מקיפה טור אחד של טקסט באותו עמוד, מופיע בעמודי הפתיחה של ירמיהו ותרי־עשר.[48]

עיטור המסגרות כולל מיגוון של מוטיבים, דגמים וצבעים. מיגוון ריתמי זה של אלמנטים המופיעים שוב ושוב יוצר רושם של עושר המאפיין את המתכונת העיטורית של כתב־היד. אפשר לאבחן חמישה טיפוסי מסגרות על־פי דגמיהם העיטוריים, שכל אחד מהם כולל תת־קבוצות נוספות המאופיינות במבחר צבעים שונה. תיאורי חמשת הטיפוסים שלהלן נערכו על־פי סדר הופעתם בכתב־היד.

טיפוס A מאופיין בעלי אקנתוס בשרניים בגווני כחול, ירוק ומגנטה, העולים משני צדדי שריגים ירוקים וגליים או גבעולים ירוקים וזקופים, המצויירים ישירות על גבי משטח הקלף החלק. העלים מותווים לעיתים קרובות במשיכות מכחול כהות יותר, וייתכן שנעשו על־פי דגמים. במירווחים שבין עלי האקנתוס צויירו שריגים דקיקים, שמהם עולים עלים קטנים, מצויירים בדיו, לעתים עם נקודות זהב, ובלווית פרחים פתוחים בעלי עֲלֵי־זהב או אצטרובלים. אפיין נוסף של טיפוס זה קשור בקומפוזיציה: השריגים או הגבעולים יוצאים מתוך מוטיב עיטורי הנמצא במרכז הלוחיות האופקיות של המסגרת. מוטיבים אלה כוללים אגרטלי פרחים, שלטי משפחה (כנראה עיטוריים בלבד), טווסים שזנבותיהם פרושים לרווחה וכן פירות מעוגלים, דמויי אצטרובלים. הגבעולים צומחים לעיתים מתוך לועי דרקונים או אריות, הנראים בפינות התחתונות של המסגרת. הלוחיות האנכיות מעוטרות בציפורים למיניהן, בעיקר תוכים ירוקים, ינשופים, תרנגולים או ציפורים ירוקות, ארוכות־זנב.

הדוגמה המתוחכמת ביותר לטיפוס זה של מסגרת מופיעה סביב הקולופון של הסופר. בסוף הכרך הראשון[49] יש וריאציה של מסגרת זו, שם נראים אותם מוטיבים על רקע כחול. כתוצאה משינוי צבע הרקע, משתנה כאן סכימת הצבעים: העלים צבועים בסגול והפרחים בזהב. וריאציה נוספת נמצאת בכרך השלישי,[50] שם מצויירים המוטיבים הצמחיים של טיפוס A על רקע מוזהב.

41 ראה: C. Haebler, *Bibiliografia iberica del siglo XV*, Leipzig–La Haye, 1917, t. II p. 252.
ראה גם: A. Anselmo, *Les origines de l'imprimerie au Portugal*, Paris–Braga, 1983, p. 255 sq.
42 כרך ב, דף 2ב.
43 כרך ב, דף 136ב.
44 כרך ב, דף 210א.
45 כרך ג, דף 185ב.
46 כרך ג, דף 186א.
47 כרך א, דפים 1ב–22ב; 180א–184ב; כרך ב, דפים 134א–135ב; כרך ג, דפים 178א–180ב.
48 כרך ב, דפים 168א, 246א, 250ב, 252א, 256א, 256ב, 258א, 260ב, 261ב, 263א, 264ב, 265ב, 271ב.
49 דף 5א.
50 דף 210א.

טיפוס B: המאפיין העיקרי של טיפוס זה הוא שריגים עדינים הצבועים בזהב, שמהם עולים עלי זהב זעירים המצויירים בסימטריות. בין השריגים הגליים יש פרחים פתוחים קטנים, צבועים בכחול וירוק, ולהם עלים מוזהבים. רצועת זהב תוחמת לעיתים מסגרת זו מצידה הפנימי ומצידה החיצוני.

שתי וריאציות למסגרת מטיפוס B מצויות בכרך הראשון. בווריאציה הראשונה מצויירים השריגים ישירות על מצע הקלף החשוף;[51] בשנייה מופיעים אותם שריגי זהב על רקע אדום כהה בגוון יין,[52] או כחול פרוסי,[53] ולעיתים נדירות גם רקע סגול.[54] בעמודי הפתיחה לספרי נביאים אחרונים תוחמת המסגרת מטיפוס זה טור אחד של הטקסט בעוד שהטור השני תחום במסגרת מטיפוס אחר.[55]

טיפוס C: מאופיין בעיקר בצביעת הרקע בזהב. בשל סיבה זו מצויים מרבית הדפים השייכים לטיפוס זה במצב גרוע: הצבע שהונח על הזהב נשר כמעט בכל מקום. במקומות שבהם עדיין אפשר להבחין בנושאים העיטוריים נראים שרידי שריגים ירוקים ונאים, מועשרים בפרחים כחולים וורודים.[56] המסגרות מטיפוס זה מעומתות בדרך כלל במסגרת כפולה עם טיפוס A.[57]

טיפוס D: מיוצג בכתב־היד בשתי דוגמאות בלבד, שמן הראוי לדון בהן בנפרד לא רק משום שלשתיהן אותם נושאים ואותה סכימת צבעים, אלא גם בשל מגמה משותפת המשתקפת בהם. מגמה זו משתקפת בסגנון קיצוני של הנושאים ובטכניקה מיוחדת היוצרת רושם שהעיטור בוצע באופן מיכני, לא ביד. בדוגמה הראשונה[58] מותווים עלי תימורה כחולים בעלי קו מיתאר משונן, בקווי שתי וערב לבנים המזכירים טכניקת תחריט נחושת. בדוגמה השנייה,[59] שריגי זהב – אף הם מסוגננים ומשוננים – מצויירים על רקע ירוק, המעניק תחושה שהוקדשה לו אותה שימת־לב כלנושאים העיטוריים. באופן זה נוצר מישור אחיד, הנראה כמישור הדקורטיבי שנוצר בטכניקת החשיפה המקובלת בעיטור כלי קרמיקה.

כפי שקורה לעיתים בציור כתבי־יד, חלה בשלבים המאוחרים של העבודה ירידה במלאכת העיטור, ובכמה מקומות בכתב־היד העיטור פשוט יותר או אינו בנמצא כלל. גם בכתב־היד של "תנ"ך ליסבון" אפשר להבחין בפישוטן ובצמצומן של מבחר המסגרות העיטוריות. נראה, שמגמה זו גרמה ליצירת טיפוס חדש של מסגרת, שאינה אלא שילוב של הדגמים מטיפוס A עם סכימת הצבעים של טיפוס B. מאחר שטיפוס חדש זה מופיע פעמים רבות בחלקים מסויימים של כתב־היד, נכנה אותו "טיפוס E"; הוא מצוי בדפים האחרונים המכילים את תרי"ג המצוות, וכן בדפים שבהם מובאות רשימות המסורה בכל שלושת הכרכים.[60] כן מופיע טיפוס זה בקומפוזיציות הכפולות בכמה מדפי הפתיחה לספרי נביאים אחרונים.[61] ברבות מהמסגרות הללו, ובייחוד במסגרות עם רשימות המסורה, ניכר שנעשו בחיפזון, ללא אותה דייקנות בביצוע.[62]

2. הרכיב המרכזי השני במתכונת העיטורית מושתת על מילוי מסגרות ולוחיות מלבניות בעבודת פיליגרן, עשוייה בדיו. טכניקה זו מעשירה את הכתב האורנמנטלי ומעניקה לו רקע העושה להבלטתו; נוכל לראותה במסגרות המשובצות שבתוך המסגרות הצמחיות הרחבות שבדפי הפתיחה לכמה מספרי נביאים אחרונים,[63] וכן בכל הדפים הממוסגרים של רשימות המסורה.[64] לוחיות מלבניות, מעוטרות בעבודת פיליגרן, מופיעות בתחילת כל אחד מחמשת חומשי תורה,[65] בעמוד הפתיחה לספר יהושע[66] (המשמש כעמוד פתיחה לכל ספרי נביאים ראשונים), וכן בתחילת כל ספרי כתובים (מחוץ לספרי תהילים ודברי הימים[67]). לוחיות קטנות יותר, מעוטרות בצורה דומה, ממסגרות את שלוש האותיות "פרש"(ה) המסמנות תחילת כל אחת מפרשות השבוע בתורה.

עבודת הפיליגרן משתנה מבחינת דגמיה וצבעיה בהתאם למקומה בכתב־היד ובהתאם לכשרון המעטר. האיכות הטכנית הגבוהה ביותר מושגת בלוחיות שבתחילת חמשת ספרי התורה, יהושע וספרי הכתובים. רישומי הפיליגרן עשויים בדיו סגולה ויוצרים צורות של עלים דמויי חצאי תימורות או טיפות מים בוהקות, המקרינות סביבן כמניפה פרושה לרווחה, נתונה בתוך עיגול גדול. הדוגמאות המובחרות ביותר נמצאות בכרכים השני והשלישי, שם מופַּחת ברקע הפיליגרן חִיוּת רבה באמצעות נקודות ירוקות

51 למשל, כרך א, דפים 2א, 4א, 6א, 9א.
52 כרך א, דפים 2ב, 3א, 11א; כרך ב, דפים 250ב, 252א, 256א, 256ב, 261ב; כרך ג, דף 185ב עם תשלובות כסף, ודף 186א עם תשלובות זהב.
53 כרך א, דפים 10א, 16ב.
54 כרך א, דף 14ב.
55 ראה הדפים המאוזכרים בהערה 48 למעלה.
56 למשל, כרך א, דף 5ב; כרך ב, דף 168א; כרך ג, דף 186א.
57 למשל, כרך ב, דפים 246א, 263א, 264ב, 265ב.
58 כרך א, דף 8ב.
59 כרך ב, דף 136ב.
60 כרך א, דפים 17א–22ב, 180א–184ב; כרך ב, דפים 134א–153ב; כרך ג, דפים 178א–185א.
61 ראה הערה 48 למעלה.
62 למשל, כרך א, דפים 17א–22ב.
63 כרך ב, דפים 136ב, 210א.
64 ראה הערה 48 למעלה.
65 כרך א, דפים 23ב, 61ב, 94א, 117א, 150א.
66 כרך ב, דף 1ב.
67 כרך ג, דפים 93א, 107א, 127א, 138ב, 141א, 147א, 152ב, 159א.

קטנות במרכז העלים. עבודת הרישום בדיו בתחילת מגילת איכה[68] עשוייה, לאות אבל, בדיו חומה והאותיות במלות הפתיחה צבועות בכסף. בספרי תנ״ך ספרדיים היה מקובל לייחד טקסט זה, שאותו קוראים בתשעה באב לזכר חורבן הבית, בצבעים המסמלים עצב ואבל. מנהג זה נפוץ גם במרבית כתבי־היד מליסבון.

בכמה לוחיות תופסות צורות גיאומטריות את מקום הפרחים המסוגננים שבעבודת הפיליגרן, ולעיתים מופיעים שני הסוגים זה בצד זה על גבי אותה לוחית.[69] בתחילת הספרים ישעיהו, יחזקאל ונביאים אחרונים נעשה רישום צורות התימורה בדיו שחורה.[70]

עבודת הרישום בדיו במסגרות שמסביב לרשימות המסורה בוצעה בידי שני אמנים שונים. עבודתו של האמן הראשון מאופיינת בשריגים מתמשכים, שצויירו בשימת־לב יתרה ותוחמים בדייקנות את אותיות הזהב הממורט בכל ארבעת צדדי המסגרת. אותיות אלה נכתבו, בלי ספק, לפני שנוסף העיטור שבדיו הצבעונית. בכרך הראשון ביצע אמן אחר את מלאכת העיטור בדפים 17א עד ל–22ב. השריגים שלו צויירו בחוסר זהירות ואותיות הזהב הממורט, גם הן ירודות־איכות, נכתבו מעל עיטורי הדיו. אולם כותרות הפרקים שבתוך טורי הכתב נעשו בידי האמן הראשון בטרם החלה עבודת הפיליגרן.

3. הרכיב השלישי במלאכת העיטור הוא הכתב האורנמנטלי. אותיות הזהב הממורט עוצבו במיומנות ובמקצועיות. הזהב נשתמר ללא רבב ומעיד על הרמה הגבוהה של טכניקת עיבודו. אותיות זהב ממורט מעטרות את מלות הפתיחה של הספרים, סימני הפרשות וקטעי רשימות המסורה, המופיעות במסגרות.

4. הסופר שכתב את המסורה לא הירבה להשתמש בשיטה של כתיבת המסורה הגדולה בשולי העמודים בדגמים דקורטיביים (״מיקרוגרפיה״), האופיינית לסופרים יהודים. רק בדפיו הראשונים של החומש[71] צויירו כמה דוגמאות של צורת עיטור יהודית מובהקת זאת; ובכל זאת השתמש הסופר בטקסט המסורה ליצירת תרשימים מיקרוגרפיים בשני ״עמודי שטיח״ שלמים. בעמוד הראשון, הנמצא בסופו של החומש,[72] מופיעה רוזטה במרכז שלושה מעגלים הנתונים זה בתוך זה, וסביבם מסגרת מלבנית. כל האלמנטים כתובים ישירות, במיקרוגרפיה, על גבי מצע הקלף החלק. בעמוד השני, בסופו של כתב־היד,[73] מופיעה אותה קומפוזיציה, אלא שכאן מעוטר הרקע בעבודת פיליגרן העשוייה בדיו סגולה, הנתונה במסגרת צמחית.

בעמודים האחרונים של כמה ספרים יש דגמים קטנים יותר של עיטור מיקרוגרפי, העשויים מן הטקסט שבסופי רשימות המסורה. דגמים אלה מושתתים על מעגלים ומשולשים, ובמקום אחד[74] יש דוגמה מוקטנת של דגם הרוזטה שב״עמודי השטיח״ השלמים.

האמנים

בעוד שהסופרים נהגו לחתום בשמם, הזדהו האמנים והאומנים שעסקו במלאכת עיטור כתבי־יד רק לעיתים רחוקות. קביעה זו נכונה לגבי ציור כתבי־יד בימי הביניים בכלל וציור כתבי־יד עבריים בפרט. ״תנ״ך ליסבון״ אינו יוצא דופן מבחינה זו, אולם ברי שהעיטור בוצע בידי קבוצת אמנים וניתן להבחין בו במלאכתן של כמה ידיים.

1. האמן שעבד בשיתוף הפעולה ההדוק ביותר עם הסופר (ואפשר שהיה זה הסופר עצמו – הנחה הניתנת לאישוש בדמיון שבין הטקסט שבכתב־היד ובין האותיות שבמלות הפתיחה) היה אחראי ללוחיות מלות הפתיחה המעוטרות בפיליגרן סגול ובאותיות זהב ממורט. ככל הנראה הוא גם הוסיף את עיטורי הפרחים המופיעים בצידי הלוחיות. בכמה עמודים יוצרות לוחיות אלה מסגרות המשתרעות על פני מחצית, שלושת־רבעי או כל העמוד. המסגרות החלקיות או השלמות מטיפוס זה מעוטרות בעלי אקנתוס, בנקודות זהב ובשריגים עשויים דיו, ודומות בסגנונן למסגרות מטיפוס A, וגם הן מבוצעות בטכניקה מיוחדת המצטיינת בעדינותה. אולם האמן לא ביצע מלאכה זו אלא רק לאחר השלמת העיטור כולו. דגמי פרחים דומים המופיעים בכרך השני, בתחילת הספרים שופטים, שמואל ומלכים,[75] ובכרך השלישי, מדף 127א ואילך, נעשו בידי אמן אחר: עיבוד הצבעים פשוט יותר, ובמקום יצירת דגמי העלים ועיטורם נעשה שימוש במשטחי צבע אחידים ושטוחים. ברם, עבודת הפיליגרן בכל שלושת הכרכים בוצעה בידי האמן הראשון. כן ניתן לשייך לו את כל מלות הפתיחה בכרך הראשון,[76] את עמוד המסגרת השלמה שבדף הפתיחה לכרך השני[77] ואת לוחיות מלות הפתיחה שבכרך השלישי.[78] אפשר שאמן זה ביצע גם את עבודת הפיליגרן העשוייה בדיו שחורה במסגרות שבעמודי הפתיחה לספרי הנביאים. העבודה בכמה מעמודים אלה מצטיינת באיכותה הגבוהה.

68 כרך ג, דף 144א.
69 למשל, כרך א, דפים 94א, 117א, 150א.
70 כרך ב, דפים 136ב, 210א, וכל דפי העטור האחרים בכרך ב.
71 למשל, כרך א, דפים 23ב–24ב: עגולים; 25א, 28ב, 32ב–33א: משולשים, וכו׳.
72 כרך א, דף 179ב.
73 כרך ג, דף 185א.
74 כרך ג, דף 50א.
75 כרך ב, דפים 21א, 40א, 85א.
76 כרך א, דפים 23ב, 61ב, 94א, 117א, 150א.
77 דף 1ב.
78 דפים 93א, 107א, 127א, 138ב, 141א, 147א, 152ב, 159א.

2. קבוצת אמנים שנייה הייתה אחראית לביצוע מסגרות הפרחים. גם כאן נקל להבחין בעבודת שני אמנים או יותר. האמן הראשי עיטר את המסגרות בראשית הכרך הראשון עד לדף 16ב; בכרך השני ביצע את המסגרות לעמודי הפתיחה של ספרי נביאים אחרונים, ובכרך השלישי – את המסגרות סביב קולופון הסופר והפיוט שלצדו בשני העמודים הניצבים זה מול זה בסוף הכרך. אפשר שיותר מאמן אחד ביצע עבודה זו, אבל אותה איכות גבוהה נשמרה בכל העיטורים.

אפשר להבחין בהבדלים באיכות העיטור רק בעיטורי הפרחים הממסגרים את העמודים עם רשימות המסורה. בעוד שבכמה מהם מלאכת הרישום עדינה ומדוייקת, ניכרים באחרים עבודה חפוזה ורשלנית ושימוש בדוגמאות החוזרות על עצמן. העיטורים בעלי האיכות הגבוהה נצבעו בדיו סגולה, ובעלי האיכות הנמוכה – בדיו שחורה.

לבסוף, אפשר להצביע על אלמנט נוסף במלאכת העיטור. שימוש בדיו זהב נעשה בעמודי המסורה לצורך כתיבת כותרות החיבורים השונים והכתובות שבמסגרות. מסגרות אלה נצבעו בזהב והכותרות נעשו בזהב ממורט בצידו הקדמי של הדף (רקטו), ולחילופין – לבד מכמה יוצאי דופן – בצורה הפוכה בצידו האחורי של הדף (ורסו). פרט זה מלמד על שימת־לב רבה שהוקדשה לכל פרט ופרט, ולו גם מזערי, בתיכנון המערך האסתטי של העיטור על כל בחינותיו.

ג. בית המלאכה של ליסבון

ספר התנ"ך בן שלושת הכרכים לא היה כתב־היד הראשון או היחיד שנוצר בבית המלאכה של ליסבון. כתב־יד זה היה אמנם יצירת המופת של בית המלאכה, אולם הקדים אותו כתב־יד מפואר אחר, וגם לאחריו נעשו עוד כמה כתבי־יד, שעיטורם הושתת רובו ככולו על המתכונת העיטורית של "תנ"ך ליסבון".

כתב־היד שהקדים את "תנ"ך ליסבון" הוא העתק ספר "משנה תורה" מאת הרמב"ם (הספרייה הבריטית, כת"י הַרְלִי 99–5698).[79] כתב־יד זה, בשני כרכים, הוזמן על־ידי יוסף בן דוד בן שלמה בן הרב דוד בן גדליה הזקן ן' יחיא, ונכתב בידי הסופר שלמה אלזוק בשנת 1472.[80] אין בקולופון ציון מקום כלשהו, אולם משפחת ן' יחיא היתה אחת ממשפחות האצולה הספרדיות הידועות ביותר, ומצויות תעודות המלמדות על קיומה בפורטוגל החל מאמצע המאה האחת־עשרה.[81] דון יוסף נולד בליסבון בשנת 1425 והיה אחד מאנשי סודו של המלך אלפונסו החמישי, שהעניק לו את התואר "החכם". דון יוסף היה מראשי יהדות פורטוגל. ב־1495, כאשר נודע לו שהמלך ז'ואן השני מתכוון לכפות על היהודים טבילה לנצרות, ברח עם בניו דוד, שלמה ומאיר. לאחר שהות קצרה בקסטיליה, שם ניצל מציפורני האינקויזיציה הודות לעזרתו של אלוארס, דוכס בראגאנסה, המשיך דון יוסף במסע הבריחה שלו לפיזה ולפירנצה, ולבסוף התיישב בפיראריה ושם מת בשנת 1498. בנו דוד, מחברם של כמה חיבורים דקדוקיים ופילוסופיים, כיהן כרב בנאפולי.[82]

גלותה של משפחת ן' יחיא החלה, למעשה, רק בשנת 1495 ולפיכך היה דון יוסף עדיין בליסבון בשנת 1472, כאשר הזמין את ה"משנה תורה" שלו. הנחה זו מתחזקת מכוח כתב־יד אחר, שהוכן בשבילו בשנת 1487 ובו מוזכרת ליסבון במפורש.[83] אין ספק, אם כן, שגם כתב־היד המפואר של "משנה תורה" נעשה בליסבון.

עיטור "משנה תורה" מבשר את המתכונת העיטורית האופיינית לבית המלאכה הליסבוני. כל אחד מארבעה־עשר ספרי ה"יד החזקה", וכן עמוד הפתיחה לכתב־היד, המבוא וקולופון הסופר, מעוטרים בהדר רב בשלושת רכיבי היסוד המצויים ב"תנ"ך ליסבון": מסגרות פרחים, מסגרות עם עבודת פיליגרן בדיו ולוחיות עם אותיות זהב ממורט. אולם בכל אחד מהאלמנטים הללו יש הבדלי סגנון בין "משנה תורה" והתנ"ך.

כל מסגרות הפרחים הן מאותו טיפוס. שריגים נוצתיים, שפרחיהם בגווני כחול ומגנטה עם נקודות זהב, מצויירים ישירות על מצע הקלף, מפיחים בהם חיים. מהשריגים עולים במרווחים קבועים עלי אקנתוס גדולים ונאים, שלהם קו מיתאר משונן. העלים צבועים בכחול, ירוק ומגנטה, וצביעת הצד הפנימי והחיצוני של "תלתליהם", בגוונים שונים, בוצעה בקפידה. בתוך תשלובת הצמחים והעלים מופיעים ציפורים, ינשופים, תרנגולים וטווסים שזנבות כמה מהם פרושים לרווחה (ציור 1). הן המוטיבים הצמחיים והן הציפורים דומים לאלה המצויים במסגרות מטיפוס A שבתנ"ך. ברם, ב"משנה תורה" זה הטיפוס היחיד והוא מופיע בשני כרכי כתב־היד בשינויים קלים בלבד. שינויים אלה נובעים מהסגנון האישי ואפילו "אימפרסיוניסטי" של אֶחד האמנים; עם זאת, בעמודים אחרים מצוי שפע של נושאים המעידים על דמיון ומיומנות גבוהה. אף שישנן וריאציות משניות לטיפוס זה,[84] הרי שהוא היחיד המופיע בכתב־היד ואין דוגמאות אף לאחד מארבעה סוגי המסגרות הצמחיות, המשמשות בתנ"ך

79 IV + 1 + 302 (1–160 + 1 + 161–301) + 1 + 1 דפים בכרך א. IV + 1 + 434 (2 עד 435) + 1 + IV דפים בכרך ב. 240 × 332 מ"מ (150–148 × 295–203 מ"מ). נכתב בכתב ספרדי מרובע, בשני טורים. 36 שורות בכל טור. קונטרסים בני 8 דפים עפ"ר, מתחילים בצד השֵׂער. ו"שומרי הקונטרס" כתובים בפינה השמאלית התחתונה של עמוד ב בדף האחרון של כל קונטרס. מספור רץ של הדפים באותיות עבריות בשני הכרכים. כותרות בראש כל עמוד. קולופון הסופר בכת"י Harley 5699, דף 434ב. ביבליוגרפיה: Margoliouth, *Catalogue* no. 486–487; Sed-Rajna, *Lisbonne*, no. 1; Narkiss, *Brit. Isles*, no. 41.

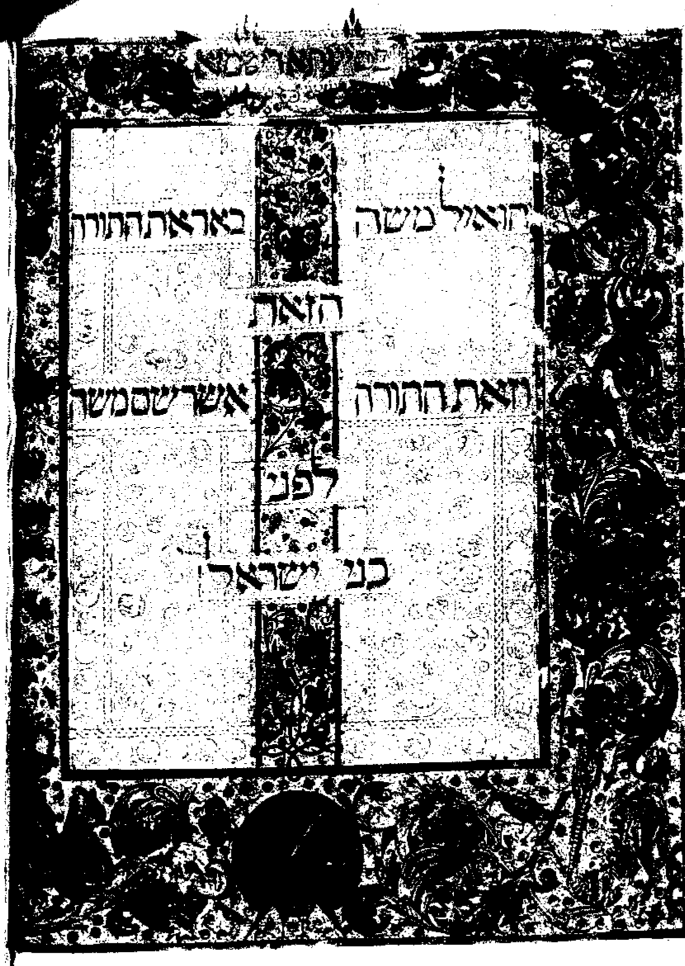
80 הספרייה הבריטית, כת"י Harley 5699, דף 434ב.

81 השווה: A. Marx בתוך: *Hebrew Union College Annual*, 1924, עמ' 605–624.

82 השווה: *Encyclopaedia Judaica*, vol. 8, col. 1207.

83 לונדון, הספרייה הבריטית, כת"י Or. 1045; השווה: Sed-Rajna, *Lisbonne*, מס' 12, עמ' 52–53.

84 יוצאת הדופן היחידה היא המסגרת הבלתי שגרתית המותווית במיקרוגרפיה בכרך א, דף 2א. השווה: Sed-Rajna, *Lisbonne*, לוח III.

ציור 1. הרמב״ם, משנה תורה, ליסבון, 1472, עמוד פתיחה להקדמה. לונדון, הספרייה הבריטית, כת״י Harley 5698, דף 11א.

הבדלים נוספים נראים בקומפוזיציה של הלוחיות עם עבודת הפיליגרן בדיו. בעוד שבתנ״ך משמשות הלוחיות כרקע לכותרות הכתובות בכתב עיטורי ובזהב ממורט, ב״משנה תורה״ האותיות גדולות יותר ושמות הספרים ארוכים יותר. כתוצאה מכך ממלאת עבודת הפיליגרן מחצית שטח הכתב, ולעיתים אף את הדף כולו. גם בצבעים ובדגמים חלו שינויים: רצועות הפיליגרן עם הכתובות בזהב, התופסות בדרך כלל מירווח של ארבע שורות, מופיעות כאן בסגול והחלל שביניהן מעוטר בעבודת פיליגרן עשוייה בדיו ארומה, בדמות מניפה פרושה. בין שני טורי הטקסט בדפי הפתיחה הללו באים אגד שריגים נוצתיים או עבודת פיליגרן. רצועות זהב ממורט ממסגרות את שטח הטקסט כולו. הרושם האסתטי הנוצר מצירוף עיטורי הפרחים הנטורליסטיים, המשטחים העיטוריים דמויי המלמלה ואותיות הזהב הממורט הוא של פאר ושלמות נעלה. קומבינציה זו של שלושת האלמנטים השונים, המופיעה בראשונה בכתב־יד זה, נעשתה לתווית־ההיכר של בית המלאכה של ליסבון.

שלב נוסף בהתפתחות, שבא לידי ביטוי בשכלול הדגמים השונים שבמסגרת, הופיע עשר שנים לאחר השלמת כתב־היד של הרמב״ם, במתכונת העיטורית הבשלה של התנ״ך. מאז ייצורה ובמשך ארבע־עשרה השנים שחלפו עד לגירוש, שימשה מתכונת זו בכתבי־היד המעטים שצויירו בתקופה זו.

מכל כתבי־היד שנוצרו בבית המלאכה של ליסבון לאחר יצור התנ״ך, יש רק לאחד קולופון מתוארך. זיהויים של האחרים ותארוכם המשוער אפשרי רק על סמך השוואה סגנונית עם התנ״ך. ארבעה מכתבי־יד אלה קשורים קשר הדוק אל התנ״ך. סידור קטן משנת 1484, הנמצא עתה בפריס (הספרייה הלאומית, hébr. 592) ושני חומשים חסרי תאריך, מדגימים כיצד הותאמה מתכונת ״תנ״ך ליסבון״ לפורמט קטן יותר. כתב־היד הרביעי הוא תנ״ך גדול, ללא תאריך (פריס, הספרייה הלאומית, כת״י hébr. 15) שהועתק ישירות מ״תנ״ך ליסבון״ זמן קצר לפני הגירוש ומשום כך לא ניתן להשלים את עיטורו בפורטוגל. נראה, שכתב־יד זה היה אחד האחרונים שנעשה בידי יהודים, לשימושם בחצי האי האיברי.

הסידור הפריסאי[85] הוא הנאמן ביותר מבין ארבעת כתבי־היד למתכונת ״תנ״ך ליסבון״, המותאמת כאן לדפים קטנים. החלוקה

85 השווה: Sed–Rajna, *Lisbonne*, מספר 3, עמ' 30–33.

ציור 2. סדור ליסבון, 1484, עמוד פתיחה לי"ג העיקרים לרמב"ם. פריס, הספרייה הלאומית, כת"י Hébreu 592 דף 33ב.

העיקרית של הדף נעשתה באמצעות מסגרות פרחים, שבהן שובצו כותרות ומלות פתיחה בזהב ממורט על רקע פיליגרן; בחלוקה המשנית מופיעים רק שני הרכיבים האחרונים. במקום השלישי בהיררכיה הדקורטיבית ניצבים העמודים, שבהם עבודת פיליגרן וכתב עיטורי בדיו שחורה.

בסידור הפריסאי ארבעה עמודי מסגרת, שכל אחד מהם שונה מרעהו. טיפוס A מופיע בדף 413ב; טיפוס B בדף 1ב על רקע אדום בגוון יין ובדף 331ב על רקע הקלף; וריאציה של טיפוס E בדף 33ב (ציור 2), שעליה ירוקים ובשרניים יותר, הופיעה קודם בעמוד הפתיחה לספר מיכה ב"תנ"ך ליסבון".[86] בשלושה מארבעה עמודים אלה – החריג הוא דף 1ב – ממלאת עבודת הפיליגרן בדיו את כל השטח המוקצב לטקסט (6 × 9 ס"מ), ואילו גובה כתובות הזהב מגיע עד למירווח של חמש שורות. במסגרות אלה נעשה שימוש נאמן בדגמים שפותחו בתנ"ך, ובכלל זה הנושאים היחודיים של טיפוס A: דרקון ואריה בפינות התחתונות, טווס פרוש־זנב ושלט משפחה כנושאים המרכזיים בלוחיות האופקיות. טכניקה עדינה ומיוחדת במינה ניכרת בעמודים הרבים המעוטרים בעבודת פיליגרן ואותיות זהב בלבד. הסופר של כתב־היד, אלעזר בן משה גאגוש, כתב בליסבון, ב־1472, כתב־יד נוסף הנמצא עתה בספריית בודליאנה באוקספורד.[87]

ב"חומש אלמנצי"[88] יש חמישה עמודי מסגרת, אחד בראש כל אחד מחמשת ספרי התורה.[89] חמש מסגרות אלה מתאימות לשלושה מתוך חמשת הטיפוסים שהגדרנו ב"תנ"ך ליסבון". המסגרות לספרי בראשית (ציור 3) ודברים[90] שייכות לטיפוס A ומדגימות קירבה רבה מבחינת סגנון, רישום ולוח הצבעים למסגרות שבעמודי הפתיחה לספרי יחזקאל ונחום בתנ"ך.[91] בדיקה השוואתית של צורת עלי האקנתוס, הדרקון שמלועו יוצאים גבעולים (בפינה אחת במסגרת שבחומש ובשתי פינות בשני העמודים בתנ"ך), הנושא המרכזי שבלוחיות האופקיות ואפילו גווני המגנטה והכחול של העלים – מעלה שכל ארבע המסגרות צויירו, כנראה, בידי אותו אמן, או לפחות באותו בית מלאכה.

המסגרת בעמוד הפתיחה לספר שמות[92] היא דוגמה נאה לטיפוס C. הציפורים הרבות המקננות בין פרחי הוורד והציפורן על רקע הזהב שנשתמר במצב מעולה, מעידות על השפעה פלמית חזקה. גם המסגרת המעטרת את עמוד הפתיחה לספר במדבר[93] שייכת לטיפוס C, אם כי מופיעה בה וריאציה ואת מקומו של הזהב כצבע הרקע ממלא כסף. הנושאים הצמחיים קרובים יותר לטיפוס A, אך הצבעים לא נשתמרו היטב על גבי מצע הכסף. לבד מהגבעול הירוק והבשרני לא ניתן להבחין אלא בקווי המיתאר של הנושאים השונים, שדמו בוודאי לאלה המצויים במסגרת הימנית שבעמוד הפתיחה של ספר ירמיהו, בכרך השני של התנ"ך.[94]

86 כרך ב, דף 258א.

87 כת"י Marshall Or. 12. השווה Sed-Rajna, *Lisbonne*, מס. 13, עמ' 54–55.

88 הספרייה הבריטית, כת"י Add. 27167. II + 462 + II דפים. 118×168 מ"מ (71×109 מ"מ), נכתב בכתב ספרדי מרובע, טור אחד, 20 שורות לטור. סימון השורות בחרט. קונרטסים בני 8 דפים עפ"ר, מתחילים בצד השער. מכיל את החומש, חמשת מגילות, הפטרות, ורשימות מסורה (דפים 455א–462א). ראה Sed-Rajna, *Lisbonne*, מס' 17. Narkiss, *Brit. Isles* מס' 44.

89 דפים 11ב, 86א, 148ב, 192ב, 256א.

90 דפים 11ב, 256א.

91 כרך ב, דפים 210א, 261ב.

92 דף 86א; Sed-Rajna, *Lisbonne*, לוח LVI.

93 דף 192ב.

94 כרך ב, דף 168א.

ציור 3. חומש אלמנצי, ליסבון, 1485–1490 לערך. עמוד פתיחה לספר בראשית. לונדון, הספרייה הבריטית, כת"י Add. 27167, דף 11ב.

עמוד הפתיחה לספר ויקרא[95] תחום במסגרת פרחים מטיפוס E, הנתונה כאן בין רצועות זהב. משני צדדי השריגים המותווים בדיו נראים ורדים פורחים ופרחים כחולים קטנים יותר עם נקודות זהב. כן התוספו ציפורים ירוקות רבות, המעניקות חיות למצע הקלף. מסגרת זו היא דוגמה נאה במיוחד לטיפוס E, ונראה שגם היא צויירה בידי אותו אמן, שהיה אחראי למסגרות האחרות. הטכניקה המודגמת כאן עולה בעדינותה אפילו על מרבית המסגרות מאותו טיפוס שבתנ"ך.

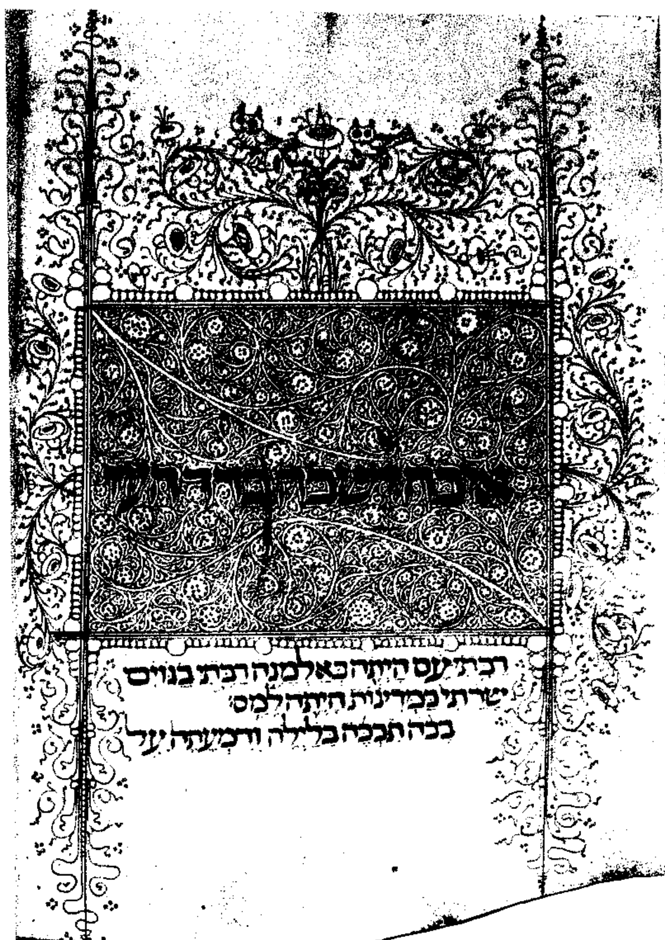
איכות מעולה מאפיינת גם את אותיות הזהב הממורט שבמלות הפתיחה בחמש המגילות,[96] וכן את עבודת הפיליגרן המעטרת את הלוחיות. דגמי הפיליגרן במרבית העמודים זהים לאלה שבתנ"ך, לבד מדף 192ב, שבו מופיע דגם המניפה הפרושה, שבו נתקלנו קודם ב"משנה תורה". תשלובות הפיליגרן המשתרגות שבשולי העמוד בחומש דומות אף הן לאלה שבסידור הפריסאי. בתחילת מגילת איכה נעשו תשלובות הפיליגרן ועיטוריו וכן מלות הפתיחה בדיו שחורה. שני ינשופים המצויירים אף הם בדיו שחורה מוסיפים למבע הנוגה של העמוד (ציור 4).

למרות ששני כתבי־היד לא נכתבו בידי אותו סופר, עוטרו שניהם, בוודאי, בידי אותם אמנים, שהשתמשו באותם דגמים. סביר, אם כן, שהם נעשו בסמיכות תאריכים. שניהם מצטיינים באיכות מעולה וביופי נדיר.

כתב־היד של החומש (Add. ms. 15283),[97] שנרכש על־ידי המוזיאון הבריטי מאוספו של הדוכס מסֶסֶקס בשנת 1844, נעשה באותה תקופה ובאותו בית מלאכה. אולם, כמה פרטים בו מרמזים על תאריך מאוחר יותר משל "חומש אלמנצי" והסידור הפריסאי.

עיטור כתב־היד תואם בקוויו העיקריים את מתכונת ליסבון. חמשת ספרי התורה נפתחים בעמודי מסגרת שלמים, ובכל מסגרת לוחית פיליגרן המכילה את מלת הפתיחה בזהב ממורט וכן את השורות הראשונות של התמליל. המסגרות מעוטרות במבחר נושאים, המוכרים לנו מ"תנ"ך ליסבון". המסגרת שבעמוד הפתיחה לספר בראשית[98] היא מטיפוס A (ציור 5). הנושאים המופיעים במרכז הם שלט משפחה למעלה וטווס פרוש־זנב למטה. בין עלי האקנתוס המשתרגים צויירו ציפורים ירוקות וכחולות ונקודות בזהב ובשחור. הצבעים דהו במידת מה, או לפחות נראים כך בשל צבעו האפור־כהה של הקלף. המסגרת שבעמוד הפתיחה לספר שמות[99] היא מטיפוס D. קווי המיתאר המשוננים של העלים דומים לאלה שבתנ"ך (כרך א', דף 8ב), אף שהשריגים והעלים כאן הם בזהב והרקע באדום, כחול וירוק – הצבעים המופיעים בדוגמה השנייה של טיפוס D בתנ"ך, בעמוד הפתיחה לספר ישעיהו.[100] ספר

95 דף 148ב; Sed-Rajna, *Lisbonne*, לוח LVII.
96 דפים 407ב, 413ב, 419ב, 427ב, 441א.
97 חומש וחמש מגילות. IV + 266 (265 + 1) + IV דפים; 139 × 196 מ"מ (84×117 מ"מ). נכתב בכתב ספרדי חצי־קורסיבי, 2 טורים, 21 שורות לטור, מלבד דפי הפתיחה לארבעה ספרים מהחומש הכתובים בטור יחיד. הקונטרסים בני 8 דפים עפ"ר. סימון השורות בחרט.
98 דף 2א.
99 דף 48ב; Sed-Rajna, *Lisbonne*, לוח LXII.
100 כרך ב, דף 136ב.

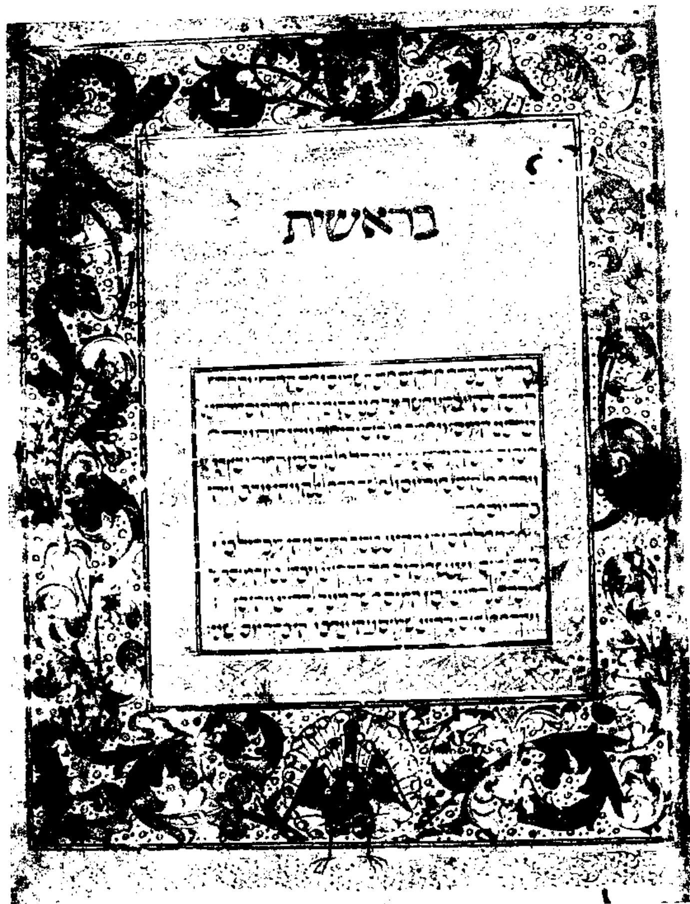
ציור 4. חומש אלמנצי, ליסבון, 1490–1485 לערך. עמוד פתיחה למגילת איכה. לונדון, הספרייה הבריטית, כת"י Add. 27167, דף 419ב.

ויקרא[101] נפתח בעמוד המעוטר במסגרת נאה של טיפוס B, שריקעה כאן אדום בגוון יין. דוגמה נוספת של טיפוס זה באה בראשית ספר במדבר,[102] ובה שריגי זהב ועלים משופרים על רקע כחול־קובלט בוהק. לטיפוס C שייכת המסגרת בתחילת ספר דברים,[103] אם כי שרדו ממנה רק רקע הזהב ועקבות דהויים של דגמי השריגים, הפרחים והציפורים שנשרו.

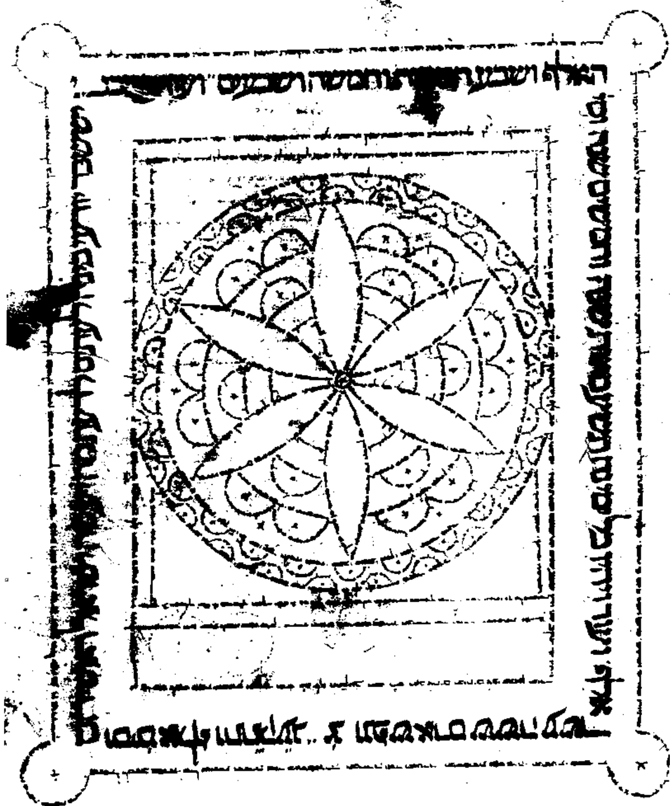
סוג חדש של עיטור מופיע בעמוד הפתיחה לחמש מגילות.[104] מסגרת פרחים קטנה מטיפוס A, התוחמת שניים או שלושה צדדים של לוחית מלת הפתיחה, מקדימה את כל חמש המגילות. אותיות הזהב הממורט כתובות, כמקובל, בתוך לוחית קטנה המעוטרת בעבודת פיליגרן עשוייה בדיו סגולה. החלל שבין הלוחיות ובין המסגרות מעוטר בשריגי זהב על רקע המחולק למשבצות בצבעי אדום, ירוק וסגול כהה. שריגי הזהב על גבי הרקע המחולק למשבצות צבעוניות מעידים על השפעה איטלקית, שלא באה לידי ביטוי ב"תנ"ך ליסבון" או בכתבי־היד הקטנים המסתמכים עליו. ברם, השפעה זו ניכרת ב"תנ"ך פריס", שככל הנראה הוא אחד מכתבי־היד המאוחרים ביותר שיוצרו בבית המלאכה של ליסבון. על סמך נתון זה אפשר להסיק, שתאריכו של החומש הפורטוגלי של הדוכס מססקס קרוב יותר לתאריך "תנ"ך פריס" מאשר לתאריך "תנ"ך ליסבון" שבספרייה הבריטית.

"תנ"ך פריס" שבספרייה הלאומית (כת"י hébr. 15)[105] כרוך בכרך אחד, ובמידותיו הוא גדול מעט מ"תנ"ך ליסבון". הכתב המרובע והאלגנטי ומבנה העמוד בשני טורי טקסט (מלבד קטעי השירה הכתובים בשורות מלאות) דומים לאלה ש"בתנ"ך ליסבון". בתחילת הכרך ובסופו יש 30 עמודי מסורה, כתובים בשלושה טורים.[106] שלא כב"תנ"ך ליסבון", ממוסגרים עמודים אלה בשתי שורות של טקסט, שהפנימית שבהן כתובה בכתב גדול ומהודר, והחיצונית במיקרוגרפיה. בשוליים העליונים והתחתונים של דף 1ב מופיעים עיטורים גיאומטריים נוספים בטכניקת המיקרוגרפיה. רשימות המסורה בדפים אלה זהות בתוכנן לרשימות המצויות ב"תנ"ך ליסבון"

101 דף 88א, Sed-Rajna, *Lisbonne*, לוח LX.
102 דף 114ב.
103 דף 152א.
104 דפים 242ב, 245ב, 248ב, 255א, 258א.
105 השווה: Sed-Rajna, *Lisbonne*, מס' 14.
106 דפים 1ב–8ב, 517א–524א.

ציור 5. החומש הפורטוגלי של הרובס מסקס, 1490–1485 לערך. עמוד פתיחה לספר בראשית. לונדון, הספרייה הבריטית, כת"י Add. 15283, דף 2ב.

ציור 6. התנ"ך הפורטוגלי של פריס, ליסבון, 1496 לערך – פירנצה, לפני 1504. עיטור גיאומטרי מעוצב במיקרוגרפיה. פריס, הספרייה הלאומית, כת"י Hébreu 15, דף 534א.

והן כוללות חילופי גרסאות בין בן־אשר ובן־נפתלי וכן את החיבור דקדוקי הטעמים.[107] אהרון דותן, שהוציא לאור מהדורה מדעית של חיבור זה,[108] ציין שהנוסחאות המובאות בשני התנ"כים זהות אפילו בשגיאותיהן. כתוצאה מכך הסיק המחבר, שהמסורה המובאת ב"תנ"ך פריס" הועתקה ישירות מ"תנ"ך ליסבון".[109] קטעי המסורה מסתיימים בדף 524א ברוזטה המותווית במיקרוגרפיה (ציור 6), שקו המיתאר שלה זהה לקו הרוזטות המופיעות בכרך הראשון (דף 179ב) ובשלישי (דף 185א) של "תנ"ך ליסבון", אף שכאן משוכללת הרוזטה יותר.

כפי שכבר הזכרנו, בוצע עיטורו של "תנ"ך פריס" בשני שלבים ובשני בתי מלאכה שונים. שלב התכנון המקורי בוצע בליסבון, כנראה מייד לאחר שנשלמה כתיבת כתב־היד. שני עמודי פתיחה, לבראשית (דף 9ב) (ציור 7) ולכתובים (דף 374ב), שייכים לשלב זה. הקומפוזיציה שלהם דומה לזו שבעמוד הפתיחה בספר ישעיהו ב"תנ"ך ליסבון":[110] השורות הראשונות של הטקסט נתונות בלוחית כפולה, בעוד שמלת הפתיחה עם אותיות הזהב הממורט כתובה בתוך לוחית גיאומטרית המעוטרת בעבודת פיליגרן ונתונה בתוך המסגרת הפנימית. ההבדל היחיד הוא שב"תנ"ך פריס" מעוטרות שתי המסגרות בצבע, בעוד שבעמוד מישעיהו עשוייה המסגרת הפנימית עבודת פיליגרן בדיו. דוגמה נאה ביותר לטיפוס A היא המסגרת החיצונית בעמוד הפתיחה לכתובים,[111] שבה מצויים כל הנושאים והצבעים האופייניים, שראינו בדגם. הנושאים המרכזיים בלוחיות האופקיות הם פרפר למעלה וטווס פרוש־זנב למטה. עלי אקנתוס בשרניים וססגוניים נראים משני צדדי גבעול גלי, הבוקע מלועו של אריה בצד שמאל וגבעול זקוף הבוקע מלוע דרקון מצד

107 חילופי בן אשר ובן נפתלי מצויים בדפים 1ב–5א; דקדוקי הטעמים נתון במסגרות שבדפים 1ב–5א ו־523א–524א.
108 ראה א. דותן, ספר דקדוקי הטעמים לר' אהרן בן משה בן אשר, ירושלים, תשכ"ז.
109 שם, א', עמ' 63.
110 כת"י Or. 2627 דף 136ב.
111 ראה: Sed-Rajna, *Lisbonne*, לוח XLVI.

ימין. הנושאים הזואומורפיים דומים מבחינת סוגם וסידורם לנושאים המופיעים בעמוד הפתיחה של "משנה תורה",[112] ובגודל קטן יותר, גם ב"סידור פריס".[113] הצבעים זוהרים במיוחד והשתמרותם ללא כל פגם מעידה על שליטה מושלמת בטכניקה. המסגרת הפנימית היא נוסחה חדשה לטיפוס B: שריגי הזהב העדינים והעלים הקטנים נראים על רקע הצבוע לסירוגין באדום ובכחול. כל מסגרת מותווית בסרט זהב ממורט, ושריגים זעירים שצבעם זהב מקיפים את העמוד מכל צדדיו. מבחינת טיב הביצוע והטכניקה העדינה, עמוד זה הוא מיצירות המופת של בית המלאכה.

קומפוזיציה דומה לעמוד זה מצוייה בעמוד הפתיחה לספר בראשית (דף 9ב). ברם, מצב השימור של העמוד אינו כה טוב. במסגרת החיצונית המהווה דוגמה לטיפוס C, נשרו הצבעים מעל גבי המישור הצבוע זהב. אפילו המסגרת הפנימית (דוגמה לטיפוס B על רקע אדום בגוון יין) אינה יכולה להשתוות לדייקנות ולזוהר המהמם של עמוד הפתיחה לכתובים. אפשר ששני העמודים נעשו בידי שני אמנים שונים.

כל אחד מעמודי הפתיחה בא בתחילת יחידת טקסט חדשה, אחת מארבע החטיבות הראשיות של התנ"ך, אך גם בתחילת יחידה קודיקולוגית, דהיינו קונטרס חדש. ואמנם, כתב־היד תוכנן בקפדנות כדי שכל חטיבה תיפתח בקונטרס חדש, והעיטור נעשה לפני שהקונטרסים נכרכו יחד. לאחר ששני עמודי הפתיחה הנ"ל כבר עוטרו, נפסקה, מסיבה בלתי מובנת, מלאכת עיטור כתב־היד. אפשר שבזמן שחלף בין הפסקת המלאכה ועד לחידושה בשלב מאוחר יותר, עבר כתב־היד גלגולי דרך. שני עמודי הפתיחה האחרים, אחד לנביאים ראשונים[114] ואחד לנביאים אחרונים,[115] כבר מעוטרים בסגנון איטלקי מובהק. גם עיטורם של עמודי הפתיחה לספרים שמות, ויקרא, במדבר ודברים[116] נעשה בבית המלאכה השני, שגם הכין את העמוד הראשון כעמוד שער כללי לכל הכרך.

כפי שהוכחנו במקום אחר, נעשו העיטורים בסגנון האיטלקי בבית המלאכה של האמן הפלורנטיני אטבנטה.[117] עיטורו של כתב־היד נשלם, כנראה, זמן קצר לאחר שהגיע לאיטליה, במשך השנים האחרונות של המאה החמש־עשרה או בראשית המאה השש־עשרה. בדף 524ב מופיע ציון מכירה, המעיד שכתב־היד החליף בעלים כבר בשנת 1504. ברי, אפוא, שהשלב השני של העיטור בוצע לפני תאריך זה.

אין ספק, כי המאורע שמנע את סיום עיטור כתב־היד בליסבון היה פרסום צו הגירוש ב־5 בדצמבר, 1496. לא ידוע בשביל מי נעשה כתב־היד במקורו או מי נשאו עימו לאיטליה. אולם ידוע שבשנים האחרונות של המאה החמש־עשרה עבד אטבנטה בשביל חצר המלוכה של פורטוגל והיה אחראי לעיטור תנ"ך בשבעה כרכים, שהזמין המלך עמנואל.[118] אפשר לסכם אפוא שתאריך כתיבת כתב־היד והשלב המוקדם של עיטורו אירעו בין השנים 1482, השנה שבה הסתיימה כתיבת "תנ"ך ליסבון" אשר שימש לו כדגם, ובין 1496. ברם, סביר שהתאריך הנכון סמוך יותר לשנה האחרונה. באיטליה הסתיימה העבודה לפני 1504, השנה שבה מכר בעליו האיטלקי הראשון של כתב־היד, מנשה בן יקותיאל מטִיבוֹלִי,[119] את כתב־היד לרבי אלחנן מטוֹפְיָה.[120] אפשר לעקוב גם אחר גלגוליו המאוחרים של כתב־היד. זמן קצר לאחר 1529 רכש את כתב־היד המלומד הנוצרי הנודע קרדינל אֶגידיוּס מוִיטֶרְבּוֹ, שהיה בקי בלימודי היהדות. אחר־כך היה כתב־היד בידי קאתרינה די מדיצ'י, מלכת צרפת, ובשנת 1599 צורף יחד עם שאר הספרים בספרייתה לספרייה המלכותית בפריס. בשנת 1602 נכרך התנ"ך בכריכה חדשה, שעליה הוטבעו ראשי התיבות ושלט המשפחה של המלך הנרי הרביעי.[121]

הקשר לבית המלאכה של ליסבון מורכב הרבה יותר בפרשת כתב־יד אחר של התנ"ך, השמור באוסף "החברה ההיספנית של אמריקה" בניו־יורק.[122] הדפים הראשונים והאחרונים שבחטיבותיו הראשיות של ספר תנ"ך גדול ומפואר זה מעוטרים במסגרות פרחים המקיפות מסגרות פיליגרן רחבות.[123] שש מתוך שבע מסגרות הפרחים הן דוגמאות משוכללות לטיפוס A (ציור 8). בנוסף למבחר המקובל של נושאים צמחיים וזואומורפיים הוסיף כאן הצייר כמה שלטי משפחה שנראה כי אינם אלא אורנמנטליים. יוצא הדופן היחיד מצוי בעמוד 228ב, שם מוצגים באותה מגינית דגמיהן המשולבים של ממלכות אראגוֹן, ליאון וקסטיליה. שילוב זה של דגמי מלכויות ספרד יכול להתרחש רק לאחר שנת 1469, שנת נישואי פרדיננד מלך אראגון ואיזבלה מלכת קסטיליה. מאידך גיסא, נודעה לאירוע היסטורי זה משמעות רק בסביבה ספרדית, והשאלה המתבקשת היא אם אמנם לא נעשה התנ"ך בספרד. הנחה זו

112 הספרייה הבריטית, כת"י Harley 5698, דף 11ב.

113 פאריס, הספרייה הלאומית, כת"י hébreu 592, דף 413ב. השווה: Sed–Rajna, *Lisbonne*, לוח XXI.

114 דף 137ב.

115 דף 251א.

116 דפים 40ב, 67ב, 85א, 113א.

117 Sed-Rajna, *Lisbonne*, עמ' 62–63.

118 ראה: Paolo d'Ancona, "Nuove Ricerche sulla Bibbia dos Jeronimos e suoi illustratori", *La Bibliofilia*. XV, 1913, pp. 205 ff. השווה: Sed-Rajna, *Lisbonne*, עמ' 62 מס' 2.

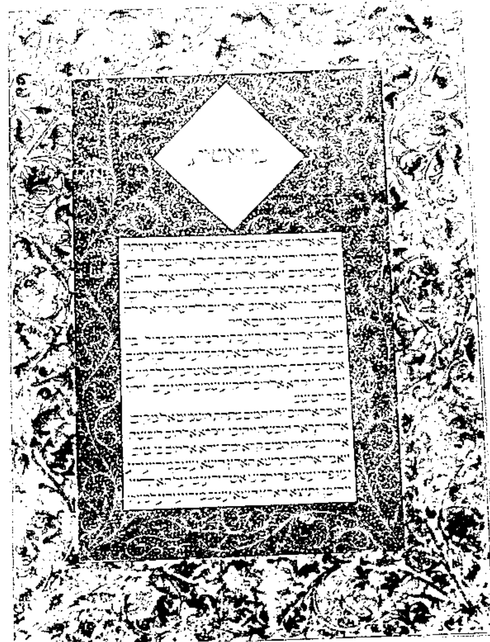
119 על משפחה זו ראה: U. Cassuto, "La famiglia di David da Tivoli", *Corriere Israelitico*, XLV, 1906–7, pp. 149–152, 261–264, 297–301.

120 עפ"י מישל גארל, אוצר כתבי־היד העבריים שבספרייה הלאומית בפאריס, טופיה נמצאת במחוז פרוג'יה באיטליה.

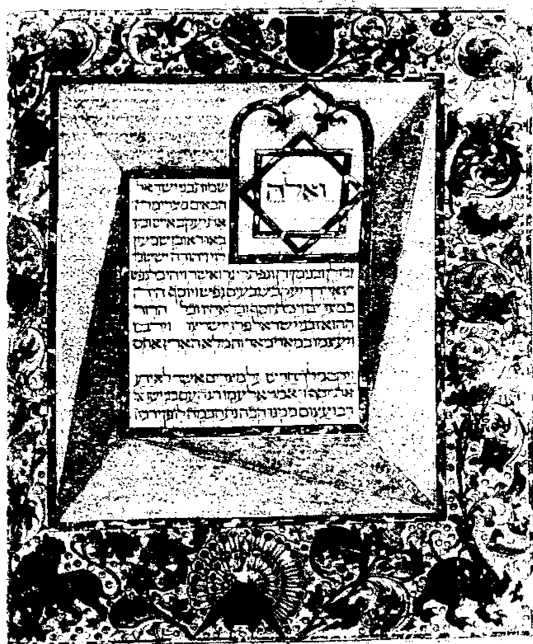
121 השווה: Sed-Rajna, "Un diagramme Kabbalistique de la bibliothèque de Gilles de Viterbe," in *Hommage à Georges Vajda*, Louvain, 1980, pp. 365–367.

122 ניו־יורק, "החברה ההיספנית של אמריקה", כת"י B. 241. השווה: Sed–Rajna, *Lisbonne*, מס' 16 לוחות LI–LIII.

123 דפים 8א, 45ב, 288ב, 289א, 424א, 468א, 579א.

ציור 7. התנ"ך הפורטוגלי של פריס. ליסבון, 1496 לערך – פירנצה, לפני 1504. עמוד פתיחה לספר בראשית. פריס, הספרייה הלאומית, כת"י Hébreu 15 דף 9ב.

ציור 8. תנ"ך החברה הספרדית, ספרד (?) וליסבון, 1470–1480 לערך. עמוד פתיחה לספר שמות. ניו־יורק, ספריית "החברה ההיספנית של אמריקה", כת"י B241, דף 45ב.

עשויה לתרץ כמה הבדלים משמעותיים בין המתכונת העיטורית של תנ"ך זה לזו של "תנ"ך ליסבון". השינויים החשובים ביותר מופיעים בראשית כתב־היד, דהיינו בעמוד הפתיחה לספר בראשית[124] ובעמוד שמולו,[125] המעוטר במנורה המשתרעת על פני כל העמוד וסביבה מסגרת בעבודת דיו. השריגים ועבודת הפיליגרן הממסגרים את שני העמודים שונים מבחינת דרך עיצובם מעבודת הפיליגרן האופיינית של ליסבון. מצד אחר, אפשר להסביר את עובדת הימצאותה של אילוסטרציית המנורה על גבי עמוד שלם מול עמוד הפתיחה בהשפעה של הנוהג המקובל בתנ"כים עבריים מספרד להציג את כלי המשכן במערך של דף כפול. כל הנימוקים הללו מאששים את ההנחה, שהכנת כתב־היד החלה בספרד זמן־מה לאחר 1469. העברת כתב־היד לפורטוגל היתה קשורה, כנראה, למנוסתן של אלפי משפחות יהודיות מספרד לאחר 1480, כאשר מינה האפיפיור את האינקוויזיציה בספרד, לבקשת המלכים הקתוליים. השאלה שנותרה, אם כן, היא האם נתווספו עיטורי מסגרות הפרחים מטיפוס A בספרד או בליסבון; ואם בליסבון, האם נעשו לפני שעוטר "תנ"ך ליסבון", או שמא בהשראתו. אין בידינו עדות כתובה העשויה לספק תשובה חד־משמעית לשאלה זו, אולם ראוי לתת את הדעת לכמה עובדות. ראשית, מבין חמשת טיפוסי מסגרות הפרחים המופיעים ב"תנ"ך ליסבון", טיפוס A הוא הדומה ביותר לכתבי־יד ספרדיים (לא יהודיים) בני אותה עת. צריך גם לזכור שבכתב־יד נוסף, "משנה תורה" משנת 1472, מופיעות מסגרות מטיפוס A בלבד, אלא שבמקרה זה קביעת ליסבון כמקום יצירתו כמעט אינה מעוררת בעייה בשל הנתונים הביוגרפיים שיש בידינו על הפטרון. כתב־יד זה, שנעשה כנראה לפני "תנ"ך החברה הספרדית", מעיד על הימצאות סוג זה של עיטורי פרחים בליסבון לפני שהגיע לשם "תנ"ך החברה הספרדית". לבסוף, הדמיון הרב שבין מסגרות הפרחים שבתנ"ך זה למקבילותיהן שבכתב־היד מליסבון, מסייע לאישוש ההנחה כי העיטורים נתווספו כאשר בית המלאכה של ליסבון נטל על עצמו לסיים את מלאכת העיטור, לאחר שכבר הוחל בה בספרד שבה עוטר כנראה עמוד הפתיחה לבראשית והעמוד עם המנורה. לשאלה מתי נשלם עיטורו של כתב־היד אין לעת עתה מענה, יש רק להוסיף, שאם לגבי "תנ"ך פריס" אפשר להוכיח בביטחה שהוא נוצר לאחר "תנ"ך ליסבון", ששימש לו כדגם, ייתכן ש"תנ"ך החברה הספרדית" הושלם סמוך לשנת 1480 – אבל לפני 1482, שבה נשלם "תנ"ך ליסבון".

בבית המלאכה של ליסבון נוצרו כמה תנ"כים נוספים. בכמה מהם יש עיטור מיקרוגרפי בלבד, כמו למשל ב"תנ"ך קולג' בָּלְיוֹל",[126] המרשים בטכניקה המעודנת שלו, או בתנ"ך בספריית בית הכנסת המרכזי ברומא,[127] שנשלם בשנת 1496 – מספר חודשים בלבד לפני גזירת הגירוש. בכתב־יד של ספרי הכתובים מירושלים,[128] שנראה כי הוא חלק של תנ"ך שלם שאבד, יש מסגרת מצויירת, וכך גם

124 דף 8א.
125 דף 7ב.
126 אוקספורד, קולג' באליול, כת"י 382, משנת 1490. השווה: Sed-Rajna, *Lisbonne*, מס' 7.
127 רומא, בית הכנסת המרכזי, כת"י 18. השווה: Sed-Rajna, שם, מס' 8.
128 ירושלים, ספריית שוקן, כת"י 12827. השווה: Sed-Rajna, שם, מס' 15.

ב״תנ״ך אוקספורד״[129] וב״חומש אוקספורד״.[130] המסגרות בכתבי־יד אלה מקבילות לטיפוס אחד בלבד ב״תנ״ך ליסבון״, אם כי ניכר בהן העימות האופייני של מסגרות צמחיות עם לוחיות פיליגרן. בית המלאכה ייצר גם ספרי תפילה רבים קטנים,[131] הנפתחים פעמים רבות ב״כתר מלכות״ לאבן גבירול, כדוגמת הסידורים בפריס ובקמברידג׳.[132] כמה מספרי התפילה מכילים גם את ״פרקי אבות״; דוגמה לכך הוא כתב־היד השמור בספריית בית המדרש לרבנים, אשר פורסם לאחרונה במהדורה פקסימילית.[133] בקבוצת כתבי־יד קטנים אלה יש גם כמה ספרי תהילים שנכתבו כספרים בודדים,[134] אם כי סוג זה של כתב־יד נדיר ביותר במסורת כתבי־היד העבריים.[135] כתבי־יד מיניאטוריים אלה כתובים עפ״ר בכתב חצי־קורסיבי והמתכונת העיטורית מצומצמת לעבודת פיליגרן העשוייה בדיו בלבד או לעיטור בפיליגרן, המלווה באחד מטיפוסי המסגרות הצמחיות.

התפוקה של בית המלאכה של ליסבון משקפת בנאמנות את הקהילה שישרית. יהדות פורטוגל בשלטונו של אלפונסו החמישי (1449–1481) נהנתה ממעמד מיוחד באופן יחסי, והייתה עשירה ורמת־תרבות. חבריה נהגו להזמין ספרים שכל יהודי מסורתי נזקק להם: ספרי תנ״ך, ספרי תפילה, ספרי תהילים וכן חיבורים ספרותיים או פרשנות של המקרא – שהקלסיים שביניהם היו ״משנה תורה״ לרמב״ם, פירוש הרמב״ן לתורה,[136] או חיבוריו הדקדוקיים של רד״ק.[137] כפי שציינו לעיל, מיצג בית המלאכה של ליסבון את שלב הפריחה האחרון של ציור כתבי־יד עבריים בחצי האי האיברי. קורותיו של בית מלאכה זה באו לכלל סיום פתאומי עקב לחצים פוליטיים ששיאם היה צו הגירוש. ברם, כמה מיצירותיו שרדו, אומצו למדיום החדש של הדפוס ויוצאו על־ידי המגורשים לגילוי אופקים חדשים.

ואמנם מרבית כתבי־היד מליסבון נעשו בתקופה שבה כבר היה הדפוס ידוע בחצי האי. הספר הראשון שנדפס בפורטוגל היה חומש שהוזמן על־ידי שמואל גאקון בפַארוֹ ב־1487. כעבור שנתיים הדפיס אליעזר טולידאנו (יתכן שהוא הרופא רבי אליעזר בן אלאנתאנסי, שעבר מעירו טולידו להשתקע בליסבון בסביבות שנת 1488) את פירוש הרמב״ן לתורה בליסבון. בית דפוסו של אליעזר טולידאנו היה פעיל עד שנת 1492, ומבין הספרים שהודפסו בו יש לציין את פירושו של אבודרהם לתפילה (ספר אבודרהם, 1489), החומש עם תרגום רש״י שנדפס על קלף (1491), ספר משלי עם פירוש דוד בן שלמה ן׳ יחיא (?1492), ופירושו של דוד קמחי לנביאים (1492).[138] אליעזר טולידאנו הביא אתו אותיות מאישאר, שם היה בית הדפוס שלו לפני בואו לליסבון. בליסבון הצטרפו אליו שני בעלי מלאכה מקומיים, יהודה גדליה ויוסף כלפון, אשר פיקחו על הדפסת החומש. העמודים הראשונים של ספר אבודרהם[139] ופירוש הרמב״ן לתורה מעוטרים במסגרת אורנמנטלית שיש לה קשר הדוק עם שני טיפוסים של המסגרות המצויירות ב״תנ״ך ליסבון״. למעשה, המסגרת המודפסת היא תשלובת פשוטה של הדגם הבסיסי מטיפוס B, עם האלמנטים הזואומורפיים מטיפוס A, כדוגמת השריגים הנובעים מהדרקונים. אמנם, בטיפוס זה של מסגרת כבר נעשה שימוש בחומש שהודפס באישאר, משם בא אליעזר טולידאנו, ובספר התפילה הנוצרי Manuale Cesaraugustanum. שני ספרים אלו הודפסו בשיתוף פעולה עם הצורף אלפונסו פרננדיס די קורדובה. אולם אי אפשר להחשיב מסגרות אלה כמקור היחיד או אפילו כמקור הישיר של המסגרות המודפסות בספרים מליסבון. הקירבה הרבה שבין המסגרות המודפסות ובין המסגרות המצויירות ב״תנ״ך ליסבון״, שצוייר שבע שנים לפני הספר המודפס הקדום ביותר, מוליכה למסקנה שכתב־היד היה המקור הראשי. מקורן של הגרסאות המודפסות מאישאר ומליסבון הוא, אם כן, כתב־היד עצמו.

בית הדפוס של אליעזר טולידאנו הפסיק את פעולתו בשנת 1492, אולם לאחר שעזב אליעזר את פורטוגל בשנת 1496, הקים בית דפוס חדש בפֵס, שם הדפיס מחדש את ספר אבודרהם בצורה דומה למהדורת ליסבון, 1489. שותפו יהודה גדליה, שקיבל לרשותו חלק מציוד הדפוס מליסבון, התיישב בסלוניקי ושם הדפיס 30 ספרים עד שנת 1535.[140] כך, באמצעות הספרים המודפסים, הונצחו והופצו היצירות של בית המלאכה של ליסבון.

129 אוקספורד, ספריית הבודליאנה, כת״י Or. 414. השווה: Sed-Rajna, שם, מס׳ 19.
130 אוקספורד, ספריית הבודליאנה, כת״י Or. 614. השווה: Sed-Rajna, שם, מס׳ 22.
131 פאריס, הספרייה הלאומית, כת״י hébreu 592; ירושלים, בית הספרים הלאומי והאוניברסטאי, כת״י 8°844. השווה: Sed-Rajna, *Lisbonne*, מס׳ 21.
132 קימברידג׳, ספריית האוניברסיטה, כת״י Add. 541. השווה: Sed-Rajna, שם, עמ׳ 89.
133 ניו־יורק, ספריית בית המדרש לרבנים כת״י Mic. 8235. מהדורה פקסימילית של ספריית בית המדרש, מלווה בהקדמה מאת מנחם שמלצר, ניו־יורק, 1987.
134 ספריית הוותיקן, כת״י ebr. 473 משנת 1495. השווה: Sed-Rajna, *Lisbonne* מס׳ 10; כת״י ebr. 463 שם, מס׳ 20. תהלים באוסף של J. Michael, שם, מס׳ 23.
135 אך ידועים כתבי יד כאלה מאיטליה, אם כי גם שם נכתב ספר תהילים יחד עם ספרי משלי ואיוב (ספר אמ״ת).
136 הספרייה הלאומית, כת״י hébreu 222, משנת 1484. השווה: Sed-Rajna, *Lisbonne*, מס׳ 11.
137 לונדון הספרייה הבריטית, כת״י Or. 1045, משנת 1487. השווה: Sed-Rajna, שם, מס׳ 12.
138 לפרטים על תולדות הדפוס העברי בפורטוגל ראה: J. Bloch, "Early Hebrew Printing in Spain and Portugal," *Bulletin of the New York Public Library*, 42, 1938, pp. 371–420. ראה גם: A. Anselmo, *Les origines de l'imprimerie au Portugal*, Braga, 1983, עם ביבליוגרפיה מלאה של ספרות המחקר בנושא זה בעמ׳ 565.
139 מצולם אצל Sed-Rajna, *Lisbonne*, עמ׳ 109, תמ׳ 12.
140 השווה: Joshua Bloch (הערה 138), עמ׳ 401.

LISBON BIBLE
1482

BRITISH LIBRARY Or. 2626

INTRODUCTION
BY
GABRIELLE SED-RAJNA

NAHAR – MISKAL
Published in association with the British Library

Jun. 1992

גל - קליגה

To Greville

Well done!

כל הכבוד

you have all our appreciation.

your friends in Israel

Shlomo

Published in 1988 by Nahar – Miskal

Printed and bound in Israel. ISBN 965-360-004-4

Photographs 1, 3, 4, 5 reproduced by permission of the British Library Board.

LISBON BIBLE Or. 2626 – 2628

1. HEBREW MANUSCRIPT ILLUMINATION IN THE IBERIAN PENINSULA

Manuscript illumination was the most favoured form of Jewish art in the Middle Ages. Religious treatises and exegetical, philosophical or scientific works were the daily companions of every Jew devoted to his tradition. It was also the only craft which was not subject to restrictions imposed by the political powers. As for the Jewish religious authorities, they not only tolerated the embellishment of manuscripts, but sometimes encouraged it and even considered it to be a duty. Rabbi Isaac of Majorca, better known as the Profiat Duran, believed that a book written in elegant script and decorated with beautiful illuminations rejoiced the soul of the reader.[1] Many wealthy patrons wanted to possess luxurious copies of the Bible or prayer books in order to contribute to the beauty of the festivals.

The history of Jewish book illumination started simultaneously in most European communities about the middle of the thirteenth century. In the Iberian Peninsula, the earliest illuminated manuscripts were produced in the city of Toledo. During the reign of Alfonso X, the Wise (1251–1284), Toledo was the centre of intense cultural activity. Scholars of different communities, Jewish, Christian and Arab, gathered round the royal court in order to translate Greek scientific and philosophical treatises into Latin, thus making Greek classical culture available to the Latin West. The works translated also included some Jewish theological books, such as Solomon Ibn Gabirol's *Meqor Hayyim*, known to Christian scholars by the title *Fons Vitae*. Besides being a centre for translation, from a strictly Jewish point of view Toledo was also a haven in the west for the traditions received from the oriental (Babylonian) centres. Thus Europe imported, via Spain, mystical trends,[2] exegetical works and even iconographical traditions. Examples of the latter can be found in a four-volume Bible produced in Toledo about 1250,[3] decorated with floral motifs which are to be found in various media – mosaics, stucco ornaments and carved wooden panels – all round the eastern shores of the Mediterranean Sea.[4] The two-page displays of the Temple instruments, one of the most characteristic elements of Hebrew Bibles produced in Spain, also appear for the first time in a Bible from Toledo dated 1277.[5] The style of these paintings, with their use of gold as the only colour, the geometrical layout of the objects on the plain parchment, and the absence of any illusion of space or depth, indicate beyond any doubt that they are dependent on oriental models.[6]

Towards the end of the thirteenth century and more especially during the fourteenth, Jewish book illumination became more diversified and stylistically more united with local trends. Manuscripts produced in Soria, Tudela, Cervera and Catalonia show a great variety of motifs and techniques, and it was here that this art reached its full flowering. This development reached its peak around the third decade of the fourteenth century, and was to last until its end. The main centre was then in Catalonia, probably at Barcelona, where Jewish and Christian artists seem to have worked in close collaboration. An illuminated copy of Maimonides' *Guide for the Perplexed*, signed in 1384 by the Jewish scribe Levi ben Isaac Hijo Caro,[7] is decorated in a style known from several Latin or vernacular manuscripts written in the same place.[8] A medical work containing abstracts of Galen's works is illustrated in the same style.[9] In some specialised fields, such as cartography, Jews were the recognised experts

1 Profiat Duran of Majorca (1361-1444), *Ma'aseh Efod*.
2 G. Scholem, *Ursprung und Anfänge der Kabbala*, Berlin, chapter II.
3 Marseilles, Bibliothèque municipale, MS.1626/ II–III.
4 G. Sed-Rajna, "Toledo or Burgos?", *Journal of Jewish Art*, 2, 1975, 6-21.
5 Parma, Biblioteca palatina, MS. Parm. 2668, fols. 7v–8.
6 Cf. G. Sed-Rajna, "Sur l'origine de quelques enluminures juives du moyen-âge," *Journal of Jewish Studies*, XXXVI, 1985, 175–184.
7 Copenhagen, Det Kongelige Bibliotek, Cod. Heb. 37.
8 B. Narkiss, *Hebrew Illuminated Manuscripts*, Jerusalem, 1969, p. 76; Meiss, in *The Journal of the Walters Art Gallery*, 4, 1941, pp.45 ff.
9 Paris, Bibliothèque Nationale, MS. hébreu 1203.

and the Jew Abraham Crescas, cartographer to Don Juan, son of King Pedro IV of Aragon, was responsible for a famous map of the world presented by his royal patron to the King of France.[10] The first Haggadot to include biblical illustrations were also produced in Catalonia. Recent research has established that most of these biblical illustrations depend on models elaborated in the Middle East during the first centuries of the common era.[11] Probably preserved in Jewish circles in southern Italy or North Africa, these iconographical traditions reached Spain during the thirteenth or fourteenth centuries. Contemporary craftsmen united them into series and prefixed them to the text of the Passover prayer book. Some of these biblical cycles illustrate the entire Pentateuch, from the Creation to the death of Moses, as can be seen in the famous Haggadah of Sarajevo.[12] In others, such as the Golden[13] and Catalan[14] Haggadot, the illustrations start with the life of Adam and end with Miriam and her maidens dancing and rejoicing after the Exodus. Another type of Haggadah only has illustrations of the events from the book of Exodus which are commemorated during Passover.[15]

These biblical cycles differ not only in length and composition, but also in style. However, beneath the diversity of style and formal expression, these illustrations are distinguished by some common features, the most important of which is the inclusion of many episodes not mentioned in the Bible. The literary sources of these episodes can be found in the Aramaic paraphrase of the Bible, the *Targum*, and in Jewish legends based on the biblical narrative known by the name *midrash*. Most of these legendary elements were incorporated in different versions of the *Targum*. Here it should be remembered that the *Targumim* were texts which were read in the synagogues after Ezra established the practice of reading the weekly pericope in the vernacular, side by side with reciting the Hebrew text which the majority of the congregation probably did not understand. Hence it is this "re-written" Bible, a widely diffused literary genre in the first centuries C.E., which is reflected in the picture cycles. It is thus probable (and recent research tends to confirm this) that the creation of these cycles is closely linked to the time and place when the relevant texts were committed to writing, probably after a long period of oral transmission. It seems equally probable that these iconographical traditions, originating from the Holy Land, were handed down within Jewish communities and reached the West across the centuries by ways and means which are now difficult to determine, until the illuminators of the Haggadot used them to compose the biblical cycles for their manuscripts.

Another typical creation of fourteenth-century manuscript illumination in Catalonia is the large, luxuriously decorated manuscript of the Bible. Owners' inscriptions and records of sales preserved on the final pages show that these Bibles, which could not have been intended for synagogue use and which represented a considerable financial investment, were commissioned by wealthy patrons for family use. Most of these Bibles only include decoration: text illustrations are quite exceptional, and if at all, they exist only as small drawings in the margins. Many of these manuscripts contain a two-page composition showing the Temple instruments, as already mentioned. The objects represented are the same as in the thirteenth century: the *menorah*, the shewbread table, the altar of sacrifice and the incense altar, the trumpets and the *shofar*, together with sacrificial bowls and jars. There is, however, a new element which becomes more and more emphasized: a small hill with a grove of olive trees at the top. At first it appears as a small-scale object amongst the instruments, but then sometimes comes to fill a whole page, as in a manuscript executed in Saragossa in 1404.[16] By this reference to the Mount of Olives, from where the Messiah will enter Jerusalem, the meaning of the whole composition is transformed. In the

10 Paris, Bibliothèque Nationale, MS. esp. 30. The identification of this map with that offered as a gift by Don Juan is, however, problematic, see F. Avril (in collaboration with J–P. Aniel, M. Mentré, Y. Zaluska), *Manuscrits enluminés de la Péninsule ibérique*, Paris, 1982, 96-98.

11 Cf. G. Sed-Rajna, *The Hebrew Bible in Illuminated Manuscripts*, New York, 1987.

12 Sarajevo, National Museum. C. Roth, *The Sarajevo Haggadah*, Belgrade, 1963.

13 London, British Library, Add. MS. 27210. Cf. B. Narkiss, *The Golden Haggadah*, London, 1970.

14 London, British Library, Or. MS. 2884. Cf. B. Narkiss, A. Cohen, A. Tcherikover, *Hebrew Illuminated Manuscripts in the British Isles*, London, 1982, No. 12.

15 For the various recensions of the Haggadah, see B. Narkiss, *The Golden Haggadah*, chapter 8.

16 Paris, Bibliothèque Nationale, MS. hébreu 31.

thirteenth century examples, the Temple instruments were intended to recall the former Sanctuary which, even after its physical destruction, remained the spiritual focus of Judaism. What was now evoked was the future Temple which would be built when the Messiah came. This re-evaluation of the symbolism was certainly due to the influence of theological works such as Maimonides' *Mishneh Torah*, which in Book VIII deals at length with the earlier Temple from a messianic point of view. There is, however, little doubt that this change in the interpretation of the symbol was also a result of the increasing threat that hung over the Spanish communities from the end of the fourteenth century on. Political insecurity and fear of persecution favoured the emergence of messianic trends which also had their impact on works of art.

This impact was not only noticeable because new symbols were used; the disturbed social environment also affected the creativity of the Jewish communityy. Indeed, after the great flowering of the fourteenth century, the history of Jewish book illumination during the fifteenth is that of a long survival, still rich in technical achievements, but devoid of inner creative stimulus. Luxurious manuscripts were still produced; the technical achievements of the past were still in use and even improved upon; thanks to Italian influence, the floral ornaments filling carpet pages or surrounding the text columns became more varied and richer in colours and motifs; micrographical frames and carpet pages, enhanced by gold fillings, display the highest skill and refinement of taste. Some of these paintings represent the apogée of craftsmanship and skill; but no new compositions are to be found. There is an increasing dichotomy between form and creation: the ever improving perfection of the former is accompanied by a slow disappearance of the latter. Some artists, lacking inspiration, copied and re-used old models. The most famous example is Joseph Ibn Hayyim, artist of the Kennicott Bible[17] made at La Coruña in 1476, who compiled the decorative elements used in this manuscript from the most heterogeneous sources. Among the models that have been traced is a Hebrew Bible executed in 1300 in Cervera[18] from which he borrowed the idea of writing his colophon in zoomorphic letters, and a few text illustrations heading the pericopes. A carpet page seems to have been modelled on one in a twelfth-century Koran from Valencia, [19] and many of the birds in the ornaments were fashioned on designs for playing cards.[20] But such eclectic elaboration was on the whole exceptional. The majority of fifteenth-century manuscripts are profusely decorated Bibles, prayer books or scientific treatises, which impress mainly by their highly refined technique.

Although the growing difficulties of the Jewish communities of Spain could by themselves justify this development in the history of book illumination, another factor also has to be considered. The second half of the fifteenth century saw the invention and spread of printing, an event which was the starting point of the most far-reaching transformation of cultural life since the invention of the alphabet. The first Hebrew book was printed in Rome in 1469, followed in1476 in Guadalajara, and in Faro, in Portugal, in 1487. During the last decades of the fifteenth century, although manuscripts were still being produced, it is clear that the new technique, with its possibilities for producing multiple copies, had naturally attracted the interest of the best craftsmen.

It is in this context that the last workshop devoted to copying and decorating manuscripts in the Iberian Peninsula flourished: the Lisbon workshop. In the history of Jewish book painting, the terms "scriptorium" or "workshop" must, in most cases, be used in a limited sense: there were probably never any workshops or ateliers comparable to those known in the Latin West, where these terms indicate a definite place where a group of craftsmen practised their trades. Historical evidence concerning Jewish scribes – rather thin on this point – knows only of individuals or, at best, about families of scribes and artists.[21] To this Lisbon may have been the

17 Oxford, Bodleian Library, MS. Kenn. 1. Cf. Introduction to the facsimile edition, B. Narkiss, London, 1985.

18 Lisbon, Biblioteca Nacional, MS. 72.

19 Cf. R. Ettinghausen, *Arab Painting*, Geneva, 1962, p. 172.

20 Cf. Sheila Edmunds, "A Note on the Art of Joseph Ibn Hayyim" in *Studies in Bibliography and Booklore*, xi, 1976, pp. 33-40

21 Cf. G. Sed-Rajna, "Ateliers de Manuscrits hébreux dans l'Occident médiéval", *Artistes, Artisans et Production Artistique au Moyen-Age*, Paris, 1968, 339-352.

only exception. Indeed, the manuscripts produced in that city show such an amazing homogeneity as far as decoration programme, conception and execution are concerned, that only a stable organisation could have permitted it. The earliest dated manuscript from this school is from the year 1469,[22] the last from 1496.[23] However, one of the most luxurious Bibles produced was taken to Italy before the decoration could be completed.[24] The colophon is missing, but there is little doubt that the unfinished manuscript was saved by one of the refugees escaping from the enforced collective conversion imposed on the Jews of Portugal in 1496. This implies that the workshop was active until the last moment that Jews could live there freely. During this period of twenty-eight years, nearly thirty manuscripts were produced, either in Lisbon itself, as stated in the colophons, or based on models originating from the workshop. Most of the manuscripts are Bibles or parts of the Bible: Pentateuchs, Latter Prophets, Hagiographa, and two Psalters, a rather unusual type of manuscript. Two prayer books, Maimonides' *Mishneh Torah,* a copy of Moses Nahmanides' commentary on the Torah, and David Qimhi's *Sefer Mikhlol* complete the list.[25] Not all of these are decorated, but all display features which confirm the supposition that the scribes and artists used identical methods and perhaps worked with the same stencils. Some of the scribes signed two or three manuscripts: Samuel de Medina,[26] Samuel ben Samuel Ibn Musa,[27] and Eleazar ben Moses Gagosh.[28] None of the manuscripts mentions the name of the artist who was in charge of the decoration. This raises the question of whether this omission is because the craft of decorating was less highly rated than that of copying, or because the two tasks were carried out by the same craftsman. There is no evidence either way. However, the first possibility seems the more likely, as it is obvious that the scribe was responsible for planning the entire manuscript, including the decoration.

The main characteristics of the works produced in the Lisbon workshop are the refined technique, the exquisite taste, and a highly stereotyped programme. The excellence of the technique is manifest in the delicate filigree-work frames and panels, and particularly in the beautiful burnished gold characters of the display script. These two contrasting elements, the faultless, brilliant gold script enhanced by the light violet filigree ground, are the hallmarks of the atelier; and since the gold characters in most manuscripts are identical in morphology to those of the text, it can be assumed that this part of the decoration at least was the work of the scribe. Painted decoration was used for frames, either on the opening pages or on special pages. As will be seen, these frames, decorated with floral motifs, were limited in variety: a restricted number of patterns were repeated throughout the manuscript, and the same types of frame were used in all the manuscripts. This constancy in the programme is certainly the most striking feature of the workshop, and is also the mark of the final stage in the development of the art of book illumination.

The fully elaborated programme appears for the first time in a sumptuously decorated Bible, now bound in three volumes, the so-called Lisbon Bible. As the most representative work of the Lisbon school and the subject of the present facsimile edition, it deserves further attention.

22 Cf. G. Sed-Rajna, *Manuscrits hébreux de Lisbonne,* (hereafter *Lisbonne)* No. 9.
23 *Ibid.*, No. .8
24 Paris, Bibliothèque Nationale, MS. hébreu 15. See also the description hereafter in chapter 3 and Sed-Rajna, *Lisbonne,* No. 14.
25 See the list of the types of manuscript in Sed-Rajna, *Lisbonne*, p. 94.
26 Parma, Biblioteca Palatina, MS. parm. 2674, dated 1469 ; MS. parm., 677, dated 1473; Oxford, Balliol College, MS. 382, dated 1490.
27 Cincinnati, Hebrew Union College, MS. 2, dated 1475; London, Brit. Libr., Or. MS. 2626-28, dated 1482.
28 Paris, Bibliothèque Nationale, MS. hébreu 592, dated 1484; Oxford Bodleian Library, MS. Marshall Or. 12, dated 1487.

2. LISBON BIBLE*

Or. MS. 2626–2628 is a complete Bible containing all twenty-four books, bound in three volumes.[29] Besides the biblical text, the manuscript contains the 613 precepts listed in the order in which they are mentioned in the Bible,[30] and various Masoretic treatises at the end of the Pentateuch,[31] between the Former and the Latter Prophets[32] and at the end of the Hagiographa.[33]

The biblical text is copied in a regular, square Sephardi script by the same hand throughout the three volumes. The layout is uniform: two columns of 26 lines on the text pages, except for the poetical parts, which were copied in the traditional long lines, such as Exodus XV, the Song of Moses, II Samuel XXII and I Chronicles XVI.[34]

A second copyist wrote the Masoretic lists using smaller characters and a lighter ink than in the main text. The Masoretic lists are copied in three columns, except for the variations of Ben Asher and Ben Naftali, which are written in four columns.[35] This second hand copied in minute script, known as micrography, the textual apparatus called the *massorah magna* in the upper and lower margins in two and three lines respectively, as well as the *massorah parva* in the side margins and between the text columns.

These two contemporary scribes executed the entire task of copying, each responsible for his own speciality. A later hand, using a different square script and darker ink, added the running titles on each page – of the *parasha* in the Pentateuch, and of the books further on – as well as the chapter numbers in the side margins.

All three volumes are made up of quires of eight leaves each, starting on the hair side, the most usual method in fifteenth-century manuscripts from the Iberian Peninsula.[36] The few exceptions to this rule are found at the end of a volume, where the remaining text was too short to fill a complete quire. The correct order of the quires was ensured by writing catchwords in the lower left-hand corner of the last page of each quire, being the first word of the following page. Although these catchwords are written in a semi-cursive script, the ink used for them is identical to that used for the main text. It can therefore be assumed that the catchwords were also written by the text scribe.

The ruling governing the layout of the pages is in hard point.[37] All the technical preparation was carried out with the utmost care, and bears witness to the high quality of the craftsmanship. It is usually assumed that the scribe was responsible for this preliminary work.

THE SCRIBE

Samuel the scribe, son of Samuel Ibn Musa, signed his work in the colophon written in gold ink and enclosed in a lavishly decorated frame at the end of the manuscript.[38] He copied the Bible for Joseph, son of Yehuda surnamed al-Hakim, and finished copying it on the eve of *Shabbat*, in the month of Kislev in the year 5243 of Creation. As he does not indicate which Friday, the date could be any one between the 12th November and the

* The following descriptions are based on our book already quoted, *Manuscrits hébreux de Lisbonne* (Paris, 1970), which was the first study devoted to the Lisbon workshop. The present abridged version has benefited from the useful remarks of reviews and of a new examination of the documents.

29 Or. MS. 2626: 184 + II folios; Or. MS. 2627:IV + 273 + II + IV folios; Or. MS. 2628: IV + 186 + I + IV folios. Measurements: 300-305 mm × 242-244 mm; script space 185-187 mm × 153-157 mm.

30 Vol. I, fols. 1v–22v. (Hereafter: Or. MS. 2626 = I; Or. MS. 2627 = II; Or. MS. 2628 = III).

31 I, fols. 180r–184v.

32 II, fols. 134r–135v.

33 III, fols. 178r–185r.

34 I, fols. 72v–73r; II, fols. 83r–84r; III, fol. 13v.

35 I, fols. 180r–184v.

36 Cf. M. Beit-Arie, *Hebrew Codicology*, Jerusalem, 1981, p. 43.

37 2 + 3 + 1 (vol. I) or 1+2+1 (vols. II–III) vertical lines; 2 + 26 + 3 horizontal lines.

38 III, fol. 185v.

10th December 1482. This date is repeated in incomplete form in the centre of the diagram at the end of Chronicles.[39]

The scribe is known from four other manuscripts: a Pentateuch copied in Lisbon in 1475, now preserved at the Hebrew Union College, Cincinnati;[40] another Pentateuch, copied in 1477, now in Moscow; and two more manuscripts signed by him after he left Portugal.

Before leaving the Iberian Peninsula, Samuel Ibn Musa seems to have started producing printed books as well as manuscripts. Indeed, it is highly probable that the printer of this name who published one of the first Hebrew books in the Peninsula, in 1487, is the same person as our scribe.[41]

The name of the copyist of the Masoretic treatises is not recorded.

The three volumes are at present bound in new gold-tooled green morocco bindings of the British Library, which in 1954 replaced the sixteenth century brown leather bindings, which are still extant and which had blind-tooled framing fillets, a rectangular central panel with rosettes in the four corners.

Little is known of the history of the manuscript between 1482, when it was finished, only 14 years before the Jews were expelled from Portugal, and the 17th November 1882, when the British Museum bought it from Benjamin Cohen of Bokhara. The purchase date is inscribed in all three volumes on the last fly-leaf of the old binding, together with the old shelf-mark Or.63.b.

DECORATION

The Lisbon Bible owes its reputation to the sumptuous decoration throughout the three volumes. The decoration programme is based on varying combinations of three basic components: frames filled with floral motifs, frames and panels filled with filigree penwork, and burnished gold ornamental script. All three categories have special functions which determine the position of the decoration, namely to emphasize the main divisions of the text. Thus, the decoration appears at the beginning of the biblical books, indicates the weekly readings *(parashiyot)*, or serves to distinguish those pages which contain the additional Masoretic treatises and the list of 613 precepts.

1. The most prominent type of decoration consists of frames filled with floral motifs. These either surround the entire page, such as the opening pages of the Former Prophets,[42] Isaiah[43] and Ezekiel,[44] as well as the scribe's colophon[45] and the poem of thanksgiving on the facing page.[46] Full-page frames also surround those pages which contain the additional, extra-biblical texts.[47] Pairs of frames, each round just one column of script on the same page, appear at the beginning of Jeremiah and of the Twelve Prophets.[48]

The decoration of the frames varies in motifs, in design and in colour scheme. It is this rhythmical variation of the recurring elements that creates the effect of richness characterising the decorative programme of the book. Five main types of frame can be distinguished by their design, and each type includes further sub-divisions typified by the changing colour schemes. The descriptions of the characteristic features of the five types follow the order in which they appear in the manuscript.

Type A is characterised by fleshy, curling acanthus leaves painted in blue, green and magenta, attached to both

39 III, fol. 50r.
40 Cf. Sed-Rajna, *Lisbonne*, n°6 and pp. 38–39.
41 Cf. C. Haebler, *Bibliografia iberica del siglo XV*, Leipzig–La Haye, 1917, t. II, p. 252. See also A. Anselmo *Les origines de l'imprimerie au Portugal*, Paris–Braga, 1983, p. 255 sq.
42 II, fol. 1v.
43 II. fol. 136v.
44 II, fol. 210r.
45 III, fol. 185v.
46 III, fol. 186 r.
47 I, fols. lv–22v; 180r–184v; II, fols. 134r–135v; III, fols. 178r–180v.
48 II, fols 168r, 246r, 250v, 252r, 256r, 256v, 258r, 260v, 261v, 263r, 264v, 265v, 271v.

sides of undulating green scrolls or straight green stems, on the blank parchment ground. The leaves are often outlined with darker strokes, suggesting modelling. The space between the acanthus leaves is filled with thin pen-drawn scrolls bearing smaller leaves executed in ink. Another characteristic feature of this type is compositional: scrolls or stems often spring from a central element placed within the horizontal bars of the frame. Among these central motifs are flower-pots; coats of arms, probably merely ornamental; peacocks with tails displayed; or round, pine-cone-like fruits. Sometimes the stems issue from dragons or lions placed in the lower corners of the frame. There are some birds between the vertical bars, mostly green parrots, owls, cockerels, or green birds with long tails.

The most sophisticated example of this type of frame is that surrounding the scribe's colophon. A variant, using the same motifs on a ground painted blue, occurs once in volume I.[49] Because of the coloured ground, the whole colour scheme is here modified: the leaves are painted in violet, the flowers in gold. Another variant in volume III[50] has the characteristic floral motifs of type A on a gold ground.

Type B has as its main feature a delicately painted gold scroll bearing tiny, symmetrically placed gold leaves. Between the undulating scrolls are small, open flowers painted in blue and green with gold pistils. This kind of frame is often outlined inside and out by a gold fillet.

Frames of type B occur in two variants: gold scrolls on the blank parchment ground appear frequently in volume I;[51] or identical gold scrolls on a dark wine-red,[52] Prussian blue[53] or, exceptionally, violet ground.[54]

This kind of frame is often placed next to another type in a double composition throughout the Latter Prophets.[55]

Type C is distinguished by its main feature, the brush gold ground. This gold ground is also the reason why most of the examples of this type are in a very dilapidated state of preservation: the paint applied onto the gold has flaked off almost everywhere. The motifs, in so far as they can still be seen, are well shaped green scrolls enlivened by blue and pink flowers.[56] Frames of this type often appear in a double composition with type A.[57]

Type D is represented by only two examples which, however, deserve separate mention because of a common tendency, rather than because they share identical motifs or colour schemes. This common tendency is extreme stylisation of design and a special technique giving the effect of mechanically executed decoration rather than hand painting. In the first example,[58] blue palmette leaves with jagged contours are enhanced by white hatching in a technique similar to that of engraving. In the second example,[59] similar jagged stylised gold scrolls are disposed on a green ground in such a way that the motifs and the ground are of equal importance and appear to form a single plane, similar in effect to spared-ground ceramic decoration.

As often happened in manuscript painting, as the decoration progressed and perhaps because time ran short, in certain parts of the book the decoration was simplified, if not abandoned altogether. In the Lisbon Bible, too, a simplification and reduction in the variety of the frames can be observed. This tendency gave rise to a new type of frame which is, in fact, a combination of the type B design and the type A colour scheme. Because of the frequency of this type in some parts of the codex, it will be distinguished as type E. It appears on the final pages with the 613 precepts and on the pages with the Masoretic treatises in all three volumes.[60] It also occurs in

49 Fol. 5r.
50 Fol. 210r.
51 E.g. I, fols 2r, 4r, 6r, 9r.
52 I, fols. 2v, 3r, 11r; II, fols. 250v, 252r, 256r, 256v, 261v; III, fol. 185v with silver scrolls, fol. 186r with gold scrolls.
53 I, fols 10r, 16v.
54 I, fol. 14v.
55 See folio pages *supra* n. 48.
56 Examples on I, fol. 5v; II, fol. 186r; III fol. 186r.
57 E.g. II, fols. 246r, 263r, 264v, 265v.
58 I, fol. 8v.
59 I fol. 136v.
60 I, fols 17r–22v, 180r–184v; II, fols 134r–135v; III, fols 178r–185r.

double compositions on several opening pages to the books of the Latter Prophets.[61] Many of these frames, especially those on the pages with Masoretic lists, are hasty and less precise in execution.[62]
2. The second main component of the decoration programme consists of filigree penwork filling frames and rectangular panels. This technique is used to enhance the ornamental script, for which it provides a contrasting background. It appears in frames inside the floral frames on the opening pages of certain books of the Latter Prophets[63] and on all framed pages of Masoretic lists.[64] Rectangular panels with filigree work figure at the beginning of each of the five books of the Pentateuch,[65] of Joshua,[66] which serves as a frontispiece for the Former Prophets, and at the beginning of all the books of the Hagiographa except Chronicles and Psalms.[67] Smaller panels decorated in the same way enclose the three letters *P R Sh*, indicating the weekly *parashiyot* in the *Torah*.

The filigree penwork changes in design and colour depending on its position, and also on the skill of the craftsmen who executed it. The finest in technique are the panels at the beginning of the five books of the Pentateuch, Joshua, and the books of the Hagiographa. The filigree, drawn in violet ink, forms half-palmette or drop-like leaves which radiate like a circular fan within a larger circle. In volumes II and III, which contain the best specimens, small green dots in the centre of the leaves enliven the filigree-filled surface. At the beginning of Lamentations,[68] as a sign of mourning, the penwork is executed in brown ink and the letters of the initial word are in silver. It was usual in Sephardi Bibles to distinguish this poem, read on the 9th of *Av* in commemoration of the destruction of the Temple, by the colours of sorrow and mourning; and this practice is followed in most of the Lisbon manuscripts.

The stylised floral motifs of the filigree are replaced in some panels by a more geometric pattern; or the two are combined within the same panel.[69] At the beginning of Isaiah, Ezekiel and the books of the Latter Prophets, the palmette motifs are drawn in black ink.[70]

The penwork filling the frames round the Masoretic treatises was executed by two different hands. The work of the first craftsman is characterised by carefully drawn, continuous scrolls, outlining with precision the burnished gold letters running round the four sides of the frame, which were obviously written before the penwork was added. In volume I another craftsman took over the work from folio 17r to folio 22v. His scrolls are carelessly drawn and the burnished gold script, of rather poor quality, was written on top of the pen decoration. However, the chapter titles within the script columns on these pages were written by the first artist before the filigree decoration was begun.
3. The third component of the decoration is the ornamental script. The burnished gold letters are designed with perfect mastery, and the flawless state of the gold bears witness to the high standard of the technique. Burnished gold letters are used for the initial words of the books, for the *parashiyot* signs, and for the extracts from the Masoretic treatises inscribed in the frames.
4. The copyist of the *massorah* made little use of the method proper to Jewish scribes for writing the *massorah magna* in the margins in ornamental shapes. Only at the beginning of the Pentateuch, on the very first pages,[71] are there a few examples of this specifically Jewish type of decoration. The copyist did, however, use the Masoretic material to outline in micrography two full-page diagrams. The first, at the end of the Pentateuch,[72] is

61 See above note 48.
62 E.g. I, fols. 17r–22v.
63 II, fols. 136v, 210r.
64 See above note 58.
65 I, fols. 23v, 61v, 94r, 117r, 150r.
66 II, fol. 1v.
67 III, fols. 93r, 107r, 127r, 138v, 141r, 147r, 152v, 159r.
68 III, fols. 144r.
69 E.g. I, fols. 94r, 117r, 150r.
70 II, fols. 136v, 210r, and all further decorated pages in vol. II.
71 E.g. I, fols. 23v–24v circles, 52r, 28v, 32v–33r triangles, etc...
72 I, fol. 179v.

a rosette inscribed within a triple circle, enclosed in turn in a rectangular frame, all on the plain parchment ground. The second, at the end of the manuscript,[73] is similarly composed on a ground filled with violet filigree penwork and enclosed in a floral frame.

Smaller decorative micrographic shapes, using the final Masoretic notes, appear at the end of some books. These consist mostly of circles and triangles, but in one case[74] there is a smaller example of the full-page rosettes.

THE ARTISTS

Whereas scribes often signed their work, the artists and crafstmen in charge of the decoration rarely identified themselves. This is true of many medieval manuscripts in general, and of Hebrew manuscripts in particular, and the Lisbon Bible is no exception.

It is, however, certain that the decoration of the Bible was the work of a team, and several hands can be distinguished.

1. The artist who collaborated most closely with the scribe (if not actually the scribe himself, a thesis which can be supported by the similarity of the text script and the letters of the initial words) was the craftsman responsible for the initial word panels with their violet filigree filling and burnished gold letters. He probably also added the floral decoration flanking these panels which, on some pages, extends to form half, three-quarter or full-page frames. These part or full frames include acanthus leaves, gold dots and pen scrolls similar in style to those of type A frames, executed in a peculiar, highly refined technique. However, this artist did not execute his task until the decoration was complete. In volume II, at the beginning of Judges, Samuel and Kings,[75] and in volume III from folio 127r on, the floral motifs, while of the same type, are by a second hand: the colours are cruder, and the modelling and decoration of the leaves are omitted, being replaced by flat, evenly coloured surfaces. The filigree work is, however, by the first artist throughout all three volumes. To him can also be attributed all the initial word panels in volume I,[76] the full-page frame on the opening page of volume II,[77] and the initial word panels in volume III.[78] The same hand could also have executed the black filigree penwork frames on the first pages of the books of the Prophets, some of which are of quite outstanding quality.

2. The floral frames were the responsibility of a second team. Again, two or more hands can be clearly distinguished. The main artist executed the frames at the beginning of volume I, as far as folio 16v, those for the opening pages of the Latter Prophets in volume II, and those on the two facing pages at the end of volume III, round the scribe's colophon and the poem. It is possible that more than one craftsman was responsible for this work, but it is all of equally high quality.

A distinction in quality is only perceptible in the floral decoration framing the Masoretic pages. Whereas on a few of them the work is drawn with delicacy and precision, many others display hasty, careless design and repetitious patterns. The former are in violet ink, and those of poor quality are usually in black ink.

A final element in the decoration must be noted. On the pages with Masoretic lists, gold script is used for the titles of the treatises and for the framing inscriptions. Alternating regularly, with only very rare exceptions, the frames are in brush gold and the titles in burnished gold on the recto sides, and vice versa on the versos of the leaves. This detail shows that equal care was devoted to the aesthetic layout of all the categories of decoration, down to the last and least important details.

73 III, fol. 185r.
74 III, fol. 50r.
75 II, fols. 21r, 40r, 85r.
76 I, fols. 23v, 61v, 94r, 117r, 150r.
77 Fol. 1v.
78 Fols. 93r, 107r, 127r, 138v, 141r, 147r, 152v, 159r.

3. THE LISBON WORKSHOP

The tripartite Bible was neither the first nor the only manuscript produced in the Lisbon workshop. It was certainly the masterpiece of the atelier, but was preceded by another most luxurious codex and followed by several others whose decoration was entirely dependent on the ornamental programme of the Bible.

The manuscript which preceded the Bible is a copy of Moses Maimonides' *Mishneh Torah* (British Library, Harley MS. 5698–99).[79] (Fig. 1) This two-volume codex was commissioned by Joseph ben David ben Solomon ben David Gedalyah the Ancient Ibn Yahya. It was copied by the scribe Salomon Ibn Alzuq and completed in 1472.[80]. The colophon does not mention any toponym. However, the Ibn Yahya family is one of the most famous Sephardi noble families, and their presence in Portugal is documented from the middle of the eleventh century on.[81] Don Joseph was born in Lisbon in 1425, and became one of the close confidants of King Alfonso V, who gave him the nickname "the Sage". He was one of the leaders of Portuguese Jewry. In 1495, when he learned of King Joao II's intention to force baptism on the Jews, he fled with his sons David, Solomon and Meir. After a brief stay in Castile, where only the intervention of Alvarez, Duke of Braganza, saved him from the Inquisition, he continued his flight to Pisa and then Florence, and finally settled in Ferrara, where he died in 1498. His son David, author of several grammatical and philosophical treatises, became a rabbi in Naples.[82]

However, the exile of the Ibn Yahya family started only in 1495. Hence in 1472, when Don Joseph commissioned the *Mishneh Torah*, he was still in Lisbon. This is confirmed by another manuscript copied for him in 1487, where Lisbon is explicitly mentioned.[83] There is, therefore, no doubt that the luxurious copy of Maimonides' Code was produced in Lisbon.

The illumination of the manuscript heralds the specific decorative programme of the Lisbon workshop. Each of the fourteen books of Maimonides' Code, as well as the frontispiece, the Intoduction and the scribe's colophon, are provided with sumptuous decoration based on the three components also used in the Lisbon Bible: floral frames, filigree penwork frames, and panels with burnished gold letters. There are, however, differences between the style of each of these elements in the Code and those appearing in the Bible.

All the floral frames are of the same type: feathery scrolls, enlivened with blue and magenta flowers and gold dots on the plain parchment ground, bear at intervals large, well shaped, curly acanthus leaves with jagged outlines, painted in blue, green and magenta, with the inner and outer sides of the curls in different colours. Among the scrolls and the leaves are birds, owls, cockerels and peacocks, the latter sometimes with spread tails (Fig. 1). These floral motifs and the birds are all similar to those found in the Bible in the frames of type A. However, in the *Mishneh Torah* this is the only type used, and it appears throughout the two volumes with only minor variations. Some of the latter are the result of the personal, more "impressionistic" style of one of the artists; on the other hand, others display a wealth of motifs witnessing to imagination and outstanding craftsmanship. There are nevertheless only secondary variations within the one type,[84] and no examples of the four other types of floral frame used in the Bible appear in the Maimonides Code.

The composition is also different where the filigree penwork panels are concerned. As in the Bible, they form backgrounds for the titles written in ornamental script in burnished gold; but here the letters are larger and the

79 IV + I + 302 (1–160+1+161–301) + 1 + I leaves in vol. I.
IV + I + 434 (2 to 435) + 1 + IV leaves in vol. II.
332 × 240 mm (203 – 205 × 148 – 150 mm).Written in square Sephardi script, in 2 columns. 36 lines per column. Quires mostly of 8 leaves starting on the hair side, with catchwords written in the bottom left-hand corner on the verso of the last folio of each quire. Continuous Hebrew foliation throughout the two volumes. Running titles on all pages. Colophon of the scribe in Harley MS. 5699, fol. 434v. Bibliography: Margoliouth, *Catalogue*, n° 486-487; Sed-Rajna, *Lisbonne* n° 1; Narkiss, *Brit. Isles*, n° 41.

80 Brit. Libr. Harley MS. 5699, fol. 434v.

81 Cf. A. Marx in *Hebrew Union College Annual*, 1924, pp. 605-624.

82 Cf. *Encyclopaedia Judaica*, Jerusalem, 1971, vol. 8, col. 1207.

83 London, Brit. Libr. Or. MS 1045, cf. Sed-Rajna, *Lisbonne*, n°12, p. 52-53.

84 The only exception is in vol. I fol. 2r with an entirely different frame, outlined in micrography, Cf. Sed-Rajna, *Lisbonne*, pl. III.

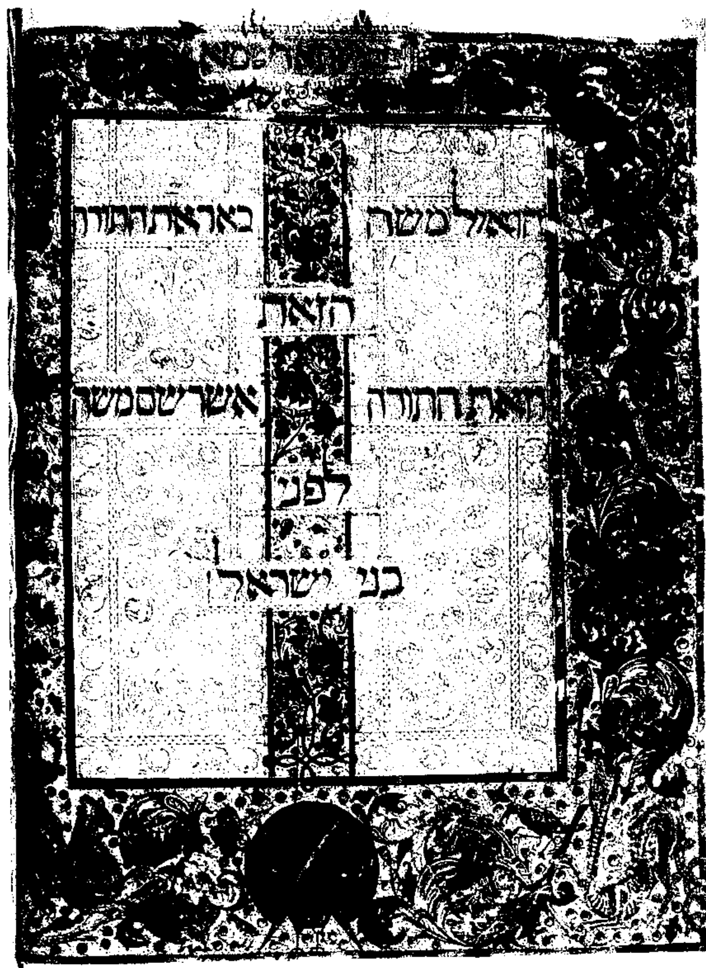

Fig. 1. Moses Maimonides, *Mishneh Torah*. Lisbon, 1472. Frontispiece to the Introduction. London, The Brit. Libr., Harley MS. 5698, fol. 11r.

Fig. 2. *Siddur Lisbon*. 1484. Frontispiece to Maimonides' Thirteen Principles. Paris, Bibl. Nat., MS. hébreu. 592, fol. 33v.

titles of the books longer. Consequently, half the script space is usually filled by the filigree work, and occasionally even the entire page. The colours and patterns also vary: the filigree strips bearing the gold script, which usually amounts to four lines, are in violet, and the space between them is filled with red fan-shaped filigree penwork. A band of feathery scrolls or filigree work extends vertically between the two script columns on these initial pages, and the entire script space is framed by a burnished gold fillet. The aesthetic effect of the combination of naturalistic floral decoration, the lace-like ornamental grounds and the burnished gold characters is one of luxury and great perfection. This combination of the three different elements, which appears for the first time in this manuscript, became the hallmark of the Lisbon workshop.

A further stage of development was the elaboration of the various border patterns. This is seen only ten years after the Maimonides Code in the fully developed decoration programme of the Bible, and was then adopted for the few illuminated manuscripts which were produced during the fourteen years which separate the completion of the Bible from the Expulsion.

Of the manuscripts produced in the Lisbon workshop after the Bible, only one has a colophon and a written date. The identification of the others and a hypothetical date can only be based on stylistic comparison with the Bible. Four of these manuscripts are closely related to the Bible. A small *siddur*, now in Paris (Bibliothèque Nationale, hébr. 592), dated 1484, and two small undated Pentateuchs betray a special adaptation of the Lisbon programme to their small format. The fourth manuscript is a large Bible without a written date (Paris,

Fig. 3. *The Almanzi Pentateuch*, Lisbon, c. 1485-1490. Frontispiece to Genesis. London, The Brit. Libr., Add. MS. 27167, fol. 11v.

Bibliothèque Nationale, hébr. 15), which was copied directly from the Lisbon Bible shortly before the Expulsion, so that the decoration could not be finished in Portugal. This manuscript was probably among the very last produced by Jews for Jews in the Iberian Peninsula.

Of the four manuscripts, the Paris *siddur*[85] follows most faithfully the Lisbon programme, which is here adapted to the small pages. The main divisions are marked by floral frames, with titles and initial words written in burnished gold on a filigree background; secondary divisions have only the two latter components. A third degree in the decorative hierarchy is constituted by pages with filigree decoration and ornamental script in black ink.

The Paris *siddur* has four framed pages, with each frame of a different type: type A on folio 413v, type B on a wine-red ground on folio 1v and on the parchment ground on folio 331v; folio 33v (fig. 2) has a variant of type E, with fleshier green leaves, which had already appeared in the Bible at the beginning of Micah.[86] On three of these pages – the exception is folio 1v – the filigree penwork fills the entire script space, which is only 9 cm. by 6 cm., and the gold inscriptions take up to five lines. The frames faithfully reproduce the models provided in the Bible, including the specific motifs of type A: dragon and lion in the lower corners, peacock with tails spread and coat of arms as central motifs in the horizontal bars. The numerous pages with only filigree decoration and gold script are executed in an extraordinarily refined technique. The scribe, Eleazar ben Moshe Gagosh, copied another manuscript in Lisbon in 1487, which is now in the Bodleian Library in Oxford.[87]

The Almanzi Pentateuch[88] has five framed pages, one for each of the five books composing it.[89] These five frames belong to three of the five types distinguished in the Lisbon Bible. The frames for Genesis (fig. 3) and Deuteronomy[90] are of type A. Executed in an outstanding technique, they reveal a very close affinity in style and

85 Cf. Sed-Rajna, *Lisbonne*, n°3, pp. 30-33
86 II, fol. 258r.
87 MS. Marshall Or. 21. Cf. Sed-Rajna, *Lisbonne*, n°13, pp. 54-55.
88 British Library, Add MS. 27167. II + 264 + II fols. 168 × 118 mm (109 × 71 mm) written in square Sephardi script, 1 column, 20 lines per column. Ruling in stylus. Quires mostly of 8 leaves, starting on the hair side. Contains the Pentateuch, the five *megillot*, *haftarot*, and Masoretic treatises (fols. 455r-462r). See Sed-Rajna, *Lisbonne*, n°17, Narkiss, *Brit. Isles*, n°44.
89 Fols. 11v, 86r, 148v, 192v, 256r.
90 Fols. 11v, 256r.

Fig. 4. *The Almanzi Pentateuch*, Lisbon, c. 1485-1490. Frontispiece to Lamentations. London, The Brit. Libr., Add. MS. 27167, fol. 419v.

design, as well as in colour scheme, to the frames on the opening pages of Ezekiel and Nahum[91] in the Bible. The shape and modelling of the acanthus scrolls , the dragon with stems sprouting from it in one corner of the frame in the Pentateuch (in both corners on the two pages of the Bible), the central motifs of the horizontal bars and even the shades of magenta and blue used for the leaves make it probable that all four frames were executed by the same hand and certainly in the same workshop.

On the opening page of Exodus[92] the frame is a beautiful example of type C. The many birds among the roses and carnations on an exceptionally well preserved gold ground bear witness to a strong Flemish influence. The frame on the opening page of Numbers[93] also belong to type C, but with variation in that silver replaces the usual gold ground. The floral motifs are closer to those of type A, but the paint is imperfectly preserved on the silver and apart from the fleshy green stalk, one can only discern the outlines of the motifs, which must have been very similar to those in the right-hand frame on the opening page of Jeremiah in volume II of the Bible.[94]

The frontispiece to Leviticus[95] is framed by a floral border of type E, between gold fillets. On either side of the pen-drawn scrolls there are open pink roses, smaller blue flowers and gold dots, with many green birds enlivening the parchment ground. This is a particularly fine specimen of this type, by the hand which also painted the other frames. The technique is even more refined that in most of the frames of this type in the Bible.

Also of outstanding quality are the burnished gold letters of the initial words of the five *megillot*,[96] as well as the

91 II, fols. 210r, 261v.
92 Fols. 86r, Sed-Rajna, *Lisbonne*, pl. LVI.
93 Fol. 192v.
94 II, fol. 168r.
95 Fol. 148v, Sed-Rajna, *Lisbonne*, pl. LVII.
96 Fols. 407v, 413v, 419v, 427v, 441r.

Fig. 5. *The Duke of Sussex Portuguese Pentateuch*, Lisbon, c. 1485-1490. Frontispiece to Genesis. London, The Brit. Libr., Add. MS. 15283, fol. 2r.

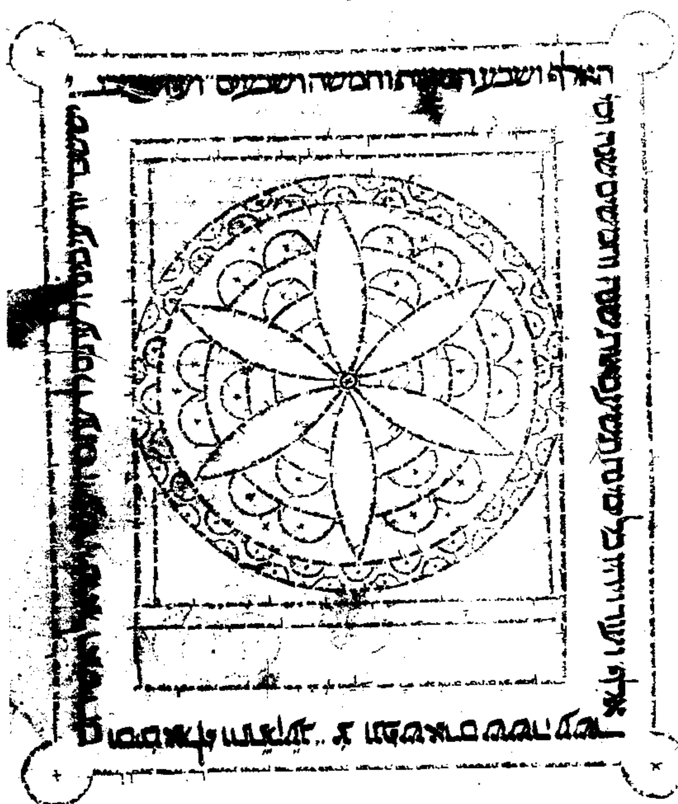

Fig. 6. *The Paris Portuguese Bible*. Lisbon, c. 1496 – Florence, before 1504. Geometrical ornament shaped in micrography. Paris, Bibl. Nat., MS. hébreu 15, fol. 524r.

filigree work filling the panels. The pattern of the filigree on most pages is identical to that in the Bible, except for folio 192v where the fan-shaped pattern already encountered in the *Mishneh Torah* occurs. The filigree scrolls extending to the margins are rather similar in the Pentateuch and the Paris *siddur*. The filigree scrolls and filling and the display script are in black at the beginning of Lamentations, where two pen-drawn owls add to the lugubrious effect of the black decoration. (Fig. 4).

Although the two manuscripts were not copied by the same scribe, they were certainly decorated by the same artists, using the same models, and are probably close to each other in date. Both are of outstanding quality and rare beauty.

The Pentateuch (Add. MS. 15283)[97] acquired by the British Museum with the Duke of Sussex's collection in 1844 is of the same period and from the same workshop. There are, however, a few indications which suggest that it was executed later than the Almanzi Pentateuch and the Paris *siddur*.

The decoration of the manuscript follows in its main lines the Lisbon programme. The five books of the Pentateuch each open with a fully framed page which encloses a violet filigree panel and the burnished gold initial word, as well as the first lines of the text. The frames contain different motifs, all of them already known from the Lisbon Bible. Genesis[98] has a frame of type A. (Fig. 5). The central motifs are a coat of arms on top and a peacock with spread tail at the bottom. Between the curling acanthus leaves there are blue and green birds, and

97 Pentateuch and five *Megillot*. IV + 266 (265 + 1) + IV folios; 196 × 139 mm (177 × 84 mm). Written in semi-cursive Sephardi script, 2 columns, 21 lines per column, except for the opening pages of four books of the Pentateuch, which are written in 1 column. Quires mostly of 8 leaves. Ruling in stylus.

98 Fol. 2r.

gold and black dots. The colours are somewhat faded, or at least appear so because of the unusually dark grey colour of the parchment. Exodus[99] has a frame of type D, the jagged sharp outlines of the leaves being similar to those in the Bible (volume I, folio 8v), although here the scrolls and leaves are in gold and the ground is painted in red, blue and green, which is the colour scheme of the second type D example in the Bible on the opening page of Isaiah.[100] Leviticus[101] opens with a fine example of a type B frame on a wine-red ground. A second example of type D heads the book of Numbers,[102] with elaborate gold scrolls and leaves on a vivid cobalt blue ground. Type C appears at the beginning of Deuteronomy,[103] but only the gold and faint traces of the flaked-off scrolls, flowers and birds are preserved.

A new form of decoration is seen at the beginning of the five *megillot*.[104] All five texts are headed by a small floral frame of type A round two or three sides of the initial word. The burnished gold letters are, as usual, inscribed in a small panel filled with violet filigree penwork. The space between these panels and the frames is filled by gold scrolls on a ground consisting of red, green and dark violet compartments. These gold scrolls on a compartmented, painted ground constitute an element which bears witness to an Italian influence, but which was not used in the Lisbon Bible or in any of the small format manuscripts which directly depend on it. It is, however, often used in the Paris Bible, which is most probably one of the latest manuscripts produced by the Lisbon workshop. This element indicates a date for the Duke of Sussex Portuguese Pentateuch closer to the Paris Bible than to the British Library Lisbon Bible.

The Paris Bible, Bibliothèque Nationale MS hébreu 15),[105] bound in one volume, is slightly larger in size than the Lisbon Bible. The elegant square script and the layout in two columns (except for the poetical texts, which are written in long lines) are similar to those of the British Library Bible. At the beginning of the volume and at its end, 30 pages contain Masoretic treatises copied in three columns.[106] Unlike the British Library Bible, these pages are framed by two lines of script, the inner one consisting of larger display script, and the outer of micrography. There are additional geometrical decorations outlined in micrography in the upper and lower margins on folio 1v. Most of the Masoretic treatises copied on these pages are the same as are found in the British Library Bible, namely the variants of Ben Asher and Ben Naftali and the *Diqduqe ha-te'amim*.[107] Aaron Dotan, who has published a critical edition of the latter,[108] noticed that the versions in the two Bibles are identical even down to the mistakes. He thus concluded that the Masoretic texts in the Paris Bible were directly copied from those contained in the British Library Bible.[109] The Masoretic fragments end on folio 524r with a rosette outlined in micrography. (Fig. 6). Its basic design is identical to those appearing in volumes I (folio 179v) and III (folio 185r) of the British Library Bible, although it is more elaborate.

As already mentioned, the painted decoration of the Paris Bible was executed in two stages, in two different workshops. The original decoration was carried out in Lisbon, probably as soon as the copying was finished. Two of the frontispieces, those for Genesis (folio 9v) (Fig. 7) and the Hagiographa (folio 374v), belong to this first phase. The composition of these two pages is similar to that of the Isaiah frontispiece in the British Library Bible:[110] the first lines of the text are enclosed in a double frame, while the burnished gold initial word is written in a geometrical panel filled with filigree work, placed within the inner frame. The only difference is that in the Paris Bible both frames have painted decoration, whereas on the Isaiah page the inner frame is filled with

99 Fol. 48v; Sed-Rajna, *Lisbonne*, pl. LXII.
100 II. fol. 136v.
101 Fol. 88r, Sed-Rajna, *Lisbonne*, pl. LX.
102 Fol. 114v.
103 Fol. 152r.
104 Fols. 242v, 245v, 248v, 255r, 258r.
105 Cf. Sed-Rajna, *Lisbonne*, No. 14.
106 Fols. 1v, 8v, 517r–524r.
107 The variants of Ben Asher and Ben Naftali are on fols. 1v–5r, the *Diqduqe ha-te'amim* in the frames of fols. 1v–5r and 523r–524r.
108 A. Dotan, *Sefer diqduqe ha-te'amim lerabbi Aaron b. Moshe b. Asher*, Jerusalem, 1967.
109 Ibid., I, p. 63.
110 MS. Or. 2627, fol. 136v.

Fig. 7. *The Paris Portuguese Bible*. Lisbon, c. 1496 – Florence, before 1504. Frontispiece to Genesis. Paris, Bibl. Nat., MS. hébreu 15, fol. 9v.

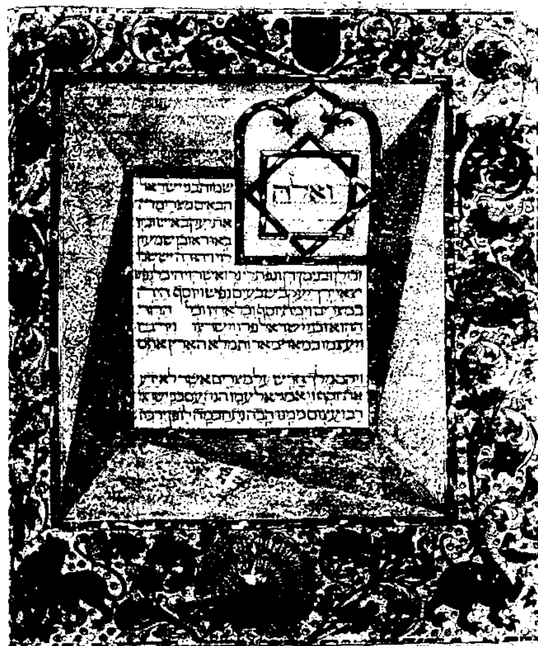

Fig. 8. *The Hispanic Society Bible*, Spain (?) and Lisbon, c. 1470-1480. Frontispiece to Exodus. New York, The Library of The Hispanic Society of America, MS. B241, fol. 45v.

filigree penwork. The outer border of the Hagiographa frontispiece is a very fine example of type A,[111] with all the characteristic motifs and colours seen in the model. The central motifs in the horizontal bars are a butterfly at the top and a peacock with spread tail at the bottom. The fleshy, multicoloured acanthus leaves are placed on both sides of an undulating stem sprouting from a lion's mouth on the left, and a straight stalk issuing from a dragon's jaws on the right. The zoomorphic motifs are similar in type and disposition to those of the initial page of the *Mishneh Torah,*[112] which also appear, reduced in size, in the Paris *siddur.*[113] The colours are particularly vivid and their flawless preservation bears witness to a remarkable mastery of the technique. The inner border is a new variant of type B: the delicate gold scroll and small leaves are on a ground painted in alternating red and blue compartments. Each frame is outlined by a burnished gold fillet, and tiny brush gold scrolls run round the page. As far as the careful execution and refined technique are concerned, the page is one of the masterpieces of the workshop.

The composition of the Genesis frontispiece (folio 9v) is similar, although not as well preserved. Indeed, in the outer border, an example of type C, the colours have flaked off the brush gold ground. Even the inner frame (of type B, on a uniform wine-red ground) does not show the precision and the striking brilliance of the Hagiographa frontispiece. The two pages may have been executed by two different craftsmen.

Each of the frontispieces opens a new literary unit, one of the four main divisions of the Bible, and also a codicological unit, a new quire. Indeed, the manuscript was carefully planned so that each division started at the beginning of a new quire, and the decoration was carried out before the quires were bound. For some extraordinary reason, once these two frontispieces were finished, the decoration was interrupted; and it seems that, in the time lag between the interruption of the work and its resumption, the manuscript underwent a

111 Cf. Sed-Rajna, *Lisbonne*, pl. XLVI.
112 British Library, Harley MS. 5698 fol. 11v.
113 Paris, Bibliothèque nationale, MS. hébreu 592, fol. 413v. Cf. Sed-Rajna, *Lisbonne*, pl. XXI.

journey. The other two frontispieces, those to the Former[114] and Latter Prophets,[115] are decorated in a well defined Italian style. The decoration of the initial pages of Exodus, Leviticus, Numbers and Deuteronomy[116] was also carried out in this second workshop, as well as a general frontispiece placed at the beginning of the volume, on the first page.

As we have already established, the Italian decoration was added in the workshop of the Florentine artist, Attavante.[117] The decoration was probably completed shortly after the transfer of the manuscript to Italy, during the last years of the fifteenth century or at the beginning of the sixteenth. A sale inscription on folio 524v shows that the codex changed hands as early as 1504. Thus the second stage of the decoration was added before this date.

There can be no doubt that the event which prevented the entire decoration from being executed in Lisbon was the promulgation of the Edict of Expulsion on the 5th December 1496. For whom the manuscript was originally intended and by whom it was taken to Italy is not known. However, during the last years of the fifteenth century, Attavante worked for the royal house of Portugal, and was in charge of the decoration of a Bible in seven volumes commissioned by King Manuel.[118] In conclusion, the date of the copying and of the earlier decoration has to be assumed as falling between the years 1482, the date of the British Library Bible which served as the model, and 1496 – probably closer to the latter. The work was completed before 1504, the year when it was sold by the first Italian owner, Manasseh Ben Yequtiel of Tivoli,[119] to the physician Rabbi Elhanan of Toffia.[120] The further history of the manuscript has also been traced. Shortly after 1529, the codex was acquired by the renowned Hebrew scholar, Cardinal Aegidius of Viterbo. Later it was owned by Catherine de Médicis, Queen of France, and with the rest of her library this Hebrew Bible came to the Royal Library in 1599. In 1602 it was rebound in a new binding, bearing the initials and arms of Henry IV.[121]

The relationship of the Bible in New York, preserved in the Hispanic Society of America's collection,[122] to the Lisbon workshop is far more complex. This sumptuous large format Bible is decorated with floral borders outside large filigree-filled frames on the first and last pages of the main divisions.[123] Six of the seven floral borders are elaborate examples of type A. (Fig. 8). In addition to the usual repertoire of floral and zoomorphic motifs, the painter has included several coats of arms, which seem to be merely ornamental except for that on page 288v, where the arms of Aragon, León and Castile are represented in the same escutcheon. This way of depicting the royal arms could only have been used after 1469, the date of the marriage of Ferdinand of Aragon to Isabel of Castile. On the other hand, such a historical reference would only have had any meaning in a Spanish environment, and one must therefore ask whether this Bible did not originate from Spain. This theory could explain some significant differences in the decoration from the Lisbon programme. The most important variations appear at the beginning of the codex, namely in the Genesis frontispiece[124] and on the page facing it,[125] where a full-page *menorah* is represented in a penwork frame. The scrolls and filigree work framing the two pages are different in design from the usual Lisbon filigree work.

On the other hand, the presence of a full-page *menorah* facing the initial page of the text could well reflect the

114 Fol. 137v.
115 Fol. 251r.
116 Fols. 40v, 67v, 85v, 113r.
117 Sed-Rajna, *Lisbonne*, pp. 62-63.
118 Paolo d'Ancona, "Nuove ricerche sulla Bibbia dos Jeronimos e suoi illustratori," *La Bibliofilia*, XV, 1913, pp. 205 ff. Cf. Sed-Rajna, *Lisbonne*, p. 62, No. 2.
119 On this family, see U. Cassuto, "La famiglia di David da Tivoli," *Corriere Israelitico*, XLV, 1906-7 pp. ,149-152, 261-264, 297-301.
120 Toffia has been identified as being in the Perugia district by Michel Garel, Keeper of Hebrew Manuscripts in the Bibliothèque Nationale.
121 Of. G. Sed-Rajna, "Un diagramme kabbalistique de la Bibliothèque de Gilles de Viterbe," in *Hommage à Georges Vajda*, Louvain, 1980, pp. 365-367.
122 New York, The Hispanic Society of America, MS. B.241. Cf. Sed-Rajna, *Lisbonne*, No. 16, pls. LI-LIII.
123 Fols. 8r, 45v, 288v, 289r, 424r, 468r, 579r.
124 Fol. 8r.
125 Fol. 7v.

influence of the double-page display of the Temple instruments so frequent in Hebrew Bibles from Spain. All these arguments support the hypothesis that the manuscript was started in Spain some time after 1469. Its removal to Portugal could have been connected with the flight of thousands of Jewish families from Spain after 1480, when the first Spanish Inquisition was appointed by the Pope at the request of the Catholic Kings. The question then arises whether the floral borders of type A had already been added in Spain, or whether they were added in Lisbon. In the latter case, do they predate the decoration of the British Library Bible, or were they inspired by it? No written evidence permits a firm answer. There are, however, a few facts that should be considered, the first being that among the five types of floral frame used in the Lisbon workshop, it is type A which bears the clearest affinities to the floral decoration of contemporary Spanish manuscripts. Nevertheless, it must be remembered that there is another manuscript with type A borders only, namely the *Mishneh Torah* of 1472, the execution of which in Lisbon can hardly be called in question because of the biographical data about the patron. This manuscript, which probably antedates the Hispanic Society Bible, thus proves the existence of this kind of floral decoration in Lisbon before the arrival of the Hispanic Society Bible. Finally, the close similarity of the floral borders of this Bible to those of the same type in the Lisbon production tends to support the hypothesis that this decoration was added when the Lisbon workshop took over the completion of the decoration, whereas the Genesis page and that with the *menorah* were probably executed during the initial stage in Spain. When the decoration was completed is a question that must remain open. It can nevertheless be added that if, in the case of the Paris Bible, it can safely be assumed that it was produced after the British Library Bible which served as a model, the Hispanic Society codex could well have been completed at a date close to 1480 but before 1482, when the British Library Bible was completed.

The Lisbon workshop produced a few other Bibles. Some of these have only micrographic decoration, e.g. the Balliol College Bible,[126] which impresses by its refined technique, or the Bible of the Central Synagogue in Rome,[127] which was finished in 1496, only a few months before the Edict of Expulsion. The Jerusalem Hagiographa,[128] probably a fragment of a lost Bible, also has a painted border, as do the small format Oxford Bible[129] and Pentateuch,[130] which have only one of the Lisbon types of border but still show the characteristic juxtaposition of floral frames and filigree panels. The workshop also produced many small prayer books,[131] often starting with Salomon Ibn Gabirol's *Keter Malkhut,* for example the Paris and Cambridge *siddurim*[132] and containing the *Pirqey 'Avot,* such as the manuscript which is kept in the Jewish Theological Seminary and which has recently been published in facsimile.[133] Among these very small manuscripts there are also some Psalters copied as individual books,[134] a type of manuscript which is very rarely found among Hebrew manuscripts.[135] These miniature codices are mostly copied in a semi-cursive script and the decoration programme is usually reduced either to filigree penwork on its own or to filigree decoration with one type of floral border.

The output of the Lisbon workshop is a faithful mirror of the community which it served. Enjoying a relatively privileged position during the reign of Alfonso V (1449–1481), Portuguese Jewry was rich and cultivated. The books that were commissioned by its members were those needed by every Jew attached to his tradition: Bibles, prayer books, psalters, and some literary or exegetical works, the classics being Maimonides'

126 Oxford, Balliol College, MS. 382, dated 1490. Cf. Sed-Rajna, *Lisbonne,* No. 7.
127 Rome, Central Synagogue, MS. 18. Cf. Sed-Rajna, *ibid.*, No. 8.
128 Jerusalem, Schocken Institute, MS. 12827. Cf. Sed-Rajna, *ibid.*, No. 15.
129 Oxford Bodleian Library, Or. MS. 414. Cf. Sed-Rajna, *ibid.*, No. 19.
130 Oxford, Bodleian Library, Or. MS. 614. Cf. Sed-Rajna, *ibid.*, No. 22.
131 Paris, Bibliothèque Nationale, MS. hébreu 592; Cf. *supra*, Jerusalem, National and University Library, MS. Heb. 8°844. Cf. Sed-Rajna, *Lisbonne*, No. 21.
132 Cambridge, University Library, Add. MS. 541. Cf. Sed-Rajna, *Lisbonne*, p. 89.
133 New York, Jewish Theological Seminary of America, MS. Mic. 8235. Facsimile edition of the J.T.S. Library, with an Introduction by Menahem Schmelzer, New York, 1987.
134 Vatican Library, cod. ebr. 473, dated 1495. Cf. Sed-Rajna, *Lisbonne*, No. 10; cod. ebr. 463, *ibid.*, No. 20. Psalter of the J. Michael Collection, *ibid.*, No. 23.
135 They do occur in Italy, but even there the Psalter was mostly copied together with Proverbs and Job *(Sefer Emet)*.

Code, Nahmanides' Commentary on the *Torah*,[136] and David Qimhi's grammatical treatises.[137] As already mentioned, the Lisbon workshop was the final flowering of Hebrew book illumination in the Iberian Peninsula. Its history was brought to an abrupt end by the political pressure which culminated in the Edict of Expulsion. Yet some of its creations survived, adapted to the new medium of print and exported to new horizons by the refugees.

Indeed, most of the Lisbon manuscripts were executed when printing had already started in the Peninsula. The first book printed in Portugal was a Pentateuch produced by Samuel Gacon in Faro in 1487. Two years later, Eliezer Toledano (probably identical with the physician R. Eliezer ben Alantansi who left Toledo for Lisbon around 1488) printed Nahmanides' Commentary on the *Torah* in Lisbon. Eliezer Toledano's press was active until 1492, and among the works that he published there were Abudraham's Commentary on the prayers (*Sefer Abudraham*, 1489), the Pentateuch with the Targum of Onqelos and Rashi's Commentary printed on parchment (1491), Proverbs with David ben Salomon Ibn Yahya's commentary (1492?), and David Qimhi's Commentary on the prophets (1492).[138] Eliezer Toledano imported the type from Hijar, where he had a press before he came to Lisbon, but he worked with local craftsmen: Judah Gedalyah and Joseph Calphon, who supervised the text of the Pentateuch. The initial pages of the *Sefer Abudraham*[139] and Nahmanides' Commentary are decorated with an ornamental border which has close affinities with two of the painted borders of the Lisbon Bible. It is in fact like a simplified combination of the basic design of type B and some of the zoomorphic elements of type A, such as the scrolls issuing from dragons. It is true that the same kind of border had already appeared in a Pentateuch printed in Hijar, where Eliezer Toledano came from, and also in a Christian ritual book, the *Manuale Cesaraugustanum*, both published with the collaboration of the goldsmith Alfonso Fernandez de Cordoba. Yet these printed examples cannot be considered as the only, or indeed the true sources of the printed Lisbon borders. The close affinity of these printed borders with those painted in the Lisbon Bible, which antedates the earliest printed example by seven years, leads to the conclusion that the manuscript was the primary source, and that both the Hijar and the Lisbon printed versions are derivations.

Eliezer Toledano's Lisbon press stopped working in 1492. However, after leaving Portugal in 1496, he set up a press in Fez, where he printed a *Sefer Abudraham* similar to the Lisbon edition of 1489. His collaborator, Judah Gedalyah, who took over part of the actual Lisbon printing press, settled in Salonika, where by 1535 he had produced about 30 printed books.[140] The creations of the Lisbon workshop were thus perpetuated and disseminated by means of these printed books.

136 Paris, Bibliothèque nationale, MS. hébreu 222, dated 1484. Cf. Sed-Rajna, *Lisbonne*, No. 11.
137 London, British Library, MS. Or.1045, dated 1487. Cf. Sed-Rajna, *ibid.*, No. 12.
138 For anything concerning the history of Hebrew printing in Portugal, see Joshua Bloch, "Early Hebrew Printing in Spain and Portugal", in the *Bulletin of the New York Public Library*, 42, 1938, pp. 371-420. See also Arthur Anselmo, *Les origines de l'imprimerie au Portugal*, Braga, 1983, with complete bibliography of the former works on p. 565.
139 Reproduced in Sed-Rajna, *Lisbonne*, p. 109, fig. 12.
140 Cf. Joshua Bloch, *op. cit.*, p. 401.

BIBLIOGRAPHY

א. דותן, ספר דקדוק הטעמים לר׳ אהרן בן משה בן אשר, ירושלים, תשכ״ז.

Ancona, d', P., "Nuove ricerche sulla Bibbia dos Jeronimos e suoi illustratori", *La Bibliofilia*, XV, 1913, pp. 205 sq.

Anselmo, A., *Les origines de l'imprimerie au Portugal*, Paris–Braga, 1983.

Avril, F., Amiel, J.–P. Mentré, M., Zaluska, Y., *Manuscrits enluminés de la Péninsule ibérique*. Paris, 1982.

Beit–Arie, M., *Hebrew Codicology*, Jerusalem, 1981.

Bloch, J., "Early Hebrew Printing in Spain and Portugal", *Bulletin of the New York Public Library*, 42, 1938, pp. 371-420.

Ettinghausen, R., *Arab Painting*, Geneva, 1962.

Gutmann, J., *Hebrew Manuscript Painting*. New York, 1978.

Haebler, C., *Bibiliografia iberica del siglo XV*. Leipzig – La Haye, 1917.

Margoliouth, G., *Catalogue of the Hebrew and Samaritan Manuscripts in the British Museum*, I–III, London, 1899.

Marx, A., "Glimpses of the Life of an Italian Rabbi of the XVIth Century", *Hebrew Union College Annual*, I 1924, pp. 605-624.

Narkiss, B., *Hebrew Illuminated Manuscripts*, Jerusalem, 1969.

Narkiss, B., *The Golden Haggadah*. London, 1970.

Narkiss, B., Cohen–Mushlin, A., Tcherikover, A., "Hebrew Illuminated Manuscripts in the British Isles", I, *Spanish and Portuguese Manuscripts*. London, 1982.

Scholem, G., *Ursprung und Anfänge der Kabbala*. Berlin, 1962.

Sed-Rajna, G., *Manuscrits hébreux de Lisbonne*, Paris, 1970.

Sed-Rajna, G., "Toledo or Burgos?", *Journal of Jewish Art*, 2 (1975), pp. 6-21.

Sed-Rajna, G., "Un diagramme Kabbalistique de la bibliothèque de Gilles de Viterbe", *Hommage à Georges Vajda*, Louvain, 1980, pp. 365-367.

Sed-Rajna, G., "Ateliers de Manuscrites hébreux dans l'Occident mediéval", *Artisans et Production Artistique au Moyen–âge*. Paris, 1986, pp 339-352.

Sed-Rajna, G., "The Hebrew Bible", Paris–New York–Jerusalem, 1987.

לרע ד׳ פת׳ וסימנהון לא יבקר בין טוב לרע׳ הוי האמרים לרע טוב׳ רגליהם לרע ירוצו׳ כי רגליהם לרע ירוצו׳ ׳ וג׳ קמ׳ וסימ׳
עלי כל מחשבתם לרע׳ כי לא תהיה אחרית לרע׳ כמסלף רשעים לרע׳ וכל למרע דכו׳ פת׳ במ׳ב קמ׳ וסימ׳ ולא דבר אבשלום׳ ושניהם המלכים לבבם
למרע׳

אחזתו לא ימכר ולא יגאל כל
חרם קדש קדשים הוא ליהוה
כל חרם אשר יחרם מן האדם
לא יפדה מות יומת וכל מעשר
הארץ מזרע הארץ מפרי העץ
ליהוה הוא קדש ליהוה ואם
גאל יגאל איש ממעשרו ח
חמשיתו יסף עליו וכל מעשר
בקר וצאן כל אשר יעבר תחת
השבט העשירי יהיה קדש
ליהוה לא יבקר בין טוב לרע
ולא ימירנו ואם המר ימירנו
והיה הוא ותמורתו יהיה קדש
לא יגאל אלה המצות אשר
צוה יהוה את משה אל בני
ישראל בהר סיני

יהוה אל משה במדבר סיני
באהל מועד באחד לחדש
השני בשנה השנית לצאתם
מארץ מצרים לאמר שאו

את ראש כל עדת בני ישראל
למשפחתם לבית אבתם במספר
שמות כל זכר לגלגלתם מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא
צבא בישראל תפקדו אתם
לצבאתם אתה ואהרן ואתכם
יהיו איש איש למטה איש ראש
לבית אבתיו הוא ואלה שמות
האנשים אשר יעמדו אתכם
לראובן אליצור בן שדיאור
לשמעון שלמיאל בן צורישדי
ליהודה נחשון בן עמינדב
ליששכר נתנאל בן צוער לזבולן
אליאב בן חלן לבני יוסף לאפרים
אלישמע בן עמיהוד למנשה
גמליאל בן פדהצור לבנימן
אבידן בן גדעני לדן אחיעזר
בן עמישדי לאשר פגעיאל
בן עכרן לגד אליסף בן דעואל
לנפתלי אחירע בן עינן אלה
קריאי העדה נשיאי מטות
אבותם ראשי אלפי ישראל הם
ויקח משה ואהרן את האנשים
האלה אשר נקבו בשמות ואת
כל העדה הקהילו באחד לחדש
השני ויתילדו על משפחתם

שמות ט׳ מל׳ בתו׳ וסימנהון ויקרא האדם שמות׳ ויקרא להן שמות׳ שאו את ראש כל עדת׳ ואת כל העדה הקהילו׳ ב׳ בו׳
ויהיו בני ראובן בכר ישראל׳ לבני שמעון לבני גד׳ לבני מנשה׳ לאלה תחלק הארץ׳ ואתכם ג׳ וסימ׳ ואתכם יהיו ואתכם עבדי אדניכם׳
אבותם ב׳ מל׳ בתו׳ וסימ׳ אלה קרואי העדה׳ ואת שם אהרן׳ וכל נב׳ וכתו׳ דכו׳ במ׳ה חס׳ וסימ׳ וכלם בשמות להגיד בית אבתם׳ וחב׳ גם בניהם ובני בניהם׳
גם יהודה
לאשר׳

בכר ו חס בתו׳ וסימנהון בבר ישמעאל נבית וקידר׳ בכר יעקב ראובן בית׳ אלה ראשי בית אבתם בני ראובן בכר ישראל׳
ויהיו בני ראובן בכר ישראל תולדתם למשפחתם פקד כל בכר זכר לבני ישראל מבן חדש ומעלה ולקחת את הלוים לי אני יי תחת כל בכר קדמ׳ דפסו׳

לבית אבתם במספר שמות
מבן עשרים שנה ומעלה
לגלגלתם: כאשר צוה יהוה את
משה ויפקדם במדבר סיני:
ויהיו בני ראובן בכר
ישראל תולדתם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמות
לגלגלתם כל זכר מבן עשרים
שנה ומעלה כל יצא צבא: פ
פקדיהם למטה ראובן ששה
וארבעים אלף וחמש מאות:

לבני שמעון תולדתם למשפחתם
לבית אבתם פקדיו במספר
שמות לגלגלתם כל זכר מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא
צבא: פקדיהם למטה שמעון
תשעה וחמשים אלף ושלש
מאות:
לבני גד תולדתם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמות
מבן עשרים שנה ומעלה כל
יצא צבא: פקדיהם למטה גד
חמשה וארבעים אלף ושש
מאות וחמשים:
לבני יהודה תולדתם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמת מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא
צבא: פקדיהם למטה יהודה
ארבעה ושבעים אלף ושש
מאות:
לבני יששכר תולדתם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמת מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא
צבא: פקדיהם למטה יששכר
ארבעה וחמשים אלף וארבע
מאות:
לבני זבולן תולדתם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמת מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא
צבא: פקדיהם למטה זבולן
שבעה וחמשים אלף וארבע
מאות:
לבני יוסף לבני אפרים תולדתם
למשפחתם לבית אבתם במספר
שמת מבן עשרים שנה ומעלה
כל יצא צבא: פקדיהם למטה
אפרים ארבעים אלף וחמש
מאות:
לבני מנשה תולדתם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמות
מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא

במספר שמות ב׳ בטע׳ ובטע׳
יצא כל חס בט מל וסימנהון ויהיו בני ראובן בכר ישראל לבני שמעון תולדתם למשפחתם לבית אבתם׳
דוד עד בחורים וכל ישראל ויהודה אהב והנה משם יוצא כי אם אינך יוצא ומן האש יוצא ברק וכל כתו׳ דכו׳ מל בכ״א חס הנה יוצא המיכה הנה אנכי יוצא מעמך כחצת הלילה אני יוצא ויריחו סגרת ומסגרת ובא המלך והוא כחתן יצא מחפתו׳

118

יתפקדו ד׳ וסימנהון והלוים למטה אבתם׳ והלוים לא התפקדו בתוך׳ כי לא התפקדו בתוך׳ ובני ישראל התפקדו וכל כליו ג
הפקד ב׳ וסימנהון ואתה הפקד את הלוים׳ הפקד על ירשע׳ ... על דגלו ב׳ וס׳ וחנו בני ישראל איש על דגלו ג

צבא פקדיהם למטה מנשה
שנים ושלשים אלף ומאתים

לבני בנימן תולדתם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמת מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא
צבא פקדיהם למטה בנימן
חמשה ושלשים אלף וארבע
מאות
לבני דן תולדתם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמת
מבן עשרים שנה ומעלה כל
יצא צבא פקדיהם למטה דן
שנים וששים אלף ושבע מאות

לבני אשר תולדתם למשפחתם לבית
אבתם במספר שמת מבן עשרים שנה
ומעלה כל יצא צבא פקדיהם
למטה אשר אחד וארבעים
אלף וחמש מאות
בני נפתלי תולדתם למשפחתם
לבית אבתם במספר שמת
מבן עשרים שנה ומעלה כל
יצא צבא פקדיהם למטה
נפתלי שלשה וחמשים אלף
וארבע מאות

אלה הפקדים אשר פקד משה
ואהרן ונשיאי ישראל שנים
עשר איש איש אחד לבית
אבתיו היו ויהיו כל פקודי בני
ישראל לבית אבתם מבן עשרים
שנה ומעלה כל יצא צבא
בישראל ויהיו כל הפקדים
שש מאות אלף ושלשת
אלפים וחמש מאות וחמשים
והלוים למטה אבתם לא
התפקדו בתוכם
וידבר יהוה אל משה לאמר
אך את מטה לוי לא תפקד
ואת ראשם לא תשא בתוך בני
ישראל ואתה הפקד את
הלוים על משכן העדת ועל
כל כליו ועל כל אשר לו
המה ישאו את המשכן ואת
כל כליו והם ישרתהו וסביב
למשכן יחנו ובנסע המשכן
יורידו אתו הלוים ובחנת
המשכן יקימו אתו הלוים והזר
הקרב יומת וחנו בני ישראל
איש על מחנהו ואיש על דגלו
לצבאתם והלוים יחנו סביב
למשכן העדת ולא יהיה קצף

ועל כל על כל ו׳ כספ׳ וסימנהון ואתה הפקד את הלוים׳ ב׳ בפס׳ והעבירו תער על כל בשרם׳ וכפר הכהן על כל עדת׳ האיש אחד יחטא
ועל כל העדה תקצף׳ והזה על האהל ועל כל הכלים׳ ... הקרב ו׳ וסימנהון והזר הקרב יומת׳ והזר הקרב יומת׳ והזר הקרב יומת׳
והזר הקרב יומת׳ כל הקרב הקרב אל משכן ... יומת׳ ב׳ בפסוקא׳ וכל כליו והנצבים את המלך שלמה׳ ... ישרתהו לית כותיה וחס׳

העדות ה̇ מל בתו̇ וסימנהון ונתתה את הפרכת תחת הקרסים ושמת שם את ארון העדות ויבא את הארן אל המשכן ונתן את
הקטרת על האש לפני יי׳ והלוים יחנו סביב למשכן העדת תנ׳ רפסו׳ והנחתם באהל מועד ויהי ממחרת ויבא משה ויצא משה את מטה אהרן לפני העדות

על עדת בני ישראל ושמרו
הלוים את משמרת משכן
העדות׃ ויעשו בני ישראל ככל
אשר צוה יהוה את משה כן
עשו׃
וידבר יהוה אל משה ואל אהרן ב
לאמר׃ איש על דגלו באתת
לבית אבתם יחנו בני ישראל
מנגד סביב לאהל מועד יחנו׃
והחנים קדמה מזרחה דגל
מחנה יהודה לצבאתם ונשיא
לבני יהודה נחשון בן עמינדב׃
וצבאו ופקדיהם ארבעה ושבעים
אלף ושש מאות׃ והחנים עליו
מטה יששכר ונשיא לבני
יששכר נתנאל בן צוער׃
וצבאו ופקדיו ארבעה וחמשים
אלף וארבע מאות׃ מטה
זבולן ונשיא לבני זבולן אליאב
בן חלן׃ וצבאו ופקדיו שבעה
וחמשים אלף וארבע מאות׃
כל הפקדים למחנה יהודה
מאת אלף ושמנים אלף וששת
אלפים וארבע מאות לצבאתם
ראשנה יסעו׃
דגל מחנה ראובן תימנה

לצבאתם ונשיא לבני ראובן
אליצור בן שדיאור׃ וצבאו
ופקדיו ששה וארבעים אלף
וחמש מאות׃ והחונם עליו מטה
שמעון ונשיא לבני שמעון
שלמיאל בן צורי שדי׃ וצבאו
ופקדיהם תשעה וחמשים אלף
ושלש מאות׃ ומטה גד ונשיא
לבני גד אליסף בן רעואל׃
וצבאו ופקדיהם חמשה
וארבעים אלף ושש מאות
וחמשים׃ כל הפקדים למחנה
ראובן מאת אלף ואחד וחמשים
אלף וארבע מאות וחמשים
לצבאתם ושנים יסעו׃
ונסע אהל מועד
מחנה הלוים בתוך המחנת
כאשר יחנו כן יסעו איש על
ידו לדגליהם׃
דגל
מחנה אפרים לצבאתם ימה
ונשיא לבני אפרים אלישמע
בן עמיהוד׃ וצבאו ופקדיהם
ארבעים אלף וחמש מאות׃
ועליו מטה מנשה ונשיא לבני
מנשה גמליאל בן פדהצור׃
וצבאו ופקדיהם שנים ושלשים

119

ומטה ג׳ ר״א פסו׳ בענ׳ וסימנהון ומטה גד ונשיא לבני גד׳ ומטה בנימן ונשיא לבני בנימן׳ ומטה נפתלי ונשיא לבני נפתלי׳
לאחרנה ב׳ וסימנהון לאחרנה יסעו לדגליהם׳ עם שיהיו לאחרנה׳ כל הפקדים ל׳ בטע׳ ושרתו ל׳ כותי׳

אלף ומאתים׃ ומטה בנימן ונשיא
לבני בנימן אבידן בן גדעני׃ וצבאו
ופקדיהם חמשה ושלשים אלף
וארבע מאות׃ כל הפקדים למחנה
אפרים מאת אלף ושמנת אלפים
ומאה לצבאתם ושלשים יסעו׃

דגל מחנה דן
צפנה לצבאתם ונשיא לבני דן
אחיעזר בן עמישדי׃ וצבאו
ופקדיהם שנים וששים אלף
ושבע מאות׃ והחנים עליו מטה
אשר ונשיא לבני אשר פגעיאל
בן עכרן׃ וצבאו ופקדיהם אחד
וארבעים אלף וחמש מאות׃
ומטה נפתלי ונשיא לבני
נפתלי אחירע בן עינן׃ וצבאו
ופקדיהם שלשה וחמשים אלף
וארבע מאות׃ כל הפקדים
למחנה דן מאת אלף ושבעה
וחמשים אלף ושש מאות
לאחרנה יסעו לדגליהם׃

אלה פקודי בני ישראל לבית
אבתם כל פקודי המחנת
לצבאתם שש מאות אלף
ושלשת אלפים וחמש מאות
וחמשים׃ והלוים לא התפקדו
בתוך בני ישראל כאשר צוה
יהוה את משה׃ ויעשו בני ישראל
ככל אשר צוה יהוה את משה
כן חנו לדגליהם וכן נסעו איש
למשפחתיו על בית אבתיו׃

ג ואלה תולדת אהרן ומשה ביום
דבר יהוה את משה בהר סיני׃
ואלה שמות בני אהרן הבכר
נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר׃
אלה שמות בני אהרן הכהנים
המשחים אשר מלא ידם לכהן׃
וימת נדב ואביהוא לפני יהוה
בהקרבם אש זרה לפני יהוה
במדבר סיני ובנים לא היו להם
ויכהן אלעזר ואיתמר על פני
אהרן אביהם׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃
הקרב את מטה לוי והעמדת
אתו לפני אהרן הכהן ושרתו
אתו׃ ושמרו את משמרתו ואת
משמרת כל העדה לפני אהל
מועד לעבד את עבדת המשכן׃
ושמרו את כל כלי אהל מועד
ואת משמרת בני ישראל לעבד

למשפחתיו ד׳ וסימנהון איש למשפחתיו על בית אבתיו׳ בכה למשפחתיו׳ ויקרב את שבט ואחיו למשפחתיו׳
יקר׳ אהרן למשה ד׳ וסימנהון הוא אהרן ומשה׳ ותלד לו את אהרן ואת משה׳ ואלה תולדת אהרן ומשה׳ ובני עמרם אהרן ומשה׳
ואת משמרת ד׳ וסימנהון ושמרו את משמרתו׳ ושמרו את כל כלי אהל מועד׳ ושמרתם את משמרת הקדש׳ ושמרו את משמרת דדה׳

מארם עד בהמה ג׳ כתו׳ וסימנהון אמחה את האדם ויםח את כל היקום אשר על פני האדמה כי לי כל בכור ביום הכתי כל בכור

הקדשתי ב׳ כתו׳ וסימנהון כי לי כל בכור ביום הכתי כל בכור כי לי כל בכור בבני ישראל באדם ובבהמה ביום הכתי כל בכור

את עבדת המשכן׃ ונתתה את
הלוים לאהרן ולבניו נתונם נתונם
המה לו מאת בני ישראל׃ ואת
אהרן ואת בניו תפקד ושמרו
את כהנתם והזר הקרב יומת׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃ ואני
הנה לקחתי את הלוים מתוך
בני ישראל תחת כל בכור פטר
רחם מבני ישראל והיו לי הלוים׃
כי לי כל בכור ביום הכתי כל
בכור בארץ מצרים הקדשתי
לי כל בכור בישראל מאדם עד
בהמה לי יהיו אני יהוה׃ פתו
וידבר יהוה אל
משה במדבר סיני לאמר׃ פקד
את בני לוי לבית אבתם למ
למשפחתם כל זכר מבן חדש
ומעלה תפקדם׃ ויפקד אתם
משה על פי יהוה כאשר צוה׃
ויהיו אלה בני לוי בשמתם
גרשון וקהת ומררי׃ ואלה
שמות בני גרשון למשפחתם
לבני ושמעי׃ ובני קהת למשפחתם
עמרם ויצהר חברון ועזיאל׃ ובני
מררי למשפחתם מחלי ומושי

אלה הם משפחת הלוי לבית
אבתם׃ לגרשון משפחת הלבני
ומשפחת השמעי אלה הם
משפחת הגרשני׃ פקדיהם
במספר כל זכר מבן חדש ומעלה
פקדיהם שבעת אלפים וחמש
מאות׃ משפחת הגרשני ומ
אחרי המשכן יחנו ימה׃ ונשיא
בית אב לגרשני אליסף בן לאל׃
ומשמרת בני גרשון באהל
מועד המשכן והאהל מכסהו
ומסך פתח אהל מועד׃ וקלעי
החצר ואת מסך פתח החצר
אשר על המשכן ועל המזבח
סביב ואת מיתריו לכל עבדתו׃
ולקהת משפחת
העמרמי ומשפחת היצהרי
ומשפחת החברני ומשפחת
העזיאלי אלה הם משפחת
הקהתי׃ במספר כל זכר מבן
חדש ומעלה שמנת אלפים ושש
מאות שמרי משמרת הקדש׃
משפחת בני קהת יחנו על ירך
המשכן תימנה׃ ונשיא בית אב
למשפחת הקהתי אליצפן בן
עזיאל׃ ומשמרתם ״ הארן

לאל יא׳ וסימנהון ויעשה שם מזבח לאל הנראה ואעשה שם מזבח לאל העונה אתי לאל גומר עלי אם לאל תריבון
האמרים לאל סור ממנו ויאמרו לאל סור ממנו גם הוא עון פלילי כי כחשתי לאל ממעל הן אני כפיך לאל חללה לאל מרשע ושדי מעול וירב
אמרו לאל אליסף בן לאל בתרא׳ שום בר נש
ומשמרתם ב׳ כתו׳ וסימנ׳ ומשמרתם הארן והשלחן ומשמרתם בני איתמר

והשלחן ב׳ וסימנהון והשלחן תתן על צלע צפון ומשמרתם הארן והשלחן והמנרה והמזבחת ט׳ ופקדיהם ט׳ ר״פ פסו׳
ופקדת ג׳ וסימנהון ופקדת משמרת בני מררי ופקדת אלעזר בן אהרן הכהן אסכמות כל האדם יפקד עליהם אלה ופקדת כל׳ ט׳

והשלחן והמנרה והמזבחת
וכלי הקדש אשר ישרתו בהם
והמסך וכל עבדתו׃ ונשיא
נשיאי הלוי אלעזר בן אהרן
הכהן פקדת שמרי משמרת
הקדש׃ למררי משפחת המחלי
ומשפחת המושי אלה הם
משפחת מררי׃ ופקדיהם
במספר כל זכר מבן חדש ומעלה
ששת אלפים ומאתים׃ ונשיא
בית אב למשפחת מררי צוריאל
בן אביחיל על ירך המשכן יחנו
צפנה׃ ופקדת משמרת בני
מררי קרשי המשכן ובריחיו
ועמדיו ואדניו וכל כליו וכל
עבדתו׃ ועמדי החצר סביב
ואדניהם ויתדתם ומיתריהם׃
והחנים לפני המשכן קדמה
לפני אהל מועד מזרחה משה
ואהרן ובניו שמרים משמרת
המקדש למשמרת בני ישראל
והזר הקרב יומת׃ כל פקודי
הלוים אשר פקד משה ואהרן
על פי יהוה למשפחתם כל זכר
מבן חדש ומעלה שנים ועשרים
אלף׃

ויאמר יהוה אל משה פקד כל
בכר זכר לבני ישראל מבן חדש
ומעלה ושא את מספר שמתם׃
ולקחת את הלוים לי אני יהוה
תחת כל בכר בבני ישראל ואת
בהמת הלוים תחת כל בכור
בבהמת בני ישראל׃ ויפקד משה
כאשר צוה יהוה אתו את כל בכור
בבני ישראל׃ ויהי כל בכור זכר
במספר שמת מבן חדש ומעלה
לפקדיהם שנים ועשרים אלף
שלשה ושבעים ומאתים׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃ קח
את הלוים תחת כל בכור בבני
ישראל ואת בהמת הלוים תחת
בהמתם והיו לי הלוים אני יהוה׃
ואת פדויי השלשה והשבעים
והמאתים העדפים על הלוים
מבכור בני ישראל׃ ולקחת
חמשת חמשת שקלים לגלגלת
בשקל הקדש תקח עשרים
גרה השקל׃ ונתתה הכסף
לאהרן ולבניו פדויי העדפים
בהם׃ ויקח משה את כסף
הפדיום מאת העדפים על

אביחיל ד׳ וסימנהון צוריאל בן אביחיל אלה בני אביחיל וכהגיע תר אסתר בת אביחיל ותכתב אסתר המלכה בת אביחיל ט׳
עשרה נקוד׳ בתו׳ וסימנהון ובקומה דבכירה ויאמרו אליו איה וישקהו ויבכו לדעות את צאן אשר פקד משה ואהרן או בדרך
רחקה אשר עד מידבא ועשרון עשרון לנו ולבנינו עד עולם ט׳ ור׳ בנב׳ בכל אשר יצא ארץ וקיר ההיכל ועביהם המה מהקצעת וב׳ בכתו׳ לולא האמנתי

וידבר יי אל משה ואל אהרן ג יא וסימנהון ויצום אל בני ישראל זאת החיה אשר תאכלו אדם כי יהיה בעור דברו אל בני ישראל דוב
כי תבאו אל ארץ כנען איש על דגלו נשא את ראש בני קהת אל תכריתו עד מתי לעדה הרעה הבדלו מתוך העדה ויקחו אליך פרה אדמה תמימה

פדוי הלוים מאת בכור בני
ישראל לקח את הכסף חמשה
וששים ושלש מאות ואלף
בשקל הקדש ויתן משה את
כסף הפדים לאהרן ולבניו על
פי יהוה כאשר צוה יהוה את
משה

וידבר יהוה אל משה ואל אהרן ד
לאמר נשא את ראש בני קהת
מתוך בני לוי למשפחתם לבית
אבתם מבן שלשים שנה
ומעלה ועד בן חמשים שנה
כל בא לצבא לעשות מלאכה
באהל מועד זאת עבדת בני
קהת באהל מועד קדש
הקדשים ובא אהרן ובניו
בנסע המחנה והורדו את פרכת
המסך וכסו בה את ארן
העדת ונתנו עליו כסוי עור
תחש ופרשו בגד כליל תכלת
מלמעלה ושמו בדיו ועל
שלחן הפנים יפרשו בגד
תכלת ונתנו עליו את הקערת
ואת הכפת ואת המנקית ואת
קשות הנסך ולחם התמיד
עליו יהיה ופרשו עליהם

בגד תולעת שני וכסו אתו
במכסה עור תחש ושמו את
בדיו ולקחו בגד תכלת וכסו
את מנרת המאור ואת נרתיה
ואת מלקחיה ואת מחתתיה
ואת כל כלי שמנה אשר ישרתו
לה בהם ונתנו אתה ואת כל
כליה אל מכסה עור תחש ונתנו
על המוט ועל מזבח הזהב
יפרשו בגד תכלת וכסו אתו
במכסה עור תחש ושמו את
בדיו ולקחו את כל כלי השרת
אשר ישרתו בם בקדש ונתנו
אל בגד תכלת וכסו אותם
במכסה עור תחש ונתנו על
המוט ודשנו את המזבח ופרשו
עליו בגד ארגמן ונתנו עליו את
כל כליו אשר ישרתו עליו בהם
את המחתת את המזלגת
ואת היעים ואת המזרקת כל
כלי המזבח ופרשו עליו כסוי
עור תחש ושמו בדיו וכלה
אהרן ובניו לכסת את הקדש
ואת כל כלי הקדש בנסע
המחנה ואחרי כן יבאו בני קהת
לשאת ולא יגעו אל הקדש

יא וסימנהון ונתתה את הפרכת ונתת את הכפרת ונתתה אתו לפני הפרכת ומשחת בו את אהל מועד
ונתתה את מזבח הזהב לקטרת ויבא את הארן אל המשכן ובא אהרן ובניו בנסע המחנה
והורדו ב חס יוד וסימנהון והורדו את פרכת המסך והורדו זקני העיר ההוא

אלה משא בני קהת באהל
מועד׃ ופקדת אלעזר בן אהרן
הכהן שמן המאור וקטרת הסמים
ומנחת התמיד ושמן המשחה
פקדת כל המשכן וכל אשר בו
בקדש ובכליו׃
וידבר יהוה אל משה ואל אהרן
לאמר׃ אל תכריתו את שבט
משפחת הקהתי מתוך הלוים׃
וזאת עשו להם וחיו ולא ימתו
בגשתם את קדש הקדשים
אהרן ובניו יבאו ושמו אותם
איש איש על עבדתו ואל משאו׃
ולא יבאו לראות כבלע את
הקדש ומתו׃

פרש

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
נשא את ראש בני גרשון גם הם
לבית אבתם למשפחתם׃ מבן
שלשים שנה ומעלה עד בן
חמשים שנה תפקד אותם כל
הבא לצבא צבא לעבד עבדה
באהל מועד׃ זאת עבדת מש
משפחת הגרשני לעבד ולמשא׃
ונשאו את יריעת המשכן ואת
אהל מועד מכסהו ומכסה ה
התחש אשר עליו מלמעלה
ואת מסך פתח אהל מועד׃ ואת
קלעי החצר ואת מסך פתח שער
החצר אשר על המשכן ועל
המזבח סביב ואת מיתריהם
ואת כל כלי עבדתם ואת כל
אשר יעשה להם ועבדו׃ על פי
אהרן ובניו תהיה כל עבדת בני
הגרשני לכל משאם ולכל עבדתם
ופקדתם עלהם במשמרת את
כל משאם׃ זאת עבדת משפחת
בני הגרשני באהל מועד ומ
ומשמרתם ביד איתמר בן אהרן
הכהן׃ בני מררי
למשפחתם לבית אבתם תפקד
אתם׃ מבן שלשים שנה ומעלה
ועד בן חמשים שנה תפקדם
כל הבא לצבא לעבד את עבדת
אהל מועד׃ וזאת משמרת
משאם לכל עבדתם באהל
מועד קרשי המשכן ובריחיו
ועמודיו ואדניו׃ ועמודי החצר
סביב ואדניהם ויתדתם ומיתריהם
לכל כליהם ולכל עבדתם
ובשמת תפקדו את כלי משמרת
משאם׃ זאת עבדת משפחת
בני מררי לכל עבדתם באהל

ולבית ג בקר וסימנהון ויפקד משה ואהרן ופקודי בני גרשון כל הפקדים ולבית מלך יהודה ולבית שאול יבר ושמו צבא ולבית
הרכבים והיה לאב ליושב ירושלם ולבית יהודה והגד לעמי פשעם ולבית יעקב את עצי האלמגים דדברי הימים לנפש ל קמ

מועד ביד איתמר בן אהרן הכהן׃
ויפקד משה ואהרן ונשיאי העדה
את בני הקהתי למשפחתם ולבית
אבתם׃ מבן שלשים שנה ומעלה
ועד בן חמשים שנה כל הבא
לצבא לעבדה באהל מועד׃ ויהיו
פקדיהם למשפחתם אלפים
שבע מאות וחמשים׃ אלה
פקודי משפחת הקהתי כל
העבד באהל מועד אשר פקד
משה ואהרן על פי יהוה ביד
משה׃ ופקודי
בני גרשון למשפחתם ולבית
אבתם׃ מבן שלשים שנה
ומעלה ועד בן חמשים שנה
כל הבא לצבא לעבדה באהל
מועד׃ ויהיו פקדיהם למשפחתם
לבית אבתם אלפים ושש מאות
ושלשים׃ אלה פקודי משפחת
בני גרשון כל העבד באהל
מועד אשר פקד משה ואהרן
על פי יהוה׃ ופקודי משפחת בני
מררי למשפחתם לבית אבתם׃
מבן שלשים שנה ומעלה ועד
בן חמשים שנה כל הבא לצבא
לעבדה באהל מועד׃ ויהיו

פקדיהם למשפחתם שלשת
אלפים ומאתים׃ אלה פקודי
משפחת בני מררי אשר פקד
משה ואהרן על פי יהוה ביד
משה׃ כל הפקדים אשר פקד
משה ואהרן ונשיאי ישראל
את הלוים למשפחתם ולבית
אבתם׃ מבן שלשים שנה
ומעלה ועד בן חמשים שנה
כל הבא לעבד עבדת עבדה
ועבדת משא באהל מועד׃ ויהיו
פקדיהם שמנת אלפים וחמש
מאות ושמנים׃ על פי יהוה
פקד אותם ביד משה איש
איש על עבדתו ועל משאו
ופקדיו אשר צוה יהוה את
משה׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
צו את בני ישראל וישלחו מן
המחנה כל צרוע וכל זב וכל
טמא לנפש׃ מזכר עד נקבה
תשלחו אל מחוץ למחנה
תשלחום ולא יטמאו את
מחניהם אשר אני שכן בתוכם׃
ויעשו כן בני ישראל וישלחו
אתם אל מחוץ למחנה כאשר

ט פסו דאית בהון כל וכל וכל וסימנהון צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה ויקם העם כל היום ההוא כל ערי המישר וכל הגלעד
ויתקבצו אליו כל איש מצוק ויסקל באבנים ויתר כל דברי אסא ויצוה המלך אחז לכן כל אכליך ויענו את ירמיהו כל האנשים הידעים
ולא יטמאו ב וסימנהון ולא יטמאו את מחניהם אשר אני שכן בתוכם ולא יטמאו עוד בית ישראל

חטאת ז חס בליש וסימנהון כי יעשו מכל חטאת האדם וילך אחרי חטאת ירבעם אך לא סר מחטאת בית ירבעם חטאת
ריהוא אחז חטאת מנשה והנה לא בחטאת ואת חטאת יהודה ולא תמצאנה המושב ב וסימן בפ׳ אביתחתיכם האשם המושב

דבר יהוה אל משה כן עשו בני
ישראל׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל בני ישראל איש או
אשה כי יעשו מכל חטאת האדם
למעל מעל ביהוה ואשמה
הנפש ההוא׃ והתודו את חטאתם
אשר עשו והשיב את אשמו
בראשו וחמישתו יסף עליו ונתן
לאשר אשם לו׃ ואם אין לאיש
גאל להשיב האשם אליו
האשם המושב ליהוה לכהן
מלבד איל הכפרים אשר יכפר
בו עליו׃ וכל תרומה לכל קדשי
בני ישראל אשר יקריבו לכהן
לו יהיה׃ ואיש את קדשיו לו
יהיו איש אשר יתן לכהן לו יהיה׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃ דבר
אל בני ישראל ואמרת אלהם
איש איש כי תשטה אשתו
ומעלה בו מעל׃ ושכב איש
אתה שכבת זרע ונעלם מעיני
אישה ונסתרה והיא נטמאה
ועד אין בה והוא לא נתפשה׃
ועבר עליו רוח קנאה וקנא

את אשתו והוא נטמאה או עבר
עליו רוח קנאה וקנא את אשתו
והיא לא נטמאה׃ והביא האיש
את אשתו אל הכהן והביא את
קרבנה עליה עשירת האיפה
קמח שערים לא יצק עליו שמן
ולא יתן עליו לבנה כי מנחת
קנאת הוא מנחת זכרון מזכרת
עון׃ והקריב אתה הכהן והעמדה
לפני יהוה׃ ולקח הכהן מים
קדשים בכלי חרש ומן העפר
אשר יהיה בקרקע המשכן
יקח הכהן ונתן אל המים׃ והעמיד
הכהן את האשה לפני יהוה
ופרע את ראש האשה ונתן
על כפיה את מנחת הזכרון מנחת
קנאת הוא וביד הכהן יהיו מי
המרים המאררים׃ והשביע אתה
הכהן ואמר אל האשה אם לא
שכב איש אתך ואם לא שטית
טמאה תחת אישך הנקי ממי
המרים המאררים האלה׃ ואת
כי שטית תחת אישך וכי נטמאת
ויתן איש בך את שכבתו מבלעדי
אישך׃ והשביע הכהן את האשה
בשבעת האלה ואמר הכהן

ולא יתן ג וסימנהון ולא יתן עליו לבנה כי מנחת קנאת הוא ולא יתן עליה לבנה כי חטאת הוא ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם
והעמידה ה חס בליש וסימנהון ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמדהו לפני פרעה ויקח את יהושע ויעמדהו ... על עמדם
בקרקע ב וסימנהון ומן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן ואם ישתחוו ... בקרקע ...

לאשה ד׳ וסימניהון ויאמר יי׳ אלהים לאשה ואמר הכהן לאשה ויורד וידבר לאשה וישאל המלך לאשה וא׳ ולאשה עגל
עמך ה׳ וסימניהון לאלה ולשבעה בפרשת סוטה ירמוס הנה עמך נשים ושבחי עמך אל תפגעי בי לעזבך וא׳ ועמך כלם צדיקים

לאשה יתן יהוה אותך לאלה
ולשבעה בתוך עמך בתת
יהוה את ירכך נפלת ואת בטנך
צבה׃ ובאו המים המאררים
האלה במעיך לצבות בטן
ולנפל ירך ואמרה האשה אמן
אמן׃ וכתב את האלת האלה
הכהן בספר ומחה אל מי המרים׃
והשקה את האשה את מי
המרים המאררים ובאו בה
המים המאררים למרים׃ ולקח
הכהן מיד האשה את מנחת
הקנאת והניף את המנחה
לפני יהוה והקריב אתה אל
המזבח׃ וקמץ הכהן מן המנחה
את אזכרתה והקטיר המזבחה
ואחר ישקה את האשה את
המים׃ והשקה את המים
והיתה אם נטמאה ותמעל מעל
באישה ובאו בה המים המאררים
למרים וצבתה בטנה ונפלה
ירכה והיתה האשה לאלה
בקרב עמה׃ ואם לא נטמאה
האשה וטהרה הוא ונקתה
ונזרעה זרע׃ זאת תורת הקנאת
אשר תשטה אשה תחת אישה

ונטמאה׃ או איש אשר תעבר
עליו רוח קנאה וקנא את אשתו
והעמיד את האשה לפני יהוה
ועשה לה הכהן את כל התורה
הזאת׃ ונקה האיש מעון והאשה
ההוא תשא את עונה׃

ו וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל בני ישראל ואמרת
אלהם איש או אשה כי יפלא
לנדר נדר נזיר להזיר ליהוה׃
מיין ושכר יזיר חמץ יין וחמץ
שכר לא ישתה וכל משרת
ענבים לא ישתה וענבים לחים
ויבשים לא יאכל׃ כל ימי נזרו
מכל אשר יעשה מגפן היין
מחרצנים ועד זג לא יאכל׃ כל
ימי נדר נזרו תער לא יעבר על
ראשו עד מלאת הימם אשר
יזיר ליהוה קדש יהיה גדל פרע
שער ראשו׃ כל ימי הזירו ליהוה
על נפש מת לא יבא׃ לאביו ז
ולאמו לאחיו ולאחתו לא יטמא
להם במתם כי נזר אלהיו על
ראשו׃ כל ימי נזרו קדש הוא
ליהוה׃ וכי ימות מת עליו בפתע

אלפא ביתא דמפי הא ולית דכו
לישראל ויפלו גורלות ויפל הגורל על יונה כאיש יפלם במהמרות כל יקומו והיה תפלו אתה כנחלה והפל פור הוא הגורל להמם ולאבדם

יבא ה חס וסימנהון וביום השמיני יבא שתי תרים דנזיר ותאותם יבא להם כי את כל מעשה האלהים איש יבא בפריו וגם אלהים ׃
ואת האיל ה וסימנהון ואת האיל האחד תקח ואת האיל תנתח לנתחיו ואת האיל נתח וישחט את השור ואת האיל ואת האיל יעשה זבח שלמים ׃

פתאם וטמא ראש נזרו וגלח
ראשו ביום טהרתו ביום השביעי
יגלחנו׃ וביום השמיני יבא שתי
תרים או שני בני יונה אל הכהן
אל פתח אהל מועד׃ ועשה
הכהן אחד לחטאת ואחד לעלה
וכפר עליו מאשר חטא על
הנפש וקדש את ראשו ביום ההוא׃
והזיר ליהוה את ימי נזרו והביא
כבש בן שנתו לאשם והימים
הראשנים יפלו כי טמא נזרו׃
וזאת תורת הנזיר ביום מלאת
ימי נזרו יביא אתו אל פתח אהל
מועד׃ והקריב את קרבנו ליהוה
כבש בן שנתו תמים אחד לעלה
וכבשה אחת בת שנתה תמימה
לחטאת ואיל אחד תמים לשלמים׃
וסל מצות סלת חלת בלולת
בשמן ורקיקי מצות משחים
בשמן ומנחתם ונסכיהם׃ והקריב
הכהן לפני יהוה ועשה את
חטאתו ואת עלתו׃ ואת האיל
יעשה זבח שלמים ליהוה על
סל המצות ועשה הכהן את
מנחתו ואת נסכו׃ וגלח הנזיר
פתח אהל מועד את ראש נזרו

ולקח את שער ראש נזרו ונתן
על האש אשר תחת זבח
השלמים׃ ולקח הכהן את
הזרע בשלה מן האיל וחלת
מצה אחת מן הסל ורקיק מצה
אחד ונתן על כפי הנזיר אחר
התגלחו את נזרו׃ והניף אותם
הכהן תנופה לפני יהוה קדש
הוא לכהן על חזה התנופה
ועל שוק התרומה ואחר ישתה
הנזיר יין׃ זאת תורת הנזיר
אשר ידר קרבנו ליהוה על
נזרו מלבד אשר תשיג ידו כפי
נדרו אשר ידר כן יעשה על
תורת נזרו׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל אהרן ואל בניו לאמר
כה תברכו את בני ישראל
אמור להם׃
יברכך יהוה וישמרך׃
יאר יהוה פניו אליך
ויחנך׃ ישא יהוה
פניו אליך וישם לך שלום׃
ושמו
את שמי על בני ישראל ואני

אמור ג מל וסימנהון כה תברכו את בני ישראל אמור להם לכן נאם יהוה אלהים אלהי ישראל אמור אמרתי דעל אמרים אמור לסנאצ׳ ׃
יברכך יהוה ד דסמי וסימנהון יברכך יהוה וישמרך כי ברוך יברכך יהוה בארץ יברכך יהוה נוה צדק ויאמרו לו יברכך יהוה דבעז וכל תהלות דכותי ׃
וישם ו רפי וסימנהון וישם לך שלום וישם את ענוה וישם לדרך פעמיו וישם לאל מלתי וישם פניו לבוא בתקף וישם פניו לאיש וישב כתו ׃

עגלת העגלת ג חס ובעני וסימנהון ויביאו את קרבנם לפני יי׳ ויקח משה את העגלת ואת הבקר ואת ארבע העגלת ואת שמנת הבקר
המטת ג חס בתו וסימנהון הם נשיאי המטת הם העמדים ויניח משה את המטת לפני יי׳ ויצא משה את כל המטת מלפני יי׳

ז אֲבָרְכֵם׃ וַיְהִי
בְּיוֹם כַּלּוֹת מֹשֶׁה לְהָקִים אֶת
הַמִּשְׁכָּן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ
וְאֶת כָּל כֵּלָיו וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת
כָּל כֵּלָיו וַיִּמְשָׁחֵם וַיְקַדֵּשׁ אֹתָם׃
וַיַּקְרִיבוּ נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל רָאשֵׁי
בֵּית אֲבֹתָם הֵם נְשִׂיאֵי הַמַּטֹּת
הֵם הָעֹמְדִים עַל הַפְּקֻדִים׃ וַיָּבִיאוּ
אֶת קָרְבָּנָם לִפְנֵי יְהוָה שֵׁשׁ עֶגְלֹת
צָב וּשְׁנֵי עָשָׂר בָּקָר עֲגָלָה עַל
שְׁנֵי הַנְּשִׂאִים וְשׁוֹר לְאֶחָד
וַיַּקְרִיבוּ אוֹתָם לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
קַח מֵאִתָּם וְהָיוּ לַעֲבֹד אֶת עֲבֹדַת
אֹהֶל מוֹעֵד וְנָתַתָּה אוֹתָם אֶל
הַלְוִיִּם אִישׁ כְּפִי עֲבֹדָתוֹ׃ וַיִּקַּח
מֹשֶׁה אֶת הָעֲגָלֹת וְאֶת הַבָּקָר
וַיִּתֵּן אוֹתָם אֶל הַלְוִיִּם׃ אֵת שְׁתֵּי
הָעֲגָלוֹת וְאֵת אַרְבַּעַת הַבָּקָר נָתַן
לִבְנֵי גֵרְשׁוֹן כְּפִי עֲבֹדָתָם׃ וְאֵת
אַרְבַּע הָעֲגָלֹת וְאֵת שְׁמֹנַת
הַבָּקָר נָתַן לִבְנֵי מְרָרִי כְּפִי עֲבֹדָתָם
בְּיַד אִיתָמָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃
וְלִבְנֵי קְהָת לֹא נָתָן כִּי עֲבֹדַת
הַקֹּדֶשׁ עֲלֵהֶם בַּכָּתֵף יִשָּׂאוּ׃
וַיַּקְרִיבוּ הַנְּשִׂאִים אֵת חֲנֻכַּת

הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ וַיַּקְרִיבוּ
הַנְּשִׂיאִם אֶת קָרְבָּנָם לִפְנֵי הַמִּ
הַמִּזְבֵּחַ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
נָשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם נָשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם
יַקְרִיבוּ אֶת קָרְבָּנָם לַחֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ׃
וַיְהִי
הַמַּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת
קָרְבָּנוֹ נַחְשׁוֹן בֶּן עַמִּינָדָב לְמַטֵּה
יְהוּדָה׃ וְקָרְבָּנוֹ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת
שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק
אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת
בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת
עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר
אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ
אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר
עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח
הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם
חֲמִשָּׁה עַתּוּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים
בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן נַחְשׁוֹן
בֶּן עַמִּינָדָב׃
בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי הִקְרִיב נְתַנְאֵל בֶּן
צוּעָר נְשִׂיא יִשָּׂשכָר׃ הִקְרִב
אֶת קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת
שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק
אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל

124

כל קרי׳ שלישי השלישי מל׳ בכ״ג חס׳ וסימנהון כי ביום השלישי ירד י״י והשלישי שמיה השלשי אבשלום בן מעכה וכל דברי הימים דכו
בכ״ן מל׳ וסימנהון ואחריו יחזיאל ולמשלמיהו שר השלישי ב׳ בפסוקא ביום השני ביום החמישי כותי

הקדש שניהם מלאים סלת
בלולה בשמן למנחה: כף אחת
עשרה זהב מלאה קטרת: פר
אחד בן בקר איל אחד כבש אחד
בן שנתו לעלה: שעיר עזים אחד
לחטאת: ולזבח השלמים בקר
שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני שנה חמשה
זה קרבן נתנאל בן צוער

ביום השלישי נשיא לבני זבולן
אליאב בן חלן: קרבנו קערת
כסף אחת שלשים ומאה
משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש
שניהם מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה: כף אחת עשרה
זהב מלאה קטרת: פר אחד בן
בקר איל אחד כבש אחד בן
שנתו לעלה: שעיר עזים אחד
לחטאת: ולזבח השלמים בקר
שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני שנה חמשה
זה קרבן אליאב בן חלן:

ביום הרביעי נשיא לבני ראובן
אליצור בן שדיאור: קרבנו
קערת כסף אחת שלשים
ומאה משקלה מזרק אחד
כסף שבעים שקל בשקל
הקדש שניהם מלאים סלת
בלולה בשמן למנחה: כף אחת
עשרה זהב מלאה קטרת: פר
אחד בן בקר איל אחד כבש
אחד בן שנתו לעלה: שעיר
עזים אחד לחטאת: ולזבח
השלמים בקר שנים אילם
חמשה עתדים חמשה כבשים
בני שנה חמשה זה קרבן אליצור
בן שדיאור:

ביום החמישי נשיא לבני
שמעון שלמיאל בן צורישדי:
קרבנו קערת כסף אחת שלשים
ומאה משקלה מזרק אחד
כסף שבעים שקל בשקל
הקדש שניהם מלאים סלת
בלולה בשמן למנחה: כף אחת
עשרה זהב מלאה קטרת:
פר אחד בן בקר איל אחד כבש
אחד בן שנתו לעלה: שעיר
עזים אחד לחטאת: ולזבח
השלמים בקר שנים אילם

כל קרי׳ רביעי הרביעי מל׳ בכ״ג חס׳ וסימנהון לשערים הרביעי חלקיהו השני וביום הרביעי נקהלו לעמק ברכה כי שם ברכו את י״י
כל קרי׳ חמישי החמישי מל׳ בכ״ג חס׳ וסימנהון כאו אלי מזקני ישראל האכבה בחדש החמישי הנזר למלכיה החמשי
שלשים כל חס׳ בכ״ר מל׳ וסימנהון וירדו שלשה מהשלשים מן השלשים הוא נכבד ויחלא אסא בשנת שלושים ואני לא נקראי לבוא

ביום השביעי ב׳ ר״א פסו׳ וסימנהון ביום השביעי נשיא לבני אפרים ביום השביעי כטוב לב המלך ביין אמר למהומן בזתא חרבונא
ביום השמיני ג׳ ר״א פסו׳ וסימנהון ביום השמיני נשיא לבני מנשה ביום השמיני עצרת תהיה לכם ביום השמיני שלח את העם

חמשה עתדים חמשה כבשים
בני שנה חמשה זה קרבן
שלמיאל בן צורי שדי׃

ביום הששי נשיא לבני גד
אליסף בן דעואל׃ קרבנו קערת
כסף אחת שלשים ומאה
משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש
שניהם מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה׃ כף אחת עשרה
זהב מלאה קטרת׃ פר אחד בן
בקר איל אחד כבש אחד בן
שנתו לעלה׃ שעיר עזים אחד
לחטאת׃ ולזבח השלמים בקר
שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני שנה חמשה
זה קרבן אליסף בן דעואל׃

ביום השביעי נשיא לבני אפרים
אלישמע בן עמיהוד׃ קרבנו
קערת כסף אחת שלשים ומאה
משקלה מזרק אחד כסף שבעים
שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן
למנחה׃ כף אחת עשרה זהב

מלאה קטרת׃ פר אחד בן בקר
איל אחד כבש אחד בן שנתו
לעלה׃ שעיר עזים אחד לחטאת׃
ולזבח השלמים בקר שנים
אילם חמשה עתדים חמשה
כבשים בני שנה חמשה זה
קרבן אלישמע בן עמיהוד׃

ביום השמיני נשיא לבני מנשה
גמליאל בן פדהצור׃ קרבנו קערת
כסף אחת שלשים ומאה מש
משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש
שניהם מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה׃ כף אחת עשרה
זהב מלאה קטרת׃ פר אחד בן
בקר איל אחד כבש אחד בן
שנתו לעלה׃ שעיר עזים אחד
לחטאת׃ ולזבח השלמים בקר
שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני שנה חמשה
זה קרבן גמליאל בן פדהצור׃

ביום התשיעי נשיא לבני בנימן
אבידן בן גדעני׃ קרבנו קערת
כסף אחת שלשים ומאה

כב׳ פסו׳ דלית בהון לא ו ולא יוד וסימנהון בלשון תרגום לא תקטל עבדא דישם יהב להון עשרה בתרי עשר ותלתא מלכין בארעהון דכנענאי
ופירושם לא תרצח לא תנאף לא תגנב ואלה שמות לא תרצה דמשנה תורה כף אחת עשרה זהב יב׳ בעני׳ לאמר לך אתן את ארץ כנען וחבריה
ודברי הימים ויתן להם מגנת לב מלך דבר מלך חרמה מלך לבנה שם איפכשד שלח גם עבדך נזהר בהם בשמים עקב רב

125

עשירי העשירי כל מל במד חס וסימנהון בשנה התשיעית לצדקיהו לשכניהו העשרי בשנה העשרית במעשרי ויהי בשתי עשרה שנה
כל אורי אילם האילם כתי במד מל וסימנהון רחלים מאתים קח את אהרן בנהלי בזה קרבי חמאת בקר וכל נבי ובתו אילם כתי במי

משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש
שניהם מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה כף אחת עשרה
זהב מלאה קטרת פר אחד בן
בקר איל אחד כבש אחד בן
שנתו לעלה שעיר עזים אחד
לחטאת ולזבח השלמים בקר
שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני שנה חמשה
זה קרבן אבידן בן גדעני

ביום העשירי נשיא לבני דן
אחיעזר בן עמישדי קרבנו
קערת כסף אחת שלשים
ומאה משקלה מזרק אחד
כסף שבעים שקל בשקל הקדש
שניהם מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה כף אחת עשרה
זהב מלאה קטרת פר אחד בן
בקר איל אחד כבש אחד בן
שנתו לעלה שעיר עזים אחד
לחטאת ולזבח השלמים בקר
שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני שנה חמשה
זה קרבן אחיעזר בן עמישדי

פ

ביום עשתי עשר יום נשיא לבני
אשר פגעיאל בן עכרן קרבנו
קערת כסף אחת שלשים ומאה
משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש
שניהם מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה כף אחת עשרה
זהב מלאה קטרת פר אחד בן
בקר איל אחד כבש אחד בן
שנתו לעלה שעיר עזים אחד
לחטאת ולזבח השלמים בקר
שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני שנה חמשה
זה קרבן פגעיאל בן עכרן

ביום שנים עשר יום נשיא לבני
נפתלי אחירע בן עינן קרבנו
קערת כסף אחת שלשים ומאה
משקלה מזרק אחד כסף שבעים
שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן
למנחה כף אחת עשרה זהב
מלאה קטרת פר אחד בן בקר
איל אחד כבש אחד בן שנתו
לעלה שעיר עזים אחד

ג כתי אילים וג כתי אלים וסימנהון בכרים ואילים ועתודים ומדה אחת לאילים הלא הרחתם את כהני יי הנחמים באלים תחת
כל עין רענן הבו ליי בני אלים הבו ליי כבוד ועז כימי משחק יערך ליי ידמה ליי בבני אלים משתו יגורו אלים משברים יתחטאו ועל אל אלים
ידבר נפלאות וישחטו את האלים אילם כרים ועתודים פרים מזרק בספר מדויק ובדוק בקמ וכספר מכלל פת כמו מקסם חלק

וזהב ד׳ וסימנהון ויהי זהב התנופה ויהי כל זהב התרומה כל זהב הכפות והזהב זהב פרוים וזהב הארץ ההוא טוב שם הבדלח
לעלה ה׳ וסימנהון ואת התורה לעלה כל הבקר לעלה וארבעה שלחנות לעלה ונם עלה לרב ויאמר ארונה בקר

לחטאת ולזבח השלמים בקר
שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני שנה חמשה
זה קרבן אחירע בן עינן

ח
זאת חנכת המזבח ביום המשח
אתו מאת נשיאי ישראל קערת
כסף שתים עשרה מזרקי כסף
שנים עשר כפות זהב שתים
עשרה שלשים ומאה הקערה
האחת כסף ושבעים המזרק
האחד כל כסף הכלים אלפים
וארבע מאות בשקל הקדש
כפות זהב שתים עשרה מלאת
קטרת עשרה עשרה הכף
בשקל הקדש כל זהב הכפות
עשרים ומאה כל הבקר לעלה
שנים עשר פרים אילם שנים
עשר כבשים בני שנה שנים
עשר ומנחתם ושעירי עזים
שנים עשר לחטאת וכל בקר
זבח השלמים עשרים וארבעה
פרים אילם ששים עתדים
ששים כבשים בני שנה ששים
זאת חנכת המזבח אחרי
המשח אתו ובבא משה אל

אהל מועד לדבר אתו וישמע
את הקול מדבר אליו מעל
הכפרת אשר על ארן העדת
מבין שני הכרבים וידבר אליו

פרש

וידבר יהוה אל משה לאמר
דבר אל אהרן ואמרת אליו
בהעלתך את הנרת אל מול
פני המנורה יאירו שבעת הנרות
ויעש כן אהרן אל מול פני
המנורה העלה נרתיה כאשר
צוה יהוה את משה וזה מעשה
המנרה מקשה זהב עד ירכה
עד פרחה מקשה הוא כמראה
אשר הראה יהוה את משה
כן עשה את המנרה

וידבר יהוה אל משה לאמר
קח את הלוים מתוך בני ישראל
וטהרת אתם וכה תעשה להם
לטהרם הזה עליהם מי חטאת
והעבירו תער על כל בשרם
וכבסו בגדיהם והטהרו ולקחו
פר בן בקר ומנחתו סלת בלולה
בשמן ופר שני בן בקר תקח
לחטאת והקרבת את הלוים

ובבא ד׳ ב׳ מל׳ וב׳ חס׳ וסימנהון ובבא משה לפני יי
המנורה ג׳ מל׳ וסימנהון מקשה תיעשה המנור
וכה ב׳ ר״פ פסו׳ וסימנהון וכה תעשה להם

ובבא משה אל אהל מועד הלין חס׳ ובבוא הנשיא ובבוא עם הארץ
אל מול פני המנורה יאירו אל מול פני המנורה העלה נרותיה
לטהרם וכה אמר שמעי הנרות ב׳ מל׳ וסי׳ על המנרה הטהרה
יאירו
שבעת
הנרות

עבדת יי׳ ג וסימנהון והיו לעבד את עבדת יי׳ כי עד הוא בינינו ותכן כל עבדת יי׳ א בתו וא בנבי וא בכתובים

ולכפר ג וסימנהון ואתנה את הלוים נתנים לאהרן ואהרן ובניו מקטירים שבעים שבעים נחתך על עמך ועל עיר קדשך

לפני אהל מועד והקהלת את
כל עדת בני ישראל׃ והקרבת
את הלוים לפני יהוה וסמכו בני
ישראל את ידיהם על הלוים׃
והניף אהרן את הלוים תנופה
לפני יהוה מאת בני ישראל
והיו לעבד את עבדת יהוה׃
והלוים יסמכו את ידיהם על
ראש הפרים ועשה את האחד
חטאת ואת האחד עלה ליהוה
לכפר על הלוים׃ והעמדת את
הלוים לפני אהרן ולפני בניו
והנפת אתם תנופה ליהוה׃
והבדלת את הלוים מתוך בני
ישראל והיו לי הלוים׃ ואחרי כן
יבאו הלוים לעבד את אהל
מועד וטהרת אתם והנפת אתם
תנופה׃ כי נתנים נתנים המה לי
מתוך בני ישראל תחת פטרת
כל רחם בכור כל מבני ישראל
לקחתי אתם לי׃ כי לי כל בכור
בבני ישראל באדם ובבהמה
ביום הכתי כל בכור בארץ
מצרים הקדשתי אתם לי׃
ואקח את הלוים תחת כל בכור
בבני ישראל׃ ואתנה את הלוים

נתנים לאהרן ולבניו מתוך בני
ישראל לעבד את עבדת בני
ישראל באהל מועד ולכפר על
בני ישראל ולא יהיה בבני ישראל
נגף בגשת בני ישראל אל הקדש׃
ויעש משה ואהרן וכל עדת
בני ישראל ללוים ככל אשר
צוה יהוה את משה ללוים כן
עשו להם בני ישראל׃ ויתחטאו
הלוים ויכבסו בגדיהם ויניף
אהרן אתם תנופה לפני יהוה
ויכפר עליהם אהרן לטהרם׃
ואחרי כן באו הלוים לעבד את
עבדתם באהל מועד לפני
אהרן ולפני בניו כאשר צוה
יהוה את משה על הלוים כן
עשו להם׃ וידבר
יהוה אל משה לאמר׃ זאת
אשר ללוים מבן חמש ועשרים
שנה ומעלה יבוא לצבא צבא
בעבדת אהל מועד׃ ומבן חמ
חמשים שנה ישוב מצבא
העבדה ולא יעבד עוד׃ ושרת
את אחיו באהל מועד לשמר
משמרת ועבדה לא יעבד ככה
תעשה ללוים במשמרתם׃

כל שופטי ושמוא ויחזק ואתנה בקב׳ בבא לכה אלי ואתנה את בשרך וכל ש׳ נב׳ ואורי דכו כבא ואתנה את הלוים וכל כתו׳ דכו׳ בבא
שאלמנו ואתנה גוים נחלתך ואת האחד ד וסימנהון את אשר תשיג ידו ועשה הכהן והלוים יסמכו וישם את האחד
ושרת ב וסימנהון ושרת את אחיו באהל מועד ושרת בשם יי׳ אלהיו במשמרתם ב א חס וא מל וסימ׳ ככה תעשה במחלקתם

וככל ה וסימניהון ככל חקתיו וככל משפטיו וככל החזון ד שמואל ב׳ כי התעיתם בנפשתיכם וככל כחי הכיתותי לבית יה׳
במעדו ג חס וסימניהון בארבעה עשר יום בחדש הזה למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן יה׳ במעדו וחדל לעשות הפסח ונכרתה

ט

וידבר יהוה אל משה במדבר
סיני בשנה השנית לצאתם
מארץ מצרים בחדש הראשון
לאמר ויעשו בני ישראל את
הפסח במועדו בארבעה עשר
יום בחדש הזה בין הערבים
תעשו אתו במעדו ככל חקתיו
וככל משפטיו תעשו אתו וידבר
משה אל בני ישראל לעשת
הפסח ויעשו את הפסח בראשון
בארבעה עשר יום לחדש בין
הערבים במדבר סיני ככל אשר
צוה יהוה את משה כן עשו בני
ישראל ויהי אנשים אשר היו
טמאים לנפש אדם ולא יכלו
לעשת הפסח ביום ההוא
ויקרבו לפני משה ולפני אהרן
ביום ההוא ויאמרו האנשים
ההמה אליו אנחנו טמאים
לנפש אדם למה נגרע לבלתי
הקריב את קרבן יהוה במעדו
בתוך בני ישראל ויאמר אלהם
משה עמדו ואשמעה מה
יצוה יהוה לכם
וידבר יהוה אל משה לאמר

דבר אל בני ישראל לאמר
איש איש כי יהיה טמא לנפש
או בדרך רחקה לכם או לדרתיכם
ועשה פסח ליהוה בחדש
השני בארבעה עשר יום בין
הערבים יעשו אתו על מצות
ומררים יאכלהו לא ישאירו
ממנו עד בקר ועצם לא ישברו
בו ככל חקת הפסח יעשו אתו
והאיש אשר הוא טהור ובדרך
לא היה וחדל לעשות הפסח
ונכרתה הנפש ההוא מעמיה
כי קרבן יהוה לא הקריב במעדו
חטאו ישא האיש ההוא וכי
יגור אתכם גר ועשה פסח ליהוה
כחקת הפסח וכמשפטו כן
יעשה חקה אחת יהיה לכם
ולגר ולאזרח הארץ
וביום הקים את
המשכן כסה הענן את המשכן
לאהל העדת ובערב יהיה
על המשכן כמראה אש עד
בקר כן יהיה תמיד הענן יכסנו
ומראה אש לילה ולפי העלות
הענן מעל האהל ואחרי כן
יסעו בני ישראל ובמקום אשר

ובדרך ד וסימניהון ובדרך לא היה וחדל ובדרך אמו ובדרך ירבעם ב׳ בפסוק ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים
יאכלהו ד וחס וסימניהון ואכלו את הבשר בלילה הזה בשלו את הבשר בחדש השני דפסח קטן כי מאספיו יאכלהו והללו את יה׳
ובערב ד וסימניהון ובערב יהיה על המשכן ובערב האמר מי יתן בקר ובערב חתרתי לי בקיר ומקטירים ליה׳ ולאזרח

ובהאריך ל בהאריך ל · ובהעלות ל בהעלות ל · וברכו ל ברכו ל · יבדך ל ברך ל · וברוכה ל ברוכה ל · ונרשעת ל נרשעת ל · ובברזל ל בברזל ל · ובדברי ל בדברי ל · ובגזל ל בגזל ל · וברחמיך ל ברחמיך ל

ישכן שם הענן שם יחנו בני
ישראל על פי יהוה יסעו בני
ישראל ועל פי יהוה יחנו כל
ימי אשר ישכן הענן על המשכן
יחנו ובהאריך הענן על
המשכן ימים רבים ושמרו בני
ישראל את משמרת יהוה ולא
יסעו ויש אשר יהיה הענן ימים
מספר על המשכן על פי יהוה
יחנו ועל פי יהוה יסעו ויש
אשר יהיה הענן מערב עד בקר
ונעלה הענן בבקר ונסעו או
יומם ולילה ונעלה הענן ונסעו
או ימים או חדש או ימים
בהאריך הענן על המשכן
לשכן עליו יחנו בני ישראל
ולא יסעו ובהעלתו יסעו על
פי יהוה יחנו ועל פי יהוה יסעו
את משמרת יהוה שמרו על
פי יהוה ביד משה
וידבר יהוה אל משה לאמר
עשה לך שתי חצוצרת כסף
מקשה תעשה אתם והיו לך
למקרא העדה ולמסע את
המחנות ותקעו בהן ונועדו
אליך כל העדה אל פתח אהל

מועד ואם באחת יתקעו ונועדו
אליך הנשיאים ראשי אלפי
ישראל ותקעתם תרועה ונסעו
המחנות החנים קדמה ותקעתם
תרועה שנית ונסעו המחנות
החנים תימנה תרועה יתקעו
למסעיהם ובהקהיל את הקהל
תתקעו ולא תריעו ובני אהרן
הכהנים יתקעו בחצצרות והיו
לכם לחקת עולם לדרתיכם
וכי תבאו מלחמה בארצכם על
הצר הצרר אתכם והרעתם
בחצצרת ונזכרתם לפני יהוה
אלהיכם ונושעתם מאיביכם
וביום שמחתכם ובמועדיכם
ובראשי חדשכם ותקעתם
בחצצרת על עלתיכם ועל
זבחי שלמיכם והיו לכם לזכרון
לפני אלהיכם אני יהוה אלהיכם

ויהי בשנה השנית בחדש השני
בעשרים בחדש נעלה הענן
מעל משכן העדת ויסעו בני
ישראל למסעיהם ממדבר
סיני וישכן הענן במדבר פארן
ויסעו בראשנה על פי יהוה

שמרו ו̇ ק̇מ̇ וסימנהון אבל כעיים ושמרו את משמרת יט שמרו וזאת תורתי לא שמרו על מאסם את תורת יה' וינסו וימרו את אלהים
עליון ראיתי בוגדים ואתקוטטה · סימן עשה לך שתי חצוצרת כתי' וכי תבאו מלחמה וביום שמחתכם תקעו שופר בגבעה חס דחס כתי'
הצר ג̇ ב̇ וסימנהון וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר ... וליוצא ולבא אין שלום מן הצר כי אין הצר שוה בנזק המלך

הקהתים ג וסימניהון ונסעו הקהתים נשאי המקדש׳ ויקומו הלוים׳ והאנשים עשים באמונה׳
והקימו הקימו ה וסימניהון והקימו את המשכן׳ אף הקם הקימו׳ הקימו בחוניו עררו׳ אשר לא הקימו את דברי הברית׳ כי הקימו בני יהונדב׳

פי משה׃ ויסע דגל מחנה בני
יהודה בראשנה לצבאתם
ועל צבאו נחשון בן עמינדב׃
ועל צבא מטה בני יששכר
נתנאל בן צוער׃ ועל צבא מטה
בני זבולן אליאב בן חלן׃ והורד
המשכן ונסעו בני גרשון ובני
מררי נשאי המשכן׃ ונסע
דגל מחנה ראובן לצבאתם
ועל צבאו אליצור בן שדי
אור׃ ועל צבא מטה בני שמעון
שלמיאל בן צורישדי׃ ועל
צבא מטה בני גד אליסף בן
דעואל׃ ונסעו הקהתים נשאי
המקדש והקימו את המשכן
עד באם׃ ונסע דגל מחנה בני
אפרים לצבאתם ועל צבאו
אלישמע בן עמיהוד׃ ועל צבא
מטה בני מנשה גמליאל בן
פדהצור׃ ועל צבא מטה בני
בנימן אבידן בן גדעוני׃ ונסע דגל
מחנה בני דן מאסף לכל המחנת
לצבאתם ועל צבאו אחיעזר
בן עמישדי׃ ועל צבא מטה בני
אשר פגעיאל בן עכרן׃ ועל צבא
מטה בני נפתלי אחירע בן עינן׃

אלה מסעי בני ישראל לצבאתם
ויסעו׃ ויאמר
משה לחבב בן רעואל המדיני
חתן משה נסעים אנחנו אל
המקום אשר אמר יהוה אתו
אתן לכם לכה אתנו והטבנו לך
כי יהוה דבר טוב על ישראל׃
ויאמר אליו לא אלך כי אם אל
ארצי ואל מולדתי אלך׃ ויאמר
אל נא תעזב אתנו כי על כן ידעת
חנתנו במדבר והיית לנו לעינים׃
והיה כי תלך עמנו והיה הטוב
ההוא אשר ייטיב יהוה עמנו
והטבנו לך׃ ויסעו מהר יהוה דרך
שלשת ימים וארון ברית יהוה נסע
לפניהם דרך שלשת ימים לתור
להם מנוחה׃ וענן יהוה עליהם
יומם בנסעם מן המחנה׃
׆ ויהי בנסע הארן ויאמר
משה קומה יהוה ויפצו איביך
וינסו משנאיך מפניך׃ ובנחה
יאמר שובה יהוה רבבות אלפי
ישראל׃
׆
ויהי העם כמתאננים רע באזני
יהוה וישמע יהוה ויחר אפו
ותבער בם אש יהוה ותאכל

עבדך לעבדך ז וסימנהון למה הרעת לעבדך היסגרני בעלי קעילה ולי אני עבדך ועשית חסד על עבדך ראיתי ההמון הגדול
כי אתה הבדלתם לך גם מזדים חשך עבדך וכל אתנ וסו פסו דכותי במא טוב עשית עם עבדך ותשקע והאספסף והם

בקצה המחנה ויצעק העם אל
משה ויתפלל משה אל יהוה
ותשקע האש ויקרא שם המקום
ההוא תבערה כי בערה בם אש
יהוה והאספסף אשר בקרבו
התאוו תאוה וישבו ויבכו גם בני
ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר
זכרנו את הדגה אשר נאכל
במצרים חנם את הקשאים ואת
האבטחים ואת החציר ואת
הבצלים ואת השומים ועתה
נפשנו יבשה אין כל בלתי אל
המן עינינו והמן כזרע גד הוא
ועינו כעין הבדלח שטו העם
ולקטו וטחנו ברחים או דכו
במדכה ובשלו בפרור ועשו אתו
עגות והיה טעמו כטעם לשד
השמן וברדת הטל על המחנה
לילה ירד המן עליו וישמע משה
את העם בכה למשפחתיו איש
לפתח אהלו ויחר אף יהוה מאד
ובעיני משה רע ויאמר משה
אל יהוה למה הרעת לעבדך
ולמה לא מצתי חן בעיניך לשום
את משא כל העם הזה עלי
האנכי הריתי את כל העם הזה

אם אנכי ילדתיהו כי תאמר אלי
שאהו בחיקך כאשר ישא
האמן את הינק על האדמה אשר
נשבעת לאבתיו מאין לי בשר
לתת לכל העם הזה כי יבכו עלי
לאמר תנה לנו בשר ונאכלה
לא אוכל אנכי לבדי לשאת את
כל העם הזה כי כבד ממני ואם
ככה את עשה לי הרגני נא הרג
אם מצאתי חן בעיניך ואל אראה
ברעתי

ויאמר יהוה אל משה אספה
לי שבעים איש מזקני ישראל
אשר ידעת כי הם זקני העם
ושטריו ולקחת אתם אל אהל
מועד והתיצבו שם עמך וירדתי
ודברתי עמך שם ואצלתי מן
הרוח אשר עליך ושמתי עליהם
ונשאו אתך במשא העם ולא
תשא אתה לבדך ואל העם
תאמר התקדשו למחר ואכלתם
בשר כי בכיתם באזני יהוה
לאמר מי יאכלנו בשר כי טוב
לנו במצרים ונתן יהוה לכם
בשר ואכלתם לא יום אחד
תאכלון ולא יומים ולא חמשה

הרעת ג וסימנהון למה הרעתה לעשהוה הרעתה כתי למה הרעת לעבדך הרעת כתי הגם על האלמנה הרעות כתי
את ג בלשו זכר וסימנהון ואם ככה את עשה לי ואת תדבר אלינו את כל אשר ידבר יי אלהינו את כרוב ממשח הסוכך ונתתיך
למחר ה וסימנהון למחר יהיה האות הזה ויאמר למחר ויאמר כדברך התקדשו למחר חרם בקרבך ישראל וגם למחר אני קרוא

ג̇ פסו̇ לא ולא ולא ולא ולא וסימנהון לא יום אחד תאכלון ולא יומים לא תאבה לו ולא תשמע אליו והיה כי תרבו ופריתם בארץ בימים ההמה׃
ויאמר̇ ה̇ בטע̇ בתו̇ וסימנהון ויאמר האדם ויאמר יעקב ויאמר יתרו ברוך יי̇ ויאמר משה שש מאות אלף ויאמר משה בזאת תדעון

ימים ולא עשרה ימים ולא עשרים
יום׃ עד חדש ימים עד אשר
יצא מאפכם והיה לכם לזרא
יען כי מאסתם את יהוה אשר
בקרבכם ותבכו לפניו לאמר
למה זה יצאנו ממצרים׃ ויאמר
משה שש מאות אלף רגלי
העם אשר אנכי בקרבו ואתה
אמרת בשר אתן להם ואכלו
חדש ימים׃ הצאן ובקר ישחט
להם ומצא להם אם את כל
דגי הים יאסף להם ומצא להם׃

ויאמר יהוה אל משה היד
יהוה תקצר עתה תראה היקרך
דברי אם לא׃ ויצא משה וידבר
אל העם את דברי יהוה ויאסף
שבעים איש מזקני העם ויעמד
אתם סביבת האהל׃ וירד
יהוה בענן וידבר אליו ויאצל
מן הרוח אשר עליו ויתן על
שבעים איש הזקנים ויהי כנוח
עליהם הרוח ויתנבאו ולא
יספו׃ וישארו שני אנשים
במחנה שם האחד אלדד ושם
השני מידד ותנח עליהם הרוח

והמה בכתבים ולא יצאו
האהלה ויתנבאו במחנה׃ וירץ
הנער ויגד למשה ויאמר אלדד
ומידד מתנבאים במחנה׃ ויען
יהושע בן נון משרת משה
מבחריו ויאמר אדני משה
כלאם׃ ויאמר לו משה המקנא
אתה לי ומי יתן כל עם יהוה
נביאים כי יתן יהוה את רוחו
עליהם׃ ויאסף משה אל
המחנה הוא וזקני ישראל׃
ורוח נסע מאת יהוה ויגז שלוים
מן הים ויטש על המחנה כדרך
יום כה וכדרך יום כה סביבות
המחנה וכאמתים על פני
הארץ׃ ויקם העם כל היום
ההוא וכל הלילה וכל יום
המחרת ויאספו את השלו
הממעיט אסף עשרה חמרים
וישטחו להם שטוח סביבות
המחנה׃ הבשר עודנו בין שניהם
טרם יכרת ואף יהוה חרה
בעם ויך יהוה בעם מכה רבה
מאד׃ ויקרא את שם המקום
ההוא קברות התאוה כי שם
קברו את העם המתאוים

דברי̇ י̇ג̇ וסימנהון היקרך דברי אם לא ולא היה דברי ראשון הבית הזה אשר אתה בונה כי אם לפי דברי כן יהיה דברי וחרד
על דברי כי שוקד אני על דברי הלא כה דברי כאש הנביא אשר אתו חלום ב̇ בפסו̇ כי לפי מלאת לבבל הלא זה דברי אחרי דברי לא ישנו
נביאים ג̇ מל̇ וסימנהון ומי יתן כל עם יי̇ נביאים בהכרית איזבל וגם נביאים העמדת לקרא עליך ל̇ בתו̇ וה̇ בנב̇ וה̇ בכתובי̇

ומרים ג׳ וסימנהון ויקרא אהרן ומרים׳ ואשלח לפניך את משה אהרן ומרים׳ ובנ עמרם אהרן ומשה ומרים׳
יראתם ג׳ וסימנהון בלשון תרגום חרבא דמשה אשתא ופ׳ ומדוע לא יראתם כי יראתם מפני האש חרב יראתם וחרב׳

מקברות התאוה נסעו העם
חצרות ויהיו בחצרות׃

יב ותדבר מרים ואהרן במשה על
אדות האשה הכשית אשר
לקח כי אשה כשית לקח׃
ויאמרו הרק אך במשה דבר
יהוה הלא גם בנו דבר וישמע
יהוה׃ והאיש משה ענו מאד
מכל האדם אשר על פני האדמה׃
ויאמר יהוה פתאם
אל משה ואל אהרן ואל מרים
צאו שלשתכם אל אהל מועד
ויצאו שלשתם׃ וירד יהוה
בעמוד ענן ויעמד פתח האהל
ויקרא אהרן ומרים ויצאו שניהם׃
ויאמר שמעו נא דברי אם
יהיה נביאכם יהוה במראה
אליו אתודע בחלום אדבר בו׃
לא כן עבדי משה בכל ביתי
נאמן הוא׃ פה אל פה אדבר בו
ומראה ולא בחידת ותמנת
יהוה יביט ומדוע לא יראתם
לדבר בעבדי במשה׃ ויחר אף
יהוה בם וילך׃ והענן סר מעל
האהל והנה מרים מצרעת
כשלג ויפן אהרן אל מרים והנה
מצרעת׃ ויאמר אהרן אל משה
בי אדני אל נא תשת עלינו
חטאת אשר נואלנו ואשר
חטאנו׃ אל נא תהי כמת אשר
בצאתו מרחם אמו ויאכל חצי
בשרו׃ ויצעק משה אל יהוה
לאמר אל נא רפא נא לה׃

ויאמר יהוה אל משה ואביה
ירק ירק בפניה הלא תכלם
שבעת ימים תסגר שבעת ימים
מחוץ למחנה ואחר תאסף׃
ותסגר מרים מחוץ למחנה
שבעת ימים והעם לא נסע עד
האסף מרים׃ ואחר נסעו העם
מחצרות ויחנו במדבר פארן׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
שלח לך אנשים ויתרו את
ארץ כנען אשר אני נתן לבני
ישראל איש אחד איש אחד
למטה אבתיו תשלחו כל נשיא
בהם׃ וישלח אתם משה
ממדבר פארן על פי יהוה כלם
אנשים ראשי בני ישראל המה׃

ותמנת ו׳ חס בליש וסימנהון ותמנת יי יביט בנים לא אמן בם את צדקתי ואת אמנתי כי באמנה הם עשים שומר אמנים׳
באמונתך ענני בצדקתך האמנים עלי תולע׳ רפא ב׳ א׳ כתי׳ א׳ וא׳ כתי׳ ה׳ וסימ׳ אל נא רפא נא לה ורפה שבריה כי מטה׳
ירק ג׳ ב׳ חס וא׳ מל׳ וסימנהון וכי ירק הזב בטהור ואביה ירק ירק בפניה ואחר כל ירוק ידרוש בתרא מל׳ ותסגר

מה הוא ד' וסימנהון ב״ב ובינך מה הוא וראיתם את הארץ מה הוא ואמר מה היא ומרת מימה היא אדעה מה חדל אני
מפרי הארץ ד' בליש וסימנהון והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ ויראום את פרי הארץ ויקחו בידם מפרי הארץ ופרי הארץ לגאון

ואלה שמותם למטה ראובן ש
שמוע בן זכור׃ למטה שמעון ש
שפט בן חורי׃ למטה יהודה
כלב בן יפנה׃ למטה יששכר
יגאל בן יוסף׃ למטה אפרים
הושע בן נון׃ למטה בנימן פ
פלטי בן רפוא׃ למטה זבולן ג
גדיאל בן סודי׃ למטה יוסף
למטה מנשה גדי בן סוסי׃
למטה דן עמיאל בן גמלי׃
למטה אשר סתור בן מיכאל׃
למטה נפתלי נחבי בן ופסי׃
למטה גד גאואל בן מכי׃
אלה שמות האנשים אשר
שלח משה לתור את הארץ
ויקרא משה להושע בן נון
יהושע׃ וישלח אתם משה
לתור את ארץ כנען ויאמר
אלהם עלו זה בנגב ועליתם
את ההר׃ וראיתם את הארץ
מה הוא ואת העם הישב עליה
החזק הוא הרפה המעט הוא
אם רב׃ ומה הארץ אשר הוא
ישב בה הטובה הוא אם רעה
ומה הערים אשר הוא יושב
בהנה הבמחנים אם במבצרים׃

ומה הארץ השמנה הוא אם רזה
היש בה עץ אם אין והתחזקתם
ולקחתם מפרי הארץ והימים
ימי בכורי ענבים׃ ויעלו ויתרו
את הארץ ממדבר צן עד רחב
לבא חמת׃ ויעלו בנגב ויבא
עד חברון ושם אחימן ששי ו
ותלמי ילידי הענק וחברון שבע
שנים נבנתה לפני צען מצרים׃
ויבאו עד נחל אשכל ויכרתו
משם זמורה ואשכול ענבים
אחד וישאהו במוט בשנים ומן
הרמנים ומן התאנים׃ למקום
ההוא קרא נחל אשכול על
אדות האשכול אשר כרתו
משם בני ישראל׃ וישבו מתור
הארץ מקץ ארבעים יום׃ וילכו
ויבאו אל משה ואל אהרן ואל
כל עדת בני ישראל אל מדבר
פארן קדשה וישיבו אתם דבר
ואת כל העדה ויראום את פרי
הארץ׃ ויספרו לו ויאמרו באנו
אל הארץ אשר שלחתנו וגם
זבת חלב ודבש הוא וזה פריה׃
אפס כי עז העם הישב בארץ
והערים בצרות גדלות מאד

אפרים ד' קמ' וסימנהון למטה אפרים הושע בן נון ויהי איש מהר אפרים חבור עצבים אפרים צרור עון אפרים וכל דכו
ויבא ה' דסבי' ויבאו וסימנהון ויעלו בנגב ויבא עד חברון ויבא אל אנשים ויבא אליה כבוא ויבא אל הגוים בא מהנדוד ובריתי
כבם המורדים אך ב״ג לי אמר צדקות ועז ורבנו על בבל ובי לשון נקבה וקרי לשון זכר וסימ' הברכה אשר הביא שפחתך הבי המטפחת

יושביה ב׳ מל׳ וסימנהון ארץ אכלת יושביה הוא׳ אשר נתנו חתיתם לכל יושביה׳ ...

ונהי ב׳ וסימנהון ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם׳ ונהי כטמא כלנו וכבגד עדים כל צדקתינו׳ ... תמרדו ל׳ כו

וגם ילדי הענק ראינו שם׃ עמלק
יושב בארץ הנגב והחתי והיבוסי
והאמרי יושב בהר והכנעני
יושב על הים ועל יד הירדן׃
ויהס כלב את העם אל משה
ויאמר עלה נעלה וירשנו אתה
כי יכול נוכל לה׃ והאנשים אשר
עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות
אל העם כי חזק הוא ממנו׃ ויציאו
דבת הארץ אשר תרו אתה אל
בני ישראל לאמר הארץ אשר
עברנו בה לתור אתה ארץ
אכלת יושביה הוא וכל העם
אשר ראינו בתוכה אנשי מדות׃
ושם ראינו את הנפילים בני
ענק מן הנפלים ונהי בעינינו
יד כחגבים וכן היינו בעיניהם׃ ותשא
כל העדה ויתנו את קולם ויבכו
העם בלילה ההוא׃ וילנו על
משה ועל אהרן כל בני ישראל
ויאמרו אלהם כל העדה לו
מתנו בארץ מצרים או במדבר
הזה לו מתנו׃ ולמה יהוה מביא
אתנו אל הארץ הזאת לנפל
בחרב נשינו וטפנו יהיו לבז
הלוא טוב לנו שוב מצרימה׃

ויאמרו איש אל אחיו נתנה ראש
ונשובה מצרימה׃ ויפל משה
ואהרן על פניהם לפני כל קהל
עדת בני ישראל׃ ויהושע בן נון
וכלב בן יפנה מן התרים את
הארץ קרעו בגדיהם׃ ויאמרו
אל כל עדת בני ישראל לאמר
הארץ אשר עברנו בה לתור
אתה טובה הארץ מאד מאד׃
אם חפץ בנו יהוה והביא אתנו
אל הארץ הזאת ונתנה לנו ארץ
אשר הוא זבת חלב ודבש׃ אך
ביהוה אל תמרדו ואתם אל
תיראו את עם הארץ כי לחמנו
הם סר צלם מעליהם ויהוה
אתנו אל תיראם׃ ויאמרו כל
העדה לרגום אתם באבנים וכבוד
יהוה נראה באהל מועד אל כל
בני ישראל׃
ויאמר יהוה אל משה עד אנה
ינאצני העם הזה ועד אנה לא
יאמינו בי בכל האתות אשר
עשיתי בקרבו׃ אכנו בדבר
ואורשנו ואעשה אתך לגוי
גדול ועצום ממנו׃ ויאמר משה
אל יהוה ושמעו מצרים כי

התרים ג׳ וסימנהון ויהושע בן נון וכלב בן יפנה מן התרים׳ לבד מאנשי התרים׳ וחבריה דדברי הימים׳ ... לרגום ל׳ מל׳

לחמנו ד׳ וסימנהון כי לחמנו הם סר צלם׳ זה לחמנו חם הצטידנו׳ לחמנו נאכל ושמלתנו נלבש׳ בנפשנו נביא לחמנו׳

תיראם ב׳ א׳ חס וא׳ מל׳ וסימנהון ויהוה אתנו אל תיראם׳ לא תיראום כי יהוה אלהיכם הוא הנלחם לכם׳ ... ואורשנו ל׳ חס יוד

העלית [illegible] וסימנהון לך עלה מזה אתה והעם אשר העלית ושמעו מצרים כי העלית בכחך יי העלית מן שאול נפשי
עין בעין [illegible] וסימנהון אשר עין בעין נראה אתה יי ולא תחוס עינך נפש בנפש עין בעין כי עין בעין יראו בשוב יי ציון

העלית בכחך את העם הזה
מקרבו ואמרו אל יושב הארץ
הזאת שמעו כי אתה יהוה בקרב
העם הזה אשר עין בעין נראה
אתה יהוה ועננך עמד עלהם
ובעמד ענן אתה הלך לפניהם
יומם ובעמוד אש לילה והמתה
את העם הזה כאיש אחד ואמרו
הגוים אשר שמעו את שמעך
לאמר מבלתי יכלת יהוה
להביא את העם הזה אל הארץ
אשר נשבע להם וישחטם
במדבר ועתה יגדל נא כח
אדני כאשר דברת לאמר יהוה
ארך אפים ורב חסד נשא עון
ופשע ונקה לא ינקה פקד עון
אבות על בנים על שלשים
ועל רבעים סלח נא לעון
העם הזה כגדל חסדך וכאשר
נשאתה לעם הזה ממצרים
ועד הנה ויאמר יהוה סלחתי
כדברך ואולם חי אני וימלא
כבוד יהוה את כל הארץ כי
כל האנשים הראים את כבדי
ואת אתתי אשר עשיתי במצרים
ובמדבר וינסו אתי זה עשר

פעמים ולא שמעו בקולי אם
יראו את הארץ אשר נשבעתי
לאבתם וכל מנאצי לא יראוה
ועבדי כלב עקב היתה רוח
אחרת עמו וימלא אחרי
והביאתיו אל הארץ אשר בא
שמה וזרעו יורשנה והעמלקי
והכנעני יושב בעמק מחר פנו
וסעו לכם המדבר דרך ים סוף

וידבר יהוה אל משה ואל אהרן
לאמר עד מתי לעדה הרעה
הזאת אשר המה מלינים עלי
את תלנות בני ישראל אשר
המה מלינים עלי שמעתי אמר
אלהם חי אני נאם יהוה אם
לא כאשר דברתם באזני כן
אעשה לכם במדבר הזה יפלו
פגריכם וכל פקדיכם לכל
מספרכם מבן עשרים שנה
ומעלה אשר הלינתם עלי
אם אתם תבאו אל הארץ אשר
נשאתי את ידי לשכן אתכם
בה כי אם כלב בן יפנה ויהושע
בן נון וטפכם אשר אמרתם לבז
יהיה והבאתי אתם וידעו את

ואולם [illegible] וסימנהון ואולם בעבור זאת העמדתיך ואולם חי אני וימלא כבוד יי ואולם הכסא ואולם חי יי ואולם אנכי
וסימנהון אולם שלח נא ידך [illegible] אולם אני אדרש אל אל אולם אני אל שדי אדבר והוכח אל אל אחפץ
וסימנהון וכאשר נשאתה לעם הזה ועד הנה מרביתם ועד הנה בשער המלך ועד הנה אגיד נפלאותיך

חיו וחיו ג׳ בליש׳ וסימנהון וחיו ולא ימתו בגשתם ויהושע בן נון וכלב בן יפנה חיו מן האנשים ההם וחיו את בניהם וישבו
הננו ג׳ דגש׳ בתו׳ וסימנהון הננו עבדים לאדני גם אנחנו וילכו גם אחיו ויפלו לפניו הננו ועלינו אל המקום אשר אמר יי׳ כי חטאנו

ת הארץ אשר מאסתם בה׃
ופגריכם אתם יפלו במדבר
הזה׃ ובניכם יהיו רעים במדבר
ארבעים שנה ונשאו את זנותיכם
עד תם פגריכם במדבר׃ במספר
הימים אשר תרתם את הארץ
ארבעים יום יום לשנה יום
לשנה תשאו את עונתיכם
ארבעים שנה וידעתם את
תנואתי׃ אני יהוה דברתי אם
לא זאת אעשה לכל העדה
הרעה הזאת הנועדים עלי
במדבר הזה יתמו ושם ימתו׃
והאנשים אשר שלח משה
לתור את הארץ וישבו וילונו
עליו את כל העדה להוציא
דבה על הארץ׃ וימתו האנשים
מוצאי דבת הארץ רעה במגפה
לפני יהוה׃ ויהושע בן נון וכלב
בן יפנה חיו מן האנשים ההם
ההלכים לתור את הארץ׃ וידבר
משה את הדברים האלה אל
כל בני ישראל ויתאבלו העם
מאד׃ וישכמו בבקר ויעלו אל
ראש ההר לאמר הננו ועלינו
אל המקום אשר אמר יהוה

כי חטאנו׃ ויאמר משה למה
זה אתם עברים את פי יהוה והוא
לא תצלח׃ אל תעלו כי אין יהוה
בקרבכם ולא תנגפו לפני איביכם׃
כי העמלקי והכנעני שם לפניכם
ונפלתם בחרב כי על כן שבתם
מאחרי יהוה ולא יהיה יהוה
עמכם׃ ויעפלו לעלות אל ראש
ההר וארון ברית יהוה ומשה
טו לא משו מקרב המחנה׃ וירד
העמלקי והכנעני הישב בהר
ההוא ויכום ויכתום עד החרמה׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל בני ישראל ואמרת
אלהם כי תבאו אל ארץ מושבתיכם
אשר אני נתן לכם׃ ועשיתם
אשה ליהוה עלה או זבח לפלא
נדר או בנדבה או במעדיכם
לעשות ריח ניחח ליהוה מן
הבקר או מן הצאן׃ והקריב
המקריב קרבנו ליהוה מנחה
סלת עשרון בלול ברבעית
ההין שמן׃ ויין לנסך רביעית
ההין תעשה על העלה או לזבח
לכבש האחד׃ או לאיל תעשה

ויכום יא׳ וסימנהון וירד העמלקי והכנעני ויכו מהם אנשי העי וילכדה את מלכה ואת כל עריה ויתנם יי׳ ביד ישראל ב׳ בפסו׳
בתרא׳ חס׳ ויתן יי׳ את הכנעני ואבימלך והראשים ויתן יי׳ אלהי ישראל את סיחון ואיש ישראל שבו אל בני בנימן ויצאו אנשי ישראל וירדפו את פלש׳ תס׳
וישכמו ג׳ חס׳ וסימנהון וישכמו בבקר ויעלו אל ראש ההר וישכמו בעלות השחר וישכמו ביום השביעי דשמואל

בבאכם ג וחס וסימנהון יין ושכר אל תשת אתה ובניך בבאכם אל הארץ בבאכם ארץ מצרים וג׳ כבאכם העיר כן
ה כטע סו פסו וסימנהון להחלו לדרתיכם וקויתי לו ממועותיהם והאשת אולי ככבשים ל כמספר

מנחה סלת שני עשרנים בלולה
בשמן שלשית ההין: ויין לנסך
שלשית ההין תקריב ריח ניחח ליהוה:
וכי תעשה בן בקר עלה או זבח
לפלא נדר או שלמים ליהוה:
והקריב על בן הבקר מנחה סלת
שלשה עשרנים בלול בשמן
חצי ההין: ויין תקריב לנסך חצי
ההין אשה ריח ניחח ליהוה:
ככה יעשה לשור האחד או
לאיל האחד או לשה בכבשים
או בעזים: כמספר אשר תעשו
ככה תעשו לאחד כמספרם:
כל האזרח יעשה ככה את אלה
להקריב אשה ריח ניחח ליהוה:
וכי יגור אתכם גר או אשר
בתוככם לדרתיכם ועשה אשה
ריח ניחח ליהוה כאשר תעשו
כן יעשה: הקהל חקה אחת
לכם ולגר הגר חקת עולם
לדרתיכם ככם כגר יהיה לפני
יהוה: תורה אחת ומשפט אחד
יהיה לכם ולגר הגר אתכם:

וידבר יהוה אל משה לאמר:
דבר אל בני ישראל ואמרת

אלהם בבאכם אל הארץ אשר
אני מביא אתכם שמה: והיה
באכלכם מלחם הארץ תרימו
תרומה ליהוה: ראשית ערסתכם
חלה תרימו תרומה כתרומת
גרן כן תרימו אתה: מראשית
ערסתיכם תתנו ליהוה תרומה
לדרתיכם: וכי
תשגו ולא תעשו את כל המצות
האלה אשר דבר יהוה אל משה:
את כל אשר צוה יהוה אליכם
ביד משה מן היום אשר צוה
יהוה והלאה לדרתיכם: והיה
אם מעיני העדה נעשתה
לשגגה ועשו כל העדה פר בן
בקר אחד לעלה לריח ניחח
ליהוה ומנחתו ונסכו כמשפט
ושעיר עזים אחד לחטת: וכפר
הכהן על כל עדת בני ישראל
ונסלח להם כי שגגה הוא והם
הביאו את קרבנם אשה ליהוה
וחטאתם לפני יהוה על שגגתם:
ונסלח לכל עדת בני ישראל
ולגר הגר בתוכם כי לכל העם
בשגגה: ואם
נפש אחת תחטא בשגגה

ערסתכם ג וסימנהון ראשית ערסתכם חלה תרימו חס דחס כתי׳ מראשית ערסתיכם תתנו ליי׳ תרומה לדרתיכם ערסתיכם
כתי׳ וראשית עריסותיכם תתנו לכהן מל׳ דמל׳ כתי׳ מראשית ה וסימנהון מראשית ערסתיכם תתנו ליי׳ תרומה
בראשית תשנה ועד אחרית שנה חס א כתי׳ ולקחת מראשית כל פרי האדמה להבריאכם מראשית מגיד מראשית אחרית ומקדם אשר לא נעשו

לכפר עליו ג׳ וסימנהון ואם דל הוא ואין ידו משגת. והנותר מן השמן אשר על כף הכהן. וכפר הכהן על הנפש השגגת.
ביד רמה ג׳ וסימנהון ובני ישראל יצאים ביד רמה. והנפש אשר תעשה ביד רמה. ממחרת הפסח יצאו בני ישראל ביד רמה.

והקריבה עז בת שנתה לחטאת׃
וכפר הכהן על הנפש השגגת
בחטאה בשגגה לפני יהוה לכפר
עליו ונסלח לו׃ האזרח בבני
ישראל ולגר הגר בתוכם תורה
אחת יהיה לכם לעשה בשגגה׃
והנפש אשר תעשה ביד רמה
מן האזרח ומן הגר את יהוה
הוא מגדף ונכרתה הנפש ההוא
מקרב עמה׃ כי דבר יהוה בזה
ואת מצותו הפר הכרת תכרת
הנפש ההוא עונה בה׃

ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו
איש מקשש עצים ביום השבת׃
ויקריבו אתו המצאים אתו
מקשש עצים אל משה ואל
אהרן ואל כל העדה׃ ויניחו
אתו במשמר כי לא פרש מה
יעשה לו׃ ויאמר
יהוה אל משה מות יומת האיש
רגום אתו באבנים כל העדה
מחוץ למחנה׃ ויציאו אתו
כל העדה אל מחוץ למחנה
וירגמו אתו באבנים וימת כאשר
צוה יהוה את משה׃

ויאמר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל בני ישראל ואמרת
אלהם ועשו להם ציצת על
כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על
ציצת הכנף פתיל תכלת׃
והיה לכם לציצת וראיתם אתו
וזכרתם את כל מצות יהוה
ועשיתם אתם ולא תתורו
אחרי לבבכם ואחרי עיניכם
אשר אתם זנים אחריהם׃
למען תזכרו ועשיתם את כל
מצותי והייתם קדשים לאלהיכם׃
אני יהוה אלהיכם אשר
הוצאתי אתכם מארץ מצרים
להיות לכם לאלהים אני יהוה
אלהיכם׃ קי״ט וסימ׳ פלט

פרש ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן
לוי ודתן ואבירם בני אליאב
ואון בן פלת בני ראובן׃ ויקמו
לפני משה ואנשים מבני
ישראל חמשים ומאתים
נשיאי עדה קראי מועד
אנשי שם׃ ויקהלו על משה
ועל אהרן ויאמרו אלהם רב
לכם כי כל העדה כלם קדשים
ובתוכם יהוה ומדוע תתנשאו

בזה א׳ וסימנהון כי דבר יהוה בזה ואת מצותו הפר. בזה לך לעגה לך בתולת בת ציון. וחבריה דישעיה. אם לא כמקום המלך
אם לא אלתי אשר בזה ובריתי אשר הפיר. כי לא בזה ולא שקץ ענות עני. פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם. ואת אסיריו לא בזה. וא׳ ובזה אלה להפר.
ציצת ד׳ כת׳ בן בליו וסימנהון ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם. ב׳ בכנפו. והיה לכם לציצת וראיתם אתו. ויקחני בציצת ראשי. ותשא.

הקדוש ד׳ מל׳ וסימנהון בקר וידע יהוה את אשר לו אשר יבחר יהוה הוא הקדוש ויאמרו אנשי בית שמש ונקדש יהוה צבאות במשפט

מחתות ג׳ מל׳ וסימנהון זאת עשו קחו לכם מחתות את מחתות החטאים האלה בנפשתם ויקח אלעזר הכהן את מחתות הנחשת

על קהל יהוה׃ וישמע משה
ויפל על פניו׃ וידבר אל קרח
ואל כל עדתו לאמר בקר וידע
יהוה את אשר לו ואת הקדוש
והקריב אליו ואת אשר יבחר
בו יקריב אליו׃ זאת עשו קחו
לכם מחתות קרח וכל עדתו׃
ותנו בהן אש ושימו עליהן
קטרת לפני יהוה מחר והיה
האיש אשר יבחר יהוה הוא
הקדוש רב לכם בני לוי׃ ויאמר
משה אל קרח שמעו נא בני
לוי׃ המעט מכם כי הבדיל אלהי
ישראל אתכם מעדת ישראל
להקריב אתכם אליו לעבד את
עבדת משכן יהוה ולעמד לפני
העדה לשרתם׃ ויקרב אתך
ואת כל אחיך בני לוי אתך ובקשתם
גם כהנה׃ לכן אתה וכל עדתך
הנעדים על יהוה ואהרן מה
הוא כי תלונו עליו׃ וישלח משה
לקרא לדתן ולאבירם בני אליאב
ויאמרו לא נעלה׃ המעט כי
העליתנו מארץ זבת חלב ודבש
להמיתנו במדבר כי תשתרר
עלינו גם השתרר׃ אף לא אל

ארץ זבת חלב ודבש הביאתנו
ותתן לנו נחלת שדה וכרם
העיני האנשים ההם תנקר לא
נעלה׃ ויחר למשה מאד ויאמר
אל יהוה אל תפן אל מנחתם
לא חמור אחד מהם נשאתי ולא
הרעתי את אחד מהם׃ ויאמר
משה אל קרח אתה וכל עדתך
היו לפני יהוה אתה והם ואהרן
מחר׃ וקחו איש מחתתו ונתתם
עליהם קטרת והקרבתם לפני
יהוה איש מחתתו חמשים
ומאתים מחתת ואתה ואהרן
איש מחתתו׃ ויקחו איש מחתתו
ויתנו עליהם אש וישימו עליהם
קטרת ויעמדו פתח אהל מועד
ומשה ואהרן׃ ויקהל עליהם
קרח את כל העדה אל פתח
אהל מועד וירא כבוד יהוה אל
כל העדה׃ וידבר
יהוה אל משה ואל אהרן לאמר׃
הבדלו מתוך העדה הזאת
ואכלה אתם כרגע׃ ויפלו על
פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחת
לכל בשר האיש אחד יחטא
ועל כל העדה תקצף׃

ולעמד ג׳ וסימנהון ולעמד לפני העדה לשרתם ולעמד בבקר בבקר להקהל ולעמד על נפשם · הביאתנו ל׳ כותי

ובקשתם ג׳ וסימנהון ובקשתם גם כהנה ובקשתם משם את יהוה אלהיך ומצאת ובקשתם אתי ומצאתם · וכרם ל׳ כותי

אל תפן ג׳ וסימנהון אל תפן אל מנחתם אל תפן אל קשי העם הזה השמר אל תפן אל און · תנקר · והם ל׳ קמ׳

כמות ג וסימנהון אם כמות כל האדם ימתון אלה· ויהי כמות אחאב· כמות זה כן מות זה· העלו מסביב למשכן קרח
תדעון ד וסימנהון לא יחרץ כלב לשנו· בזאת תדעון כי יי שלחני· כי אל חי בקרבכם· למען תדעון ואל תגעו

וידבר יהוה אל משה
לאמר דבר אל העדה לאמר
העלו מסביב למשכן קרח דתן
ואבירם ויקם משה וילך אל
דתן ואבירם וילכו אחריו זקני
ישראל וידבר אל העדה לאמר
סורו נא מעל אהלי האנשים
הרשעים האלה ואל תגעו בכל
אשר להם פן תספו בכל חטאתם
ויעלו מעל משכן קרח דתן
ואבירם מסביב ודתן ואבירם
יצאו נצבים פתח אהליהם
ונשיהם ובניהם וטפם ויאמר
משה בזאת תדעון כי יהוה
שלחני לעשות את כל
המעשים האלה כי לא מלבי
אם כמות כל האדם ימתון אלה
ופקדת כל האדם יפקד עליהם
לא יהוה שלחני ואם בריאה
יברא יהוה ופצתה האדמה
את פיה ובלעה אתם ואת כל
אשר להם וירדו חיים שאלה
וידעתם כי נאצו האנשים האלה
את יהוה ויהי ככלתו לדבר
את כל הדברים האלה ותבקע
האדמה אשר תחתיהם ותפתח

הארץ את פיה ותבלע אתם ואת
בתיהם ואת כל האדם אשר
לקרח ואת כל הרכוש וירדו
הם וכל אשר להם חיים שאלה
ותכס עליהם הארץ ויאבדו
מתוך הקהל וכל ישראל
אשר סביבתיהם נסו לקלם כי
אמרו פן תבלענו הארץ ואש
יצאה מאת יהוה ותאכל את
החמשים ומאתים איש מקריבי
הקטרת וידבר
יהוה אל משה לאמר אמר
אל אלעזר בן אהרן הכהן וירם
את המחתת מבין השרפה
ואת האש זרה הלאה כי קדשו
את מחתות החטאים האלה
בנפשתם ועשו אתם רקעי
פחים צפוי למזבח כי הקריבם
לפני יהוה ויקדשו ויהיו לאות
לבני ישראל ויקח אלעזר הכהן
את מחתות הנחשת אשר
הקריבו השרפים וירקעום צפוי
למזבח זכרון לבני ישראל
למען אשר לא יקרב איש זר
אשר לא מזרע אהרן הוא
להקטיר קטרת לפני יהוה ולא

וירדו ז רפי וסימנהון וירדו כל עבדיך אלה אלי· וירדו חיים שאלה· וירדו ראמים עמם· וירדו מעל כסאותם· וירדו
מאניותיהם· וירדו על הערבה· וירדו סוסים ורכביהם· ויאבדו ב וסימנהון ויאבדו מתוך הקהל· ויאבדו כלי מלחמה·
לקלם ג חס וסימנהון וכל ישראל אשר סביבתיהם נסו לקלם· וימאן ויאמר לא· ואתה תכנה לך חיל כחיל·

כרגע ג קמ׳ וסימנהון הבדלו מתוך העדה הזאת׃ הרמו מתוך העדה הזאת׃ איך היו לשמה כרגע ספו תמו מן בלהות׃
וכפר ד וסימנהון קרב אל המזבח ועשה את חטאתך׳ ב׳ בפסו׳ קח את המחתה ותן עליה אש׳ עזרני אלהי ישענו על׳

יהיה כקרח וכעדתו כאשר
דבר יהוה ביד משה לו׃
וילנו כל עדת בני
ישראל ממחרת על משה ועל
אהרן לאמר אתם המתם את
עם יהוה׃ ויהי בהקהל העדה
על משה ועל אהרן ויפנו אל
אהל מועד והנה כסהו הענן וירא
כבוד יהוה׃ ויבא משה ואהרן
אל פני אהל מועד׃
וידבר יהוה אל משה
לאמר׃ הרמו מתוך העדה הזאת
ואכלה אתם כרגע ויפלו על
פניהם׃ ויאמר משה אל אהרן
קח את המחתה ותן עליה אש
מעל המזבח ושים קטרת והולך
מהרה אל העדה וכפר עליהם
כי יצא הקצף מלפני יהוה החל
הנגף׃ ויקח אהרן כאשר דבר
משה וירץ אל תוך הקהל והנה
החל הנגף בעם ויתן את הקטרת
ויכפר על העם׃ ויעמד בין המתים
ובין החיים ותעצר המגפה׃ ויהיו
המתים במגפה ארבעה עשר
אלף ושבע מאות מלבד המתים
על דבר קרח׃ וישב אהרן אל

משה אל פתח אהל מועד והמגפה
נעצרה׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃ דבר
אל בני ישראל וקח מאתם מטה
מטה לבית אב מאת כל נשיאהם
לבית אבתם שנים עשר מטות
איש את שמו תכתב על מטהו׃
ואת שם אהרן תכתב על מטה
לוי כי מטה אחד לראש בית אבתם׃
והנחתם באהל מועד לפני העדות
אשר אועד לכם שמה׃ והיה האיש
אשר אבחר בו מטהו יפרח
והשכתי מעלי את תלנות בני
ישראל אשר הם מלינם עליכם׃
וידבר משה אל בני ישראל ויתנו
אליו כל נשיאיהם מטה לנשיא
אחד מטה לנשיא אחד לבית
אבתם שנים עשר מטות ומטה
אהרן בתוך מטותם׃ וינח משה
את המטת לפני יהוה באהל
העדת׃ ויהי ממחרת ויבא משה
אל אהל העדות והנה פרח מטה
אהרן לבית לוי ויצא פרח ויצץ
ציץ ויגמל שקדים׃ ויצא משה
את כל המטת מלפני יהוה אל
כל בני ישראל ויראו ויקחו איש

ויקח יג וסימנהון לך נא אל הצאן קום לך פדנה ארם נגד אחינו הכר לך׃ יקח אתך מזקני ישראל ויקח מאתם מטה מטה
קטר יקטירון כיום כי כל הימים אשר בן ישי חי ויאמר לו אבנר נטה לך יקח משערתי כידך ולך ואלישע הנביא קרא ויהי מקץ ימים קחו עמכם דברים
שמיעבנו וקח אמרי׳ ואת שם ד וסימנהון ואת שם אהרן ואת שם השני ואת שם קדשי לא תחללו עוד ואת שם קדשי אודיע׃

134

ויאמר יי אל אהרן ג̇ וסימנהון לך לקראת משה המדברה׃ אתה ובניך ובית אביך אתך׃ בארצם לא תנחל וחלק לא יהיה לך בתוכם׃
ונלוו ד̇ וסימנהון ונלוו עליך ושמרו׃ ציון ישאלו דרך הנה פניהם ונלוו גוים רבים אל יי׃ ונלוו עליהם רבים בחלקלקות׃

מטהו׃
ויאמר יהוה אל משה השב את
מטה אהרן לפני העדות למשמרת
לאות לבני מרי ותכל תלונתם
מעלי ולא ימתו ויעש משה
כאשר צוה יהוה אתו כן עשה׃

ויאמרו בני ישראל אל משה
לאמר הן גוענו אבדנו כלנו
אבדנו׃ כל הקרב הקרב אל
משכן יהוה ימות האם תמנו
לגוע׃ ויאמר יהוה
יח אל אהרן אתה ובניך ובית אביך
אתך תשאו את עון המקדש
ואתה ובניך אתך תשאו את עון
כהנתכם׃ וגם את אחיך מטה לוי
שבט אביך הקרב אתך וילוו
עליך וישרתוך ואתה ובניך אתך
לפני אהל העדת׃ ושמרו
משמרתך ומשמרת כל האהל
אך אל כלי הקדש ואל המזבח
לא יקרבו ולא ימתו גם הם גם
אתם׃ ונלוו עליך ושמרו את
משמרת אהל מועד לכל עבדת
האהל וזר לא יקרב אליכם׃ ס
ושמרתם את משמרת הקדש

ואת משמרת המזבח ולא יהיה
עוד קצף על בני ישראל׃ ואני
הנה לקחתי את אחיכם הלוים
מתוך בני ישראל לכם מתנה
נתנים ליהוה לעבד את עבדת
אהל מועד׃ ואתה ובניך אתך
תשמרו את כהנתכם לכל דבר
המזבח ולמבית לפרכת ועבדתם
עבדת מתנה אתן את כהנתכם
והזר הקרב יומת׃
וידבר יהוה אל אהרן ואני הנה
נתתי לך את משמרת תרומתי
לכל קדשי בני ישראל לך נתתים
למשחה ולבניך עד עולם׃ זה
יהיה לך מקדש הקדשים מן
האש כל קרבנם לכל מנחתם
ולכל חטאתם ולכל אשמם
אשר ישיבו לי קדש קדשים
לך הוא ולבניך׃ בקדש הקדשים
תאכלנו כל זכר יאכל אתו קדש
יהיה לך׃ וזה לך תרומת מתנם
לכל תנופת בני ישראל לך נתתים
ולבניך ולבנתיך אתך לחק עולם
כל טהור בביתך יאכל אתו׃ כל
חלב יצהר וכל חלב תירוש ודגן
ראשיתם אשר יתנו ליהוה לך׃

אתך יז̇ בתו̇ וסימנהון כל החיה אשר אתך׃ וירא אליו יי׃ בלילה ההוא׃ כי אם זכרתני אתך׃ וקח אתך מזקני ישראל׃ ודברתי אתך
מעל הכפרת׃ לא תעשק את גר׃ ויעשה פסח׃ אתך גר בארצכם׃ שוק התרומה׃ ואתה ובניך אתך׃ וזה לך תרומת׃ כל תרומת הקדשים׃ הוא תהלתך׃ יצו יי׃
ואל המזבח ג̇ וסימנהון ואל המזבח לא יעלו לריח ניחח׃ אך אל הפרכת לא יבא ואל המזבח׃ אך אל כלי הקדש ואל המזבח לא׃

יביאו ג̇ ט̇ וסימניהון והיה ביום הששי ושפטו את העם בכל עת שוק התרומה וחזה התנופה למען אשר יביאו בני
ישראל בכורי כל אשר בארצם והשערים והתכן כאשר יביאו בני ישראל את המנחה יביאו לבוש מלכות כי אל הלשכות יביאו בני ישראל

נתתים: בכורי כל אשר בארצם
אשר יביאו ליהוה לך יהיה כל
טהור בביתך יאכלנו: כל חרם
בישראל לך יהיה: כל פטר רחם
לכל בשר אשר יקריבו ליהוה
באדם ובבהמה יהיה לך אך
פדה תפדה את בכור האדם
ואת בכור הבהמה הטמאה
תפדה: ופדויו מבן חדש תפדה
בערכך כסף חמשת שקלים
בשקל הקדש עשרים גרה
הוא: אך בכור שור או בכור
כשב או בכור עז לא תפדה קדש
הם את דמם תזרק על המזבח
ואת חלבם תקטיר אשה לריח
ניחח ליהוה: ובשרם יהיה לך
כחזה התנופה וכשוק הימין
לך יהיה: כל תרומת הקדשים
אשר ירימו בני ישראל ליהוה
נתתי לך ולבניך ולבנתיך אתך
לחק עולם ברית מלח עולם
הוא לפני יהוה לך ולזרעך אתך:
ויאמר יהוה אל אהרן בארצם
לא תנחל וחלק לא יהיה לך
בתוכם אני חלקך ונחלתך בתוך
בני ישראל: ולבני

לוי הנה נתתי את כל מעשר
בישראל לנחלה חלף עבדתם
אשר הם עבדים את עבדת
אהל מועד: ולא יקרבו עוד בני
ישראל אל אהל מועד לשאת
חטא למות: ועבד הלוי הוא את
עבדת אהל מועד והם ישאו
עונם חקת עולם לדרתיכם ובתוך
בני ישראל לא ינחלו נחלה:
כי את מעשר בני ישראל אשר
ירימו ליהוה תרומה נתתי ללוים
לנחלה על כן אמרתי להם בתוך
בני ישראל לא ינחלו נחלה:

וידבר יהוה אל משה לאמר:
ואל הלוים תדבר ואמרת אלהם
כי תקחו מאת בני ישראל את
המעשר אשר נתתי לכם מאתם
בנחלתכם והרמתם ממנו תרומת
יהוה מעשר מן המעשר: ונחשב
לכם תרומתכם כדגן מן הגרן
וכמלאה מן היקב: כן תרימו גם
אתם תרומת יהוה מכל מ׳
מעשרתיכם אשר תקחו מאת
בני ישראל ונתתם ממנו את
תרומת יהוה לאהרן הכהן: מכל

תנחל ייסף יברח | ארע איעץ אקרע | יועץ יצלח יצמח | תקדב כורע תרבק | תפחד יבחר יגאל | יטרף יפרע ישכב | תשכב תרחק תצמח | אשאב אשמע יישמע | תמלה תרע ידע | ישמח תשמע תחרב | ישבע תשבע

תמותו ז מל וסימנהון ויאמינו דבריכם ולא תמותו׃ ושמרתם את משמרת יי ולא תמותו׃ לא תחללו ולא תמותו׃ והטלתי אתך ואת אמך אשר ילדתך׃ למה תמותו אתה ועמך בחרב ברעב ובדבר׃ ידוע תדעו כי בחרב ברעב ובדבר תמותו׃ שובו שובו מדרכיכם הרעים׃

מתנתיכם תרימו את כל תרומת
יהוה מכל חלבו את מקדשו
ממנו׃ ואמרת אלהם בהרימכם
את חלבו ממנו ונחשב ללוים
כתבואת גרן וכתבואת יקב׃
ואכלתם אתו בכל מקום אתם
וביתכם כי שכר הוא לכם חלף
עבדתכם באהל מועד׃ ולא
תשאו עליו חטא בהרימכם
את חלבו ממנו ואת קדשי בני
ישראל לא תחללו ולא תמותו׃

צה וסים דניאל

וידבר יהוה אל משה ואל אהרן
לאמר׃ זאת חקת התורה אשר
צוה יהוה לאמר דבר אל בני
ישראל ויקחו אליך פרה אדמה
תמימה אשר אין בה מום אשר
לא עלה עליה על׃ ונתתם
אתה אל אלעזר הכהן והוציא
אתה אל מחוץ למחנה ושחט
אתה לפניו׃ ולקח אלעזר הכהן
מדמה באצבעו והזה אל נכח
פני אהל מועד מדמה שבע
פעמים׃ ושרף את הפרה לעיניו
את ערה ואת בשרה ואת
דמה על פרשה ישרף׃ ולקח

הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת
והשליך אל תוך שרפת הפרה׃
וכבס בגדיו הכהן ורחץ בשרו
במים ואחר יבא אל המחנה
וטמא הכהן עד הערב׃ והשרף
אתה יכבס בגדיו במים ורחץ
בשרו במים וטמא עד הערב׃
ואסף איש טהור את אפר
הפרה והניח מחוץ למחנה
יט במקום טהור והיתה לעדת בני
ישראל למשמרת למי נדה
חטאת הוא׃ וכבס האסף את
אפר הפרה את בגדיו וטמא
עד הערב והיתה לבני ישראל
ולגר הגר בתוכם לחקת עולם׃
הנגע במת לכל נפש אדם וטמא
שבעת ימים׃ הוא יתחטא בו
ביום השלישי וביום השביעי
יטהר ואם לא יתחטא ביום
השלישי וביום השביעי לא
יטהר׃ כל הנגע במת בנפש
האדם אשר ימות ולא יתחטא
את משכן יהוה טמא ונכרתה
הנפש ההוא מישראל כי מי נדה
לא זרק עליו טמא יהיה עוד
טמאתו בו׃ וזאת התורה אדם

בכל מקום ד וסימנהון ואכלתם אתו בכל מקום׃ השמר לך פן תעלה עלתיך בכל מקום׃ השליך הם בכל מקום׃ עיני יי וג׳ בכל המקום׃

מרמה וסימנהון ולקח הכהן מדמה׃ כל אשר יגע בבשרה יקדש׃ וכל חטאת אשר יובא מדמה׃ ולקח אלעזר הכהן׃ ב׳ בו׃ ויז מדמה׃

ואסף ג וסימנהון ואסף איש טהור את אפר הפרה׃ והניף ידו אל המקום ואסף המצרע׃ ונשא נס לגוים ואסף נדחי ישראל׃

באהל ו׳ קמ׳ וסימנהון ויאמר הנה באהל וכל אשר באהל יטמא וירא יע׳ באהל מנשים באהל ואת כל כלי הקדש וחבריה
פתוח ה׳ וסימנהון וכל כלי פתוח אשפתו כקבר פתוח שרשי פתוח אלי מים וטל ילין בקצירי קבר פתוח גרונם

כי ימות באהל כל הבא אל האהל
וכל אשר באהל יטמא שבעת
ימים וכל כלי פתוח אשר אין
צמיד פתיל עליו טמא הוא וכל
אשר יגע על פני השדה בחלל
חרב או במת או בעצם אדם או
בקבר יטמא שבעת ימים ולקחו
לטמא מעפר שרפת החטאת
ונתן עליו מים חיים אל כלי ולקח
אזוב וטבל במים איש טהור והזה
על האהל ועל כל הכלים ועל
הנפשות אשר היו שם ועל הנגע
בעצם או בחלל או במת או בקבר
והזה הטהר על הטמא ביום
השלישי וביום השביעי וחטאו
ביום השביעי וכבס בגדיו ורחץ
במים וטהר בערב ואיש אשר
יטמא ולא יתחטא ונכרתה
הנפש ההוא מתוך הקהל כי את
מקדש יהוה טמא מי נדה לא
זרק עליו טמא הוא והיתה להם
לחקת עולם ומזה מי הנדה
יכבס בגדיו והנגע במי הנדה
יטמא עד הערב וכל אשר יגע
בו הטמא יטמא והנפש הנגעת
תטמא עד הערב

ויבאו בני ישראל כל העדה ד
מדבר צן בחדש הראשון וישב
העם בקדש ותמת שם מרים
ותקבר שם ולא היה מים לעדה
ויקהלו על משה ועל אהרן וירב
העם עם משה ויאמרו לאמר
ולו גוענו בגוע אחינו לפני יהוה
ולמה הבאתם את קהל יהוה
אל המדבר הזה למות שם
אנחנו ובעירנו ולמה העליתנו
ממצרים להביא אתנו אל
המקום הרע הזה לא מקום זרע
ותאנה וגפן ורמון ומים אין לשתות
ויבא משה ואהרן מפני הקהל
אל פתח אהל מועד ויפלו על
פניהם וירא כבוד יהוה אליהם

וידבר יהוה אל משה לאמר
קח את המטה והקהל את
העדה אתה ואהרן אחיך ודברתם
אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו
והוצאת להם מים מן הסלע
והשקית את העדה ואת בעירם
ויקח משה את המטה מלפני
יהוה כאשר צוהו ויקהלו משה
ואהרן את הקהל אל פני הסלע

הנגעת ג׳ חס בליש וסימנהון והנפש הנגעת תטמא עד הערב כי נגעת עליהם הרעה וכנף הכרוב השני נגעת ויקהלו
העדה ו׳ כתיב וסימנהון ובאחיכם בני ישראל כל העדה מדבר צן וכל צורתיו וכל תורתיו בקינותיהם על יאשיהו
[illegible]
ותאנה ב׳ וסימנהון לא מקום זרע ותאנה וגפן ארץ חטה ושערה וגפן

המרים ד וסימנהון שמעו נא המרים כתי׳ וימצאהו אנשים וחבריה המורים כתי׳ ויראו המראים כן כתי׳
המן ג וסימנהון המן העץ אשר צויתיך המן הסלע הזה נוציא לכם מים המן הגרן אומן היקב

ויאמר להם שמעו נא המרים
המן הסלע הזה נוציא לכם מים
וירם משה את ידו ויך את הסלע
במטהו פעמים ויצאו מים רבים
ותשת העדה ובעירם
ויאמר יהוה אל משה
ואל אהרן יען לא האמנתם בי
להקדישני לעיני בני ישראל
לכן לא תביאו את הקהל הזה
אל הארץ אשר נתתי להם
המה מי מריבה אשר רבו בני
ישראל את יהוה ויקדש בם
וישלח משה מלאכים
מקדש אל מלך אדום כה אמר
אחיך ישראל אתה ידעת את
כל התלאה אשר מצאתנו
וירדו אבתינו מצרימה ונשב
במצרים ימים רבים וירעו לנו
מצרים ולאבתינו ונצעק אל
יהוה וישמע קלנו וישלח מלאך
ויצאנו ממצרים והנה אנחנו
בקדש עיר קצה גבולך נעברה
נא בארצך לא נעבר בשדה
ובכרם ולא נשתה מי באר דרך
המלך נלך לא נטה ימין ושמאול
עד אשר נעבר גבלך ויאמר

אליו אדום לא תעבר בי פן בחרב
אצא לקראתך ויאמרו אליו
בני ישראל במסלה נעלה ואם
מימיך נשתה אני ומקני ונתתי
מכרם רק אין דבר ברגלי אעברה
ויאמר לא תעבר ויצא אדום
לקראתו בעם כבד וביד חזקה
וימאן אדום נתן את ישראל עבר
בגבלו ויט ישראל מעליו

ויסעו מקדש ויבאו בני ישראל
כל העדה הר ההר ויאמר יהוה
אל משה ואל אהרן בהר ההר
על גבול ארץ אדום לאמר
יאסף אהרן אל עמיו כי לא יבא
אל הארץ אשר נתתי לבני
ישראל על אשר מריתם את פי
למי מריבה קח את אהרן ואת
אלעזר בנו והעל אתם הר ההר
והפשט את אהרן את בגדיו
והלבשתם את אלעזר בנו ואהרן
יאסף ומת שם ויעש משה
כאשר צוה יהוה ויעלו אל הר
ההר לעיני כל העדה ויפשט
משה את אהרן את בגדיו וילבש
אתם את אלעזר בנו וימת אהרן

וידר ג ר״פ״ס״ו וסימנהון וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי וידר ישראל נדר ליהוה ויאמר וידר יפתח נדר ליהוה ויאמר
אתהם ה וסימנהון וישכב לבן בבקר והזהרתה אתהם ויחרם אתהם ואת עריהם בבקעת ריעה עברו אשר יקראו אתהם

שם בראש ההר וירד משה
ואלעזר מן ההר ויראו כל כא
העדה כי גוע אהרן ויבכו את
אהרן שלשים יום כל בית ישראל
וישמע הכנעני
מלך ערד ישב הנגב כי בא
ישראל דרך האתרים וילחם
בישראל וישב ממנו שבי וידר
ישראל נדר ליהוה ויאמר אם
נתן תתן את העם הזה בידי
והחרמתי את עריהם וישמע
יהוה בקול ישראל ויתן את
הכנעני ויחרם אתהם ואת
עריהם ויקרא שם המקום
חרמה
ויסעו מהר ההר דרך ים סוף
לסבב את ארץ אדום ותקצר
נפש העם בדרך וידבר העם
באלהים ובמשה למה העליתנו
ממצרים למות במדבר כי אין
לחם ואין מים ונפשנו קצה
בלחם הקלקל וישלח יהוה
בעם את הנחשים השרפים
וינשכו את העם וימת עם רב
מישראל ויבא העם אל משה
ויאמרו חטאנו כי דברנו ביהוה

ובך התפלל אל יהוה ויסר
מעלינו את הנחש ויתפלל
משה בעד העם ויאמר יהוה
אל משה עשה לך שרף ושים
אתו על נס והיה כל הנשוך
וראה אתו וחי ויעש משה נחש
נחשת וישמהו על הנס והיה
אם נשך הנחש את איש והביט
אל נחש הנחשת וחי ויסעו בני
ישראל ויחנו באבת ויסעו
מאבת ויחנו בעיי העברים
במדבר אשר על פני מואב
ממזרח השמש משם נסעו
ויחנו בנחל זרד משם נסעו
ויחנו מעבר ארנון אשר במדבר
היצא מגבל האמרי כי ארנון
גבול מואב בין מואב ובין האמרי
על כן יאמר בספר מלחמת
יהוה את והב בסופה ואת
הנחלים ארנון ואשד הנחלים
אשר נטה לשבת ער ונשען
לגבול מואב ומשם בארה
הוא הבאר אשר אמר יהוה
למשה אסף את העם ואתנה
להם מים
אז
ישיר ישראל את השירה

ותקצר נפש העם בדרך ותקצר נפשו בעמל ישראל ותקצר נפשי בהם וגם נפשם בחלה
על כן יאמר כנגדו על כן יאמר בספר מלחמת ועל ציון יאמר איש ואיש ילד בה ויאמר למלך יריחו
וימצא ישראל ובכל אשר לו ומשם בארה ויבא יותם בארה ובאריה בנו בתר שום בר נש וית ויתרן ובארא

137

ולא נתן ד׳ וסימנהון ולא נתן סיחון את ישראל ולא נתן יי לכם לב לדעת ולא נתן תפלה לאלהים ולא נתן למוט רגלינו
סיחון ד׳ מל׳ כתו׳ וסימנהון תבנה ותכונן עיר סיחון למלך אמרי סיחון ממדבר קדמות ועשה יי להם וכל קרי׳ מל׳ במ״א כי שמענו דריחב

הזאת עלי באר ענו לה: באר
חפרוה שרים כרוה נדיבי העם
במחקק במשענתם וממדבר
מתנה: וממתנה נחליאל ומ
ומנחליאל במות: ומבמות הגיא
אשר בשדה מואב ראש הפסגה
ונשקפה על פני הישימן:

וישלח ישראל מלאכים אל
סיחן מלך האמרי לאמר:
אעברה בארצך לא נטה בשדה
ובכרם לא נשתה מי באר בדרך
המלך נלך עד אשר נעבר גבלך:
ולא נתן סיחן את ישראל עבר
בגבלו ויאסף סיחן את כל עמו
ויצא לקראת ישראל המדברה
ויבא יהצה וילחם בישראל:
ויכהו ישראל לפי חרב ויירש
את ארצו מארנן עד יבק עד
בני עמון כי עז גבול בני עמון:
ויקח ישראל את כל הערים
האלה וישב ישראל בכל ערי
האמרי בחשבון ובכל בנתיה:
כי חשבון עיר סיחן מלך האמרי
הוא והוא נלחם במלך מואב
הראשון ויקח את כל ארצו

מידו עד ארנן: על כן יאמרו
המשלים באו חשבון תבנה
ותכונן עיר סיחון: כי אש יצאה
מחשבון להבה מקרית סיחן
אכלה ער מואב בעלי במות
ארנן: אוי לך מואב אבדת עם
כמוש נתן בניו פליטם ובנתיו
בשבית למלך אמרי סיחון:
ונירם אבד חשבון עד דיבן
ונשים עד נפח אשר עד מידבא:
וישב ישראל בארץ האמרי:
וישלח משה לרגל את יעזר
וילכדו בנתיה ויירש את האמרי
אשר שם: ויפנו ויעלו דרך
הבשן ויצא עוג מלך הבשן
לקראתם הוא וכל עמו למלחמה
אדרעי: ויאמר יהוה אל משה
אל תירא אתו כי בידך נתתי
אתו ואת כל עמו ואת ארצו
ועשית לו כאשר עשית לסיחן
מלך האמרי אשר יושב בחשבון:
ויכו אתו ואת בניו ואת כל עמו
עד בלתי השאיר לו שריד
ויירשו את ארצו: ויסעו בני
ישראל ויחנו בערבות מואב
מעבר לירדן ירחו: פז וסימ׳ עזי

כ׳ בתודה
כ׳ ספר כת׳ כן
ה׳ רפ׳
ה׳ חס׳ בליש׳
יב׳
יב׳ פת׳
ומ׳ ד׳ מל׳ כתו׳
כתי׳ כן
נקו׳ כתו׳
ויוריש ק׳
כל וידבר לקראתם וכל מ״ש תו׳ לקראתנו ודרפסו סימ׳ חסדי יי כי לא תמנו
ד׳ מל׳ כתו׳
ל׳ מל׳ כתו׳

נלחם יב׳ פת׳ וסימנהון והוא נלחם במלך מואב ועתה הטוב טוב אתה מבלק בן צפור כי נלחם אבי עליכם בהדדעזר וחבריה
ויתר דברי רחבעם וחבריה יואש יהואש וכמלחמות תנפה פחד אלהים והוא נלחם עם מלך בני עמון כרוה ל׳ במחקק ל׳
ענו ב׳ וסימנהון אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה ענו ליי בתודה זמרו לאלהינו בכנור

פרש

וירא בלק בן צפור
את כל אשר עשה ישראל
לאמרי וינר מואב מפני העם
מאד כי רב הוא ויקץ מואב מפני
בני ישראל ויאמר מואב אל
זקני מדין עתה ילחכו הקהל את
כל סביבתינו כלחך השור את
ירק השדה ובלק בן צפור מלך
למואב בעת ההוא וישלח
מלאכים אל בלעם בן בעור
פתורה אשר על הנהר ארץ בני
עמו לקרא לו לאמר הנה עם
יצא ממצרים הנה כסה את
עין הארץ והוא ישב ממלי
ועתה לכה נא ארה לי את העם
הזה כי עצום הוא ממני אולי
אוכל נכה בו ואגרשנו מן
הארץ כי ידעתי את אשר תברך
מברך ואשר תאר יואר וילכו
זקני מואב וזקני מדין וקסמים
בידם ויבאו אל בלעם וידברו
אליו דברי בלק ויאמר אלהם
לינו פה הלילה והשבתי אתכם
דבר כאשר ידבר יהוה אלי
וישבו שרי מואב עם בלעם
ויבא אלהים אל בלעם ויאמר

הפטרה והיה שארית יעקב בתרי עשר

מי האנשים האלה עמך ויאמר
בלעם אל האלהים בלק בן
צפר מלך מואב שלח אלי
הנה העם היצא ממצרים ויכס
את עין הארץ עתה לכה קבה
לי אתו אולי אוכל להלחם בו
וגרשתיו ויאמר אלהים אל בלעם
לא תלך עמהם לא תאר את
העם כי ברוך הוא ויקם בלעם
בבקר ויאמר אל שרי בלק לכו
אל ארצכם כי מאן יהוה לתתי
להלך עמכם ויקומו שרי מואב
ויבאו אל בלק ויאמרו מאן
בלעם הלך עמנו ויסף עוד בלק
שלח שרים רבים ונכבדים
מאלה ויבאו אל בלעם ויאמרו
לו כה אמר בלק בן צפור אל נא
תמנע מהלך אלי כי כבד אכבדך
מאד וכל אשר תאמר אלי
אעשה ולכה נא קבה לי את
העם הזה ויען בלעם ויאמר
אל עבדי בלק אם יתן לי בלק
מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל
לעבר את פי יהוה אלהי לעשות
קטנה או גדולה ועתה שבו נא
בזה גם אתם הלילה ואדעה

138

מה יסף יהוה דבר עמי ויבא
אלהים אל בלעם לילה ויאמר
לו אם לקרא לך באו האנשים
קום לך אתם ואך את הדבר
אשר אדבר אליך אתו תעשה
ויקם בלעם בבקר ויחבש את
אתנו וילך עם שרי מואב ויחר
אף אלהים כי הולך הוא ויתיצב
מלאך יהוה בדרך לשטן לו
והוא רכב על אתנו ושני נעריו
עמו ותרא האתון את מלאך
יהוה נצב בדרך וחרבו שלופה
בידו ותט האתון מן הדרך ותלך
בשדה ויך בלעם את האתון
להטתה הדרך ויעמד מלאך
יהוה במשעול הכרמים גדר
מזה וגדר מזה ותרא האתון
את מלאך יהוה ותלחץ אל
הקיר ותלחץ את רגל בלעם
אל הקיר ויסף להכתה ויוסף
מלאך יהוה עבור ויעמד במקום
צר אשר אין דרך לנטות ימין
ושמאול ותרא האתון את
מלאך יהוה ותרבץ תחת בלעם
ויחר אף בלעם ויך את האתון
במקל ויפתח יהוה את פי

האתון ותאמר לבלעם מה
עשיתי לך כי הכיתני זה שלש
רגלים ויאמר בלעם לאתון
כי התעללת בי לו יש חרב בידי
כי עתה הרגתיך ותאמר האתון
אל בלעם הלוא אנכי אתנך אשר
רכבת עלי מעודך עד היום הזה
ההסכן הסכנתי לעשות לך כה
ויאמר לא ויגל יהוה את עיני
בלעם וירא את מלאך יהוה נצב
בדרך וחרבו שלפה בידו ויקד
וישתחו לאפיו ויאמר אליו מלאך
יהוה על מה הכית את אתנך זה
שלוש רגלים הנה אנכי יצאתי
לשטן כי ירט הדרך לנגדי
ותראני האתון ותט לפני זה שלש
רגלים אולי נטתה מפני כי עתה
גם אתכה הרגתי ואותה החייתי
ויאמר בלעם אל מלאך יהוה
חטאתי כי לא ידעתי כי אתה נצב
לקראתי בדרך ועתה אם רע
בעיניך אשובה לי ויאמר מלאך
יהוה אל בלעם לך עם האנשים
ואפס את הדבר אשר אדבר
אליך אתו תדבר וילך בלעם
עם שרי בלק וישמע בלק כי

האמנם ד׳ וסימנהון האמנם לא אוכל כבדך כי האמנם ישב אלהים וחבריה האמנם אלם צדק ידברון מישרים תשפטו
וצאן ב׳ וסימנהון יכל מעשר בקר וצאן ויזבח בלק בקר וצאן ובני ישראל ויהודה גם מקנה בקר וצאן הרבה היה לו

בא בלעם ויצא לקראתו אל עיר
מואב אשר על גבול ארנן אשר
בקצה הגבול ויאמר בלק אל
בלעם הלא שלח שלחתי אליך
לקרא לך למה לא הלכת אלי כג
האמנם לא אוכל כבדך ויאמר
בלעם אל בלק הנה באתי אליך
עתה היכל אוכל דבר מאומה
הדבר אשר ישים אלהים בפי
אתו אדבר וילך בלעם עם בלק
ויבאו קרית חצות ויזבח בלק
בקר וצאן וישלח לבלעם ול
ולשרים אשר אתו ויהי בבקר
ויקח בלק את בלעם ויעלהו
במות בעל וירא משם קצה העם
ויאמר בלעם אל בלק בנה לי
בזה שבעה מזבחת והכן לי בזה
שבעה פרים ושבעה אילים
ויעש בלק כאשר דבר בלעם
ויעל בלק ובלעם פר ואיל במזבח
ויאמר בלעם לבלק התיצב על
עלתך ואלכה אולי יקרה יהוה
לקראתי ודבר מה יראני והגדתי
לך וילך שפי ויקר אלהים אל
בלעם ויאמר אליו את שבעת
המזבחת ערכתי ואעל פר ואיל

במזבח וישם יהוה דבר בפי בלעם
ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר
וישב אליו והנה נצב על עלתו
הוא וכל שרי מואב וישא משלו
ויאמר מן ארם ינחני בלק מלך
מואב מהררי קדם לכה ארה לי
יעקב ולכה זעמה ישראל מה
אקב לא קבה אל ומה אזעם לא
זעם יהוה כי מראש צרים אראנו
ומגבעות אשורנו הן עם לבדד
ישכן ובגוים לא יתחשב מי
מנה עפר יעקב ומספר את רבע
ישראל תמת נפשי מות ישרים
ותהי אחריתי כמהו ויאמר בלק
אל בלעם מה עשית לי לקב
איבי לקחתיך והנה ברכת ברך
ויען ויאמר הלא את אשר ישים
יהוה בפי אתו אשמר לדבר
ויאמר אליו בלק לך נא אתי אל
מקום אחר אשר תראנו משם
אפס קצהו תראה וכלו לא
תראה וקבנו לי משם ויקחהו
שדה צפים אל ראש הפסגה
ויבן שבעה מזבחת ויעל פר
ואיל במזבח ויאמר אל בלק
התיצב כה על עלתך ואנכי

ערכתי ג׳ וסימנהון את שבעת המזבחת ערכתי הנה נא ערכתי משפט ידעתי כי אני אצדק ערכתי נר למשיחי
לבדד ג׳ וסימנהון הן עם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב שכני לבדד יער בתוך כרמל כי אתה יי לבדד לבטח תושיבני
תמות ג׳ וסימנהון תמות נפשי מות ישרים תמות נפשי עם פלשתים תמות בנער נפשם וב׳ ותמות בצמא

139

ושמע ה קמ וסימנהון קום בלק ושמע׳ קרב אתה ושמע׳ הטה יי׳ אזנך ושמע׳ וחבריה׳ הטה אלהי אזנך ושמע׳
ובן אדם ה וסימנהון ובן אדם ויתנחם ובן אדם יחזיק בה׳ ובן אדם כי תפקדנו׳ ויוכח לגבר עם אלוה ובן אדם תולעה׳

אקרה כה׃ ויקר יהוה אל בלעם
וישם דבר בפיו ויאמר שוב אל
בלק וכה תדבר׃ ויבא אליו והנו
נצב על עלתו ושרי מואב אתו
ויאמר לו בלק מה דבר יהוה׃
וישא משלו ויאמר קום בלק
ושמע האזינה עדי בנו צפר׃ לא
איש אל ויכזב ובן אדם ויתנחם
ההוא אמר ולא יעשה ודבר
ולא יקימנה׃ הנה ברך לקחתי
וברך ולא אשיבנה׃ לא הביט
און ביעקב ולא ראה עמל
בישראל יהוה אלהיו עמו ותרועת
מלך בו׃ אל מוציאם ממצרים
כתועפת ראם לו׃ כי לא נחש
ביעקב ולא קסם בישראל
כעת יאמר ליעקב ולישראל
מה פעל אל׃ הן עם כלביא יקום
וכארי יתנשא לא ישכב עד
יאכל טרף ודם חללים ישתה׃
ויאמר בלק אל בלעם גם קב
לא תקבנו גם ברך לא תברכנו׃
ויען בלעם ויאמר אל בלק הלא
דברתי אליך לאמר כל אשר
ידבר יהוה אתו אעשה׃ ויאמר
בלק אל בלעם לכה נא אקחך

אל מקום אחר אולי יישר בעיני
האלהים וקבתו לי משם׃ ויקח
בלק את בלעם ראש הפעור
הנשקף על פני הישימן׃ ויאמר
בלעם אל בלק בנה לי בזה
שבעה מזבחת והכן לי בזה
שבעה פרים ושבעה אילים׃
ויעש בלק כאשר אמר
בלעם ויעל פר ואיל
כד במזבח׃ וירא בלעם
כי טוב בעיני
יהוה לברך
את
ישראל ולא הלך כפעם בפעם
לקראת נחשים וישת אל המדבר
פניו׃ וישא בלעם את עיניו וירא
את ישראל שכן לשבטיו
ותהי עליו רוח
אלהים׃ וישא
משלו ויאמר
נאם
בלעם בנו בער ונאם הגבר
שתם העין׃ נאם שמע אמרי
אל אשר מחזה שדי
יחזה נפל
וגלוי עינים׃

הן ה פת׳ וסימנהון הן עם לבדד ישכן הן עם כלביא יקום הן הוא משוש דרכו׳ הן תוי שדי יענני הן זאת לא צדקת׳ וכל כל׳ א׳ את דכו׳
יי׳ אלהיו ד וסימנהון יי׳ אלהיו עמו ותרועת מלך בו ויתחזק שלמה בן דוד כראתם כי יי׳ אלהיו עמו מי בכם מכל עמו יי׳ אלהיו עמו׳
ולא הלך ג וסימנהון ולא הלך כפעם בפעם ולא הלך לדרך יהושפט ויעזב את תורת׳ אמר בלעם ושא׳ דבר בלעם

מלכתו ג חס וסימניהון וירם מאגג מלכו ותנשא מלכתו. ויתכון מלכתו מאד. בשנת מלכתו את ראש יהויכין. דסו ירמיהו
כארי ב ב יב וסימניהון כרע שכב כארי. כארי שאג. טרף טרף הלין פת. שויתי עד בקר כארי. כארי ידי ורגלי הלין כתרא קמץ

מה טבו אהליך יעקב משכנתיך
ישראל כנחלים נטיו כגנת
עלי נהר כאהלים נטע יהוה
כארזים עלי מים יזל מים מדליו
וזרעו במים רבים וירם מאגג
מלכו ותנשא מלכתו אל מוציאו
ממצרים כתועפת ראם לו יאכל
גוים צריו ועצמתיהם יגרם וחציו
ימחץ כרע שכב כארי וכלביא
מי יקימנו מברכיך ברוך וארריך
ארור ויחר אף בלק אל בלעם
ויספק את כפיו ויאמר בלק
אל בלעם לקב איבי קראתיך
והנה ברכת ברך זה שלש
פעמים ועתה ברח לך אל
מקומך אמרתי כבד אכבדך
והנה מנעך יהוה מכבוד ויאמר
בלעם אל בלק הלא גם אל
מלאכיך אשר שלחת אלי
דברתי לאמר אם יתן לי בלק
מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל
לעבר את פי יהוה לעשות
טובה או רעה מלבי אשר ידבר
יהוה אתו אדבר ועתה הנני
הולך לעמי לכה איעצך אשר
יעשה העם הזה לעמך באחרית

הימים וישא משלו ויאמר נאם
בלעם בנו בער ונאם הגבר
שתם העין נאם שמע אמרי
אל וידע דעת עליון מחזה שדי
יחזה נפל וגלוי עינים אראנו
ולא עתה אשורנו ולא קרוב
דרך כוכב מיעקב וקם שבט
מישראל ומחץ פאתי מואב
וקרקר כל בני שת והיה אדום
ירשה והיה ירשה שעיר איביו
וישראל עשה חיל וירד מיעקב
והאביד שריד מעיר וירא את
עמלק וישא משלו ויאמר
ראשית גוים עמלק ואחריתו
עדי אבד וירא את הקיני וישא
משלו ויאמר איתן מושבך
ושים בסלע קנך כי אם יהיה
לבער קין עד מה אשור תשבך
וישא משלו ויאמר אוי מי יחיה
משמו אל וצים מיד כתים וענו
אשור וענו עבר וגם הוא עדי
אבד ויקם בלעם וילך וישב
למקמו וגם בלק הלך לדרכו

כה וישב ישראל בשטים ויחל
העם לזנות אל בנות מואב

איתן ד בל ואחס וסימניהון איתן מושבך. אל נחל איתן אשר לא יעבד בו. מגוי איתן הוא. וריב עם איתן כתרא חס. בשטים
מושבך ג ומל וסימניהון איתן מושבך ושים בסלע קנך. הנה משמני הארץ יהיה מושבך. ונפקדת כי יפקד מושבך
וידע ג וחס וסימניהון וידע דעת עליון. וידע לפתח פתוחים. וידע חוסי בו. וירד ב וסי וירד מיעקב. וירד מים עד ים

140

ותקראן ד׳ ג׳ מל׳ וא׳ חס׳ וסימנהון ותקראנה אתי כאלה ותקראן לעם לזבחי אלהיהן דין חס׳ ותקראנה לו השכנות ב׳ בפסוק
אלהיהן ה׳ בליש׳ וסימנהון ולקחת מבנתיו לבניך ב׳ בפסו׳ ותקראן לעם לזבחי אלהיהן ב׳ בפסו׳ וכן עשה לכל נשיו

ותקראן לעם לזבחי אלהיהן
ויאכל העם וישתחוו לאלהיהן
ויצמד ישראל לבעל פעור ויחר
אף יהוה בישראל ויאמר יהוה
אל משה קח את כל ראשי העם
והוקע אותם ליהוה נגד השמש
וישב חרון אף יהוה מישראל
ויאמר משה אל שפטי ישראל
הרגו איש אנשיו הנצמדים
לבעל פעור והנה איש מבני
ישראל בא ויקרב אל אחיו את
המדינית לעיני משה ולעיני כל
עדת בני ישראל והמה בכים
פתח אהל מועד וירא פינחס
בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם
מתוך העדה ויקח רמח בידו
ויבא אחר איש ישראל אל
הקבה וידקר את שניהם את
איש ישראל ואת האשה אל
קבתה ותעצר המגפה מעל בני
ישראל ויהיו המתים במגפה
ארבעה ועשרים אלף

קך וסימ׳ מנוה

הפטרה דברי ירמיהו

וידבר יהוה אל משה לאמר
פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן
השיב את חמתי מעל בני ישראל
בקנאו את קנאתי בתוכם ולא
כליתי את בני ישראל בקנאתי
לכן אמר הנני נתן לו את בריתי
שלום והיתה לו ולזרעו אחריו
ברית כהנת עולם תחת אשר
קנא לאלהיו ויכפר על בני
ישראל ושם איש ישראל המכה
אשר הכה את המדינית זמרי בן
סלוא נשיא בית אב לשמעני
ושם האשה המכה המדינית
כזבי בת צור ראש אמות בית
אב במדין הוא
וידבר יהוה אל משה לאמר
צרור את המדינים והכיתם אותם
כי צררים הם לכם בנכליהם
אשר נכלו לכם על דבר פעור
ועל דבר כזבי בת נשיא מדין
אחתם המכה ביום המגפה על
דבר פעור ויהי אחרי המגפה

כו
ויאמר יהוה אל משה ואל אלעזר
בן אהרן הכהן לאמר שאו את
ראש כל עדת בני ישראל מבן
עשרים שנה ומעלה לבית
אבתם כל יצא צבא בישראל
וידבר משה ואלעזר הכהן אתם

ויושב ט׳ רפי׳ וסימנהון והוקע אותם ליו׳ אשר בנה בית חדש אשר נטע כרם אשר ארש אשה מי האיש הירא ויקעפו
עליו שרי פלשתים ויושב כשרך לך וטהר ויושב אל ויחרימה עתה אל תקשו ערפכם עתה עם לבבי ויושב העפר על הארון כשהיה ויושב ויתגרה
עד מעין ויושב ארצו כרכוש גדול ארון אלהי ישראל וילכו הרצים הכה ג׳ ב׳ חס׳ וא׳ מל׳ וסי׳ את המדינית הכה אפרים הוכה כעשב ויבש לבי

החנכי ג׳ חס בל״ש וסימנהון ובני מדין עיפה ועפר וחנך׳ משפחת החנכי לפלוא׳ משפחת הפלאי׳ חנך לנער על פי דרכו גם כי יזקין׳
ודתן ואבירם ג׳ וסימנהון ויקח קרח בן יצהר בן קהת׳ ודתן ואבירם יצאו נצבים׳ ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם הוא דתן׳

בערבת מואב על ירדן ירחו
לאמר׃ מבן עשרים שנה ומעלה
כאשר צוה יהוה את משה ובני
ישראל היצאים מארץ מצרים׃
ראובן בכור ישראל בני ראובן
חנוך משפחת החנכי לפלוא
משפחת הפלאי׃ לחצרן מ
משפחת החצרוני לכרמי מ
משפחת הכרמי׃ אלה משפחת
הראובני ויהיו פקדיהם שלשה
וארבעים אלף ושבע מאות
ושלשים׃ ובני פלוא אליאב׃
ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם
הוא דתן ואבירם קרואי העדה
אשר הצו על משה ועל אהרן
בעדת קרח בהצתם על יהוה׃
ותפתח הארץ את פיה ותבלע
אתם ואת קרח במות העדה
באכל האש את חמשים
ומאתים איש ויהיו לנס׃ ובני
קרח לא מתו׃ בני
שמעון למשפחתם לנמואל
משפחת הנמואלי לימין משפחת
הימיני ליכין משפחת היכיני׃
לזרח משפחת הזרחי לשאול
משפחת השאולי׃ אלה

משפחת השמעני שנים
ועשרים אלף ומאתים׃
בני גד למשפחתם
לצפון משפחת הצפוני לחגי
משפחת החגי לשוני משפחת
השוני׃ לאזני משפחת האזני
לערי משפחת הערי׃ לארוד
משפחת הארודי לאראלי
משפחת האראלי׃ אלה
משפחת בני גד לפקדיהם
ארבעים אלף וחמש מאות׃
בני יהודה ער
ואונן וימת ער ואונן בארץ
כנען׃ ויהיו בני יהודה למשפחתם
לשלה משפחת השלני לפרץ
משפחת הפרצי לזרח משפחת
הזרחי׃ ויהיו בני פרץ לחצרן
משפחת החצרני לחמול
משפחת החמולי׃ אלה
משפחת יהודה לפקדיהם
ששה ושבעים אלף וחמש
מאות׃ בני
יששכר למשפחתם תולע
משפחת התולעי לפוה
משפחת הפוני׃ לישוב מ
משפחת הישבי לשמרן

אלה ד׳ בטע׳ וסימנהון אלה משפחת הראובני׳ אלה משפחת השמעני׳ אלה משפחת מנשה׳ ואלה בני שותלח׳ וסימ׳ ראשמש׳
הצפוני ד׳ ומל׳ ובתרי ל״ש וסימנהון לצפון משפחת הצפוני׳ ואת הצפוני ארחיק מעליכם׳ השאולי ל׳ היעזי ל׳ הארודי ל׳
ד׳ פסו׳ אית בכל תיבה ש״ן וסימנהון לישוב משפחת הישבי׳ ואשריאל משפחת האשראלי׳ שם ארפכשד שלח׳ שיר השירים אשר לשלמה׳

משפחת

אלה ו בטע בענ׳ וסימנהון משפחת בני גד׳ משפחת יהודה׳ משפחת יששכר׳ משפחת הזבולני׳ משפחת בני אשר׳ משפחת נפתלי׳
בני פלוא׳ ג בטע בענ׳ וסימנהון בני יששכר למשפחתם׳ אלה בני דן למשפחתם׳ בני נפתלי למשפחתם׳ היחלאלי

משפחת השמרני׃ אלה משפחת
יששכר לפקדיהם ארבעה
וששים אלף ושלש מאות׃
בני זבולן
למשפחתם לסרד משפחת
הסרדי לאלון משפחת האלני
ליחלאל משפחת היחלאלי׃
אלה משפחת הזבולני לפקדיהם
ששים אלף וחמש מאות׃
בני יוסף למשפחתם
מנשה ואפרים׃ בני מנשה למכיר
משפחת המכירי ומכיר הוליד
את גלעד לגלעד משפחת
הגלעדי׃ אלה בני גלעד איעזר
משפחת האיעזרי לחלק
משפחת החלקי׃ ואשריאל
משפחת האשראלי ושכם
משפחת השכמי׃ ושמידע
משפחת השמידעי וחפר
משפחת החפרי׃ וצלפחד בן
חפר לא היו לו בנים כי אם בנות
ושם בנות צלפחד מחלה ונעה
חגלה מלכה ותרצה׃ אלה
משפחת מנשה ופקדיהם שנים
וחמשים אלף ושבע מאות׃
אלה בני אפרים

למשפחתם לשותלח משפחת
השתלחי לבכר משפחת הבכרי
לתחן משפחת התחני׃ ואלה
בני שותלח לערן משפחת הערני׃
אלה משפחת בני אפרים
לפקדיהם שנים ושלשים אלף
וחמש מאות אלה בני יוסף
למשפחתם׃ בני
בנימן למשפחתם לבלע מ
משפחת הבלעי לאשבל מ
משפחת האשבלי לאחירם
משפחת האחירמי׃ לשפופם
משפחת השופמי לחופם מ
משפחת החופמי׃ ויהיו בני בלע
ארד ונעמן משפחת הארדי
לנעמן משפחת הנעמי׃ אלה
בני בנימן למשפחתם ופקדיהם
חמשה וארבעים אלף ושש
מאות׃ אלה בני דן
למשפחתם לשוחם משפחת
השוחמי אלה משפחת דן
למשפחתם׃ כל משפחת
השוחמי לפקדיהם ארבעה
וששים אלף וארבע מאות׃
בני אשר
למשפחתם לימנה משפחת

בני פלוא׳ ז בענ׳ בטע וסימנהון בני שמעון למשפחתם׳ בני גד למשפחתם׳ ויהיו בני יהודה למשפחתם׳ בני זבולן למשפחתם׳
אלה בני אפרים למשפחתם׳ בני בנימן למשפחתם׳ בני אשר למשפחתם׳ ואפרים ו וסימנהון בני יוסף
למשפחתם ואפרים לא הוריש׳ ואפרים בכרי הוא׳ ואפרים עגלה מלמדה׳ ואפרים להוציא אל הורג בנו׳ וישראל ואפרים יכשלו בעונם׳ וכל שאר
מנשה
ואפרים
דכו׳

וישם יג ר"פ פסו וסימנהון ושם הנהר השני ושם הנהר השלישי ושם אחיו יובל ושם האחד אליעזר ושם איש ישראל ושם
האשה המכה ושם בת אשר שרח ושם אשת עמרם ושם חברון לפנים ושם אשת שאול ושם האיש נבל ושם האיש אלימלך ושם אשת אבישור

חימנה לישוי משפחת הישוי
לבריעה משפחת הבריעי לבני
בריעה לחבר משפחת החברי
למלכיאל משפחת המלכיאלי׃
ושם בת אשר שרח׃ אלה מש
פחת בני אשר לפקדיהם
שלשה וחמשים אלף וארבע
מאות׃ בני נפתלי
למשפחתם ליחצאל משפחת
היחצאלי לגוני משפחת הגוני׃
ליצר משפחת היצרי לשלם
משפחת השלמי׃ אלה משפחת
נפתלי למשפחתם ופקדיהם
חמשה וארבעים אלף וארבע
מאות׃ אלה פקודי בני ישראל
שש מאות אלף ואלף שבע
מאות ושלשים׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃
לאלה תחלק הארץ בנחלה
במספר שמות׃ לרב תרבה
נחלתו ולמעט תמעיט נחלתו
איש לפי פקדיו יתן נחלתו׃
אך בגורל יחלק את הארץ
לשמות מטות אבתם ינחלו׃
על פי הגורל תחלק נחלתו בין
רב למעט׃
ואלה

פקודי הלוי למשפחתם לגרשון
משפחת הגרשני לקהת מש
פחת הקהתי למררי מש
פחת המררי׃ אלה משפחת
לוי משפחת הלבני משפחת החברני
משפחת המחלי משפחת המושי
משפחת הקרחי וקהת הולד
את עמרם׃ ושם אשת עמרם
יוכבד בת לוי אשר ילדה אתה
ללוי במצרים ותלד לעמרם
את אהרן ואת משה ואת מרים
אחתם׃ ויולד לאהרן את נדב
ואת אביהוא את אלעזר ואת
איתמר׃ וימת נדב ואביהוא
בהקריבם אש זרה לפני יהוה׃
ויהיו פקדיהם שלשה ועשרים
אלף כל זכר מבן חדש ומעלה
כי לא התפקדו בתוך בני ישראל
כי לא נתן להם נחלה בתוך בני
ישראל׃ אלה פקודי משה
ואלעזר הכהן אשר פקדו את
בני ישראל בערבת מואב על
ירדן ירחו׃ ובאלה לא היה איש
מפקודי משה ואהרן הכהן אשר
פקדו את בני ישראל במדבר
סיני׃ כי אמר יהוה להם מות

לאלה יתן אנשים וכי יתנקמים על זרע ולא יתן נא לעבדך לא יתן סגור תחתיה
איש לפי פקדיו יתן נחלתו יתן את הארץ הזאת לעבדיך לאחזה יתן את אבישג השונמית יתן לנו שבעה
ג ר"פ פסו וסימ׳ ויולד לחנוך ויולד ליוסף ויולד לאהרן

142

ולא נותר ה׳ וסימנהון ולא נותר כל ירק בעץ ולא נותר מהם איש כי אם כלב ויהי העיר בדרך ובאנו אליו באחרנה המקומות ולא נותר בה פרץ ל׳ דברת ב׳ ובתרי ל״ש וסימנהון כן בנות צלפחד דברת אשימם דברת כום וא׳ הדברות על צדיק

יָמֻתוּ בַּמִּדְבָּר וְלֹא נוֹתַר מֵהֶם
אִישׁ כִּי אִם כָּלֵב בֶּן יְפֻנֶּה וִיהוֹשֻׁעַ
כז בִּן נוּן׃ וַתִּקְרַבְנָה בְּנוֹת
צְלָפְחָד בֶּן חֵפֶר בֶּן גִּלְעָד בֶּן מָכִיר
בֶּן מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפְּחֹת מְנַשֶּׁה בֶן
יוֹסֵף וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֹתָיו מַחְלָה
נֹעָה וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְתִרְצָה׃
וַתַּעֲמֹדְנָה לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי
אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי הַנְּשִׂיאִם
וְכָל הָעֵדָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד
לֵאמֹר׃ אָבִינוּ מֵת בַּמִּדְבָּר וְהוּא
לֹא הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה הַנּוֹעָדִים
עַל יְהוָה בַּעֲדַת קֹרַח כִּי בְחֶטְאוֹ
מֵת וּבָנִים לֹא הָיוּ לוֹ׃ לָמָּה יִגָּרַע
שֵׁם אָבִינוּ מִתּוֹךְ מִשְׁפַּחְתּוֹ כִּי
אֵין לוֹ בֵּן תְּנָה לָּנוּ אֲחֻזָּה בְּתוֹךְ
אֲחֵי אָבִינוּ׃ וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת
מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי יְהוָה׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
כֵּן בְּנוֹת צְלָפְחָד דֹּבְרֹת נָתֹן תִּתֵּן
לָהֶם אֲחֻזַּת נַחֲלָה בְּתוֹךְ אֲחֵי
אֲבִיהֶם וְהַעֲבַרְתָּ אֶת נַחֲלַת
אֲבִיהֶן לָהֶן׃ וְאֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
תְּדַבֵּר לֵאמֹר אִישׁ כִּי יָמוּת וּבֵן
אֵין לוֹ וְהַעֲבַרְתֶּם אֶת נַחֲלָתוֹ
לְבִתּוֹ׃ וְאִם אֵין לוֹ בַּת וּנְתַתֶּם אֶת

נַחֲלָתוֹ לְאֶחָיו׃ וְאִם אֵין לוֹ אַחִים וּנְתַתֶּם
אֶת נַחֲלָתוֹ לַאֲחֵי אָבִיו׃ וְאִם אֵין
אַחִים לְאָבִיו וּנְתַתֶּם אֶת נַחֲלָתוֹ
לִשְׁאֵרוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ
וְיָרַשׁ אֹתָהּ וְהָיְתָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְחֻקַּת מִשְׁפָּט כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת מֹשֶׁה׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֶל
הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה וּרְאֵה אֶת הָאָרֶץ
אֲשֶׁר נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְרָאִיתָה
אֹתָהּ וְנֶאֱסַפְתָּ אֶל עַמֶּיךָ גַּם אָתָּה
כַּאֲשֶׁר נֶאֱסַף אַהֲרֹן אָחִיךָ׃ כַּאֲשֶׁר
מְרִיתֶם פִּי בְּמִדְבַּר צִן בִּמְרִיבַת
הָעֵדָה לְהַקְדִּישֵׁנִי בַמַּיִם לְעֵינֵיהֶם
הֵם מֵי מְרִיבַת קָדֵשׁ מִדְבַּר צִן׃
וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל
יְהוָה לֵאמֹר׃ יִפְקֹד יְהוָה אֱלֹהֵי
הָרוּחֹת לְכָל בָּשָׂר אִישׁ עַל
הָעֵדָה׃ אֲשֶׁר יֵצֵא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר
יָבֹא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וַאֲשֶׁר
יְבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת יְהוָה
כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רֹעֶה׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה קַח לְךָ אֶת יְהוֹשֻׁעַ
בִּן נוּן אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ וְסָמַכְתָּ
אֶת יָדְךָ עָלָיו׃ וְהַעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי
אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי כָּל הָעֵדָה

אלפא ביתא ראותיות גדולות וסימנהון אדם שת אנוש בראשית ברא אלהים יהתגלח יג׳ אחר יהליא תגמלו זאת כי הולך על גחון זכריו
תורת משה עבדי חור כרפס ותכלת טוב שם משמן טוב ועתה יגדל נא כח יט׳ וכנה אשר נטעה ימינך וישלכם אל ארץ אחרת משלי שלמה בן דוד
נצר חסד לאלפים את משפטן סוף דבר שמע ישראל בשפרפרא צופיו עורים כימי השמים על הארץ ודרור קן לה לאל אחר שיר השירים ותכתב
אסתר

וצויתה ד׳ מל בליש׳ וסימנהון וצויתה אתו לעיניהם את כל אשר צויתה להם לעשות אתה צויתה פקודיך אשר צויתה לא יבאו בקהל
ויעמדהו ב׳ וחס וסימנהון ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמדהו לפני פרעה ויקח את יהושע ויעמדהו לפני אלעזר הכהן ולפני

וצויתה אתו לעיניהם׃ ונתתה
מהודך עליו למען ישמעו כל
עדת בני ישראל׃ ולפני אלעזר
הכהן יעמד ושאל לו במשפט
האורים לפני יהוה על פיו יצאו
ועל פיו יבאו הוא וכל בני ישראל
אתו וכל העדה׃ ויעש משה
כאשר צוה יהוה אתו ויקח את
יהושע ויעמדהו לפני אלעזר
הכהן ולפני כל העדה׃ ויסמך
את ידיו עליו ויצוהו כאשר דבר
יהוה ביד משה׃
כח
וידבר יהוה אל משה לאמר׃ צו
את בני ישראל ואמרת אלהם
את קרבני לחמי לאשי ריח
ניחחי תשמרו להקריב לי
במועדו׃ ואמרת להם זה האשה
אשר תקריבו ליהוה כבשים
בני שנה תמימם שנים ליום
עלה תמיד׃ את הכבש אחד
תעשה בבקר ואת הכבש השני
תעשה בין הערבים׃ ועשירית
האיפה סלת למנחה בלולה
בשמן כתית רביעת ההין׃ עלת
תמיד העשיה בהר סיני לריח
ניחח אשה ליהוה׃ ונסכו רביעת

ההין לכבש האחד בקדש הסך
נסך שכר ליהוה׃ ואת הכבש
השני תעשה בין הערבים כמנחת
הבקר וכנסכו תעשה אשה
ריח ניחח ליהוה׃
וביום השבת שני כבשים בני
שנה תמימם ושני עשרנים
סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו׃
עלת שבת בשבתו על עלת
התמיד ונסכה׃
ובראשי חדשיכם תקריבו עלה
ליהוה פרים בני בקר שנים ואיל
אחד כבשים בני שנה שבעה
תמימם׃ ושלשה עשרנים
סלת מנחה בלולה בשמן לפר
האחד ושני עשרנים סלת
מנחה בלולה בשמן לאיל
האחד׃ ועשרן עשרון סלת
מנחה בלולה בשמן לכבש
האחד עלה ריח ניחח אשה
ליהוה׃ ונסכיהם חצי ההין יהיה
לפר ושלישת ההין לאיל
ורביעת ההין לכבש יין זאת
עלת חדש בחדשו לחדשי
השנה׃ ושעיר עזים אחד
לחטאת ליהוה על עלת התמיד

במועדו ב׳ בסל כתו׳ וסימנהון ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו את קרבני לחמי לאשי ריח ניחחי תשמרו להקריב לי במועדו
העשיה ב׳ וסימנהון עלת תמיד העשיה בהר סיני לריח ניחח ועד הברכה העשויה ועד בית הגבורים כתרא׳ מל
שבת ד׳ פת וסימנהון והיתה שבת הארץ עלת שבת בשבתו להכין שבת שבת ואת שבת קדשך וכל שבתון דכו

וכחודש ה׳ ר״א פסו׳ וסימנהון ובחדש השני בשבעה ועשרים יום ובחדש הראשון בארבעה עשר יום ובחדש השביעי באחד לחדש׳ בא נבוזראדן רב טבחים׳ וחבריה׳ מצות יאכל ג׳ וסימנ׳ את שבעת הימים׳ ובחמשה עשר יום חג שבועת ימים׳

יעשה ונסכו׃ סתו
ובחדש הראשון בארבעה
עשר יום לחדש פסח ליהוה׃
ובחמשה עשר יום לחדש הזה
חג שבעת ימים מצות יאכל׃
ביום הראשון מקרא קדש כל
מלאכת עבדה לא תעשו׃ ז
והקרבתם אשה עלה ליהוה
פרים בני בקר שנים ואיל אחד
ושבעה כבשים בני שנה תמימם
יהיו לכם׃ ומנחתם סלת בלולה
בשמן שלשה עשרנים לפר
ושני עשרנים לאיל תעשו׃
עשרון עשרון תעשה לכבש
האחד לשבעת הכבשים׃
ושעיר חטאת אחד לכפר
עליכם׃ מלבד עלת הבקר
אשר לעלת התמיד תעשו את
אלה׃ כאלה תעשו ליום שבעת
ימים לחם אשה ריח ניחח ליהוה
על עולת התמיד יעשה ונסכו׃
וביום השביעי מקרא קדש
יהיה לכם כל מלאכת עבדה
לא תעשו׃ וביום
הבכורים בהקריבכם מנחה
חדשה ליהוה בשבעתיכם

מקרא קדש יהיה לכם כל
מלאכת עבדה לא תעשו׃ ז
והקרבתם עולה לריח ניחח
ליהוה פרים בני בקר שנים איל
אחד שבעה כבשים בני שנה׃
ומנחתם סלת בלולה בשמן ז
שלשה עשרנים לפר האחד
שני עשרנים לאיל האחד׃
עשרון עשרון לכבש האחד
לשבעת הכבשים׃ שעיר עזים
אחד לכפר עליכם׃ מלבד עלת
התמיד ומנחתו תעשו תמימם
יהיו לכם ונסכיהם׃
ובחדש השביעי באחד לחדש
מקרא קדש יהיה לכם כל מ
מלאכת עבדה לא תעשו יום
תרועה יהיה לכם׃ ועשיתם
עלה לריח ניחח ליהוה פר בן
בקר אחד איל אחד כבשים
בני שנה שבעה תמימם׃ ומנחתם
סלת בלולה בשמן שלשה
עשרנים לפר שני עשרנים ז
לאיל׃ ועשרון אחד לכבש האחד
לשבעת הכבשים׃ ושעיר עזים
אחד חטאת לכפר עליכם׃
מלבד עלת החדש ומנחתה

עולת ג׳ מל׳ וסימנהון על עולת התמיד יעשה ונסכו׳ ויעשו את הכבש ואת המנחה ואת השמן׳ ללחם המערכת ולעולת׳
הבכורים ב׳ חס׳ וא׳ מל׳ וסימנהון והניף הכהן אתם על לחם הבכורים תנופה׳ וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה ל״ט
בהקריבכם ב׳ וסימנהון בהקריבכם מנחה חדשה ל״ט בשבעתיכם׳ בהקריבכם את לחמי חלב ודם ויפרו את בריתי׳ עולה ל׳ מל׳

חטאת ז פת וסימנהון חטאת הקהל הוא · וכפר אהרן על קרנתיו אחת בשנה · מלבד חטאת הכפרים ועלת התמיד
ותהי חטאת הנערים · כי חטאת קסם מרי · חטאת יהודה כתובה · חטאת פימו דבר שפתימו · וכל תרי עש דכו במא קמ ראשית חטאת היא

ועלת התמיד ומנחתה ונסכיהם
כמשפטם לריח ניחח אשה
ליהוה׃ ובעשור
לחדש השביעי הזה מקרא קדש
יהיה לכם ועניתם את נפשתיכם
כל מלאכה לא תעשו׃ והקרבתם
עלה ליהוה ריח ניחח פר בן בקר
אחד איל אחד כבשים בני שנה
שבעה תמימם יהיו לכם׃
ומנחתם סלת בלולה בשמן
שלשה עשרנים לפר שני
עשרנים לאיל האחד׃ עשרון
עשרון לכבש האחד לשבעת
הכבשים׃ שעיר עזים אחד
חטאת מלבד חטאת הכפרים
ועלת התמיד ומנחתה ונסכיהם׃
ובחמשה עשר
יום לחדש השביעי מקרא קדש
יהיה לכם כל מלאכת עבדה
לא תעשו וחגתם חג ליהוה
שבעת ימים׃ והקרבתם עלה
אשה ריח ניחח ליהוה פרים בני
בקר שלשה עשר אילם שנים
כבשים בני שנה ארבעה עשר
תמימם יהיו׃ ומנחתם סלת
בלולה בשמן שלשה עשרנים

לפר האחד לשלשה עשר
פרים שני עשרנים לאיל האחד
לשני האילם׃ ועשרון עשרון
לכבש האחד לארבעה עשר
כבשים׃ ושעיר עזים אחד חטאת
מלבד עלת התמיד מנחתה
ונסכה׃ וביום השני
פרים בני בקר שנים עשר אילם
שנים כבשים בני שנה ארבעה
עשר תמימם׃ ומנחתם ונסכיהם
לפרים לאילם ולכבשים במספרם
כמשפט׃ ושעיר עזים אחד
חטאת מלבד עלת התמיד
ומנחתה ונסכיהם׃
וביום השלישי פרים
עשתי עשר אילם שנים כבשים
בני שנה ארבעה עשר תמימם׃
ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילם
ולכבשים במספרם כמשפט׃
ושעיר חטאת אחד מלבד
עלת התמיד ומנחתה ונסכה׃
וביום הרביעי
פרים עשרה אילם שנים
כבשים בני שנה ארבעה עשר
תמימם׃ מנחתם ונסכיהם
לפרים לאילם ולכבשים

מנחתה ונסכה ג וסימנהון
ושעיר עזים ג בעי וסימנהון
וביום הרביעי ג ר פסו וסימנהון

יום ראשון של חג הסכות ויום רביעי ויום שביעי וסימ ארן ~ ונסכיהם כמשפטם
יום ראשון של חג הסכות ויום שני ויום רביעי וסימ אבר עזים ~ והקרבתם עלה ליהוה
וביום הרביעי פרים עשרה וביום הרביעי נקהלו לעמק ברכה וביום הרביעי נשקל הכסף והזהב

144

שמנה כל חס בכ״ג מ״ל וסימניהון ויעש דוד שם בשובו שמונה שלחנות אליהם· תן חלק לשבעה וגם לשמונה כי לא תדע
מנחתם ונסכיהם ב׳ ר״א פסו וסימניהון מנחתם ונסכיהם לפרים ביום רביעי· מנחתם ונסכיהם לפרים ביום שמיני· ולשלמיכם

במספרם כמשפט ושעיר עזים
אחד חטאת מלבד עלת התמיד
מנחתה ונסכה׃
וביום החמישי פרים
תשעה אילם שנים כבשים בני
שנה ארבעה עשר תמימם׃
ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילם
ולכבשים במספרם כמשפט׃
ושעיר חטאת אחד מלבד
עלת התמיד ומנחתה ונסכה׃
וביום הששי
פרים שמנה אילם שנים
כבשים בני שנה ארבעה עשר
תמימם׃ ומנחתם ונסכיהם
לפרים לאילם ולכבשים
במספרם כמשפט׃ ושעיר
חטאת אחד מלבד עלת התמיד
מנחתה ונסכיה׃
וביום השביעי
פרים שבעה אילם שנים
כבשים בני שנה ארבעה עשר
תמימם׃ ומנחתם ונסכהם
לפרים לאילם ולכבשים
במספרם כמשפטם ושעיר
חטאת אחד מלבד עלת התמיד
מנחתה ונסכה׃

ביום השמיני עצרת
תהיה לכם כל מלאכת עבדה
לא תעשו׃ והקרבתם עלה
אשה ריח ניחח ליהוה פר אחד
איל אחד כבשים בני שנה
שבעה תמימם׃ מנחתם ונסכיהם
לפר לאיל ולכבשים במספרם
כמשפט׃ ושעיר חטאת אחד
מלבד עלת התמיד ומנחתה
ונסכה׃ אלה תעשו ליהוה
במועדיכם לבד מנדריכם
ונדבתיכם לעלתיכם ולמנחתכם
ולנסכיכם ולשלמיכם׃ ויאמר
משה אל בני ישראל ככל אשר
צוה יהוה את משה׃

קמ״ה וסימ׳ ואליפלהו

וידבר משה אל ראשי המטות
לבני ישראל לאמר זה הדבר
אשר צוה יהוה׃ איש כי ידר
נדר ליהוה או השבע שבעה
לאסר אסר על נפשו לא יחל
דברו ככל היצא מפיו יעשה׃
ואשה כי תדר נדר ליהוה וא
ואסרה אסר בבית אביה
בנעריה׃ ושמע אביה את נדרה
ואסרה אשר אסרה על נפשה

ולמנחתיכם ב׳ חס׳ ו׳ וסימניהון לעלתיכם ולמנחתיכם ולנסכיכם ולשלמיכם· כי אם תעלו לי עלות ומנחתיכם לא ארצה׃
במועדיכם ב׳ ד׳ חס׳ ומ״ל וסימניהון ועשיתם אשה ליהוה עלה או זבח לפלא נדר· אלה תעשו ליהוה במועדיכם לבד מנדריכם ונדבתיכם׃
יחל ה׳ ג׳ וב׳ וסימניהון לא יחל דברו· יחל ישראל אל יהוה ב׳ פתח׳· אשר יחל להלחם בבני עמון והוא יחל להושיע ב׳ קמ׳

יקמו ל ז חס וסימנהון ושמע אישה ביום שמעו יקמו נא הנערים וישחקו לפנינו הכינו לבניו מטבח בעון אבותם
[illegible] לא יקמו רשעים במשפט יקמו ויספרו לבניהם ואסרה ל חס

והחריש לה אביה וקמו כל
נדריה וכל אסר אשר אסרה
על נפשה יקום׃ ואם הניא אביה
אתה ביום שמעו כל נדריה
ואסריה אשר אסרה על נפשה
לא יקום ויהוה יסלח לה כי
הניא אביה אתה׃ ואם היו תהיה
לאיש ונדריה עליה או מבטא
שפתיה אשר אסרה על נפשה׃
ושמע אישה ביום שמעו
והחריש לה וקמו נדריה
ואסרה אשר אסרה על נפשה
יקמו׃ ואם ביום שמע אישה
יניא אותה והפר את נדרה אשר
עליה ואת מבטא שפתיה
אשר אסרה על נפשה ויהוה
יסלח לה׃ ונדר אלמנה וגרושה
כל אשר אסרה על נפשה יקום
עליה׃ ואם בית אישה נדרה
או אסרה אסר על נפשה בש
בשבעה׃ ושמע אישה והחרש
לה לא הניא אתה וקמו כל
נדריה וכל אסר אשר אסרה
על נפשה יקום׃ ואם הפר יפר
אתם אישה ביום שמעו כל
מוצא שפתיה לנדריה ולאסר

נפשה לא יקום אישה הפרם
ויהוה יסלח לה׃ כל נדר וכל
שבעת אסר לענת נפש
אישה יקימנו ואישה יפרנו׃
ואם החרש יחריש לה אישה
מיום אל יום והקים את כל
נדריה או את כל אסריה אשר
עליה הקים אתם כי החרש
לה ביום שמעו׃ ואם הפר יפר
אתם אחרי שמעו ונשא את
עונה׃ אלה החקים אשר צוה
יהוה את משה בין איש לאשתו
בין אב לבתו בנעריה בית אביה׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
נקם נקמת בני ישראל מאת
המדינים אחר תאסף אל
עמיך׃ וידבר משה אל העם
לאמר החלצו מאתכם אנשים
לצבא ויהיו על מדין לתת
נקמת יהוה במדין׃ אלף למטה
אלף למטה לכל מטות ישראל
תשלחו לצבא׃ וימסרו
מאלפי ישראל אלף למטה
שנים עשר אלף חלוצי צבא׃
וישלח אתם משה אלף למטה

148

ואת בלעם ג׳ וסימנהון ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב׃ ואת בלעם בן בעור הקוסם הרגו׃ ואת בלעם ואת מגרשיה׃
ויבאו ג׳ חס וסימנהון ויבאו אל משה ואל אלעזר׃ ויקח משה ואלעזר הכהן את הזהב׃ ויבקעו שלשה הגבורים׃

לצבא אתם ואת פינחס בן
אלעזר הכהן לצבא וכלי הקדש
וחצצרות התרועה בידו׃ ויצבאו
על מדין כאשר צוה יהוה את
משה ויהרגו כל זכר׃ ואת מלכי
מדין הרגו על חלליהם את אוי
ואת רקם ואת צור ואת חור
ואת רבע חמשת מלכי מדין
ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב׃
וישבו בני ישראל את נשי מדין
ואת טפם ואת כל בהמתם ואת
כל מקנהם ואת כל חילם בזזו׃
ואת כל עריהם במושבתם ואת
כל טירתם שרפו באש׃ ויקחו
את כל השלל ואת כל המלקוח
באדם ובבהמה׃ ויבאו אל
משה ואל אלעזר הכהן ואל
כל עדת בני ישראל את השבי
ואת המלקוח ואת השלל
אל המחנה אל ערבת מואב
אשר על ירדן ירחו׃
ויצאו משה
ואלעזר הכהן וכל נשיאי העדה
לקראתם אל מחוץ למחנה׃
ויקצף משה על פקודי החיל
שרי האלפים ושרי המאות

הבאים מצבא המלחמה׃ ויאמר
אליהם משה החייתם כל נקבה׃
הן הנה היו לבני ישראל בדבר
בלעם למסר מעל ביהוה על
דבר פעור ותהי המגפה בעדת
יהוה׃ ועתה הרגו כל זכר בטף
וכל אשה ידעת איש למשכב
זכר הרגו׃ וכל הטף בנשים
אשר לא ידעו משכב זכר החיו
לכם׃ ואתם חנו מחוץ למחנה
שבעת ימים כל הרג נפש וכל
נגע בחלל תתחטאו ביום
השלישי וביום השביעי אתם
ושביכם׃ וכל בגד וכל כלי עור
וכל מעשה עזים וכל כלי עץ
תתחטאו׃ ויאמר
אלעזר הכהן אל אנשי הצבא
הבאים למלחמה זאת חקת
התורה אשר צוה יהוה את
משה׃ אך את הזהב ואת הכסף
את הנחשת את הברזל את
הבדיל ואת העפרת׃ כל דבר
אשר יבא באש תעבירו באש
וטהר אך במי נדה יתחטא וכל
אשר לא יבא באש תעבירו
במים׃ וכבסתם בגדיכם ביום

המלקוח ד׳ ומל וסימנהון ויבאו אל משה׃ ויקחו את כל השלל׃ וחצית את המלקוח׃ ויהי המלקוח יתר הבז׃ ומלקוח עריץ׃
וכל אשה ג׳ וסימנהון וכל אשה חכמת לב בידיה טוו׃ וכל אשה ידעת איש למשכב זכר הרגו׃ וכל אשה ידעת איש דיבש׃
וכל מעשה ג׳ וסימנהון וכל מעשה עזים וכל כלי עץ׃ וישתמר חקות עמרי וכל מעשה בית אחאב׃ וכל מעשה תקפו וגבורתו׃

החמשים ה̇ וסימנהון וקדשתם את שנת החמשים שנה יובל הוא שנת החמשים שנה ואיש יצאה מאת יט וממחצית בני
ישראל תקח אחד ויקח משה ממחצת בני ישראל ויענה אליהו וישלח אליו שר חמשים הנה ירדה אש ותאכל ממחציתם

השביעי וטהרתם ואחר תבאו
אל המחנה׃
ויאמר יהוה אל משה
לאמר׃ שא את ראש מלקוח
השבי באדם ובבהמה אתה
ואלעזר הכהן וראשי אבות
העדה׃ וחצית את המלקוח בין
תפשי המלחמה היצאים לצבא
ובין כל העדה׃ והרמת מכס
ליהוה מאת אנשי המלחמה
היצאים לצבא אחד נפש מחמש
המאות מן האדם ומן הבקר ומן
החמרים ומן הצאן׃ ממחציתם
תקחו ונתתה לאלעזר הכהן
תרומת יהוה׃ וממחצת בני
ישראל תקח אחד אחז מן
החמשים מן האדם מן הבקר
מן החמרים ומן הצאן מכל
הבהמה ונתתה אתם ללוים
שמרי משמרת משכן יהוה׃
ויעש משה ואלעזר הכהן
כאשר צוה יהוה את משה׃ ויהי
המלקוח יתר הבז אשר בזזו עם
הצבא צאן שש מאות אלף
ושבעים אלף וחמשת אלפים׃
ובקר שנים ושבעים אלף׃ וחמרים

אחד וששים אלף׃ ונפש אדם
מן הנשים אשר לא ידעו משכב
זכר כל נפש שנים ושלשים
אלף׃ ותהי המחצה חלק היצאים
בצבא מספר הצאן שלש מאות
אלף ושלשים אלף ושבעת
אלפים וחמש מאות׃ ויהי המכס
ליהוה מן הצאן שש מאות חמש
ושבעים׃ והבקר ששה ושלשים
אלף ומכסם ליהוה שנים ושבעים׃
וחמרים שלשים אלף וחמש
מאות ומכסם ליהוה אחד וששים׃
ונפש אדם ששה עשר אלף
ומכסם ליהוה שנים ושלשים
נפש׃ ויתן משה את מכס תרומת
יהוה לאלעזר הכהן כאשר צוה
יהוה את משה׃ וממחצית בני
ישראל אשר חצה משה מן
האנשים הצבאים׃ ותהי מחצת
העדה מן הצאן שלש מאות
אלף ושלשים אלף שבעת
אלפים וחמש מאות׃ ובקר ששה
ושלשים אלף׃ וחמרים שלשים
אלף וחמש מאות׃ ונפש אדם
ששה עשר אלף׃ ויקח משה
ממחצת בני ישראל את האחז

אחז ה̇ חס בליש וסימנהון וממחצית בני ישראל תקח אחד אחז ויקח משה ממחצת בני ישראל את האחז אחד ויכתבם
שמעיה בן נתנאל הסופר מן הלוי ג̇ בפסוקא וכ̇ מל̇ חור כרפס ותכלת אחוז וממחצית ב̇ חס תקח אחד אחז ויקח משה
בצבא ד̇ דגש̇ וסימנהון ותהיו המחצה כי יקח איש אשה חדשה והתיחשם בצבא ויהיו שרים בצבא חצה

146

מעשה ג̇ פת וסימנהון מאתם כל כלי מעשה ותחת מעשה מקשה קרחה ולא יהיה למצרים מעשה הככם אם כחבר היוצר מרקחים במרקחת מעשה להסיר אדם מעשה את כל וראיתי ונתון אל לבי כל אשר תמצא ידך כי את כל מעשה האלהים וכבל מעשה אשר

אחד מן החמשים מן האדם ומן
הבהמה ויתן אתם ללוים שמרי
משמרת משכן יהוה כאשר צוה
יהוה את משה׃ ויקרבו אל משה
הפקדים אשר לאלפי הצבא
שרי האלפים ושרי המאות׃
ויאמרו אל משה עבדיך נשאו
את ראש אנשי המלחמה אשר
בידנו ולא נפקד ממנו איש׃ ונקרב
את קרבן יהוה איש אשר מצא
כלי זהב אצעדה וצמיד טבעת
עגיל וכומז לכפר על נפשתינו
לפני יהוה׃ ויקח משה ואלעזר
הכהן את הזהב מאתם כל כלי
מעשה׃ ויהי כל זהב התרומה
אשר הרימו ליהוה ששה עשר
אלף שבע מאות וחמשים
שקל מאת שרי האלפים ומאת
שרי המאות׃ אנשי הצבא בזזו
איש לו׃ ויקח משה ואלעזר
הכהן את הזהב מאת שרי
האלפים והמאות ויבאו אתו
אל אהל מועד זכרון לבני ישראל
לפני יהוה׃
ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני לב
גד עצום מאד ויראו את ארץ

יעזר ואת ארץ גלעד והנה המקום
מקום מקנה׃ ויבאו בני גד ובני ראובן
ויאמרו אל משה ואל אלעזר
הכהן ואל נשיאי העדה לאמר׃
עטרות ודיבן ויעזר ונמרה וחשבון
ואלעלה ושבם ונבו ובען׃ הארץ
אשר הכה יהוה לפני עדת
ישראל ארץ מקנה הוא ולעבדיך
מקנה׃ ויאמרו
אם מצאנו חן בעיניך יתן את
הארץ הזאת לעבדיך לאחזה
אל תעברנו את הירדן׃ ויאמר
משה לבני גד ולבני ראובן
האחיכם יבאו למלחמה ואתם
תשבו פה׃ ולמה תנואון את
לב בני ישראל מעבר אל הארץ
אשר נתן להם יהוה׃ כה עשו
אבתיכם בשלחי אתם מקדש
ברנע לראות את הארץ׃ ויעלו
עד נחל אשכול ויראו את הארץ
ויניאו את לב בני ישראל לבלתי
בא אל הארץ אשר נתן להם
יהוה׃ ויחר אף יהוה ביום ההוא
וישבע לאמר׃ אם יראו האנשים
העלים ממצרים מבן עשרים
שנה ומעלה את האדמה אשר

ושרי המאות ד̇ וסימנהון ויקצף משה על פקודי החיל ויקרבו אל משה הפקדים ויקהל דויד את כל ויקבץ אמציהו
ומקנה ג̇ וסימנהון אבי ישב אהל ומקנה ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד ויקהל דויד את כל ויבאו
ולמה ה̇ ר״פ פסו׳ וסימנהון ולמה תנואון ולמה תכבדו את לבבכם ולמה לא שמעת בקול ולמה מרחם הוצאתני ולמה תשגה בני

ויגעם ג חס בל״ש וסימנהון וינעם במדבר ארבעים שנה׳ והנעתי בכל הגוים את בית ישראל׳ שרקו ויגעו ראשם על בת
הנה דסכי׳ והנה ד וסימנהון הנה מלאכי ילך לפניך׳ הנה כסה את עין הארץ׳ הנה חטאתם ליי׳ הנה ערשו ערש ברזל׳

נשבעתי לאברהם ליצחק וליע
וליעקב כי לא מלאו אחרי׃
בלתי כלב בן יפנה הקנזי ויהושע
בן נון כי מלאו אחרי יהוה׃ ויחר
אף יהוה בישראל וינעם במדבר
ארבעים שנה עד תם כל הדור
העשה הרע בעיני יהוה׃ והנה
קמתם תחת אבתיכם תרבות
אנשים חטאים לספות עוד על
חרון אף יהוה אל ישראל׃ כי
תשובן מאחריו ויסף עוד להניחו
במדבר ושחתם לכל העם הזה׃
ויגשו אליו
ויאמרו גדרת צאן נבנה למקננו
פה וערים לטפנו׃ ואנחנו נחלץ
חשים לפני בני ישראל עד
אשר אם הביאנם אל מקומם
וישב טפנו בערי המבצר מפני
ישבי הארץ׃ לא נשוב אל
בתינו עד התנחל בני ישראל
איש נחלתו׃ כי לא ננחל אתם
מעבר לירדן והלאה כי באה
נחלתנו אלינו מעבר הירדן
מזרחה׃
ויאמר אליהם משה אם תעשון
את הדבר הזה אם תחלצו

לפני יהוה למלחמה׃ ועבר לכם
כל חלוץ את הירדן לפני יהוה
עד הורישו את איביו מפניו׃
ונכבשה הארץ לפני יהוה
ואחר תשבו והייתם נקים
מיהוה ומישראל והיתה הארץ
הזאת לכם לאחזה לפני יהוה׃
ואם לא תעשון כן הנה חטאתם
ליהוה ודעו חטאתכם אשר
תמצא אתכם׃ בנו לכם ערים
לטפכם וגדרת לצנאכם והיצא
מפיכם תעשו׃ ויאמר בני גד
ובני ראובן אל משה לאמר
עבדיך יעשו כאשר אדני מצוה׃
טפנו נשינו מקננו וכל בהמתנו
יהיו שם בערי הגלעד׃ ועבדיך
יעברו כל חלוץ צבא לפני יהוה
למלחמה כאשר אדני דבר׃
ויצו להם משה את אלעזר
הכהן ואת יהושע בן נון ואת
ראשי אבות המטות לבני
ישראל׃ ויאמר משה אלהם
אם יעברו בני גד ובני ראובן
אתכם את הירדן כל חלוץ
למלחמה לפני יהוה ונכבשה
הארץ לפניכם ונתתם להם

ויאמרו יא דסכי׳ ויאמרו וסימנהון ויאמר מצרים אנוסה׳ ויאמרו בני גד ובני ראובן׳ ויאמר שרי סכות הכף׳ כה אמר יפתח׳ הנה
בגיות ברמיה׳ ויאמר עב׳ ויורדו זקני העיר׳ ויאמר לו כה אמר בן הדד׳ ויהוא יצא׳ ויאמר אפרים אך עשרתי׳ יאצו ויבקשו ללכת להתהלך׳
ונכבשה ג וסימנהון ונכבשה הארץ לפני יי׳ ונכבשה הארץ לפניכם׳ ונכבשה הארץ לפני יי ולפני עמו׳

147

ג פסו רא וסו חד וסימנהון כל רמש אשר הוא חי והלחת מעשה אלהים
משפחת המחלי והלוים יסמכו את ידיהם ונפש אדם ששה עשר אלף ומקנה רב היה ויאיר בן מנשה הלך ... אלהיך הוא עבר לפניך

את ארץ הגלעד לאחזה׃ ואם
לא יעברו חלוצים אתכם
ונאחזו בתככם בארץ כנען׃
ויענו בני גד ובני ראובן לאמר
את אשר דבר יהוה אל עבדיך
כן נעשה׃ נחנו נעבר חלוצים
לפני יהוה ארץ כנען ואתנו
אחזת נחלתנו מעבר לירדן׃
ויתן להם משה לבני גד ולבני
ראובן ולחצי שבט מנשה בן
יוסף את ממלכת סיחן מלך
האמרי ואת ממלכת עוג מלך
הבשן הארץ לעריה בגבלת
ערי הארץ סביב׃ ויבנו בני גד
את דיבן ואת עטרת ואת ערער׃
ואת עטרת שופן ואת יעזר
ויגבהה׃ ואת בית נמרה ואת
בית הרן ערי מבצר וגדרת צאן׃
ובני ראובן בנו את חשבון ואת
אלעלא ואת קריתים׃ ואת נבו
ואת בעל מעון מוסבת שם ואת
שבמה ויקראו בשמת את
שמות הערים אשר בנו׃ וילכו
בני מכיר בן מנשה גלעדה
וילכדה ויורש את האמרי
אשר בה׃ ויתן משה את הגלעד

למכיר בן מנשה וישב בה׃ ויאיר
בן מנשה הלך וילכד את חותיהם
ויקרא אתהן חות יאיר׃ ונבח הלך
וילכד את קנת ואת בנתיה ויקרא
לה נבח בשמו׃

קיב וסימ עיבל

אלה מסעי בני ישראל אשר
יצאו מארץ מצרים לצבאתם
ביד משה ואהרן׃ ויכתב משה
את מוצאיהם למסעיהם על
פי יהוה ואלה מסעיהם למו
למוצאיהם׃ ויסעו מרעמסס
בחדש הראשון בחמשה עשר
יום לחדש הראשון ממחרת
הפסח יצאו בני ישראל ביד
רמה לעיני כל מצרים׃ ומצרים
מקברים את אשר הכה יהוה
בהם כל בכור ובאלהיהם עשה
יהוה שפטים׃ ויסעו בני ישראל
מרעמסס ויחנו בסכת׃ ויסעו
מסכת ויחנו באתם אשר
בקצה המדבר׃ ויסעו מאתם
וישב על פי החירת אשר על
פני בעל צפון ויחנו לפני מגדל׃
ויסעו מפני החירת ויעברו בתוך
הים המדברה וילכו דרך שלשת
ימים במדבר אתם ויחנו במרה׃

לה ג לא מפיה וסימנהון ויקרא לה נבח בשמו לבנות לה בית בארץ שנער ויאמר לה בעז לעת האכל
מקברים ב וסימנהון ומצרים מקברים את אשר הכה יהוה בהם כל בכור מקברים את העברים ...
ג דסבי מפי וקרי מפנ וסימנהון ויסעו מפני החירת ויעברו בתוך הים ... כאשר ינוס איש מפני הארי

במקהלת ב בתרי ל״ג וסימנהון ויסעו מחרדה ויחנו במקהלת׃ דין חס׳ במקהלות ברכו אלהים יי ממקור ישראל׃
הארבעים ג וסימנהון לא אעשה בעבור הארבעים׃ ויעל אהרן הכהן אל הר ההר׃ בשנת הארבעים למלכות דוד׃

ויסעו ממרה ויבאו אילמה ובאילם
שתים עשרה עינת מים ושבעים
תמרים ויחנו שם׃ ויסעו מאילם
ויחנו על ים סוף׃ ויסעו מים סוף
ויחנו במדבר סין׃ ויסעו ממדבר סין
ויחנו בדפקה׃ ויסעו מדפקה
ויחנו באלוש׃ ויסעו מאלוש
ויחנו ברפידם ולא היה שם
מים לעם לשתות׃ ויסעו
מרפידם ויחנו במדבר סיני׃
ויסעו ממדבר סיני ויחנו בקברת
התאוה׃ ויסעו מקברת התאוה
ויחנו בחצרת׃ ויסעו מחצרת
ויחנו ברתמה׃ ויסעו מרתמה
ויחנו ברמן פרץ׃ ויסעו מרמן
פרץ ויחנו בלבנה׃ ויסעו מלבנה
ויחנו ברסה׃ ויסעו מרסה ויחנו
בקהלתה׃ ויסעו מקהלתה
ויחנו בהר שפר׃ ויסעו מהר שפר
ויחנו בחרדה׃ ויסעו מחרדה
ויחנו במקהלת׃ ויסעו ממקהלת
ויחנו בתחת׃ ויסעו מתחת
ויחנו בתרח׃ ויסעו מתרח
ויחנו במתקה׃ ויסעו ממתקה
ויחנו בחשמנה׃ ויסעו מחשמנה
ויחנו במסרות׃ ויסעו ממסרות

ויחנו בבני יעקן׃ ויסעו מבני יעקן
ויחנו בחר הגדגד׃ ויסעו מחר הגדגד
ויחנו ביטבתה׃ ויסעו מיטבתה
ויחנו בעברנה׃ ויסעו מעברנה
ויחנו בעציון גבר׃ ויסעו מעציון
גבר ויחנו במדבר צן הוא קדש׃
ויסעו מקדש ויחנו בהר ההר
בקצה ארץ אדום׃ ויעל אהרן
הכהן אל הר ההר על פי יהוה
וימת שם בשנת הארבעים ל
לצאת בני ישראל מארץ מצרים
בחדש החמישי באחד לחדש׃
ואהרן בן שלש ועשרים ומאת
שנה במתו בהר ההר׃

וישמע הכנעני
מלך ערד והוא ישב בנגב ב
בארץ כנען בבא בני ישראל׃
ויסעו מהר ההר ויחנו בצלמנה׃
ויסעו מצלמנה ויחנו בפונן׃
ויסעו מפונן ויחנו באבת׃
ויסעו מאבת ויחנו בעיי העברים
בגבול מואב׃ ויסעו מעיים ויחנו
בדיבן גד׃ ויסעו מדיבן גד ויחנו
בעלמן דבלתימה׃ ויסעו
מעלמן דבלתימה ויחנו בהרי
העברים לפני נבו׃ ויסעו מהרי

לצאת ג וסימנהון בחדש השלישי לצאת בני ישראל׃ ויעל אהרן הכהן אל הר ההר׃ ויהי בשמנים שנה וארבע מאות שנה׃
הישימות ג וסימנהון ויחנו על הירדן מבית הישימת כת׳ והערבה עד ים כנרות ובית פעור הישמות כת׳ צבי ארץ בית הישימות כת׳
בהרי דסבי בערי ד וסימנהון ויחנו בהרי העברים׃ עוד תטעי כרמים בהרי שמרון׃ ועשיתי אתם לגוי אחד בארץ׃ וגם במות עשה בהרי׃

148

אל אשר ה׳ וסימנהון לך נחה את העם אל אשר דברתי׳ והתנחלתם את הארץ בגורל למשפחתיכם אל אשר יהיה
שמה הגורל לו כת׳ קרי׳ בבואם הכהנים ולא יצאו מהקדש׳ ותאבד דות אל תפנו׳ ב׳ ואבדתם ב׳ וס׳ את כל משכיתם ואבדתם את שמם

העברים ויחנו בערבת מואב
על ירדן ירחו׃ ויחנו על הירדן
מבית הישמת עד אבל השטים
בערבת מואב׃
וידבר יהוה אל משה בערבת
מואב על ירדן ירחו לאמר׃
דבר אל בני ישראל ואמרת
אלהם כי אתם עברים את הירדן
אל ארץ כנען׃ והורשתם את
כל ישבי הארץ מפניכם ואבדתם
את כל משכיתם ואת כל צלמי
מסכתם תאבדו ואת כל במתם
תשמידו׃ והורשתם את הארץ
וישבתם בה כי לכם נתתי את
הארץ לרשת אתה׃ והתנחלתם
את הארץ בגורל למשפחתיכם
לרב תרבו את נחלתו ולמעט
תמעיט את נחלתו אל אשר
יצא לו שמה הגורל לו יהיה
למטות אבתיכם תתנחלו׃ ואם
לא תורישו את ישבי הארץ
מפניכם והיה אשר תותירו מהם
לשכים בעיניכם ולצנינם ב
בצדיכם וצררו אתכם על
הארץ אשר אתם ישבים בה׃
והיה כאשר דמיתי לעשות

להם אעשה לכם׃
לד וידבר יהוה אל משה לאמר׃
צו את בני ישראל ואמרת אלהם
כי אתם באים אל הארץ כנען
זאת הארץ אשר תפל לכם
בנחלה ארץ כנען לגבלתיה׃
והיה לכם פאת נגב ממדבר
צן על ידי אדום והיה לכם גבול
נגב מקצה ים המלח קדמה׃
ונסב לכם הגבול מנגב למעלה
עקרבים ועבר צנה והיה
תוצאתיו מנגב לקדש ברנע
ויצא חצר אדר ועבר עצמנה׃
ונסב הגבול מעצמון נחלה
מצרים והיו תוצאתיו הימה׃
וגבול ים והיה לכם הים הגדול
וגבול זה יהיה לכם גבול ים׃
וזה יהיה לכם גבול צפון מן הים
הגדל תתאו לכם הר ההר׃
מהר ההר תתאו לבא חמת
והיו תוצאת הגבל צדדה׃ ויצא
הגבל זפרנה והיו תוצאתיו
חצר עינן זה יהיה לכם גבול
צפון׃ והתאויתם לכם לגבול
קדמה מחצר עינן שפמה׃
וירד הגבל משפם הרבלה

נחלה ב׳ מלע׳ וסימנהון ונסב הגבול מעצמון נחלה מצרים׳ נחלה עבר על נפשנו׳ אורי תוצאתיו כתי׳ אל גבול חיפלטי
תוצאתו כתי׳ אל כתף בית חגלה תוצאותיו כתי׳ מהר ההר ואלה תוצאת כן כתי׳ מכל משמרי׳ תוצאות כתי׳ ושאר תצאות כתי׳
הגבל גבל ט׳ חס בל״ש וסימנהון היצא מגבל האמרי׳ צדדה זפרנה משפם ב׳ בו ולא אובע׳ והערבה והירדן ובעמק בית נשמדנו מהתיצב

ומחה ד וסימנהון ומחה אל כי המרים׃ ומחה אל כתף ים כנרת׃ ומחה יה את שמו׃ ומחה יה אלהים דמעה מעל כל פנים׃
על כתף ה וסימנהון ומחה על כתף ים כנרת׃ ויתן אל המכונות׃ ב׳ בו ישאו על כתף עירים׃ ויביאנו בכבוא אשר על כתף

מקדם לעין וירד הגבל ומחה
על כתף ים כנרת קדמה׃ וירד
הגבול הירדנה והיו תוצאתיו
ים המלח זאת תהיה לכם הארץ
לגבלתיה סביב׃ ויצו משה את
בני ישראל לאמר זאת הארץ
אשר תתנחלו אתה בגורל
אשר צוה יהוה לתת לתשעת
המטות וחצי המטה׃ כי לקחו
מטה בני הראובני לבית אבתם
ומטה בני הגדי לבית אבתם
וחצי מטה מנשה לקחו נחלתם׃
שני המטות וחצי המטה לקחו
נחלתם מעבר לירדן ירחו
קדמה מזרחה׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃
אלה שמות האנשים אשר
ינחלו לכם את הארץ אלעזר
הכהן ויהושע בן נון׃ ונשיא
אחד נשיא אחד ממטה תקחו
לנחל את הארץ׃ ואלה שמות
האנשים למטה יהודה כלב
בן יפנה׃ ולמטה בני שמעון ש
שמואל בן עמיהוד׃ למטה
בנימן אלידד בן כסלון׃ ולמטה
בני דן נשיא בקי בן יגלי׃ לבני

יוסף למטה בני מנשה נשיא
חניאל בן אפד׃ ולמטה בני
אפרים נשיא קמואל בן שפטן׃
ולמטה בני זבולן נשיא אליצפן
בן פרנך׃ ולמטה בני יששכר
נשיא פלטיאל בן עזן׃ ולמטה
בני אשר נשיא אחיהוד בן
שלמי׃ ולמטה בני נפתלי נשיא
פדהאל בן עמיהוד׃ אלה אשר
צוה יהוה לנחל את בני ישראל
בארץ כנען׃
וידבר יהוה אל משה בערבת
מואב על ירדן ירחו לאמר׃
צו את בני ישראל ונתנו ללוים
מנחלת אחזתם ערים לשבת
ומגרש לערים סביבתיהם
אשר תתנו ללוים׃ והיו הערים
להם לשבת ומגרשיהם יהיו
לבהמתם ולרכשם ולכל חיתם׃
ומגרשי הערים אשר תתנו
ללוים מקיר העיר וחוצה אלף
אמה סביב׃ ומדתם מחוץ לעיר
את פאת קדמה אלפים באמה
ואת פאת נגב אלפים באמה
ואת פאת ים אלפים באמה
ואת פאת צפון אלפים באמה

יו בטע מגלגל וסימנהון ומדתם מחוץ לעיר׃ אלה הנחלות׃ ושני אנשים שרי גדודים׃ ואשר על העיר׃ הנני ממלא את כל ישבי׃ ואמרו
אליך העירה׃ ולאחות העיר׃ [illegible] את המלך׃ יצאו לערי יהודה׃ [illegible]
[illegible]

149

בתוך ה׳ וסימנהון ויבתר אתם בתוך והעיר בתוך זה יהיה להם ויהיו לישראל בתוך שני הזנבות אחר אחת בתוך
ערי מקלט ה׳ וסימנהון ואת הערים אשר תתנו והקריתם לכם ערים והערים אשר תתנו את שלש הערים וחבריה

והעיר בתוך זה יהיה להם מגרשי
הערים ואת הערים אשר תתנו
ללוים את שש ערי המקלט
אשר תתנו לנס שמה הרצח
ועליהם תתנו ארבעים ושתים
עיר כל הערים אשר תתנו
ללוים ארבעים ושמנה עיר
אתהן ואת מגרשיהן והערים
אשר תתנו מאחזת בני ישראל
מאת הרב תרבו ומאת המעט
תמעיטו איש כפי נחלתו אשר
ינחלו יתן מעריו ללוים׃

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל בני ישראל ואמרת
אלהם כי אתם עברים את הירדן
ארצה כנען׃ והקריתם לכם
ערים ערי מקלט תהיינה לכם
ונס שמה רצח מכה נפש בשגגה׃
והיו לכם הערים למקלט מגאל
ולא ימות הרצח עד עמדו לפני
העדה למשפט׃ והערים אשר
תתנו שש ערי מקלט תהיינה
לכם׃ את שלש הערים תתנו
מעבר לירדן ואת שלש הערים
תתנו בארץ כנען ערי מקלט

תהיינה׃ לבני ישראל ולגר
ולתושב בתוכם תהיינה שש
הערים האלה למקלט לנוס
שמה כל מכה נפש בשגגה׃
ואם בכלי ברזל הכהו וימת
רצח הוא מות יומת הרצח׃
ואם באבן יד אשר ימות בה
הכהו וימת רצח הוא מות יומת
הרצח׃ או בכלי עץ יד אשר
ימות בו הכהו וימת רצח הוא
מות יומת הרצח׃ גאל הדם
הוא ימית את הרצח בפגעו בו
הוא ימיתנו׃ ואם בשנאה יהדפנו
או השליך עליו בצדיה וימת׃
או באיבה הכהו בידו וימת מות
יומת המכה רצח הוא גאל
הדם ימית את הרצח בפגעו בו׃
ואם בפתע בלא איבה הדפו
או השליך עליו כל כלי בלא
צדיה׃ או בכל אבן אשר ימות
בה בלא ראות ויפל עליו וימת
והוא לא אויב לו ולא מבקש
רעתו׃ ושפטו העדה בין המכה
ובין גאל הדם על המשפטים
האלה׃ והצילו העדה את
הרצח מיד גאל הדם והשיבו

עמדו ד׳ וסימנהון עד עמדו לפני העדה למשפט וישב בעיר ההיא אלה ערי המועדה ויעמד המלך על עמדו
באבן ג׳ וסימנהון באבן או באגרף ולא ימות ואם באבן יד אשר ימות בה באבן המלך וי׳ ובאבן יקרה ובחמודות
בפתע ב׳ וסימנהון בפתע פתאם וטמא ראש ואם בפתע בלא איבה

יצא ז׳ ד׳ חס וג׳ מל וסימנהון וישלח את הערב ויצא יצוא ויהי כאשר כלה יצחק ואם יצא יצא הרצח יצוא יצא ומכל
ויקצף נעמן וילך וישלח דוד את העם אם יצא תצא אל שרי מלך בבל ערב שמעי נעמן מל וסימ׳ והבית ימלא עשן ושאר חסרים

אתו העדה אל עיר מקלטו א
אשר נס שמה וישב בה עד מות
הכהן הגדל אשר משח אתו
בשמן הקדש: ואם יצא יצא
הרצח את גבול עיר מקלטו אשר
ינוס שמה: ומצא אתו גאל הדם
מחוץ לגבול עיר מקלטו ורצח
גאל הדם את הרצח אין לו דם:
כי בעיר מקלטו ישב עד מות
הכהן הגדל ואחרי מות הכהן
הגדל ישוב הרצח אל ארץ אחזתו:
והיו אלה לכם לחקת משפט
לדרתיכם בכל מושבתיכם:
כל מכה נפש לפי עדים ירצח
את הרצח ועד אחד לא יענה
בנפש למות: ולא תקחו כפר
לנפש רצח אשר הוא רשע ז
למות כי מות יומת: ולא תקחו
כפר לנוס אל עיר מקלטו לשוב
לשבת בארץ עד מות הכהן:
ולא תחניפו את הארץ אשר
אתם בה כי הדם הוא יחניף את
הארץ ולארץ לא יכפר לדם
אשר שפך בה כי אם בדם שפכו:
ולא תטמא את הארץ אשר
אתם ישבים בה אשר אני שכן

בתוכה כי אני יהוה שכן בתוך בני
ישראל:
ויקרבו ראשי האבות למשפחת
בני גלעד בן מכיר בן מנשה מ
ממשפחת בני יוסף וידברו לפני
משה ולפני הנשאים ראשי אבות
לבני ישראל: ויאמרו את אדני
צוה יהוה לתת את הארץ בנחלה
בגורל לבני ישראל ואדני צוה
ביהוה לתת את נחלת צלפחד
אחינו לבנתיו: והיו לאחד מבני
שבטי בני ישראל לנשים ונגרעה
נחלתן מנחלת אבתינו ונוסף
על נחלת המטה אשר תהיינה
להם ומגרל נחלתנו יגרע: ואם
יהיה היבל לבני ישראל ונוספה
נחלתן על נחלת המטה אשר
תהיינה להם ומנחלת מטה
אבתינו יגרע נחלתן: ויצו משה
את בני ישראל על פי יהוה
לאמר כן מטה בני יוסף דברים:
זה הדבר אשר צוה יהוה לבנות
צלפחד לאמר לטוב בעיניהם
תהיינה לנשים אך למשפחת
מטה אביהם תהיינה לנשים:
ולא תסב נחלה לבני ישראל

יכפר ד׳ וסימנהון ולארץ לא יכפר לדם אם יכפר העון הזה לכם לכן בזאת יכפר עון בית יעקב בחסד ואמת יכפר עון
ונוסף ג׳ ב׳ וסימנהון ונוסף גם הוא על שנאינו ונוסף על נחלת המטה יש מפזר ונוסף עוד בתר קמ׳ וא׳ ויעוד נוסף עליהם דברים
אביהם ג׳ בנקבות וסימנהון כן בנות צלפחד דברת קדמ׳ דפסו׳ אך למשפחת מטה אביהם ויתן להם אביהם נחלה בתוך אחיהם